

3

4 5m

5 (II)

6 STANLEY

7

C26

8

9

10

11 (III)

12

13

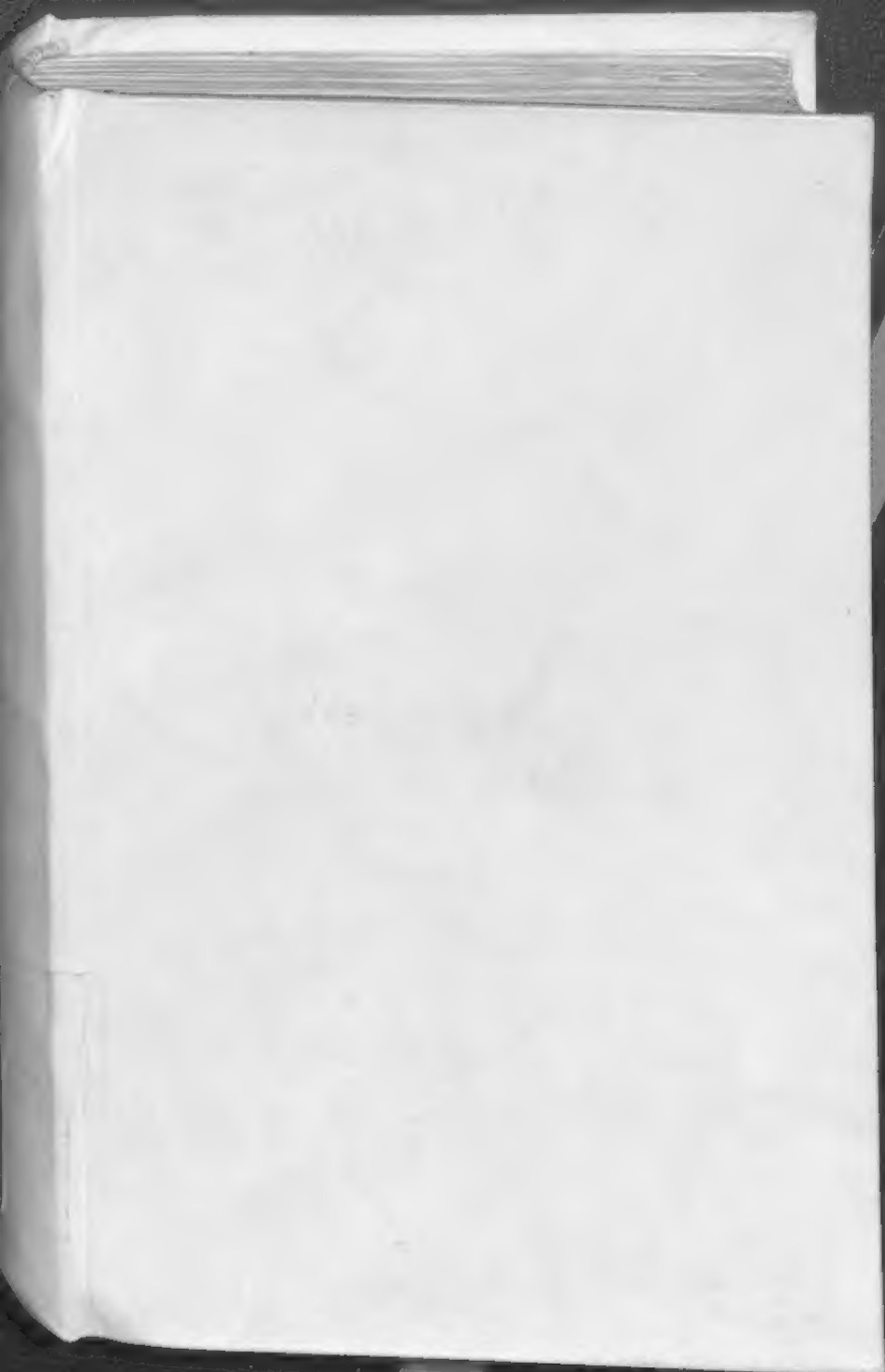
14

15

16

17

18

BIBLIOTECA
SEMINARIO V.
PORDENONE

B

A

BRA a1

B7E

(30)

ANTONII

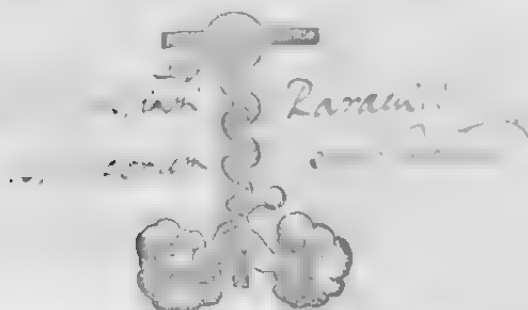
MVSÆ BRASAVOLI

IERRARIENSIS MEDICI

EXAMEN OMNIUM SIMPL. MEDICAMENT.

quorum usus in publicis est officinis:

Opus per se utile & necessarium, cuius in prelo, quod
nunc per hanc aulam expressit, et de qua Iulius
ce locupletissimo recens nascitur.

Cum Privilegio Illustris. Senatus Veneti ad decennium.

VENETIIS.

Ex officina ERASMIANA apud Vin-
centium Valgrisiū.

M. D. XLV.

Antonio *Comiti*

AD ILLVSTRISSIMOS.

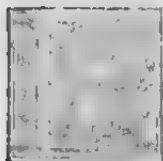
ET SERENISSIMOS PRINCEPS

PER HERCVLEM ESTENSEM, ET

Retention in the lower 1/4, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840

tonij Muse Brasano's

ΕΠΙΣΤΟΛΑ ΝΥΝΟΛΟΓΙΑ.

REGITVR Serenissimi Principes, So-
crate n suam non sapientem Pla-
tonis preceptorum qui nūquam Athe-
nis nisi pro patria perituros disces-
sit, discipulos suos ad speculum rite
re compellere, ut eosq; admonuisse, ut sese praeiis inue-
rentur: qui si bonis corporis, i. pulchritudine se ornatos
conspexissent, animam pulcherrimis virtutibus exornare
conarentur: si autem corporis lumentia diminuta, ob-
torta, mutilaq; fuissent, excitularentur, excitarentur, ut
ut quod natura mutum fecerit, id arte, laboribus, indu-
stria, & sollicitudine exequarent, & in melius argerent
animam; suam copiosius uiuere & perfectius uir-
tutibus ornantes antequam proceribus animis laxen-
tur. Nos Lambribus, Principes per Socratem illud spe-
culum, non materiale quoddam, aut chalybeum uide-
ligimus, sed speculum quasi hominum, & philosophis
unolueris designatum. Quippe Socrates discipu-
los suos animi mores, a corpore, contemplari iubebat,
que si propriis lumentis se exhiberent, & unde in
eorum animis inferta esse rationis uirtutes percipere,
& indices melioribus operibus addentes exaugere conaren-
tur.

EPISTOLA

[illegible]

monente, egregiam mentem sub quamvis etiam pelle, et
 cute latere, cui nec illud Virgilianum alicuius, et ma-
 ior est pulchro uentri et corpore iunius, nec poeta ri-
 mos, qui quatuor alios totidies praetulerat aduen-
 brant, eos pulcherrima forma, et neque. et pen-
 guat, inopios uero et in naves inopi et in forma Ve-
 rion enim uero, et si nec nati, loquimur, et quod ip-
 samet potius laude a se a se, tam et ad secula embu-
 m etiam mire adiuvat: philosophum enim in sapient-
 tismo in cibus decet, cum etiam se a se a se,
 qui torpente forma, et careat pro e. Ad Chrysostomum
 uero secularem, et uere posse, philosophum, et
 nihil sit, sed inter extera et in naves et in naves
 meum, et in naves et in naves et in naves, et in naves
 gratior sit, et in naves et in naves et in naves, et in naves
 tem bono possit, et in naves et in naves, et in naves, et in naves
 cherimos egerit, et pulcherrima natis Aetnae bon-
 so, Lucretia, et Leonora, et Albino decerant, et in naves
 ne boni diuise sunt, quae et ipse hominem meum
 non faciunt, sed et ipse etiam seculum et in naves
 possunt, quamvis eorum uis ad ueritatem etiam et in naves
 gradi adiuvat, atque dirigit. Et in naves et in naves
 egerit, quod in in naves seculum et in naves et in naves
 celsa, auaritia, bella, nisi eorum uis temperant, et in naves
 sit in hoc etiam fortuna ipsa eorum et in naves, quae
 uos Viriopes fecerit, ante quam nati euerit, a tiores,
 quoniam in tota Italia requirit, ex hoc et in naves et in naves
 sum Viriopes laude digni eunt, quod his dicitur, ver-
 pulchre nati, boni, honesti, et in naves et in naves,
 et in naves et in naves a nobis recedat, in naves et in naves,
 sus, quem, alijs pluribus omis) in naves et in naves pro deo

EPISTOLA

[illegible]

NVNCVPATORIA.

[illegible]

EPISTOLA

[illegible]

NVNCVPATORIA.

[illegible]

EPISTOLA

to manifestum esse ad utramque, ex antiquiori etiam men-
te. *Pharabanes* factus esse *Pharm.* & *Theophrastus*
proinde eandem uiam ad usum et in usum profectum
quodammodo et per hanc submouere et pertinere, nomi-
nibus et uocibus non eundem uocem habere. Quippe
et uocem *pharabanes*, et tenet cedram uiam uero et
tenet et eandem, ab utroque necesse appellatam legimus.
Quod et *Theophrastus* uiam non eandem, sed cedram
metamorphosin manu quod ad eandem in sacris lita-
ris frequenter scribitur. Quamquam in illo modo
de *Pharabanes* *Pharabanes* uiam uero de plantis li-
bro cedram a *pharabanes*, a quo malum cedram pro eo quod
nos curiam dicimus et eandem. *Theophrastus* igitur ad eandem
nomen referre propter duobus ab eodem uocem, lectur
apud *Theophrastum* qui pro plantarum uocem suam
uocem a *pharabanes* uocem, et eandem uocem per hanc
punctum *pharabanes* uocem, et eandem uocem per hanc
eandem uocem uocem et eandem uocem, et eandem
uehementer et uocem, et eandem uocem non manent, sed
eandem uocem uocem et eandem uocem et eandem
est et si uocem uocem et eandem uocem et eandem
unde et eandem uocem uocem et eandem uocem et eandem
oris, per eandem uocem et eandem uocem et eandem
re, et aliquid uocem et eandem uocem et eandem
re, et eandem uocem et eandem uocem et eandem
alio de hanc uocem et eandem uocem et eandem
his que uocem uocem et eandem uocem et eandem
ges uero de eandem uocem et eandem uocem et eandem
punctus cesset, quare *Theophrastus* et eandem uocem
dum manebatur, sed eandem uocem et eandem uocem. *Athe-
neus* etiam auctor est uocem ex antiquis uocem.

Mox

INVENCUTORIA.

Mox post Palladij tempora cepit mire in convivijs ad
 garum, atque gule irritamenta in saporis, ac per se ip-
 sum expeti, ut nulla videatur elegans, nisi Saliaris cœna,
 qua citram delideremus. Lubeat deinde Proscori hanc
 accommodare hinc arborem miram in modum verbis ef-
 fingenti. Nota sunt Medica, quæ alii cedromela, et persi-
 ca, Romani citria appellant: arbor hæc omni bus horis
 pomifera est ita ut antecedentem fructum liberat, et den-
 ti sem occupet novus. pomum ipsum oblongum caperaz-
 tum, rugis, colore in aurum inclinato, fit ut odore, alio-
 qui grani. semen habet pino simile. contra venenon in
 vino bibuntur, alium laxant, etis halitum, et sanitatem
 commendant. In uestigijs condita, ut de tur arcere anti-
 malon noxas. His quoque Plinius præcipue author est
 tit, et bene ferè melior etio de deum solimanis capi-
 te se habere in dno Agria, et in dno deum medea ne-
 neus melior, si bene etis et de deum et deum et de
 bus sparis. Pomum et salis non melior, et de deum
 ceat et deum et deum qui trahit in de deum et deum
 arceq, animalium noxia. Arbor rosa em, et de deum
 miser est, alius eade itibus, alius in turelee adis alius ne-
 ro subascentibus. Hæc et deus grani et deum in proce-
 res incoquere divinis et de deum, commendandi halitus
 gratia, ex his quisque etiam inextus, arborem, quam ci-
 tram appellamus ab his authoribus a limbrata et inveni-
 pote et eussem generis omnino sunt, quæ Limora, Aza-
 mi poma, aut ranc da munc idio dicitur, quæ Raria
 vocantur Hermolao teile, quasi rardia, i colore aris, id
 est salua vel a Neratio inventore, Neratia dicitur venire,
 nisi quis velit Ararium quasi Arimion id est pericam i
 gente appellatum: est enim Aria, ut inquit Niclan eis)

Persica

EPISTOLA

Persica que sunt. Q. Item dicitur. Ar. Item,
 ab Ar. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 malum de periculis. Item, dicitur. Item, dicitur.
 cum tra. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 quo in p. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 mia decent in die in p. Item, dicitur. Item, dicitur.
 facta non autem in die in p. Item, dicitur. Item, dicitur.
 pradam in circ. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 etiam granon dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 app. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 sub Med. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 bal. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 Te. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 nubro. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 ram. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 Prop. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 Theo. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 uere. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 de. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 trans. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 ual. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 mare. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 quon. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 lib. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 ex. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 lunt. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 tis. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 fenda. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 q. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.
 ajunt. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur. Item, dicitur.

Quod

N V N C V P A T O P I A .

Quod si uolueris uolueris quanto uimati ut iſſe teſtatur eſt.
Vnam uero ſe p. m. c. d. a. l. t. r. a. n. ſ. i. n. y. e. m. i. s. i. n. e. l. e. m. e. n. t. i. a. t. i. s. e. r. i. a. t. i. o. n. i. s. n. o. t. i. s. f. l. o. r. e. s. , a. d. ſ. u. b. n. a. ſ. c. e. n. t. i. a. p. o. a. m. a. ſ. e. p. e. r. i. m. , e. a. g. i. m. a. T. l. e. p. h. r. a. l. o. p. r. i. m. o. d. e. p. l. a. n. t. a. r. u. m. e. a. n. i. s. a. u. t. m. a. n. i. s. : Q. u. i. p. p. e. p. l. a. c. i. t. a. n. a. r. e. m. e. x. p. e. r. i. u. n. t. , m. e. d. i. o. q. c. o. n. ſ. i. l. i. u. m. t. e. m. p. o. r. e. , q. u. o. ſ. c. i. l. i. c. e. t. g. e. r. m. i. n. a. t. i. o. , 7 ſ. i. n. ſ. i. m. p. l. i. c. a. t. i. o. a. b. i. l. i. t. e. ſ. e. i. t. a. r. i. p. o. t. e. ſ. t. N. e. c. i. l. l. u. d. p. o. ſ. ſ. i. b. e. r. e. d. i. g. n. u. m. e. ſ. t. , i. t. a. e. ſ. i. ſ. e. p. e. c. u. n. ſ. a. ſ. e. i. o. r. n. a. , q. u. e. i. n. c. o. l. o. q. u. i. d. a. m. p. r. o. r. u. m. p. e. n. ſ. i. c. u. i. s. e. l. i. n. a. ſ. c. e. i. d. i. m. o. d. i. s. N. o. r. m. a. t. a. m. i. ſ. e. u. l. u. m. , u. t. ſ. u. b. n. a. ſ. c. e. n. t. i. a. n. i. p. l. a. r. a. t. e. b. u. s. e. u. e. l. l. u. n. t. , a. c. i. n. t. o. r. q. u. e. n. t. , u. e. r. e. i. n. m. o. l. l. e. ſ. o. l. u. i. , u. l. i. n. , e. t. p. u. l. i. e. m. i. t. i. s. , p. u. l. i. g. r. a. c. i. l. e. p. l. a. n. t. i. c. e. s. c. u. n. t. o. e. t. i. a. m. a. u. t. q. u. a. n. t. o. d. i. e. p. r. o. ſ. t. i. t. a. m. i. s. i. n. r. i. o. r. i. , a. l. i. q. u. a. n. t. o. n. o. n. a. b. a. r. b. o. r. e. e. u. l. i. ſ. o. ſ. , ſ. e. l. e. b. o. r. i. u. m. c. o. ſ. , ſ. i. b. i. n. o. ſ. t. e. ſ. t. a. c. c. o. , a. u. t. c. u. c. u. r. b. i. t. o. n. e. r. e. , p. u. n. t. u. t. e. r. r. a. p. l. a. c. i. t. a. n. t. , q. u. a. d. r. a. d. i. c. e. s. e. u. i. t. a. t. i. o. n. e. d. i. a. b. a. r. b. o. r. e. d. u. e. l. l. u. n. t. , t. r. a. n. ſ. p. l. a. n. t. u. r. q. u. e. d. a. u. o. r. a. l. i. c. i. t. a. t. i. o. n. e. ſ. e. p. a. r. i. e. n. t. i. o. e. g. r. a. t. i. o. n. e. a. r. b. o. r. e. s. e. l. o. n. g. i. ſ. i. s. p. a. r. t. i. b. u. s. t. r. a. n. ſ. e. r. r. e. e. c. c. o. g. n. a. u. i. m. u. s. i. n. a. n. t. i. q. u. o. r. i. t. e. m. p. o. r. e. e. x. P. o. r. t. a. , e. t. M. e. ſ. a. e. a. c. c. e. b. a. m. u. r. N. u. n. c. t. r. i. u. a. l. i. s. e. l. ſ. e. r. e. a. r. b. o. r. . p. l. u. r. i. b. ſ. h. o. r. u. m. p. o. m. o. r. u. m. g. e. n. t. i. b. u. s. e. t. e. r. a. L. i. g. u. i. e. C. a. m. p. a. n. i. e. A. p. u. d. i. e. , u. e. n. a. c. o. l. a. c. u. , 7 t. o. a. ſ. e. r. e. I. t. a. l. i. a. r. i. ſ. e. i. n. t. i. t. e. r. o. e. l. i. b. o. r. i. b. u. s. l. o. c. i. s. , 7 m. e. r. i. t. e. m. u. o. , ſ. i. ſ. e. a. u. a. n. t. i. ſ. i. b. i. c. i. t. a. t. i. o. n. e. g. e. r. m. i. n. a. n. t. , e. t. q. u. a. n. t. u. m. ſ. e. l. i. a. g. i. e. m. t. o. p. i. u. r. i. o. o. p. e. r. e. r. e. d. ſ. a. n. t. N. o. ſ. e. a. m. i. e. , 7 ſ. a. t. i. o. n. e. , A. r. i. a. , ſ. u. b. c. u. l. i. s. P. a. p. i. l. i. n. e. s. t. o. p. i. a. r. i. o. o. p. e. r. e. e. x. h. i. ſ. a. b. o. r. i. b. u. s. ſ. i. c. i. t. o. u. i. d. i. m. u. s. , q. u. a. m. e. x. c. e. l. l. e. n. t. i. a. r. u. a. a. n. i. o. ſ. i. C. h. r. i. ſ. t. o. r. i. M. D. X. C. V. I. I. I. G. a. l. i. a. m. p. e. t. e. r. e. t. S. e. d. p. a. r. t. e. ſ. i. e. a. l. i. o. d. e. r. i. u. n. t. t. r. a. n. ſ. e. r. r. i. p. o. ſ. ſ. i. n. t. , P. l. a. n. t. i. s. i. n. a. u. t. u. l. i. a. m. i. s. c. a. p. i. t. e. o. ſ. t. i. t. . T. e. n. t. a. c. i. e. i. n. p. u. t.) g. e. n. e. ſ. t. r. a. n. ſ. e. r. r. e. a. d. ſ. e. p. r. o. p. t. i. e. r. r. e. m. e. d. i. p. r. a. ſ. t. a. n. t. i. a. m. ſ. i. c. u. l. i. b. u. s. i. n. u. a. ſ. i. s. d. u. o. p. e. r. c. a. u. e. r. n. a. s. r. a. d. i. c. i. b. u. s. ſ. p. r. a. u. e. n. i. o. :
qualiter

E P I S T. NVNCVP.

[illegible]

INDEX LOCUPLETIS,

SIMVS OMNIVM SIMPLICIVM,

QVAB IN HOC LIBRO CONTI-

nentur. Primi: s; numerus chartae signi-

ficat, secundas vero lineas.

A

A Balsm charta. 371. li.	Achirefa	494. 7
nca prima.	Α κ α λ α ν 4 n	115. 22
Abiga charta 125. l. nca. 28	Ache	255. 12
Abrotonum 157. 28	Adelleum	624. 30
Abrothum 9. 23. C 32. 19	Α κ ε μ ε ρ ο λ ο ς	71. 2
Abrahamz baum 270. 11	Α κ τ η	66. 29
Alfiahum satonicum 277	Adamiū 177. 29. C 178. 2	
23. C 278. 7.	Adeps	599. 10
Abrahe arbor 210. 17	Adul	103. 8
Abjink. con scriphum 277	Adherstein	545. 19
24. C 278. 5	Actues	544. 30
Abjinkum ponticu 83. 24	Aeromeli	434. 2
Abjince 82. 24	Aes nstum	520. 13
Aboberas 215. 28	Acdeina	501. 12
Acetosa 253	Aerugo aris	521. 22
Acadit 220. 17.	A. n. s. Capura	520. 17
Acho 255. 13	A. n. s. p. (C)	402. 8
Acathus 203. 20. et 204. 30	Anatomela	301. 26
Acetofella 258. 12	Ajod. l. u.	31. 6
Acorus 223. 2. C 351. 8. C	Apholles	310. 9
352. 14. C 353. 16	Agriazudoro	157. 4
Acetum 430. 10	Agriostaphida	272. 24
Acacia 447. 8	Agnus castus	271. 10
	Agnito	

INDEX

<i>Agatho</i>	270.11	<i>Albica</i>	112.3
<i>Agatho</i>	334.23	<i>Alano</i>	498.18
<i>Agatho</i>	290.16	<i>Alberas</i>	272.19
<i>Agatho locumhi</i>	122.8	<i>Altojar</i>	538.24
<i>Agatho</i>	183.12. C	<i>Alo</i>	344.2
<i>Agatho</i>	357.1	<i>Alumbre</i>	505.25
<i>Agatho</i>	421.4 et 422.17	<i>Alum</i>	565.26
<i>Agatho</i>	200.15	<i>Alaci</i>	587.26
<i>Agatho</i>	141.19. C	<i>Albucus</i>	585.13
<i>Agatho</i>	179.14	<i>Alcali sal</i>	562.16. C
<i>Agatho</i>	437.18	<i>Altaro</i>	494.28
<i>Agatho</i>	225.23	<i>Albionphion</i>	405.2
<i>Agatho</i>	156.23. C	<i>Aloe</i>	454.10
<i>Agatho</i>	437.25	<i>Aloe hepatica</i>	454.29
<i>Agatho</i>	437.26	<i>Alegria</i>	613.13
<i>Agatho</i>	124.13	<i>Alabaltrum</i>	545.26
<i>Agatho</i>	207.19	<i>Alumen</i>	561.3
<i>Agatho</i>	148.28	<i>Alumen catinum</i>	562.5
<i>Agatho</i>	251.13	<i>Alumen zuecharinū</i>	563.20
<i>Agatho</i>	161.9	<i>Alumen plumæ</i>	563.30. C
<i>Agatho</i>	133.20		564.23.
<i>Agatho</i>	73.16	<i>Alumen scissile</i>	564.2
<i>Agatho</i>	177.22	<i>Alumen schiston</i>	564.2
<i>Agatho</i>	147.25. C	<i>Alumen rocche</i>	565.10
<i>Agatho</i>	148.21.	<i>Alumen laninum</i>	565.5
<i>Agatho</i>	225.25	<i>Alumen liparium</i>	565.12
<i>Agatho</i>	151.11	<i>Alumen liquidum</i>	565.22
<i>Agatho</i>	254.27	<i>Alumen scatole</i>	565.32
<i>Agatho</i>	193.31		C. 585.31.
<i>Agatho</i>	486.29	<i>Aluca</i>	612.1
<i>Agatho</i>	111.11	<i>Almeyrorem</i>	77.10
		<i>Alofena</i>	

INDEX

Alofena	82.25	Amberberis	264.17
Alolfes	229.2	Amapol	65.23
Alcarouca	247.8	Amphibium	606.19
Alicornio	592.12	Ambubeta	77.16
ἄλς ἰνδῖκός	443.29	Amvq lala	253.12
Alsebram	36.3	Ambrosine	283.13
Almendas	283.19	Ammoniacum	473.25
Almendes	283.20	Ambrium nigrum	497.20
Alibaca	276.28	Ambra	475.22
Alant	348.22	Ambro	494.23
Alraun	411.28	Ambracon	498.22
Alcaparras	415.8	Ampelocera Jon	148.5
Alhezega	433.9	Amuretem	609.28
Albayalde	527.29	Anthos flores	54.25
Alleluia	258.12	Anguris	215.31
Alun de rocche	565.24	Anemone	74.5. C 219.7
Alaun	555.25	Ανδοχία ἄρπια	124.26
Albercocco	610.10	Andrachne	116.22
Alcyonium	621.5	Ανδρ. 251.14. C	279.11
εἰλός ἄχιν	626	Anaguris	195.4
Amusclia	297.19	Aneldo	214.18. C 270.12
Αμωιλία ἄρπια	69.20	Anguria	216.2
Amiarcus	88.9. C 170.16	Ανδοενδρομαλῆχιν	111
Amomum	194.21. C 196. 19. C 112.24.		
3. C 221.13. C 222.30.	Anemon		63.30
Amber	497.13	Ansum	251.7
Amerina salix	260.17	Ambera	259.1
Amamelis	238.27	Ανδροστῆκιν	100.3
Ameos	240.23	Anet	279.10
Ammu	247.24	Anemum	279.10
Amyanthus	227.15	Antiphates	515.31

**

Anima

INDEX

515.17	Apium rautum	25.1.38
515.27	Apuric	28.1.2
324.10	Appia bona	304.29
589.26.5	Aphrotesion	527.19
	Apyron	552.10
502.7	Aphronitram	519.13
549.30	Apel	305.12
514.2	Armaleson	109.29
545.21	Ardilo	148.29
506.11	Argemoe 141.21. et 170.15	
41.8	Armuelles	249.27
03.22	Arbol de paraiso	270.8
146.21	Artemisia	167.29
251.13	Arcemise	167.31
417.14	Arantium	315.9
115.26	Artanthe	80.1
155.7	Aristolochia	88.25
133.28	Aristolochia longa	338.24
82.26	Aristolochia rotunda	idc.
254.28	Aron 346.10. 347.28	
307.12	Armorazzo	413.3
253.7	Arsenicum	566.27
373.3	Arsenicum croceum, rubrũ,	
253.14	album	491.6
255.12	Argentum	519.23
553.22	Argentum vivum	522.17
254.20	Argentum aqueum	522.18
156	Argyritis	527.7
628.19	Argyroluhon	527.15
254.23	Argentũ sublimatũ	532.24
254.29	Arjugal 490.30. 567.2	
	Armenia	

INDEX

11

Armeniaca	610.4	Atramentum sutorium	567
Armoise	170.22		
Aroffes	249.27	αροφες αλμυρα	
Armeniacum lutum	575.6	58	60.27
Arnabo	567.10. 57. 58.25	Atramentum p. lorum	571.7
576.11		Attripice	249.27
Armonia	474.14	Atramentum scriptorium	
Argent uif	526.7	572.22.	
Asplenon antiquorum	81.2	Atramentū comune	572.30
Asplenon	79.26	Atramentum chalcographo	
Ascenios	82.25	rum	573.7
Aspenzo	82.21	Auro-lino	157.21
Asjaron	149.22	Auoglossō	52.19
Asphediglia	386.10	Auantiā	191.14
Asparagus	257.5	Auellana	282.5
Aspharagus	257.10	Auricula muris	198.28
Asphodelus	385.6	Aurum	519.17
Asphalathus	553.23	Auripigmentum	489.28.
Asa fitida	500.9	566.27.	
Asphaltum liquidū	559.28	Auripigmentū et Sādaracha	
Asphaltum iudaicū	555.27	idem re sunt	490.3
Asprigalotes	566.25	Austera poma	374.27
Aster sanctus	585.2	Aulx fauagesf	148.28
Asprella	129.22	Auenea	170.4
Aspros	476.6	Augbentrost	193.19
Ascyron	152.17. 57. 620.1	Aucile res	282.24
Aselnus	282.24	Auelada	360.13
Aslaricum	571.18	Axacantha	324
Aster atticum	571.20	Azuzenus	60.1
Attriplex	549.10	Azenana	65.28
Atthich	67.20	Azelgas	155.7
		7.6 ij	Azaro

INDEX

Acutibo	270.11	Althea	112.9
A. cagutho	334.23	Alano	498.18
A. f. f.	296.16	Alberas	272.19
Aeroclocumbi	323.8	Alhojar	538.24
A. antea	83.12. C	Alu	344.1
Agratichas	357.1	Alionbre	505.25
Agrillocho	421.4. et 422.17	Alum	565.26
Aguas	206.15	Alaci	587.16
A. men. an	141.19. C	Albucus	385.13
	112.8. C 179.14	Alcali sal	562.16. C 500.3
Agrelle	430.18	Altaro	494.28
Agrones	225.23	Albumphxon	405.2
Agretto	156.23. C	Aloe	454.10
Agrazo	430.25	Aloe hepatica	454.29
Agrest	430.26	Alegria	613.13
Aizoon	124.13	Alabastrum	345.26
Airs zung	257.19	Alumen	561.3
Aio drano	148.28	Alumen catinum	562.5
Aines	251.13	Alumen zuecharinū	563.20
Amet	161.9	Alumen plumæ	563.30. C
Alaxanghi	133.20		564.28.
Albarytis	73.16	Alumen scipile	564.2
Altamisa	170.22	Alumen schiston	564.2
Alum Glaestre	147.25. C	Alumen rocchæ	565.10
	148.21.	Alumen tanenium	565.5
Alicoreti	225.25	Alumen liparium	565.11
Aleleresophon	151.11	Alumen liquidum	565.22
Aleandro	254.27	Alumen scatolæ	565.34
Alpine	193.31		C. 585.31.
Alquatno	486.29	Almca	612.1
Alcea	111.11	Almcyrorem	77.10
		Alofena	

INDEX

<i>Alofenā</i>	82.25	<i>Amberberis</i>	264.17
<i>Aljulfes</i>	229.2	<i>Amispol</i>	65.13
<i>Alcarouca</i>	247.8	<i>Amphibium</i>	606.19
<i>Alicornio</i>	592.12	<i>Ambubeta</i>	77.16
<i>ἄλς ἰνδὶκὸς</i>	443.29	<i>Amagdala</i>	233.12
<i>Alsebran</i>	36.3	<i>Ambrosie</i>	203.15
<i>Almendras</i>	283.19	<i>Ammoniacum</i>	473.15
<i>Almendes</i>	283.20	<i>Ambrium sugiam</i>	497.20
<i>Allhaca</i>	176.28	<i>Ambra</i>	475.22
<i>Alant</i>	348.22	<i>Ambro</i>	404.23
<i>Alraun</i>	411.28	<i>Ambracon</i>	498.22
<i>Alcaparras</i>	415.8	<i>Ampelocera Jon</i>	148.5
<i>Almezege</i>	483.9	<i>Amarenton</i>	609.28
<i>Albayalde</i>	527.29	<i>Anthos flores</i>	54.25
<i>Alleluta</i>	258.12	<i>Anzaris</i>	215.31
<i>Alun de rocche</i>	505.24	<i>Anemone</i>	74.5. C 219.7
<i>Alaun</i>	555.25	<i>Αν. ῥάχνα ἄρφα</i>	124.26
<i>Albercocco</i>	610.10	<i>Antrachne</i>	116.22
<i>Alcyonium</i>	621.5	<i>Anysc</i>	211.14. C 279.11
<i>ἄλὸς ἄχι</i>	625	<i>Alaizuris</i>	195.4
<i>Amuschlu</i>	297.19	<i>Aneldo</i>	214.18. C 279.12
<i>Αμωλά</i>	69.20	<i>Anzuria</i>	216.2
<i>Amaracus</i>	08.9. C 170.16	<i>Αναοενδ; ομαλάχην</i>	111
<i>Amomum</i>	194.21. C 196. 19. C 112.24.		
	3. C 221.13. C 222.30.	<i>Anemon</i>	63.30
<i>Amber</i>	497.13	<i>Anisim</i>	251.7
<i>Amerina salix</i>	269.17	<i>Anthera</i>	259.1
<i>Amamelis</i>	238.27	<i>Ανδρὸς ἄν</i>	100.3
<i>Amcos</i>	240.23	<i>Anet</i>	279.10
<i>Ammi</i>	240.24	<i>Anemum</i>	279.10
<i>Amyanthus</i>	227.15	<i>Aniphates</i>	535.31
		**	
		<i>Anima</i>	

INDEX

Anima	515.17	Arum yunnanum	254.38
Annona satyrorum	515.27	Aparuc	281.2
Annona	324.17	Applia pomia	304.29
Annona	389.20. C	Aprosclecion	527.19
	292.27.	Apyron	552.10
Annona	512.7	Aphronitram	519.13
Arbrax	514.2. C	Apel	325.13
Arbrax	514.2	Armaglosson	109.29
Arumionum	545.21	Ardilo	148.29
Arcale	500.11	Argemoe	141.21. et 179.15
Arthera	41.8	Armuelles	240.27
Androsace	63.22	Arbol de paraiso	270.8
Andorn	140.21	Artemisia	167.29
Aus	251.13	Arcemise	167.38
Ancens	417.14	Arantium	315.9
Anonium	115.25	Artameba	89.1
Aonjhen	125.7	Aristolochia	83.25
Apoanaris	133.28	Aristolochia longa	338.24
Apocia	82.26	Aristolochia rotunda	Idē.
Apom	254.28	Aron	346.10. 347.28
Apadia	317.12	Armorazzo	413.3
Apron saxatile	253.7	Arsenicum	560.27
Aphastor	373.3	Arsenicum croceum, rubrū.	
Apium fatuum	253.14	album	491.6
Apio	255.12	Argentum	519.23
Apyri	553.22	Argentum vivum	522.17
Apium hortense	254.20	Argentum aquicum	522.18
Aobace	156	Argyritis	527.7
Aosponzifmon	623.19	Argyroluthon	527.15
Apiū Macedonicū	254.28	Argentū sublimatū	532.24
Apium palustre	254.29	Arjungal	490.30. 567.2
		Armenia	

I N D E X

<i>Armeniacæ</i>	610.4	<i>Atramentum sicorium</i>	567
<i>Armoise</i>	170.27		300.57.21.
<i>Arosses</i>	249.27	<i>α ἰσ ἰ σ α γ ἰ σ κ λ ι μ ἔ α</i>	
<i>Armeniacum lutum</i>	575.6	<i>τ δ</i>	60.27
<i>Arnabo</i>	367.10.57.	268.23	<i>Atramentum pictorium</i> 571.7
<i>Ω</i>	369.11	<i>Auripuce</i>	249.27
<i>Armonia</i>	474.14	<i>Atramentum scriptorium</i>	
<i>Argent uif</i>	526.7	572.22.	
<i>Asplenon antiquorum</i>	81	<i>Atramentū comune</i>	572.30
<i>Asplenon</i>	79.26	<i>Atramentum chalcographo</i>	
<i>Ascenios</i>	82.25	<i>rima</i>	577.7
<i>Ajzenzo</i>	82.24	<i>Aurodorio</i>	157.22
<i>Ajaron</i>	149.22	<i>Auzoglossō</i>	52 19
<i>Asphediglia</i>	386.10	<i>Auantia</i>	191.14
<i>Asparagus</i>	257.5	<i>Auelloria</i>	282.5
<i>Aspharagus</i>	257.10	<i>Auricula muris</i>	198.28
<i>Asphodelus</i>	385.6	<i>Aurum</i>	519.17
<i>Aspalathus</i>	553.23	<i>Auripigmentum</i>	489.28.
<i>Alfa fetida</i>	500.9	<i>Ω</i>	566.27.
<i>Asphaltum liquidū</i>	559.28	<i>Auripigmentū et Sādaracha</i>	
<i>Asphaltum iudacū</i>	555.27	<i>idem re sunt</i>	490.3
<i>Astragalites</i>	566.25	<i>Austera poma</i>	304.27
<i>Aster Samus</i>	585.2	<i>Aulx sanguif</i>	148.28
<i>Asprella</i>	129.22	<i>Auenea</i>	179.4
<i>Aspros</i>	476.6	<i>Auzbentrost</i>	103.19
<i>Ascyron</i>	152.17.Ω	620.1	<i>Auellenes</i> 282.24
<i>Aselnus</i>	282.24	<i>Aueladi</i>	360.12
<i>Aslaricum</i>	371.18	<i>Axacantha</i>	324
<i>Aster atticum</i>	371.20	<i>Azuzenis</i>	60.1
<i>Attriplex</i>	540.10	<i>Azeuana</i>	65.28
<i>Atthich</i>	67.20	<i>Azelg is</i>	135.7
		* * ü	Azero

INDEX

Azopolis	233.15	Balafor	224.16
Azopolis	301.26	Balsami lignum	283.29
Azopolis	253.17	Bardana minor	394.16
Azopolis	312.23	Baptifosela	190.12
Azote	429.26	Balanus	412.22
Azotar	443.24	Balanus myrsifce	398.17
Azote	527.1	Baptifosela	190.13
Azotes	611.11	Barbahraina	448.29
Azotes de pepitas de cala		Balsami liquor	287.16
bacas	609.19	Beurach	589.14
B		Balle marine	614.11
Balaust	72.6	Bappelen	111.25
Balaudum	72.1	Barbounia	278.26
Barypieron	82.22	Bdelium	555.9
Bigny	120.2	Beta	134.22
Batos	125.14	Bejs	67.18
Baxoosma.	55.20	Betonica	136.21
Balore	115.49	Bez	67.18
Balscecz	143.7	Berbeni	139.9
Baccara	149.21	Bechium	177.18
Baccaris	150.23	Berberis	264.15
Bafigo	116.27	Beligoli	593.1
Banlicon	175.3	Been 398.13. C	400.3. C
Bajicon chitraton	176.27	610.14.	
Bardana	176.31. C	177.26	Ben album
Barfex	205.23	Ben rubrum	399.17
Basilica krat	176.25	Ben	398.13
Basilicum caryophyllatum		Berberion	537.30
229.17		Berberi	idem
Barbounia	402.17	Belzoin	504.2
Balsamum	285.12	Belzouni	421.10. C
		502.6	
		Belzuin	

INDEX

17

Belzuin	501.28	Blaffola	129.2
Berragenis	52.14	Biber geil	606.25
Bernchlele	60.23	Biber uurtz	335.17
Bemuet	8.262	Blayualj	526.25
Beldroegas	116.23	Blatt.e byzantie	517.3
Betonem	137.13	Bluszez	203.28
Beiffuyjz	177.21	Bluszez polny	20.29
Behr uurtz	268.19	Blut uurtz	177.21
Benon'en	271.11	Blusze dzreum	203.29
Benedicta rosa	27.12	Phan	33.21
Beim uuel	345.11	Blazetto	526.25
Bech	483.3	Bon maestro	82.25
Beuf.	603.16	Boculus roforum	47.28
Bellotas	679	Bebek	115.24
Bibinella	164.20	Bozechizeva ko	17.6
Bipemula	164.29	Borago	19.6.50.11.52.13
Blala l cbiotka	85.7	Borazena	52.15
Bistorta	293.24	Bolus armenius	75.2.578
Bistorta et Bitorta	107.14	2.5.50.2.578	
Biedzenyecz	162.21	Borak	52.15
Bilicza	170.21	Boracis	52.18
Bitumen	557.25	Borax	52.19
Bjhyza	170.26	Borbenaga	139.28
Blala lebyona	2.8.22	Borrea patour	181.2
Belson	213.8	Brasica	132.2
Blala gorzicza	237.31	Brasica marina	157.4
Biersza	497.12	Bryon	160.28
Bengel le ant	135.27	Brusaculo	168.29.57.199.
Bil am le ant	212.5	30.57.200.6.	
Bulla scodelaria	622	Bryonia	380.15
Bussenfome	213.5	Bryon	160.28.57.15.2

** iij Bruscan

INDEX

Druseandula	185.3	Camyenna Myantaba	85.7
Dracaena 107.11	203.14. C	Calomula	84.21
204.30		Calamentum	85.26. C 85.
Brugnoti	295.10	24.	
Brusca	107.13	Camodri	122.26
Bruxellensis	400.11	Camori	102.8
Bruxellensis	127.13	Cantharis	107.12
Bruxellensis	177.21	Camedrysos	122.19
Bruxellensis	225.7	Calamandem	122.25. C
Bruxellensis	51.21	165.2	
Bruxellensis	45.20	Cardo de panno	182.6
Bruxellensis flores	26.16	Canda aquina	127.2. C
Bupri	63.17	128.13.	
Buxa pastoris	187.21	Cardo Santo	185.28
Buxa	63.17	Calis	132.1
Buxa	220.31	Camileblum	33.21
Buxa	137.13	Canabula	213.9
Buxa maritima	336.24	Caput Veneris	177.28
Buccinum	506.25	Canthelera	213.12
Buccinum maritimum	596.26	Calatrichons	177.29. 178.19
Bucheidem	397.1	Calix	40.27
Bugzodensis	271.8	Canamo	235.27
C		Canabari	235.28
Canomilla	20.29	Canthaus	187.16
Capella	186.20	Caner	430.16
Calamitas	527.9	Carduus benedictus	185.8
Calcalis	418.5	Canon v. j. a. midzou	543.1
Calochimula	377.6	Capina	614.10
Canucio	54.20	Calamum	225.5
Caputium	132.24	Canamum	idem
Canapucia	273.1. C	274.4	Canabis
			235.14
			Cardamo

INDEX

Cardamomum	243.1. & 244.3. & 244.22	Cassia	407.18
Carius	245.27	Carpesium	317.7
Capistrum arborum	69.2	Calamus aromaticus	353.6
Capistrum auri	582.28	Cauriola	117.22
Cappares	15.8	Caricarium	364.15
Cappari	413.32	Canunaris	361.5
Canabel uel Canabil	2-8.1	Catantace	393.31
Caros	245.31	Carlina	355.14
Cataputia maior	272.21	Carbinum	522.6
Carbunculus	55.15	Calabac cortices	412.9
Carpobalsamum	203.27. & 284.13.	Calampach	422.4
		Campora	444.29
		Caphura	465.24
Caryophyllatum	192.3	Calamus	475.5
Caryophyllatum	277.25	Calamita piedra	544.23
Caryophyllata	19.11	Cardus	533.8
Carumjel	29.15	Caricarium	507.22
Catalonia	255.3	Calceumemum	520.9
Carica	299.4	Chaleos cecaumenos	520.13
Caput rose	40.31	Calyna	79.20
Caprificus	299.22	Calabac.15	2715.2
Caryota	302.29	Carbunculus	534.10
Carion myrsicon	313.12	Cali	562.10
Cassia fistula	314.23. & 16	Cassioceum	606.16
		Cassia obliqua	316.13
Cassia syringa	314.26. & 315.15	Caligo	624.3
		Cappes	132.26
Canella	314.37. & 315.17.	Canna fistula	316.15
	& 407.18. & 408.12	Cagobith	243.9
Cassia lignea	319.3. & 13.	Caucalis	317.3
		Cannauerda	336.19
		** iij	Centau

INDEX

Centaurium minus	22.12	Cerauce	236.19
Cerquegnoli	353.27	Chromemalum	20.30
Celion	1.6.17	Chromemalum	66.29
Celidonia	137.26	Chromemali qualitates	32.3
Celarat	21.5	Chroale	496.26
Ceraurgo	150.27	Chroale	122.22.10.8
Cecilia	137.21	Chroale	156.17
Cerece	148.30	Chromemalis	129.24.130.4
Cerec	158.10	Chachue	151.16
Cerec	158.11	Chameleum	114.13
Cerec	161.1	Chameleum	174.12
Centaurium minus	162.1	Chameleum	337.32
Celula	250.26	Chalybs	521.31
Cepole	257.27	Chalcitis	564.5
Cerius	325.7	Chalcitis	562.10.572.21
Cerqueiolo	122.26	Chaphoxilla	67.19
Cera	452.20	Charlton benist	183.27
Ceraurgo	452.20	Chafut	101.1
Cerides	505.24	Chauenix	235.30
Cebra	575.10	Cheri	453.6
Cebum	575.22	Cher	37.22
Cecorino	242.28	Chenchri	330.15
Cebua	250.25	Chelidonium	350.4
Cecilia	526.10	Cherasha longa	315.12
Cecileas	530.25	Cherasyglon	6.27
Ceryx	576.20	Chet	67.20
Cerealeane	514.25	Chivalla	316.12
Cenem capua	571.12	Chelidonia	137.26
Cera	235.15	Cherio e seul	171.25
Cegata	236.19	Chropsomon	89.4

Chirines

INDEX

1.

<i>Chitrines uioles</i>	71.22	<i>Cicuta</i>	236.3	279.30
<i>Chirofomion</i>	60	<i>Cicutaria</i>		277.12
<i>Chiron</i>	203.27	<i>Cici</i>		267.29
<i>Chim num</i>	252	<i>Cicum</i>		72.3
<i>Chiofuno</i>	381	<i>Citrinus cucumis</i>		212.0
<i>Chiri</i>	386	<i>Citantes</i>		366.9
<i>Chines</i>	492	<i>Cinamomū nostrum</i>		314.27
<i>Chidonia</i>	306.24	<i>Cinamomum</i>		404.8
<i>Choule</i>	132.22	<i>Citrum</i>	125.4.	400.3
<i>Chryfion hemum</i>	30.20	<i>Cisthos</i>	12.26.	11.10
<i>Chrubari</i>	230.14		448.16	
<i>Chryfolachanon</i>	240.24	<i>Cirfion</i>		49.8.
<i>Chryfomela</i>	305.24	<i>Cinabaris</i>	464.7.	535.15
<i>Chrylatius</i>	543.2	<i>Cinapium</i>		534.31
<i>Chryfeli</i>	543.18	<i>Cinifemata</i>		279.27
<i>Chrymatius</i>	476.6	<i>Cinober</i>		506.3
<i>Chrael</i>	185.5	<i>Clematis</i>	158.11	338.25
<i>Chryfophoron</i>	409	<i>Clauios de fomer</i>		290.7
<i>Chryfius</i>	500.5	<i>Clardiani</i>		504.31
<i>Chryfocella</i>	532.20	<i>Clarperrofen</i>		65.8
<i>Chryfomela</i>	600.26	<i>Cletten</i>		193.2
<i>Cachoree</i>	77.1	<i>Correx in rofa</i>		93.23
<i>Kix 6007</i>	78.2	<i>Columbina</i>		130.16
<i>Ciruellis</i>	207.18	<i>Columbaria</i>		130.15
<i>Cicoreium</i>	76.26.	<i>Coroni di uolpe</i>		379.26
<i>Citarach</i>	81.4.	<i>Cotyledon</i>		167.11
<i>Cirenaicus</i>	503.12	<i>Coronilla de Rey</i>		61.31
<i>Cimbalaria</i>	167.2	<i>Coquelourdes</i>		65.12
<i>Cimarubi</i>	135.3	<i>Coctes</i>		65.12
<i>Cincinnati</i>	140.14.	<i>Colymbates</i>		302.11
<i>Citrus</i>	116.2.	<i>Coronea</i>	305.20.	306.15
		<i>Coton</i>		

INDEX

Colom	306.16	Corallina	400.4. 402.14
Coriantum	211.5	Cornu unicornis	501.12
Copulbunk	150.14	Cornu ceru	501.8
Coriannum	231.7	Capule gladium	502.16
Colizau	202.1	Collyrium	504.7
Cordumeni	244.2	Colchobitir	567.0. et 567.4
Colochita	216.3	Corn rosen	65.18
Capa	250.8	Coronopos	117.27
Coriader	232.23	Coles	112.20
Coloquintida	320.2	Coele	112.22
Colocynthis	320.3. et 322.4	Concon	278.18
Coflus	331.16	Concombres	215.24
Cocalo tis cardus suela-		Concouges	215.27
phu	517.2	Copeta	613.12
Corylus	281.6	Corymbus	203.1
Cochinauari	536.4	Composce	243.12
Consolida	343.28	Comnes	252.12
Consolida minor	344.16	Conregola	307.2
Colchicon	374.11	Conig	376.23. C
Coreptola	120.8	Cermes	429.16
Cotilla fortida	160.2	Ceepece	308.30
Colophonium	452.22	Coco	148.29
Comm	485.22	Contente	324.19
Cemmun	252.12	Colle de poiffon	345.14
Colla	306.12	Colle	512.29
Colla piscis	512.21	Cerale	512.23
Colla g. n. uella	390.4. C	Corala	540.29
512.12		Coueroſie	541.29
Corallum	523.14	Cimon	573.18
Coralia	533.25	Crimus	582.24
Corallum	402.14	Croci flores	65.22
			65.22
			Crocus

INDEX

crocus	66.1	cucumis asininus	451.15
cromidi	250.26	cucumin	215.5
croton	263.29	cumanum	112.29
crambe	132.8	cunel	186.28
crebina	266.12	curage	197.20
cruca gallinacea	140.15	culatro	232.21
crassifolia, uenenge nucisse		cuprechina	130.6
7.7.5		cubreas	318.14
cromum	250.20.	cubebe	318.14
crassegnata	350.11	cubeb	318.14
cretonat	140.20	cuorno de leornio	592.12
crystal	54.116	cynoglosson	48.28.397.10
cuscuta	91.23.⊕	cyaneus	71.10.⊕ 72.2
cymbalaria	116.29	cymbalaria	121.7
cubebe	310.17	cydonia	306.18
cucurbita	215.26	cymum	25.13
cucurbita sylvestris	320.3	κυκλάριον ⊕	89.21.⊕
cucumis	216.2	336.21	
cucurza	216.4	cydamen	88.19
cudumedo	253.20	cyperis	358.11
culb	260.10	cypre	309.15
cucumeria	281.26	cyperus	358.8
cumila pulicaris	269.8	cytonites	306.9
cucumera	281.26	cyperus	357.2.⊕ 360.14
curcuma	350.3.⊕	360.5	cyaneus lapis
cua de cavallo	127.16	cyaneus	100.11
cucumis anguinus	450.28	cylicoluthos	628.7
cucumis	214.17.	κύτος	71.10
cucumis erraticus	450.20	cyruona lebothia	58.16
cucumis citrinus	214.17.	cyruone lagodi	134.17
cucumis sylvestris	450.50	κύρινα	135.5
		κυρυונה	

INDEX

czyruona lebothna	40	Dens caballinus	211.4
czambr	186.21	Dendromalachen	111.17
czumucha	240.4	Demeritis	540.26
czebula	250.26	Dentale	556.12
czysececz	270.10	Deschles kraut	188.2
czenone korzenye czina		Dermideris	220.3
vvar	370.20	Deldegnoso	400.10
czynloj	370.6	Dejels drech	550.22, 503.31
czumyeczicza	383.10	Difchiano	213.9
czuxier	446.25	Damarilla	167
czarna alena	588	Diptano	378.6
czarczie goruno	504.3	Dipjacos	183.17
czlonceze	603.21	Diplam	978.6
D		Dirdar	275.25
Dapni	118.15	Dargyon	526.9
Dapnites	118.20	Dac, ionites	306.11
Dactilo siluatico	311.22	Dactarius	376.11
Delta 10 66	124.10	Dal	270.10
Dambona zemela	510.1	Donada	181.28
Damascena prana	296.3. et	Do, en	58.14
294.26		Dracuntium	347.27
Dancis	277.5	Dracunculidus	346.8
Damascen trofa	410.1	Dryanzachi	189.30
Dactilus 273.27. C	302.28	Dz, ap	366.19
Dantes	300.2	Dz, ueloeffone	421.10
Datel	304.3	Dracunculid	366.19
Damascena	312.25	Dz, on	486.5
Datel hern	515.25	Dz, on	416.2
Dausch unum	384.20	Dz, on	406.13
Delphin on	104.14	Dz, on	52.12
Dendrolimanon	54.20	Drachen uauitz	347.21. et
			395

INDEX

395.10	Elauo	290.7
Drachenblut	464.25 Elephant	592.13
Dukis radix	340.7 Empetros	104.7
Duronicum	397.26 Emuado	605.12
Durongo	397.25 Ematiles	541.7
Durougo	397.27 Emerendes	540.3
Dzieuana	63.28 Enduia 76.25.♂ 77.9.♂	
Dzieuaczernik	161.30 75.22.♂ 217.4.	
E	Enebro	159.29
Ebulus	66.28 Lmula	34.1
Eberwurcz	372.12 Endiue	77.10
Ebiscus	113.1 Engelburcz	2.5.12
Eboris scobe	591.24 Endres	279.0
Ebur	591.20 Endrimis	217.0
Eclere	139.6 Lntiam	311.26
Eichel nussen	513.10 Eucento	417.14
Eimbire	307.12 Eucupie	553.21
Emaron	592.13 Euphymus 91.5.♂ 92.12	
Eichel bueteil	592.20 Euphymus noier	92.17
Eichel	609.20 E. mdupeu	94.14
Eyjenkraut	139.29 Euphymus Dioscoridis	92.8
Eleoselinon	254.29 Epitem	17.6
Elelephacus	62.4 Epumelis	238.21
Eles	302.24 Lpo	255.13
Elates 303.14.♂	304.2 Ephimeron	371.10
Elleborus albus	311.15 Epimertus	126.13
Elleborus niger	381.15 Eppich	255.12.
Eleomeli	434.2 E. n'αvδov	110.1
Electrum	494.14 Eppau	203.6
Elaterrum	452.25 Equisetum	127.4
Elaphu cherata	516.10 Equimalis	127.4
		Equus

INDEX

Equin	253.29	F	
Equibition	254.2	Fauilla cris	162.17
Exanthemum	301.7		394.13
Eruca	237.16	Farfara	177.15
Erucum	241.25.67 242.1	Fel terre	162.17
Eryngium	372.16.67 373.2	Ferugink	220.3
Eryngata	371.4	Fegment	131.5
Figafine	411.6	Fegher	237.12
Erdrauch	102.11	Fechmel	131.6
Erix	120.4	Fege	299.27
Erbfel	265.23	Fiolke	38.25
Erd zuuel	338.23	Ficus arida	290.14
Esula	228.15.67 360.17.	Figatara	161.11
	67 362.16	Ficus agreilis	299.22
Eselsbuff	177.6	Figatelia	161.1
Esclamento	584.19	Filicula	355.9
Escorze da myler da furean		Figyi	209.27
	429.13.67 591.26	Fidicula	355.10
Ellroxmy szlonyoucy kofz-		Fiolkou korzon	343.21
czl	591.26	Fitz kraut	97.26
El'ig	410.16	Figues	299.26
Etea	121.26	Figes	299.26
Eupatoria	160.25	Fifcalem	514.29
Eupatorium	142.27	Flos .eris	522.15
Eupatorium nostrum	62.10	Flos lapidis	564.14
Eupatorium Diosco.	142.0	Flos gypsi	566.7
Euragia	192.5	Flos sanguineus	64.18
Euphorbium	471.15	Flach	227.11
Eupatoire	143.5	Flumain	97.21
Eupraze	193.19	Foglia	132.18
Exacantha	336.27	Fæmculus	256.18
		Folia	

INDEX

Folia mella	135.7	Galiopestis	142.8
Fœnu græcū sylvestre	154.7	Gamanderum	122.28
Fœnichel	256.20	Garb	194.6
Folium indum	208.24	Gamendrum	122.28
Fœnuchio	311.7	Galgent	353.24
Fœnu græcum	228.29	Galungal	353.25
Fœchiofcato	624.24	Gamonies	386.10
Fœniculus	135.28	Gamonites	386.10
Fœniculum erraticū	256.16	Genesla	69.13
Fœniculū sylvestre	256.17	Genista 68.6. C	258.27
Fortana poma	374.27	Gelatines	326.10
Fourmant	230.8	Genista	402.23
Fragra	173.2	Geum	191.17
Fraxinus 275.24. C	276.15	Genzole	321.26
Fragraria	173.5	Genhezui	341.26
Fraxinella	371.17. 396.21	Gentiana	348.5
Frauenar	191.5	Gemularis	390.20
Fumus terre	102.2	Gelseminos	73.30
Fulmita	624.10	Gengenylas	52.20
Fulfel	291.12	Genest	69.12
Fuligo 4 ^o . 25. C	624.6	Genster	69.13
Fuchs lungem	606.12	Gelb	40.10
Fuchs	621.20	Gelutele	62.1
	G	Gel uol	73.17
Gangal	353.25	Gelseheblam	45.11
Galga	254.4	Geranium	195.10
Gallinaceus pes	167.11	Gerst	230.12
Gariophyllat.	192.9	Geneure	159.28
Galanga 351.10. C	353.19	Genesure	230.31
Ganya	216.1	Geneure	321.1
Galbanum	504.4	Gelber mid steam	407.9
		Geiebro	

INDEX

Genebro	611.24	Goloxbianoga	146.4
Gelada	115.0	Gomezia	223.29
Gel	254.15	Gomme bragant	488.10
Gelboie	24.15	Gomezia	223.30
Gelocaleste	24.24	Gomme dragante	488.10
Gel	24.10	Gomme de lierre	488.28
Gemifete	21.25	Gogiglia	267.1
Gemoro	342.2	Gomme de pin	500.8
Gemir	400.23	Gomezia	341.27
Gemir	407.31	Granata	55.7
Gemir	270.6	Gramen aculeatum	117.24
Gemir	27.24	Gromm	255.24
Gemir	116.27	Graminea	17.3
Gemir	25.16	Grano	23.10
Gemir	39.17	Gramen	117.4
Gemir	34.25	Gromos de arragha	258.27
Gemir	34.23	Grapula	280.1
Gemir	34.21	Grapula	307.11
Gemir	35.20	Granata	309.4
Gemir	513.21	Granatorii cortices	103.30
Gemir	513.22	Grenis	550.22
Gemir	513.28	Granat	550.23
Gemir	514.13	Granada	idem
Gemir	514.12	Groffeda	596.11
Gemir	272.20	Gromgo	65.28
Gemir	177.25	Gropola	596.11
Gemir	51.20	Grozibenze	48.14
Gemir	65.10	Grimmaues	111.27
Gemir	158.13	Grungo	416.10
Gemir	73.15	Gris	117.18
Gemir	48.14	Grun kraut	249.29
Gemir		Grudes	

INDEX

18

Grudes	511.8	Halofachne	580.17
Groz-ki	29.8	Habotathon	58.13
Gumacum	424.27	Hap-hang.	127.12
Gummi arabice	486.2	Hatelnautz	15.10
Gummi bederæ	202.31. C	Harthau	15.12
488.10		Herbagattara	85.17
Gummi elemi	302.22. C	Herbete	135.6
488.10		Herba di san gio:ne	135.32
Gummi	467.12	Hermipoa	135.22
Gummi arabicum	483.29.	Herba della madonna	170
C 484.25. C. 488.8	22.		
Gumi Babilonici	484.27	Herba sancti Io:nis	152.27
Gumi Sarraceni	484.27	Herba cypru	37.23
Gummi acacie	484.30	Herba facena.	154.7
Gummi phine Aegyptie		Herba Alexandrina	254.15
485.1. C. 486.6.		Herba Callicia	37.28
Gummi rufperi	492.24	Hepatica	160.16
Gummi pini	510.5	Herba nenti	167.8
Gummi pineæ	496.27	Herba orechiana	124.15
Gummi ce tri	518.15	Herba prochiera	272.23
Guy de chejue	513.8	Herba cochia	610.7
Gyneceum	515.20	Helixne	158.8
Gypsam	535.31	Herba de mare	402.18
H		Herba urceolaris	200.10
Hanaraz	272.24	Heliotropium	263.19
Halacacabus	153.22	Helix	202.23
Hablagar	159.3	Hetera	202.20
Harnafel	200.16	Hedera arborea	202.19
Halarnades	302.12	Herpicantha	205.19
Hastula regia	385.12	Hemionus	82.6
Haur romannum	494.6	Herba sancti Petri	218.5
		***	Herba

INDEX

Herba perfoliaris	271.26	Hin laup	271.4
Herba perfoliata	208.5	Hinle lauff.	77.18
Herba perfoliata	50.3	Hornwartz	48.12
Herba perfoliata	160.18	Holtraug	48.12
Herba perfoliata	160.22	Holder	67.15
Herba perfoliata	401.8	Holz asel	328.31
Herba perfoliata	12.22	Holwartz	339.13
Herba perfoliata	120.10	Hordium	130.12
Herba perfoliata	340.17	Hornk	431.18
Herba perfoliata	348.2	Hornke	603.20
Herba perfoliata	360.11	Hornke	603.20
Herba perfoliata	373.7. U	recid. findt	135.30
Herba perfoliata	374.17.	Hornk	397.17
Herba perfoliata	270.24	Hornk	429.26
Herba perfoliata	402.31	Hornk de courges	600.20
Herba perfoliata	544.27	Hornk	444.12
Herba perfoliata	273.22	Hornk	445.12
Herba perfoliata	269.3	Hypocistis montana	445.12
Herba perfoliata	370.4	Hypericum montanum	620.9
Herba perfoliata	127.4	Hypocistis	220.6
Herba perfoliata	80.1.81.4	Hydroper	100.15
Herba perfoliata	592.11	Hypocistis	220.7
Herba perfoliata	67.19	Hypocistis	212.14
Herba perfoliata	230.15	Hypocistis	448.12
Herba perfoliata	110.21	Hydrargyron	524.10. U
Hippuris	127.3	Hydrargyron	524.10. U
Hierobotane	130.5	Hydrargyron	524.10. U
Hippolapathum	154.1	Hydrargyron	524.10. U
Hippoclinon	251.27	Hydrargyron	524.10. U
Hinoro	256.20	Hydrargyron	524.10. U

INDEX

14

Iacint	549.23	Inula	343.2
Iacines	540.22	Inguer	111.2
Iapetum oleum & ung. et	74.16	Iris	417.13
Iapetum	74.16	Iris	34.6
Iart	600.17	Ioseminus	14.10. & 71.29
Iacinta	54.22	Iouis plenus.	412.22
Ialomez	110.23	Iouli de	124.16
Ialomez	159.29	Iππεος	127.3
Ibis	111.27	Ipoquistados	44.3
Ibiza	129.27	Irios	341.27
Ichthyotera	33.1	Iris	13.3. & 14.3. & 14.
Ichthyocolla	313.25	Iris	20.
Iclery	493	Iris	115.11. & 341.29. &
Icleroroxez	502.8	Iris	34.2.
Iclole	101.27	Iringi	371.25
Ienola	343.23	Irop	145.8
Iesetizi h'iy	511.31	Ispiglo	145.19
Ielenu yanzik	50.2	Ishas	299.15
Iele ier icliber	122.10	Itea	121.26
Ielera	2.3.7	Iux	129.23
Ierna buona	83.31	Iuc arthetice	10.17
Iesemium	610	Iuceta	371.14
Iciome	301.26	Iuncus odoratus	166.10
Igos paffos	293.26	Iuncus rotundus	166.11
Imoio	131.5	Iuncus quadratus	357.25
Imauos	624.31	Iuncus triangularis	357.26
Imperatoria	403.1	Iuncus angularis	357.27
Intubus	76.27	Iusquitanus	212.12
Inuolucru 05.23. &	303.17	Iuniperus	150.27. & 160.
Inuolucrum maus	17.7	Iuniperus	10. & 298.27.
Inulus	343.9	Iunibe	300.30

*** ij Iun

INDEX

lambes	321.27	Kozlek	331.9
lambes	600.10	Kozlek	339.23
lambes	134.9	Kokornak	iden
lambes	512.21	Koszebnal	344.27
lambes	512.22	Kobli	515.28
lambes	145.8	Kromazber	290.31
K			
Kapitel	187.17	Kroton flachs	228.28
Kapitel	187.17	Kroton	215.23
Kapitel	511.19	Kronell	252.12
Kapitel	85.9	Krojer	522.13
Kapitel	600.20	Korzioza	116.20
Kapitel	97.20	217.7	
Kapitel	511.10	Kropota	112.27
Kapitel	159.28	Kuckuk	192.12
Kapitel	412.25	Kvavavuk	104.16
Kapitel	267.20	Kyfermajer	571.19
Kapitel	532.18	L	
Kapitel	125.14	Lambraex flores	60.13
Kapitel	20.17	57.3.	
Kapitel	21.18	Lampatos	192.12
Kapitel	252.12	Laurus	118.15
Kapitel	207.20	Lach. 315	217.14
Kapitel	24.3	Lureola	124.2
Kapitel	154.1	Tulagatavola	339.23
Kapitel	273.3	Labren Veneris	183.20
Kapitel	512.21	Lakata	342.25
Kapitel	55.10	Laurum Veneris	183.20
Kapitel	124.2	Lak. 11	190.22
Kapitel	152.31	Lak. 11	190.22
Kapitel	124.2	Lak. 11	192.16
Kapitel	235.29	Lak. 11	192.19

INDEX

14-		Larbasen	545.26
Lacinea	217.17	Lauendula	181.6
Lachryma	260.25	Laserpitium	510.29
Lappa	279.31	Lajabate	593.18
Laticularium	560.10	Labaris	103.1
Lathirus	274.1	Lazarolis	237.16
Lanium	115.16	Lencarhemion	71.10
Lardaria	295.6	Lenana de loi	52.15
Lauritis	302.24	Lenzke di nacca	52.17
Lappa minor	314.15	Λουκκος	34.12
Lada	407.24	Lentiche	24.18
Ladon uel Ledon	439.26	Leucola	71.3
Ladonum	449.27	Lentichie	24.19
Laricina	479.10	Lentibrego	27.19
Laya	479.11	Lentula	27.25
Larica	idem	Lezuo dulce	74.25
Lafir	500.10	Lens	27.24
Lacha	517.18	Lente	27.26
Lacca	577.19	Lencepeandes rouges	125.
Lapis	541.8	12.	
Lapis stellaris	527.18	Leuceron	73.17.5 618.18
Lapis lazuli	529.23.5	Lepidium	417.22
530.24.		Ledon	449.26
Lapis armenius	540.31.5	Lentifens	48.21
575.11.		Λενικη	494.26
Lapis hematites	541.7	Λένικη κατ' Γρ	58.15
Lapis indatus	541.10	Λενικη χαλκ	52.18
Lapis lycis	542.8	Λενικη	520.27
Lapis herculeus	544.11	Leber kraut	141.3
Lapis aquile	544.24	Λένικη λεον	73.2.5
Lapis pregnans	545.4	Lectus	217.4

*** iij Lein

INDEX

Imbes	301.27	Kozlek	333.9
Imes	600.10	Kokozek	339.23
Imendek'er	134.9	Kokornak	idem
Ime	612.21	Kosztmaal	314.27
Imep	512.27	Kobki	515.23
Imo	145.8	Kramazber	298.31
K		Kroton flachs	228.23
Kapow p. poley	187.17	Kurbs	215.23
Kamycionenes	541.19	Knell	252.12
Kach. kwat	85.9	Kuifer	522.13
Kalyta	600.20	Kortmaga	116.20. &
Kashiprazan'za	97.20	217.7	
Karash	550.10	Kaposta	132.27
Kasholier	159.23	Kash'ia	192.12
Kashen	412.25	Kavaynik	104.16
Kash	260.20	Kajfermajer	57.17
Kisz	532.18	L	1
Kierz	125.14	Leinbrasse flores	69.13
Kliten	280.17	& 70.3.	
Kob. kant	200.18	Lampagos	193.31
Koma	252.12	Laureis	118.15
Korv. elki	217.20	Lach. g. s	217.14
Kob. Lanthka	14.3	Lurecki	124.2
Laga	154.	Tulajatacia	319.23
Lager	200.3	Labor Veneris	163.20
Lagcki	100.21	Lakma	340.25
Lag. ker	550.10	Lakma Veneris	163.20
Kajfermajer	124.2	Lag. n	190.22
Kos. ko	157.20	Lag. n	190.23
Kob. karos	121.2	Lag. n syluejre	192.10
Kotopy	235.29	Lapathum	192.19. & 258.

INDEX

14.	Larbasen	543.26
Lactuca	217.17 Laseidula	181.6
Lachryma	260.25 Laseptum	510.29
Lappa	279.31 Lashate	523.18
Latrecularium	365.10 Latharas	132.2
Lathoris	274.1 Lazarolus	278.16
Lanium	115.16 Leicanthemum	31.10
Lardaria	295.6 Lengua de loi	52.15
Lauritis	302.24 Lengua di uacca	52.17
Lappa minor	314.15 Λεκαδιον	34.12
Lada	407.24 Lentiche	24.18
Ladon nel Ledon	419.26 Leucora	7.3
Ladonon	419.27 Lemiche	24.19
Laricema	479.16 Lemirego	25.9
Largi	479.16 Lemicula	21.25
Larica	idem Legno dolce	21.25
Laser	500.10 Lens	21.24
Lacha	517.18 Leme	21.26
Lacca	517.19 Leucepandes roses	125.
Lapis	541.8 12.	
Lapis stellatus	522.18 Leucoron 73.12.5	618.13
Lapis lazuli	529.23.5 Lepidum	417.22
550.24.	Ledon	449.26
Lapis armenus	540.31.5 Lent fous	48.21
575.11.	Λιαν	494.26
Lapis hematites	541.7 Λιαν καρυς	53.15
Lapis indatus	541.10 Λιαν χαλκός	52.18
Lapis lyncas	542.8 λιπς	520.27
Lapis herculeus	544.14 Leber kraut	14.5
Lapis aquile	544.24 Λιαν καρυς	21.25
Lapis pragnans	545.4 Leclius	21.4

*** iij Lein

INDEX

Lein	609.13	Liutane	200.27
Leucis	247.17	Lubogartum xuri	527.14
Leucis		idem Liquoris & succi differenti	
Lequa de pero	397.16	lia	350.30
Leu	227.15	Liquiritia	347.3
Leucobium	255.14	Libanus	416.7
Leucum	55.15	Lignum aloes	420.30
Libanotis	55.8	Lignum junctum	425.24
Lithum	55.16	Lingua canina	448.28
Lithen	48.14. & 59.30.	Lithodendrum	540.26
Lithum	55.18	Lisblanc	60.1
Lithum urguentum	58.25	Lingua bouis	48.14. &
Lithind fci	210.15		274.19.
Lithozotis	135.23	Lingua cervi	0.1. &
Litho	59.31. & 143.24	8.12.	
Lithen	160.10	Lingua canis	48.16. &
Lithas terre	151.12		274.19.
Lithzick p'ierze	616.13	Lingua auis	274.16. &
Lithorum alborum oleum	275.23.		
5.17.		Lithen bloumen	171.27
Litha biala	60.1	Lith	227.9
Litha ceruina	274.19	Lithum asbestinum	227.12
Lith	227.9	Litha beba	228.10
Lith	227.12	Litha	228.12
Lithragelle	227.13. &	Lithaiane	235.27
228.13		Lithen	240.18
Litha symon	227.19 &	Lithaikel	256.9
261.16		Lierre	203.6
Litha p'ierze	274.18	Lithores	325.18
Litha asphalt	274.22	Lithone	348.22
Lithum	558.25	Litho aloes	423.13
		Litherge	

INDEX

21

Literge	517.29	M	
Lorberbaum	118.26	Macella	33.19
Lorchais	461.24	Mancaulla	33.20
Louro	97.26	Maxacoria	50.19
Lorier	218.13	Matorana	16.9
Lopian	177.25	Matoran	87.24
Loge	112.29	Mahon terre	88.24
Loboda	249.28	Mazorana	87.23
Loreole	124.12	Malus	115.19
Lotos	6.28	Maczterza duffzka	68.27
Lipulus	184.8	Maluaufcus 117.19. 512.18	
Lubseck	26.9	Maczter zachuska	118.28
Lupus salicarius	175.15	Malabathra polana	210.11
Lurceice	184.17	Mara orna	135.29
Lubus uertitans	184.17	Malanula ka	135.21
Lutunum	112.26	Marrabann	145.27
Lugucio	124.3	Moraha	131.7
Luph	516.17	Marrabio	146
Lunaria	514.23	Marraba polczina	146
Lupares	175.6	23.	
Λύρα ΤΣ Λιρτζα	110	Marr haon ugru	136.27
30. -		Marigal	170.24
Lagos	219.16	Malacoria nostra	87.29.
Lygia	27.9	170.16.	
Lyncurium	494.16.5	Matricaria	18.6
542.8.		Marcella	idem
Lygadicum	255.13	Materfylua	171.2
Lynchmitis	63.22	Malon	215.31
Lygusticum	425.7	Malabathru. 201.14. 208.27	
Lycium	469.18	Marcoli	217.14
		Margarita	208.6. et 537.15
		*** iij	Mar

INDEX

Alcibiades

INDEX

Milburn

INDEX

<i>Milium folis</i>	260.5	Modrzenyona gálna	384
<i>Microcortem</i>	177.25	22	
<i>Mirafale</i>	263.30	Momordica	619.9
<i>Migdal</i>	233.21	Modrzenyona z miedzi	483.
<i>Mingath</i>	362.22	13	
<i>Minium</i>	464.5.5	53.27	Molui caimemon
<i>Mirta</i>	208.27	Moflazz	223.28
<i>Miba</i>	477.31	Mozgi	675.13
<i>Mikolaven</i>	373.3	Morelle	12.6
<i>Mingaleba</i>	570.26	Moure	129.7
<i>Misz</i>	83.37	Mofebt nus	3.
<i>Mulbrut</i>	135.20	Mofchr	312.23
<i>Mulle portuis</i>	152.23	Mouton	602.2
<i>Mulle feules</i>	104.6	Mou	27.2
<i>Milium</i>	27.14	Mufcass	160.28
<i>Moultrennauitz</i>	271.11	Mufationu orzech	77.25
<i>Murphus</i>	250.25	Muralium	158.6
<i>Muricus</i>	202.20	Muratonu xratat	427.20
<i>Murichans</i>	313.5	Muratis herb	100.31
<i>Murafale pomen</i>	262.10	Muc cat blanft	423.11
<i>Murebeines</i>	313.5	Muracho	602.4
<i>Mul</i>	431.3	Mur	77.25
<i>Mierre</i>	470.1	Murche hia per	307.15
<i>Mierz</i>	277.7	Murym pol	304.27
<i>Monoclonon</i>	177.2	Mur	304.18
<i>Mofch</i>	113.24	Murica	371.15
<i>Morion</i>	408.0	Mur	372.28
<i>Moflicum cinamonu</i>	304	Murcus	171.17
		Murcus marinus	470.12
<i>Mouembafa</i>	300.21	Muraca	610.7
<i>Mozoch</i>	217.12	Murca xrat	170.23
		Murica	

INDEX

Mumia	55.17.57 560.17	Nathurti	156.22.57 276.4	2.5
Mucago	162.1	Nardus	12.15	
Mulle	115.25.57 120.5	Nephela	55.25	
M. zibica	84.1	Nelarium	503.11	
Myrica	125.24	Nelcus fal	5.22	
Myricum	612.17	Nephelus	592.1	
Nix, balios	295.5	Nescaphobon	393.9	
Myricatus	126.6.298.18	Nachiscan	129.8	
M. 178	126.25	Narizas	375.20	
Myrtidum	126.7.126.8	Nepeta	85.8	
Murina	126.21	Nerucole	247.18	
Murine	364.8	Nenoda	85.7	
Myrica	126.6	Nemifar	46.25	
Musaia	310.31	Nemular terrebre	177.14	
Myricobillon	155.25	Nemular laine et blie	38.6	
Myricum	353.25	Nemular 177.10.57 22.15		
Myricus	177.27	Nemulars haut	191.31	
M. 17	411.19	Nepel	227.15	
M. abelam	177.6	Nepelus	227.22	
M. abalam	311.9	Nepelus	230.23	
Myrobatus	398.8	Nepel noir	248.21	
Myrica	310.13	Nepel	257.7	
Myrica 467.17.57 47.15		Nepel curia	247.13	
Myrica	237.8	Nepel de bois	185.15	
N		Nigella	248.20	
Nascentio	82.24	Nigella curia	247.17	
Narcticum	77.20	Nigella fuscicoma	247.14	
Nelazo	225.26	Nirum	510.25	
Nelkov	36.23	Nitron uride	508.9	
Napellum	310.28	Nizzole	267.26	
Napos	265.19	Nies unurtz	383.9	
		Nofu		

INDEX

Nux	43.17		171.24
Nux de cypro lo	319.14	Ocimum	21.17
Nux de cypro	61.17	Oculis	174.31
Nux de cypro	313.24	Oculum	174.31
Nux de cypro	61.31	Oculum apaticum	174.31
Nux de cypro	17.24	Oculus leporis.	191.14
Nux de cypro	201.31	Oculus	105.21.
Nux de cypro	15.1	Oculi	70.7
Nux de cypro	2.2.26	Oel	429.27
Nux de cypro	347.23.	Ourex	215.31
Nux de cypro		Olivu	303.23
Nux de cypro	702.27	Olivu atrum	257.26
Nux de cypro	61.14	Olivum ond olbeer	303.25
Nux de cypro	2.2.8	Olivu	118.24
Nux de cypro	325.2	Olivu	301.31.
Nux de cypro	252.3	Oleum	314.23
Nux de cypro	732.7	Oleum	449.27
Nux de cypro	515.72	Oleum omphacum	618
Nux de cypro	3.0.9	Oleum de Hyperico	610.27
Nux de cypro	313.27	Oleum laxi	302.6.14
Nux de cypro		Oleum ex unclis ouorum	
Nux de cypro	317	608.30	
Nux de cypro	3.12	Oleum de picinum	477.16
Nux de cypro	30.12	Oleum de Ziti	510.27
Nux de cypro	324.20	608.14	
Nux de cypro	2.12	Oleum de lalarum dulz	
Nux de cypro	6.13	608.20	
Nux de cypro	6.14	Oleum de regularum amara	
Nux de cypro	4.12	608.21.	
Nux de cypro		Oleum de lactum	610.18
Nux de cypro		Oleum ex roborum glan-	
Nux de cypro		bus	

INDEX

bus	610.22	Oleum di mentastro	618.5
Oleū chrysomatorū.	610.21	Oleum de maiorana	618.5
Oleum balanum	611.18	Oleum amarum m	618.8
Oleum de becu	611.20	Oleum sapianum	618
Oleum laurum	613.25	Oleum nerii harum	18.17
Oleū de spica nardi	621.31	Oleum de cheiri	611.23
Oleum narionum	611.26	Oleum de becu	613.22
Oleum myrtum	612.9	Oleum sambucinum	18.26
Oleum myrteum	612.13	Oleum sambucinum	611.25
Oleum sesamum	619	Oleū de cochis	610.3
Oleum lauperum	613.17	Oleum de papavere	619.17
Oleum tartari	611.17	Oleum trinum	611.22
Oleum sulphuris	eidem	Oleum de spica	611.22
Oleum latrioli	613.32.5	Oleū de maxlice	621.6
614.2		Oleū de scorpiombus	621.8
Oleum terebinthinū	614.6	Oleū ulpium	621.15
Oleum larterum	614.9	Oleum de piperibus	621.20
Oleum rosatum	36.11	Oleū de capparibus	621.24
Oleum violarum	36.11.5	Oleum de castoreo	621.31
616.23		Oleum de euphorbio	622.2
Oleum chamemalonum	36.	Oleum de lumbricis terre-	
17.5 617.4		stribus	622.5
Oleum e c m uaris olivis		Oleum persicorum, 5 chry	
614.15		formatorum	620.21
Oleum de crovis	621.4	Oleū de nucibus	620.5
Oleum sesamum	612.11	Oleū de laocetus	622.8
Oleum de chrythio	617.4	Oleum colurū	617.17
Oleum rutaceum	610.9	Olares	32.22
Oleum litorū alborū	617.9	Ombelon.	135.7
Oleum a reibinū	617.9	Omian	148.22
Oleum de mēta	618.4	Omphacum	302.18

Ovū

INDEX

Ovis	517.24. C 557.22	Os le cornu cerui	515.10
Opplon	22.30. C 451.17	Obris	228.22
Opich	24.11 C 140.2		517.24
Opodalsumum	234.11	Os de dures	515.5
Opoponacum	474.7	Os de corne de cerf	516.8
Opoponac	474.1	Os de cuer de cerf	517.2
Opes crenatus	533.11	Orthonia	350.29
Ophismia	193.21	Olu	258.18
Opoponac	474.15	Oxon	512.12
Origanus	56.19 C 50.1	Oxalis	258.8
Origa	251.1	Oxyanatha	264.19
Origanus heracleoticus	56.31	Oxa	358.2
Osmogoborion	270.29	Ozimum	175.1. C 220.12
Oreochara herba	124.16	Ozeuc	250.16
Orzechy	282.28	P	
Orobis	241.24	Paeonia	270.22
Orzech metel	311.7	Papaver	220.6
Ordeum	23.12	Papaver rubrum	63.29. C
Orzech indyjski	355.2	64.3 C 219.3	
Orlou kamien	545.20	Pain de porceau	80.3
Ortelam	87.30	Panis porcinus	88.9
Oreile de souris	124.22	Pala de mecha	166.22.
Ortizes	115.29	Parthenium	158.12
Ortie	115.29. C 22.15	Pala de Camillo	166.22
Orge	27.13	Paritaria	201.18
Oranges	525.29	Pajloris uirga	181.10
Or	520.3	Papagno	22.6
Oro	520.3	Paritaria 107.31. C 198.1	
Os dactylorum	515.13	Pajlinaca syluatica	268.22.
Oulopest	185.29	C 217.13	
Os de corde cerui	516.13	Partenium chamemaliu	198.22
		Pasternak	

INDEX

Pasternac	268.23	Perdiculi	201.2
Pastorina	193.23	Pentadereon	159.25
Pastorina	353.25	Perforata	152.26
Papaver agreste, uel papaverula	64.1	Petr. se. solo	253.20
Papaver album	220.5	Peribulbo	253.21
Papaveris albi, & nigri semi	219.1	Perichymenon	171.7
na	219.1	Pezocolla	38.17
Papaver nigrum	220.5	Pentaphyllon	171.29.36.17
45.12		Pes leporis	191.5
Papaver erraticum	64.4.	Pes columbinus	194.12
& 210.6		Pes paupi	172.12
Papaver sylvestris	267.14	Pesicaria	16.5
Papule	53.20	Perdicium	20.19
Papulella	20.7	Petrela	20.4
Palam sanctum	425.27	Petrophilum	253.3.252.26
Panaces heraclion	472.17	Petroselinum	254.21
Palumpisa	477.15	Pénev	214.14
Papot rouge	65.10	Περτινύριον	112.2
Pappli	111.25	Pepo	214.7. & 214.13
Pappli	eidem	Pedocchi de lono	349.14
Pareille rouge	195.1	Peucedanum	35.4
Parotire	201.18	Perle	537.3
Papot	220.1	Petroleum	504.2. et 55.8.
Papras	300.28	& 560.21. & 608.14	
Papras	300.27	Peueracine	597.22
Palmule	302.20	Perforata	151.29. & 620.3
Palma Christi	379.5	Persin	251.19
Palma	303.17	Perrexil	353.19
Parles	538.21	Petersilgen	253.20
Pelagra de lino	97.27	Petas	307.12
		Petron	

INDEX

Pix sicca	477.5	Platyophthalmion	545.27
Pix græca	477.26	Plumbum	560.9
Pira sylvestris.	307.6	Placa	522.6
Pira muscardina.	307.16	Pleiuncis	526.17
Piedra m m	544.2;	Plect stem	541.18
Pinthones	201.27	Plastre	587.2
Piedra de lagla	545.20	Plantain	117.5
Pinguedo	599.10	Portulaca	116.19
Pinguedo Tafe	600.11	Portulaca sylvestris	124.25
Pinguedo wsi	600.11	Potrofenk	77.6
Pinguedo cerui	idem	Portulaca	210.20. et 218.28
Pinguedo equi	611.8	Porezolo	67.23
Pinguedo comarum equi	611.2.	Porrum	145.31
		Porrum uncale	148.5
Pinguedo hirci	611.15	Polemonion	155.14
Pinguedo hominis	612.4	Porcioli	11.26. C 217.8
Pinguedo serpen is	613.21	Palytricon	177.29
Pinguedo leonis	614.9	Poly. lonon	168.3
Pingel laur	135.27	Porrachia	117.28
Pimpernelle	104.30	Porchiacia	idem
Pinopte	271.12	Polium	182.22
Pirn	307.11	Potirida	157.28
Pili leporis	623.24	Polna drakor	189.30
Pissasphaltum	557.26	Polatoria	222.2
Pie dalisandre	307.3	Poma	307.15
Piere da sur	532.17	Pokrsnye	115.30. 21. 20
Pierre de legle	555.19	Pokrzina	22. 1.
Plomos	62.4	Polypodium	355. 1
Platamunon	26. 2	Pomcelleta	115.1
Plantago 109.2; C 11. 19		Populua	379.26
Plumbum sylvan	522.11	Pomadaleia	305.16
	***	Poma	

INDEX

Poma acerba	305.17	Pseudocanelia	406.26
Poma austera	idem	Pseudonardus	182.9
Poma aurca	325.11	Pszmki	129.9
Poma ranze	325.21	Plye visive	134.27
Pompholyx	392.11.591.7	Ptilothrium	380.5
Polskikoma	241.23	Pszic cazycki	207.23
Polygonum mas	18.9	Pseudocinamome	405.26
Polygonum	247.8	Pseudocajia	403.13
Poleczolo	89.21	Pylum	268.27
Poleo	80.22	Pszaloda	283.19
Pole't	idem	Pforicum	570.18
Pora, tro	386.11	Pszicazicki	397.23
Poley	89.22	Pseudomelanthion	248.19
Pelurzek	411.29	Piza	363.26
Pearpie	116.23	Pteryx	81.3
Podagra lini	97.25	Pterygophoron	498.4
Porcel kraut	116.24	Pteleis	279.6
Porres	307.10	Puriff	584.19
Polipode	355.25	Pulegium 89.17.0	90.20
Polygonatum	371.17	Pupina poma	304.26
Populus alba	494.27	Punica	300.5
Pois	483.7	Purpura	596.27
Pommon de renart	626.11	Pyrethron	366.17
Praiston	145.31	Pyus	130.2
Primo fiore	203.22	Pyanclislovv	387.12
Primula ueris	207.23	Pysai	36.25
Proffo	230.16	Pyzacantha	461.14
Propolis	452.16	Pyzonia	271.13
Pruna	294.24	Pyzes	528.1
Prunicola	205.11	Pyz	294.15
Prunes	297.18		

INDEX

Q		Rattie	413.29
Quercula minor	122.24	Re uet raud	28.6
Quendel	128.25	Rdel	201.12
Queue de cheual	127.16	Reubarbarum	8.22
Quecksilber	526.8	Reubarbari dosis	328.12
Quenel	186.28	Regalia	340.26
Quiten	306.23	Reuponticum	5.2
Quitten	429.17	Resina	479.6. C 482.31
Quinqueneruia	110.2	Recrementum	520.23
Quinquefolium	171.30	Repontic	28.3
R		Reupontic	28.9
Radicula	413.12	Resin salue	73.26
Radicula hortensis	77.12	Relic	194.8
Radecchio	77.13	Resins da corinuh	300.27
Raucataru	413.29	Reclijfe	340.73
Rapum terre	88.24	Renart	621.19
Ranahon	248.4	Rhaponticum	5.2
Rapa syluestris	266.5	Rhapontici qualitates	282.9
Raximillo	124.24	Rheon	7.19
Raphanus	412.26	Rha	idem
Raphanellus	413.1	Rhizis	523.9
Raphanellus syluestris	413	Rhaphanitis	343.4
4.		Rhecoma	20.24
Rasa	483.1	Rhus obsoniorum	298.5.
Rasura eboris	591.19	C 447.27.	
Racabarut	157.13	Rhus futorum	298.7
Ratten	249.1	Rhor kraut	158.27
Raud C reu	28.6	Rhentzblumē	379.24
Rag uuiriz	360.13. C	Ricinus	263.29
379.24.		Ripoile	242.29
Rabios	413.28	Ruzotomos	343.6
		**** ij	Rule

INDEX

Rilezelko	274.5	Roller unurtz	48.12
Rinzi	372.15	Rocla	141.26
Ritzo	371.3	Rouela	115.12
Rizari	312.29	Rogu ychemyzekocz	
Rinzata	371.4	516.9.	
Rizagulum	491.-	Romania	477.31
Riz.	34.	Roet	349.27
Riz.	33. 2	R.	173.21.387.9
Riz.	33.20	Rubi enue	125.3
Riz.	45.8	Ruchenfcheif	65.12
Riz.	46.24	Ruta sylvestris	152.9
Riz.	4.	Ruca	238.2
Riz.	44.11	Ruta capraria	153.7
Riz.	46.24	Ruba	349.30
Riz.	55.2	Rumice	192.18
Riz.	56.15	Rubeta	319.31
Riz.	65.13	Rumex	192.18
Riz.	53.28	Rugia	349.32
Riz.	45.4	Ruchela	237.22
Riz.	212.3	Ruchetta	237.32
Riz.	6.5	Ruione	242.12
Riz.	124.20	Rufcus	334.28
Riz.	3. 4.22	Rubea tinctorum	349.2
Riz.	309.6	Rubia	349.2
Riz.	242.23	Rubea sylvestris	349.15
Riz.	43.6	Rubinas	514.10.549.24
Riz.	242.29	Rub in de roccha	550.4
Riz.	30.	Rubrica lemma	511.3
Riz.	72.3	Ruf.	152.26
Riz.	45.20	Rumath	152.11
Riz.	300.29	Rubi	550.6
		Rubis	

INDEX

Rubis	idem	Sandali 423.13. 424.20
Rubin	550.7	Saccharum quare zuccha-
Ruest	624.9	rum.
Rue uurtz	135.28	Sal indus 443.9. 444.
Rzezyka	225.25	2. 447.7.
Rzepalyszna	266.31	Saccharum antiquorum 441
Rzodkiorn	367	10. 443.8.
Rzinskulep	513.12	Saccharum nostrum 441.12
Rzeczcziala paloa	533.27	Saneus 223.28
S		Sanguanus 461.26
Salvia	62.2	Sanguis draconis 462.17.
Sabuco	67.17	464.7. 535.25.
Sambucus	66.22	Sagapenum 471.14. 5
Sampfucus	88.9	2.26
Sauina	158.31	Sarcocolla 475.11. 474.18
Sabina	160.13	Sandaracha 489.23. 491.23.
Sauolezzo	186.7	Sandaracha et auripigmen-
Sanamunda	191.14	tum idem re sunt 490.3
Sardyn	551.8	Saphirus 547.8
Sacolla	243.15. 245.2	Sardius 588.8
Salpicdra	587.18	Sardonix 550.24
Safar	290.17	Sal 588.8
Salmyak	588.5	Sal alcali 590.3
Santha	146.22	Salgie 121.24
Salitre salix	121.8	Salix 121.25
Sarmentofa	338.26	Salece idem
Saterion	379.21	Saulge 121.26
Sansa	302.13	Sal fossilis 587.12
Satyriion	378.10	Sal communis 586.24
Sadze	624.9	Sal gemmae 587.7
Saxifraga	387.14	Sal armeniacus 587.20
	***	ijj Sal

INDEX

Sal ammoniacus	582.21 Scolopendrii uerū	207.3
Sal faxeus	577.3 $\chi\iota\nu\theta$	16.8
Sal marmercus	587.4 Scolopendra	79.23
Samula	173.14 Scolopēdrium	79.25.174.2
Sal arenarius	587.21 Scolopendrium antiquorum	
Sal indus	588.2 81.3.	
Sal merum	58.19 Scandulaceum	186.28
Sal nauticus	590.2 Scapolachanon	136.1
Sal napticus	592.23 Scarfella	186.28
Sal nauphricus	500.1 Scarfellela	186.29
Sal ben	62.21 Scabiosa	198.4
Salix equinalis	127.18 Scariola	216.23
Salmonde	191.29 Scauezzeni	408.14
Sampeires kraut	21.1.1 Scille succus	432.19
Sanguinalis foemina	127.1 Scamomum	458.17
Sauer ampher	258.8 Scamonia	465.15
Saramages	266.29 Scorja	520.23
Sarchen	173.27 $\sigma\chi\alpha\lambda\iota\sigma\theta\tau\alpha\nu\upsilon$	400.27
Sardel	424.20 Scoszung	109.30
Sarg de dragon	464.24 Sclafbecher	134.11
Sapina	528.7 Schafbevv	127.17
Salez	513.0 Scheyzkraut	135.28
Sambac	61. Schavvina	159.14
Sampfucium unguentum	Scheuiz milt	135.29
87.11.	Sczothi	184.7.
Samacum	74.17 Scoszmelden	135.30
Sambucum	74.10 Scariola	217.13
Scemica	127. Schel kraut	139.7
Scolopendra	8.3 Scunda	258.11
Sclarea	127.20 Scodropraffon	148.24
Scordion	147.24 Sczavvy	258.22
	Schul	

INDEX

Schulffelpium	208.19	semete de lubricos	278.26
Scartz uuertz	345.14	Seme santo	278.27
Schmer uuertz	345.11	Seneslegi	74.7
Schuuerten	253.23	Senenexzo	186.6
Schuppen	395.12	Sementella	278.27
Schleben	448.5	Serpillum	107.28
Schlutren	389.13	Serpillum syluestre	89.19
Schuebel	551.20	Semenzina	278.27
Scolinos	183.29	Seriola	217.1
Scripterium	565.6	Sesile	132.25
Schuestel	614.2	σελίον κηπίον	253.14.
Scorpions	621.14	☿ 254.20.	
Scorpiones	621.14	Sementina	276.28.☿ 277
Schbloumen	46.9	4.☿ 273.21.	
Sebloum	idem	Sericum	301.4
Seuubrot	87.3	Selche	315.1
Sertula campana	60.5	Sebeste	319.31
Serpol	108.26	Sebastos	319.23
Seris	7.26.☿ 70.17	Serpentaria	15.29.☿ 346
☿ 216.3		☿ 27.☿ 347.25.	
Serapulo	108.26	Sebra minor	362.17
Serpollo	108.27	Serapium	471.14
Septinerula	110.1	Sebra	408.33
Seuclon	135.6	Sebesten	319.8
Sedum	124.13	Seuum	599.17
Senescens	185.28	Sesamus	612.11
Sentis	125.81	Semperuiuum maius	124.8
Sexovv melky	193.3	Semperuiuum minus	idem
Seuola	127.5	Serpolet	158.25
Senauro	212.37	Sesili	259.10
Seickenken	48.8	Serratula	136.27

**** iiij Seuer

INDEX

Seuerbaum	159.13	Smocza kyera	464.28
Sensenaj	103.28	Smarald	549.4
Seuerletter	103.29	Smaragot	540.4
Senff	223.28	Solatrium	128.20
Sena	102.17.104.4.	Soczenicza	240.19
Senegre	229.2	Solanum	128.21
Seitaragi	413.22	Sodomunum	580.29
Seam nojlæ dame	397.4	Soldanella	156.10
Semmel	602.3	Solprofla	587.16
Symbrium	205.24	Sorba	3-8.1
Sinapa	223.10	Sol oczkousta	587.18
sinus	214.5	Solidago	343.30
Silio	260.1	Soruas	3-8.30
σίν & πέρων	214.13	Souchet	379.14
Siro montano	260.1	Sonchet	360.12
Sinapis	223.10	Soliman	533.24
σίλ & ιov	500.12	Sontre	533.20
Silicia	228.30	Sontre	614.1
Silicula	228.31	Sphacellum	625.1
Siler aquaticum	259.27	Sphangi	257.20
Silicula sã. le marie	306.15	Sporagus	257.19
Sideritis	544.14	Spatzena	353.27
Siliqua	316.13	Spicac. m	181.24
Siler montanum	255.6	Spachia	353.28
Siliculastrum	196.28	Spica mar li	130.8
Siliqua oblonga	315.21	Spica celtica	eidem
Sigilli Salomonis	396.24	Spinacchia	249.21.250.6
Silber	520.5	Sparagus	257.5
Smola	483.8	Sparji	257.11
Smaragdus	548.8	Sparben	3-3.16
Smeralda	549.3	σπάριον	258.28.402.24
		σπάριον	

INDEX

Struthium 758.29 et 402.24	Struthia poma	305.72
Spuma argenti 526.11	Stacie	463.6
Spuma maris 626.25	Styrax liquida	469.12.5
Spodium 302.14.551.1	475.12	
Spodium ex canis 330.16	Storax	470.6
Spolia jolis 261.26	Styrax sicca	475.12
Spongia 624.11	Styrax calamita	475.13
Specemalten 135.30	Stomema	521.1
Speculiben 171.26	Sicharia	340.10
Spina 175.11	Stimmi	547.25
Spinages 249.6	Stibium	ciem
Spinet 240.37	Stercus diaboli	504.1.5
Spres glas 546.16	550.3	
Spumcorner 274.1	Sten kalyn	81.10
Spuma maris 626.3	Stab uurtz	158.5
Squammium 166.2	Stahffsreibe	94.7
Squilla 431.20	Stenzlame	762.2
Squammaris 520.18	Stenael uurtz	370.23
Squamma 521.1	Storaque	476.25
Staffran 66.22	Stembrech	580.9
Stabrocertho 189.30	Stypteria	565.8
Steechus 52.21	Succi & liquoris differentia	
Stari 230.9	330.30	
Staphisania 277.25	Succum unguentum & 25	
Strychnon 128.23	Susean	67.18
Strychno somiferu 300.20	Summacchi	297.20
Staphide 300.29	Summachium	447.29
Stella terre 584.21	Svvorlu	167.27
St. L. Aivov & y piov 767.13	Stomacchia 297.21.298.12	
Staphisania 272.25.271.23	Svvoyski noyr	270.11
Strajufario 271.24	Sumab	201.12
	Suoldam	

INDEX

Suoldam	344.77	T	
Succinum	496.26	Tafius barbassus	62.3
Sufuka	366.16	Tarabay	120.2
Sulphur	552.4	Tamaricus	119.25
suk od poluch ogurnoro		Tamaninus	313.31
452.7		Tamarus	214.22
Surean	67.18	Tamarix	424.22
Suluma	533.26	Tamarisis	120.3
Surich	265.23	Tamarisfi	120.3
Sussinger kraut	173.22	Tartufela	542.20
Succutium	345.22	Tarnkoue	443.5
Succe	446.24	Talchium	584.20
Sylphij succus	503.16	Talch	584.22
Symphytum petreum	344.	Tartarum	596.3
15. C 313.29		Taiero de aqua	48.5
Syrapicon	589.8	Tatrazzo	eidem
Szaffran	66.25	Tausent gulde kraut	163.20
Szaffran	50	Tabenius	196.2
Sziny chleb	89.3	Tag undnacht	21.20
Szaff	111.24	Tamaras	304.3
Szadzec	143.6	Telliculi di uolpe	379.25
Sziantego sama ziele	151.3	Terr. capillis	178.7
Szawieczki	193.22	Telliculus castoris	606.15
Szinyml. cz	217.8	Tembul	209.12
Sziny uojz	236.22	Terentabin	435.14. 438.23
Szczaro	257.22	Terebinthina	479.11. C
Szlina	297.19	483.11	
Szrebro	429	Tecolihos	541.79
Szpiskalff	516.17	Terra sigillata	573.21. C
Szifer	548.7	576.79	
Szierzchl za'axexa	520.6	Terra sphragis	574.12
		Terra	

INDEX

Terra figillum Turcicū ha-	Thymiana	592.29	
bens	578.31	Torchmafo	27.15
Terra lemnia 580.3.532.12	Torpedo	36.1	
Terra Armena	575.6	Tomillo	97.5
Telline	597.20	Tormentilla 172.13. & 173.	
Tegname	592.24	24. & 33. 116	
Telludines	623.9	Tobolki	18.3
Telludines marinae	623.10	Tormentill	173. 21. 387. 5
Termentina	43.11	Tragoriganum	57.12
Terbentin	483.12	Trifolium	60.22
Thymus	91.5	Trifolium acidum	253.12
Thynuan	97.8	Trixago	122.24
Thryalis 63.22. & 164.19	Trixago palustris	148.10	
Thymi flos	92.11	Trifolium	401.9
Thunelia	174.12	Tricomanes	173.17
Thymum	97.7	Triticum	230.7
Thymbra	183.11	Trepesc	249.25
Thym	97	Tripodium Dioscor.	365.25
Thlaspi	86.27	Trichitis	564.3
Thapsia	355.27	Tragacantha	406.6
Thus 415.15. & 467.15	Trifolium	474.11	
Thelephon	161.20	Trigo	230.8
Thuris nana	416.28	Trametes	235.12
Θείον	552.7	Tricoccus	238.15
Thol kraut	134.12	Tragos	624.29
Theriacskraut	332.29	Tuber	512.30
Theriacaria	332.30	Tuber terræ	88.24
Tithymalus	272.30	Tupilago	177.13
Tirlicz	274.5	Tuberes	301.8
Tincar	282.30	Turbit Mesue	365.24
Timan	101	Turbit Amicenne, & Scra-	pio

INDEX

pio.	265.25	vergift meint	130.12
Turbit Dioscoridis	255.26	Vermicularis	124.20
Tutia	392.12. & 521.1	Verginum, uel uerz num	
Tuetano	605.12		424.9
V		Verze	132.21
Valeriana	332.10	Verust	437.24
Vaslyn	596.10	Vermylon	536.2
Vaccole	67.5	Vue l	232.9
Varfamus	82.3	Vuesfuortz	397.5
Vukhel derber	208.31	Vueirac	417.14
Vualuurtz	345.9	Vuenslein	596.9
Vuallen disteln	372.3	Vuem	437.9
Vuachs	457.9	Viola	34.6
Vdegli	507.5	Viole de Romania	17.23
Verbas cum	62.5	Viokrum flores	33.27
Vermicho che nasce sopra		violetes	33.22
li tetta	1.4	25 Vuile	33.29
Vesicoria	137.25	Vuette laulne	73.15
Veronchi	137.14	Violaten	38.23. &
Verbenaca	147.6. & 110.	73.15	
10. & 139.26		Vicetov cum	187.12
Veriol	271.1	Vitriolum 198.2. & 200.12	
Veratrum	281.15	& 567.4	
Veleio	213.13	Vicia	165.9
Vernix	492.8. & 401.25	Vincha	121.24
Veriolo	573.13	Vikach ka	124.12
Veil	31.12	Viket co	174.12
Veruene	130.29	Vieka ozanka	122.26. &
Verdrauten	132.25	132.21	
Verge a patour	134.5	Vitis alba	579.31
Vesse	242.27	Vitis sylvestris	60.22
		Vinum	

INDEX

Vinum passum	300.24	Vvloski	179.11
Vinum creticū	300.21	Vvloski kopri	256.22
Vika	242.28	Vmbilicus terræ	83.24
Vinum omphaci um	40.19	Vmbilicus Veneris	167.3
Viscum	510.2	Vmbilici matruu	507.26
Viscum quercinum	512.9	Vmbra noctis	129.3
Viscum aque	510.4	Vnguis in rosa	41.29
Viscum solis	511.10	Vudelbaum	273.28
Viscum Romanum	510.4	Vugula caballina	177.1
Viscum damascenum	510.28	Vngula asina	177.4
Viride æris	521.23	Vnguetum foliatum	200.27
Vitrum chrySTALLINū	590.11	Vnguis odoratus	517.15
Vitriolum Romanū	572.18	Vino	537.8
Vitricinus	590.5	Vnser fr. aue bedeslro	152.32
Viticella	300.17	Vonya yoaaxatana	117.20
Vie dytel	396.9	Vodney	48.16
Vin	430.8	Volecz	77.11. C 11.7
Vin aigre	430.15	Vomica perpetua	524.14
Vin agre	eidem	Vuch's melch	37.14
Virus	493.11	Vorum kraut	273.32
Vult paplr	111.28	Vorzoue	497
Vuldt flachs	228	Volu	499
Vuerdēbaum	121.26	Vrtica	116.9. C 20.6
Vvolski kopri	131.6	Vrtica mortua	115.25. C
Vue sicce	300.12	147.2	
Vue passe	300.3	Vrcielas	38.24
Vua coruutiaca	305.26	Vrtica mers	115.28
Vuetericht	235.20	Vrtica cania	115.19
Vul rud	165.30	Vrtica Herculanica	115.20
Vlmus	276.6	Vsic	563.22
Vlx	609.16	Vua canina	129.2
		Vua	

INDEX

Vua morella	129.3	Z	
Vua omphacia	70.29	Zaphirus	547.8
Vua taminta : 72.1. & 272.		Zaphrano	66.26
5.87 380.20		Zaphira	548.7
Vua montana	272.19	Zambac	619
Vua sermacha	48.9	Zanagria	241.23
Vuul kraut	61.20	Zapharan	60.21
Vuult mynz	84.31	Zamosia czebala	431.31
Vuudelbaum	264.7	Zaragatona	210.9
Vuegrich	110.16	Zaparico	588.6
	X	Zarnabum	367.28
Xamin	248.21	Zarzamora	125.15
Xangahea	336.28	Zboze	230.9
Xabugo	67.17	Zen	208.31
Xeaser	272.31	Zedoaria	367.7
Xylobalsam	288.27	Zenochielli	397.6
	Y	Zenestra 68.14. &	402.22
Yerna buona	251.14	Zeg 568.1. &	570.31
Yesso	586.2	Zeitlos	376.5
Ymozo	256.20	Zebethalbahar	62.26
Y' mif	140.16	Zibiba	300.12
Ymbier	220	Zizipha	300.31
Y' avo mian, idest somnifera		Ziglio	60.2
cam	133.31	Zitho	230.9
Ysen kraut	139.29	Ziyip	407.26
Yszionna	1397.6	Zicleod glist	278.30
Ysen hart	139.30	Ziyyi 36p	408.3
Ysoppe	145.17	Ziz auro	331.3
Yuesses de tamaras	515.27	Zigia	482.25
Yuesses de cuorno de ciera		Zimmet	408.25
uo	516.9	Zlothomizna	121.24
		Zloroglo	

INDEX

Zlotoglero	386.11	Zuchar	446.24
Zlro	520.4	Zuchirū ex maderā	444.
Zoluie	609.21	17	
Zolevez		eidem Zuecharū rubrum	444.14
Zoophthalmion	124.18	Zuecharum candam finum	
Zolte fiolui	73.23	414.29	
Zolca basilia	176.26	Zuecharū crassum	444.16
Zurumbeth	368.8	Zuecharū albusar	436.2
Zuecha saluatica	380.16	Zuu bel	250.25
Zuecharum	436.12	Zuuntten	370.20

FINIS.

EXAMEN OMNIUM SIM

PLICIVM MEDICAMENTORVM,

QVIBVS FERRARIENSES PHAR-

macopele in suis officinis utuntur, An-

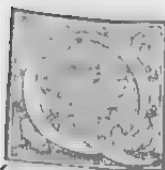
tonio Musa Brasavolo medico Ter

variense auctore.

BRASAVOLVS. SENEX PHARMACO-

POLA. HERBARIVS.

10

VORSVM optimi viri per has al-
pes inhospitas, & inaccessas, & per
tam horridos recessus, qui uix timidis
capreolis, & leuib. damis, ac dorca-
dibus aditum praeant. HER. Quor-
sum pedibus ducimur. BRA. Nos capite ducimur, pedi-

bus autem ambulamus. S. L. Mihi uideris aequae, ut nos pe-
dibus incedere, & capite aerem secare. BRA. Ita inced- 20
dimus, quoniam pennis caremus. sed ò optime senex,
mens est, quae nos dicit, & quae huc uel illuc pedes am-
bulare iubet, ipsi autem ueluti famuli parent. bruta alio-
qui pedibus, non mente, nec ratione quorsum impetus ra-
pit, trahuntur. sed ne silentio praetereatis, obsecro, cur
hos montes ascendatis. HER. Herbatum uenimus, ut uti-
rentes herbas, ac radices nostris manibus euelleremus,
quae ad nos adeo sicca seruntur, ut uix integrum fo-
lium, aut tenuis cauliculus cerni possit. BRA. Optime
consulastis, uerum ciuitates esist? HER. Mundant. BRA.
Hoc non me latebat. HER. Cur latere non potuit? adeo 30
alta montium iuga cōscendimus, ut mundum superare ui-
deamur.

bendent, & te uelut nugigerulum subsannabunt. **U R A.**
 Si nosler hic labor in publicum quandoque proleat, satis
 nobis erit, illa esse posleris aperta & d:prompta, quæ
 hoc tempore ita esse comperiam erit, non ambigentes in
 multis demceps nos sententiam immutatuos esse, & ubi
 meliora inueniemus, uel ab alijs inuenta esse constabit à
 priori sententia recedemus, uerum illud, quod postea in-
 uentum erit sequentes. **S U.** Non me latet multos in te
 scripturos esse. **U R A.** Nos oppositū sentimus, quos enim
 hac in re omis absque honore subire uoluerit: nempe uiri 10
 probi aliud quid habēt quod agant, quam in uno alicuius
 authoris libro decem, aut duodecim non quidem errata,
 sed ambigua inuenire: ignaui uero, & qui bonis literas
 summis solum labris degustarunt, & si praua eorum na-
 tura in bonos uiros inuehatur, & in aui quādam glorio-
 la ducti eos uellicare tentent, possibendi sunt, & tra-
 ctandi uelut aselli, qui cum per uiam trahimus pedita
 emittunt & ueluti troclearū strepitus negligendi, illisq;
 dicendum, scribe tu si sapis, & iustum uolumen, & non
 uiginti, aut triginta uersus in ordinem congere, quantum 20
 in me sit, scribat quicumque in nostris uigis, nunquam
 Apologias conficiam, ne uulgi fabula euadam, & per to-
 tam urbem diguo commoscerer, sed cum rixē aliqua uel-
 licabor, de ea agam cum obiter incidet, nulla etiā illius,
 qui me carpere tentabit mentione facta, illa scribes quæ
 ueritati nobis conuenire uidebantur, ne & ego uidear
 iurum illum si uir sit, uice uersa, & maligna quādam mē-
 te reprehendere uelle, & ueluti de illius inuicta uindi-
 ctam sumere. **S U.** Id boni uiri officium esse semper cen-
 sui. **U R A.** Sol propē meridiem est, et Solis radii adeo ca 30
 lent, ut in proximam illam planiciem secedendum sit, &

- in certa illius specus umbra prandendum, dum cicade resonant, inclinante enim Sole tot radices euellam, quod non uidebor diem, & operam luisse. **B R A.** Meridiano aestu ingentes desultationes, & capitis dolores fieri solent, ideo huius arboris incerta umbra derelicta, herbarum consilium sequamur. **S R.** Tu ergo herbarie onere deposita mappam supra iuuenes illas herbas, & humiles peruenito, pernam ? & tuccum in ligneum orbem ponito, & cantharum generoso uino plenum deobturato. **hæc sunt,**
- 10 **quæ in hac syluestri solitudine Antomo Muse præstare possumus.** **B R A.** Hæc Principi inter montium iuga equitanti satis essent, ego pane, uinoq; etiam celsissimo, & maxima uisendarum herbarum appetentia contentus sum. Antiquitas herbis, & glandibus diu uestebatur dum homines sincera fide, & probis moribus uuebant. Mox (proh pudor) ganea, tot uaria, in saporibus coquendi modis, uariarum rerum permixtione, cibaria adinuenit, ut nullus sit modus, nullus finis edulys, quæ infinitos morbos pariunt, & plerumque in mortem inopinam perducunt. **S R.** Quid ad nos si alij egrotent? ego pharmacis, tu medendo lucraris. **B R A.** Quantum in me sit, Deum optimum oro, neminem unquam egrotaturum: quoniam uero id fieri nō possit, egros aliquot mihi contingere opto, ut ex mea arte honestum uicium, & uestitum habere possim. At si nullus unquam egrotaret, non sum adeo stupidi ingenij, quam statim artem aliquam mihi comparare scierim, ne uitam per inertiam transigerem. **H E R.** Omnia in promptu sunt in hac uirgæ herba sedete. **S R.** Tuccum hac parte rancidum est, illa uero optima. **H E R.**
- 30 **Nec deest sua laus perna.** **B R A.** Vinum generose respōdet, uerum o herbarie, quenam herba illa est, quæ apud cantha

cantharum iuret? u e r. Apud omnes notissima. tam igno-
 ras? Reuponticum appellatur cuius radix adeo prestat,
 ut eius duplum pōdus reubarbarium ariet. B R A. O mi-
 nus recentiorum error. Et in ra pharmacopolarum igna-
 uia per tot secula in hac herba decepti sunt. Et nunc de-
 cipitur, tamen adducere rationem, Et si res ipsa pre ocu-
 lis adducatur, ueritatem agnoscunt, sed maligno quodam
 animo uerum abnegant, petuntque in sua illa ceruicosa
 ignorantia perseuerare uolunt quam uerum agnoscere.
 u e r. Id forte nostra gratia dictum cupis. apud me cer- 10
 tum est, herbam illam Reuponticum esse, ut ab incunite
 etate à summo quodam herbario didici. s r. Nec ego
 aliud Reuponticum uidi, quam simile. tu fortassis uis no-
 bis ostendere panem non esse panem, aut uinum non ui-
 num. Ego ita Reupōticum nosco, ut tu hoc utrum, utriū
 esse putas. nunc autem quidam iuniores insurgunt, qui po-
 tius libidine gloriolæ, quam ueri scientia optimos libros
 reprehendere conantur, nec uerentur, nostrum Euange-
 lium. i. diuinum Messem execrari, Pandectas reprehende-
 re, Auicennam taxare, Serapione demoliri, Et Auerroem 20
 exhibere: non desunt nobis luminaria, sed hi conantur
 extinguere. B R A. Obsecro te optime pater, ne ira con-
 citeris, sed blandis uerbis rem tractemus, Et mutes aures
 præsta. s r. Nunquam potero ut Messem, aut alterum
 Arabem conuicta audire. B R A. Et quis adeo audax hos
 præstatissimos uiros uellicare conabitur? s r. Tuus Leo-
 mceus, Marardus, Et nescio qui recēiores. B R A. De-
 ciperis optime senex, nam Leoniceus, Et Marardus si
 aliquot Arabum errores detexerint, modeste loquuntur,
 recentes autem illi potius culpa digni sunt, quam exe- 30
 crantur, quam laude. erant demonstrandi errores, non cō-

meis lacrimanti auctoribus. s. r. De Mesue quid sentis?
 B. R. A. Quid aliud quam opinionem utrum qui omnia deo
 dice scripsi seruit. Et poteris uacillis multam insinuat.
 s. r. Quid de Aulicis? B. R. A. Non quidem principum
 me coram ut recentes putauerunt sed cordabatur sicut
 manu philopolum, qui multa uiderat ac perlegerat, quam
 quam eius uoluntate multis erroribus seceat. s. r. Quid
 de alijs Arabibus? B. R. A. Id quod et huius est. Nullus
 liber tam in diu, quam alij a ea parte profici, ego omni-

- 10 bus rei medicæ causis daret suaderem, ut in primis Graeco-
 cis perlectis, Arabes quandoque quod et tunc aliqui ex
 parte proficere non dubitant. unde coram. Quid non mo-
 do non probos, sed ualde improbo, quo nomen Arabes re-
 nitus abolendos suadent, nos uero potius corrigendos in-
 dicant, ubi male aliqui apparent. s. r. Et omnes tuas
 sententiam ample sciuntur, multa esse inter Arabes, et
 Graecos proficere conuenerit. B. R. A. Non laudat
 in Arabibus proficere, sed omnes Graecos imitari hoc
 tanquam Arabibus non ipsi, et tempora inuadimus, qui-
 bus Graecis male licet, nec ipsos dignantur suo nomine
 appellare, quod in bonis literis tyrannidem quandam re-
 perit. Hippocratem, Galenum, Orbanon, Pauli,
 Aetium, admittunt, et nec serapione, Rasin, Aulicem,
 nam, Avicennam, et sicut omittunt, qui ab inextricabi-
 les nudi rederunt, et non tunc in rebus ipsis lituræ.
- 20 bus Graecis male licet, nec ipsos dignantur suo nomine
 appellare, quod in bonis literis tyrannidem quandam re-
 perit. Hippocratem, Galenum, Orbanon, Pauli,
 Aetium, admittunt, et nec serapione, Rasin, Aulicem,
 nam, Avicennam, et sicut omittunt, qui ab inextricabi-
 les nudi rederunt, et non tunc in rebus ipsis lituræ.

30 s. r. Nonne ista uoluntates terrante uer cos qui recen-
 ter doctores creati sunt, ad id natum commode, ac
 promptum. B. R. A. Id quod sunt. Hippelitus Constabilis,
 Franciscus Muscarius, Marcelus Sanctus, et Ioannes
 Leoncreuensis. In quandoque, et breui no in patria
 splendens lamina euadent, qui Graecos auctores sum-

- dicem Ponticam lib. 3. in antidoto Mithridatis nuncupauit, postea Dioscoridi lares praestitit, hanc radicem, quae Rhaponticum dicitur esse sine odore, esse singosam, & sine pondere, & habere quam glutinosam dicenti. Cuius etiam legitur ipsam radicem esse sine senex. s. l. lam. oly. d. c. i. r. a. Cuius ne oloret s. r. Mimus, sed grauem habet, forte et reuergit, non habere odorem scilicet bonum, r. r. a. l. o. p. e. t. i. n. s. e. s. i. p. a. t. i. o. n. e. s. u. p. e. r. e. q. u. o. n. i. a. m. D. i. o. s. c. o. r. d. e. s. h. o. c. n. o. c. a. b. u. l. o. o. d. o. r. e. i. q. u. a. m. m. e. d. i. o. u. t. i. t. u. r. e. u. i. h. o. n. i. a. m. a. u. t. m. a. i. o. r. s. i. m. i. l. e. a. u. t. u. s. u. a. n. t. c. o. n. t. i. n. e. n. t. q. u. a. m. i. g. i. t. u. r. s. i. c. o. d. o. r. e. s. c. r. i. p. s. i. t. q. u. o. d. s. u. a. l. i. n. g. u. a. a. l. i. o. s. d. i. c. i. t. o. d. o. r. e. c. a. r. e. r. e. p. e. n. u. s. e. s. e. t. s. e. d. a. l. i. d. c. o. n. s. i. d. e. r. e. n. t. s. a. d. x. x. a. s. i. c. u. i. t. o. r. a. s. s. i. n. g. o. s. a. & s. i. n. e. p. o. n. d. e. r. e. s. r. l. q. u. i. d. e. m. s. i. n. g. o. s. a. n. o. n. e. s. t. s. e. d. p. o. t. i. u. s. d. e. n. s. a. u. t. i. n. d. e. g. r. a. u. s. e. s. t. a. t. u. r. s. a. N. e. c. g. u. s. t. u. p. r. o. b. a. r. e. a. m. u. s. q. u. e. g. l. u. t. i. n. o. s. e. m. c. o. n. s. e. t. g. a. l. a. m. i. n. i. m. u. m. g. l. u. t. i. n. u. m. i. n. l. i. n. g. u. a. p. a. r. i. t. s. i. c. e. t. m. i. n. i. m. u. m. l. i. n. a. In alijs si quodammodo huiusmodi Rhapontico conuenire uideatur, in multis dissensire certum est s. l. Hoc adeo manifeste percepit, ut is cuius sit, qui non uideat, nunc sententiam mutare cogor, ut demceps in simplicibus P. uideclario nostro fidem non adhibeam, tamen plures de Rhabarbaro differentes audiui, qui hoc Dioscoridis Rhaponticam, Rhabarbarum, quouitumur, esse profitentur. l. r. a. Non desuere plures, qui ad se referunt, quod etiam Leoniceo attributum est, et hoc Ruellius, ac si pro aris dimitteret probare nititur, tamen decipiantur, quoniam r. o. t. u. n. d. u. m. n. o. n. e. s. t. R. h. a. b. a. r. b. a. r. u. m. i. s. i. n. e. o. d. o. r. e. n. e. c. h. a. b. e. t. r. a. d. i. c. e. m. s. i. m. i. l. e. m. c. e. n. t. a. u. r. i. o. q. u. i. p. p. e. c. e. n. t. a. r. i. u. m. r. a. d. i. c. e. m. l. o. n. g. a. m. h. a. b. e. t. & q. u. a. n. t. u. s. R. h. a. p. o. n. t. i. c. o. m. i. n. o. r. e. m. s. c. r. i. b. a. t. t. a. m. e. n. e. a. n. d. e. m. f. o. r. m. a. m. n. o. n. h. a. b. e. t. q. u. i. a. R. h. a. b. a. r. b. a. r. u. m. i. n. f. o. r. m. a. m. r. a. p. e. & r. o. t. u. n. d. u. m. u. e. r. g. i. t.

nergit, nec Rhabarbaro mēst ῥίζα μέλας. i. radix nigra, sed potius in subcroceum quendam colorem uergit, adeo, ut tabulas quasdam ex infusione Rhabarbari apte croceas reddiderim, & nisi pretium impediret, copiosiores uterentur. s. n. Hoc ergo probare tentas Rhabarbarum antiquorum non esse nostrum uocatum Rhabarbaricum, quia nostrum odorem habet, Rhaponticum uero sine odore est, at nos huic tuę sententię occurremus dicentes, id ex regionum diuersitate contingere, quod enim in Ponto nascitur ob loci frigiditatem odore caret, in 10 Arabia uero ob seruetem solis æstiuum odorem contrahit. B. R. A. Hęc est irrationalis excusatio, qua tamen Ruellius intētionem suam demonstrasse arbitratus est, quippe nulla est radix, quę uel feteat, uel si fragrantis odore prædita sit, & nulla est herba etiam si ab æstuosissimis locis ad glacialia, & humidissima transportetur, quin aliquid proprii odoris, & saporis seruet, licet remissiora sint, en Organus ex Creta Venetias affertur uehementissimi saporis, & odoris, nascitur & in Ferrariensi solo nonnullis in locis humidissimis & frigidis, & eundem habet odorem, et 20 saporem cum Cretensi, sed longe remissiora sunt. idq; in sexcentis herbis. probari potest amarissimum est, quod in montibus oritur Absinthium, & uehementem habet odorem. Ferrarię uero in locis humentibus, & frigidis, & amaritudo remissior est, & odor. s. c. Cur Ruellio non credis, si tantus uir id testatur? B. R. A. In his, quę sensu constant nemini credendum est, si ratio, quę ex sensu sumitur oppositum suadere uideatur, illuc ego nunquam dici potero, ut suadear locorum diuersitatem in eadem herbe specie, odorem penitus auferre & illam αόσμων reddere, cū experientia ostendat, eiusdem speciei odorem semper 30

perferuari in eadem specie herbe in eisdem locis, et
 frigidiſſimis humidisſimis, et ſiccis, et in eorum vite-
 ſione et remiſſione diſſerre. in rã igitur mihi uideretur
 Rhabarbarũ in Arabia odore præditi eſſe, in Porto odo-
 re penitus carere. ſc. Qui tãces ad Ruellii authoritatẽ

BR A. Allum ex uoluntate locutionis eſſe, et quicquid in
 mentem uenerit deprompſiſſe teſtabimur: nos uero in
 his omnibus de quibus uerba faciemus reſponſum mittemus,
 et de quibus etiam ante Ruellium ſcripſimus. In reliquis

20 autem quid de tam probo, et tam docto uiro ſentiam, ape-
 rire non deſiſtam. cum eſſem Lutetiæ Pariſiorum. 1529.
 non mediocrem habui cum eo uiro conſuetudinem, et ple-
 runque excepta me prandio, et ego illum nonnunquam,
 propriis ſedes habebat prope templum illud ſanigerabi-
 le uirginis Pariſienſis, et erat illius templi (ut dicunt)
 canonicus, uir erat in moribus mitiſſimus, in græcis, et
 latinis literis erudiſſimus, ſed talis, qui omnia ſimplicia
 domi ſciebat in hortis uero in montibus, cõuallibus, et alijs
 locis, in quibus hec naſcuntur, nunquam uerſatus erat,

21 propterea nihil ab eo dicitur, quin de uerbo ad uerbũ ex
 Plinio, Dioſcoride, Galeno, Paulo, Aëtio, Atheneo, Pollu-
 ce, et plerumque Hermolao Barbaro depromptum ſit, nos
 e contrario pauciſſimis authorum ſententijs, et illas qui-
 dem quambreuſi fieri poterit, reſerremus et illa tantum,
 que oculis uidimus, et his manibus non ſemel collegimus
 perſcribere conabimur, ea antiquorũ ſententijs conſeren-
 tes, quicquid tamen ſit noſtra hæc ætate doctiſſimus fuit
 Ruellius, et in euoluendis authoribus diligentiſſimus, in
 ſumma igitur fieri non poteſt, ut herba uio in loco oſſora
 30 ta in alium transportata, odorem penitus amittat, potiſſi-
 mum cum ſicca erit. ſũ. Loca omnino herbarum qualita-

tes immutare videntur, nempe Galenus cum de Cistho La-
 danum ferente agit, in Asia inquit ob loci temperiem fri-
 gidam habet naturam, in alijs uero locis calidam. ¶ u. a.
 Venerande jēnex nullus unquam, qui sapiat, inspicis ibi
 narias regiones, & cœli periodos simplici me dicamen-
 ta immutare, at hæc mutatio in qualitatibus est, cuius per
 magis & minus distinguuntur, & alienū ergo de Cistho lo-
 quentem contemplemur, qui septimo de simplicium medi-
 camentorum facultatibus inquit: In calidis regionibus hic
 Cisthus proveniens, tam & si haud alius sit genere, quam
 qui apud nos nascitur, eximiam tamen a regione ac pecu-
 liarem digerentemq; caliditatem nactus est, atque utro-
 que a nostrate diijert, tum quia frigiditatem deposuit, tū
 quia calorem assumpsit, itaq; cœtera quidem huius Cisthi
 illis, quæ in nostrate usuntur similia sunt, hæc de Cistho
 a Galeno referuntur: utrum quis est tati bel etioris inge-
 nit ut ignoret herbas etiam frigidissimas in calidioribus
 locis minus frigidas enasci? quod autem minus frigidum
 sit, aliquid caloris acquirit, unde & si Galenus dicat à re-
 gione eximiam ac digerentem caliditatem acquirere, in-
 telligendus est, si frigiditate remissa, aliquid caloris acqui-
 ri, quo digerere possit tamen non it insicet aliquid frigi-
 ditatis habere. ¶ u. v. Immo apertis uerbis dicit, tum quia
 frigiditatem deposuit tum quia calorem assumpsit. ¶ u. u. a.
 Intellige deposuisse hoc est, remisisse frigiditatem, na &
 in ea frigide partes relinquuntur, assumpsisse uero calidi-
 tatem præter frigiditatem illam, quam Cisthum seruat. si
 in Cisthi specie esse debeat, quoniam si frigiditatem peni-
 tus deponeret esset ex tribus primis conflatus qualitati-
 bus, nihil uero in rerum natura, ita confectū reperiri po-
 test. adde quod in aliam transfuisset speciem, impossi-
 bileq;

b'leā, e'ſſet, ut ut alius qualitatibus ſecundis cum noſtrate ſimili, aut rem haberet, ut Galenus teſtatur, nempe primis qualitatibus in totum immutatis, & ſecundis immutari necesse eſt. s. e. Tu ex te ipſo ut tibi menti occurrit hęc d'c's. B. R. A. Immo ita conſtat, & res naturę hoc ordine conſtat, frigide herbe in calidioribus regionibus minus frigide euadunt, & ſi in frigidis oriantur partibus, & ad calidas transportentur, calidiores ſiunt, hoc eſt frigiditatem remittunt, ut nō penitus deponant, neque amittunt, alioqui in eadem ſpecie non eſſent. immo ut de Cithide loquamur ſi frigiditatem: unde quanque deponeret & nō remitteret, illi uis adſtriſtoria non ſeruaretur, quā adhuc ſeruare ſatetur Galenus. s. e. Puto te hęc tibi fingere, & pro libito commentari, Galeni uerba ſunt, frigiditatē deponere. B. R. A. Intellige (in reſugijs) remittere, alioqui in ſua ſpecie non ſeruaretur. s. e. Addit acquirere facultatem digerentē, quę non niſi in caliditate conſiſtit. B. R. A. Nolo uerbis amplius cōtendere, ita Galenum exponendum cenſeo, ſi acquieſcere lubeat acquieſcito, ſui

- 10 tant, alioqui in eadem ſpecie non eſſent. immo ut de Cithide loquamur ſi frigiditatem: unde quanque deponeret & nō remitteret, illi uis adſtriſtoria non ſeruaretur, quā adhuc ſeruare ſatetur Galenus. s. e. Puto te hęc tibi fingere, & pro libito commentari, Galeni uerba ſunt, frigiditatē deponere. B. R. A. Intellige (in reſugijs) remittere, alioqui in ſua ſpecie non ſeruaretur. s. e. Addit acquirere facultatem digerentē, quę non niſi in caliditate conſiſtit. B. R. A. Nolo uerbis amplius cōtendere, ita Galenum exponendum cenſeo, ſi acquieſcere lubeat acquieſcito, ſui
- 20 minus intentionem tuam ſequaris. unum eſt proculdubio ſentendum, cum remittitur frigiditas, caliditatē introduci neceſſarium eſſe. at tanta ſeruatur frigiditas, ut res in ſua ſpecie conſeruari poſſit. propterea hęc non eſt conueniens ſimilitudo de Cithide reſpectu diuerſorum locorum, adde Rhabarbarum, Rhapontico in ſecundis qualitatibus comparari. Cithium uero in primis, quanquam ad rem ipſam hoc parum conducat, ueruntamen his prætermiſſis argumentum quoddam pro tua ſententia adducam, quod adeo efficax erit, ut illud ciutare difficillimum ſit. s. n.

- 30 Quod nam eſt hoc argumentum: illud tam exaudire percupio. B. R. A. Audies aliqua eſſe, quę uno in loco odore

penitus

penitus careant, in alio uero sint odorata. s. r. Tam diu
 aures erexit, ut sententia nostram comprobata esse per
 cipiam. B. R. A. En Dioscorides de Iride agens, illam, quæ
 in Iberia, & Macedonia nascitur odoratam facit, illam
 uero, quæ in Thracia, et frigidioribus locis nascitur odo
 re carere testatur. s. r. Quid ergo ad Dioscoridē dices?
 B. R. A. Qui putant Dioscoridem ita scriptis reliquisse lon
 ge decipiuntur, nam de Iride agens, Illyricam, & Mace
 donicam ceteris præfert, nusquam tamē dicit, quod aliæ
 odore careāt, in odore uero Macedonicam ceteris præ- 10
 fert, at si locorum diuersitas odorem probian ex calore
 rebus ipsis infert, quis unquam Illyrium pro regione &
 tali, & calida probabit? s. r. Scito ò Musa non esse Dio-
 scoridē, qui Iridem dicat in Thracia odore carere. B. R. A.
 Quis ergo fuit, qui tamē fide dignus sit? s. r. Theophra-
 stus est in 6. de plantarū causis. B. R. A. Id est diuersis in lo
 cis, unde, & nos uarijs in locis apud hunc authorem an-
 notauimus, unus est locus cum de sensu odoris, qui gula-
 tu percipitur agit, docetq; nō temere adiungi olerum ge-
 nus, quod à palati gratia nomen accepit, ceu Anethum, 20
 Feniculus, Aris, & eiusdem generis reliqua, quorum plera
 quæ nihil penitus olent, at si recte cōtempleris, hoc quod
 dixit nihil penitus olere, non refertur ad Irim, aut ad A-
 nethum, uel Feniculū, sed ad alia olera refertur debet, quæ
 nullum penitus dum manduntur odorem habent, ut Lactu-
 ca Chrisolachana, alter locus est in eo lem sexto, ubi ea-
 dem siccata, & recentia inuicem comparat, & de causis
 zuchari mentionem facit, quæ dum recentes sunt dulces
 gustantur, exiccate dulcedine priuantur, postea addit, ut
 rides enim aut nihil olent, aut non æque, siccate nimirū 30
 redolent, ut Iridis radix. rides expressæ non dicere non
 olere

sed penitus non aufert præsertim cum exiccate fuerint,
hoc in sexcentis herbis experientia ostendit, quæ e locis
calidioribus Ferrariam transportantur, odorem nunquam
penitus amittunt, ut in Origano patet è monte Ida Cre-
tensi, Ferrariam asportato, & in nostro solo terre man-
dato. s. r. Non uideatur tanta locorum distantia hæc quan-
ta illa, quæ inter Põrtum, & Arabiam interest. b. r. a. Di-
stantia hæc ad rem nihil facit, sed sunt locorum qualita-
tes, adde esse longius spaciũ inter Idam mōtem, & Fer-
rariam quam inter Pontum, & Arabiam, si Ptolemæum 10
contempleris prima Astæ tabula, & quarta. Nam inter
Idam montem, & Ferrariam intersunt decem, & octo uel
decem, & nouem gradus, inter Pontum uero, & Arabiã
undecim, uel duodecim gradus. At hæc omiſſa faciamus,
ad nos mordicus tenemus ob locorum diuersitates simpli-
cium qualitates non immutari, sed remitti, & quandoq;
adeo remitti, ut percipi non uideatur nisi exicceetur, ut
de Iride à Theophrasto dictum est, immo & excusationẽ
hanc accipere ne pigeat de eo, quod Dioscorides dicit, et
ab alijs asseratur radicem Rheu odore carere, intellige 20
cum recens est, nam exiccata grauem quendam odorem
emittit, ut Iris facit in frigida regione orta s. r. Arbitror
ad Calenum, & Dioscoridem raſices siccas fuisse compor-
tatas, ut in præconariũ etiam Ferrariam conuehatur.
n. n. a. Et iurides è fodere, & siccas utebantur, propterea
mirum certe est si e florem aliquem habebat, quod odore
penitus carere ſibi ſunt: sed his omniſis ad neq̃ciũ tam
coemptum accingamur. s. r. Ne te pœniteat, & huic alte-
ri ambiguitati aures porrigere. b. r. a. Itẽ fodes. s. r. In-
quis à Rhapontico Rhabarbarum differre quoniam Rha 30
ponticum prælongam radicem habeat, Rhabarbarum ro-
tundam

- tūdam ueluti rapum, nos uero dicimus Barbaricos uiros
 praelongas, & magnas Rhapontici radices in frustra disse-
 care, quæ in rotundam quandam formam uergere uiden-
 tur. **B R A.** sæpius à te dictum est nos absque ratione sed
 ut menti occurrit locutos esse, cū tu in presentiarum mi-
 hi potius sine ratione, & ex appetentia loqui uidearis,
 nempe & assero, & testor radicem hanc, quam Rhabar-
 barum uocamus rotundā esse, & quamcunque ex his, quæ
 ad nos apportantur extrinsecum suum corticem integrē
 10 habere eiusdem undique coloris, & eiusdem subtilitatis,
 quanquam & nonnunquam frustra uideantur incisa, im-
 mo & Rhabarbarum quod rotundum esse fatemur ueluti
 rapum, in duas uel tres partes diuidi potest, neq; hoc ob-
 stat quin in rotundum uergat. Nos ut de hac re denique
 firmamus, & uerum Rhaponticum, & uerum Rhabarbaricū
 recentia uidimus, Rhabarbarum in horto magnifici Sui-
 baldi Alisci Ceniæ, si uidere hoc tibi animo est illuc equi-
 tato forte & nunc adejl. radix erat rotunda non quidem
 perfecte, sed ut ad nos ex India uel Arabia in presentia
 20 nam in dies afferuntur, & aliquid (licet parum) odoris
 Rhabarbari seruabat, immo & folia diuersa erant, quæ
 nostræ rapæ folia referebant, & easdem ferè incisuras ha-
 bebant, erantq; folia ueluti currorū robusta. **S R.** Hæc sunt
 ne uera? **B R A.** Me puderet referre nisi id his oculis ui-
 dissem. **S R.** Forte erat alia radix. **B R A.** Non miror te
 garulion esse, quoniam & semo confectus es, an esset
 eadem radix an diuersa disputare non aggrediar, sed Ce-
 niæ proficiscitor, ubi illam uidere licebit, multæ enim
 in præscripto horto sunt eiusdem generis radices, nisi ob-
 30 aruerint. **S R.** Alij tuis uerbis non acquiescent. **B R A.**
 Nō acquiescant, sit mihi est ueritatem exprimere, & ex
 conscientia

conscientia loqui, immo et nunc in de rebus quibus
 Calabria dicitur, quod et Rhabarbarum, et
 ha habet predicto Rhabarbaro, et alio, et
 ge maiores sunt, et utas non tota, et
 dono de tu egregius Leonas, et
 qui non sapienter et parat erat, et
 has quoque drachmas parat, et
 drachmam, in his quibus, et
 re, quam hoc nostrum vocatum, ha
 etiam illius rades partem domi seruo, que in
 rotunditatem praesertit, et
 terantur, et A. Galenus in primo de
 ut simplicia theriaca in re chemia, de
 adulterari inquit his verbis, in rheo quoque
 mittitur, nam quibus in locis
 est ipsam elixant, quo succum remittit, et
 ut sincerum, et aque imperm
 itation, ut non elixum ad nos
 rem scientia opus est, verum ab
 quam facillime consequuntur, qui
 quando uiderint, non eui pars, que
 densa per totam, et compacta non
 flutentatum saporem adstringentem
 scurum remittit, cum tamen
 menter adstringat, cito tamen, et
 fictur. Haec Galenus de his, qui
 bis uiris, immo et de aliorum
 in tertio de compositione medicamentorum
 nera conquiritur, ut in principio
 amici uos admonco, ut in hoc quoque
 tis opera pulchre obire uelitis, non
 omni

- omni natione præstantissima quot annis medicamenta
 mihi afferantur, eo quòd perdit illi omnigenarum rerè
 coemptores (Græce Rhopolas uocant multis modis ea cõ
 taminant. præstiterat forsàn nò hos solum, sed multo ma
 gis etiam mercatores qui illa aduehunt incusare, atque
 his multo magis ipsos herbarios, item nihil minus eos,
 qui radicum liquores, succos, fructus, flores, & germina
 ex montibus in urbes conferunt hi siquidem omnium præ
 mi in eis dolum exercent, ut Galenus de medicamentoriè
 10 adulteratione apprime conqueratur. s. e. Id semper ab
 sordidum existimau Ponticæ regionis uiros Rhapontia
 ci radices excoquere. B. R. A. Et id ridiculum semper pu
 tau, in loco, in quo tanta huius radicis copia inue
 nitur, quanta graminis Ferrariæ, excoqui, ut succus ex
 trahatur, & uis aquam subeat, nam quod elixum est de
 inceps facile corrumpetur, neque putandum est fieri adul
 teria, ubi tãta alienius rei copia sit, & nullius ferè præcip
 exilimetur, nisi quis dicat excoqui, ut maior succi copia
 paretur. tamè recēs Rheon succi copiã emittit, et si aqua
 20 misceatur facile corrumpitur & ipse. s. e. Tamen Gale
 nus id asserit. B. R. A. De his, quæ ipse non uidit, illi fidem
 in omnibus non adhibemus, nam & de Lemnia terra
 agēs, illam putabat hædino sanguine commisceri, prius
 quàm oculis uidisset, non fuit in Ponto Galenus, propter
 rea hoc uidere non licuit, sed id rettulit, ut ab alijs audie
 uit, quauis, & Auicenna illud idem asserat, atque Me
 sue. s. e. Quod diceb. is Rheon, radicem esse nigro costo
 similem, Rhabarbarum uero lutei coloris, nos fatemur, et
 Rhabarbari radices nigras esse, sed extimus cortex au
 30 fertur. B. R. A. Vidisti ne istud? s. e. Non uidi, sed nostræ
 menti ita succurrit. B. R. A. In his quæ sensu constant non
 est

est opus imaginatione uti, sed sensus ipse iudex esse debet. forte radices aliquæ, quibus terra inherere, aut exis-
 sle, nigra uidebuntur. s. v. Hoc etiam dixerunt, ut Rha-
 barbarum, cum Rhapontico idem esse contentum, quoniam
 eadem proprietates, eadem operationes nostro uocato
 Rhabarbaro insunt, quæ ab antiquis Rhapontico in se
 scriptæ sunt. B. R. A. Eadem emulso sunt, sed longe effi-
 catiores in Rhabarbaro, quis enim ambigit duo similes, acia
 easdem vires nonnunquam habere, & in uno intensiores
 esse, quam in alio, & tamen erunt in specie diuersa. Ad- 10
 de Mauritios Rhabarbaro attribueret, quod & bilem
 crassam educat, & pituitam, antiqui tamen Rhapontico
 id non attribueret, quanquam & in Rhapontico rationes
 inuenire scirem, ex quas educit, quanquam ab ipsis ex-
 pressum non sit, nempe ex acrimonia ad detractionem præ-
 parat crassa incidit atque glutinosa, ex amaritudine de-
 tergit, & etiã crassa incidit, sed remissius quam ex acri-
 monia, est uero adstringens, quoniam in se habet aliquid
 terreæ, quod frigidum est, unde easdem vires habere fate-
 mur, & tamen diuersa esse, uerum quoniam inter se in mul- 15
 tis alijs similitudinem habent præterquam in his prædi-
 ctis, propterea Arabes uisi sunt in Rhabarbaro illa refer-
 re, quæ de Rhapontico ab antiquis scripta sunt, cum ta-
 men & alia sit radix, & ipsi distinctam faciant à Rha-
 pontico. Antiqui præterea faciunt Rhaponticum leuem,
 sed Arabes probant Rhaponticum ponderosum. s. v. Id fit
 quoniam ad diuersa comparant, nam antiqui alijs radice-
 bus comparabant, Arabes uero comparant radicibus ut
 eadem specie. B. R. A. Leuiore radices potius probare
 deberent, quoniam pro nota exquisita ab antiquis ponitur 20
 Rhaponticum leue esse oportere, præterea opus est

b ij compa

comparationes intelligere & ad eadem & ad diversa
tu ergo absque ratione ita dices, nos ratione ducti, quod
iam dictum est sequemur. s. e. Vbi radicem illam iudisti,
huic Dioscoridi descriptioni de Rhapontico similem?

- B. R. A. Venetijs in ædibus pharmacopole, qui campanam
pro insigni habebat huc (ut uir erat, nuda parcens summa
ptui ex ripa rhastroninis in Meot. sem paludem insluē
tis radicem hanc, & ipsam herbam Venetijs portare cu
rauit cur hæc Dioscoridis descriptio a leo quadrabat, ut
10 tu ipse tibi ipsi similis es, meminit huius radicis Annia
nus Marcellinus 22. Historiarum libro inquitens (de Taa
na) uero primo loquitur, hinc Rhastronius est annus, in
cuius supercilij quidam uergetablis eiusdem nominis ge
gnitrix radix proficiens ad uisus multiplices medelariū.
s. u. Est ne Rhabarbaro uulvis, quo nunc passim utimur?
B. R. A. Non equidem sed potius Rhapontico uelut, his
demptis in quibus Rhaponticum uelutrum ab illo Diosco
ridis differre monstrauimus. u. e. n. Reperitur ne apud
Dioscoridem, aut aliquem antiquum auctorem nostrum
20 uocatum Rhabarbarum? B. R. A. Nondum Herculeo illo æ
there solvendum petis, nunc silentio pertransire decre
ui, ut res maturius agatur, uinum tamen præterire non
possum, neminem adhuc apud antiquos auctores adinue
nisse, & hi longius hallucinantur, qui Rhecoma Plinij
Rhabarbarum esse existimauerunt, quanquam solum nomi
ne Rhabarbarici mentio fiat a Paulo lib. 7. cap. 11. in cō
positione δὲ καὶ ραβάριον. u. e. n. Audes ne tu inuenire,
nunquam ab alijs inuentum? B. R. A. Nondum effari au
deo, sed diutius intra me, quod animo concepi exanimas
30 bo' forte, priusquam alijs, quæ cōcepimus tradamus, per
petuo silentio transire decernemus, aut breui scriptis mā
dabimus.

dabimus. s r. Sentis ergo Rhabarbaricum Dioscoridis &
 aliorum antiquorum, ut Galeni Paudi, alia res e je à no-
 stro vocato i haponico, & i haponico b r a. Non mo-
 do hoc sentio, sed adeo cert. s jam, ut alio pui dubitare
 nesi arbitet, in summa igitur i haponico quo utimur
 diuersa res est ab antiquorum Rhabarbarico. s r. Arbi-
 tror non desunt emulos, qui in hanc tuam sententiam
 scribant. b r a. Et nos alacri sciamus, neminem. s in
 hac scripturam, nempe is facinus uideretur, qui de re scri-
 bere tentet, de qua ad hac usque tempora tot tamq pro- 10
 bi uiri scripsere, ut nihil ad i posse uideatur, nisi ad sen-
 sim radicem ipsam opida e herbam, & reliqua, que
 oculata fide de ipsa inferi debent, atq. erit optima scri-
 ptura, & optimam argumentum, in quod in hac reclama-
 re poterit hoc est in his rebus uerus argumentandi mo-
 dus ex re ipsa, nam ex his, que ab authoribus desumun-
 tur, utriq. parti defendendi causa praebeatur. s r. De Rha-
 barbaro, satis ego & hoc, & illud in mea officina serua-
 bo, & illa aegris prestabo, que indicabuntur a medicis,
 id uero scire percipio, quibus qualitatibus insignitur 20
 Rhabarbarum. b r a. Mesue indicant calidum esse, &
 sicum in secundo ordine, quauis nonnulli in primo esse
 probauerit, uerum cum hi omnes ordines in tres partes
 ab antiquioribus distinguantur, indicamus calidum esse
 in secunda parte secundi ordinis, & ad tertiam attinge-
 re, nam accipientibus reur plerumque calefacit potiste-
 mum si calidioris sint reoris, & eius caliditas statim sen-
 titur, & nonnulla ea die, qua Rhabarbarum sumpserit cir-
 ca manus, & pedes uehementem aestum persensere, & si-
 ti remebantur, etiam si non eduxerit, quauis à multis 30
 pro calore purgando exhibeatur, qui probandi sunt, ubi

- iccur humoribus plenum sit & sola calida qualitate non afficiatur. s. Ne pgeat oro in omni herba de qua agemus prius qualitates reterre. v. n. a. Id libenter efficiā, uerum i. hoc facturus sum per Galeni regulas incedere oportet & per a. i. u. am regulam, quam in calce quinti libri de simplicium medicamentorum qualitatibus edocuit ubi in p. cal. f. p. r. i. t. o. r. u. n. i. t. u. m. n. o. m. i. n. a. r. i. , quod nos excofacit. u. n. a. t. i. o. n. e. i. c. a. l. e. r. e. r. s. e. l. o. p. u. s. e. s. t. d. e. m. o. n. s. t. r. a. t. i. o. n. e. r. a. t. i. o. n. a. l. i. i. u. t. i. d. h. o. c. p. r. o. b. a. n. d. u. m. c. o. d. e. m. m. o. d. o. f. r. i. g. i. d. u. m. h. u. m. i. d. u. m. q. u. o. d. d. e. m. o. n. s. t. r. a. t. i. o. n. e. m. r. e. q. u. i. r. a. t. e. t. i. a. m. n. o. s. t. r. a. t. i. o. n. e. m. n. a. t. u. r. e. m. a. d. e. p. t. u. m. . s. f. . P. r. i. m. u. s. i. g. i. t. a. r. o. r. d. o. c. a. l. e. f. a. c. t. i. o. n. e. m. s. e. n. s. i. t. a. l. e. m. n. o. n. h. a. b. e. b. i. t. N. o. n. q. u. a. c. a. l. e. s. c. i. t. u. r. q. u. e. u. e. r. o. m. a. n. i. f. e. s. t. e. a. u. t. c. a. l. e. f. a. c. e. r. e. , a. u. t. f. r. i. g. e. f. a. c. e. r. e. , a. u. t. h. u. m. e. f. a. c. e. r. e. , a. u. t. e. x. i. c. c. a. r. e. p. o. s. s. u. n. t. , c. a. s. e. c. u. n. d. i. e. i. s. e. o. r. d. i. n. u. s. d. i. c. i. t. u. r. . s. e. . A. t. o. m. n. i. a. q. u. e. i. n. t. e. r. t. i. o. , & q. u. a. r. t. o. o. r. d. i. n. e. s. u. n. t. m. a. n. i. f. e. s. t. e. c. a. l. e. f. a. c. e. r. e. p. o. s. s. u. n. t. , e. i. u. t. i. g. i. t. u. r. i. n. s. e. c. u. n. d. o. . v. n. a. . I. n. t. e. l. l. i. g. e. i. l. l. a. q. u. e. r. e. c. i. p. i. u. n. t. s. e. n. t. i. r. c. a. l. e. f. a. c. e. r. e. , f. r. i. g. e. f. a. c. e. r. e. , e. x. i. c. c. a. r. e. , & h. u. m. e. f. a. c. e. r. e. i. t. a. m. s. e. n. t. i. u. n. t. u. r. , n. o. n. q. u. o. d. i. n. i. n. t. e. n. s. o. s. i. n. t. s. e. n. s. u. g. r. a. t. i. u. e. m. b. e. i. l. l. a. , q. u. e. u. e. h. e. m. e. t. e. r. q. u. i. d. e. m. n. o. n. t. a. m. e. n. s. u. m. m. e. c. a. l. e. f. a. c. e. r. e. , f. r. i. g. e. f. a. c. e. r. e. , h. u. m. e. f. a. c. e. r. e. , & e. x. i. c. c. a. r. e. p. o. s. s. u. n. t. i. n. t. e. r. t. i. o. s. u. n. t. o. r. d. i. n. e. , i. n. t. e. l. l. i. g. e. i. s. t. a. e. s. s. e. c. a. l. i. b. i. m. a. , n. o. n. t. a. m. e. n. a. d. e. o. u. t. e. s. c. h. a. r. a. m. m. o. l. i. u. n. t. . A. t. q. u. e. a. d. e. o. c. a. l. e. f. a. c. e. r. e. p. o. s. s. u. n. t. u. t. e. s. c. h. a. r. a. m. m. o. l. i. a. n. t. u. r. , & u. r. a. n. t. q. u. a. r. t. i. s. i. n. t. o. r. d. i. n. u. s. , f. r. i. g. i. d. a. u. e. r. o. i. n. q. u. a. r. t. o. o. r. d. i. n. e. a. d. e. o. i. n. f. r. i. g. i. s. u. n. t. , u. t. e. x. t. i. n. g. a. n. t. , d. e. e. x. i. c. a. n. t. i. b. u. s. i. n. q. u. a. r. t. o. o. r. d. i. n. e. n. u. l. l. u. i. n. u. e. n. i. u. n. t. u. r. , p. o. d. n. o. n. u. r. a. t. s. i. m. u. l. , a. p. u. d. c. a. l. e. n. n. o. n. d. e. m. e. c. e. p. s. i. u. d. e. t. u. r. , t. r. e. s. i. l. l. o. s. o. r. d. i. n. e. s. s. e. c. u. n. d. u. m. . s. . t. e. r. t. i. u. m. & q. u. a. n. t. u. m. i. n. t. r. i. p. l. i. c. e. s. d. i. f. f. e. r. e. n. t. i. s. , u. e. l. p. a. r. t. e. s. d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. d. e. p. r. i. m. o. a. u. t. e. m. o. r. d. i. n. e. a. n. i. n. p. a. r. t. e. s. d. i. s. t. i. n. g. u. a. t. u. r. n. u. l. l. a. m. m. e. n. t. i. o. n. e. m. f. a. c. i. t. , q. u. o. n. i. a. m. e. u. i. d. e. n. t. e. r. n. o. n. c. a. l. e. f. a. c. i. e

lescit, unde distingui non potest, tamen in aliquibus primi ordinis & sua quedam differentia inueniri potest, de his uero quæ in quarto sunt ordine non solum tres partes aderunt, sed longe plures, quoniam inueniuntur infinita calida secundum intensiorem, & remissionem calorem, omnia tamen in quarto sunt ordine. hoc autem supposito de incesu pro qualitatibus simplicium medicamentorum inueniedis ad rem propositam progrediamur. s. e. Rhabarbarum igitur calidum & succum erit in media parte secundi ordinis. b. r. a. Id iudico & attingere ad iter 10
tium, quoniam manifestissime calefacit, & cito, & sitis intense atque exaccat. s. e. At nostrum hoc Rhabarbarum apud antiquiores inuenitur nec. b. r. a. Si herbam illam legamus, quæ centaureum minus dicitur, huic adeo similis apparet, ut ipsamet sine persona incedere uideatur, unde plures recentes, & Leoniceus absolute eam esse esse fuerunt. Tu igitur herbam, ac radicem manibus sumito. s. e. Iam cepti, Dioscoridis textum legas. b. r. a. Aures præla, ita enim inquit, iuglandis nucis folia habet. s. e. Habet equidem, licet bleæ etiam Romanæ conferri possit. b. r. a. Oblonga. s. v. Nec ab hoc dissentit. b. r. a. Colore ut in brasiæ uiridi. s. e. Illam fere uiriditatem habet, sed extra subalbescit. b. r. a. Serræ modo per ambitum incisuris secta. s. e. Hoc non ita quadrat. b. r. a. Ommino incisuræ sunt, licet parue: ea illem runcet simile habet, duorum trium uel aliquando cubitorum altitudine. s. e. Hoc frequentius me uidi, habet enim radices longiores, quam herba altera, quam uiderim. b. r. a. Multis à radice adnatis, in quibus papauerum modo capita sunt. s. e. Recte modo papaueri dixit, quod et naurii caput, non est 30
omnino ut illud papaueris. b. r. a. Floret colore ad ceru-

BRA. Finge te idud uidisse ne plus temporis hac in re conteramus, hæc radix cuius folia in hoc monte uirere uidimus, & cuius copiam colligit herbarius non est centaureum manus Dioscoridis, sed illa centaureum est, quoniam in officina habes, & pro Rhapontico uendis, primam uero Rumicis speciem iudicauimus, & certe Rumicis radices uero centaureo, & illi cuius folia in modum serræ diuisa non sunt, simulas uidimus. **SE.** Nisi cito properemus, non erimus hac hebdomade expediti in colligendis herbis.

20 HER. Tot herbas collecturus es? **SE.** Officinam meam oppleturus sum, ut nihil desit, nec ab his montibus discedam, quin hos sacculos plenos uideam. **BRA.** Studes igitur in his montibus omnes herbas inuenire? **SE.** Omnes, quibus utimur, & omnes flores, omnia semina, omnes radices. **BRA.** Hoc erit in maximum egrorum incommodum non enim omnes herbe à montibus petendæ sunt, sed aliquæ in conualibus aliquæ in humentibus locis, & planis utilius colliguntur. **SE.** Arbitrabar montanas herbas uirtute magis pollere. **BRA.** Polent quidem eæ quæ

20 à montibus sumi debent. **SE.** A pueritia hoc imbiberam montanas herbas cæteris præstare. **BRA.** Nec solus eras huius opinionis particeps, sorte tu ab Hippocrate accepisti in epistola ad Cratæum, qui uidetur præferre montanas herbas cæteris cum inquit, tu uero nunc montanas herbas, & alius tumulis natis nobis colligito, nam firmiores, & robustiores sunt, acioresque, & uehementiores, quam aquaticæ propter terræ densitatem & aeris tenuitatem, flores tamen earum, quæ secundum lacus, stagna, paludes fluuios, riuos, fonticu. osq. nascuntur colligito,

30 quas imbecillas, nec multo roboris, succiq; dulcioris esse duo. uerum Hippocrates de herbis loquebatur, quæ aere

bili aduersantur, cum Abderam profecturus esset ad De-
 mocritum ex hoc morbo curandum. s. l. Obsecro te per
 Medicæ artis Deos, ut in hac herbarum collectione mecum
 sis, & eas herbas ostendas, quæ in montibus, & quæ in pla-
 no, locò ue aquoso, & humenti ualeant: hic enim non de-
 sunt conualles, aquosa loca, & plana. B. R. A. Id libentissi-
 me agam, sed nec omnes herbæ hic nascuntur, quia non-
 nullæ alibi petendæ, nec tempus hoc aptum est, ut omnes
 colligantur. s. r. Nonne possemus omnes Terrariam as-
 ferre, & transplantare? B. R. A. Possemus quidem, sed ut- 10
 res amittunt. s. b. Tamen eadem folia seruant, eundem
 caudicem, eosdem flores, & eosdem fructus. B. R. A. Im-
 mo multæ non fructificant, ut castaneæ, xylocræ, &
 quæ in montibus, & sua cœli periodo fructificant, ali-
 bi uero nunquam, & pinea nisi falsò quodammodo so-
 lo fructificat. s. b. Vidimus pineam Ferrarie, quæ fru-
 ctus gignebat, & nunc gignit extra maxima spatio uite-
 us militarij, in horto monachorum sancti Bartholomei, et
 in horto patrum sancti Pauli castaneam. B. R. A. Fructus
 quidem pariunt, præsertim pinea, sed imperfecte matu- 20
 rant, & pineæ nuces minores sunt, ita natura res distin-
 xit, ut hæc cœlo isto, illa altero gaudeant, nam cœlum est
 quod parit, non solum ut Theophrastus inquit, quamuis
 & terra aliquid faciat tanquam mater, & materia, cœli
 uero, id est aer forma est & agens præsertim cum influ-
 xu cœlesti, & hoc non solum in plantis, sed etiam in ani-
 malibus uti uenit s. i. Q'omodo in animalibus? B. R. A.
 Leones in Italiam, Cameli, & mædonum conuehuntur, ta-
 men non pariunt, uel egre id faciunt, ut per sobolem non
 multiplicentur, adeo cœli periodus in iuuentibus agit, im 30
 mo & in lapidibus, ac mineralibus. H. B. D. Hæc nihil ad

rem se totus sermo, ac talis circa herbarum collectio-
nem sit, si prius me admo ueris an Rhapentiam apud
alias nationes alio modo appellatur, quam Rhapentiam.
B R A. Nomen uero emisto, quod a Dio, cor de citatur,

quoniam ex te illo a legere poteris, etiam emisto a Ser-
rabione Rabe l uel Reu d. u, nunc uero H. l. in hoc eo-
dem nomine ap- clant, quo nos u. l. go Re. o. u. mico, Ger-
mani uel m. i. p. abam praetermittunt. Et hoc, non de di-
cat, Galienus, uero per e. Et u. scribis Re. h. u. e, proferunt

- 10 am et ac si inter e. x. i. media queda litera f. t. s. e. Cui
tot nomina que in herbe uel radice in uariis locis adhi-
bentur referre si Galenus in principio sexti de simplicium
medicamentorum facultatibus libri hoc negligat, Et uas
referentes reprehendat, in quibus plerumque uel her-
barum nomina, aut Perseptica aut Bab. lo. u. e. a, quaeq. no-
mina aut p. u. a. u. m. aut communia quorundam consensu il-
lis imposuerunt hic adscribere mihi u. sum est superuacua-
neq. nam praestat si quis haec uolet curiosius persequi, seu
originem, et per se apud illos legere, qui translulere, non

- 20 ita, Et libros suos u. l. o. b. u. m. ut qui eos non composuerunt.
B R A. Non ita uisitas Galenus, uaria herbarum nomina
ferri oportere, in quo eam, qui de simplicibus medicamen-
tis scribit, conuenit ut diuersarum nationum nomina scri-
bat, quo quicq. natio de qua herba loquatur facile ex no-
mine proprio cognoscere possit, unde ab re non erit uaria
diuersorum nationum nomina, ex his, quae ab alijs authori-
bus scripta non sunt referre, et uel potissimum, quae per
uulgus cuiusque nationis u. l. g. a. u. r. s. e. Quae nam sunt

- 30 Rhapentiae qualitates B R A. Galenus in septimo de sim-
plicium medicamentorum facultatibus, inquit, Rhapentia
cum habere mixtam temperaturam, cum habeat quiddam
terrestris

terrestre frigidum, ut testatur adstriclio, et conuulsa est
 quedam caliditas, quia si madatur coalescit, acriter etiam
 eiusdem substantie est particeps, quod indicat cum laxi-
 tas, tum leuitas, unde iudicamus non calidum et sic in,
 sed in fine primi uel in principio secundi calidum fore
 uero in secunda parte secundi, propterea in, et sic te-
 re cum Rhabbaro conuenit in caliditate mixta docet.
 s. Rhabbarum est neque siccum et calidum in, et sic
 Magis siccum est, quam calidum, sed propter, quem ordi-
 nem seruus in colligendis herbis, s. e. in primis om-
 nes flores, postea omnes herbas, tercio omnes radices, de-
 nique omnia semina, quibus tamur, d. e. p. u. n. a. At
 quomodo flores nunc, radices, et semina colligere pote-
 ris, quum hec uarijs temporibus in, tam per, et sic in ne-
 uant, s. e. Omnia simul colligenda, tu nunc ordinem edo-
 ceas, e. n. a. Librum scripimus de colligendarum herba-
 rum temporibus, qui tunc prope umbilicum est, tu nunc tibi
 dono dabimus, quo colligendas herbas apta tempora, et ra-
 dicibus, seminibus, ac sterbibus inuenies, immo et quibus
 locis quaeque herba querenda sit, ubi propriis uires effica-
 ciores habet, multum enim refert quo caelo, et qua pro-
 uincia herba ortum duxerit s. e. Istud duxisti et a qua
 parte incipere lubeat admoneto. n. n. a. Schedam illam
 tuam summe in qua omnia scripsisti, et a prima incipito.
 s. e. Nullus ordo seruatur, ego a floribus coepi. n. n. a. Et
 ab his incipere opportunum, primum florem legas, et si
 nullo ordine digessi sint, non satis ordinem seruabis, si nul-
 lum in colligendo omiseris. s. e. Primus est in ordine seri-
 ptus camomilla flos, quo frequentissime utimur. n. n. a.
 Chamemalon potius dicito, nam Dioscorides ita appella-
 ri censet, quia odorem mali habeat. s. e. Id alias audiui.

sed

sed quomodo odorem mali haberet nunquam discere potuit. **BR A.** Nōnulli putarunt floris mali odorem habere. ego autem puto odorem mali præmaturi intelligendum, non tamen is præcise odor est, sed in illum uergit, nec cuiuslibet mali sed alicuius tantum speciei. hanc herbam in hoc monte colligere poteris, nam siccis gaudet, & macris ac semitis uret, in ipsiq; caliditas, & siccitas aliqua expetuntur, sed miror cur flores tantum legere studeatis, quum & herba, & radices uiribus præsent. **S E.** Herbā

quoque seruamus, sed flores seorsum, radices uero in usum non sunt. **BR A.** lubeo ut deinceps serues. **S E.** Seruabo, sed nunquam uendentur. **BR A.** Ne uerearis, nam curabo, ut eas prius uendas. unum præterea admiratione dignū est, quum tres sint chamæmali species, cur hanc unam tantum colligatis, quæ in medio orbiculū aureū habet, foliis albis circumdatum, cum alterum genus habens foliola illa purpurea calculosis efficacius ualeat, & Anthemum a quibusdam proprie dicitur, quia uere floreat. præterea uide in hac semita tertium genus habens foliorū

la illa aurea, unde Chrysanthemum nūcupatur, quod cunctis urinis magis ualet. Nescio cur uos pharmacopole hæc genera omiseritis, quæ lōge mortales uiuare possunt de quibus Macer poëta, qui de herbis carmine scripsit (suis liber, qui circūfertur Macri sit, in hunc modū canit. **Authores dicunt tres species illius esse,**
Quas solo florum distingui posse colore
Tradunt, est cunctis medius flos aureus illis:
Sed uarijs folijs flos circumcingitur ille,
Albi, uel nigri sunt, purpurei uel coloris,
Dicitur Anthemuon proprie, cuius foliorum
Purpureus color est, maiorq; & fortior hæc est.

At Leucanthemon folijs deprehenditur albis
 Mellinis Chrysanthemum . ut omnibus illis
 Sicca, calensq; gradu primo conceditur esse.
 Haslenus Macer, qui iures trium specierum postea enume-
 rat, & quamvis speciem unam nigri coloris esse dicat, Mel-
 linum intelligere oportet, ut postea quum eas distinguit,
 manifeste scribit. s. n. Nos unam speciem tantum serua-
 mus, quæ habet foliola illa alba aureum globum circumdā-
 tia, quoniam in Ferrariensi solo illa ureat, ceteræ munt-
 me . est autem ea, quæ leucanthemon appellatur. B R A. 10
 Aliæ etiam species in Ferrariensi agro nascuntur, licet
 non adeo frequenter, tu igitur ex annu specie colligas.
 s. n. Deinceps hoc agam, uerum uno deterreor, ut ambi-
 gam hoc esse chamæmalum, quoniam Dioscorides illa flo-
 rum foliola magnitudinem foliorum rutæ habere tradit.
 B R A. Rem non probe intelligis, quoniam Dioscorides in-
 quit foliola illa esse parua, tenuia, numerosa, quum autem
 dicit habere magnitudinem folij rutæ, id in toto flore in-
 telligit, non in paruis foliis circa luteam partem sitis,
 ut sensus sit flos totus chamæmali magnitudinem folio-
 rum rutæ habet, & in rotundum uergit. s. n. Tibi assenti-
 re cogor, ut sit totus flos, qui horum foliorum magnitudi-
 nem æquet. Serapio cap. 22. Dioscori dem intelligere uide-
 tur, ut comparet florem chamæmali floribus rutæ. H E R.
 Satis ne collectum putas? s. n. Duobus annis satis erunt.
 B R A. Ne tam magnam copiam legas, ut ea altero anno
 utaris, uerum singulis annis recentem habeto, alioqui ui-
 res deerunt, secus autem est de eius oleo, quod inuetera-
 tum efficacius sanat, nec prætermittas ex floribus recen-
 tibus pastillos fingere, & seruare pro sudoribus ciendis, 30
 ut Aëtius ex sententia cuiusdam Aegyptij cōformari do-
 cet.

cet. s. n. Singulis annis herbas colligo, & ueteres proli-
cio, præsertim quam in puluerem redigi uideantur. 155.

Probe agis. s. l. Que nam sunt chamemali qualitates?

BR A. Galenus in sexto de simplicium medicamentorum
facultatibus calidum, & siccum in primo ordine chame-
malum facit, & in secundo de compositione medicamen-
torum secundam locos cap. 1. ubi de h. s. agit, quibus ex ar-
dore caput dolet, apponit oleum rosaceum, & oleum cha-
memalinum, & inquit post oleum rosaceum adesse chame-

- 10 malum ex quibus conigere licet non habere nisi medi-
cissimam caliditatem, quæ erit in primo caliditatis ordi-
ne, Galenum secuti sunt omnes, qui post ipsum scripsere
autores tam Græci, quam Arabes, & Latini. s. e. In hac
re anceps sum, & non sine ratione, an chamemalon ut
primo solum ordine calidum sit, quoniam in primo ordi-
ne adest solum obscura quedam calitas, quam opus est
ratione comprobare, uerum in chamemalo est manifestis-
sima caliditas, quæ proculdubio ex odore, sapore, colore
statim deprehenditur, unde in secundo ordine calidum esse

- 20 iudicari. BR A. Ego alias huius sententiæ sui, tamen ne
à Galeno discederem, illud posui in ultima parte primi or-
dinis calidum prope secundam, hunc oleum chamemalinum
post rosaceum posuit, & in tertio de simplicium medica-
mentorum facultatibus cap. 9. de chamemalino oleo hæc
dicit, est & chamemalum tenuitate quidem roseæ persimile,
calore uero ad olei uires magis accedens hominum
familiaris, tum temperatus. s. e. Adde si corpori applice-
tur calefacere, & id quidem manifeste. BR A. Id facit cū
sit tenuium partium, unde facile penetrat, & suam illam,
30 quam habet in primo ordine caliditatem imprimit. s. b.
Cum uideam tormina discutere, & multum resolvere, hu-

ius semper ero sententiae, quod in secundo sit calēscentium ordine, immo & exiccantium, quamvis de placitate cum aliquo digladiari noluerim. **B R A.** Quod libet teneto, quisque liber est, ut suam sententiam sequatur modo proba sit, ego potius & Galenū, & antiquiores sepius, tamen ab hoc abstinere nō possum de oleo chamæmalino, quod nunquam illud supra caput ex ardore dolentem imponerem, nisi in inclinationem, quamvis hoc oleum si ad ardorem comparetur, frigidum dici possit, neq; istud prætereundum est, chamæmalum Ferrariæ altius crescere, 10 quàm à Dioscoride rejicitur. **B R A.** Ego autem scire nō lucrī quibus nominibus ab alijs nationibus appellentur, his demptis, quæ à Dioscoride & Plinio numerantur. **B R A.** Rem dignam quidem petis, sed scire infinitam: nā quot prouinciæ sunt, tot scē nomina, & quot etiā in prouincijs diuersæ urbes, aut castra etiā nomina diuersa reperiuntur, en Hispania prouincias habet Lusitaniam, Bætarum, & Tarconēsem, Lusitani ipsam Macellam appellant, 20 in Tarcauillam, Gallica meminam, Germanorum Torsum, & neblum, blum enim apud ipsos florē significat, Pomyen uocant, Cretenses uulgo eodem nomine, quo nos utuntur. At postea quàm noui tres chamæmalis species seruandas, & simul herbam, radices, ac flores, nec hos montes præterire conuenit, ideo ad alia transire oportunum erit. **S B.** In hac mea schedula secūdo loco uolarum flores scripti sunt. **B R A.** Ergo nullum ordinem seruas, quia frigida calidis immiscuisti? **S B.** Hoc à principio admonui, ne ordinem aliquem in mea schedula expectares. **B R A.** Eslo, uolæ sequantur, ne ipsas in montibus quæras, præsertim communes has, quas Dioscorides 30 rugas appellat, **S B.** Dicit ne hoc, ac si sint aliæ uolæ

rum species, præter nigras, à quibus uolatus color nostram matrem lingua deducitur? ¶ R. A. Immo plures aliæ sunt uolarum species, et ab authoribus multum in medica re commendatæ, sed medicorum incuria nec colliguntur, nec earum usus habetur, ¶ R. C. enim duo nomina habent, quibus uolam significant, ¶ Iov. unum est, quo omnes uolis intelligunt, ab Iō, quæ a Ioue in uaccam conuersa est, pro cuius pabulo iussu Iouis uole in campo creuerunt: unde et nos uolam ablato, et quasi uitulam dicimus.

- 10 sub hoc ergo nomine Iov, omnes uolis, etiam quas Iosephinos dicimus, connumerantes intelligunt. Aliud nomen est λεινοίον, quo proprie albæ significantur, tamen ad omnes uolas usurpant præsertim ad eas, quæ primo statim uere nascuntur, siue cadide siue luteæ siue ceruleæ, siue purpureæ sunt, de quibus omnibus aliàs diffuse tractabimus, quoniam in re medica plurimum ualent, et uariis locis querendæ sunt, ne autem in præsentia ab incerto remoremur, ne desinas tu uolas purpureas, aut nigras colligere, quia de albis aliàs agemus, dixi aut purpureas, aut nigras, quoniam Dioscoridem in aliquibus codicibus simpliciter legitur πέρλ 18. i. de uola, per hanc tamen, et quæ apud nos in usu est intelligitur, in aliquibus πέρλ 18 πέρλ 18. i. de uola purpurea scriptum est, Antiquissimi uero habent πέρλ 18 μέλας. i. de uola nigra. ¶ R. Hæc adeo confusa mihi uidentur, ut longiore studio indigeant, quam nunc opus sit. ¶ R. A. Immo longissimo, uerum ad loca illa umbrosa secedamus, ubi uolas nigras inuenies, en uide tam terram præ copia purpureæ scere. ¶ R. Quas partes collecturus sum? ¶ R. A. Tres herbam, flores, et medium id purpureum, aut sub croceum, quod in medio floris situm est. ¶ R. In compositis an

thorium

Thorum medicamentis frequenter ambigo, quoties uolus
 miscent, an flores, uel herbam intelecueras sint. B R A.
 Cum Ferrariæ erimus, composita illa medicamenta o'len
 dito, quoniam aliqua flores, alia herbam recipient, nam
 in syrupo, qui uolatus dicitur, pharmacopole passim
 herba utuntur, nos autem potius flores accipere iubere
 mus. s. v. Medum id purpureum qua de causa colligen
 dunt. B R A. Ut arguis succurramus, & comitialibus in
 infantia, si cum aqua bibatur, quæq; enim pars suis uiri
 bus insignitur. s. l. Est ne uerum uolam narcoticam esse, 10
 ut Mesue illi tribuit. B R A. Vir quidam excellentissimus
 Mesuem reprehendit, qui uolam in primo ordine frigi
 dam, postea narcoticam dixerit, hic celeberrimus uir in
 suo paruo Mesue marginales quasdam annotationes scri
 psit, quas in uulgatam epistolam collegit. at non debuit
 exultimare, omnem Mesue codicem ita legi sicut suus il
 le paruius. quippe antiquissimam habeo, in quo optima, et
 non Narcotica legitur. inquit enim et ipsa quidam est in
 frigidatue optima. inter ea, quæ infrigidant optima est
 uola, quoniam nulli parti oportet ex his, quæ infrigidatio 20
 ne indigent, propterea addit sedatiua dolorum, calidiorum,
 extinctiua inflammationum. s. l. Hæc sententia mihi plu
 rimum arridet, nec erat tam magnus uir ita temere cul
 pandus, præsertim quum Auicenna, quem Mesue imita
 tur, & Serapio nihil simile dixerit, tamen nullus forte
 tuo coheret credet. B R A. Neque ego quempiam cogō, ut
 credat, ita res se habet, quæ præ in hac re uel libet, opine
 tur. s. l. Posset ne alio modo ab hac menda lenari Mesue
 ur A. Non desisset etiam alter optimus modus lenandi Mesue
 ab hoc onere, ex altero antiquissimo textu in quo quidē 30
 legitur Narcoticam esse Violam, sed ita scribit, & ipsa
 c. ii quidem

- quidem est infrigidatiua, Narcotica postea sequitur. i. sedatiua dolorum calidorum, extinctiua inflammationum, unde sese exponit quid per Narcoticum intelligat, id. s. quod calidos dolores sedat, et inflammationes extinguit.
- 30 s. b. Forte quis dicet te tuopte ingenio hæc effari, & nō ratione. B. R. A. Certe eorum ingenio hoc non refero, sed & meo, & eorum qui ueritati acquiescunt. s. f. Nonne multa alia dolores sedāt, ut rosa, chamamalon, tamē Narcotica non sunt? B. R. A. Sedant quidem & calidos, & frigidos dolores, immo ut in nostris commentarijs in quartum de ratione uiclus in morbis acutis probatū reliquimus, rosaceum oleum magis infrigidat, quā uiolaceum, non quod uiolaceum rosaceo frigidius non sit, sed quoniam in rosaceo partes quædā tenues sunt, quæ illud penetrare faciunt, hæc uero nō sunt in uiolaceo, propterea in superficie solum infrigidat, & non in profundo, at rosaceum ad profundus penetrat partes. de chamamalino uero, et si Galenus in calidis capitis affectibus eo utatur, nos eo rarius uteremur, quā in rosaceo, ac maiore cum timore scito igitur id uocabulum Narcoticum stuporē significare. Greci enim uerbum habent Νάρκνω quod est stupefacio, & Νάρκητις, uel Νάρκητις stupor, ideo piscem illum, qui torpedo à nobis dicitur, Νάρκητιον appellant, tamen omne sedans dolores calidos apud Arabes quodāmodo Narcoticum existimatur, at reuera, quæ tenui frigore insignita sunt, proprie Narcotica existimare non debemus, tamē aliquo modo dici possunt Narcotica. propter id Mesue, ne quispiam putaret uiolas uere Narcoticas esse seipsum interpretatur, dicens. i. sedatiuus dolorum calidorum. s. r. Primæ sententiæ potius quā huic secundæ assentirem, quæ uis nec ista à uero dissentire uideatur,

deatur, tamen illud etiam est, in quo Mesue ab eodem ui-
 ro reprehenditur, quia uiolas soluere dixit, nusquam uero
 apud Græcos uiolas soluere inuenit. B R A. In hoc etiam
 res mitius agi debuisset, quoniam Arabes uocabula cōfun-
 dunt, & eorum interpretes magis, ut soluere, purgare,
 & lenire pro eodem frequentius simant, & uocabulum
 soluere, quo utitur Mesue pro lenire sapius accipiūt sed
 hæc missa faciamus, ut de uiolis receptui canatur. s B.
 Fiet, si in primis quæ agenda sunt circa uiolas breuibus
 edocebis. B R A. Cum multæ sint uiolarum species, omnes 10
 à Pharmacopolis seorsum coligendæ essent, & non sta-
 mul, ut quidam contraria contrarijs miscentes agunt,
 quoniam rei medicæ multum proficiunt. de nostris autem
 his uiolis flores seorsum, herbam, & medium illud cro-
 ceum seruato, nec radices prætermittas, utpote, quæ ab
 Auicenna non omittantur, uerū in his montibus radices,
 aut herbam colligere non laudo, quoniam Ferrarie toto
 anno uirent, nec dira hyemis frigora illis officiant. s B.
 In quo ordine qualitatem suam habent uiolæ? B R A. De
 uiolis distinguere necessarium esset, quoniam aliqua ge- 20
 nera calida sunt, aliqua frigida, nempe quæ ab Arabibus
 cheir dicuntur, & sunt lutei coloris, & ab Auerroee quin-
 to collectionum suarum uiolæ de Romania dicuntur, in
 secundo ordine calidæ sunt. de siccitate nihil refert Auer-
 roes. nos in eodem ordine siccis esse censemus. ob amari-
 tudinem, quam habent, & earum succus ulcera putrida
 exiccat, & pituita ipse in uentriculo resoluit. aliqui her-
 bam hanc Gallicam uocarunt, alij Cypri herbam, at quo-
 modocunque uocetur calida est in secundo ordine, & ste- 30
 ca. s B. De his uiolis non loquor, quæ Cheiri nuncupan-
 tur, sed de nigris, uel purpureis. B R A. Apud Galenum

nusquam reperitur facta mentio ordinis qualitatum uolarum, Mesius et illas frigidas, et humidis in primo ordine cenet, idem facit Auicenna, et Galenus de uolis agens hec dicit, uolarum solia aqueam, et subfrigidam subtilitatem super aitem possident, nam primum posset per frigidam uolarum subtilitatem a primo ordinis frigiditatem intelligere, tamen cum primus ordo obscuram frigiditatem habeat, et uole ex sensu ipso cum appellatur frigida deprehendantur, ob id non ab re erit dicere frigidis esse in

- 10 prima parte secundi ordinis. **S.** De humiditate uero quid dicendum? **B. R. A.** Sicut magis humide, quam frigida nam tertiam partem secundi ordinis attingunt. **S.** Cur à Mesue, et ab Auicenna desensit? **B. R. A.** Non dissensio penitus sed potius ansam præbeo dicendi, et recte hanc rem considerandi, nam rosas frigidiore sunt, et humiditate pollent, et Auerrois in tanto collectionum suarum uol is in secundo ordine frigidus, et humidus esse indicant, nos uero in prima parte secundi ordinis frigidus facimus, in tertia uero humidus. **U. E. R.** Libenter scirem quibus nominibus apud diuersas nationes appellentur. **B. R. A.** In aliquibus tibi satisfactum erit, Galli uolantes abpedant, Germanorum pars Veil, alij elegantius Viol, dicunt, magis rude est uolatem apud ipsos, Hispani urel is dicunt quamquam aliqui uoletas uocant, et Polonis Jolai, sed iusta uolarum copia collecta est, tertio loco non occurrunt. **U. E. R.** Non minor est in rosas specterem de re, licet quam in uolis. Poeta, omnes rosas antiquitatis albis fuisse tradiderunt, uerum quoniam Mars Zeuxippus Adonidem interfecisset, accurrebat Venus per diuicta opem latura, et uulnerato pede, eius sanguine rose tincte sunt. Alij ex sanguine Adonidis potius, alij sanguine

Guine Cupidinis, alij ex uno sparsè à Cupidine lasciuien-
 te alis in cœna Decorum sed hæc Poetarum fabulamenta
 omittamus, dic optime senex quot rerum genera ser-
 uas? s. e. Tria Rubras ex quibus cleum, electuarium, &
 saccarium rosatum cōficiunt, Communes nostras, ex qui-
 bus aquam præ copia facimus, & syrupum rosatum solu-
 tum, & Albas quas Damascenis appellamus pro solu-
 tivo syrupo, & odoratis oleis cōhibendis. at nonnunquam sol-
 uesires quasdam albis colligimus, quibus rarissime, aut
 nunquam utimur, sed pro cynorhodi seruamus, tu si lu- 10
 ber, quis collecturus sim edoceas. B. R. A. Apud Theophra-
 stum, & Plinium distincta genera ex locis reperiuntur,
 ut Prænestina, quæ celeberrima est, Campana, Milesia,
 Trachina, Alabandica, distincta etiam sunt multitudine
 foliorum, quæ à quinto usque ad centesimum sunt. Rose
 enim quinq; foliorum & non pauciorum, & centum fo-
 liorum, & non plurium reperiuntur. differunt etiā aspe-
 ritate, leuore, candore, odore. en tu ro, is, quæ circa hæc
 ruderata, colligas. s. e. Quas legere debeo, & quas par-
 tes? B. R. A. Nusquam legi quod nunc meminerim aut her 20
 bam, aut radices in re medica ualere, sed tantum flores,
 inter flores autem puniceas illas, antiquitus laudatissi-
 mas seruato, quas Milesias Plinius uocat, ardentissimum
 colorem habentes, nec duodena folia excedentes conten-
 tus essem, si has solas colligeres, quamuis & alijs sua uis
 insit, tamen quum pauciores sint, ad tot cōpositiones pa-
 randas non sufficerent, ideo et nostrates has, quæ passim
 ubere nascuntur habere conueniet, & Damascenas etiā,
 quas antiqui ignorarunt, multas enim rosarum species ne-
 sciuit antiquitas, quas Lusitanorum nauigatio annis su- 30
 perioribus adinuenit, de illis enim partibus, aut de his,

quæ ibi nascuntur, nusquam antiqui locuti sunt, aut illuc etiam posse navigari prodiderunt. s. e. Optarem summo pere, ut partes in rosa demonstrares, quas hoc anno, & alijs subsequētibus seruaturus sim. b. r. a. Multæ sunt rosarū partes à Plinio, & à Theophrasto numeratæ, quas habere oportunum erit, una est cortex, illa. s. quæ calicem circumdat, quæ cum calix aperitur, in quinque partes secatur. s. r. Sunt ne illæ, de quibus scriptū est, quantus parum eleganti carmine,

- 10 Quiri sunt fratres in eodem tempore nati,
Tres sunt barbati, & duo sunt barba absque creati,
Vnus de quinis non est barbatus ubiq;

b. r. a. Illæ equidem sunt, quæ in illis carminibus, tanquā ænigma proponuntur s. r. Valenti ne hæ partes in re medicæ b. r. a. Valenti, exiccant enim & extenuant, ideo seorsim illas serua. s. e. Ne alias partes omittas obsecro. b. r. a. Calix est ille rosæ globus antequam folia patescant, quem nos vulgo bocolum appellamus, hoc etiam integre seruandum est, quoniam optime exiccatur. s. e. For

- 20 sit. à quia adhuc immaturus, immatura autē, stipitea quodammodo esse consueuerunt. b. r. a. Immo, & quia eam naturam habet, quæ illi sponte innascitur. Flos est illud medium croceum capitamentis insidens, capillamenta uero sunt ueluti tenuia fila, supra quæ flores incident. s. e. Hæ etiam uires habent. b. r. a. Habent quales in rosa inueniuntur, & sunt hæ calidiores rosarum partes, quibus ad multa pro ratione uti possumus. simul enim capillamenta, & flores legito, multum enim adstringunt Galeo teste, & pro ganguis à Dioscoride, pro albis uero mulierū fluxionibus à Plinio parantur, quanquam & pro rubris ualeant. Caput est globulus ille ab inferiori parte

te, quem si aperias, re quadam ueluti lana plenum uide-
 bis, quod quum maturuerit, semen ambit, aptum plātari:
 non plantatur autem quia tardiuscule nascitur, unde
 multos deceptos arbitror, qui putarunt semen esse id cro-
 ceum, quod flos dicitur capillamentis insidens, at semē in
 capite est, illi uero flores ē semine prodeunt. Decipiuntur
 autem plerique recentes, qui antheram rosę florem pu-
 tarunt. Verum anthera Celso teste compositio est ad oris
 ægritudines proficua, quę tamen rosas recipit. de an-
 theris, id est floridis compositionibus mētionem facit Ga 10
 lenus s. de compositione medicamen. secundum locos, ubi
 de gingiu. rum doloribus agit, & in calce secundi capituli
 sexti libri eiusdem uoluminis, folia ipsa sunt ueluti tegu-
 mentum seminum: in his enim natura propter semen om-
 nia facit, sicut etiam in fructibus semen proprie fructus
 est, ut in secundo de anima libro ab Aristotele docemur,
 & à Theophrasto in libro de plantarū historia, caro au-
 tem illa, quę semen circundat, propter semina facta est.
 Lanam illam per se colligito, quę ad Gonorrhœam mire
 ualet, & in mense Octobris succum ex capite exprimito. 20
 s. E. est'ne caput illud, quod subrubescit, & crassius effici-
 tur, quum in maturitatem peruenit? B R A. Illud inquam.
 s. E. Cum eram puer libenter eo uestebor quadam insti-
 dulcedine allectus. B R A. Succus ad pastillos conficiens-
 dos optimus est, qui adstrictoriam uim habent, & per se
 solus induratus Gonorrhœę, in aqua plātagnis potus suc-
 currit. s. E. Folia despicere uideris. B R A. Nunc ad folia
 perueniemus, quę duas partes habent: illa enim infima
 pars alba unguis appellatur, quę in medica re(si autbo-
 res cōsideremus) nullum usum habere uidetur. Reliquum 30
 foliorum, & expressum in succum, & per se, ad plura cō-
 uenit,

uenit, si Dioscoridem, Plinium, Galenum, & ceteros an-
tiq. os me^l eos sequamur, tamē nec uiguis despiciendus,
qui in dyſenteria, haemorrhoidibus, in dyſenteria ualeat. s.

Quoniam rubra rosa, id est, quae purpureum colorem habet,
summe laudatur, quid est, quod ut quidam Mesuem re-
prehendat dicentem, in abscissione rubedinis, non plus est
rosa, quam homo mortuus. B R A. Quibus argumentis re-
prehenditur? s. r. Primo, quia rosa non habet speciem ex
rubedine, ut si alba rosa non esset rosa, praeterea colo-

- 20 re deperdito, odor seruatur, & adstringendi uis. B R A.
Non debuit adeo inconsulte reprehendi Mesue. Nam com-
positionem rosae cōsiderans, ex partibus acreis, & igneis
tenuibus, & considerans has partes, rubrae rosae, non au-
tem albae amaritudinem, & ruborem tribuere, per quae
species rosae rubrae circumscribitur, praeter hanc speculari
cepit, quid ex his duobus esse rosae magis seruet, an ama-
ritudo uel rubor, & considerans impressiones, quae fiunt
ut amaritudo efficiatur, & rubor, nouit maiorem impres-
sionem fieri à uirtute dante ruborem, quam à dante ama-
ritudinem, & hoc uia regia philosophica, ideo rubor ma-
gis, quam amaritudo, aut etiam odor perfectionem illius
conseruat, ideo scriptum reliquit, in abscissione ruboris, id
est, quoniam rosa rubra non est rubra, id est, ruborem amitte
amplius non est rosa, nisi ut homo mortuus est homo, nam
aequiuoce homo est, nunquam autem rubedinem amittit, ni-
si uel ex senio quum in puluerem transit, aut cum putre-
ſcit, ut si in humido loco rosas dimiseris, breui ruborem
amittunt, & caeruleae efficiuntur, & tunc non sunt rosae.
Nec Mesue intelligit ruborem esse ueram differentiam,
30 quae rosam in esse cōstituat, sed esse aptius accidēs, quam
aliquod alterum ad circumscribendam differentiam. Quē

vero ille insert tunc albam rosam non esse rosam, confe-
 quentiam inspiciamur, nam in rubris rosis loquitur, in al-
 bis autem aliquod aliud fortassis sumeret, quam colorem,
 ut eius speciem circumscriberet, nec id ueri in est amisso
 colore adhuc odorē & adstringendi uim seruari: si enim
 per putredinem hoc fiat, non modo nō bene olet, sed gra-
 uiter etiam scetet potiusquam relaxat, quam stringat. at
 si hoc per senuum fiat, quom in puluerem ducuntur, nihil
 penitus redolent, & ita siringunt sicuti puluis, unde uir-
 ilie remitti puniceum illum colorem, amitti esse puta- 10
 uit, quod non ita est, tamen quom exsiccat, diuer-
 sas uires subit, ut greci pariter, ac Arabes docuerūt, sed
 in alio de hoc uiro miror, qui inquit Mesuem manifeste
 errare, quam dicat albis rosis non soluere, quod dignum
 cōsideratu sit, nam rose albe de Sceni, quas Damascenas
 dicimus quom albrissime sunt, tamen ceteras in purgando
 excellunt, sed pace dixerim tanti uiri ac mei præcepto-
 ris plus peccat ipse, quam Mesue, quomā Mesue sub ge-
 nere rosarum eas non numerauit que de Sceni appel-
 lantur, immo sub alio capite à Serapione & ab Auicēna po- 20
 nuntur, quippe Serap. 10. 187. capite sub nomine Nersim,
 & Auicenna sub nomine Dafrim quomus uocabula cor-
 rupta existimem, & non sub nomine rose e is intelligāt.
 est ergo uanum Mesuem in alba rosa reprehendere, quam
 sub nomine rose non inteligit, sed per ab his rosis com-
 munes has nostras deprehendidas uoluit sed error peior
 priore detegitur quia rose de Sceni e is non sunt, quas Da-
 mascenas appellamus: non enim sicut sambuco similes no-
 stræ Damascenæ nisi colore ut pōt ille de Sceni, quod hi
 auctores referunt nec Damascenæ nomine calide, & sic- 30
 ce in tertio ordine sunt, ut ille de Sceni. de his autē aliis

ut denique de rosa finiamus. s. b. Ego autem nunquam re
 de finitum arbitrabor, nisi omnes rosarum partes, quas
 collecturus sum in summa edoceas. B. R. A. Hoc libentissi
 me agam si promptas aures accommodabis, puniceas ros
 as collige, rubras, albas (utpote magis adstringentes) &
 Damascenas, ex omnibus autem his rosarum speciebus pre
 scriptas partes serua, quæ ad plura in medica arte profi
 ciunt, ut Græci partim, & partim Arabes edocuerunt,
 quæ (ut felicius numeres) in hunc modum disponerentur.

10

Rosarum species seruande.

Rosæ puniceæ.
 apud nos sunt.

Rosæ rubræ, quæ passim
 Rosæ albæ.

Rosæ Damascenæ.

Partes Rosarum seruande.

20 Cortex

Flos

Caput

Semen

Folium, dempto ungue.

Calix

Capillamentū, uel capillus

Lana

Vnguis

Succus ex folijs.

Hæc sunt, quæ singulatim legenda, ac seruanda sunt ad re
 medicam ualde proficua. s. b. De rosarum qualitatibus,
 ut nonnihil edisseras obsecro. B. R. A. Galenus de rosarum
 qualitatibus in libris de simplicium medicamentorum sa
 cultatibus ample tractauit, atq; rosam compositā esse ex
 aquea substantia calida, iuxta duabus alijs qualitatibus
 adstrin-

adstringēti uidelicet, & amara. Mesue & Auic. rosas in primo ordine frigidus, in secundo siccas censet, at Auerroes in collectionibus suis, illas in primo ordine frigidas, & siccas autumat. At si Galenum consideremus secundo libro de simplicium medicamentorum facultatibus cap. ultimum ubi de oleo rosaceo agit facile colligere poterimus rosas in primo ordine refrigerantium esse. s. e. De rosaceo loquitur in quo est oleum, at oleum recens onphacitū non est absque frigidityte, unde ex solis rosis id non habetur, sed & ex ipso oleo. B. R. A. Deciperis si Galenum 10 præcitato loco recte considerabis, quippe inquit oleum eligendum esse salis expers, & purum, quod dicit esse medie materie, & medie temperaturæ, unde nec calidum est, nec frigidum, sed quicquid habetur frigidi, id totum accipitur à rosis, post hæc de experimento quod sit frigide temperaturæ, et ratione rosarium inquit, experieris ergo eos, qui adustione tentantur ab eo infrigidari protinusq; utilitatem aliquam percipere, qui uero refrigerati sunt omnes lædi, uti facile ex utroque intelligis, uires eius refrigerare magis, quam excalfacere. non tamen ualida à rosaceo apparebit refrigeratio, sed quæ proxima uideatur temperiei medie, uoco autem id genus medicamenta, lucidioris doctrinæ gratia ex prima natura, ordine quam refrigerantiū, ut hinc manifeste deprehendi possit, Galenum rosas in primo ordine refrigerantium posuisse, uerum cum à medio declinet in prima parte primi ordinis erit, de siccitate nihil exprimit Galenus, in tertio præterea de simplicium medicamentorum facultatibus libro cap. 9. docet oleum neque calidum, neq; frigidum esse ratione temperati hominis, rosaceum uero esse in primo ordine frigidum. s. e. In summa igitur rosa magis exsiccat, quam

- quim infrigidet. **B R A.** Ita constat, Dioscorides autem dicit magis adstringere quim exicare, idq; sicca magis facere. **S E.** Sicca, est ne magis frigida quam recens. **B R A.** Non est magis frigida licet magis sicca sit. **S L.** Argumento quodam ducor, ut aburer, frigidiorum etiam cum exiccatur, quam prius, nam cum exiccatur amaritudinem uel remittit, uel penitus amittit, cum uero amaritudo caliditati a. tollitur, remissa amaritudine caliditas, simul remitti uidetur, et frigiditas ex consequenti augetur. **B R A.** Et
- 10 si amaritudo amittatur, tamen primi ordinis frigiditas seruatur, et siccitas potius augetur, quoniam superficialis quædam humiditas remittitur, atque resoluitur. **S E.** Hæc est igitur summa frigidam esse in primo ordine rosam, et in secundo siccam. **B R A.** Ita esse non dubito. **H E R.** Ne præmittas (obsecro) quibus nominibus apud alias nationes rosæ appellantur. **B R A.** A Gallis Rosæ dicuntur, ita scribentibus, ut nos elineamus, quanquam nonnulli etiam ita scribant rosæ, sed illud, s, legunt, ac si, z, fuerit, et proferunt, quod plerumque faciunt Galli quoties, s, simplex inter duas uocales ponitur, Germani ros, uel rosen, primum singulare est, alterum plurale sunt autem qui asperius illud, s, proferat ac si nostrum, z, sit, Hispani fere ut nos rosas uocant, Cretenses uulgo Roda dicunt, et Poloni Roza. Tu o Senex quid in tua charta scriptum sit prosequaris. **S E.** Nenufar sequitur. **B R A.** Ecce occasionem presentaneam habes, ex utraque specie tibi copiam parare, quoniam conatus hæc, ad quam facilis descensus offertur his herbis seaturit alba. s. nymphaea, et crocea. **S E.** Cur nymphaeam dicis? **B R A.** Quoniam quam uos corrupto uocabulo Nenufar appellatis, antiqui nymphaeam dicebant, uerum barbaries in pluribus adeo nomina immutauit,

uit, ut nullam cum antiquis similitudinem habeant, in hoc autem aliquid similitudinis seruetur, ut Nematæ, quasi nymphaea dicatur, ex his duabus herbis flores, & radices colligere nihil impediet, nam foliorum usus non uideatur in re medica nullus est, ipsis enim in æstuantibus renum caloribus utimur: in Ferrariensibus paludibus copiose nascuntur, si tamen hic præsentem colligere placuerit, libenter expectabimus. s. e. Hunc descensum egre sero, satis erit Ferrariæ colligere. B. R. A. Immo aptiores habent, et exquisitiores nostro cælo uires: duo seruanda sunt ad me dicæ rei usum, flores, & radices, folijs quædo utitur quisquis, accipiat. s. e. Quæ nam est nymphaeæ temperies? B. R. A. Ignoro an de flore, an de radice loquaris. s. e. De flore, de semine, de radice, & omni parte. B. R. A. Galenus oñauo de simplicium medicamentorum facultatibus libro, semine, & radices desiccare censuit, idque citra morsum, unde sicca esse dicere oportet. s. i. Res profecto mira, radicem illam siccam esse, quæ in aquis semper moretur. B. R. A. Immo est adeo exiccans, ut uentris profluuia cohibeat, addit & albam muliebri profluuio mederi. s. e. Cur ergo Auicenna hanc herbam frigidam, & humidam esse in secundo ordine docuit? B. R. A. De flore loquitur non de radice, uel semine, immo alij ut ex Serapione cap. 14. uide re licet, frigidum in tertio ordine, & humidum in secundo secere, & profecto his potius assentiendum est, qui frigiditatem illi condonant in tertio ordine, & eadem est in folijs qualitas, nam egregie infrigidant, & humectant, ut ego in frigiditate, & humiditate folia floribus præferre audeam. s. e. Res mira mihi uidetur radices, & semen exiccare. B. R. A. Ne admiratione afficiaris, quoniam & alia multa, quæ in aquis nascuntur exiccant. s. e. Flores calidi

- caliditatē habere uidetur, cum & odorem habeāt. **BRA.** Is non est odor, tamen non negarem, & partem aliquam calidam habere. **HER.** Ne aliarum gentium nomina praetercas. **BRA.** In praesenti silebo apud nos uocari, Tauerodacqua, uel Tauerazo, sed referam Gallos, qui fere modo Arabum dicūt Nenufar taulne, Nenufar blanc, album, & luteum intelligētēs. Saxones autem Germanorum partes selekenken appellant, alij in Germania populi Vuasfermachn, alij schebloumen, alij Schbloum, quasi flores la-
- 20 cum, albos autem à croceis distinguunt uueis, & Gelb uueis scheblum album significat, gelscheblum luteum, alij horuu urtz, alij horstrang, alij rolleruu urtz appellant. nā ut a principio te admonui fere tot sunt herbarum nomenclaturae, quot in bes, Hispani ex Lusitania Goli hano, Poloni Grzibenze, Lilien, Vodney, uocant. Tu ad reliqua transeas. **S.B.** Buglossae flores offeruntur, quid circūspicias? **BRA.** Spectabam an aliquo in loco huiusmodi flores uiderem, ecce ad illa fabuleta transeamus, ubi iam ut deo purpurescere. **S.B.** Transeamus, tamen potius sedere
- 20 optarem. **BRA.** Nemo potest sedere, & herbas colligere, forte non ab re erit, si asellum hunc conscēderis. **S.B.** Bona uenia conscendam, quoniam etas id exigit. **BRA.** Ipsum herbae nomen manifestum errorem ostendit: uulgius enim hanc buglossim, id est bouis linguā putat, quoniam nullam habeat cum bouis lingua similitudinem. sed potius canis linguae similis est, eius enim folia longa sunt, ac stricta cuius figura linguam canis imitatur. Bouem uero linguae latior est, nō tamen haec dixerim, quod cynoglossum Dioscoridis esse putarim: inquit enim cynoglosson caulem nō
- 30 habere, ut nobis Terrariensibus constat, in quorum agro cynoglosson in terra spinosum non nascitur: humi enim
stratum

stratum est, ut et lem author refert, uerum herba à nobis
 bugloisa nomenclata, & caulem habet, & à terra riuus
 eleuatur, ideo nō est cynoclosum Dioscoridis s. r. Quid
 ergo est? R. A. Nihil aliud, ut praesentem certum habebis s. r.
 Hoc mihi satis non est, propterea quod coniecturus sum, igitur
 ro. B. R. A. Natus herbae flores legio, quae apud nos bor-
 go appellatur, nam apud Dioscoridem & Plinium bug-
 glejion est, Cirsion uero cum buglojion ubi temporis si-
 militudinem habere uidetur, immo Nicolaus Leoniceus
 praeposter excellentissimas eam esse suspicatur, tum in
 hac re potius ipsi sensui, & antiquorum uerbis consen-
 tirem, quam alicui alteri. id tamen non praetermittam,
 duo genera boraginis apud nos esse quorum unum cir-
 sion, i. magni buglojion aliud buglojion apud antiquos
 appellari suo loco demonstrabimus s. r. Optarem ut hoc
 nunc efficeret. B. R. A. Nolo sermonem sermone confun-
 dere, alias herbas omnes tibi ad unguem ostendissim pro-
 misi. Nunc satis sit, eas herbas & simplicia recensere, quae
 in uestris officinis uigantur. s. r. Quid ergo de hac her-
 ba colligere oportet? B. R. A. Flores herbarum, & radices,
 nec tuam illam, aut communem bugloisiam praetermittas,
 ne alij medici à tua officina abigantur, quum abesse noue-
 rint, praesertim illi, qui bonas literas negligunt. s. r. Hos
 adeo paruifacere incipiam, ut nec obambulantes salutare
 uelim. B. R. A. Nugaris, nullus uel penitus ignarus despi-
 ciendus est, sed potius ad bonas literas hortandus, quas si
 amplecti uoluerit, felici omne incipiat, sin minus sibi im-
 putetur. s. r. Futurum spero, ut omnes ueritatem ample-
 cti curent. B. R. A. Ego secus arbutor: quippe nonnullos
 cognosco, qui adeo salutates, & sophistica deliramenta
 ambibere, ut ueluti dibapha uelutis, nunquam sint colorem
 d. amissuri.

- amissuri. s. e. Hos missos faciamus, & hic lege Dioscori-
ridem, qui Cirsion non esse nostrum buglosion maritice
ste ostendit, nec etiam boraginem, inquit enim esse trique-
trium. i. habere triangularem scapum, nostre autem bora-
go, & buglosa rotundam habent, nec etiam in his folio-
la sunt rosaceorum figura, nec aculeatis per interualla
angulis. v. r. a. Immo ad se ipsarum flores non exire po-
tremo in pappos, nec in illos euanescere sed hæc duc her-
bæ potius in semen deiciunt, quæ in boragine non in-
10 hil lanuginis sit. s. v. Quibusnam qualitatibus herba il-
la insignitur, quæ uulgo borago nuncupatur? v. r. a. Gale-
nus sexto de simplicium medicamentorum facultatibus li-
bro illam facit calidam, & humidam, at in quo sit or-
dine non exprimit sed alij in primo ordine talem esse censue-
runt, quanquam non desuerint qui illam frigidam fece-
runt, ut Serapio cap. 8. refert ex sententia Alchazi. s. e.
Hoc non mihi displicet si sanguinem purificare debet.
v. r. a. Ergo frigida esse debent, quæ sanguinem purio-
rem reddunt? s. l. Ita arbitrabor. v. r. a. Decipiebaris
20 quoniam plerique calidis utimur cum fuerit pituitosus,
unde et herba calida, idem Paulus, & Aetius uelut ex
uno tramite dependentes censuerunt. s. v. Unde habetur
quod letitiam inferat? v. r. a. Si Galeno, Paulo, & Aetio
credimus, ob caliditatem quam habet, & humiditatem,
nam Galenus præcitato loco inquit esse humide, & cali-
de temperiei, itaque uinis iniectionem letitiæ, ac hilarita-
tis causam esse creditum est, ut hæc uideatur Galeni causa
hilaritatis, quoniam humidam habet, & calidam tempe-
riem. Paulus id clarius exprimit inquiens esse temperiei
30 caloris, & humedantis, quamobrem in uinum delectum
amni uoluptates, letitiamque inducere perhibent, & Aetius

rius inquit calidi, & humidi temperamentis est, ideo uino
 inmedium, letitia, iacunditatemque animi inducit, de qua le-
 titia arbitramur omnes prædictos à Dioscoride accepisse
 se, id uero non accipere, quod illam inducat, quoniam ca-
 lidum, & humidum sit nempe dicit in uinum delecta ani-
 mi uoluptates auget, ut quomodo id faciat quia calidum
 & humidum percipere nescimus, nisi dixerimus esse tem-
 perate caliditatis, & humiditatis propterea singularem
 in temperiem quidam redant, in qua cum est, homines le-
 tantur, & si uis habent inacidio, es, qui gradum quoda- 10
 dam inducunt, & id habet ab intrinseca quadam natura,
 & proprietate, ut hoc potius odoratus uenisse uidetur, una-
 de non ab re præcitati auctores hoc non asserunt, sed ita
 perhiberi rejerunt. s. b. Noui plures medicos, qui in ca-
 lidis morbis boragine uocato usi sunt, nonne errabant?
 b. r. a. Non profecto, nam caliditas huius herbe in primo
 est ordine, et in prima fortassis parte, unde respectu mor-
 borum calidorum frigida est, quippe, quæ primum ordinem
 non transeat, calidioribus, & frigidioribus comparata al- 20
 ternis extremi officio fungitur. Plinius qui ante Galenū
 scripsit lib. 25. cap. 3. iungitur huic buglossos botani lin-
 guæ similis, cui præcipuum, quod in uinum delecta ani-
 mi uoluptates auget, & uocatur Euphrosinum, propterea et
 Dioscorides ob id Euphrosinū uocari dicebat. s. b. Quid
 de eo sentis, quod à Serapione refertur secundum Abo-
 Mesuat boragnem purgare cholera. b. r. a. Si per pur-
 gare id intelligat, quod est b. l. m. edicere, Serapionem
 deceptum esse putamus, & Abo Mesuat de alia re loqui,
 quam de boragine herba, & est quod magis delirum est,
 inquit dosim eius esse a drach. iii. usque ad quinque, & bo- 30
 li armeniu drachmam simul misceri iubet, qui adstringit.

51. Posset ne in rectum aliquem sensum deduci Serapio?
 B R A. Posset equidem si per purgare, qualitatem rectifi-
 care intelligimus, quamvis non sit apud antiquos, uel ra-
 rus huius uocabuli talis usus. 52. Forte quod dicitur le-
 titiam inferre uini ratione sit, non ratione boraginis, cū
 omnes authores concurrant, id facere uini inuictum.

- B R A. Et uinum letisiat cor hominum. 53. At que nam
 sunt uulgaris buglosse uires? B R A. Sunt eadem fere,
 quas boragini. i. uero buglosso attribunus, tamen magis
 10 temperatum est, uerum differentia adeo parua est, ut nul-
 la sit distin. tio consideranda. H E R. Quibus nominibus
 ab alijs nuncupantur hæ herbe? B R A. A Gallis Borago
 bouraches. ab Hispanis ex Lusitania berragenis, ab alijs
 lingua de boi, à Cretensibus uulgo borazena, a Polonis bo-
 rak, à Germanis birretsch. Buglosa uero à Gallis eodē
 modo buglose proferendo, s, ac si sit, x, ab Hispanis len-
 gua de uacca, ab alijs lingua de boi, a Polonis miodynka,
 & Voloni taxen, ac si bouis linguam dixerint, à Cretē-
 sibus uulgo auoglosso, a Germanis ochs, enzung, uel gen-
 20 gentis, dicitur. tu ad sequentem florem te prepara. 54.
 Flores stœchados sequuntur. B R A. Stœchas herba ipsa nū-
 cupatur, recētes passim genitino sticados pro recto uen-
 tur, uide hic miram huius herbe copiam, & recentium
 florum exuberantiam. 55. Certe pulchriores sunt, quam
 unquam uiderim. B R A. Pulcherrimi omnino sunt, & ap-
 prime redolentes, & quamuis in insulis e regione Maphi-
 lœ pulcherrimi nascentur, hic tamen non deest suis ho-
 nos, in hoc monte colligito, nec multum rejerat stœchas,
 uel stichas scriptum legeris, nomen est ab illis insulis ac-
 30 ceptum ubi potissimum nascitur, quæ Stœchades appel-
 latur, & partes Galliæ sunt. 56. Quid seruaturus sum?

B R A. Simos apices. i. flores, quibus si aliqua foliola in-
 hereant, ne curæ sit. **S E.** Iam satis superq. collegit. **A**er-
 barius, uerum ab uno discernitor, quoniam in Callia potissi-
 mum nascitur, cur Arabici a Mesue ceteris præferuntur.
B R A. Pluribus locis nascitur, quamvis Dioscorides in so-
 la Gallia nasci retulerit, sed ob magnam copiam, quæ est
 in Stœchadibus insulis ibi nasci dicitur, cjl. nō tamen infici-
 entur auctores in alijs etiam locis et copiosis et ele-
 eas crescere, ut in Arabia patrum solium Mesue, aut in
 proximiori parte, ideo non mirum, si ab Arabibus autho- 10
 ribus sumi præferunt, quem præ manibus habent. **S E N.**
 Quibus uerbis Stœchas intelligitur: **B R A.** Auerroris quin-
 to collectionem suam, quoniam simplicitatē habet cum
 amaritudine, et aromaticitate, in primo ordine eorum,
 quæ cale acuum non debere censet, et in secundo corū,
 quæ desiccant, easdem qualitates illi imposuit Mesue, cū
 ex partibus terrenis frigidis compositum sit, quæ paucā
 illi condonant simplicitatem, et ex partibus igneis tenui-
 bus à quibus insunt ei acuitas, et amaritudo. **S I.** Nō pos-
 sum non ambigere, an Stœchas in primo solum ordine ca- 20
 lidum sit. **B R A.** Non ab re ambigis, quoniam habet ma-
 iorem, quā in primo sic ordine caliditatem, nempe pro-
 bare nō est calidum esse clariori argumento, quoniam ipsum
 met sese ostendat calidum esse, cū enim manditur, uel cor-
 pori applicatur, protinus absq. alia ratione calidum esse
 persequitur, et probatur. **S L.** in secundo igitur ordine
 calidum erit? **B R A.** Id arbutor et Galenus in 3. de sim-
 plicium medicamentorum facultatibus libro inquit eius
 temperiem esse compositam ex terrena essentia frigida 30
 exigua, et altera terrena extenuata copiosiore, hanc al-
 teram terrenam Arabes dicunt esse igneam tenuem, et

ideo sursum primum ordinem caliditatem habere necesse
 rium est. s. r. Verum quomodo id fieri potest cum adhibeatur
 gat. quod est proprium opus. n. r. a. Galenus non uocat ad
 strictionem. n. r. libetur ex terra et terra frigida, sed
 inquit esse medicamentum. b. a. i. r. u. g. e. n. s. u. r. d. e. c. u. m. s. i. c. a. m. a.
 r. i. u. m. a. c. u. t. i. u. m. e. x. t. e. r. i. u. m. s. r. e. x. t. e. r. i. u. m. s. r. e. x. t. e. r. i. u. m. c. a. l. i. d. i. t. a. t. e. m. o. r. d. i. n. e. m. e. x. c. e. d. i. t. s. e. x. h. o. c. t. e. n. a. p. e. r. i. t. u. r. n. e. q. u. e.
 a. l. i. a. i. n. d. i. g. e. t. r. a. t. i. o. n. e. a. t. c. a. l. i. b. e. n. e. s. e. p. r. o. b. e. t. u. r. s. r. D. i. o.
 s. c. r. i. d. e. s. o. f. o. r. e. m. a. c. r. e. m. i. l. i. a. t. i. u. m. u. t. u. t. e. x. h. i. s. o. m. n. i. b. u. s.

- 10 d. p. r. e. h. e. n. d. i. t. u. r. u. n. c. a. l. i. d. i. t. a. t. e. m. o. r. d. i. n. e. m. e. x. c. e. d. i. t. s. e. x. h. o. c. t. e. n. a. p. e. r. i. t. u. r. n. e. q. u. e. a. l. i. a. i. n. d. i. g. e. t. r. a. t. i. o. n. e. a. t. c. a. l. i. b. e. n. e. s. e. p. r. o. b. e. t. u. r. s. r. D. i. o. s. c. r. i. d. e. s. o. f. o. r. e. m. a. c. r. e. m. i. l. i. a. t. i. u. m. u. t. u. t. e. x. h. i. s. o. m. n. i. b. u. s.
- 20 d. p. r. e. h. e. n. d. i. t. u. r. u. n. c. a. l. i. d. i. t. a. t. e. m. o. r. d. i. n. e. m. e. x. c. e. d. i. t. s. e. x. h. o. c. t. e. n. a. p. e. r. i. t. u. r. n. e. q. u. e. a. l. i. a. i. n. d. i. g. e. t. r. a. t. i. o. n. e. a. t. c. a. l. i. b. e. n. e. s. e. p. r. o. b. e. t. u. r. s. r. D. i. o. s. c. r. i. d. e. s. o. f. o. r. e. m. a. c. r. e. m. i. l. i. a. t. i. u. m. u. t. u. t. e. x. h. i. s. o. m. n. i. b. u. s.
- 30 d. p. r. e. h. e. n. d. i. t. u. r. u. n. c. a. l. i. d. i. t. a. t. e. m. o. r. d. i. n. e. m. e. x. c. e. d. i. t. s. e. x. h. o. c. t. e. n. a. p. e. r. i. t. u. r. n. e. q. u. e. a. l. i. a. i. n. d. i. g. e. t. r. a. t. i. o. n. e. a. t. c. a. l. i. b. e. n. e. s. e. p. r. o. b. e. t. u. r. s. r. D. i. o. s. c. r. i. d. e. s. o. f. o. r. e. m. a. c. r. e. m. i. l. i. a. t. i. u. m. u. t. u. t. e. x. h. i. s. o. m. n. i. b. u. s.

¶ 2. Ita nos solemus per excellentiam flores herbe, que
 rosmarinus dicitur appellare. **B R A.** Tamen reperiuntur
 flores multo odoratiores illis, nec absolute flores dicitur
 tur, nullus etiam author fide dignus hoc nomine utitur, li-
 cet Simon Cemenfis per anthos florē rosmarini intelli-
 gat, sed nullum authorem sequitur, ab ipso autem pande-
 clarus, & ceteri recētiore accipiūt. De hac herba Dio-
 scorides sub nomine Libanotis tractat, quam Romani
 ut nos rorem marium uocant, quod nomen à thure sum-
 ptum est, quod Libanum appellat, utpote quod uia eius
 species thus redoleat, uel salte eius flores, ut potius ra-
 dixit, tu ex hac herba, que in his montibus efficacior est,
 quam terrarū flores seorsim, & folia serua, ad plura
 enim in re medica ualent, & flores acopis miscetur. **S B.**
 Quum Dioscoridem perlego, occurrit mihi nescio quid
 ambigui, inquit enim graui odore, at mihi si uis appa-
 ret. **B R A.** Non intelligit Dioscorides hanc herbam gra-
 ui odore insigniri, eo quod setat se & redolet, uerum cum
 quadam grauitate, habet enim nescio quid uelamentis in
 odore, unde sua lingua dicit *ἔξωθεν ὀσμή*, i. odorata cum
 grauitate, ita enim commodius interpretabitur. **S B.** Al-
 ter etiam nodus occurrit, nempe inuit solum habet in-
 tus candidans, extra uiride, at potius econtrario uidetur
 solum extra cadidum, intus uiride, ego enim inferiorem
 partem foliorum extra, et exteriorem superiorem intra,
 & interiorem putabam. **B R A.** Ita equidem est, & illa est
 Hermolai summi uiri interpretatio, quam legebas, immo
 & Dioscorides ita sua lingua dicit *ὁ ὀσφὺς λευκὸς ἐν-
 ὄθεν τὴν ἑκτὸς ἔχει ὀσμή*, quem si nostra lingua ad uerbum
 referamus, inquit intus alba, extra uiridia sed in his lo-
 cis res intelligenda est, ut ab authore ponitur, nam per

- et in uocem $\alpha\beta\gamma\delta\epsilon\zeta\eta$ inferiorem partem per $\epsilon\alpha\tau\omicron\varsigma$ supe-
 riorem intelligi, quod Hieronymus ad unguem non aduer-
 tit, nec omnia possumus omnes, ipse autem uerba potius,
 quam rem considerat, ut Serapio cap. 327. egregie hanc
 partem interpretatus est in m. ens (de libanotide loquens)
 quorum ceteri exterius est albus, et interius uiridis. Nunc
 Ferraria ex libanotidis floribus nonnulli pharmacopole
 zuecharum parant roborando uentriculo commodum et
 odoratum. s. e. Nos quoque parare incipimus, hic flo-
 res, et herbarum colligentes, sed quoniam et eius tempe-
 ries? s. r. a. Serapio ex sententia Aben Mejan inquit ef-
 fe calidi, et siccum in tertio ordine s. r. Id coquere non
 possumus quod talis sit caliditate, et siccitate praedita. s. r. a.
 De caliditate est uel in prima ueni ordo, uel in
 tertia secundum tamen de siccitate non puto secundum or-
 dinem transire, uel secundum ordinis secundi partem. uer.
 Quomodo ab alijs nuncupatur? s. r. a. Galienus Rosmarin,
 Germani ut nos Rosmarin et familiariter Poloni, et Cretenses
 uulgo, Hispani uero Romero dicunt. s. f. Origani flo-
 res ad uicem ueniunt. s. r. a. Nulla fere herba est, et nul-
 li flores, in quibus antiquissimi etiam auctores magis dis-
 sentiant, quam in origano, quippe si nunc tempus dare-
 tur hanc rem pertractandi, omnino in omni fere specie
 opiniones deperire ostenderemus, tu uero herbam, et flo-
 res coniungo huius nostri uulgaris, quo utimur, et potius
 in his montibus, quam Ferrariae, hic etiam copia non mo-
 dica offertur, quem si gustu tentes, saporem alterum, et
 auiorem em in hoc montano persenties, quam in nostro hu-
 mido Ferrariensi solo, iteo et uires etiam exquisitiores
 hic habet. s. i. Quam speciem hanc nostram uulgarem
 existimas, apud antiquos? s. r. a. Ea est, quam Origaniū

Heracleoticam Dioscorides appellat, ab Heraclea urbe
 Ponti, in qua perfectissima exuberat, tamē alijs plerisq;
 in locis nascitur. s. v. Vt diuersę sicut origani species,
 ita ne & ad diuersas agritudines ualeant. **B. R. A.** Paulus
 Aeginetia, qui de omni specie origani simul agit in gene-
 re inquit omnes species origani incidere, extenuare, sic-
 care, & calfacere. s. v. Uerū ne potest ut una species al-
 tera efficacior sit? **B. R. A.** Immo ita esse constat, nā Dio-
 scorides priuatim syluestrem origanum uenenatorū mor-
 sibus ualere tradit, flores, & folia cum uino bibita: & **Pl.** 1
 nius Tragoriganum pluribus priuatim conferre censet.
 tamen, & omnes alię species in idem concurrunt, sed ne
 in tanta antiquorum differentia nunc uelimus sententiā
 ferre, herbam & flores huius nostrę uulgaris in his mon-
 tibus colligere non desinas, suo enim loco species omnes
 tanquam digito ostendere, & authorum differentias cō-
 ciliare conabimur. s. v. Iam ingentem copiam exacerua-
 uit herbarius. **B. R. A.** In meum etiam usum, ac gratiā par-
 tem accumulet, nempe eius puluis supra colicos mugiles
 summe placet, nec in placentis, aut phaselis, alijsq; obso- 2
 nis immisceri displicet. s. v. Neapolitani hoc puluere fre-
 quētissime utuntur. **B. R. A.** Et gręci utinam plures ex ori-
 gano parāt, uide hic mirā naturā, et ingēs odiū cū brasi-
 ca, ubi uret unū, alterū perit, et arefcit, en brassicę ille
 propinque aride spectatur. s. v. Quę est huius rei causā
B. R. A. Multarum rerum causę reddi non possunt, non ea-
 num a cognitione oratur hoc odium, sed totius ex quadā
 naturarum contrarietate, & dissidenētia, ut lapis quem o-
 dio habet, & Gryphus equum, sunt nonnullę manifestę
 proprietates, quarum determinatas, & statas causas pho- 3
 losophorum præcipui inuenire nescierunt. s. v. Quę sunt
 Origanū

- Origani qualitates? **BRA.** Galenus. 8. de simplicium medicamentorum facultatibus libro, excecari & calfacere in tertio ordine censet. **S. L.** Antecima ergo mentium, qui in secundo tantum ordine calidum, & siccam facit Origani? **BRA.** Decipitur omnino si montanum (organon), & quod locis calidioribus ortum ducit accipiat, immo de Antecima mirandum, qui Origani adure rem facit, & in secundo ordine calidum esse scietur, si de Ferraria se loqueremur sorte in secundo ordine calidum dici posset,
- 20 at montanum, & quod ex Creta Venetias, & Ferrariam affertur in tertio ordine calfacit. Galenum secuti sunt Paulus, & Aëtius, & ceteri antiquiores Græci, & recentiores. **HER.** Satis mihi erit si aliarum urbium nomina edocueris. **BRA.** A Germanis Dosten, a Gallis Organ, ab Hispanis Oregano, a Polonis Czynona lebothna appellatur. **S. L.** Lilium ex nostro ordine sequitur, quod nos album appellamus. **V. N. A.** Nullius antiquorum album addidit sed absolute lilium, aut lirinum dicunt, atco mire, & apte a Plinio descriptum capite quinto. xxi. voluminis,
- 20 ut eius descriptio cum natura certet. Pinguit ex lacte Iunonis dormientis, in terra effuso natum, quam Hercules puer lac incerte, & uage, ut pueri faciunt, exurgeret, unde de rosa Iunonis dictum. Plures sunt eius species, at potissima hæc est, qua utamur, a Græcis Cronon appellata flores potissimum colligas, ex quibus lirinum, uel solumum unguentum fit, de quo Plinius cap. 19 lib. 21. uel succus, nos oleum liliorum alborum ita appellatum cosimus, postea radices, quæ uelut bulbi sunt, seruato ad rem medicam aptissimas, ut Plin. ac Dioscorides testantur, nec solia pretermittas, quorum succus diu uiridis, & recentia sunt, expri-
- 30 mendus, & aceto, ac melle in Acneo uase coquendus con-

tra uetusta ulcera, nouaq; uulnera optimus, flores tantum
 colugere didiceramus, sed nunc folia etiam, ac radices
 non pratermittimus. s. c. Alba lilia quam temperiem ha-
 bent? n. r. a. Galenus distinctionem facit inter florem, ra-
 dices, & folia, tamen de floribus agens acturas, & pas-
 suis qualitates non exprimit, quod mirum uidetur, Palla-
 dius & Aëtius easdem qualitates prateriere, hoc tantum
 à Galeno refertur cura morsum digerere & emolli-
 re. s. c. Cum hic flos digerat necessario calidus est, &
 cum emolliat humides. i. r. a. Calidus quidem est, quia 10
 digerit, at humidum esse non est opus, ob id quia emol-
 liat, nam Galenus de oleo loquitur ex floribus confe-
 cto in quo olei ratione uis emolliendi inest, & adde Gale-
 num in quinto de simplicium medicamentorum facultati-
 bus cap. 8. differetiam ponens inter emollientia, & pus-
 mouentia in hoc differre inquit quia emollientia calidiora
 sunt & moderate desiccant exsistentem in partibus hu-
 miditatem pus uero mouentia corporibus quidem nostris
 similem colorem obtinent, tamen exsistentem in eis humi-
 ditatem seruant. s. c. simplex igitur aliquod medicamen- 20
 tum simul emollire potest, & esse siccum? n. r. a. Potest
 profecto, sed uehemens siccitas esse non debet, at modera-
 ta. s. c. In quo ordine? n. r. a. Lili folia in secundo, sed
 in parte prima, at flos eius in parte secunda, foliaq; &
 radix exsiccant, & abstergunt, suntq; radices perentiores
 folijs, at secundum Galenum non excedunt primam ordi-
 nem abstergentium, id uero te latere non oportet, & lili
 flores, & folia, & radices penitus ab humiditate non de-
 scri, quæ in radice uehementior est, quam in flore. n. r. a.
 Aliorum nomina edoceas. n. r. a. A Germanis liliem, ut 30
 en en finiat, ab Hispanis quibusdam lilio, & ab alijs azu

zenus, à Callis lis blanc, à Polonis lilia biala, Cretæ pas-
sim ziglio, alijs crinus dicitur. s e. Meliloti flores liliū
sequuntur. **BR A.** Nostri trifolij florem quendā colligunt
quem Melilotum vocant, ita à Meliloto differentem, ut
rosa a lilio, latini fertulam campaniam uocant, uel fertam
campanicam, Catone tesle, fertam quia coronas ingredie-
batur. Campanicā quia in cāpania oritur, præsertim cir-
ca Nolani eius regionis inbem, nō multū laudo, ut hic me-
lilotum colligis, sed in campaniam facile mittere poteris

- 10 quum naues olei gratia Apuliam petent, nō tamen ita in
Cāpania quæ nunc terra de lakoro dicitur nascitur, quin
alibi nasci non possit. s e. Iubebo etiam semina afferri,
sed quum melilotus trifolij species sit, florem luteum ha-
bens, & hoc trifolium sit florem luteum habens, cur meli-
lotus non est? **BR A.** Alia plura exiguntur, odora hunc flo-
rem. s e. Iam odoro, sed nihil penitus, nisi herbacei offer-
tur. **BR A.** At melilotus odorem habet quamuis langui-
dum, arida autem diutius odorem seruat. s e. Hec autem
semper inodora est. **BR A.** Habet etiam melilotus pinguis
20 sinua folia, quæ in nostro hoc nō extant, nec cana sunt fo-
lia, ut Plinius illi attribuit cap. nono. 21. uoluminis, tamen
ubique nascitur apud nos, & nostræ mulieres trifolium
appellant. Germani uero berniclele hanc nostram melilo-
tum uocant, tamen si ex genere meliloti sit, iam degenera-
uit, nos autem uidimus, & habemus ueram ex Campania
allatam, & eius semina terræ mandauimus, sed degene-
rarunt in nostro solo ierrariensi, tamen certum est trifo-
lij folia habere, quod & nomen loros ostendit. s e. Tibi
morem gerere statui, quum nati occasio offeretur, in Cā-
30 pantiam mittam, ut herba, flores, & semina afferantur, sed
qua temperie insignita est fertula Campana? **BR A.** Gale

nus illam ferè temperatæ qualitatis facit, tamen esse cali-
 diorem, cum in ea subſtãtia calida copioſior ſit, quam fri-
 gida, propterea & ſi nonnihil habeat aſtringentis tamẽ
 digerit & concoqui, Paulus, & Actius naturæ calorem ſi-
 mile idem reſerunt, Aut enim calidam, & ſiccã in pri-
 mo ordine cenſet, tamen ſi Ferrarienſem melilotum acci-
 piamus cum & odore penitus careat, & non nihil herba-
 cet ſapiat putamus frigide temperiei potius eſſe, quam
 calidæ. s. p. Non poſſum ab hac ſententia dimoueri, quia
 putem omne meliloti genus frigidum eſſe, nam à Dioſco- 1 ●
 ride dicitur uim adſtriſtoriam habere, & omnibus inflā-
 mationibus imponi, uerum ſi caliditate inſigniretur inflā-
 mationibus imponi non liceret. n. r. a. Dioſcorides nõ di-
 cit inflammationibus imponi ob frigiditatem, ſed inquit
 inflammationibus imponi moliendi gratia, quippe anti-
 quiores, qui ante Hippocratem ſcripſere inflammationem
 uocabant tumorem durum dolentem. ſcriula ergo campa-
 na calida eſt, & ſicca in primo ordine, & in ſecunda par-
 te illius ordinis, eundem qualitat. in ordinem meliloti tri-
 buit Auerois quinto collectionum ſuarum ſub nomine Al- 2 ■
 chelilameleth, tamen ò uenerande Senex te magno ſaiſe
 leuabo, nam & melilotum herbam, & flores, & ſemina
 ego met ex campania Ferrariam afluxi, cum. 1535. Ro-
 mam, & Neapolim cum Illuſtriſſ. & excellenſiſ. Duce no-
 ſtro Hercule. iij. proſectus ſum, en & hic ſeruo in crume-
 na, odora. s. p. Certe redolet. n. r. a. Tamen Ferrariæ de-
 generat, neq. amplius redolet cū in noſtro ſolo ſemina ter-
 ræ mandantur. n. r. r. Non ſin. ut uos loqui niſi aliarum
 gentium nomina edocueris. n. r. a. A Gallis etiam meli-
 lot, ab Hiſpanis, corona de Rey quaſi corona regia, & ab 3 ●
 alyſ coronilla de Rey, a Polonis Noſcrzyk, uel Noctyer

- zek, à Germanis Gelutche appellatur, ac si dixerint trip-
lium croceum. s. e. Salutæ flores sequuntur. **B R A.** Hæ
herba in locis asperis nascitur, & horti, quæ in horti
elclisphacus à Theophrasto vocari accipitur. 6. de histō-
ria plantarum libro, syluestris autem ab eodem sphacelo
appellari uidetur, quæ ad omnia in re medica efficacie
est, ut suo loco exquisitè edocebamur, tu nunc in hoc as-
pero loco, herbam, & flores colligito quæ seorsim ad plura
conferunt. Decipiuntur uero, qui uulgare nostrum cups-
10 torium syluestrē saluam putarunt, sed hæc est similis
hortulanæ, nisi quod latiora, & maiora folia habet, quæ
et in hortis etiam reperitur. s. e. Salutæ temperiem si-
re optarem. **B R A.** De hac nihil aliud à Galeno refertur,
quam saluam eundem calescere, & leuiter subadsi-
gere. s. e. Irit igitur in secundo ordine calida, quoniam
quæ euidenter calesciunt, ut calesciant probatione non
indigent, & in secundo sunt calescitium ordine. **B R A.**
est quidem in secundo, sed in tertia parte, & est in eodē
ordine sicca, hæc qualitates et gustu, & applicatione ma-
20 nifeste deprehenduntur, à Gallis autem salua songe dicitur,
à Germanis salben, ab Hispanis ut nos salua, &
Polonis, sed ponendo accentum supra, i, à Creten-
sibus uulgo phasconulea. s. e. Tasi Barbasi flores accedunt.
B R A. Nō est opus in hac herba, quæ à Græcis phlomos
à Latinis uerbasum, à Galeno plomos appellatur, multi
immorari, & si uarias species habeat, quoniam eisdem u-
ribus insigniuntur, ad campestria igitur illa descendens,
flores per se, & herbam seruat, tamen marem potius
quam feminam habere curarem, quia in omni fere spe-
30 cie mare ineptior est femina, tamen ab auctoribus nulli
species altera efficacior probatur. s. e. Phlomi temperi-

explicat.

explicare ne pigeat. **℞** **A.** Recentiores frigidum esse et
 siccum in secundo ordine censent. **s** **i.** **C.** Galenus. **S.** de sim-
 plicium medicamentorum facultatibus libro de prima, &
 secunda specie inquit folia digerendi um habere, unde ca-
 lida potius esse uidebuntur, quoniam digestio caliditate fit,
 & de omni specie simpliciter dicit, folia deieccandi, &
 detergendi um possidere, quæ siccitatis ratione possunt
 quidem deieccare, sed frigiditas detergere non potest.
℞ **A.** Et si phlomo sit frigidus, nonnullas tamen partes
 habet calidæ ratione quarum digerit, detergit, & alia quæ **10**
 dam facit, uerum in tota substantia frigiditas adest, & in
 prædicto ordine secundo, & in parte secunda, propterea
 & ambusta curari phlomo dicit Dioscorides, radicem quo-
 que seruare oportet, si Galeno, & Dioscoridi aures præ-
 stabimus. **s** **i.** De phlomo quid inquirunt Arabes? **℞** **A.**
 De hoc non scribunt Arabes quod sciam, nisi illa sit uer-
 ba, quæ Amicenna libro secundo uocauit Busiri, uel Busi-
 ri, qui & si herbam non describat, tamen in proprietate-
 bus, & specierum distinctione ex albis folijs, & nigris hoc
 esse uidetur, Germanorum pars illam uocant, quæ la- **20**
 neam herbam uocat, nam ex ipsa lichnia fit, unde a Dio-
 scoride lichnitis, & thryalis dicitur, cuius nos alba est,
 etiam à Germanis dicitur marghicherzen, id est Mantice
 candela, alteram uero speciem purpuream, rem habenti-
 tem campulicam, & marien rosen, id est maritima rosin ap-
 pellat. Hispani uero, ut latini fere, & Galli melon blanc,
 Veneti quidam cherabustolon, Cretenses uulgo phlomo,
 alij Melusadru, uolunt Dzienana, & Azenana uocant.
s **i.** Rubri papaueri flores accedunt. **℞** **A.** Nusquam az-
 pud antiquos sub nomine papaueris reperitur, Anemonem **30**
 uocant, quoniam nunquam aperitur nisi flante uento, non
 tamen

- tamē hoc dico, quin etiam nouerim esse agreste papauer,
uel papauer alia, de quo Dioscorides distincte ab Anemo-
ne tractat, uerum quod rubrum papauer dicimus, est Dio-
scoridis Anemone, quippe erraticum papauer duos tan-
tum colores habet, rufum & candidū. Anemone uero plū-
res & præsertim rubrum, ut edocebimus, unde ex his con-
stat rubrum papauer apud nos uocatum esse. Dioscoridis
Anemone, cuius duæ species sunt, scilicet, id est thora-
te in incultis nascēs, & quod in cultis nascitur, scilicet
20 hoc est, in hac rupe uirens, quod etiam frequenter puni-
tes ascendit, hoc si lubet colligas, quoniam efficaciores
uires habet, quam cultis locis nascens, sed hoc ex colori-
bus species uariat, nam aliquæ puniceos flores habent, ali-
quæ subalbos, aliquæ lactescentes, aliquæ purpureos, nos
Anemone utimur flores rubros habente, in triticis pluri-
mum nascente, quam Dioscorides τὸν αἰνὰ ποικίλιν, id
est flores puniceos habere dicit. Hermolaus Barbarus in-
terpretatus est florem sanguineum, nam hic flos biliosus
sanguine repræsentat, nec ab re fortassis ita Hermolaus
20 interpretatus est, florem sanguineum, quoniam poëta ex
Adonidis cruore natam uoluit. s. b. sum'ne tuo iudicio
alias species collecturus? B. R. A. Ut lubet, sed ego potius
in Ferrariensi agro colligerem, ubi ingēs copia habetur
6 b. De Anemones qualitate differamus. B. R. A. Si Gale-
ni uerba contempleremur est calidæ temperiei, quippe tri-
buit operationes, quæ non nisi à re calida fiunt. nam diu
habere extrahēdi, & attrahēdi, & ora uasorū refer-
di, unde radix cōmansa pituitam euocat, & illa omnia
cit, quæ à re calida fieri contingunt. Serapio cap. 72. a.
30 rubro papauere agens Galenum refert, & ea, quæ refer-
illa sunt, quæ in capite de Anemone scripsit, in his eadem
q.

est ratio in quibus Dioscoridem refert, quoniam authores
 istos parum scilicet, ne deum inelucter referat. At se-
 cundum Abem Mesuat calida, & sicca est in primo ordi-
 ne, immo & nos secundum attingere censemur, nostræ mu-
 lieres rosellas appellant à rubore, uel quasi sint parue ro-
 se, Germani uero a strepitu, quem faciunt folia quoties
 imposita super manum, & altera manu percussa crepi-
 tant, elaperrosen, id est crepitans rosa appeant, quam-
 uis & proprium nomen Germanum habeant. huius flo-
 ris, scilicet Rutschsch, quod tamen & crepitu ducitur, alij
 dicunt Ruchenschel, uel rax et xraut Galli, ut nos, pauot
 rouge, & coquelourdes, uel cocles. Hispani nonnulli lati-
 num mutantur, alij anapol, Romani rosam cannam uo-
 cant, quanquam & apud alios Germanos uuldt maen, &
 ab alijs corn rosen appetetur, nostræ mulieres pro deco-
 randa facie aquam parant, antiqui Aegyptij ex hoc flore
 morbos hominum intelligebant, à loro teyle: huius herbe
 in re medica usus est radice folijs, flore, immo antiqui flo-
 rum uires breuibz transigunt, circa herbam, & radices
 uires edocentes. tu autem, ne in hac re nimis immorari ui-
 deamur, ad alios flores transire coneris. s. i. Croci flores
 colligendi. B. R. A. En circa hanc semitam, prope illud con-
 titulum, quomodo terram pingant consideremus. s. c. Re-
 uera croceus ille color uiridi mixtus perpalestram pictu-
 ram efficit. B. R. A. Ibi flores, & bulbosas radices seorsum
 collige, que ad ciciendam urui cum passo apprimere ualent,
 nec nullum refert, montanum aut satiuum seruaueris, de
 generant autem quod nostræ mulieres Gruogo, quasi cro-
 cum appellat, tam cœpit Ferrariæ plantari, nec modicus
 est prouentus. s. u. Quæ nam sunt croci proprietates? 30
 B. R. A. Galenus septimo de simplicium medicamentorum

- facultatibus libro crocum facit in secundo ordine calidū,
 Et in primo siccum uerum Et aliquid habere frigidi non
 neget, quo parum adstringit, a Galeno Auerroris quinto
 collectionum ad uerbum fere accepit. s. l. Mirum uide-
 tur quomodo possit sua uia ad strictione, Et simplicitate
 ad coctionem adiuuare, ut Galenus refert. B. R. A. Si ea
 legisses, que in Galeno sequuntur tunc ambiguitatis ra-
 tionem adnotasses. Nam in Galeno sequitur, quippe quia
 bus medicamentis cum non admodum excoctis, pau-
 10 cula adest adstricō, ea parum facultatem habent essen-
 tibus emplasticis uocatis, quas cum uinctis esse caliditate
 non uehementi contigerit, pepticas hoc est concoquentes
 esse ostendimus. s. l. Non tum rationem capio, quomodo
 adstricō illa pauca coctionem adstruet. B. R. A. En ex il-
 la adstricōne in meatibus insensibilibus immoratur, ex
 qua mora coquit, Et emplasticum id est, quod talem ha-
 bet simplicitatem, unde me tunc passim in emplastris, que
 maturant crocum addere solent. s. l. In qua parte ordi-
 num est. B. R. A. In secunda secundi ordinis parte, Et in
 20 fine primi ordinis siccitatem habet. Calli Arabico nomi-
 ne utuntur, ut uos etiam uulgo Zapharan dicentes, sed se-
 quenti modo scribunt Saffran, ita enim Et apud Mauri-
 tanos fere dicitur, Germanorum uero pars etiam sa-
 phran, Hispanorum autem cafran appellat, alij uero Za-
 phrano, Poloni Et ipsi Saffran dicunt. s. l. His sambu-
 ci flores adnectuntur. B. R. A. Sambuci duas species anti-
 qui fecere, maiorem, que arborefcit, hanc nunc queris,
 Et minorem, que ebulus etiam uocatur, unde a Græcis
 Χαμαίχεντι. i. humilis sambucus αχτι enim sambu-
 30 cum dicunt, eadem insunt uires ambabus speciebus, ne sis
 autem floribus contentus: sed radicem quoque atque fo-

lia seruato que in re medica seorsum ualent, teneros cau-
les ascliticos relinquant, & g. morum etiam succum, cum
maturuerint exprimito, ad capillos insipientes apertum.
apud antiquos nulla est pro medica re sponsum recorda-
tio, nunc uero ipsi solum expetuntur, nos uulgo uacolas
aduellantis orbas mulieres pastillos, ex uis oris, &
capite in mente. & quandoque lac addentes parant.
s. Ex tunc non corne succum etiam pro apertis, &
ex modica pul. crem seruato, qui et uisum per cellu-
rus sunt, pro laculis ad potiora cor leuiores per uaculis. 10
P. R. A. Videris ex pharmacopola legatus habere euade-
re. s. E. Ille agout mol me e officine dehe, quod agris
aliqua tu re conducere possit. n. n. n. Hoc ipi conceda-
tur, si d. baculos Ferraria accipiemus, ne tu altarium gen-
tuon nomina defer-s. n. n. A. Germani sambucum holder
appellant ex conuincere unde uide. la ex eo nomine su-
gunt, & fere em. m. a. Hispani xabugo sabuco, & ali ue-
ro suream alij siccan Poloni. bess, alij bez, Cretenses uul-
go chapboxata, at ebulis à Gallis hiebec, à Germanis
attich, à Polonis chebd dicitur. s. v. Quæ nam est sam- 20
buci temperies? n. n. A. In sambuci atque ebui qualitati-
bus Arabes à Grecis diiungunt. & non mediocriter uti-
duntur, nam Auicenna secundo canone. 619. capite, om-
nem sambuci speciem calidam, & siccam in tertio ordi-
ne facit, uerum si Dioscoridem conspiceremus sambucum
frigidum esse colligeremus nempe cum primo de sambuco
locuti esset de ebulo postea dixit, inq. uens in utroque. s.
sambuco, & ebulo, natura iuxta, pares exiccant, adstrin-
gunt, refrigerant. Expressæ igitur ex Dioscoride habe-
tur refrigerare, & ex Auicenna calefacere. s. n. Cui er- 30
go potius assentiendum est? n. n. A. Vulgus medicorum

- Auicennam secutum est, & certe non dubito esse calidum, non tamen in tertio ordine, quod autem sicca sit nulus ambigit. s. e. Si aquas trahunt cur calida non sunt? B. R. A. Quis unquam diceret Syrupum rosatum solutivum esse, calidum tamē aquas nure educit? s. e. In quo igitur qualitatū ordine utranque sambuci speciem esse indicat? B. R. A. In secundo calidas, & in tertio siccās, unde & Galenus dicit habere potentiam exiccandi, & conglutinandi, & modice digerendi, hoc quod dixit modice digerendi, ostendit caliditatem uehementem non habere, quanquam necessarium non sit uehementer calidam multum digerere. At utranque speciem esse calidam per applicationem ad corpus experientia ostendit. pro Dioscoride autem dici posset, & partes aliquas frigidas habere. s. e. Zenestre flores sequuntur. B. R. A. Genista & Spartum rectius dicitur, in re rustica pro ligandis uitibus apta, hunc locum incultum accedamus, ubi magna copia uiret, flores, et semina seruabis, quanquam & terrarum nunc immiscatur, & in omni horto magna copia uireat, nec praetermittende uirgē, quae in aqua macerata, & expresso succo ad anginas, & coxendicium dolores ualent. Radicum nulla mentio apud antiquos est, quibus tamen plerumque ad educendam aquam intercutem usus sum, an uero propria differentia sit inter Spartum, & genistam, ut Plinius, & recentiores existimauerunt, & de duplici eius genere, in eo libro pertractabimus, quo herbarium discrimina, & species assignare iam coepimus. s. e. Priusquam ad alia te conuertas de Genista qualitatibus loquamur. B. R. A. Nō possum non ualde mirari de recētib, qui Dioscoridem adducunt de Genista loquentem, & inquirunt calidam & siccam esse in secundo ordine edocuisse, cum tamen de eius qualitate

qualitatibus à Dioscoride sermo factus non sit, tamen col-
 ligi potest ex his, quæ de illa refert esse calidam et sic-
 cam, cum inquit purgare ellebori uice, et ischiadicis ua-
 lere. s. e. Estne in illo ordine? R. R. A. Est quidem, sed et
 in tertia illius ordinis parte, Mesue in capite Altram,
 quod uocat capistrum arboriam dicit esse calidæ, et sicce
 temperiei in secundo ordine, et ipse quoque in his qua-
 litatibus Dioscoridem adducit, ut inde suspicatus sum re-
 centes non uidisse Dioscoridem, sed solum Mesuem Dio-
 scoridem adducentem Caelenus dicit, et fructum, et suc- 10
 cum non instrenue esse trahentis facultatis quod tempe-
 riei calidæ inditum est. Galli generes appellant, Germani
 uero genster, et Poloni genesta. s. e. Lambrusce flores
 ad lumen ueniunt. R. R. A. In hac re plures optimi uiri de-
 cepti sunt, utem syluestrem cum labrusca confundentes,
 immo non solum recentes ut Serapio, et Arabes sed et
 Plinius propter hoc nomen deceptus his de hac re sermo-
 nem fecit in gesimo tertio uolumine, capi. 2. et. 27. capite
 7. sed nobis nunc opus non est opiniones authorum recē-
 sere uocabulum hoc ἀμπέλ. et ἀγρία. uitis syluestris 20
 æquiuocum est, nam herbam quandam significat, quæ ui-
 tis quidem non est, sed ob fructuum racemosum uitis ap-
 pellatur, quum tamen folia uitis non habeat, sed hortensi
 folano similia sunt, alterum significat est labrusca à Gal-
 lis resin salue nuncupata. Germanis etiam nomen non
 habet nisi ex uite, et syluestri compositionem à Polonis na-
 lina dicitur, in creta passim αἰὸς τὸ ἀγρία καὶ ἀγρία
 τὸ uocatur, quæ à domestica uite nihil differt, nisi quia
 syluestrem habitum habeat, nec colitur, et non modo hæ-
 duæ agreßles uites figura differunt, sed et uiribus: nam 30
 illa calidissima est, et in caustica, et depilatoria insigni-

in extremis terminibus potissimum uiget, quæ ἀκρόμο-
 vas Græci uocant. huius uinis racemi ut sexto de simpli-
 cium medicamentorum facultatibus libro Galeus refert)
 uim habent extergendi, idq; experimento comprobatur
 si quis succo putamus uicini manus infectas habet, his
 racemis extergunt. s. r. Balaustium occurrit. u. r. a. In
 hoc flore apud Græcos, & Latinos differentiam uideo
 quippe Theophrastus, Dioscorides Paulus, & Aetius flo-
 res mali punici quibus nominibus abutuntur, balausti-
 um, & cytinum. cytinus est flos domesticus, & feru ma-
 li balaustum folia matura uigore uero per florem non
 foliola illa tantum, sed & calicem qui formam efficit:
 cuius rei argumentum est quod Dioscorides comparans
 uasculum hyocyati in quo sunt foliola cythra compa-
 rat certum uero esse foliola illa non esse semina, sed
 an calice. Plinius aliam uero: latius præcipuus decem-
 mo septimo capite uicini uis decemte. balaustum ma-
 li punici flos est, quæ uenter n. m. uat, nec. & c. sanant,
 & foliostrem d. m. uationem facit, quæ omnes recen-
 tiores medici mutantur, per balaustum uicinis mali
 punici flores intelligentes idem uicinus capite sexto ut-
 gesunt ter q. uoluntatis, cytinos appellat primos huius
 pomi paruos flores incipiente uis lat. & a. m. u. o. flos
 les in hoc ipso cytino, ante quam in idem ipsam prodeat,
 erumpentes, ex Plinio modum alia uicini uis po-
 quam ex. & c. m. esse non em ipsam uoluntatis aperit, & qui
 foliola illa rubra non em. & c. & c. uoluntatis uero erumpere,
 & tam, foliola ruber er. balaustum m. decemte, forte cyt-
 nus appellatus, pro eo colore & c. & c. uoluntatis, & c. &
 uicinis, qui & c. & c. uoluntatis, & c. capam significat, 30
 quia uicinus flos, uel porem capiat. Galeus sexto de

- simplicium medicamentorum facultatibus, dicit balau-
 suum flos est aereus; pumex sicuti domesticarum Cy-
 nus, nunc uulgate nomine apud pharmacopolis utatur,
 tam domesticos, quam syluestres nomine balauisui inteli-
 gentes, ita enim & Galii communium nomine balauisui, &
 Nissam flos de granada, & Germanorum pars balau-
 fle, his enim ob ingentissimamque magnam Germano-
 rum pars ea et appellant. Creiemes uero πορὸς ὀπτε-
 λα, & Ρέονι balauisui dicunt eadem uis domesticis, &
 10 syluestribus uis. Nosceride teste quam a se o maiorem
 uis a, huiusmodi syluestri tr. lacrem syluestres hic col-
 liges, domestici Ferratis habentur, nunc Veretis ex
 Creta, ex alijs orientibus partibus ualde pumex affe-
 runtur, quos proprie balauisui nomini pharmacopole
 censent, quam reuocant, & apud nos balauisui mali pu-
 met syluestres flores sunt s. i. ex his arboribus quid co-
 ligendum censet s. i. a. Nunc flores cum maturuerint,
 poma succum malicorum, & cicum. a. pelliculam aci-
 nos interstingentem, que & ipsa rei medicæ conducit,
 20 nunc etiam balauisui succum parare poteris, & pro com-
 modo seruare. s. i. Ad balauisui qualitates te conseruas.
 s. i. a. Galenus sexto de simplicium medicamentorum
 facultatibus dicit Balauisui styrenie exiccare, & refrige-
 rare. unde Auerroes in quinto collectionum suarum frigi-
 dum in secundo ordine, & sicum in tertio esse censet, at
 cum hoc non sit styrenie refrigerare, propterea in tertio
 ordine frigidum esse dicimus, & forte in media parte po-
 situs, quoniam in prima, & ideo ab Auerrois dissentimus, qui
 frigidum esse in tertio primi ordinis scripsit, & in secundo
 30 ordine sicum, alij frigidum & sicum in secundo ordine
 Balauisui faciunt. s. b. Hec de Balauisui satis sunt, flo-
 res

res sequuntur quos cheiri dicunt. **N R A.** De his, cum uio-
 las colligebis nonnulla discernimus, quæ enim à Grecis
 leucora, ab Arabibus cheiri appellantur. hoc manifestissi-
 me apparet Serapionem legenti, qui primo species per co-
 lores distinguit, ut Dioscorides facit, unde illa ipsi attri-
 buit, quæ Dioscorides leucoris, & eundem modum insiden-
 di mulieres in decocto, lau. latq. citrimum, Dioscorides, &
 ipse luteum laudat, unde cheiri corruptio uocabulo idem
 est, quod leucom, uel sicut in Greco ex albo denominan-
 tur leucoron, quâvis aliæ species albæ non sint, ita in Ara-
 bico cheiri, id est albæ nominantur, quia cæteris pulchrio-
 res sunt, non efficaciores, ut nonnulli putarunt, quia anti-
 qui luteas magis laudant, & nunc medici eis potissimum
 utuntur, unde non immerito Galli à luteis nomen dederūt
 ipsas uiolette raulne appellantes, & hispani gorries, quasi
 giliis dicunt, alij uero albaxtis uocant. Germani autem
 gelbueil, aut geluiol. aut geel. id est luteæ uolæ. nam gelb
 uel geel apud ipsos luteum significat uel. uel. ol. uolâ,
 quauis & uiolaten dicant, unde & uolarum diueritates,
 ipsi per colores præpositos faciunt, ut bl. et uolaten, Gel-
 uolaten, Bruu uolaten. id est albus uolâs, luteus uolâs, ni-
 grus uolâs, Venetis uiole reale, in Creta pat. im cheiri-
 nes uioles, Neapoli fiore de bacca, apud Polones zolte
 fiolxi dicuntur. flores solta ac semini conlis. **N R.** Illi ne
 hic idoneus locus, unde colligantur. **N R A.** Non modo ido-
 neus, sed adeo perfectus ut nullibi perfectiores nascantur,
 præsertim quia mōt. in hoc genere ceteris præualēt:
 non enim in Ferrariensi solo ita efficitur sicut uiole hic
 muli atque humidiori. in uero flores illi, quos Ieseminos
 nunc appellamus antiqui gelsminos sibi le. crâis pon. de
 beant in presenti disputandum nō est, & si prius sub uo-
 larum

- larum uocabulo cōprehendi animaduertimus, nusquam enim à Dioscoride iasmin recordatio fit, nisi quod primo libro iasmin unguēti meminit, qui autem à uolus, & leucocis, iasmin diuinit uel antur, id testimonium esse potest, quod serapio tria diuersa capita facit, uirum de fenestragi, quod illi respondet, quo de iasmin ad eum uolam Dioscorides tractat. Mauritan enim fenestragi uolam dicitur, aliud de cheiri, in quo Dioscoridem in leucoro precise mutatur, et tertium ab his diuisionem de zambach, uel sambach, id est iasmin, in quo capite ostendit manifeste rem esse à Dioscoride, & Galeo non pertractatā, quoniam Arabum testimonio tantum utitur, & quatuor species distinguit per colores, ut in leucoro fit in album, citrinum, & coelestis coloris ut eius more loquar, tamen hic album citrino premitte, sicut in leucoro citrinum albo, ad autem oleum quod à Græcis iasminum uel unguentum dicitur ab Arabibus zambachinum, uel sambachinum appellatur, magno agrorum discrimine, ex crassa plurimum medicorum ignauia, qui rerum nomina nescientes pro eo sambachinum oleum accipiunt, quam diuersē sunt hinc, & illi uires, decipiuntur autem ex nouis sere adiutis, sambachini, & sambachinum à sambuco sed hec alius, tu interim alios flores enarra. s. e. Cheiri temperiem scire oportere. R. R. A. Calide temperiei esse ex calido colupitur, quoniam extergit, crassas cicatrices oculorum extenuat, menses mouet, & lecos, tantum emortuum elicit, & facit abortum si bibatur, hec non uaria calida fieri possunt unde Auerrois in quarto de hectionum, n. immetto in secundo ordine calidum esse iudicauit, & alie in eodem ordine sic cum, uerum in media huius ordinis parte, amaritudinem habet, hæc uero de luteo leucoro semper intelligenda sunt,
- quo

quo nos niamur et uos in officinis seruatis s r. His pre-
 terminis quæ ad chemi timentem attinent a talia de-
 scendamus, quod nimirum mihi uidetur, nempe et uimentium
 tuum consideratis quo pectus Dioscoridi et Galeno
 et, uera, se gels. minum, satis ineptum est, e nomen delectat,
 si recte consideretur: ita enim argumentum non uidetur se-
 rapio Dioscoridem non adducit, neque Galenum, igitur
 Dioscorides, et Galenus gelseminum ignorarunt, ac si ne-
 cessarium sit Serapionem Græcos semper adducere debe-
 re, si res illa Græcis nota sit, et si a Serapione non addu- 10
 cantur, res illa Græcis sit ignota. h r a. Argumentum nō
 intelligis: nō enim dico, Dioscoridi et Galeno fuisse igno-
 tum gelseminum, quoniam a Serapione non adducantur,
 sed dico gelseminū ab his autoribus non fuisse descriptū,
 nam serapio ut diligentius inuenerit, ubi Dioscoridem, et Ga-
 lenum de re aliqua scribentes offendi: illos ueluti proba-
 tis uos testes adducat, cum uero illos non adducit, ut in
 gelsemino facit, et præterea cū nullius ad hæc uisere tem-
 pora gelseminus particulariter inuenerit / igitur est hos
 auctores gelseminum non dico ignorasse, sed non de- 20
 phisse, neque mentionem aliquam quæ ad gelseminum cogni-
 tionem ualeat fecisse. s r. Iam flores expediti sunt quo-
 rum apud nos usus est. h r a. O mira, et nimis decurta-
 ta res, tam paucos flores in officinis habetis? tamen infi-
 nitæ herbarum sunt, quibus odorati, pulcherrimi, et in re me-
 dica efficaces flores insident. s n. Porro quæ hanc artē
 exercere cepti, quod a primis unguculis fere sunt, nun-
 quam alios flores legi, aut ab alijs pharmacopolis serua-
 ri percepit. h r a. Arabes rem medicam per uinum decur-
 rant, quorum uerigia pharmacopole imitantur, uerum 30
 post flores quid collecturi es? s l. Quod in meo libe-
 lo

lo scriptum erit. **B R A.** Quid miram illud est? **S E.** Si prius labia in hoc fonticulo abluero, cetera prosequi incipiam. **B R A.** Abluas mihi potius bibendum est.

IN SEQVINTI PARTE HERBAS
DVCENTVR.

- S E.** Herbe post flores scriptæ sunt. **B R A.** Nec omnes in his montibus iuenies, immo et si hic uirerent nonnullæ, aliubi tamē petendæ, quia plures in humentibus locis, **10** plius, frigidis, et conuallibus efficaciores uires habent. Et Senex optime tuas herbas numera. **S E.** Numerabo equidem, sed nullo ordine scriptæ sunt. **B R A.** Ergo flores imitantur. **S E.** Imitantur quidem in ordine, qui nullus est, nam ut pyxides, et saculi se offerebant, ita scribebantur. **B R A.** Tamen aliquis ordo est omnia absque ordine disponere, quippe in inordinatione ordo seruatur. at his caullis omnis, tam ipsas herbas uocare incipias. **S E.** salua uelut omnium antichonani in hoc catalogo uexillum fert. **B R A.** Hanc in floribus copiose collegisti. **S E.** **20** Copiose quidem ideo alias herbas prosequar, rosmarinus, borago, buglosa, organus. **B R A.** Quid opus est hæc uerum enumerare cum in floribus collectæ sunt? **S E.** Noli quicquam prætermittere, ut nihil nostræ officinæ desit. nullus enim est in ualario error, sed magnus in herbarum defectu. En huius et cichorei sequuntur. **B R A.** Optime duo hæc singulatim numerasti, et grecis ambo σέως appellantur, a latinis inubus. in satuum. et agresem diuiditur, agreis apud Ferrariense uulgus syluestris radiculara nuncupatur, ab authoribus pteris, et cichoreum, quam **30** uis nonnullæ etiam urbes in Italia sua uulgari lingua cichorea uocent, ut Romani, Neapolitani, Tusci, et plerique alij

alij, eodem modo Galli cicorec dicunt, & Hispani, Germanorum uero pars ueguuardt appellat, quasi casto se uarum, nā uidetur fere indicare uiam peregrinus, a profundioribus uero Germanis, ut Saxones sunt hirtlaup dicitur ab alijs crastiuscule uege uunje, quia uiam etiam demonstret Poloni podrosznix uocant, Graeci tamen per cichoreum tam domesticum, quam syluestre intelligunt. satiuū duplex est, unū latiora folia habēs, lactuce similis, quod nos endiuiam corrupto uocabulo, quasi intubum appellamus, Hispani ex Lusitania Almejrorem, à Galis endue, 10 à Germanis addito enim endiuem, à Polonis uolecz dicitur. Alterum strictiora folia habet, quo tradiculam hortensem uostra lingua dicimus, uel radechio, a multis capitilamentis per radicem transeuntibus, hæc igitur communia uocabula sunt, seris, intubus, cichoreum, sed usus jecit, ut apud nos cicoreum, syluestre radicem significaret, quam picrida Graeci uocāt, Latini ut Celsus Ambubeciam appellare uidentur, Germani plures præter dicta nomina huiusmodi, intubus uero, aut seris eam significat, quam corrupto uocabulo endiuiam dicimus, ex his herbis, & radices 20 colligito, quæ in Ferrariensi solo efficaciores existūt, præterea expressum succum ad multos usus serua. s. e. Quænam est cichorii temperies? H. B. A. Galenus in octavo de simplicium medicamentorum facultatibus, in secundo ordine frigidum, & siccum esse fatetur, at domesticum syluestri magis refrigerat, syluestre etenim magis amarum est, domesticum præterea ob multam humiditatem admixtam, ut syluestre siccum non est, hæc uero qualitates in secunda parte illius ordinis sunt, a Galeno Paulus dicit, qui lib. 7. cichoreum in primo refrigerantium, & exiccā 30 tium ordine esse fatetur, hoc forte est quum de domestico intelligit,

intelligit. prius enim de cichoreo loquitur sub hoc nomi-
ne cichoreum inquitens κίχ ορίον, ἡ πικρὸς, κίχον ἔχει
καὶ ἔστι, ἡ κίχον ἔχει, καὶ ἐκείνου καὶ καὶ τὴν πικ-
ράν αὐτοῦ καὶ, id est cichoreum, uel amara, ueluti sal-
uecz. feris est, in primo refrigerantiū, & exiccantiū or-
dine, ut ex his colligi liceat de domestico uerba fecisse Pau-
lum, quia illud sibi ferri comparauit. s. p. I x his ta-
men, quæ adduxit ellici non potest Paulum cum Caleno
conuenire, quoniam utrumque genus à Caleno frigidior in-

- 10 secundo ordine, & siccum iudicatur, immo facit magis frigidam domesticum, & minus siccum ob comixtam, quam habet ex niguis horis contractam humiditatem, & hac etiam re apud Actuum sententia est secundum Galenum non recte expressa. nam de domestici siccitate loquitur Galenus inquit, sed & humiditatis multae admixtione siccitate extinguitur. Actius uero ita refert Hortensius quod proprie seris dicitur multae humiditatis admixtione magis refrigerat. Galenam potius sequi debemus, quoniam siccum & humidum, cum calido & frigido statim possunt, humidum uero siccum extinguit. Paulus praeter haec in seride inquit si si admodum & humidum esse temperamenti, serum forte intelligit, quam endium uocari, uerumtamen, & ipse Actius syluestre cichoreum frigidum, & humidum, primo ordine statuit. Ex his ergo in nostra arte proceribus, cui potius inherendum est. Galeno enim qui res experimentis, ac ratione probauit facile principis in secundo ordine siccum, & frigidum facit cichoreum, id uero praeterendum non est, tempore aestiuo cum magis amarescit minus frigidum esse, ut quissiam ordinem primum non excedere hinc arbitrari posset, de ipso fortasse in tali tempore intellexere Paulus, & Actius.

uel cum sub nomine seridis, & nostra uocata endiua, &
 syluestris, & domestica radice intelligantur, hi autho-
 res modo unum modo aliud accipientes, modo frigidum,
 & siccum, modo frigidum & humidum faciunt, unde &
 Anticenna, qui omnes has species simul confudit, de endi-
 ua inquit en lina frigida est in primo, & siccitas sicca
 est in primo, & humiditas humida est in fine primi, &
 hortulana quidem est frigidior, & humidior, & eius qui-
 dem amaritudo in estate fit fortis, & declinat ad paruum
 caliditatem, quæ impressionem non facit, syluestris uero 10
 est minoris humiditatis. An summa igitur cicoreum, quo
 utimur si syluestre sit frigidum, & siccum est secundo or-
 dine. Domestici qualitates has rempiores habet, tamen
 non minus secundo ordine, sed in prima eiusdem ore nis
 parte, sicuti syluestre in secunda parte, endiua frigida
 est, & humida ordine primo, uerum quæ sub terra serua-
 tur, ut albescat, & mitior efficiatur, has qualitates magis
 intensas habet, uerum caliditate aliqua prædita est cuius
 ratione abslergit, & aperit. s. e. I si ne uerum speciem
 heliotropij cicoreum esse n. r. a. Id plerumque obserua- 20
 ui, sed nunquam uerum esse percepti, quamquam ab autho-
 ribus certum esse scribatur, sed hoc nihil ad rem tuam.
 s. e. Ergo scolopendra sequitur, quam sinistrorsum in illo
 umbroso loco uirere cerno, præsertim lapidibus inherens.
 n. r. a. Et tu ex illis es, qui scolopendrium hanc herbam
 putant? s. r. Nec aliud inquam audiui, aut noui. n. r. a. Il-
 lam ergo esse putas, quæ a Dioscoride Asplenon appella-
 tur? s. e. Illa inquam. n. r. a. Et tu summe erras, sed uti-
 nam error in legenda herba tatum esset, audis uero quo
 modo illa non sit scolopendrium, quam uos in officinis ha- 30
 betis, & a Gallis etiam scolopendre appelletur, a Germa-

- nis uero hirsutius, quasi lingua cerui dicant, à Polonis etiam ielenizant's, id est lingua cerui uocatur. Neapoli uero herba serotina dicitur, & Venetijs nomen serotina inquam ceruinam ducentes. s. e. Libenter hoc audiā. b. r. a. Dioscorides folia similia scolopendree animali habere tradit. s. e. Et habet nescio quas lanigines in auersa parte, quæ huic animali assimilantur. b. r. a. sed hoc non est habere folia huic animali similia, sed potius aliquid in folijs huic animali simile habere: quæ autem sequuntur apertius
- 10 te mouebant, addit Polypodij modo incisuris diuisa. s. e. Nulla est huius herbe cum polypodio affinitas, nec incisuris habet. b. r. a. Sequitur ex inferiore parte aspera, & flauescens, superiore uiridis, quod in uestro hoc scelopendreo non inuenitur. s. e. Nihil ad me modo eisdem uiribus mutatur. b. r. a. Immo contrarias habent, quoniam hoc scolopendrium quod legere parasti constrictiuum uim habet, & dysentericis prodest, medici autem tanquam herba aperiente, liens dissolvente, & calculos frangerue utitur. s. e. Hic esset execrabilis, & nefandus error. b. r. a.
- 20 Immo est, & nescio cur medicos non pudeat simplicium medicamentorum notitiam omittere, nō sunt ipsi, qui medeantur, sed mulieres illæ, quæ herbas inueniunt, ut Leoniceus quandoque per iocum disceptabat. s. e. Miror ac miratus sum frequentulime nostræ ætatis medicos non modo non calere simplicia, sed eos etiam deridere, quæ hæc sequantur, & qui aliquid egregij in his parare conantur. b. r. a. Et quorum res medica trahatur, habemus, quæ procures nostra urbe appellari uolunt, purpurati, ac togati incedentes, qui duas simulas medicæ rei partes ignorant, simplicium scientiam, & anatomen, sine quibus nemo aut medicus, aut medico similis appellari debet, hos autem

tem relinquamus, ad rem nostram redeuntes, uides ne cir-
 ca huius putei latera inhaerentem herbam? s. v. Video et
 iam folia accepi. b. r. a. Hec est aſplenon, uel scolopend-
 rion antiquorum. s. v. Nos istam citharac appellamus.
 b. r. a. Vel citharac, aut cetharac, aut quolibet alio barba-
 ro nomine appelletur ea est, quae antiquioribus scolopend-
 rion, aſplenon, et a fibris quibus habet in motum pilicis
 pteryx, quod in grorans Marcellus istius nominis ratione
 reddere ignorauit, a Callis ceterach etiam dicitur, et ab
 Hispanorum parte, à Germanis uero slyen'kahrn. s. v. Ea
 inquam est si descriptionem recte conpitero, deinceps au-
 tem quid acturus sim? b. r. a. Hanc pro scolopendrio ser-
 ua, quam citharac appellasti, et quam ignaui medici so-
 lopendrion ordinabunt hac uere. s. v. Quae nam est huius
 citharac, et ueri scolopendri temperies? b. r. a. Galenus
 calidam herbam esse non censet, ut quoniam lapides frangi-
 git, et lienes liquat, propterea id facere testatur, quon-
 iam herba est tenuium partium. Auerroris autem quanto
 collectionum inquit à proprietate habere quod lapidem
 frangat, et in caliditate, et siccitate temperata est, ta-
 men in primo ordine caliditatem habere non dubito. s. v.
 Ex his, quae superius annotasti uidetur Serapio erro-
 re duci capite 15. 3. nam Galenum adducit ueluti eum qui
 dixerit, uim primam aſplenon, i. citharac esse calidam, cum
 tu illum adduxeris dicentem, non esse calidam herbam li-
 cet lapidem frangat, et lienes liquet. b. r. a. Serapio pro-
 culdubio Galenum perperam adducit, id tamen ignorare
 non debes, multos citharac usque ad secundum ordinem
 calidum, et siccum esse tradidisse, à quibus dissentendum
 est, at ab illis minime dissentire oportet, qui in primo or-
 dine calidum iudicarunt, tamen nec illud commune scho-
 l
 pen

- pendrium pro dysentericis omittas, quod à Dioscoride phyllitis, quasi foliosa dicitur, passim lingua ceruina nuncupatur, à Gallis etiam scolopendre, at à Germanis mazzigis proprio uocabulo hirszung, i. lingua cerui, infra autem Leonicensi errorem uidebimus in lingua cerui, quam Hemionitida putauit, quum potius sit phyllitis. s. r. Si lubet descriptionem huius phyllitidis, consideremus. B. R. A. Maxime lubet, runcis folia habet, longiora tamè, et speciosiora. s. r. Huc usque res ita se habet. B. R. A. Interius
- 10 leuor, auersis annexos exiles ueluti uermicilos praefrensens. s. r. Adeo illa est ut nec cecus errare possit, sed quae fuit tam magni, et execrabilis erroris causa? B. R. A. Nihil aliud arbitror, quam quod sub folijs ueluti uermicilos habet, in usu autem medico uires contrarias habet, quam sit communis, et uulgatus eius usus. s. r. Gaudet in hac aetate seruari, utpote qui in multis uerem assecui potuerit: at in qua re contraria sunt? B. R. A. Quot à scolopendria aperit, phyllitis adstringit, et est qualitatis acerbæ, frigida, et sicca in ordine secundo. s. r. Absynthion scolopendri terga consequitur. B. R. A. Montanum palustri nostro efficacius est, ideo hic colligere opportunum erit, herba notissima, haec praefertim, quæ barypicro ab amaritudine, et ab odore dicitur, à Gallis abinsse, ab Hispanis a'osena, ab alijs ascenos, Romæ nascientio, à Polonis piolum, uel piolin, Venetijs bon maestro, alibi per Italiam medico, à Cretenisibus passim apistea dicitur, à Germanis bermuet et quasi prohibens alacritatem dicta: forte ob gustum ita appellarunt Germani. De santonico, et seriphio, i. marino alias loquemur, tu in his montibus hoc collige, quo omnes in re medica uiuntur. ostendunt enim oculata fide montanum efficacius esse palustri,

firi, aque, que ut ignis eliquantur. s. n. Cuius est tempe-
 riei absinthium. R. R. A. Galenus de eo hæc refert adstrin-
 gentiam, & amarant, & acrem simul qualitates possidet,
 excalaciens pariter, & extergens, & roborans, & de-
 siccans, denique infert in primo ordine calidum esse, in
 tertio siccum tamen eius succus longe, quam herba cali-
 dior est. & ratio prompte affertur quoniam herba plu-
 res habet terreas partes Paulus ante id dicit esse in pri-
 mo calidum & in secundo siccum. Auerroris quento colle-
 ctionum suarum Paulum secutus est, & Mesue, atq; Aue- 10
 cenna Paulum sequuntur. Aetius uero Galeni partes
 potius tutatur. s. n. Quid sentis tu? R. R. A. Cum sensu
 ipso absque ulla probandi ratione absinthium calidum
 esse deprehendatur, propterea in secundo ordine calidū
 esse iudicarem, nec me mouet, quod partes habeat terre-
 as, crassas frigidas, & terreas igneas, adustas, & adstrin-
 gentem qualitatem, sed an hæc qualitas adstringens ual-
 lentior sit qualitate amara, ut Galenus testatur, tu ipse,
 & conector, & iudex es: nempe quod à Galeno dictu-
 tur uidetur satis ambiguum. De absinthij uero qualitate 20
 cum Galeno sentimus esse in tertio ordine siccum, sed in
 prima tertij ordinis parte, que tertie secundi ordinis
 parti affinis est, tamen & absinthij species inter sese dif-
 ferunt, & Galenus in undecimo metho li medendi Pontice
 cū præ cæteris eligit. s. n. Mentha sequitur. R. R. A. Duas
 aut tres herbis numerat. s. n. Postea calamitum. R. R. A.
 Sistit, quoniam his duas recte copulasti, mentha notissima
 est herba, & humano generi pluribus nominibus utilis,
 cum in medicamentorum tum condimentorum usu, i. Lu-
 sitanus ortelam, à Gallis menthe, à Germanis minz, ab Hi- 30
 spanis cerua buona, à Cretensibus uulgo Varsamius, à Po-

Ionis myanthis dicta, calida, et uentriculo summe apta, ut de Aristotele mirandum sit, qui eam frigidam, et secun-
 dus uirilis abijmpuam dixerit in problematū libris,
 ubi rationem reſcit, cur belli tempore ſerenda non ſit,
 Hermolaus per ſe quidem calidam ſatetur, ſed fieri poſ-
 ſe, ut per accidens inrigidet. In p̄ior autem ego ibi cor-
 ruptum eſſe uocabulum, nec mentam legi debere, ſed her-
 bam alteram frigidam in qua re quid ſentiam aliis me
 educturum promitto. s. r. Tamen cuius eſt qualitas?

10 B. R. A. Galenus in ſeptimo de ſimplicium medicamentor-
 um facultatibus illam in tertio ordine calidam facit,
 quem et Paulus, et Aetius ſecuti ſunt, Auerrois autem,
 et Auicenna in ſecundo, at et in ultima ſecundi ordinis
 parte, et in tertij initio, de qualitatibus paſſius a Grae-
 cis nihil exprimitur, at Auicenna in ſecundo etiam ordi-
 ne ſiccā cenſet, ueruntamen Galenus, et Graeci omnes,
 ac ſi ab uno ore dependeant hortenię mentam, quoniam
 horti irrigantur plerumque ex cultu humidam eſſe re, e-
 runt, unde ad Venerem medioeriter excitat. s. r. De mē-

20 taſtro quid ſentis? B. R. A. Eſſe menta calidius, non tamen
 ſiccus. s. r. De calaminta? B. R. A. Galenus cenſet no-
 ſtram odoratam mentam, minus caleſcere calaminta, ut
 inferat mentam eſſe ceu domesticam herbam, calaminta
 ſylueſtre. s. r. igitur apud Galenum calaminta erit in
 quarto ordine calida. B. R. A. Immo, et ipſa eſt in tertio
 ordine, ſed in parte ſecunda, cum menta ſit in prima ſo-
 lum parte calida, et calaminta ſiccior eſt menta, pro-
 pterea tertium ordinem ſiccitatis attingit. ſylueſtris men-
 ta mentaſtrum a nobis dicitur, a Galio mente ſauage,
 30 ab Hiſpanis mentaſtres, a Polonis kobila myanthis, a
 Germanis uuilt munz. i. ſylueſtris menta, hoc peculiare

Germanis

Germanis est, ut adiectiua substantiuus continua sua lin-
 gua præmittant. Galenus in tertio ordine calidam, & sic
 eam iudicat, ad omnia ualet ad quæ menta, ignauius ta-
 men, ideo solam mentam habere studebo, ut re efficacio-
 ri, & non minus efficaci utar, calamitha à menta nomē
 habere uidetur, quam & Galli calamen, Poniom nonnul-
 li biala licthiora, alij camyenna myantaba. i. lapidea mē-
 ta, Cretenses uulgo calamitho, Neapolitani nepeta, Ger-
 mani uanæctirant. i. herba catorum dicunt. tamen re ue-
 ra non habet eum menta figuram & licet tria genera ca-
 lamithæ inuentantur, montanum. s. quod prope pedes
 habes, ozumi folia præ se ferens, & aliteram odorem pu-
 legij, tertiumq. folia mentasri, longiora tantum habens,
 omne tamen genus nepeta, a latinis nuncupatur, quamuis
 peculiari nomine secundum genus a Romanis nepeta dicitur,
 nostri pharmacopœ dicitur uulgata harum herba-
 rum nomina habet, neueda s. & herba guttara. s. r. Hoc
 magis notum mihi est, quam ut dicatur. u. u. a. Sed his
 quæ dicturus sum mentem adhibeas, quam uos nepetam,
 siue neuedam. aut herbam guttarum appellatis secunda
 species calamithæ est quam nonnulli agresse pulegium
 uocant, ut Dioscorides inquit, quia palegio assimilatur, id
 autem non in uolus sed in odore intelligendum censeo,
 eam uero quam calamentum appellant, eil tertia species
 calamithæ ignota, & inefficacior cæteris, quam uero
 hic habes in hoc campestri, aspero, & aquoso loco cala-
 mitha montana est, omnibus efficacior, quam ob rem cū
 hæ tres species, æquis uires habuerint, & tertia, quam uos
 pro uera calamitha coligitis cæteris inefficacior sit, eā
 dimitterem, & montanam solum colligerem, aut etiam
 secundam speciem, quam Romani proprie nepetam di-
 cunt,

f iij cunt,

cum, quoniam & hoc eodem nomine tres species significan-
centur, quoniam; ab aliquo medico calaminta, aut nepes-
ta, aut herba gattara indicitur, semper aut montanum ca-
lamintum, aut hanc quam nos gattaram uulgo appella-
tis, & apud Dioscoridem, secunda species calamintæ est,
accipio itaque nullus fiet error, & illa inefficax herba
dimittetur, & Dioscoride tertia species calamintæ, & à
uobis peculiari nomine calamintum nuncupata. scilicet. Hoc
consilio utar, quando quidem e primum esse uidetur. M. 13

- 10 **tormentum scilicet.** R. A. In hac herba, que amaracus uoca-
tur, aut eadem est cum sampfuro dubitauit, eandem esse
Plinius aperte docuit. Idem lib. 21. capite nono, & hoc
pinxit, ut non est ipse, emet Dioscorides sampfucum ama-
racum appellat. Quod autem dubium fecit, primum
Dioscorides lib. 1. in quo duo capita sunt, alterum de
sampfuro, utrumque alterum de amaracino, ac si amara-
cus, & sampfucus duo diuersa sint, reuera multum dabi-
tant, & non repant hanc sententia herbarum in primo li-
bro ad hunc esse ab aliquo libro caput de amaracino
- 20 **unguento, more id præter rem esse cognoui, quoniam Ga-
lenus, & Iulius Aegina duo diuersa capita, & ipsi fa-
ciunt, alterum de sampfuro, alterum de amaracino un-
guentis remouit, & uincit se, si in amaracino à sampfu-
cino deponit, forte quoniam in modum & nunc nonnulla in
uno Italia loca sunt, que in altero præcipua, & deli-
geat is fieri, & tantum, & theriacum, que apud in orto nam
habet, una ex altera tractata, & per eam per sed nul-
lib. tractata, & per eam in amaracino in præcipuo, ex sampfu-
cino eadem, & per eam in amaracino in præcipuo, nam &
ubi amaracino perfectior est, & efficacior uires habet,
hinc ex altera diuersitate perfectius, & imperfectius
unguen**

unguentum fiebat, & secundum aliarum uirbium nomina
 uario modo denominabatur, at quia diuersæ compositiones
 erant, ideo duobus nominibus appellabatur, & duo
 distincta capita facta sunt, non tamen hoc ideo est, quia
 sunt due herbe sampfucus, & amaracus. sed quia ubi sit
 perfectum hoc unguentum, i. in Cypro secundum Plinium,
 & Cyzicenis, quæ sunt propinque Siciliæ, ubi nomina-
 tur amaracus, ideo potius illa compositio dicta est ungue-
 tum amaracini, illa uero altera in tota Græcia facta ubi
 sampfucus appellatur, suæ compositioni nomen dedit, & 10
 sampfucinum unguentum dictum est, quæ dissolutio ex hoc
 suspecta est, quia diuersæ sunt compositiones, & non ea-
 dem dempto solum nomine, propterea id forte melius,
 quum due sint amaraci species una odorator quam nos
 uulgo gentilem appellamus, altera minus odorata, & ha-
 bens latiora folia, ex odoratori amaracini unguentum
 fiebat, quod Cyzicenis potissimum componebatur, quoniam
 is locus gentili maiorana exuberabat, in alijs Græciæ par-
 tibus fiebat ex moderatori, ideo sampfucinum dictum est,
 quicquid sit eadē herba est sampfucus, & amaracus, quā 20
 uos maioranā dicimus, Germani maiorā, uel meyrā, Lu-
 sitani manaronā, Galli mariolam, Poloni maioran, Cre-
 tenses uulgo mazorana herbam in his montibus collige,
 ubi odorator est, & potius hac serpētē quam illā retia,
 quæ & si à Dioscoride scribere dicatur, id ubique non fit,
 tamen intelligi potest serpere, quia non solum nascitur
 feminibus radus, sed etiam ramulis plantatis, uel terræ
 quomodocumque a linctis, nihil autem in præsentī disje-
 rendum est de Galeni amaraco, ipse enim ita nostram nra-
 tricā tam uocauit. s. b. Quæ sunt maioranæ qualitates? 30
 e. b. a. Galenus sexto de simplicium medicamen. facul. li.

- bro amiracioni in tertio ordine calidum, & in secundo
siccum esse indicat & certe in caliditate in se, & in
tertij ordinis parte in siccitate vero in tertia, & in
intersecutione & tertiam Patius & Actus, ut in om-
nibus per eamlibus fieri, & tale nam ad herbam seculi
sunt. An coram autem maioriam in tertio ordine cali-
dum, & siccum esse scriptam re, & quod & Serapio
referi, sed ex Galeni sententia, &c. Quid ergo hac in
re sentire oportet. R. A. Cuius simplicis, & amaracus
eo solam differant, quod unum minus sit, aliud minus, Ga-
lenus etiam de simplicium medicamentorum facultate de
simplicio agens dicit esse calidum & siccum in tertio,
qui eandem herbam esse putavit, & de amaraco loquen-
tes ea referunt, que a Galeno de simpjico dicuntur. ama-
racum in tertio ordine calidum, & siccum asserunt. At
qui amaracum Galeni considerant, & illa referunt, que
sub eo nomine a Galeno scripta sunt, calidum in tertio
ordine amaracum iudicant, & in secundo siccum. quid
deinde sequitur. R. Cyclamen. & R. A. Paris porcinus
uulgo dicitur, quoniam subus mire placeat, ubi in Theo-
phraστο R. A. Λαμνός legitur. Theodorus Gaza ma-
lum terre interpretatur, sed reuera deceptus, quoniam
ut ex Plinio sunt aperte pores, tuber terre, & rapum
terre & in pelvis terra. Item in malum terre, ut
ex eodem, & Procoride patet, in troloca est, quicquid
tamen sit, minus terre raptus, & reus inuenitur, &
hac talia minus nos nota ea esse, & reus medicis hae-
betur. Item, quam colere, & extendi sed non debes es-
se sola radice comenit, immo, et cum caule plurimum
in re medicis valeat, ideo & caulem & eius succum ad
usum referua, immo & ipsius radice succus seruandus,
recentes

recentes alio nomine Arthautan uocant. s r. Nationes
 alie quo nomine cyclaminum uocant. B R A. Cuius uocant
 pain de porceau, Germani scumbrot, Poloni sz, cy chleb,
 Cretenses uulgo chirop'omon, ac si dicant parient porci-
 num, Neapolitant miloterragno. s r. Que sunt cyclami-
 ni qualitates. B R A. Mesue calidum & siccum in princi-
 pio tertij ordinis esse censet, nos in medio tertij ordinis,
 & forte in ultima parte iudicamus, si ad que conferat,
 ut à Galeno referuntur consideremus, nempe dicit abster-
 gere, incidere, ora uenarum aperire, attrahere, & dige- 10
 rere, & quo l exquisitus caliditatem ostendit id est, quod
 sequitur cum inquit, adeo uehemens eius facultas est, ut
 abdomine illito uentrem subducatur, & foetum interimat,
 hoc uero fieri non posset, nisi à calore tertij ordinis inten-
 si, quanius nonnulli possent ad partium tenuitatem con-
 fugere. hec de cyclamino satis sunt, tu ne illa serua-
 re, que diximus obliuiscaris. s f n. Id agam, nunc
 Pulegium occurrit. B R A. De pulegio multi dubita-
 runt, quibus iussum est esse syluestre serp'tum, sed tenui-
 bus argumentis inheret, si eius historia apud authores 20
 cum hoc nostro uocato pulegio, & uulgo Pol'ezolo ab His-
 pans poleo, à Gallis poleant, à Germanis poley, & etiã
 à Polonis, à Venetis porezolo, à Cretensibus uulgo phli-
 scum, ab Hispanis poleo, conferatur nullus erit a leo ille-
 pidus, qui non noscat Pulegium esse, ex hoc nōtam ser-
 uandum, & dum flores in orbiculos habet, etiã quo l ha-
 bet flores purpureos magis seruandum, quam quo l albos,
 nam primum est scemina, alterum minus putant autem au-
 thores monstrum profecto, & res mare in terra serui-
 nam efficaciorē esse mare in hac specie quā domi eris, 30
 suspende pulegium, nam brumali die florescere uidebis.

- SE. Hoc expertus sum, sed nunquam uerum comperi:
 BRA. Tam a grauissimis authoribus refertur, quicquid
 sit, hanc herbam in puluerem redigas, & præter usus me-
 dicos pro condicendis obsonijs utaris. SE. Id agam, & fre-
 quenter egi, sed uno hoc molestor, quia apud Læcium
 me legisse suspicor, quendam philisophum, qui ostendere
 uolens exemplo non uerbis castigatos esse dissidentes
 ciues, pulcem in medio attulit Pulegio aspersam, ut osten-
 deret, ita amare eos tractandos, quemadmodum ipse pul-
 10 tem trallauit, & dissidentiam pulvis, & pulegij annota-
 ret, quo exemplo pulegium amarum esse deprehenditur,
 nostrum uero amarum non est, ideo pulegium esse dubita-
 ui. BRA. Non ob amaritudinem pulegium pulci miscuit
 (quoniam & sapor eius dulcis non sit) sed ob dissidentiam
 naturarum, quemadmodum saccharum optima res est, quo
 omnes dapes aptantur, tamen Ozimis inaptissimum est ut
 fertur, adeo ut eorundem gustus saccharo ualeat. SE. Est ne
 id uerum? BRA. Expertus sum, absurdissimum est, nam
 & ozima saccharo conspersa optima sunt, & gustui gra-
 20 tiora sunt, quam prius essent. SE. Quænam est pulegij
 temperies? BRA. Galenus in sexto de simplicium medica-
 mentorum facultatibus, inquit ualde excalfacere, & ex-
 tenuare, at ordinem præterit, quem Paulus, & Actius se-
 quuntur. Auerrhois in tertio ordine calidum, & siccum esse
 testatur, quia ei impositum est ex ignea substantia cum ali-
 quantula terrestri parte adusta, uerum tamen ex Galeno
 ipso colligi potest esse in tertio ordine intenso calidum,
 & in tertij principio, uel medio siccum, nempe dicit esse
 acre, & subamarum, propterea ualde excalfacit, & ex-
 30 tenuat deinceps quod excalfacit suadet, quoniam illu-
 tum rubrificat, & si quis diutius tolleretur exulcerat quo-

que, at que exulcerant in tertio sunt ordine intenso, uel
 in quarto, Pulegium in quarto non est. propterea in ter-
 tio erit intenso ordine calidum, que in Pulegio monta-
 no intelligenda sunt, nam Terrariense minus calidum
 est. **B.** Thymum ergo, & Epithymum colligamus.
B. R. A. Hæc duo uere simul copulasti, quoniam uiribus,
 nomine, & locis, quibus nascuntur, fere quadrant.
S. E. Nonne epithymus est Thymi flos? **B. R. A.** Quid sit
 audies, ut mox colligere possis, Thymus duplex est cam-
 didus, & nigricans, herba notissima est, ut etiam Diosco-
 rides censet, quamuis ipse de albo Thymo solum loqui ui-
 deatur. En quanta copia in hoc petroso loco, & sterili sit,
 Epithymus uero, quo uos utimini, non est apud Dioscori-
 dem, nam ipse florem Thymi Epithymi in esse censet lib.
 4. quod autem in officinis habetis non est flos Thymi, sed
 id, quod à Plinio describitur, cap. 8. lib. 26. quod nascitur
 sine radice, rubens tenui similitudine palioli, uel tenuis,
 nasciturq; circa Thymum, unde epithymus appellatur. lau-
 darem, ut Thymum herbam, & flores seorsum colligeres
 postea id, quod circa Thymum nascitur, tanquam capilla-
 menta quædam, hoc est epithymus, quo nunc utimur, sunt
 rubri fere capilli, qui circa arbuscula, & herbis nascun-
 tur, ut circa linum uocata cuscuta nascitur, que & ipsa
 ex hoc genere uidetur, circa myrtum aliquod simile sit,
 sed id uere epithymus, qui Thymum ueluti paliolum am-
 bit, tamen in hac re sum ualde ambiguus, an. s. Dioscori-
 dis epithymus altera res sit à nostro nunc uocato epithy-
 mo, quo Mesue utitur. **S. E.** Libenter quid in hac re sen-
 tiendum sit, addiscerem. **B. R. A.** Et ego te ipsum ueluti me-
 dicum in hac controuersia uoco. **S. E.** Nulum authorem, 30
 præter Mesuem uidi de epithymo loquentem, quomodo in
 hac

hac re iudex eris? B R A. Ego tibi partes disponam ueluti instructas acies ut facilius iudices. S E. Incipe forte te iudicem reum, ac actorem esse cogemus. B R A. Non licet quencquam officio partis, & iudicis fungi. S E. Nunc licebit nulla parte reclamante. B R A. En igitur principio uidetur Dioscorides de nostro communi epithymo loqui quoniam semper consuevit congenera congeneribus copulare. Verum si epithymus Dioscoridis esset flos Thymi, & non epithymus, quo utimur in morem ca-

- 10 pillorum, uideretur suum ordinem non seruare Dioscorides, quippe qui tertio libro de Thymo, quarto autem de eius flore pertractaret, unde censendum est alteram rem esse epithymum, quam Thymi florem, quia nunquam consuevit de herba in uno libro & de flore eius in altero scribere. Præterea inquit epithymum à Romanis inuolucrum appellari, sed nosser epithymus, & non flos Thymi inuolucrum est, nam juxta ueluti capiti inuoluti, adde non dicere epithymum esse florem Thymi, sed florem e Thymo, ac si res quædam sit e Thymo
- 20 mo ducta, qualis est noster epithymus, qui ex caudice Thymi in Apulia, & in orientalibus partibus educitur. Immo & nomen ipsum hoc ostendit, nam idem est epithymus ac si in Thymo dicamus, nosser autem epithymus in Thymo est, quoniam circa ipsum reperitur. Item uerba Dioscoridis de epithymo hæc sunt capitula tenuia, & leuia sunt, codiculas habentia, quasi crines, sed epithymus nosser, quasi crines uidetur, & habet capitula quædam tenuia, qualia etiam in uocata cuspida uidentur, licet in cuspida ampliora sint. Post
- 30 test & hoc iudicio sumus epithymum quarti libri Dioscoridis potius esse nostrum epithymum, quam florem Thymi,

mi, quia tertio libro meminit floris Thymi, ubi de Thymo pertractat inquitens esse πορφυροῦν, id est, purpurascētem: est autem color medius inter album, & purpureum, uerum eo loco nec dicit epithymum uocari, nec eius uires maiores facit, quam & Thymi uires sint, uerum Galenus, Paulus, & Actuus maiores uires epithymo, quam Thymo condonant, ut consentaneum sit potius nostros uelut capillos apud Dioscoridem epithymum esse, quam Thymi florem. s. e. Ex his certus sum nostrum epithymum à Dioscoride quarto libro tractari. 10

B. R. A. Mihi similis uideris iudicij ciuicam, qui a chore audito, statim pro eo iudicabat, mox audito reo pro illo ius ferebat, nondum aliam partem audisti, tamen ex abrupto iudicasti. s. e. Quoniam nihil aliud dici possi arbitror. B. R. A. In hac re longe deciperis, nā si oppositæ parti aurem præstabis te pro ea sententiam laturum puto. s. e. Incipe igitur, quandoquidem nimis repente iudicasse confiteor. B. R. A. Hunc exordium sumam, quod Dioscorides quarto libro inquit epithymū esse Thymi florem, nec moueor, quod summus uir Hermolaus interpretatus sit 20 florem è Thymo, quoniam Dioscorides sua lingua scriptum reliquit ἐπιθύμιον θύμινον ἔστιν αὐτοῦ, quæ si ad uerbum referantur, inquit epithymum Thymi est flos, nō autem è Thymo, nec etiam obstat, quod à Romanis inuolucrum appelleretur, quoniam ob pediculi cui flos inhæret sorte id nomen sumptum est, immo si flores demantur ab herba uidentur fere crines, tamen parui, ideo apiculat codiculas, nec etiam moueor, quod congenere congenerebus non misceuerit, quia in alijs quibusdam idem fecit. sorte quum scriberet in mentem non uenerant, nec multum sciendum est ex nomine argumentum, quoniam & si epi- 30 thymus

thymus in Thymo significat, tamen. Et flos in Thymo ē. Præterea Galenus, Paulus, Et Actius Thymum, Et epithymum calidum, Et siccum in tertio ordine faciunt, tamen epithymum uehementiorem esse censent, quo et flori Thymi optime quadrat conuenit enim florem perfectiores uires habere sua herba, utpote in quo species per semina seruetur, addeq; hoc, authores Thymū exhibere cū sale, Et aceto Et per se cū melle. hoc idem faciunt in Epithymo, quod indicium est florem Thymi epithymū esse.

- 10 s b. Et huic parti iam fauere incipio, uerum abs te hanc sententiam ferri percipio. B R A. Libenter tibi morem geram. prius florem Thymū epithymum esse censebam, nunc Plinius me attentum fecit cap. 8. lib. 26. ubi inquit, item epithymon, qui est flos ē Thymo satureiæ simili, differentia, quod hic herbaceus est, alterius Thymū albus. postea interpositis quibusdam, ad quæ ualet addit, quidam aliter epithymum tradunt sine radice nasci, tenuis, uel tenui similitudine pallioli rubens, ex his uerbis duo ab antiquis epithymum uocari colligo. sunt autē tres Thymū species
- 20 albus, de quo Dioscorides tertio libro. Niger cuius Theophrastus, Et Plinius meminit, Et tertius, qui assimilatur satureiæ, hic potissimum nascitur in Pamphylia, Et Capadocia, Thymus niger, ut docet Actius, non debet esse in usu medico, quoniam temperamentum corrumpit, Et bilem generat, relinquantur igitur duo Thymū genera in usu medico Thymus albus. Et Thymus similis satureiæ, hic Thymus satureiæ similis flores habet herbaceos, qui epithymi dicuntur, Et hic est epithymus. de quo Dioscorides, quarto libro agit, quem dicit esse florem Thymū diuioris
- 30 similis satureiæ, sunt autem capitula tenuia, Et leuia, coadicular habentia, quasi crines, huic epithymum non habemus,

mus, & recte animaduertit Plinius esse flores è Thymo simili saturetæ, & hoc dictum esse ad differentiam alicuius Thymi, qui habet flores albos, quàm hic habeat herbaceos, quum autem Plinius dixerit flos è Thymo, propter hoc Hermolaus interpretatus Dioscoridem dixit flos è Thymo, non flos Thymi, ut author ipse dicit, quia in pluribus conatur ex Plinio Dioscoridem exprimere hos flores epithymum esse Dioscoridis Serapio etiam manifeste ostendit inquitens, epithymum secundum Dioscoridem esse flosrem cuiusdam herbæ, quæ est similis thimbræ, uerum quum 10 in Creta etiam nascatur curabo, ut semina saltem afferantur, quum Ducis nostri nauis illuc accedat. Altera species epithymi est palliolum illud circa Thymum sine radice, de quo nullus antiquorum nobis notorum, præter Plinium locutus est, ad nos ex Apulia affertur, & Creta, & Orientibus partibus, hic est epithymus, quo nos utimur, qui quum a Mesue describitur, dicit esse similem cuscute, de quo nec Dioscorides, nec Paulus, nec Aëtius unquam tractarunt, quoniam ipsi tantum primum exprimunt, qui quum sit flos alterius speciei Thymi propter id tertio libro de 20 Thymo albo, Dioscorides tractat, quarto autem libro de hoc flore, utpote de diuersis specie reb., & merito inuolucrum appellatur, quia pediculi florum ueluti caudæ inuoluti sunt, & crinibus asimulantur, s. r. Igitur noster epithymus apud antiquos non erit. N. R. A. Non quidem Græcos, sed bene Arabes, quoniam Auicenna, & Mesue adeo confusi sunt, ut quandoque de flore Thymi, quandoque de simili cuscute loqui uideantur, nam Arabes per hæc aut hyssopum hæc Thymum intelligunt per epithymum Serapio idem accepit, quod Dioscorides, Mesue autem, et 30 Auicenna licet confundere uideantur, præsertim Auicenna,

na,

- na, tamen hæc capillamenta intelligunt ueluti palliolum, quæ circa Thymum sine radice nascitur, sed errore magno derinentur, quoniam de epithymo Dioscoridis non tractant, tamen easdem uires illi suo epithymo tribuunt, quas & Dioscorides, & ceteri Græci suo, immo Dioscorides sui epithymi ad summum quatuor drachmas tribuit, Mesue ad uiginti accedit, miror autem de excellentissimo Manardo, qui quom nouerit, & docuerit alterum esse epithymum Mesue, alterum Dioscoridis, Mesuem ita reprehendat, quia uiginti drachmas dederit, Dioscorides autem quatuor, & Plinius ad summum sex, uerum nullus in rebus diuersis dignus reprehensione est, quum sit alterum epithymum Mesue ab illo Dioscoridis, cur per dosim Dioscoridis, quæ in altera re est, Mesuem reprehendere? immo si Mesuem in capite de hæc, id est Thymo consideraremus, manifeste deprehenderemus eius puluerem exhibere, & drachmas duobus ad quatuor, quæ fere eadem dosis est cum illa epithymi Dioscoridis qui est flos alterius Thymi, sed non marum, quia interdum Homerus hallucinatur, hoc tu
- 20 re obseruandum esset, quam pro atrabile epithymus indicitur, flos Thymi saturete similis sumendus esset si apud nos existeret, loco autem ipsius potius flores nostri Thymi sumerem, quam capillamenta illa ueluti palliolum, nam flores illi humori melancholico aduersantur, nec tamē ita capillamenta illa omitterem, ut officinam meam non ingrederentur, quibus fere omnes utuntur, quæ Plinius eandem fere uiam habere cum Thymi flore præcitato loco tradiderit, & hæc saxosis locis coniungenda. s. n. Quomodo nouisti Thymi nostri flores atrabili aduersari, & illam educere? n. a. Res est adeo nota, ut de illa nemo ambigere debeat, immo & Plinius testatur capillamenta illa eandem

- cuscuta terræ serpens. s r. Nos cuscutam terræ nascen-
tem appellamus. n r a. Ratio est me iudice, quia nihil
propinquum habet, e u inhercat. s r. Ita est, nam quan-
doque expertus sum baculos circumponere, qui eius ca-
pitiamentis tecli sint. n r a. Id non possum non credere.
s r. Immo certus sis. hæc autem cuscuta quo nomine ab
antiquis appellatur? i a. Nonnulli epithymum existi-
mant, q ued fallunt esse quique ex prædictis sumere po-
test, nam nec Meise, aut Dioscoridis epithymum esse pos-
10 teil, quoniam in cathymum sunt uel in thymo. Cuscuta
uero in lino & alijs rebus, quandoque putant herbam, quæ
androsæ appellatur cuscutam esse. s r. Hanc picuram
legamus. n r a. Ut libet. s r. Herba est candida, tenues
habet cirros. n r a. Hoc præca lingua uno uerbo dicitur
λεπιδώζ i q. i. tenuibus cirris. s r. Amara sequitur,
& sine folijs, quæ omnia non in e cuscutæ quadrant, nam
herba est candida i. in album uertens. potest enim herba
appellari, amara, sine folijs, habetq. plicululum in somnis
cirris, in quo semen continetur, certe nostra cuscuta est,
20 Gaudeo inuentam esse cuscutam apud antiquos. n r a.
Ne exultes ante certamen, nam & ego alias i d sentie-
bam, nunc Androsæ esse cuscutam certus sum, immo
tuo argumento alius a istam uires, quæ nostræ cuscutæ
ab omnibus exhibetur, i Dioscoride androsæ exhibe-
ri, quoniam dicit urinam, aquam inter ceteris patientibus,
& ut Galenus inquit desiccat, aperitq. obstructions he-
patis, quæ omnia nostræ cuscutæ quadrant. s r. Moue-
ris forsitan quia dicit in maritimis syrie nasci, cuscuta
autem apud nos etiam est. n r a. Hoc non moueor, quia
30 à Dioscoride omnia loca non enumerantur, in quibus her-
be nascuntur, sed tantum in quibus potissimum exube-
rant.

rant, aut efficaciores sunt, uel ipse uidit. s. r. Quid ergo
 impedit hanc noue se cui, ut in r. a. An androsacem ut
 di frequentem elapsus annis r. a. Ambia enim a mare, quum
 illic appulsem cum uultu r. a. Alchoris luce terra
 r. a. piscandi gratia. s. r. In Syria maris in s. n. r. Dio=
 scorides tradit. r. a. Et Plinius Hylrian dicit esse an=
 drosaces seracissimam imprimis differt a nostra cuscua=
 ta, quia androsace radicem habet, cuscuta non. Secundo
 androsace est ueluti manipulus cirrorum uel capillorum
 breuis, & supra unumquemq; capillum a se i. folliculus, in
 quo semina sunt. At cuscuta longa est, ut quando que nul=
 tis ambiat lino plantas, nec in apice folliculos habet, sed
 per medium. demum habeo androsacem supra calcu=
 lum sitam, quam dono accepi a Reuerendo patre Augu=
 stino Rhigino Franciscano concionatore disertissimo, et
 theologo consummatissimo. cuius splendore patria nostra
 ample illustratur. Tertio androsace similis est planta ar=
 nagloise, cui folia sunt ablata & nerui uel filii cuscuta ue=
 ro elongatur ad magnam statum. Quarto androsace est
 amarissima herba, ut illi nomen dederit amaritudo, nam
 ab aliquibus picris appellatur, ut etiam sicca amaritudi=
 nem seruet, sed cuscuta sicca nihil amaritatis habet,
 recens parum, uel nihil. Quanto uera albedine cirri an=
 drosaces albicant ad o, ut nomen leuee moneat, quod
 non facit cuscuta, licet quam recens. Et in album uergat.
 Sexto Androsace nulli inheret, se i. per se in litere spar=
 gatur, in no. & si qui i. prope quam sit, no. inheret, ut cu=
 scuta i. facit. pro inheret propinquis rebus. & in longam
 extenditur. s. primo androsace acris herba est, ut Gale=
 nas & Pauli scilicet uel, cuscuta no. acris, si piis uero gu=
 stu dulcedet. Octavo androsace semen habet notari de=

- gnum pro ratione herbe cui inhaeret, quod est in cuscuta
 fere insensibile. Nono ab omnibus scire auctoribus, a quibus
 androsace describitur, ut a Dioscoride, & Plinio li-
 bro 27. cap. 4. maritima herba dicitur, cuscuta uero can-
 pestris, immo peculiari nomine ab aliquibus Thalassia di-
 citur per excellentiam ut Dioscorides docet quasi mari-
 tima. s. v. Nunc uere cognosco androsacem antiquorum
 nostram cuscutam non esse, quamuis etiam eisdem uiribus
 insigniri uideatur, tamen quo nomine ab antiquioribus in-
 10 signiretur scire optarem. B. R. A. Nunc mihi non constat.
 s. v. Antea Periclitum putare herbam illam, quam Plinius
 lib. 16. capite ultimo dicit uocari cadytus, quod ut in partem
 non tantum arboribus, sed ipsis etiam spinis circum-ol-
 uit sese, nostram esse uocatam cuscutam. B. R. A. Vincit
 datum est ut libet de rebusiosis optari, an uero ita sit
 reliquis iudicari. Non esse conceditur, pote est quomodo lu-
 bet Ruellius de cuscuta arbitrari potest. Etiam ut in men-
 tem uenit Plinius contextum uincere, et uobis cadytus Ple-
 nius scriptum reliquit, Ruellius Cadytus legit, hoc uox
 20 quam in podagria tantum neque uia conueniam, uel in in-
 uersione contextas Plinii, uel in cuscuta nostra, quod sic
 cadytus eadem inficitis non minus cuscutam arboribus,
 & spinis inui potest, et rariorem ed. neque licet hoc ar-
 gumento uti, hac herba arboribus, & spinis circum-ol-
 uit sese, ergo est cuscuta aliqua multa herbe, et sunt cusc-
 scute. Quod autem Ruellius dicit in cuscutibus, et
 eis uocari cuscutam in uile Arabes deslexerunt, & cusc-
 tam nuncupauerunt, mihi non constat, quoniam Graeci re-
 centiores, et cyprii et ceteri non aliter nunc fieri
 30 graeci hanc herbam uocant λίνες τὰ λινάριον, et linaria
 pum, quam recentes Latini podagria lini uocauerunt, imo
 aphri

aphri sunt, qui illam uocant chassub, ut apud Serapionē
constat. 39 capite, ubi de euscuta agit, in quo eque tem ca
pite Serapio Græcum nullum auctore adducit, quos ad
ducere consuevit, cum de illa re locuti sunt, ex hoc tanē
inferre non licet Græcos illam non cognouisse, cum a Se
rapione nullus Græcus auctor adducatur, sed cū Serapio
diligentissimus fuerit, et apud antiquiores Græcos euscu
tam inuenire nesciuerit, non mirum si et nos illam inue
nire nesciamus, mirum tamē non est illam, qui Serapionem
interpretatur scripsit, reliquisse, in Latino Tima uoca= 10
ri ignoramus, uero unde hoc uocabulum acceperit, nisi a
thymo deflexerit, et cum nouimus alijs epithymum esse
putet, uerum tamen hæc ad rem ipsam nihil facerit. uis
cuique quod ubet imaginari, ac de promere cōcessum est,
sed et nuli de illis iudicare denegatum ē: pauciq; alio
rum figmentis credunt, nati uel demon' ratio' uel uis, uel
probabilibus rationibus comprobauerunt. s. i. His igitur
ueluti superfluis omnis de euscutæ qualitatibus distera
mus. B. R. A. Est in primo ordine calida, in secundo sicca,
et omnes fere in qualitatibus hanc sententiam sequuntur= 20
tur, at Arabis quidam auctor nomine Mesariæ inquit
esse frigidam, et humidam. s. i. Quæ hæc uere sentis?
B. R. A. Esse calidam in ordine secundo et siccam quoniam
eius caliditas sensu percipitur, neque alia ratione indi
gemus, si gustu percipitur. s. i. Cuius quæ multis res
extendatur euscuta, et substantiam, quoniam in poro, em
iudicas? B. R. A. Aliam quæ si substantiam extendatur, non
uidetur esse fere propriam uiscentis stratum, neque autem
rem probò saborebent, quæ tamen eam tam iudicant, supra
calidas plantas extendatur frigida, uero, si substantia frigi= 30
das, nempe ex arbore illa, aut nihil accipit qualitatis,

alijs rebus factum constat, quos antiqui ignorarunt, aut
 data opera reliquerunt, certum uero est ceteram par-
 tem herbarum in uniuerso orbe constantem non esse
 descriptam à Dioscoride, nec plantarum à Theophras-
 to, aut Plinio, sed indies addiscimus, & crescit ars me-
 dica. s. r. Mihi deerescere uidetur, quoniam audiui quesi-
 dam recentes, syrnpos penitus demere, & tantum aqua
 hordei, mulso, & paucissimis quibusdam iunturn. i. r. a.
 Hi suo modo agunt, & si ad egros curandos uocemur
 (quod rarius accidet, curent, ego tamen preposui omnes 10
 bonos authores imitari: & si quandoque aliqua noua in-
 ueniatur, quæ ratione, & experimento optima esse con-
 stiterit, semper assensuri sumus, eos enim imitari uolu-
 mus, qui decocto Guaiaci in delphi uunt, quoniam anti-
 qui de eo locuti non sunt. At quomodo ab illis scribi po-
 terat, quum adhuc quadraginta anni non sunt, quæ in-
 ula in qua rasentur reperia est, prius penitus in cunctis
 indies crescit ars medica licet & alie artes, ut Panus
 testatur, & ante ipsam in latio edocuerat, immo & Cale-
 nus ne in artem fieri per incrementum tradit. s. r. a. 20
 Eadē insula paucis ante annis ortū ē esse i. r. a. Non
 orta, sed nullus unquam uide nauigare aras et prater
 nostro hoc aucto Lulianus. s. r. Quomodo hoc scitur?
 i. r. a. Quia a grauius multis Uelutatio, Pempiono,
 Strabone, Plinio, qui uniuersum de orbe et hoc mare
 quam uel a longe monstrata sunt, & hoc alio mare de
 sena loquamur, Calli ut nos appellat, & Cerejes, ut
 spant sen, Poloni senaj, & cetera, et ideo potius reman
 memoriam facit ut sena bietter d'center te et jere jo-
 lia, plures corati sunt eam quod Ducto sena, & cetera 30
 adeo, ut aliquis impetron esse putarit. s. r. Cetera senten-

igitur aliquo pacto colligenda. **B R A.** Immo maxime seruanda. tot enim dores, & precipuis habet, ut nunquam sit praterenda. **S E.** Quomodo id nouisti? **B R A.** In primis Arabum auctoritate, quæ non est adeo temere despicenda, ut nonnulli recentes faciunt præsertim ubi Græcis non opponuntur, postea ipsa quotidiana experientia, quæ est omnium rerum magistra. **S E.** Audui hanc esse uitam Galei, quam Regiam dicunt. **B R A.** est. **S E.** Quid collecturus sum, folliculos ut uicunt, aut folia? **B R A.** In his saxosis locis hic prope mare herbam, & folliculos legere. **S E.** Dicunt pigeat) debent ne re aliqua roborari, aut corrigi, ne uentriculum offendat? **B R A.** Debet omnino, & inzibere, cum anomo & garophyllis, aut alia re, ex his quæ uentriculum roborant. **S E.** Quidam senam uentriculum roborare censet, absque alio adiuuiculo, quia subamara, & adstringens, & experientia ut inquit) hoc demonstrat. **B R A.** Tam celeberrimi uiri pace dixerim, experientia oppositum ostendit, nam qui sena decoctam bibunt, aut uocatam infusionem uentriculo offendentur. Nul-
 lus est terrarum aut alibi me licens, qui non sit sexcenties expertus, & ego quotidie experior, nec omne amarum, roborat uentriculum, aut adstringentem habet, quam ob rem non semper corrigere idem censeo, ob eam, quam singulis diebus experientiam inuenio. **S E.** Able causam scire optarem, cur inter omne iuuentis me hic inuentis delecteris? **B R A.** Ut ars scilicet, nec, nec, nec, nec, sed quædeo aliter, si licet inueniri, cum inter hec multa sit antiquissima, & non a recentibus promissa, & re-
 poribus, cum potius debet esse, cum inuenitur, unde artem ipsam auferat, & non uel ex re, & re me
 a probis uiris inueniantur, uel ex amaris quæ iterum in
 lucem

lucem prodeunt, & unde colligis tu nos delectari nouis?
 & aliam uero rationem digni laudemus est hæc *

corrupta est illa, quæ potius ex arum morbo prodit,
 quam ex diuina cunctate. s. r. Tamè ab Hippocrate,
 & Galieno in hoc tractatore in his in morbis acutis, &
 in primis de febribus, & in primis de morbis, qui paucioribus u-
 tiuntur, & ex his uisum est illa etiam probantur, quæ
 multa habent in promptu medicamenta ab eodem autho-
 ribus, potius inueniuntur, & alio ut cum aliqua desunt, alia ip-
 so

- 20 foram loco in p. supra si intelligimus, illa, quæ inue-
 niuntur ex ceteris, & talia quæ ratione, & experimento
 probata sunt, & tunc te et lo habere illos, qui artes pro-
 prias amant, & uident, ut longe erras, & tibi ipsi solum
 places, nos uero non poterimus Hippocratem, & Galenū
 & antiquiores imitari, uerum his omnibus peractis,
 (ut si frequenter contingit quæ ab his probis uiris refe-
 runtur, alia inuenta esse exopto, & inueniri, quibus agro-
 opem, & amant, & eis est a teo uicior, qui non fateatur pre-
 ciosum inuentum fuisse, & etiam nomen nihil scimus tam

- 20 aptum ad ea peragenda quæ perficit sena, ut ipsa est, &
 nihil eius loco saluus, aut commodius poni posset. noli
 ergo uiros his fatuus nugis lacerare, sed si aptus es ali-
 qua inuenire, inuenias, nam miserrimi ingenij est uti sem-
 per inuentis, & nunquam inueniendis. s. r. Quam par-
 tem uapis altera, & uero. s. r. a. Folliculos, in quibus ma-
 ior uis educta, & liquam in solus. s. r. Quam magis fo-
 lia commendat, quæ experientia duce efficaciora sunt.
 B. R. A. Laetetur quantum iuberet, & mihi experientia oppo-
 situm ostendit, & omnibus aliis qui artem medicam exer-
 cent, & ratio ipsa dicitur maiorem uiri folliculos, quam
 30 folia habere ob perfectiorem ætatem herbe, ob desio-
 rem
 sublan-

substantiam. ob potentiam contentorum seminum, tu ipse
 hoc exper. m̃to ducas, decoctiones duas faciens, alteram
 ex puris folliculis, alteram ex folijs, quis si deinde equa
 lance bibas, manifeste deprehendes maiorem ej' lactam
 inesse folliculis quam folijs ut ego alius expertus sum ex
 his igitur maiorem partem folliculorum minorem folio-
 rum serva, tamen potius laudarem, ut Vercellus Senam e-
 meres, quæ Alexandria & Orientalibus partibus defer-
 tur, magis, quam quæ ex Apulia aut Lyguria experietur
 enim ostendit semiunciam Aegyptiæ tantum ferè pro- 10
 ficere, quantum uncia nostratis. s. l. Hoc tam dū novit. Quæ
 est eius dosis? v. r. a. In infusione quandoque usque ad sex
 uncias exhibui, nec veritas sum ad oculo pertingere, & cō-
 tulit, & agri bene tulerunt sed tres, aut quatuor uncie
 tutissime exhibentur. s. i. Quæ nam sunt senæ qualita-
 tes? b. r. a. Serapio ex Abia sententia auctoris Maurita-
 ni, illam calidam esse dicit, & siccam, selemmijæ calidi-
 tatis, & siccitatis. Nescio caliditates exprimit, manens
 calidam esse in principio secundi, & in primo siccam, ad-
 ditq; folia esse in primo calida. Averrois calidam & sic- 20
 cam in secundo ordine esse fatetur s. v. Qui ex his potius
 credendum est? b. r. a. Serapionem quippe nec caliditatem
 multam nec siccitatem sena habet, alioquin non existeret
 flatu ut exetant preculibus ut sentur habet ergo non
 nihil caliditatis, quoniam est et sub amara ora. primum
 ordinem non excedit vel, principium secundi attingit &
 de siccitate idem intelligo. s. v. De sena latius mentum
 sequitur. b. r. a. Ipsum civa mentum est ex ipis. s. i. Ad ser-
 piam ergo veniamus. b. r. a. Serapionia habet a ser-
 penio dicta. s. v. Quomodo hoc percipit quævis spe- 30
 cies ad palmi altitudinem erigit. b. r. a. Hinc mira lino

scoridis

multū est acre. s. e. Ex his in quo sit genere qualitatis non
accipio. B. R. A. Id non exprimit Galenus quem & Varias
& Aetius sequuntur. s. e. Quid colligi potest ex li. 3. Ga-
leni uerbis: an quod Serapio dicit capite. 2. y. calidum, ac-
re, & exicare in tertio ordine: B. R. A. Si autem hanc de-
num adduxit, uerum de qualitatū ordi- ne, dicitur: me-
quam quod scierim locutus est, propter ea tunc e-
no id Serapio acceperit, inuenire nescio. s. i. Quod si
ex Galeno acceptum non sit, est ne puerile: s. i. m.

B. R. A. Si Mesuramejir Anticne item cum serapio, 10
ut recentes putant, & ipse in tertio ordine calidum, &
siccum serpillum esse censet, nos autē ducimus ad
ma-terij ordinis parte calidum, & sic- cum, ut
que mo- itaro leuantes. Demetrium in secundo ordine
in tertia est secundum ordinis parte calidum, & sic- cum, ex
lenus in. s. i. m. h. o. si m. e. t. e. n. d. i. a. d. m. d. a. s. j. e. r. e. l. i. b. i. p. a. r. t. e. s.
inquit serpillum esse uelto calidius, ex q. d. i. s. i. d. e. n. t. u. r. i. n.
tertio ordine calidum esse, nam que in le calidiora sunt
in tertio ordine calidiora esse oportet cum in quarto ordine
non sint, nempe neque calida sunt, neque alia e. i. a. ex co- 20
nero, quod menses ducat, & uirum procreet, & non fo-
test, neque in eire licet esse in tertio ordine calidum, quo-
nam multa sunt in secundo tantum ordine calida que id
esse crederentur. s. i. Plantago prohibet. s. i. s. i. Terrarum
plantarum, & m. queres, in paludribus locis secus aggeres,
atq. e. j. m. a. l. i. e. c. e. n. n. s. u. m. m. e. a. m. a. t. & in h. o. i. s. e. s. i. c. a.
cior e. l. s. i. s. i. m. m. i. n. i. n. i. c. e. r. i. b. u. s. l. o. c. i. s. e. p. a. c. t. o. r. e. e. r. e.
deham. B. R. A. Terrarum quoniam id ex p. e. i. s. u. e. b. i. s. Duo
scorides te. l. a. s. d. e. r. a. t. i. o. n. e. m. a. p. p. e. a. t. u. r. e. u. a. p. u. d.
Germanios nomen re. b. i. d. e. r. e. i. n. t. e. t. u. r. s. i. b. i. n. a. q. u. i. d. e. s. t. 30
lingua ouis, duo eius species ab authoribus enumerantur,
maior

maior, quæ ἐπὶ αἰθέρον, id est septuenerua, et minor, quæ πεντέκοντον, id est quinquenerua à fibris quibusdam, tanquam nervus per totum folium extensis, utranque hęc enim Ferrarie habebis, sunt apud nos herbe notissimæ, ab Hispanis eodem nomine dicte, à Gallis platani, à Germanis altero nomine dicitur uiegrich postea addita brexter, et spitzeter, id est maior, et minor, appellant etiam begriu ac si dixerint herbam, quæ in uia calcatur. s. r. De plataginis qualitatibus parumper differamus. n. n. a.

- 10 Omnes auctores, quibus curæ fuit de herbarum qualitatibus agere, plantaginem in secundo ordine frigidam, et siccam faciunt, quod agale 10 accepere sexto de simplicium medicamentorum facultatibus libro, ille etenim inquit habet nescio quid aquet frigidi, et habet nescio quid austerrum, quod terreum est siccum et frigidum, tamē siccum intensius est, quā frigidum, unde in secunda parte secundæ ordinis frigidum est in tertia siccum. At Auerror quinto collectionum notat ratēem eius esse nimis frigidam, et magis siccam. s. r. Malua, et maluauiscus sese ostēdunt. n. n. a. Optime simul copulasti, nam maluauiscus species maluæ est Latine hibiscus dicitur, à Græcis Alibea, notissima herbe sunt, in hoc plano radices, ac folia hibiscus. Maluæ autem folia et semina colligito, sunt malua Ferrarie nō utitur se t. Meholani, ut olera feritur, ac collitur, ad cibos apta coquitur, ut sparagi, et in acetariis manducatur. s. u. 1. 2. Ergo alia sylvestris malua ab alibea. n. n. a. Ipsi equidem, nam hæc communis malua, duas species, Hortensē, et sponte nascentem habet, Hortensis cauliculus maiores facit, et edendo aptos, in sylvestri ad esse sponte nascenti diuiores sunt et cibariis inepti, Plinius malopem appellat, quæ in satius ampliora folia habet,

que uero non malache ab emolendo uentre, unde satina
malua, & syluestris aderunt, ambaeq; in alias species di-
stribuuntur, tamen Dioscorides has solum species facit sa-
tinam, syluestrem, & althea, nos autem Venetis in hor-
to nobilissimorum Cornarii, quem Murum habent, ar-
boream maluam uidimus, immo erant ibi multe maluarie
plantæ, quæ in uigam arboris mensuram creuerunt, &
nunc adfunt, ut facile ex ipsi's uigentes baculos quosque
parare possit, quod tamen non mirum est, quia a Theo-
phrasio arborefcere malua dicitur. quicquid sit altheæ ra-
dices, non alceæ (quippe nonnulli decepti sunt alceam cum
althea cõiungentes, herbam, & flores ipsos ferat. malua
Ferrariæ ubertim habebis, & cultu satiuam facies, & in
arborem crescere coges, præsertim si semina illius Vene-
tæ seras, quam Romanam maluam uocant, nescio id no-
men unde sumpserint, de hac arborea malua mentionem
facit Aërius, quam dicit uocari dendromalachen, de qua
meminit Galenus in. 14. methodi, ubi de tendonibus, & li-
gamētis scirrhis loquitur, uocatq; aia dendromalachen.
s. n. In althea solum radicibus utimur. B. R. A. Ne folia de-
seras, quoniam priuatim, ut Dioscorides inquit, ex exiguo
oleo morfibus, & ambustis emplasti modo imponuntur,
Hispani, ut nos maluam nuncupant, Galli maiores, uulgus
Cretense molocha, Poloni jzliasz, alij slasz malv, & erma-
in bappelen, aut pappli, coliculos uero malue pappl, lil.
Maluam uero syluestrem uult papli dicunt, altheam au-
tem Galli grimaures, Germani ibis appehat quoniam &
nonnulli uult papli, id est syluestrem in diuam dicant, Po-
loni altheam ufoxy slasz nuncupant, Cretenses dendro-
molocha. s. n. Quæ sunt malue, & altheæ qualitates? 30
B. R. A. Anticenna altheam in qualitatibus equalem facit,

tamē

tamen ad calidum uergit : inquit enim calidum esse cum
 æqualitate. at hic in dūs occurrit non despicendus, quoniam
 et enim res omnes albeam calicam, & humidam in pri-
 mo ordine esse. At Boetius dicit albeam exicare, &
 Galenus in quarto de sanitate tuenda libro, ubi de medi-
 camentis albeam in rem agere prope libri finem tale in-
 coquectionem esse rorem marinum herbam in decocto, tamen si
 ad marum rem ad hoc loco eius aut potendam albeam,
 cum autem rosmarinus calidus sit, & sicceus, prope, erca,

- 10 & albea calida & sicca esse debet si loco calidæ, & sic-
 cæ herbe potest, immo rorem marinum calidum, &
 siccum in tertio ordine censent. s. r. Ad hec quid dice-
 re oportet? B. R. A. Cum albea leniat, mat o et, emol-
 liat, ut unicuique conulare potest non possum non senti-
 re humidam esse, unde humidam esse faciemur, nec Ga-
 lenus, aut Boetius dicuntur, immo Galenus albea
 utitur ex oleo pro lassitudine in quarto de sanitate tuen-
 da, quoniam humiditatem habet cum caliditate æquali et
 idem Galenus in 14. medendi methodi in tendonum fer-
 ribus & ligamentorum albea utitur ex oleo decocta, qua
 non uteretur nisi aliquid humidi, & emollientis haberet,
 immo ne fierent insanabiles ex albea medicamento ute-
 batur, quam albeam dicit uirgilius nun upare oia & de-
 dōuα & αλβη, & 14. methodi pro obens extenuandis
 utitur albea & oleum parat, quod in se aliquod medi-
 camentum habet, hoc uero numerans medicamenta al-
 theam simul emmerat, dicit Galenus in 1. de simpl. c.
 med facit ann. iste aradea hom. dachen in genere esse
 malus, & nec in albeam si non tantum per se
 30 nisi quod a Galeno dicitur esse sicce facultatis albea,
 & hoc expressius refert libro. 6. de simpl. medic. facult.

ubi de ebaco verba sunt. **R. R. A.** Rallicem, & semen so-
 lus comparat alij, et si horum ratione magis sicca san-
 pliciter uero habenda sunt. **S. V.** Tamen si eris se-
 tiam ciutare non poteris, quia in quinto co. et horum sca-
 rum albea phlegma est, si res callos, & siccos in primo er-
 done cernit, & rati com in primo pro seant. **R. A.** Non
 ibo inficiat partem aliquam siccam habere, tamen simili-
 citer humilitatem habet, & glutinosam quando in subli-
 tiam, unde illic conuenit, quia albea humilitatem attri-
 buunt. **S. V.** Ad maius qualitates accedimus. **R. A.** Se-
 rapio capite. **140** ex Eben Diesi u sententia illam in pri-
 mo ordine frigida, & humidam facit, de domelia par-
 ticulata, apertis, pappo certum est domesticam, & hortē
 sem magis humidam esse, humidam esse, de uis te rati-
 primo de alimentorum facultatibus in prolatione cum
 in per malam esse tantum, ac primum, & propterea ce-
 lectus sunt, scire quoniam ea que calida non sunt, & in secun-
 do de alimentorum facultatibus de malia agens in omni
 planta generaliter regulam ponit, quo sententia in eo tem-
 plantis genere agrestes siccatate, domesticas humiditate
 prouident, unde uox, illam sententia calidam Galenus, nam
 docet si eripetati malia si cum apocynidis, & que la-
 cinia succum, & presse deprehendi, & sic succum re-
 frigerare, & malia, & cum caetera ere, humidam uero
 esse testatur, propterea quod si facit subducit. **S. V.** Quia ter-
 go inquires ad tam apertam calidam sententiam. **R. A.** Ita
 esse intelligimus malam esse calidam si latet, & compa-
 retur, ex se tamen, & simpliciter si uidetur, propterea
 Galenus in fine libri quarti de sanitate tuenda ubi de lasi-
 ficatione tractat, cum quis post sectam uenon febrile in-
 cepit, dat cucurbitulam, at si cucurbitule copia non adest,

b dat

animaduertero ex huius succo nobilissimū contr. Her-
culum contrariū ē et aliam mercuriam com. em. Tronū
duo nolite in his subgentia lamina, ex ista uina. Gonor-
rhea in sancta. em. c. l. u. c. u. s. i. p. t. autem d. u. r. i. z.
usque semperum quid uis. d. i. s. p. e. r. a. m. u. s. u. r. a. c. d. e.
nus 6 de imp. med. facit. u. r. i. o. n. o. p. e. n. u. s. c. t. m. a. u. s. c. t. m.
nus frigida in tertio oritur. h. u. r. i. c. a. c. t. u. s. i. f. e. r. u. r.,
quoniam c. t. a. d. h. r. i. n. g. i. t. u. n. d. e. i. n. e. o. p. l. u. s. c. e. t. e. r. i. s. a. b. e. r. d. e.
substantia aqua. s. r. u. m. t. e. m. i. n. t. u. r. e. r. u. s. i. i. i. e. o. a. q. u. e. a.
substantia abundauerit. r. u. a. s. t. a. l. e. m. u. s. c. t. p. a. u. l. i. s. c. t. i. o.
Actius parum exicare dicunt quoniam a. d. h. r. i. n. g. i. t. s. r. u. r.
Illam ergo causam esse arbitrar. quod siccat. u. r. i. c. a. q. u. o.
nam a. d. h. r. i. n. g. i. t. u. r. u. r. a. s. i. p. r. e. c. i. s. s. a. q. u. o. n. i. p. r. e. g. i. s. p. r. i.
mo est a. d. h. r. i. n. g. e. r. e. c. t. s. i. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. m. a. q. u. e. a. m. h. a. b. e. r. t. a.
men quodammodo exicat. i. d. u. e. r. o. p. o. t. i. u. s. a. d. h. r. i. n. g. i. t. o. l. a.
cit. s. r. u. r. u. r. t. i. c. a. p. e. d. e. c. i. f. e. r. t. u. r. a. c. i. f. e. r. t. b. e. n. o. t. i. t.
ma herba, ut apud nos in proverbi. an. c. e. s. s. e. r. t. c. u. l. o. n. o.
tam esse urticam, d. u. i. s. s. e. c. i. e. s. p. e. c. i. e. s. h. a. b. e. t, u. n. a. m. s. o. l. i. a. l. a. t. i. o. r. a.,
c. t. n. i. g. r. i. o. r. a. h. a. b. e. n. t. e. m. a. l. t. e. r. a. m. m. i. n. u. s. n. i. g. r. a. a. t. e. s. t. c. t. c. a.
ma urtica ceteris acrior, c. t. h. e. r. e. u. l. e. m. a. q. u. e. o. d. o. r. e. m. h. a. b. e. t, i. n. g. e. n. e. r. e. i. G. r. e. c. i. s. u. r. t. i. c. a. u. d. i. c. i. t. u. r. i. n. o. b. i. s. a. b.
urendo urtica. o. m. n. i. b. u. s. e. x. t. e. u. r. e. s. i. n. s. i. u. n. t. n. e. c. a. l. i. q. u. i. d. u. n. t.
peculiaritas attribuitur quoniam alteri ideo laetare, u. a. h. i. c.
in montibus eam colliger. s. c. t. s. e. m. s. e. m. s. e. m. i. n. a. h. e. r. b. i. p. a.
dices, ac eius succū diuersis locis seru. o. s. de mortu. a. u. t.
tem urtica quam lam. e. m. u. n. e. l. a. o. n. o. n. a. m. u. o. c. a. m. q. u. o. n. i. a.
non urat. a. l. i. a. s. p. e. r. t. r. a. c. t. a. l. u. n. u. s. e. l. o. c. e. t. e. s. i. n. e. a. q. u. e. a. p. u. d.
nos mortua. c. t. u. n. e. r. s. u. r. t. i. c. a. u. n. i. g. o. s. i. c. i. t. u. r. a. n. t. i. p. u. r. i. a. m. h. a.
lore sit. a. b. H. i. s. p. a. n. i. s. o. r. t. i. g. e. s. i. c. a. l. l. e. s. o. r. t. i. e. i. P. o. l. i. s. p. o. l. i. r.
f. u. y. e. a. G. e. r. m. a. n. i. s. n. e. i. s. s. e. n. c. t. h. o. c. t. e. m. p. o. r. e. m. u. n. c. u. p. a. u. r. 3.
s. r. u. r. Q. u. e. s. i. u. n. t. u. r. t. i. c. e. q. u. a. l. i. t. a. t. e. s. b. r. a. G. r. e. c. i. a. r. b. o. r. e. s.

b ij ordinem

set, adde in medio tertio frigidum esse, et in fine secundi
humidum cunctis denique ambrosiares tam grati, quam salutari
et Arabes eale non recitantur sicut etiam ita mox se-
quitur. In Arabum potius dicitur, quam in romulea.
sicut. Quid rejert modores ipsa inter gentes. In Arabum Si
absque nocibus res intelligi poterit non tamen enim spon-
dentibus, sed posteaquam huc peruenimus ut non potuit
absque nobis in his artes intelligi, aut adhiberi, ideo melius
est ut ab aliis a bonis authoribus scriptis uti, quam in barba-
ris et sine authore dictis, melius enim est recte loqui, 10
quam prave et incomple, et si a se rem nobis habuerit. De
agrosti. i. gramine cum Dioscoride dicam ab omnibus co-
gnosci ipsum Ferrarie potius quarerem ubi mare ueret,
et hoc montano efficax est et huiusmodi fecerim et ramu-
los coniges uel omnia simul seruato, et quum opus erit
seruigro, at quemadmodum huiusmodi omnis serber
ba gramini appellatur, et reiecta quae in numerum non e-
cant et ceteris herbis seclaudiora habentes, ut se-
mon et ceteris uenya roezamari et ceteris, uel ceteris cre- 20
teribus seruato Graecum tamen dicens agrosti, non ne acci-
de facit non herba autem in uniusculis et ceteris et ceteris
riola et sputare omittimus non Plinius lib. 25. et ceteram
speciem graminis putat et ceteram acicula et ceteram
plures habet in acicula et ceteris et ceteris et ceteris et ceteris
inferunt extrahi et ceteris et ceteris et ceteris et ceteris
pueri et cetera herba et cetera et cetera et cetera et cetera
aliis disputare tota ab his non tantam animaduer-
tes dubitari posse a seclaudioris, quum dulcia uermibus
puerorum conueniant et eos potius natiui, quam in inter- 30
ciant dulce autem sit gramen, cur communis omnium me-

decoctionis eius est, contra puerorum lumbricos gramine
na: remedia liberationes he, que nihil ad cognitione: mi
pne: a p. a. e. con ita rurs. s. . Nunc de graminis tem
pe: e. p. m. b. d. j. e. r. a. m. u. s. . i. . a. . Galenus hanc herbã,
r. . a. . s. . i. . a. . e. . c. . m. . u. . i. . n. . t. . r. . a. . t. . i. . a. . t. . i. . o. . n. . e. . m. . a. . t. . r. . i. . b. . u. . t. . u. . t. .
r. . e. . f. . e. . r. . e. . g. . i. . d. . a. . t. . i. . o. . n. . e. . m. . a. . t. . r. . i. . b. . u. . t. . q. . u. . e. . t. . i. . n. . o. . r. . d. . i. . n. . e. . p. . r. . i. . m. . o. . r. . e. .
f. . e. . r. . e. . g. . i. . d. . a. . t. . i. . o. . n. . e. . m. . a. . t. . r. . i. . b. . u. . t. . q. . u. . e. . t. . i. . n. . o. . r. . d. . i. . n. . e. . p. . r. . i. . m. . o. . r. . e. .
f. . e. . r. . e. . g. . i. . d. . a. . t. . i. . o. . n. . e. . m. . a. . t. . r. . i. . b. . u. . t. . q. . u. . e. . t. . i. . n. . o. . r. . d. . i. . n. . e. . p. . r. . i. . m. . o. . r. . e. .
f. . e. . r. . e. . g. . i. . d. . a. . t. . i. . o. . n. . e. . m. . a. . t. . r. . i. . b. . u. . t. . q. . u. . e. . t. . i. . n. . o. . r. . d. . i. . n. . e. . p. . r. . i. . m. . o. . r. . e. .

[illegible][illegible][illegible]

Alionum suarum leuon calidū in primo, & parum acce-
 dere ad pectus docet, ut si illam fecerit in ordinis pri-
 mi sine caliditate aut in ordine primo sec. d. & licet Auer-
 rois de oleo & de succo leuon uidetur, ut tamen nihil
 aliud sinit, quoniam succum baccharū eius uerba hec sinit,
 ex eo, quod lauro inanire. & succam & oleum, & est ca-
 lidum in primo, & tunc parum de secundo, quoniam cō-
 positum est ex substantia a terre, huiusmodi cum sub larua
 terresti, & frigida, et hoc significat amarus sapor est il-
 licitate at huiusmodi consideremus non est in primo 10
 tantum ordine calida sed et in secundo, quoniam ter-
 tiū attinet inquit eum est folia, & fructum lauri deie-
 care, & calefacere uehementer, & fructus plus quam so-
 lia, ueruntamen ut si, & eius dāum est quod primo ordi-
 ne calida, uel sicca sit. Item talia esse non percipiuntur,
 sed ratione solum, quae tam repugnat perferri esse cali-
 da in secundo sicut ordine in tertio uero sunt, quae uehe-
 menter calefaciunt & nondum adurunt, talia uero sunt
 & lauri folia, & fructus, nam experientia ostendit, quod
 uehementer calefaciunt & exiccant, & non adurunt, ut 20
 de in tertio ordine calida, & sicca est & censendum est, pro-
 pterea deceptus est Auerrois, & el eius codex mendosus le-
 gitur, quoniam experientia ipsa dicit calida in medio ter-
 tiū, & sicca deprehendit ob exiccationis, & calefactio-
 nis uehementia &c. Tamariscus sequitur, & u. A. Alio-
 secunde myrice nuncupatur ad illam propinquam palu-
 dem ubi stagnum apparet, descendimus, nam ibi myrices
 copia scaturit, eius fructum, herbam, cortices, & lignum
 feruatis, duo ex ligno parantur uasa ad bibendum liquo-
 ris, & eo combustio eius, ut saxinarum flusiones. Item 30
 tur, preparatur, est apud nos arbor notissima, quoniam

b uij semen,

Captus amore leget, te nostræ Vire myricæ
 Te nemus omne caret, ut per myricæ tenuia, & ueluti
 serpentina carmina intellegat quemadmodum & myricæ
 ipse humiles sunt, immo de illi infuso amore agens
 edoza decima hoc egregius ostendit inquit is.
 Illi etiam lauri, etiam tenere myricæ, ut ostendat, & proce-
 ram arbores, & humiles Galliam deplorasse, hic est nobis
 les, & plebeius. s. l. Salix deinde scriptus est. B. R. A. O
 res mira salices in montibus quæris se l quæ feracior ter-
 ra terrarum, nisi solo, omni salicium genere exuberante ubi 10
 & uires et neaciores habet, quam is, qui in montibus ui-
 ret, huiusmodi etenim solo quædet, & in ipso sponte nasci-
 tur ne herbarium tuum hac arbore oneres, quam Ferras-
 rix ubi quæ pululet, folia, tenuia foliorum succum, corticis
 succum præsertim floret, seruat non quidem succum per
 expressionem factum se l cum qui per incisionem corti-
 cis emanat, & etiam ex præulo cortice cinerem feracis-
 sis, cortices uero quocumque anni tempore recentes ha-
 bentur, quoniam uero apud Theophrastum, Brasiliam, & Plinium plu-
 res sunt salicis species, omnes æquis uiribus insigniuntur, 20
 aut modice differunt, ideo non est opus, nisi ex ea, quæ ad
 manus uenerit, hæc colligere. s. l. Obsecro ne aliarum
 gentium nomina in salice prætereas. B. R. A. A Polmis
 quondam uirgula ab aliis Zlothoum, a Venetis salgie-
 ro, ab Hispanis salx, a Neapolitanis salce, à Germanis
 vveidenbaum, à Gallis salge nuncupatur, à Cretensibus
 uidgo etea græce uero τρία dicitur. s. l. De salicis quæ-
 litatibus disseris. B. R. A. Recentiores medici salicem in
 in pruno ordine frigitum, & siccum esse uolunt. à lenis
 in fine sexti de simp. med. facultatibus l bri de peccatoriis 30
 esse salicis folia ostendit, & flores circa morium, tamen
 quum

quum antiqui omnes & in emulais exiccantibus & in
 omnibus in quibus exiccatione intelligebat salice ueretur
 tur, ex hoc in secundo ordine necum esse credendum est,
 corticis autem eius ualeat siccat esse autem in secun-
 do ordine necum ex eo etiam probari potest, quoniam si
 salice a se exiccantem utamur statim solo sensu absque ra-
 tione exicare deprehe- id tunc nec penitus frigida est sa-
 lix, immo & partes aliquas caliditas habet, nam amar-
 sunt salicis folia & flores, & cortex, propterea & Me-
 10 nalea propriam, & Mantuanorum miseriam deplorans,
 quæ capellis suis alio putat salices amaris dicit inquit.
 Carmina nulla canam, nec me pascente capelle
 Florentem Cythum, & salices carpetis amaras.

s. r. Cur a capellis tam aude, & ab alijs beluis salices co-
 medantur si amarae sunt? u. n. a. Sunt nobis amarae, beluis
 autem dulces & suaves, multa equidem nobis displicet, quæ
 sunt gratissimus beluarum cibus, necesse igitur est salices
 caliditate quæ in eis habere cum amarae sint, tamen frigiditas
 superat. s. r. Camedrios sequitur. u. n. a. Barbari adeo

- 20 nomina conuicere ut gentium pro recto sepius utantur,
 nam quemadmodum slichados pro flechas a recentiori-
 bus dici superius a notauimus. ita camedrios pro chamae-
 drys de u. recentiores medici fere Græcam uocem ex-
 prime res quendam minorem uocant, Latini trixagine,
 Terratenæ u. u. is calomandrian, Poloni uelchaozzan-
 ka, Cretenes uelgo camodri, & Neapolitani cerquicolo,
 Germanorum pars longe alij gamedrim alij gamanderlin
 appellant, tamen nonnulli uocabulum habent, quo postea
 in amatorijs utuntur. s. teliger teliber, quod uocabulum
 30 camedrim significat, si uero exponatur si significat, quanto
 diutius, tanto clarius, unde in amatorijs caullis hoc nomi-

ne utentes deridere ut lentum, et hoc asphero et petroso lo-
co ubi et ubi solia et semina conueniunt et tunc potissi-
mum quia si semine fructuans est quo tempore Diosco-
rides scribit tam cito munitur. s. r. Dioscorides quatuor di-
gitos et altitudinem non excedere scripsit et reliquit. B. R. A.
Id est in Hieronymi interpretatione sed ipse sua lingua di-
xit est de depuratos omnia quod, uoluit esse fructu-
breuiem ut pote qui habeat longitudinem solum, id est
quantum extendi potest a pollice ad auricularem, et qua-
uis aliquae etiam hanc mensuram excedant tamen paucæ
sunt, nec multum exuperant: quam autem Dioscorides ali-
cuius herbe mensura tribuit ad facit, ut maiori parti in-
diuiduorum illius speciei quæ sit nec citam adeo statim
mensuram assignat, ut quandoque in alia quæ portione ex-
cedere non possint. s. r. Chamædymos quatuor quales esse
arbitraris. B. R. A. Auerroris quanto coliciorum suorum
inquit chamædym calidior, et sic est esse ordine secundo,
idque significari uult ab amplitudine cum acumine, et se-
rapio calidum refert, quia in secundo ordine calidum et
sic in esse consuevit, tamen uterque decipitur, et Auerr- 20
oris quoniam calorem uehementem habet, ut aeris sit eius
amplitudo et serapio calidum præcise adduxit, si quis
exatim de simplicium medicinalium facultatibus le-
gat ubi inquit, ponetque eam quæ in tertio ordine ex-
calidatentum, et defecit enim plus tamen calidat, quam
defecit, nos igitur calidam in medio tertij ordinis et sic
eiam in principio eiusdem tertij ordinis censemus. s. r.
Suaferi non possunt Auerroris et Serapionem hac in re
tam manifesta adeo obuisse mentis fuisse. B. R. A. Nec igitur
eorum codices mendaces esse et ubi legitur in secundo 30
do ordine in tertio legi oportet, nam et Auicenna ipse
Calidum

Galenum affert, et tertium ex eodem refert, idem: Pauli cum Actio sentire. s. l. Laureolum ergo colligamus. BRA. Hic manifestum est recentiorum error, reprehenditur Laureolum mezereum esse ex limantum. s. e. Quasi sunt hi recentes, qui hoc putarunt: et videmus quidam Florentinus qui Muscum commentatus est, hic capite primo Laureolum mezereon esse testatur, sed quantum habet circetur, primo intuitu apparet quippe Arabes omnes mezereon inter laciaris herbis connumerant, et Laureola

- 10 lac non emittit, sed Laureola a Dioscoride a nobis quasi Græcum vocabulum imitans Laureola nuncupatur, et etiam a Gallis loreole dicitur, et Polonis uilezcivka, et ceterum ualido charadaphi in his montibus trullum collige, et folia s. r. De Laureole qualitate differamus. BRA. Ut libet, et si Galenus acrem esse dicat, tamen temperies eius determinate colligi non potest, quæ et ex ipsa herba et ex Dioscoride potius colligitur. Dioscorides enim de Laureole foliis agens inquit, quorundam gustum mercedatur, acce idaturque os, atque guttur, et hoc experientia ostendit, nam si in copia accipiantur exulcerat os, et denique ex copia visceribus accensis homines obeunt, propterea illam in quacunque ordine calidam et sic immittere debemus. s. l. Dioscorides ipsam Alio similem dicat, et nymphæa flores habere, quod in hac Laureola falsum esse deprehenditur. BRA. Vident quidam in Dioscoridis codicibus ea verba scripta non sunt, ideo et Hermolaus Barbarus illa habuit suspensa, in reliquis adeo ipsa est, ut nec posset tentans eam egregius pangere non set. s. l. Hæbetne feruentem, et crociferam quidam. BRA. Tu gutta,
- 30 ego expertus sum magno meo incomodo, qui etiam multa aqua epota extinguere non ualuerim, et coenanti om-

nia uidebantur, & que insipida erat multo pipere asper
 fa adeo lingua, & palati ardebant. s. l. Tibi potius cre
 dam, quam experiri tenem ad rubi cimis descendam.
 B R A. Cima latine qui tem datur, uerum in his montibus
 rubi querendi non sunt, quum Ferrariae efficaciores uires
 habeant. cacumina namque mora seruanda: eius autē
 species plures sunt, quae omnes Ferrariae uirēt una tamē
 est uulgata, una species quam ferrem appellant, & rubū
 in solo Ferrariensi omnia praedia circumsepuntur rubo,
 ne uumenta, & homines in alienos agros transeant, a no
 bis absoluto uocabulo spina, & rouda, quasi rubus, & e
 ius cacumina cimis si marū uocamus, quae Galli lecou
 pean des rousēs dicunt. Rubū uero Germani bramen be
 her appellant, Poloni u. erz, uulgus Cretense hatos, Hispani
 Zarzamora. de rubo autem cammo cynosbato dicto alias
 tractaturi sumus, & in Syriacorum examine de eius spe
 ciebus ab initio egimus, ad locum illum te conseras si rubi
 species scire percapis. s. l. Nunc rubi qualitates, saltem
 enarra. B R A. Ut ex Galeno colligi potest in. 6. de sim
 plicium medicamentorum facultatibus, & in secundo de
 alimentorum facultatibus folia germina, flos, fructus sunt fri
 gida in primo ordine, in secundo sicca tamen maturus fru
 ctus aliquid habet caliditatis temperatae ob dulcedinem,
 ut Galenus notat. s. l. Myrtus sequitur. B R A. Duae po
 tissimum Myrti species reperiuntur, nigra, & alba, nigra
 folia habet, quae in uiriditatem quam tam intensam, & se
 re subobscuram tendant, quae nigredinem quandam prae
 se ferre uidetur, alba uero uiriditatem habet magis aper
 tam, quae respectu intense uiriditatis albo lo dici potest,
 in genere autem omnia ex myrto, quae in usum medicum
 ueniunt feliciora, & efficaciora in nigra sunt, quam in al
 ba

principio, alia in media tertia parte exsiccant. s. b. Cauda
equina sequitur. B. F. A. Nomen ei usq. conueniens, nam
cum equina cauda similitudinem habet, ideo ὄνυχα ἵπ-
πευ, & Latine equisetum, & equalem uocant, ne-
scio autem cur à Ferrariensibus scenola appel-
letur, tamen quicquid sit non est in membris pericula hæc
herba, sed potius inter Ferrarienses fossis, & loca aquo-
sa, folia, & radices seruanda, in pote rei medicæ utilia, ta-
mē unum animaduersione dignum est ab aliquibus, ita ap-
pellari, quia equorum membris succurrat præsertim ubi 10
fluxerit sanguis: habet enim astringentiam quandam um,
ideo à Germanis nomen accepit harstrang, à strangulan-
do, quoniam si quissiam masticauerit, ut pueri sepe faci-
unt, adco adstringit, ut strangulare uideatur, Galli uero à
similitudine queue di cibum d. eunt, à Polonis pyzaska
uocatur, & à Venetis eua de cavallo, à Germanis schaff-
thevv herba apud nos notissima, cuius diæ siont species,
altera breuor, altera iōgior, nā à saliendo salice equina
l. Dioscorides appellat longiorē appellat nostræ mulie-
res sclaream, arbitror inde iuniorum nomen, quia stanea 20
uasa illa fricent, & clarificent, sed aliud uocabulum ha-
bent magis uitiatum s. asprella ab astringente, ideo mire
fricat uasa, breuior em scenolam d. eunt, Scenola est secū-
da species equiseti apud Dioscoridem. Alia etia uero pri-
ma habet autem sua folia a leo molliora scenola, & si agilia
ut inepta sit ad astringē. Si uasa se la p. i. elia dura habet,
& ad frangendum contumacia, r. r. eria est, a leo in poliē
dis coquuntis uasibus ea utitur, sunt a leo notæ hæc her-
ba, ut nulla sit Ferrariensis muliercula que non agnoue-
rit, alias autem in Pelyzono scemina deceptis sunt quoniam 30
Romani sanguinalem sceminam appellant, putans ipsam
esse

- esse equiseti speciem, quoniam ita à Dioscoride describitur, si rex est tener, et uindem. p. m. a. s. continuatis gestulis. Et si se uis tubam modo fructus, circa quos p. l. e. n. multa folia et orb. exciuit, et si ex illis inutilis est, nali. et aqua sis loc. et si uing. di. resingeradaq. uires habet. n. a. s. equiseti. huic descriptioni comparabit, eius pictura. et si re. deprehendet, tamen deinceps non sanguinalim. p. m. a. s. nam alteram esse. Et à nostris in hieribus coneg. o. m. a. s. ipsam appellant quia polygoni. m. a. s. etia. coregula. m. a. s.
- 10 per mulieres uulsiua Ferrariense uidgus. n. a. s. illis. h. u. s. herbe succo, ac puluere illustrem Liama. E. l. o. s. j. e. n. c. trariam dignam, ut altiori tuba decantetur a siliis. p. m. a. s. guntis nariam immuniem fecit. s. v. Cauda equina. q. u. a. s. tates ne praeter eas. n. a. s. Autenna illam in primo. o. m. a. s. ne singulam esse dicit, Et in secundo siccam, de p. g. a. s. te illa co. entinus, at in siccitate dissentimus, quare. a. m. tio ordine siccam esse facimus, cum a Galeno in sexto. s. m. p. l. i. c. u. m. med. camentoriam facultatibus libro, nali. de exicc. re. d. c. a. r. u. r. propterea. Et maxima uulnera. c. e. m. a. s. tunat. s. r. s. claurum manus, Et manus sequuntur. n. a. s.
- 20 Non modo in solano ita etiam at pelari debet. r. e. c. e. s. res se. l. e. t. etiam antiqui inter se dissentunt. Nam Theophrastus, Plinius. Et Dioscorides his uenibus st. o. c. h. e. s. n. e. Malicacabum natio modo utimur. quippe Theophrastus jehon du. genera ponit, et uulsiuam, Et maniacum. sed hec lites in aliud tempus au. erantur. maniacum s. o. c. a. num deserendam, nec quo utimur in his moribus co. gendum, sed Ferraria ubertim habetur, cl. m. e. d. o. c. a. n. nunc non edatur, olim etiam satiuam erat, Et in hortis. s. i. s. alijs oleribus seminabatur, nunc in hortis, Et aqua. s. i. s. cis sponte prouenit, immo. Et cultoribus multis. s. e. a. r. e. n. a. s. j. o. l. i. a.

foliis, ac fructu, id est acinos suos illos seruabis, à Ferraria
 tribus b. a. La ab alijs uia carina appellatur, sicut etiā
 qui uia morellā a colore, quā grana maturuerint uocent,
 & quoniam eo succo talis color fiat, uulgus eum ferrariē
 se purpureū colorē, moreum dicit, quo nomine in hac her
 ba galli, & Lusitan. utitur: id eum morelle solarium uo
 cant, & morra, & fere idē nomen Germani sequuntur
 nachscham dicentes, quasi umbra noctis, ex colore, quē
 grana ipsa, aut habent, aut injiciunt, à Polonijs pſzuma,
 à Venetis manus solarium herba belladōna uocatur non
 est opus notissimam herbam alijs uerbis prigere: nullus
 enim est Ferraria, qui solarium ignoret. s. i. Cuius sicut
 Galenus in secundo de alimentor. in fa
 cultatibus notat inter olera, quæ edendo sunt, nihil æque
 adstringere, ut, solarium, & ideo, crebro in medicinis, raro
 in cibis utitur. Auiceenna in primo si rigidam esse dicit,
 in secundo siccam, & genus, quod stupe, acit e se frigida,
 & siccam in tertio, at Galenus in octauo de simpliciu me
 dicamentorum facultatibus refrigerare requit & adstrin
 gere posse secundo ordine, ad uero genus, quod hyponoricū
 dicitur, quia somnum conciliat, in tertio ordine si rigidam
 est, de hoc autē alijs. s. i. nam ergo doceas. n. a. Hæc
 & Eracis Xapacti tus dicitur, quia hiemalis, & per ter
 ram serpat, non tamen adeo serpit, quæ ramunculos ele
 uatos habeat, in hac etiam ordinem la recentiores genti
 uo pro rectio utitur, chamæpitys dicentes. Iua autem no
 cutur quali iligaria entia a i iuno, & alijs pluralis di
 citur, uel ab igza, nostri recentes iua, aut uiam mo, iatam,
 credo ob odorem uocent, qui tamen mihi inpratipimas est,
 corruptam, est uocabili iua, ab igza, uel ab igza, in mon
 tibus effuacior existit, & prope maria, nomē accepit ab
 i odore

- odore quem habet picea, vel pinus, nam hoc vocabulum
 triplex, modo pro pice, modo pro pinu interpretatum
 renes, tamen picee odorem potius imitant, unde, unde
 etiam epyris idem est, quod parua picea, vel si id rursus
 parua pinus, juere tamen recentiores, qui cupiunt, ut
 qui rursus epyris potius nuncupare voluerunt, ut
 mea à picea, vel parua, id à epyris nomen habet, et ita
 mabys, id est parua quereus à dross, quod quereus est,
 deinde tres ibi species reperiuntur, quae in genere
 10 à parua Germanorum hergi, miant apellantur, quod no
 cabolum in carnis amarois sanauit, et circa ipsam
 carnis, nam idem significat, quod non obliuiscaris.
 Tres ibi species ibi reperiuntur, sed ta haec, quae in
 est solum collige flores luteos habentem, nam de his her
 bis tantum actionis sum, quae nunc in pharmacopoeia
 officinis et arte re ferunt, alio autem loco de omnibus
 herbis nunciat, et deinde de differenciis, à quas huc
 thet de d. c. q. n. m. d. c. et multis italis ut a
 politaris dicitur, parte ob id dicta, quoniam multis
 20 rit a rebus malis, et a, et ab alijs incina oxima
 nuncupatur, et a multis, et qualitatibus. Omnes no
 ore fatentur, et de loco ordine calidum esse, et tunc
 canit, et aliter, et de loco med. facult. lib. testatur, et
 m. c. d. s. m. l. m. s. et p. m. e. n. e. s. ex huius herba
 sunt ut reneris, et huius, atque epros, his p. huius p.
 r. o. t. a. t. e. t. m. s. herba amara pit. ad l. o. r. d. l. m. s. q.
 nos huius, et deo ueram etiam pyris esse ut lact. cane
 ra huius, et deo ueram etiam pyris esse ut lact. cane
 herba, et deo ueram etiam pyris esse ut lact. cane
 30 m. d. e. c. h. s. p. m. n. s. p. m. s. a. t. a. bibendi nunc con
 dunt, prius sanauit, gratta sanauit, propterea herba
 C. 10

Et lenello trunico tota anno uel ebantur in hoc mōte ubi
 iures praestantiores habet herbam semina et radices col-
 lige, partim pro re medica partim pro cibis seruanda,
 da, quantum pro obituus coq. oramus et nutritum nut-
 lera cūa m, ab Hispanis inuio a vias fecerunt et cer-
 manis jench el a Polonis vlcet kopra et c. p. i. u. l.
 go maratha, i Neapolitans fenocchio apocia m. i. e.
 De feniculi qualitatibus diseras. v. r. a. Au. c. m. i. a. f. a.
 nticulum syluestre calidum in tertio ordine hortulanum
 uero in secundo esse facietur ut Galenus hortulanum etiā 10
 in tertio ordine calidum censet, quoniam rehemer ex ca-
 lescent siccum uero in primo ordine, uerum e in fenicu-
 li siccitas absque ratione nota sit. Et solo sensu man se le
 deprehendatur, propterea in secundo ordine ponitur: et
 cum esse arbitramur quod et Auerroris quinto colle-ctio-
 num testatur, Paulus Galenum sequitur, sed id ipse asse-
 rit esse in primo ordine siccum, Galenus uero secundum
 quosdam dicebat unum uero potest nos ambigros redde-
 re, quoniam ut tantum in primo ordine siccum sit hac ra-
 tione a Galeno probatur, quoniam lac procreat, quod si 20
 admodum desiccaret non sanè efficeret, et Paulus, atque
 Aetius eodem utuntur testimonio, tamen etsi in primo or-
 dine siccum sit nulla est ratio, quia dicitur potest feniculum
 in lac conuerteri, ut alij cibi liquidi, cum igitur secundum
 substantiam in lac non conuertatur ad rem nihil facit uel in
 primo uel in secundo ordine siccum sit, propterea in dic-
 tum eis o. i. a. d. e. v. l. b. re. c. e. uelut quoddam ab alijs
 dictum, non quod ipse dicitur, nam ex ius rez dis-
 potius indicat esse in ordine secundo nec in lac uero dicitur
 tur generare siccum quoniam sanquinem ad mōtis 30
 dirigit, aperit, attenuat, tamen in lac secundum substan-
 iij tiam

tuam conuerti non potest. s. Carles sequuntur. BR A.
Nec brassicæ sue desunt uires præter id quod ed. o. fa,
a Dio. corde n. es s. eces en. uerantur l. uia. agrestes,
et marina. de f. uia. n. bil. ang. us. Dio. f. o. des. sed. i. heo.
phra. s. e. p. v. i. s. f. o. r. v. l. m. u. s. a. d. i. heo. b. i. i. i. c. e. r.
p. r. e. a. p. e. s. i. i. e. r. e. d. i. m. i. r. e. s. e. t. a. m. s. p. e. c. i. s. s. a. l. u. a. i. i. p. a. r.
t. u. a. r. i. m. o. r. p. a. n. s. c. a. u. l. e. t. e. m. s. e. a. m. q. u. e. p. r. o. p. r. i. e. d. i. c. i. t. u. r.
crambe. p. u. a. n. u. s. c. r. a. m. b. e. n. o. m. i. n. g. e. n. e. r. i. s. s. i. t. t. a. m. e. n. s. a. l. u. a. z.
r. u. m. o. r. i. u. a. m. d. e. m. n. i. m. r. e. m. e. t. e. a. u. t. e. a. r. q. u. a. n. t. a. c. r. a. z.

- 10 be, que tenuiora, et simpliciora folia habet, egregius lau-
detur, tamen in mentibus quærenda non erant, quum in
Ferrariensi solo mire pullulet ex quacunque specie, et
proferunt ex ea, que tenuiora folia habet, folia femina,
et cum seruanda, que sale etiam condire oportet pro
uonitionibus et enlis, immo et succis, et flores, et cre-
matorum cauli omnis legendus, tamen cum toto a. 10
Ferrarie iureat iure co. gerem. cum ea i. rigerem, et i
autem non modo in re medica, sed et in galea lau. la. z.
crambe de qua bisco. la. p. l. u. a. p. r. o. u. e. r. b. i. a. a. g. r. æ. c. i. s. f. a. c. i. a.
20 si. u. a. l. p. a. u. l. e. u. i. u. m. s. i. r. e. u. i. t. a. u. r. c. o. l. e. s. d. i. c. e. n. t. e. s. p. a. i.
c. a. u. l. e. s. s. a. l. a. t. e. n. t. u. e. r. z. s. e. d. e. t. a. d. h. o. c. n. o. m. e. n. p. o. t. i. u. s.
G. e. r. m. a. n. a. t. u. o. c. o. e. l. e. e. x. p. r. i. m. e. n. t. e. s. s. a. n. t. c. o. r. d. e.
q. u. i. m. a. t. l. b. r. a. c. a. m. a. d. u. e. n. i. b. r. a. b. i. c. e. g. e. n. u. s. q. u. o. d. n. o. s. a.
c. o. m. e. c. a. u. t. i. o. n. e. a. m. i. t. t. e. r. e. e. s. t. q. u. o. d. i. l. l. u. s. s. e.
s. i. l. e. s. s. a. n. o. p. r. i. u. o. c. a. t. u. r. G. e. r. m. a. n. i. s. e. t. i. a. m. a. c. a. p. i. t. e. n. o. z.
m. e. i. s. s. i. p. e. c. a. p. i. u. e. l. c. a. p. i. e. s. n. a. n. t. d. i. c. e. n. t. i. b. u. s. i. o. n. i.
s. e. r. i. e. s. i. l. l. u. s. s. a. c. a. p. i. t. e. r. i. p. o. s. e. a. n. o. c. a. n. t. e. t. u. l. g. i. s.
G. e. r. m. a. n. i. s. p. r. i. u. o. c. a. t. u. r. s. e. c. a. p. i. t. a. n. t. s. s. e. c. u. a. s. s. e. c. u. e.
s. i. n. t. e. l. i. s. p. r. i. u. o. c. a. t. e. s. s. e. c. u. a. s. s. e. c. u. e. r. a. t. e. s. i. n. s. e. c. u. o.
30 d. r. a. c. e. i. n. d. i. c. i. s. l. i. b. r. o. q. u. i. n. c. a. l. e. n. t. u. s. T. h. e. p. a. n. e. l. V. i. e. r. o.
p. h. i. l. i. e. s. e. i. n. d. i. c. a. t. i. n. q. u. i. b. r. a. s. i. c. a. c. a. l. e. f. a. c. i. t. m. o. u. e. t. b. i. o.

macopolus eius usus non fit: da per ce lieten, & Ger
 manon mazzat apper. ut quo fere nom. ce lieten, mazzat
 t. ut qui circi Verce. a mazzat. col. an. 12. pro. mazzat
 tes habitant. dicitur enim simul cum *macopolus* & *macopolus*
 fere ceteris insubribus *maregold*, a *Peionis* & *Peionis*,
Venetis herbe vocatur, a *Cretensium* talgo *sermon*,
 ab *Hispans* *axelgas*, & a *Pantropes* *jotta* mona. m.
 cupatur. s. r. *Galenus* in 4. de simplici facult. eius co
 se esculentum docet, in secundo c. ceteris a temperatis hu
 midum, & frigidum. s. r. a. *Leopoldus* de blu non de be- 10
 ta nam octavo deinceps libro de beta sermonem habet,
 quoniam dicit mrosse facultatis esse paracrem & d. perit
 extingit, & per nares purgat. unde huius ratione ponit
 in elyphatibus eius succus, propterea recentioribus
 adhibere non potest, quod frigida sit in primo, & humi
 dum fecit. non & habet aliquid calidi cum ea, utat,
 quod a *Cicero* dicitur. ex quibus in primo c. de calidi
 dum esse indicatur, de humiditate vero non dubitamus,
 quoniam est de per arum partium que dures habent na
 turas corras. s. r. Ad *mercurialem* venire conuenit. 20
 s. r. Hanc *Mercurius* vocant, ideo *Mercurialis* dicitur
 et quoniam inest ab eodem *Mercurio* sua lingua. *Germani*
peanu vocant & alio nomine *herz*, *qui*, *calli* & *Mer*
curi nomine fere latino ut ante primum *Mercuriale*, alii *mer*
curial non cum uerbis mazzat. corruptis nomen *mercerel*
la dicens habet apud. ceteros uaria nomina, ut etiam
 uarie sunt nationes, sed hoc communis est ceteris. *Engel*
krant per h. aut per. p. *Engelkrant*, alii *ueron* & *uer*
et, alii *schentkrant*, alii *schentkrant* alii *mer*
ffecrmalten alii *herdastalt*, alii *scoszmeiden* alii *mer* 30
 sed pro diuersitate nationum hoc fit: a *Polonis* *mercurius*,

cior uidetur, quod in omnibus ferè syluestribus plantis
 respectu satuarii usu uenit, alias in hac herba disidiū
 componemus inter Dioscoridem, et Pannum, quorum
 Plinius betonicae folia runcis similia facit, quod Dios-
 corides britannicæ ascribit, uult; betonica habere so-
 lia querens, in quæ re et in a Leuicco retribuitur,
 sed an absolute per runcis comparetur Plinius, uel
 potius comparat, et runcis, in excoctione libellam so-
 lum aut non ab olute runcis componit, sed et runcis
 plus ferratis ab oluto compositum loco d. feremus. Tu 1 o
 interim terrateni agro herbam, ac radicem seruabis.
 Dioscorides autem folia in pectus uasè intra cōseruit, Cal-
 liberhouem, Germani betonem xeriat, et Poloni bux-
 uicæ uocant, nunc et runcis uicibus uetonicæ nuncu-
 pat. Recentes in primo ordine calidam, et siccam esse
 uolunt. Auerroris quinto collectionum capite quæ bragesi-
 mos secundo illam ordine quarto calidam, et siccam esse
 fatetur, at radice nostro decipitur, quippe tanta cali-
 ditate pollere non potest, ut experiri et censeat nam in
 acetaris, et ueluti holus in minutalibus edunt, nos igitur 2 o
 cum sensu deprehendatur betonica caliditas, absque alia
 ratione, erit in secundo ordine calida, et in eodem quoq;
 sicca, unde a Galeno dicitur et ceteris, et amantibus, et
 si xerem neque illa quæ in primo tantum ordine calida
 sunt renum calidos corrigere poterit, in betonica uia
 leuicco teste facit. s. r. uelutina s. r. non uia. Due sunt
 chelidoni, id est hirci, et nunc thecres, maior et minor, de
 minori nihil ad nos, quia in pharmaco uolumine usu non
 est, maiorem tantum pro equis uisum, et nos terrar-
 rie in partibus, et semitis et lapideis cumulis nascitur, 3 o
 nostrum uulgus cerognam appellat, dicitq; dentibus ad-
 uersari,

- uersari, ut si quis eius succo, qui luteus est, dentem terere
 re prociuis corrumpere, quoniam tamen e contrario hic, si
 tunc dolores si ut et eorum tremulos costringat, ut ex
 perire ita a tremulis modo putridi non huiusmodi acro
 cupatur, quia quoniam huiusmodi res nemine, ex terra pro
 quam abest, marcescit, aut quia si eorum puluerem
 huiusmodi res auulsiatur, tabulosum est, et quod non
 etiam tenuioribus sentitur, ex Dio eodem est, si aut
 quoniam prompta diuis huiusmodi puluerem oculos et
 10 re modo non si agatur neruis huiusmodi res succo
 re hac herba, quam malum fatentur se in dolo et in malis,
 autem pueri et senes hoc experiri tentans, quoniam huius
 num puluis oculos erui, et ut neruis a thure oculo non ge
 retur, altera die sanos puluis unctum, at mutam herbam
 modo repperit, et ex hac herba seruanda solita cum ca
 le, radices, et semina, et de, et succum, qui ex omnibus his
 partibus fit, in creta et cum melie decoctum. s. r. De
 chelidoni qualitatem et usum. R. R. A. Recentiores ca
 dan, et siccum in secundo ordine faciunt, tamen si et
 20 num in octavo de simplicium medicamentorum facili
 bus libro completeamus, in tertio ordine eadem uidetur,
 atque siccam, nemine dicit extergere admodum esse, et
 calide fatentur, et quae calide admodum facilitatis sunt
 in tertio ordine eadem esse constat, modo non urant, ad de
 quae se in dolo et in chelido non dicitur acutus esse mar
 ri, et in tertio ordine completo calidum, et siccum, et
 quod cum in chelidoni recinet in tertio ordine
 in tertio calidum, et siccam vel in quarti principio. s. e.
 Si hic minus, et chelido, et in tertio, et ostendere pigeat. R. R. A.
 30 Quoniam in terra erunt, et ostendere curabimus, nam in
 aquis nascitur, folijs rotundioribus, quam hederam, nec
 caulem

eandem habet, sed folia i radice prodeunt: præsertim in
 mense Maii uidetur herba e.ē. quæ tunc euascescit, ne tu il
 la nunc scire tentes, qui hu. non uteris: alio enim loco her
 bas omnes edocebimus, immo est habere multas radices,
 Et rotundis flore luteo, Terrarum primo uere, eius folijs
 in acetarijs utimur, Galia chelidonium eclese, Germani
 schelch, aut uocant, Et Toloni melior e nomen. s. celidonia
 utuntur, a uulgo Creteny, am chelidoni dicitur. s. r. De
 berbena ergo differamus. w. n. a. Nib. h. ma herba uerie
 uera, quæ apud Romanos in honore habebatur, utpote 10
 qua luxtrabant domus, Et familiam, qua sociates corona
 bantur, qua mentam Iouis uerri dicebant, qua magi, Et
 satidici uaticinabantur, Et multa alia ut Plinius uigesimo
 quinto libro cap. 9. testatur. ab auguribus peristere con dicit
 tur, quasi columbæria, quoniam in ipsa libenter columbi
 uerfantur, ideo a nemulus nostræ gentis columbina uo
 catur, nostræ mulieres in Jesu natu. uis Dni Ioannis
 baptiste, Et anany uocas in g. n. s. Marie, hac herba se
 corrent, Et curant stultantes eo anno à capitis Et dora
 si dolore liberat iuuenis, qui meos ab antiquitate acceptus 20
 est sed ut refert Plinius in ortu canis colligebatur, nec
 solem aut lunam circūstare uolebant, terra imprimis fa
 uis Et melic hisit aut illi u. a. leo in uer. ratione habebat,
 ut heri abotant i festi p. a. herba a. pelianetur, immo her
 ba oēs quæ a. l. h. p. r. non ualebit, aut maria, aut quod
 cumq. aliud simile factus per excellentia uerbenacis ap
 penabant, Et heri eb. ene euamus hoc nomen huic pecu
 liare sit, a Terrarum p. is corrupto uocabulo borbonaga
 dicta, i Gallis uerueni i Germanis ysenhart, iel eisen
 hart, ac si ferri herbam dixerint Et ysenhart, à Polonis 30
 noszifno dicitur, Veneti uulgo herbam de san. Z. o. ñe no
 minant,

tum est, illi quadrat. s. e. Quomodo fieri potest, quod eu-
 patorium. eupatorium non sit? Acque est, ac si quis homi-
 nem non esse hominem dicat, aut equum equum, hoc est de
 quo miror, maiores quosdam nunc prodire, qui omnes no-
 stras herbas damnent. B. R. A. Mibi optime pater multo,
 modo credendum est, sed antiquioribus authoribus fidem
 praesta. En tuum hoc eupatorium, quatum a Dioscoridis,
 Plinij, et antiquorum eupatorio euariet, considera, lege
 tu Dioscoridem, frutescens herba est, singularis exit ex
 caurga gracilis, l. gnosa, recta, nigra, pilosa, cubitalis. et 10
 aliquando maior, folia habet per interualla partibus di-
 uisa, quinque ferè. aliquando tamen pluribus, quia quæ, o-
 ly, carab. s. ue folijs similia, nigricant, et hæc etiam, ferè
 modo in extremitatibus tacta, semine fert, singulari il-
 li uirge deinceps atranscens, in terram aruens, a teo as-
 sperum et hirsutum, ut uestibus siccatu hæreat. s. e. Nil
 habet cum nostro uocato eupatorio, aut modicam si-
 militudinem, quam uero herbam eupatori præstet. B. R. A.
 Illa est, quæ uulgo agrimonium appellatur. s. e. Si figurā
 herbe, et Dioscoridis picturam contemderis, ea omni uno 20
 est, uerum agrimonium nostrum, Dioscoridis argemonem
 existimabam. B. R. A. Ad fieri non potest, eius descriptio-
 nem in Dioscoride considerabis, quæ ppe in pat. a. equi pa-
 paueri similis argemone est, folia autem octo habet anastu-
 ris diuisa, florem in caule purpuream, capitulum erratice
 papaueris, quod roeda uocant, oblongius tamen, et in su-
 periore sui parte latius, radicem rotundam quæ diluata
 qua croci colore liquorem ex se remittit, in sua acie. s. e.
 Hæc nihil habet cum nostro agrimonio commune, uel in
 folijs, floribus, aut radice, forte est altera species argemo 30
 ne. B. R. A. Et illa eadem folia habet. s. e. Miror cur tam
 diu

diu latuerit. R. A. Immo post celeberrimi Nicolai Leona-
nici tempora in ecclesiis, iniqui quidam mendicandi, in
pharmacopole nostro tempore agnommo pro eupatorio
utuntur, eo ita demum frange nec mirandum est huiusmodi
tibus error deinde protritus, inueniamus antiquo co-
dem fere errore dacebantur, ut hic cordes testatur, cum
per argommo, id est ea que agrumnam appellatur, ab
ipsis eupatorium d. calatur. Et cum nos reuera agrommo
niam appetantur, nam Dioscoridis eupatorium est

10 argemone altera herba e. s. r. In presenti de agrummo
nibus tradentes, deinceps de illo herba acturus, idcirco non
re optatum esse nam herba hec sit quam eupatorium
canimus, est enim notatu digna herba, odorata, et uisa pul-
chra. R. A. Non est idem eupatorium ubique in Italia.
s. r. De aliis nihil impraesentiarum, de hoc nostro sermo
fuit, quod in totum in rapis n. d. tur, et h. m. d. locis to-
giora, h. habens fere ea, et ibidem similia flores in s. n. a-
mo m. les co. er. eos p. a, et alcentes. R. A. Reuera
herba e. i. not. et s. l. a. q. a. g. e. n. u. s. in. b. u. s. m. g. m.

20 ri arbitrer, et argemone et a. r. a. t. a. i. m. a. r. p. m. Dioscori
e. o. l. u. e. e. m. a. m. e. r. e. n. o. n. p. o. t. u. i. t. e. c. P. l. u. r. u. s. v. a. l. e. n. t. i. u. s.
P. a. u. l. u. s. a. u. t. a. l. i. e. r. s. i. m. i. l. e. m. h. e. r. b. a. p. u. x. i. t. n. o. n. d. e. f. u. e. r. e. t. a. m.
m. e. n. q. u. i. t. a. m. p. h. i. t. u. m. p. e. t. r. e. u. m. a. b. u. r. a. r. e. m. u. r. s. e. d. p. a. l.
s. o. q. u. o. n. t. i. m. i. n. f. a. c. t. i. s. n. o. n. n. e. t. a. r. n. e. e. t. h. y. m. i. r. e. m. d. s. h. a. z.
b. e. t. t. e. n. e. s. a. c. a. u. m. i. l. l. o. n. e. t. h. y. m. i. c. a. u. r. e. l. a. e. q. u. o. d. p. o.
t. r. i. m. u. m. e. s. t. n. o. n. e. n. d. u. l. c. i. s. h. e. r. b. a. s. e. d. h. a. m. a. r. a. a. l. i.
q. u. i. e. n. a. p. r. a. m. e. i. s. e. a. b. i. t. a. t. i. s. s. u. n. t. s. e. d. d. e. p. e. r. i. o. t. i. o. n. e. c. o. n. f. i. d. e.
r. a. t. a. a. d. h. u. c. p. e. n. i. t. s. e. n. t. i. o. n. e. t. a. m. o. b. r. e. m. n. o. n. i. n. u. e. n. i. h. a. n. c.
h. e. r. b. a. m. i. n. a. l. i. q. u. o. e. x. a. n. t. i. q. u. o. v. i. b. u. s. a. u. t. o. r. i. b. u. s. q. u. a. m. t. a. x.
30 m. e. n. u. r. i. b. u. s. p. r. a. e. i. p. i. u. s. i. n. f. i. g. u. r. i. p. u. t. a. m. u. s. u. t. i. n. t. e. r. r. a. r. i. e.
s. i. b. u. s. h. e. r. b. i. s. e. d. o. c. e. b. u. m. u. s. u. o. l. u. m. n. e. d. e. i. p. s. i. s. t. r. a. d. e. n. d. o. e. t. i. a

diu cepto, in uinetis nascitur eupatoriū Ferrarie, id au-
 tem intelligo quod agrimonium dicimus pro uero eupat-
 torio colligendo, cuius herbam, radices, & semina serua-
 b. s. quod in h. s. modis potius, quam Ferrarie habere stu-
 deas, a Gallis etiam eupato re, & a Germanis leberer aut
 id est lecoris herba uocatur, a Polonis szadziecz dicitur
 alij scribunt ba lczcz. s. v. Uic mihi in pigeat Arabes
 sunt ne de hac herba locuti? w. r. a. In eupatorio herbam
 describunt eisdem serè uerbis ut Dioscorides facit, ut Se-
 rapionem legenti manifestum erit, & Mesuem, quamuis 10
 Mesue centaurie muneris folijs comparat & alij cannas-
 pis, aut quinquifolij, sed forte corruptius est Mesue rex-
 tus, qui omnia: i. Serapione accepit, in hoc tamen a Sera-
 pione dissentire uidetur, ideo corruptum esse eius codicē
 suspicor, quia etiam Auicenna à quo sumit, cannabis fo-
 lijs assimilat, & non centaurij muneris. s. v. Hoc summe
 placet, quia alteram herbam esse apud Arabes eupatoriū
 quam apud Græcos putaueram. w. r. a. Eadem est, sed ob-
 perueriam ex Græco in Arabicum, & ex Arabico in la-
 tinum, uel potius Barbarum interpretationem plurima 20
 immutata sunt, ut alijs uerbis in lura, alia etiam uidean-
 tur, constat autem Serapionem Dioscoridem sequi & nō
 nullos Arabes, Auicennam uero Serapionem & Mesuem
 posteriorem utriusque. s. f. De eupatorii qualitatibus pa-
 rumper differas? w. r. a. Si Galenum sexto de simpli non
 medicamentorum facultatibus considerare uis: in primo or-
 dine calidum erit, atque siccum, nam in pte esse tenuium
 partium, & habere incidendi extergendi: uirtutē et-
 tra manifestam caliditatem mellē & ipsi abstrahit quæ-
 dam, per quam robur lecori ad sit, cum ergo manifestam
 non habeat caliditatem in primo ordine calidum erit &

ob modicam adfrictionem in eodem ordine siccum, 24.º e
e. maxime si uero colletur in u. ad p. in primo c.
dne ad ad. et in die in primo c. an.
secundo dicitur ad. et in die in primo c. an.
et in die in primo c. an.
dicitur, et in primo c. an.
secundo dicitur, et in primo c. an.
et in die in primo c. an.
dicitur, et in primo c. an.

- 10 rem, solum potest hoc nomen proponuntur, ut alijs visum
confundat. sicut et semis. s. r. De hac herba satis, ad hunc
solum de certis. s. r. et hunc solum duas species ha-
bet, quae locis tantum differunt. Hortensis, et montana.
Hortensis montana efficacior est, ideo montana solum her-
bam, eadem. et flores ferua. s. r. Id factam, nam notum
ma herba est hysopus. s. r. A. Apud te forte nota, sed ego
in ipsa nunc dab. o. s. r. In herba etiam mulierculis no-
ta dubitatur. s. r. A. Imo maxime, quoniam in scorides e-
suo loco non pignit. sed libro quarto, ubi de chrysocome
trahit, inquit habere comantes corimbos figura hysopi:
at nescio in hysopo comantes corimbos uidere, ideo tunc
noscitur vocari hysopo et ita apud omnes intellecto. Ad-
de quoniam in agrostis heracleoticam pingit dicit folia ha-
bere hysopi. s. r. A. et hysopus comans, id est umbel-
latus autem hysopus in rota, ac si hysopus habeat in
molim rota umbellam, verum nec folia norre necare
hysopi nec umbellae conuenit, quoniam hysopi flores in
molim hysopi in ita comparat quosque et alteram in
specie hysopo, quod et Plinius lib. 20. cap. 16. et
fact. s. r. Nec quoque me in dubium vertunt, à te quod
dicendam sit noscere optarem. s. r. A. Solum hysopi om-
nino

nino cum Origano similitudinem habet, licet in hoc latius
 sit, de umbella modo aliter dicendum, quam a Marcello
 interpretatur, ac si origanus habeat umbellam, sicut hy-
 sopus, in Origano uero sit multiplex, & diuersa, in hyso-
 potunda, tamen & rectus textus nō conferri umbellam Ori-
 gani ad illam hyssopi, sed simpliciter ad umbellam, qua-
 re uera umbella in rotundum uergit, & simplex est, sed
 in Origano multiplex, quam ob rem Hieronymus rebus
 Dioscoridem interpretatus est non faciens comparationē
 ad hyssopum, sed simpliciter dices, ut uerba testantur
 unt οὐκ ἐστὶν ὅρ, & ὅρ, οὐκ ἐστὶν, ita est non modo e-
 umbellam habens. Igo quandoque Græca uerba non ad-
 uertens, sed Marcelli tantum interpretationem, non in
 uulgatum hyssopum, origanum, heracleon, tam e te ab-
 trahar, sed nunc errorem animaduertit, eodem nomine a
 Gallis, & Hispanis, & Germanis dicunt, primi hyssopo, alij
 ixopo, tertijs isop appellant, imo & Poloni isop dicunt,
 sunt, & in Hispania, qui isopiguo uocant. s. r. Arabes de
 hoc hyssopo loquuntur: b r a. Loquuntur omnino, & id est
 quod hyssopum montanum Mesue uocat: quod enim dicit
 hyssopum hæc Thymus ē. s. b. De hyssope qualitatibus
 nonnihil agamus. i. r. a. Omnes fatentur, & Galenus po-
 tij unum 8. de simplicium medicamentorum facultatibus,
 in tertio ordine calidum esse atq; siccum, & adde in me-
 dio eiusdem ordinis, notatq; Galenus esse remotion par-
 tium, ut inde obstructions mire aperiat, & humores at-
 tenuet. s. l. Marrubium occurrit. b r a. Deprehensus est
 ab excellentissimo præceptore meo Nicolao Leoniceño
 in hac herba in errore Plinii, quippe qui ex uulgi uo-
 cabuli falso intellectu, multas herbas cum porro confu-
 dit, nam Græce marrubium praxion dicitur: porrum ue-

- ro prafum. Plinius aliquæ herbis marubio comparans, quia ita ab antiquis acceperat ipſis porro comparat, ut Orminon, balote, Itachis, porro affimulari dicit, quæ marubio ſcribere debuiſſet, nam antiqui Græci has herbas prafio, id eſt marubio, non præſo id eſt porro comparat, ideo una lre nla Plinium ſecuti ſe l hæc longius a Leo-
 nice 10 in epistola ad Angelum Politianum Due marru-
 bi ſpecies conſtat, una herbacea, & multis incifuris di-
 uila, altera folia rotundiora habet, & ſqualida, prima the-
 10 eic, ut inquit Theophrastus ſexto de plantarum hyloria,
 in uarijs medicamentis utebantur, Plinius eodem modo,
 ſed per alia uerba ſeſe uidetur, nam ipſe in nigram et
 candida paratur de albo Dioſcorides in capite de mar-
 rubio peculiariter tractat, & id marrubium eſt, quo nos
 uimur, & in uehitis officiis habetis, folia ſere rotunda
 & albicantia habetis, quod apud nos in rudibus, & cer-
 ca arcus domorum uigeſcit ubi lapidum cumuli ſunt, ex
 hoc quoniam eris terrarum quæſquam hic efficaciffimam
 ſit folia & caules ſimul ac poſſim ſemina ſeruabis uul-
 20 gus etiam non hunc marrob vocat, & ita Galli, Germani
 uero arborum nomen eſt ſumptum a morbo quodam pue-
 rili, qui marrubio ſanatur a Polonis ſancta dicitur, ab
 alijs marthæ va poſſit uia niſi decipiantur, nigram mar-
 rubium noſtri temporis phamacopole non contingunt, ta-
 men Theophrastus loco citato in re medica plurimū na-
 lere ſcribit, & Plinius et multis doctes tribuit, s. l. Hoc
 nigram marrubium apud Dioſcoridem quænam herba
 eſt n. l. x. Nunc nō claudimus eas herbas tractare, quæ
 rion multas eſt in uehitis officiis uſus, tamen ne tergiver-
 30 ſari uidear, eam oſe ſuſpicor, quæ a Dioſcoride balote
 mutatur. s. l. Adhuc anceps ſunt, a quæ enim balote
 11

ignota est herba, ut nigrum marubium. **B. H. A.** Pro balo-
 ten illam suspicor, que a nostris urtica mortua, et incers
 urtica vocatur, que folia urticæ habet, sed non paruen-
 tia, aut adurentia foliis purpurascetibus, cuius in his co-
 pia in rudetibus terrarum, et incultis locis, hec per sus-
 pitionem dicta sunt, aliis per certitudinem magis rem
 tractabimus, et sine suspitione de hac re loquemur, nam
 et suspicamur galiopium esse urticam mortuam, et erit à
 balote diuersa, quoniam balote odorem habet, unum ta-
 men admonere uolo, Plinium præter duo genera maru- 10
 bi, album, et nigrum balotem tanquam quoddam diuer-
 sum scripisse, hæc autem alias, tu ceteras herbas protè-
 quaris. **S. R.** Priusquam ad herbas alias traheamus mar-
 ruby qualitates in medium reuocande sunt. **A. R. A.** Gale-
 nus octauo de simplicium medicamentorum facultatibus
 calidum in secundo ordine completo, et sic in medio
 tertij, uel in tertio completo esse statetur. Ad cenam dece-
 ptus est Orisabium adducens, ac si præstari sit calidum,
 et humidum mediocriter postea secundum alios opposi-
 tum concludit esse calidum in tertio, secundum secundo, at 20
 experientia ostendit uehementer exticare, et propterea ter-
 tium ordinem incidit, et non mediocriter calefaciat,
 erit in fine secundi ordinis calefacientium uel in prin-
 cipio tertij **S. R.** Scordion. **B. H. A.** Dic optime pater, que
 herba ista est, quam, et ista appellatis. **S. R.** Phlebre al-
 lium. **B. H. A.** O erit enim execrabilem. Thymia cæcor
 est, qui non uidet. **S. R.** Error est ego, et præceptores
 mei phlebre allium potius accipere. **B. H. A.** Merem
 adhibeas his, que dicta sunt, duo uocabula sunt satis
 affinia, scordion, et scordium, scordium ex grecis allium 30
 dicitur, et scordion agriou, allium phlebre. Arabes in

- his uocabulis decepti sunt, & Arabum imitatores, loco
huius uocabuli scordion, scorodon intelligentes, & allie
syluestre interpretantes, ut Auicenna in una descriptio-
ne theriacæ scordiū ponat, in altera syluestre alium, pro
scordio, in hoc uocabulo scordion putans scorodon esse,
deceptus, hinc recentes omnes, & pharmacopola hacte-
nus decepti sunt, pro scordio cuiuslibet syluestris alij spe-
ciem sumentes, non uident autem apud Dioscoridem, al-
lium non esse, sed herbam trixagini similem, unde à Ro-
10 manus palustris Trixago dicitur tamen maiora folia ha-
bet, odoremq; alij. propter hoc forte multi decepti sicut
allium sumentes: amarum, & adstringentem saporem, &
quadrangulum caulem habet, in quibus flos rubescens est,
a Plinio felicissime. 25. lib. capite sexto descripta, in hoc
monte, ubi aqua scaturit, ingentem huius herbe copiam
habes, etiam terrarum in aliquibus planis, & aquis ui-
uentur, & potissimum in leporario illustrissimi Ducis: co-
stri. Plinius, & Dioscorides differit, quoniam Plinius in
planis, & aquis locis, Dioscorides in montanis, & hu-
20 mentibus nasci fatetur. A u folia, & caulem in his mon-
tibus coluzito. s. l. Quo nomine alium hoc syluestre,
quo pro scordio utebamur apud auctores uocatur? b. e. l.
Scorodon non ab auro, & per hoc nomen sumentes, uel an-
telopra non quasi ueneale porcum uerum etiam Galli, &
Hispani, ac Germani pharmacopola pro scordio aliam
syluestre intelligant, & eodentem, quum tam fuerit no-
bilissima herba multoties a scriptis, Galli enim appel-
lant scordoa uel. trixagines. Hispani auro diamo, quam
tamen hoc non sit, Neapoli auro dicitur, uel cocepece,
30 uel cepece. s. l. Ad scordij qualitates descendas. b. r. a.
Auicenna inquit calidum esse, & siccum ad quartum per-
ueniens

ueniens, deceptus ut arbitror quoniam foluestre allium
per seordium intelligebat. Calenius 8. de simplicium medi-
camentorum facultatibus ex varijs partibus constare tra-
dit, et eius acrimoniam alio similem esse, unde calefaciet
tertio ordine, atque exiccabit, de hoc seordio pulchrum
quoddam experimentum errare non desulam, superiori-
bus annis cum illustrissimis Herculis quarti ducis nostri
equorum armamenta pestis quædam invasisset, ut singu-
lo die quinque sex, aut octo morerentur, cui it princeps,
ut huius pestis causam inquirerem, statim nisi ex mor- 10
tuis equis quinque aperiri, nihil mali alijs in visceribus
inueni, solus patebatur uentriculus, qui undique paruis
vermibus rubris ad unguis longitudinem totus erat circū-
datus qui adeo parieti uentriculi inheebant, ut iuxta
ferri possent, equi illi nihil penitus edere poterant, sed in
terram decedentes moriebantur, tunc nisi ut unumq; ex
reliquis due seordii uncie daretur, deinceps nullus obiit,
illorum vermium causa fuerat quoniam turbulætas aquas
tota hyeme biberant, in puerorum uermibus inter alia ab
hoc tempore seordium miseri, et mire profecere. s. v. 20
Bacchara in mediū uenit. l. v. a. Quid intelligas per bac-
chara? s. l. Nam herbam quæ alio nomine assaron appel-
latur. b. r. a. Mirabar te a communi errore liberum esse,
duæ herbe sunt baccharis, et assarium, si quis Dioscori-
dem et Plinium recte considerabit, et forte hunc error
emanant, cur a nostris uulg. orbis assarium bacchara ap-
pellaretur, quia multæ baccharis notæ in assaro posite
sunt de nominibus præsertim et iuribus, hæc autem ni-
hil ad præsentem locum. uide assari copiam in illo ma-
cro et siccanti loco. radices et herbam serua, et sola mi- 30
nora habet, quam hedera. s. v. Terrarum in meo horto fo-

nicenus eam baccharem esse putauit, quam nostrum uile-
 gus sclaream dicit, non sclaream illam, quæ asprella uo-
 catur, inter exquisiti species à nobis supra reposita, sed
 herbam illam magnā, quæ purpurascens in albam flo-
 res facit, herbam sancti Iohannis etiam Ferrarie uoca-
 tam, quam Simon Gemuentis centrum Galli, aut cristam
 Galli falso, et impudenter nominat, duplex autem est hor-
 tensis, & syluestris, ambas credo nouit. s. r. v. Et melius
 Ferrarie est, qui nō nouerit. B. R. A. Decipitur autē Ge-
 muentis putans eam herbam, quam Plinius capite quinto 10
 libri. 27. alectorolophon uocat, prædictam sclaream esse,
 at quicquid sit in præsentī pro bacchare Leoniceuū imi-
 tari iubeo, ut hæc, quam dicunt sclaream serues, in his
 asperis montibus collectam, cuius radices, & folia seor-
 sum habere studebis. s. r. Baccharis est, ne reuera sela-
 rea, aut sancti Iohannis herba. B. R. A. Hoc in præsentī nō
 assero, sed laudo tantum, ut interim sclaream pro bacchare
 utaris, ut Leoniceus edocuit, quomque meliora inuenia-
 mus nam alias de hac herba diffinitus locutus sum, nūc
 id te latere nolo hanc herbam calidam, & siccam esse in 20
 secundo completo, tamen ne mali suspicati sint, herbam
 hanc sancti Iohannis uocatam, omnium esse, uia enim à
 Dioscoride describitur esse similem marrubio, folijs cau-
 le quadrangulo sesquiduo aut aliā altitudine, circa quem
 cornicula prominent, siliquarum relique radicem uerpus-
 nutantia, in ijs duorum generum semen syluestri, rotan-
 dius colore fusco, alteram nigrius, & oblongum, tu uero
 lector optime an herba sancti Iohannis Ferrarie appe-
 ta omnium sit iudex esto. s. r. Perforata sequitur. B. R. A.
 Mira herba, & mirum maris, Dioscoride n. eius folium 30
 non pinxisse, in illis præsertim foraminibus, quæ in 40

- apparent si prae oculis ponatur. mirum praeterea est Plinium solertissimum virum hoc non animaduertisse, qui libro. 25. capite. 13. cum diffusè pingit 51. Nonne est illa herba, quae ab antiquis hypericon nuncupatur? v. a. A. Postest quidem & eodem nomine appellari, quoniam nonnulli apud Dioscoridem eam ita vocant sed proprie, & recte hypericon alios flores habet, unde haec esse non potest, cui lateri insunt flores, illa autem est apud Dioscoridem, quam rutam sylvestrem nominat, de qua tertio libro agit. flores solia. & radices serua. 51. Radices seruare assueti non sumus. v. a. Tamen ad usum medicum proficiunt, immo ut semina etiam conhas tubero. solam gratia & cultum amat, ideo terrarum illam habere poteris, in feminibus autem maximus recentiorum error inualuit, ut cum rutae sylvestris feminibus, an nonnullis receptis, ut dicunt uti debuissent, semen citius accipiunt herbae perforatissimae sunt tamen qui potius hanc perforatam ascyron apud Dioscoridem putarunt, quam rutam sylvestrem, uerum idem sunt specie ruta sylvestris, & ascyron, tantum differunt quia ascyron maior est, sunt ambae idem, differunt sola magnitudine, & ambae perforatae, ambae hypericon, ambae. erba osimon & eiusdem viribus insigniuntur, haec uero nota, & diligenter. scio ut tu ipse lactucam a brasica aliis & non minus certam fere nomen latinum ut tamen haec enim rutae sunt, & illa uero rutae sylvestris. Item nostrum iugis, & perforatam, & herbam, ut uolunt appellat, uolunt & altera etiam sancta ut uolunt supradicta sit, sed hanc habent proprium nomen calli facti a foraminibus, nam ipsam appellant mille perforatis, ueni si dixeris mille foramina, & alij Germani Ianes xraut. i. Ioannis herba, alij runraib, alij vnser frauen

bedesiro. i. nostre domine stramē, alij barthau. i. durū fœ-
 num uocat, quæ nomina sicut magis propria, quam quod
 primo loco dictū ē à Polonis szpirito sana ziele, a Cre-
 tensibus uulgo agriagudoro dicitur. quā uero de ruta ser-
 mo incidit etia lerrarie nostrā hortēsem rutā habez-
 bis, cuius semina, radices, et folia seorsū colliges. s. v. Et
 Capraria ruta in modum uenit. w. r. a. Experientia mo-
 nuit, hanc herbam pestilenti morbo summe proficere, no-
 strum uulgus giargam uocat, apud antiquos penitus igno-
 ta uidetur, nam descriptiones specierum rutæ effugit: nō
 enim Chelidris, aut satiuæ, Gallaticæ, aut montanæ speciē
 subiit, ideo noua herba potius est, quam ab antiquis descri-
 pta, quan- lo- que uero suspicatus sum eam esse, quæ quarto
 libro. i. Dioscoride Pol emonū uocatur, quoniam autem res
 sit plena ingenii putoris. fateri per quos profecerimus,
 in hac re me attentū fecit excellentissimus Nicolaus Leo-
 niceus, & doctissimus Vincentius Caprillis cōfirmant.
 cuius sententiæ & in presenti sum, quousque meliora in-
 uenerim, nam hæc herba ramulos habet graciles, pena-
 tosq; folia paulo maiora, quam rutæ, oblongiora tamen,
 ad Polyg. m., & Nepetæ lōgitudinem, in summo ramulo-
 rum ueluti corymbi sunt, in quibus nigrum semen est. ra-
 dix cubitalis, alba, Laniaræ herbe radici similis, ex hac
 Dioscoridis pictura uides rutam caprariam huic fere si-
 milem esse. s. v. Immo in nullo dissentire uideatur. w. r. a.
 In hac aspera montis parte, atque macra huius herbe fo-
 lia, radices, semen, & expressum succum colliges, quum
 autem experientia aduersus pestilentem morbum ualere
 ostenderit, quod frequētissime obseruatum est, ut per eius
 succi potionem plures in sanitatem ex eo morbo restitui-
 ti sunt, Dioscorides uero contra serpentes ualere dicit, et

uenena

uenena, sunt Polemonium, quæ autem ueneno, etiam pestilentia morbo aduersantur ideo, & ex utrius indicio, rutam caprariam cum polemonio idem esse iudicandum. etiam galga, uel ut alij galga, serpentes, & mire puerorum uermes interficit, ex eius succo aloë, myrrha, & creco præcogit, inani ad uermes puerorum unguentum parat, alij herbam farvacenam, alij scennæ græcum syluestre id lam asperant, et Polonis noxia ruta dicitur. 55. De te plurimum miror, qui cum probare tentas, huius caprariæ

- 1° rutæ succum a lieris puerorum uermes ualere, aloë, & myrrha commiscere, at nullus ambigit myrrhā ex se contra uermes ualere, & aloë, uerū tamen si probaturus eras hanc rutam uermes necare, id simpliciter probare debebas solo huius rutæ succo sumpto, qui etiā id efficere non potest, cum nullam habeat amaritudinem, nisi occultam proprietatē adducas, quæ id efficere ualeat, at de hac proprietate Galenus nusquam locutus est, neque ex antiquoribus aliis, quem sciam. 56. Tu de me miraris in polemonio uenerande senex, & ego de te uehementius miror,
- 2° qui nostra uerba non intelligas, nempe inficias nō eo succum solum uermes interficere, & potui sumptus, & extra applicatus, at quis impedire debet me aliis additis, aut unguentum, aut aliud medicamentum coñficere, quod efficaciorē uini habeat, quam si unguentum simplex ex seipso recipiatur, tu ingenuitatem meā reprehendis, quæ te sponte edocuit, & quæ experta est sine præmio elargitur, erant hæc boni consulenda, non reprehendenda, quippe non cogimus te his ut se lita proponantur, ut si cuiuspiam bona uideantur illa recipiat, si minus deserat, tu nimis elatus, ac petulans in alienas menses non uocatus in
- 3° filis, arbutor te paucissimis negotijs occupatum, cū tem-

pus tibi suppetat nostris nugis reprehendendi, cur Gale-
 nium non accutis, qui probare uolens quantam Anchusæ
 speciem contra latos lumbricos ualere, inquit ualere oxy-
 baphi mensura cum hyssopo, & nallurtio epota. en Cale-
 nus alia admiscuit simplicia, quæ ualere contra latos lum-
 bricos nulli dubium est, tamen præcipue ab illo proban-
 di erat, quantam anchusæ specie uermes illos necare, sed
 potius laude dignus est Galenus, qui eorū miscella ponit,
 quæ a liuersis latos lumbricos ualent. Ad herbam uero ip-
 sam de qua azomus re leuiores si gullitur quando semina **10**
 habet, & si etiam flores subobscuram quandam habet
 amaritudinem, addo reculam quandam uniuersalem, om-
 nia quæ a liuersis serpen-tes ualent contra lumbricos etiā
 ualere. de occultis proprietatibus nullus forte minus fudit oc-
 cultis illis proprietatibus, quam ego, tamen Galenus ex
 occulta proprietate multa probat licet in nono de simpli-
 cium medicamentorum facultatibus ubi de lapidibus ser-
 monem coepit, dicat facultates huius esse totius substantiæ
 proprietatis ratione insunt, a methodo, ac ratione alienæ
 sunt, & per solam uoscimur experientiam tamen deim- **20**
 ceptis in tasside lapide occulte proprietati fudit, & alijs
 multis in locis illam probat, immo in decimo de simplicium
 medicamentorum facultatibus ubi de uisus canceris diserit,
 librum se futurum promittit, in quo de his pertractabit,
 quæ totius substantiæ proprietate agunt. & refert omnia
 de quibus locuturus erat esse de eorum numero, hæc sola
 breuibz referre uolui, ut uideas Galenum, & illa proba-
 re, quæ a proprietate agere nata sunt. quamuis huic pro-
 prietati nos fidem exiguam adhibeamus, deinceps igitur
 o bone Senex, quomodo loquaris considerato, bolomonū **30**
 agit sua qualitate, & amaritudine quadam subobscura,
 quodq;

- quodq; nos tali argumēti genere ut amur, si tibi ardeat accipito, sin minus, id quod potius lubet sequaris s e. Omnia boni consulas. B R A. Immo, & boni consulo. & quæ dices facile feram, etiam si inurbanioribus uerbis utereris, ut iam usus es addoq; nōnullos esse, qui Aphacem apud Dioscoridem giargam esse putarint, quibus nūmodo consentio cum Dioscorides dicat tenuia admodum folia habere, immo cum illis potius inclinarem, qui aphacem uitiam esse putāt, de hac autem re impresentiarum sententiam ferre non est opus. s e. Soldanella occurrit. B R A. Hanc & soldanam uocāt, in quo pandeclarus longe errant. s r. Quomodo potuit tantus uir errore duci? B R A. Hoc tibi adeo aperte ostendetur, ut nullam habere excusandi ansam. s e. Ostendis obsecro, alioqui semper illi incorruptam fidem tribuam. B R A. Author hic Chachillem apud Serapionem soldanellam esse fatetur, & Neapoli chachilio uulgo dicitur. s r. Hoc certissimum est, & semper id tenui. B R A. Sed errorem audias, Serapio inquit chachillem usnæ, aut Nasturtij folijs ambiret? s e. Usnæ folia non habet, sed quid nasturtiū sit ignorō. B R A. Nasturtium ea herba est, quam Ferrariense uulgus ex acrimonia agreto uocat, uidetur ne tibi soldanellæ eius habere folia? s r. Minime. B R A. Igitur pandeclarus tuus errant. s r. Si meus errant etiā tuus, qui eadem nota impressi sunt. B R A. Non dico tuum quem possideas sed quem ames, quem tota mente prosequaris. s r. Tu ergo odio habes? B R A. Non odio habui, sed illi non adeo fidem præsto quam antiquioribus potius credā, 50 ipsam uero summe laudo, ut eum, qui suo tempore plurima uiderit, & alios uiuandi gratia in cunulū redegerit.

1. **H**ec dimittamus ne opus nostrum impendant, remon-
 rentur ue, nam tibi credere statui, uerum hæc herba ab an-
 tiquioribus quo nomine insignitur? **B R A.** Omnino dubia
 est, tamen ea uidetur, quam Dioscorides Brassicam mari-
 nam uocat: habet enim folia aristolochiæ rotundæ similia
 in maritimus nascitur, & Ferrariam importatur aquam
 intercutem habentes mire soluit, ut plures eius pulvere
 sanos reddiderim, hic non inuenitur, sed commodius Palesti-
 næ Venetorum, inter Motamauchi, nunc Malamochi por-
 tui, & fossam Clodiam, quæ Chioza dicitur sitæ, circa ma- 1. **Q**
 ris litora magnam copiam inuenies, aut circa Illustrimi
 Ducis nostri maritima, ubi uulgo Capo de goro dicitur col-
 ligere poteris. uno tantum deterrecor Dioscoridem scrip-
 tum reliquisse Brassicam marinam folia habere longissi-
 ma, quod soldanellæ non conuenit, id forte in aliquo loco
 est non omnibus. Miror autem quomodo Dioscorides di-
 cat longissima folia, & aristolochiæ rotundæ similia, quæ
 rotunda aristolochia longa non habeat, unde suspicatus
 sum, & si Græcis textus dicat $\phi\upsilon\lambda\lambda\alpha\ \mu\alpha\chi\epsilon\alpha$, ut lon-
 gitudinem ad folia tribuat id in foliorum ordine, intelli- 2. **Q**
 gendum potius, quoniam eiuscemodi herba seipit, & ex
 uno pediculo hederaceorum modo procedit. procedunt ue-
 ro à ramulis longis per terram repentibus leniter ruben-
 tibus, nihil enim hanc marinam brassicam soldanellâ esse
 impedit, quando hæc foliorum longitudo. hæc autem satis.
 interim alias herbas enumera. **S F.** Prius cuius sit quali-
 tas edisseras. **B R A.** Est in secundo ordine calida, & sic
 ca. **S F.** Abrotomum accedit. **B R A.** Herba Ferrariensibus
 notissima in modum arboris crescit, ut si utex dici possit,
 & pulcherrimam comam in rotundum facit, eam edocere 3. **Q**
 opus non est, eodem nomine uulgo appellatur aurodano:

sepe

sepe enim vulgus nostrū loco, b, u. et loco, t, d, ponit, hīc
herbam marem, et feminam habet Dioscorides testatur
eam in his montibus indiscriminatim legito, et semina, ac
ramulos seruato, a Gallis an opne, corrupto a Latino no
mine, et a Germanis nonnullis slabv vitz, a Polonis bo
zedrzewko vocatur. s. t. Quae sunt abrotani qualita
tes? b. r. a. Calens in sexto de simplicium medicamento
rum facultatibus, aliam facit in tertio ordine calidam, et
siccam ad le et in media tertij ordinis parte reperiri.

- 10 s. t. Centuncium sequitur. b. r. a. Turpe est vocabula im
mutare, et turpius corrumpere, centunculum dicere opor
tet. s. b. Esto centunculus sit, sed centonicum a pueritia
usque didiceram. b. n. a. Gnaphalium a Graecis dicitur,
Plinius clematidem a Graecis appellari censet, sed falsū,
ut inquit Leoniceus quamvis facile defendi possit a ca
lumnia Plinius non esse clematidem aliquam Dioscoridis
sed eodem nomine etia appellari, praeter id quod, et gna
phalium dicatur, non minima herba est, qua antiquitus pro
tomento utebatur flores in ramulorum juncuntate luteos
20 habet non alii cates, ut Marcellus inquit folia cum flori
bus legentur in his montibus, licet etiam Terraria in
copia uideat, quidam sanctulinam dant centunculum vo
cant, at quia nos pharmacopoeia diversis herbis utamini
pro centunculo habet et centunculus est, quae folia micilia,
temia, et alia habeat. a deo meos est ut uideas ea nos
pro temento commode uti posse. Ex istius vulgus cenco
nego, Germani rhodexant, et et cornum herba, quoniam
ipsa termina sicut appellabatur, quamvis et alij eade
tamen non sicutio ipsam rhodexant dicant, a Polonis
30 absinthium pycen vocatur calidum est in medio secundi,
et siccum in fine. s. b. Sauna, et post eam imperius ue
nit

nit. B. P. A. Commodius numerasti, quàm tui Arabes fecerint, quippe qui sabinam à iunipero distinxisti. Tuus autem Serapio simul cum iunipero sabinam confundit. s. v. Immo sabinam per se scripsit. B. P. A. Scripsit quidem, & seorsum, sed postea inter species iuniperi sabinam computat, quod nusquàm a Dioscoride, Plinio, Galeno, Paulo, aut Actio factum est, tamen non adeo improbo, ut non uideam secundum uarias linguas, ita dici posse, nam hablagar, quo Arabice iuniperus significatur, sabinam etiam comprehendit, quum uero duæ sabinæ species sint altera folia cupressi, si, altera tamaricis habens, quæcunque collegeris, tuæ officinæ satis erit, & præsertim in his montibus habere fluideas, & potissimum folia, à Gallis faune, à Germanis seuerbaum, à Polonis schavvina dicitur, de iunipero idem sentiendum, quum duæ species sint maior, & minor, utrâ collegeris satis erit. id commodius fiet, si maritima loca adeas, in quibus folia, & grana colligere oportebit, grana tamen iuniperi non debent esse fabarum grana minora. At loci siccitas in causâ est, cur minora fiant, hoc addi propter eos, qui iuniperum nostrum ob granorum paruitatem. iuniperum esse inficiantur, non enim grana habet ad Dioscoridis mensuram descriptam, hoc tamen ubi que necessarium non est, nam constat in omnibus iuniperum esse, præterquam in granorû magnitudine, nos quandoque iuniperi grana Venetijs uidimus ad mensuram sabinæ, immo sere Auellanam nucem æquabant, erant autem ex Græcia Venetijs allata, iuniperum Galli uocant Geneure, Germani weckholter, Poloni taloniecz, uel ut alij taloniecz, ab Hispanis enebro dicitur. s. v. Quæ sunt & sabinæ, & iuniperi primæ qualitates? B. P. A. Iuniperum calidum, & siccum ordine tertio Galenus indicat, in se

to de simplicium medicamentorum facultatibus libro, ad-
deq, esse in media tertiij ordinis parte, eius tamen fructus
solum est in prima parte siccus, nempe & ratio dicta
siccitatem caliditati equalem non esse, propterea cum sit
in media tertiij ordinis parte calidus, erit in prima eius-
dem ordinis parte siccus. Antequam uniperi qualitates nō
videtur exquisite nouisse cum dicat ad caliditatem, & sic-
citatem declinare, & semen eius esse calidum in primo,
& siccum in secundo, cum tamen Galenus ostendat esse

- 10 magis calidum quam siccum, ratioque, dicitur unguiperum, in
tertio ordine calidum esse, quoniam tenuium partium est
et in eo ignea substantia domina est, deinceps substantia
terrestribus adusta, unde et siccitatem habet. Sabina et ip-
sa easdem habet cum unguipero qualitates, in tertio etenim
ordine calida, et sicca est, estque sicca in tertio remissa, et
in medio calida. s. i. Hepatica sequitur. v. r. a. Nusquam
apud antiquos auctores quos sciverim alteram hepaticam
invenit, quam hepaticorum, id est quae per excellentiam he-
par unaret unde ab hepate nomen accepit, quamvis et li-
20 nus ab Iupatore rege nuncupaverit ut hinc deprehendi
possit, si a rege denominationem habeat, absque aspiratione
ne scribit, si ab hepate cum aspiratione et potius hepatum
quam hepaticorum dicendum, tamen in praesenti commu-
ni omnium sermone utemur. Alia vero herba, quae a recentioribus
cupatoria dicitur, quae intra puteos, et humores
lapides nascitur terrae inharens hinc inde foramina ha-
bens, ac in cunctis partibus Italiae, corde, et antiquioribus
lichen vocatur, vel λεγαν, id est murex, nam supra mu-
30 scion vocatur immo Dioscorides murex, cum ipsum esse tra-
dit, pistosia herba est, lichen vero dicitur, quoniam pecu-
liariter impetigum succurrit. cur vero a recentioribus
hepataria

hepatoria dicta sit, & a nostris mulieribus huiusmodi ob id
 factum esse arbitror. non nam se apud ex se in Italia Dio-
 scoridis inquit hac herbam invenisse, sic enim ait, qui mor-
 bus ab hepate venit, tunc per os exhietur, & apud, quod
 Dioscoridis illucendo dixerat, idque Pandectarius non an-
 randi praeiungit, qui secum Galenam, & Dioscoridem, ad
 omnes egritudines hepatis valere facit, quod tamen
 apud hos authores nusquam dictum invenitur. errat etiam
 Pandectarius, quia lichenum facit apud Arabes ariet, bo-
 sica hazez mulsareth postea quum de lichene tractat, ut-
 num terre vocat, quicquid sit ostendit se necesse nomi-
 na, & minus ipsam rem, ob id forte hepate dicitur, quia
 humida est, & frigida, at plenamque hepatis causa esse po-
 cat, sed quod haec per excellentiam hepatis sit, minus jam
 fateri opus erit, ego quia in hoc mihi herbam esse adve-
 trabar, quia supra mihi in oram saepe ante oculos re-
 ra altera herba est, quam a Dioscoride minus etiam ap-
 pelletur, quam & recentes usum dicunt, & tunc po-
 tius ea videatur quam Dioscorides telephion vocat. sed
 haec alias nunc tantum id scito a Germanis etiam ab he-
 pate leber araut, i. hepatis herbam vocari, quibus & eo-
 dem nomine eupatorium quoque comprehendantur. hanc
 herbam Ferraria commodius habebat, qui in alio, & alio-
 ro loco intra puteos, et per humectationem, lava. & sub
 solares radij parum nascitur, s. v. In quo ordine figu-
 ritatis & humiditatis est r. r. a. secundum ordinem at-
 tingere arbitror, de nominibus tamen recentibus miran-
 dum est, qui illam in primo ordine siccam esse iudica-
 runt, cum solus herbae aspectus humiditatem praese-
 rat, haec herba a Polonis dzieciaczecim dicitur, Neapo-
 li figatara, & a nostris mulieribus figateila. s. v. Centau-
 rium

rum manus, & minus accedunt. B R A. Statim à praedio de maiori centaurio uerba fecimus, quod eiset ostendentes, & quomodo à rhapsontico differat, minus autem centaurium ne hic queras, quoniam aquosa loca amat, & in terrarum ista agro mirifice crescit. s. e. Differunt ne centauria h. e. B R A. Et apprimè differunt, non ne oculis eorum differentiam percepisti? s. e. De uiribus loquer. s. R A. Arabes tui de centaurio loquentes in manus

- & minus partiuentur postea coram uires exarantes adeo
 10 confusant, ut in l. s. seminatum amborum uires miscerent, quum tamen à Dioscoride, à Iulio Galeno, Paulo, & Aetio longe distincte probentur apud uero Arabes, ut Mesue, ac Serapio de his, ac si eadem uires habeant loquuntur, quum ualde distincta sint & solo nomine quod ent, ita uero appellantur, quia à chironē centauero inuenta, quum uulneribus Mercatoris sagitta curaretur. Latini ob summam auaritudinem minus centaurium sel terre apppellant, in qua re Theodorus Gaza deceptus est, qui non de plantarum uistoria libro, Theophrastum interpretans, ubi de maiori centaurio tractat, sel terre interpretatur, quod minus centaurium est, & quod magis graue est, Theophrastus de radice loquitur, qui per decem annos reperiari tradit. At Dioscorides, & Plinius radicem minoris centaurii supernacuum esse, & nullius usus affirmant apud uero interpretatur sel terre, quod est minus centaurium, tantū exculari potest Theodorus, qui in publicis Dioscoridis textibus inter alias maioris centaurii appellationes sel terre inuenta sed falso, quoniam maior centaurii radix subdola est, minoris autem amarissima, adeo ut Plinius uir latinus refert, sel terre dictum. s. e. Reperitur ne centaurium manus in nostris terrarum

rariorum

[illegible]

57. Pulchra quidem nomenclatura, & ridicula u r a. }
Neapoli centaurium minus camuno syluatico nuncupant,

I y Poloni

- Poloni centiortia. s. r. Que nam sunt eius primæ quæ-
litates? p. a. Calidum, & siccum est, calidum ordine se-
cundo, vel in media parte vel in tertia, & cum sit atmo-
dum siccum in caliditate, testatur in tertio ordine siccum
esse, et etiam eius vires in ulceribus conglutinandis osten-
dunt. Atque in tertio ordine calidum esse testatur,
quod isle is veri fiat, cum mixtam habeat sui in com-
positione sui tantam terræam frigidam. s. i. I. Impinella
sequitur. p. a. Hanc herbam apud antiquos nunquam
10 inueni. Hermolaus libro quarto sui corolarij in capite
de saxifraga cā mire describit, que incipientibus hydro-
pices malum valet. s. v. Immo est valde similis saxifra-
ga, unde cum e sem puer cā men de lici, cuius frequenter
ab antiquo herbario recordationem fieri audiebam,
Pimpinella pilos saxifraga non habet ulios.
p. a. O palchrum, & mirum carmen, fuit omnino me-
morie mandandam, unam est, pimpinellam apud anti-
quos non extare, quos scierim, tamen in theophrasti Gaz-
in Theophrasti interpretatione quæ author dicit thrya-
20 lis, ipse obiectum interpretatur si autem per libanellam
hanc intellexit, quam pimpinellam Ferrarie vocamus in
acetarijs gratam, ut etiam multi recentes illi attribuerit,
longe errat, nam constat thryalidem herbam pimpinel-
lam non esse si quis etiam pingues minerne descriptio-
nes legat, nam pimpinella herba est habens sarculos ab-
calem radice plurimos, ac densos rubros cum radice, lo-
lio paruo orbiculato, & exornatibus serrato, semina
in modum mori r. b. fieri, hæc est pimpinellæ forma,
que & pimpinella & bipinnula, & a rusticis patamus
30 sanguis herba dicitur, & Garis pimpernelle, & a Germa-
nis libenell, & Polonis biedrzyecz, & Cetenjam iui-

go pipinella. huic modo thryal idem conferamus ut Dioscorides pingit in phlomiside, nullam habere cum predicta similibus nem statim constabit, uerum si i herbarius hoc nomen bibinella thryali sit tribuerit, u. l. ynam latinam ampliaret, cuiusmodi dignus est, at ex altera parte arguendus qui inepta nomina sequatur, quum apud nos id nomen thryalis in usu sit, ut apud Plinium constat uirum latinum, ideo non est opus in herbis ita temere nomina immutare huius herbe folia cum ramulis & scorjiam semina seruabis: tamen verrarie in herbis habetur, & in magna copia, nam ea in acetariis utimur. & uicipientibus asceitis proficit. s. v. Mirum est tam celeberrimam herbam ab antiquis non fuisse descriptam que etiam pluribus morbis prodest. s. u. a. Ne admiratione afficiaris, quoniam plura multo elegantiora emiserunt ut zacecharum, mannam, castam, senam ne igitur ex hac herba mouearis, quia multa post antiquos inuenta sunt, & plura inuentur. s. s. n. Nullam habes herbam, que huic in Dioscoride quadraret s. v. a. immo aliquam, sed an ea sit ambigo. s. i. Saltem te ipsam in hac re explica. s. u. a. 20
Dioscorides libro tertio de tencro herba trahit, ita d. Tencro Alacis fratre nominata, quam dicit esse uirgatam foliisem trixagium, tenui folio ciceris forma si autem trixaginis pascituram confiteres quam nos uulgo calamandramon quod chamædrom appellamus habet folia diuisa sicuti quercus, ut manifestum uideatur tencro non pimpinellam esse si folia, & uirgis ceteris tremis s. i. ego alioqui comitari non possum, cum in tencro non esse pimpinellam. s. u. a. At ego id non ita temere dico tamen suspicor, & figura illi satis affinis est, immo & uires, 30
quoniam licetosis, & uenenatis succurrit, cauda est, &

caliditatis gradum attingere, & radicem secundum siccitatis ordinem. s. l. Cymbalaria sequitur. B. R. A. Quam herbam hoc nomine intelligis? s. l. Iam, quæ terrarum in parietibus frequenter nascitur, ab Hermolao libro quarto Corollarij in cotyledone descriptam, quæ solum quodammodo angulosum habet hederaceum, sicut enim parvum purpureum. B. R. A. Illam ergo intelligis, quæ a nostris mulieribus herba venti dicitur. s. l. Illam inquam, quam & umbilicum veneris, & tanarellam nostrum vulgus nominat. B. R. A. Nusquam apud antiquos auctores hanc herbam repperi, qui enim Dioscoridis cotyledon esse scitur, quoniam cotyledon cymbalium etiam dicitur, longe aberrant, nam cotyledon in mariamis nascitur, nec solum habet coxendicis figura, qui vero ob id eam esse putarunt, quia & umbilicus veneris cotyledon ab antiquis dicitur adhuc errant, quoniam ea herba, quam queris, veneris umbilicum non præsentat. Jucere, qui secundum suam specie[m] hanc cymbalariam putarunt, quam gallinaceum pedem vocant, quod esse non potest, quia hederæ folia non habet, unde non mentiri hanc herbam apud antiquos me legisse, nec mirum quia omnia non pertractarunt, nobis autem satis est a patribus, & avis expertas vires habere, quia nos ab antiquioribus pertractata non sit, eius ramulos cum folijs & seminibus terrarum colliges, in parietibus antiquioribus & lapidum cumulis non est etiam secunda cotyledonis species, quæ in modum sedæ in montibus nascitur a Polonis syconia, a Cretensibus vulgo potirida dicitur. frigida est in secundo ordine, & humida in primo. s. l. Artemisia occurrit. B. R. A. Nō dubito, ut nonnulli fecere, eam, quæ apud nos corrupto vocabulo artemije dicitur, ac si artemisia dulum sit re-

que et bilem et pituitam trahat. scimus tamen quos-
dam nostrum vocarum Brulaculum qui a recentibus co-
tilla fetida dicitur maritima appellare, ut se apud hos
Parthenium ex maritima. et hanc sementiam sequi-
tur Serapio qui in alexandria ex se ientia Dioscoridis pur-
gens Parthenium. et hoc attert ad est brulacule. qui uero
nostrum vocarum brulaculum chamemali speciem esse as-
firmant, dicitur tamen, quia cum tres sint chamemali spe-
cies a floribus coloribus distincte, alio purpureo, et luteo.
Brulaculo autem alios flores in medio luteos habet, ut
nostrum uulgare chamemalon ideo cum eo idem esse oportet, quod longe absurdum est. s. v. Quibus coriandri so-
lius putat Parthenium a Dioscoride comparari. B. R. A.
Dioscoridis uerba in hoc ore uidentur ad tenuiora folia com-
parationem fieri, quippe inquit coriandro folia similia ha-
bet tenuia, certum est parthenii folia simpliciter tenuia
esse dici non posse cum multa alia sint longe tenuiora, pro-
pterea ad tenuia coriandri folia comparat, et inquit uita
parthenij oia uita uos. et de hinc, id est similia coriandro
tenuia. s. v. Que tenuia nuncupis, minus tenuia uiden-
tur, quam latiora. B. R. A. Deciberis. s. i. si saltem habe-
bo brulaculum am. uti tunc carere. B. R. A. Subanarium
est et acre tunc quod in inquitur. s. v. Cum haec herba
u. de feris sit, Dioscorides alio nomine uti debuit, quam
dicere oia uita uos. et de hinc. B. R. A. Nam ne te te esse mo-
rosum, et non nouisse. Cuiusmodi nota e Dioscoridem in
Graeca lingua non fuisse abno sim. d. b. u. e. m. prater id
quod summi uiri ut Marcellus et Hermolaus interpreta-
ti sunt sub uiroso odore, et uiroso odore, arbitror te po-
tius nugari cupere quam de re ipsa loqui, pro te melius
esset negocia tua expedire, si que habes, quam in rebus

tam

- tam tenuibus dubitare, nos quandoque de Parthenio seorsum locuturi sumus, & ostesuri herbam hanc apud authores ualde ambiguam esse, & plura herbarum genera sub hoc nomen uenire. s. e. Cui de cortandri folijs sermo fit latiora semper intelligenda putabam, cum & tenuiora in latiorum formam ueniant cū adoluerint. b. r. a. Sicut & que continue tenuia perseuerant, & tenuia diuersam habent formam a latioribus etiam cū tota planta consensuerit, & tenuis secundum omnem dimensionem intelligitur. s. e. Quomodo matricaria distinctioni Dioscoridis, in artemisia per unū rānum, & multos quadrabit. b. r. a. Non ita ex sua semetip̃a Dioscorides partitur sed ab alijs modo distingui monet, qui equid tamen sit, in maritimis locis efficacior est, caulis, coma, & radices priuatim seruanda. immo & ex folijs succum expressum collige. Apud Galenū nostra matricaria Amaracus dici uidetur, mirandum tamen, quum animaduertat illam non inuenisse Romę quum tamen in copia Romę sit, unde in dubio sum, quid apud Galenū Amaracus sit, sed rem suo loco explicabimus. alij armoije artemisiam uocant, Hispani ut nos, Germani bei jussz, a Polonis bilieza, à Venetis herba della madona, ab hispanis altamisa, matricaria uero a Germanis matexant ad eī matricis herba, ab alijs meiram, ab alijs metterem, à Venetis manigal, a Cretensisibus uulgo mriocorten, à nouius Polonis marzana, ab alijs bziza dicitur. s. e. Que sint artemisiz qualitates? b. r. a. Galenus in sexto de simplicium medicamentorum facultatibus, illam in secundo ordine calidam esse dicit, quod in medio secundi ordinis intelligendum est, sicca uero est aut in primo intense, aut in secundo remisse. s. e. De matricaria quid sentis? b. r. a. Et ipsam esse in secundo

do ordine calidam, & siccam. s. v. Mater sylua presenta
 per. v. a. a. Nonnulli matresylviam aliam clematidem
 esse putarunt, sed errore huius quippe clematis ut olera
 cilis oleo & sale contritis parat, & quod matrisylvia non
 convenit: non enim cadendo cil, si autem aliqua sit apud an
 tiquos de hac herba mer. v. a., ea est, quae a Dioscoride
 quarto libro Perichymenō a Romanis inuoluerum manus
 dicitur, quae simpliciter fruticat folia per ambitum pusilla
 continens. subcandida ad similitudinem hederæ. secusq;
 ramuli adgenerant semen cacuminibus hederaceum præ- 10
 ferentes, albus ei flos similis jabæ subrotundus, seu folio
 impositus, semen prædurum & velli difficile radix cras
 sa, orbiculata, nisi hederæ foliis scriptum cilet, & nonnul
 li alia modica hanc esse matrem ylliam nostram credidif
 sem sunt tamen quia caprisylviam a nobis vocatum perichy
 menon patent & qui idem enim matresylvia caprisylvium,
 errant præcreta, quæ matresylviam asslenon existimant,
 vel splenon, ut Pandectarius facit, enippe asslenon, vel
 splenon neque eandem habet neque florem, neque semen,
 at matresylvia semine flore & eadem v. ignitur, ideo vel 20
 ab antiquis nusquam huius herbe recordatio facta est, vel
 sub perichymeno ponenda multa riva exant, antequam igno
 ra in locis maritimis efficaciores vires ena visatur, flo
 res semina, folia & radices seorsim collige, & aliorum
 pharmacopole caprisylviam esse abutratia: ideo cheire
 seu appellam, Asspon vero ut nos feremad'ylvia, Ger
 mani nonnulli splenon, alio lenon l'lotamen vocare con
 tendunt. calida est & sicca in secundo profectam or
 dinem. s. v. Alpeit'ylvia toruennensis. v. a. Primus li
 bro. 25. cap. 9. pent'phylon quod a Vatinis quinqueso- 30
 lum dicitur, si aggrajere existimant, at id potius trifo
 ly

hi proprium est, quam pentaphyllo, ideo quādoque Plinius
textum corruptum esse arbitrans sum ut triphyllon pro
pentaphyllo legēdum esset. At mox excellentissimū Leo-
nicenum animaduerti hanc sententiam reprehendentem,
quia alius nominibus ipsam appellat, quæ a Græcis pent-
phyllon tribuitur, & easdem proprietates suo pentaphyl-
lo attribuit Plinius, quas & Græci suo, ut hinc deprehen-
datur non posse aliquo pacto trifolium legi, quum autem
huius herbe nomen a quinario foliorum numero uentum

- [illegible]

tillam ipsam globiam quendam seruit, in quo semina sunt, hunc fragram i linc esse arbitratum sum, quoniam & nihil aliud est fragra trifolij, quam globus, in quo semina conduntur, non tamen nego fragram proprie in illa specie trifolij esse, quæ fragra ita. & si agria nuncupatur, tamen & in Veronenſibus montibus obseruauimus fragram herbam pentaphyllam esse, quod arbitror omnibus eam urbem incolentibus in confesso esse, ideo non mirum, si Plinius Veronenſis dicat, nulli ignotum esse quinquefolium, quoniam etiam fragra gignendo commendatur. Radices autem considerans rubre non erant, at tormentille radix, & rubra est quoniam effoditur, & paululum nigrescit, incipitq; & desinit cum uite, putarunt uero quidam Leonice glorie inuidi sauculam uulgarem herbam, quam recentes in solidaginis genere ponunt, pentaphylon esse. Verum habet quidem saucula in quinque partes diuisa folia, sed radices, nec rubras, nec effundit, gulas habet, nec fragra fert, ut de suo pentaphyllo dicit Plinius, licet capitula quædam habeat supra coliculos colorem herbaceum habentes. Hanc herbam Germani saucel uocant, 20 Tormentillam uero tormentill. alij rot. vuviz. alij blot vuviz. dicunt, at pentaphyllum nostrum uulg. o. e. sa. fer. ger. aut ab eisd. dicitur, ac si exprimere ueluerim herbam quinque digitorum. s. v. Tormentillam i. t. pro pentaphyllo seruabo. n. n. a. Seruabis, quoad meliora in uire liceat, nam & hoc anno pentaphyli quoniam in speciem circa parietes etiam nascentem radice rubra in guttam obseruau, secundum Galenum in primo ordine calidam est, in tertio sic cum absque acredine, & morſu. s. v. Ad citrach ergo manu dabimus. n. n. a. Nonne hodie dictum est, eam herbam, quam citrach, uel citarach appellatis,

tis, scolopendrium, uel asplenon esse. s. r. Memoria exci-
derat, ueri in ea, quæ nunc scolopodium appellatur, quo
loco a Dioſcoride tractatur. u. r. a. Dicam eſt etiam, à
Dioſcoride phyllum uocari. s. r. In memoriam uenit, ad
Mezercon tranſeamus. u. r. a. s. o. muu. ſ. h. o. Mezercon,
et Laureolum conſundunt ac ſi unum ſint, ueni duo, et
longe diuerſa eſſe oporteat quoniam Laureola, quæ Da-
phnuiſ eſt, lacte careat Mezercon eo abſolet, ut illi Ar-
bes imponi, unde Serapio, et Meſue de Mezercon lo-

- 10 quuntur, et non eodem modo, unoque capite diuerſis anti-
quorum et recentium herbis miſcent. nam Dioſcorides, et
Plinius chamæleam, et thymæleam diſtis herbis faciunt,
ut uere ſunt hi a tem Arabes uno in capite adeo pertur-
bant, et conſundunt, ut quandoque chamæleæ, quandoque
thymæleæ uires quandoque deſcripti, nem unius, quando-
que alterius miſceant, ut reuera diſtis herbis uno capite
coniuerint tamen in medio ſere capitis Mezercon a ſis
ſpecies habere ſolent, et hæc maſſæ colligatur. Ara-
bium Mezercon eſſe chamæleam, et thymæleam Dioſcori-
dis, ac Plinii, ex his uerbis in hoc monte uaria colliges,
ubi hæc aſperſi uidentur, ex chamæle: ſolia, ex thymæ-
le: ſolia et ſemina conditæ Mezercon, a Polonis uilezeli-
no uocatio ad quantum ordinem peruenit, et caliditatis
et ſiccitatis. s. r. Ozonium Caryophyllatum occurrit. u. r. a.
Hæc diſtione ſunt ozonium unum, caryophyllatum aliud,
uel uariæ quæ toto hoc nomine clauduntur. s. r. Vna ſo-
la reſ, et etiam notum una u. r. a. Ne admiratione afficiat-
ur quoniam pharmacopolas noui herbam colligentes no-
mine caryophyllatam: nunquam enim apud antiquos oz-
onium caryophyllatum ueni. Dioſcorides enim ozonium,
et axiphoræ, id eſt ozumaſtrum, et ozonium aquati-

cū sola tractat, dic tu quo ozimum uel ocimo per e aut, &
 scribatur ab οζειν quod est redolere, grammaticis cur e
 sit, in officinis utimur? s. v. Quod passim mulieres supra
 fenestras in fictilibus plantant nigrum semen habens, car-
 ryophylli odorem representans. R. A. Ferrarienses mu-
 lieres duas species habet supra fenestras alteram strictio-
 ra folia, alteram litoria habentem. s. v. Id est, quod latio-
 ra folia habet basilicum dictum, ab odore basilica dignū.
 R. A. Tamen Serapio ozimum caryophyllatum ex sen-
 tentia Isaac Ebenambram folia strictiora habere tradit. 10
 s. v. Ita apud nos unus est. R. A. Semen certe nigrum ha-
 bet, & odoratum sed non caryophylli odore, nisi olfactus
 me decipiat, est tamen una species, que citrum mire redo-
 let, ne in montibus ipsum queras, quum in omni ferè do-
 mo Ferrarie sit, solum ferè inter herbas calidissimam a-
 quam expetit, & in meridie, nobiscumq; ueluti animans
 moratur, sedendo est, sed insui nocet, folia, & semina habe-
 re oportet, mira uero & adeo ingens controuersia in Pli-
 nio, & Dioscoride est ut alterū ipsorum errare opus sit.
 Dioscorides enim inquit, si a scorpione uulserentur, qui 20
 ozimum comedere, incolumes euadere cōtrario Plinius
 lib. 20. cap. 12. si quis ea die, qua ozimū comederit a scor-
 pione pungatur, non posse sanari, nisi quis dixerit aliorū
 sententias referre. s. v. Est inexplie ibilis contra dictio,
 que sorte per uarias ozimi species tolli posset, si illorum
 sententias inueniatur, qui a Plinio referunt. R. A. Aliud
 est in his authoribus discrimen, quoniam Dioscorides lac
 prouocare tradit. Plinius uero eodem loco si illi uis mā-
 nus, extinguit quoque lactis prouentum. s. v. Dioscorides
 sorte per os sumptū intelligit, adeo addit, & agere in slo- 30
 macho mutatur. Plinius uero extrinsece apponit. quic-
 quid

- quid sit, miror maxime cur Dioscorides in secundo libro de ozmo cuncto autem de ozmo non tractauerit, quoniam eius comprehensio sit copiosa. Cuius rei causa est, ut de mentazac mentis, in ozmo non sit. Ad apud Dioscoridem perperno non reperio, et perperno qui de thymo, in uno libro, de thymo in altero, et perperno, quamuis in libri praesentis eos reprehendat, qui ordinem litterarum sequimur, et cogitata a suis congenita, duellunt, tamen utro scripseram potius faciam arbitror, ut in Dioscoride nonnulla suum locum euanescant. quoniam uero Plinius, et Dioscoridem cohibuit quod alter per os, alter extra applicuerit, non longe a Galeno distans, qui in libro de simplicium medicamentorum facultatibus, ozmo per os sumptu non digerit, immo digestionem opuscere tradit: si uero emplastrum modo extra ponatur, digestionem procurat, nonnulli uero hoc animaduertentes, quod uno in libro de ozmo, in alio de ozmoide loquatur uoluerit in quarto libro non loqui de ozmoide in coridem, sed certum esse uocabulum, et legi debere Echmoidem, quia de Echmo supra locutus erat, ab his autem assentire cogor, tunc quia nulla herba est, quae Echmoides uocetur, tunc quia ozmoide Plinius ita pingit, et eius iures, ut Dioscorides ponit, tum quia Galenus in libro de simplicium medicamentorum facultatibus, eandem ozmoidi chargetur, quae Dioscorides suo quarto libro, a Germanis Paspica uocatur ac si l'erham l'ulcam dixeris uocatur, a Polonis Zolcibasila, a Venetis basilica, a Cretenisibus uulgo basilicon churaton, ab Hispanis allahaca Galenus octauo de simplicium medicamentorum facultatibus facit illud calidum, in secundo ordine, et humiditate recrementum humidum.
- ¶ E. Bardana sequitur. B R A. Quo uocabulo uteris et ea

ne est, quam ex similitudine cum equorum unguibus, ungulam caballinam appellatis: s. b. Ea quidem est, sed potuit etiam asinorum ungues imitari. i. r. a. Ideo & multi asinuinam ungulam uocant. immo Germanum nomen, quo hæc indicatur, asino alludit. s. e. Quomodo so asino? b. r. a. Quoniam ipsam uocant esels haß, ac si dixerint asinu ungulam. s. e. Honestius tamen est, ab equo magis, quam ab asino nomen sumere. b. r. a. Illud ad rem anal, uel ab asino, uel ab equo nomen dicatur, cur illam in montibus quæris, quum terrarum abundet circa aquarum scatebras, & aquis locis. adeo, ut recentiores multi nymphae speciem arbitratu sint, quam suo corrupto uocabulo Nenufar terrestris appellarunt: s. b. sunt etiam qui farfarum, nescio an Hebræo uocabulo, uel Barbaro eam uocent. b. r. a. Immo latinum est, nam ab auctoribus solis populi comparatur, antiqui uero populum Farfarum dicebant, a Dioscoride bechion, à Romanis tussilago, quoniam uehementissime tussi succurrit, appellatur, hoc autem est si per infundibulum sumus suscipiatur, & deuoretur, 20 propterea apud Germanos aliquos bradt lattich appellari solet, ac si dixerint lappa, quæ ad combustionem danda est, uel lappa combustioni apta: recetes medici ea pro antiqua tussi utuntur, quum ab antiquis solum sumus glutiretur, a Gallis gliterous, à Polonis lopian dicitur, s. o. lia, & radices seruare conueniet, sed hoc terrarum ages. bardana calida, & humida in primo ordine est tamè Galenus sexto simplicium notat cum sicca est, acriorè esse. s. b. Capilli Veneris sequuntur. b. r. a. Postea. s. r. Polyticon, calitricon, adiutor. b. r. a. Sytle, nam uos pharman copole rem in duas species tantum distinctam, in quatuor 30 diuisis, nomina solum diuersa sunt, res minime: ea enim

m herba,

- herba, quæ à nobis capillus ueneris dicitur à Dioscoride
 adiantum appellatur, quoniam made fieri non potest
 etiam aqua aspera, quem tamen effectum experiri uo-
 lens, falsum esse comperi, à leo potius ex puteis, quos co-
 roru & propter id madida non est, uel quia nunquam
 attingit aquas id nomen simpliciter arbitror, à Romanis
 cincinnalis, & terræ capillus dicitur, cincinnalis quidem
 ob cincinnos secundum aliquos, i. incisuras, sed magis ar-
 rideri ad capillorum cincinnos idem cum polytrico, & ca-
 10 litrico est, sunt hæc diuersa nomina à uarijs effectibus uir-
 polita, nam polytricon i. multas tricas hoc est capillos fa-
 ciens, calitricon i. pulchras tricas faciens, ut autem rem-
 ipsam aptius intelligas, una herba est adiantum, in duas
 partes separata, una proprie adiantum dicitur, de qua
 priuatim uno capite Dioscorides agit, folia magis alba,
 & coriandro similia habens, & longiora, altera pars à
 Dioscoride in sequenti capite scribitur, et tricomanes ap-
 pellatur, folia habens pilici similia, tenuia, nigriora primo,
 & breuiora, hoc proprie calitricon dicitur, ex tricarum
 20 pulchritudine, quam facit, uos pharmacopole hoc com-
 muni nomine in his duabus herbis unum capilli uene-
 ris, unde apud antiquos authores solum adiantum, & tri-
 comanes uel calitricon inueniuntur, ut patebit si Theo-
 phrastum Dioscoridem, & Plinium legeris, non autem
 quatuor sunt herbe, uos eas facitis supradictis nomi-
 nibus appellate, nam sola uocantur & non re ipsa dissentiunt,
 ideo uultu pharmacopole falsi, quatuor herbas osten-
 dum, quam tæc tantum sit, tamen quatenusque speciem
 acceperis, eas tres habet à leo Ferrarie in puteis, fon-
 30 tibus, palustribus locis, umbrosis, ac humentibus muris cū
 accipito, quæ ad manus uenerit, & in Bononiensi, olo ma-
 xima

xima copia uiret, & mutine ac Regij Lepidi. Ferrarie
 tamen tricomanes. i. ea species, quæ filici similia folia ha-
 bet copiose inuenitur. Ramos tantum huius herbe serua-
 bis, auene. a. ab Hispanis dicitur, non omnibus tamen ita à
 quibusli Germanis si auenbar dicitur. ac si dixeris fœ-
 minæ erinis, quæuis ali Germani mauerrutem / sed sal-
 so, appellatur, quoniã hæc ruta muraria, à prædictis her-
 bis diuersa est, ualli etiam pharmacopole illis quatuor,
 ac si diuersa sint, utuntur, ita suis nominibus appellantes
 capi uenere, politrici, atri, adiantos, à Polonis malui boz 10
 ci xvlofui, & hoc nomine xvlofui appellat & polytri-
 con, & calutricon, & adiantum. Hæc omnes herbe in cal-
 liditate, & frigiditate symmetriam habent in siccitate ue-
 ro in primo sunt ordine. s. n. Agrimonium ad manus ue-
 nit. B. R. A. Corrupto uocabulo passim utuntur, Argemo-
 ne legi oportet, supra docui is eam herbam, quam phar-
 macopole pro argemone accipiunt, uerum eupatorium
 esse, at uera argemone apud me incomperita est, tamen fu-
 turum spero, ut illam inter alias herbas ostendam, nunc
 ipsam dimittere quoad ab aliquo oculata fide inuenta 20
 sit. s. r. Interim quid arandum est, si aliquis medicus ar-
 gemonem indiceret. B. R. A. Admonerem ipsam hæc her-
 bam non haberi. s. r. & l. m. ret. u. e. uis tu me docere hæc
 est, sus numerum tribuet. B. R. A. Placitis uerbis iterum
 admonerem, exorans ut ueritatem noscere tentet. s. n.
 Tunc altiori uoce inueneret, corutia sine ordine miscēs,
 & demecps meam otitum degeret. B. R. A. O postu-
 mum genus ignorare, & id noscunt, tamen sua ignoran-
 tia obtinati discere conentunt, & potius meris nupis
 consenscunt, quam ab alijs discere uelint, aut saltem se 30
 ipsi ueritatem noscere conentur. si pharmacopola essem,

m ij & hoc

- Et hoc mihi accideret, tales viros derelinquerem, iube-
 remq; aliam officinam querere, Et ibi que luberent indi-
 cere, quoniam pro re, rem altera uendere non licet. s. e.
 Id agere decreui, Et potius salutis anime tribuere, quā in
 paruo lucello, quod ignauus, Et pene inscius medicas, se=
 mei, ut bis ad summum in anno condonabit. his autem
 onusis ad hęc ueniamus. B. R. A. Iterum ad flores trāsīs.
 s. e. Nihil refert, nos spica nardi, et spica celtica utimur.
 B. R. A. Nominum inuentia, Et te, Et rec̃tes ita loqui coc=
 10 git, nardus absolute appellatur, et nardi spica, que in mō-
 te Indie nascitur, tamen in Indicam Et Syriacam ab au-
 thoribus diuiditur, quia mons ille duas facies habet, in sa-
 cie uersus Indiam uergente nardus indica crescit, in uer-
 gente uersus Syriam, Syriaca. Indica mox sub se Gange-
 ticam capit, que prope flumen Gangem nascitur, nar-
 dus uero celtica in Gallia, Et in Liguria alpibus, Et in Hi-
 spria uret. Habetur, Et tertia nardus ex Cilicia proprie,
 Et Syria, que mōtana appellatur. hæc est, quam habemus
 pro maiori parte, nā Venetorum nauigationes Alexan-
 20 driam, Et Alexandria Venetiis hanc ferunt: ex Cilicia
 enim Et Syria facile Alexandriā, Et pedestri Et nauale
 itinere feruntur. etiam ex Cypro insula affertur, Et sunt
 radices ille nigrescentes, non que luteum colorem habent,
 ne igitur in his montibus nardū queris, sed Venetiis spi-
 cam, caulem Et radicem emes. quauis Et ipsi adulteret,
 tibeo autem radicem Et caulem emere, quoniam hæc apud
 antiquos authores, ut Dioscoridem, Et Galenum magis in
 in usu medico sunt, quam spica, quippe folia abiicit Dio-
 scorides, ad nos tamen spica ipsa non deferretur, sed radix
 30 nempe capillamēta illa, que Venetiis afferuntur, Et mō-
 tana nardi, Et syriacæ radices sunt, nam Et ex hac re-
 gione

gione facilis est in Alexandriam Aegypti accessus. s r. .
Dioscorides inquit montanum nardum, neq; caulem, neq;
florem, neque semen ferre, & nigram habere radicem.

B R A. Quid hoc ad rem facit radix ad nos affertur non
caulis, neq; flos, neque semen, & in usu medico radix ac-
cipitur, quæ nigra est. s v. Quum dixeris Venetijs, &
Ferrariæ utraq; nardum haberi & syriacam, & mon-
tanam. i. harum herbarum radices quomodo distinguan-
tur? B R A. Quoniam radices montane nardi nigre sunt,
syriacæ uero luteæ. s r. Id quod uendimus spica non est? 10

B R A. Non quidem, sed radix & capillamenta illa, quæ
uides radici inherere, & per ipsa ueluti per manus ter-
ræ humiditatis ad radicem crassiorem trahitur, & per to-
tam herbam defertur, aliud uero sunt spica, & flos quæ
ad nos non afferuntur. s r. Tamen ad oculos spica uide-
tur. B R A. Et hoc a Galeno notatur in primo de Antido-
tis libro, ubi simplicia theriacem ingrethentia examine
perpendit, dicit enim iubet deinde Andromachus utricum
nardum imponere, quoniam ex eo, quia spica & flos in mu-
setur, nardi spicam nominant, quoniam radix sit, nec mer- 20
catores illam portare solent, quoniam in uis uicium ex
radice, quoniam ex spica faciunt, cum tamē spica in re me-
dica, & odoramentis ualeat, immo preciosum unguentum
ex spica antiquitus fiebat a Galeno frequenter spicatum
nuncupatum, quo Magdalena Seruatoris nostri Iesu pe-
des unxit, estq; error in sacris literis ubi legitur ungue-
tum nardi pistum, quem errorem Valla corrigere uolens
nardi spicati legit, quoniam potius spica nardi. i. ex spica
nardi legendum esset, radix tamen ea est, quam ceteris
partibus præferunt auctores immo quoniam radix excu- 30
tur puluerem pro lauandis manibus seruari iubet Dio-

scorides, adeo raris odorata est, & Galenus radicem nardi
diuina in libro de Anatomicis ex simplicibus nardus
cum vocari dicit vice de nardo, vel ut nos hanc de spica
ca. Nisi in mentem uenisset Ligures ueram celestem nar-
diam habere, tamen loco eius, herba diuisa nobis ha-
uendula uel, ex qua & nardum oleum paratur, id est id,
quod apud nos de spica atq; elio ar, tamen latantula, &
non lo longi me d. lat & quid sit ignoramus nisi illam
pseudonardum uocemus. s. v. Cuius est temperiei nardus?

- 10 **BR A.** Galenus octavo de simplicium medicamentorum fa-
cultatibus in primo ordine calidam esse uidet, & in se-
cundo siccam at tantum, celeberrimum uero uocem dice-
mus cum abque ratione se l semper solo deprehendatur nar-
di caliditas non possum non, tunc e se in secundo ordi-
ne calidam, & in siccitate ad tertium peruenire, uel ad
secundum completum: tu index esto, nobis satis uidetur
hec amouisse, & lectoribus tanquam d. nro ostendit se,
qui recto iudicio hanc perpe idet. s. v. Omnes tamen u-
ferunt, nam Arabes quim & recti & Latini recentiores.

- 20 **BR A.** Quoniam omnes ex uno Galeno accipere, & rem
interius non considerant. s. v. Ioham sequitur. **BR A.**
In plenis & montibus haec herba reperitur, Dioscorides
in usu montanum esse ce fter. s. v. primo & nos semper
montanum uel hanc uel uiam, & multum utamur. **BR A.**
Non habet hanc uel cam sola te nomen putauit sed u-
fiam caput in prima habet caput hominis capillo si-
nale, ut non de montibus e, reg e eregit, & pul-
lulat sicut tamen pharmacopole ter. s. v. qui pro Pello
alteram herbam fumant, quam non in an sit apud nos

- 30 **Pellon, & uulgar. Leontenas in consoli ad thermo-
laum Barb. pum Plinij errorem ostendit, Tripolum cum**

Polio

Polio confuridentis, totam herbam in his moribus sine ra-
dice, sed cum floribus, & semina, as serua, eius nomen
sortitum est ex similitudine, quam cum homine cano ha-
bet, unae herbae multorum stipitum, quae ueri bar-
macopole utuntur, Polium non est, s. r. non omnes ta-
men illa utuntur, nam ex Benionentibus moribus polii
uicem habere consuevit. v. n. a. A Polonis uero, uel po-
ley, a uulgo Cretensium donata dicitur, est in se, et or-
dine calefacientium, & in tertio deiectionum, haec, per-
fecte sunt in minori polio. s. r. Ad paloris uirgam ac- 10
cedamus. v. n. a. Unde hac herba tale nomen sortita sit
ignoro, nisi ex longis uirgis, quibus cardui ad poliendo
palmos insident, dicta sit, ut paliores sorte unam ex his
uirgis sumentes, & aculeis nudantes ea parte, qua possit
manu capi, cuius aculeata parte gregem ducat. s. r. De
eo nomine incertus sum at cardium esse non dubito, quo
autem nomine ab antiquis diceretur ignoro. v. n. a. Apud
Diopscridem & antiquos Graecos, diopscos est licet im-
plicitur apud ipsum scolimos cardius ab aliquibus cre-
datur. Herbarum labrum ueneris, aut lauacrum ueneris ap- 20
pellant, nota herba, & terrarum frequentissima, ra-
dices seruare oportet, seorsum, & folia, habet etiam
echinum in cuius medio uermiculus nascitur ad quarta-
nas utilis, si in hoc coram credere possit. Manecius su uer-
miculum uilum obseruasse, at nonquam uidisse patetur. ego
autem certus sum nunquam a Marcello oblatum esse,
quoniam nullus errare possit, quin in altissimo tunc erat, qui
exiccare incipit, si per medium echinus aperitur, uer-
miculus albus est, qui per cauitatem echini ducitur, &
in caudicem transiit, hinc etiam uidere l. e. b. a. nequa 3.
pra. frigore moriatur. quoniam uero huius paloris uirga du-
m iij plex

scorides adeo radice odorata esse. Galenus radicem nardi indicem in libro de Antidotis ex jure iudicis non est. Et cum vocari dicitur in e de antidotis ut nos dicitur de ipsa. Nisi in mentem uenisset liquores ueram ceticam nardum habere, tamen laudamus, herba dicitur nobis laudanda uel ex qua et nardum oleum paratur, id est id, quod apud nos de spica at petior, tamen laudanda, et nardo longissime distat. Quod si ignoramus nisi illam pfeulonarum uocemus. s. v. Cuius est temperiei nardus?

- 10 **BRAS.** Galenus octauo de simplicium medicamentorum facultatibus in primo ordine calidam esse uidet. Et in secundo siccam et tantummodo, celeberrime uari uocamus dicemus cum abque ratione sed semper solo deprehenditur nardi caliditas non possum non se uire et se in secundo ordine calidum, Et in siccitate ad tertium peruenire, uel ad secundum completionem: tu index esto, nobis satis uidetur hanc amonisse, et lectoribus tanquam de pro ostendisse, qui recto iudicio hanc perpendant. s. v. Curies tamen ita sentiant tam Arabes, quam ceteri et latini receniores.

- 20 **BRAS.** Non enim omnis est modus caleno accipere, Et rem interius non considerant. s. v. Votum se patitur. **BRAS.** In plenis et montibus hanc herba reperitur, Dioscorides in usu montanum esse ceuere s. v. Votum et nos semper montanum et uolum quod in e montano uolum. **BRAS.** Non habet hanc uolum cam se a se uolum putatur sed in summo caput in partem habet cano hominis capillo simile in uolum uolum montibus e, reg e crecit, Et pulchritudo sunt tamen pharmacopole et errant, qui pro Polio alteram herbam sumunt, quoniam uolum in sit apud nos

- 30 **Polium** Et uidetur. Leoniceus in epistola ad Hermolaum Barbatum Pliny errorem ostendit, Tripolum cum

Polio

Polio confuſidentis, totam herbam in his mōtibus ſine ra-
dice ſed cum ſteribus, & ſeminaſ ſerua, eius nomen
ſortitum eſt ex ſimilitudine, quam cum homine caro ha-
bet, unde herba ea multorum ſtipulam, quia ſolent phar-
macopole utuntur, Polium no eſt. s. r. Non omnes ta-
men illa utuntur, nam ex Heronementibus, membris polii
uerum habere conſuevit. r. r. A. Polioſis nomen po-
ley, à uulgo Cretenſium donada dicitur, eſt in ſe-
dine caleſcientium, & in tertio deſiccatione hæc, por-
ſecte ſunt in minori polio. s. r. Ad paloris ungam ac-
cedamus. r. r. A. Vnde hac herba tale nomen ſortita ſit
ignoro, niſi ex longis uirgis, quibus cadia ad poliendos
pannos uident, dicta ſit, ut paſtores ſorte unam ex huc
uirgis ſumemes, & aculeis nudantes ea parte, qua poſſit
manu capi, reliqua aculeata parte gregem ducat. s. r. De
eo nomine incertus ſum, at cardium eſſe non dubito, quo
autem nomine ab antiquis diceretur ignoro. r. r. A. Apud
Dioſcoridem & antiquos Græcos, diſſacos eſt hec ſim-
pliciter apud ipſum ſedlimos cardius ab aliquibus cre-
datur. Leman laborum ueneris, aut laueram ueneris ap-
pellant notiffima herba, & terrarie frequentiffima, ra-
dices ſeruare oportet, ſcorſum, & ſolia, habet etiam
echinam in cuius medio uermiculus naſcitur ad quarta-
nas utilis ſi diſpoſitū credere, ſi ſit Marcellus diu uer-
miculon ſolum obſeruauit, at niſi quam uid, ſe ſciatur. ego
autem certus ſum non ea a Marcello dictam eſſe,
quum nullus errare poſſit, quum in autumno uideatur quū
exiccati incipit ſi per medium echinus abſcindatur, uer-
miculus albus eſt, qui per cauitatem echini tunc uideatur, &
in caudicem tranſi, hyeme etiam uidere licet. antiqui
pre frigore moriatur, quū uero huius paloris un-
gæ du-
m in-
plex

plex genus reberatur. & calderiures utrunq; habeat,
 quod etique perualis, et in iapyge in terrariensi agro
 et quo vicia reberantur habet, iapyge nascitur, quo
 patet. & pamos expellat. & Salis etiam fere nostro no-
 mine appellatur, neque à pamos. Neapoli dicitur cardo
 de pamos. Potentia et in iapyge est. secundum Galenum. 6. de
 simplici. & facit. & in secundo ordine sicus dipsacos,
 et in secundo triplicis, citius et recentibus in tertio
 ordine triplicis, & sicus potius pt. s. s. Lupulus occurr-

- 10 t. b. r. a. Non inueni apud Dioscoridem quo nomine lu-
 pulus appellaretur, hic enim aberrat, qui corradam dici
 uoluit, nam corradam pama capulamenti modo tenuta ha-
 bet, quibus caret lupulus, nec brioma est licet eadem fo-
 licum forma decoratur, uerum Plinius de eo tractare ui-
 detur, & lupum salictarium appellat, quoniam supra sa-
 lices, & reliquas plantas repat, & ideo nostra materna
 lingua luertice quasi lupus uerticis, uel salictarius lu-
 pus uocatur, utpote qui circa res quibus inhaeret, uertitur.
 Herba est terrariensibus notissima, quam licet in Fer-
 rariensi agro ubique praesertim circa sepes, & foueas in-
 uenire, & qua nos cocta, & cruda in acetanis oleo, sale,
 & aceto coctis uescimur, flores & herba seruanda, nec
 praetermittende radices quae calidae, & aperiuere sunt,
 licet non uerum etiam esse lupulam contentum, est ca-
 lida et tunc primum in principio secunda, & sicus in
 primo. Heres in iapyge locis plurimum ualent in quibus in-
 mari de laam ex ipsis compositiones quiblibet parant po-
 tui art. et quae suis idionatibus ceruicis metes. d. r. a. s.
 Zitaue appellant, in qua etiam usum herba seruabatur.

- 90 s. i. Repertum ne apud Arabes quam Graeci de ipso lo-
 cuti non sint. b. r. a. Non ita simpliciter dixi Graecos lu-

pulum

Pulium præterisse, quoniã recentes Græci de eo uerba fe-
 cere, immo & nũc uulgo in Cypro brion uocatur, & Her-
 molæus in tota Græcia ita appellari tradit, nunc etiam
 aquileienses rustici bruscandulam quasi brion scantilem
 uocant, & ita Cremonæ dicitur, apud Arabes etiam sub
 nomine uolubilis inuenitur, Hispani lupares præsertim
 qui Lusitania habitant, Galli ombelon, Germani aonphen,
 Poloni chrael appellant. s. n. Carduus benedictus occur-
 rit. B. R. A. Simon Genuensis longe deceptus est, qui car-
 dum benedictũ sedũ minus esse arbitratur, deceptus au- 10
 tem est me iudice, quia à Dioscoride sedum minus car-
 dus semperuiua appellatur, ideo canduum benedictũ es-
 se hac coniectura existimant, sed ita carduus benedictus
 semperuiuum est, ut rosa est lactuca, & quãtis passim in
 Dioscoridis exemplaribus Græcis carduus semperuiuus
 loco sedi non sit, tamen Genuensis in suo contextu ita le-
 gerat, quemadmodum, & Hermolæus in suo habuit, sunt
 uero plures contextus, qui loco cardui semperuiui $\epsilon\omicron\beta\epsilon$
 $\alpha\omicron\pi\epsilon\tau\epsilon\beta\iota\beta\alpha$.i. herba semperuiua legunt, ut in pluribus
 Græcis textibus uidere est uerum uno errore non contẽ 20
 tus Genuensis sedum etiã senecionem facit, & erigerõ,
 & trifraginus speciem, quæ quãtum à uero discrepent suo
 loco ostendemus. Nonnulli hunc cardium chamæleontis
 speciem fecerunt, ego nondum habeo quid certi dicam in
 Ferrariensibus herbis de ipso copiose scribentis. Atque flores,
 herbã, radices, et semina colliges, quæ omnia uariis agri-
 tudinibus conferunt. Galli nostro serè nomine chardon be-
 nist uocant. Neapolitani senescens, Veneti cardo santo,
 Poloni ostropest, calidum in fine secundi, & siccum in ter-
 tio ordine iudico. s. n. Thymbræ sequitur. B. R. A. Multæ 30
 herbæ sunt, quarum cognitionem apud omnes auctores
 difficilem

- difficilem uideo thymbræ satureia, cuius genus hebe-
 etur, a satureia cum, quæ & thymbræ, ac-
 ra uero dactylis et aliis agete si colore etiam con-
 sistentia uoluerint pectus et non se satureia thym-
 bræ hericæ a satureia avertat. et una herba il-
 la uero satureia, quasi uice sinapis dicta, ab alijs si-
 uoleto corrupto uocabulo quasi satureia, mirus est
 apud nos in uetustis, & minutibus huius herbe usus
 sicut & qui solo parte mandant, nam nomen forte est
 20 aut quia satureia uel lat. enaria in tenuibus, & aspe-
 ris terris crecit, ubique tamen ab ætioribus semina-
 tur, sicutis ad omnia medicamenta efficacior est, in
 de omnibus satureiis herbis Galenus testatur, hor-
 tensis in cibis melior, quia interior illa acrimonia caret
 huius herbe præsertim de mentis ad medicum usum r. 12
 uidos serua Nec sicut quæ de thymbra concise dicenda
 erant, sponte omnes eius species alias ad unam osten-
 suros, apud Germanos quosdam quenel, apud alios ciemel
 dicitur, ut a serpilio nomen datum esse uideatur, Ciemel
 25 autem a ciemla corruptum sit, & satureiam satureij, &
 Pol. u. thymbræ dicitur, caldam, & siccam in tertio ordi-
 ne esse censent, sed a loto in tertio mense, ut sinapi ser-
 cōparetur. s. l. Burja p. dactylis occurrit. BRA. Hec bur-
 ja a leo tenuis, est ut nihil habeat, quo piores uicium di-
 cere possint, tali autem nomine appellatur, quia folliculū
 habet, in quo semina continentur, burse figuram represen-
 tas, nomilli ea thymbræ a Burjo, de descripta esse cense-
 quo l. a Romanis satureia, uel caryella, quasi satureia
 unde & nos milio satureia uocamus, re aut uera thym-
 30 bra pro parte l. u. burje quadrat, si Dioscoridis pictu-
 ram considerabimus, quia breuis, & exigua herba est, so-
 lys

liis angustis digitali longitudine in terram uersis, in sum-
mo incisuris diuisis, & modice pinguibus caule tenui duo-
rum dodrantum altitudine, paucis in eo adnatis, & circa
eandem fūctū in summo modice lato, in quo exiguum se-
men est Nasturtio simile, disci uel lenticulae uasis effigie,
& ueluti infractum, unde nomen accepit, hinc illi albus, in
semitis, fossis sepibus, & circa domos nascitur, semen ha-
bet acerrimū, omnes hę conditiones Bursę pastoris qua-
drare uidentur, sume tu herbam ipsam, quę prope est, &
pręd. eas cōditiones illi quadrare aduertas. s. r. M. r. m. 1
in modum conuenit, tamen prius audieram Thlaspi eam
herbam esse, quę a Ferratiensibus uincetoxico dicitur.
B. R. A. Nonnunquam thlaspi eligitur uincetoxico compa-
rat, statimq. diuersam esse per cepi, nam uincetoxico nō
insunt folia digitali longitudine, nec in summo incisuris
diuisa, nec in terram uersa, nec pingua, immo ariditatem
quandam prę se ferre uidentur, nec semen est disci pgu-
ra, & multa alia uincetoxico dejiunt, thlaspi tamen ab au-
thoribus attributa. s. r. Thlaspi igitur uos si pastoris e-
rit. B. R. A. Inclinauit quandoque aristas, se tū magis incli-
nasset si folia in summo incisuris diuisa haberet, habet au-
tem incisuris in medio & si seme disci forma uel gure-
tur, quod rotundum est & uelut discum & si cum nasturtio si-
mitudinem quādam possidere, & semen acerrimū es-
set, quā uero hec omnia thlaspi rari, & deuenisse
pastoris non possum uidet, ut notaui pastoris Thlaspi
thlaspi uos si radis arbitrer & si in iura pastoris mul-
te notę inueniantur, quę in thlaspi primo inueniri repe-
ries, constat autem herbam esse quę rarię signi hori in-
gnitam, ne illam hec quę rarię signi hori in-
gnitam colligito, nunc quę nam sic apud aliquos incertus
sum

- sum Aliæ serè gentes nostrum vulgare nomē imitantur, nam Galli *bource à patour*, Germani *deschlürant*, id est *marf* p*i* herbā appellant, a Polonis *tobolxi* dicitur. s. e. Ad scabiosam igitur accedamus. B. R. A. Et hæc una est ex illis herbis, quæ apud antiquos non reperitur. Nostri pharmacopole pro scabiosa herbā colligunt, quæ pro uerrens domibus Ferrarie utimur, tamen ubique in Italia non est harum scoparium uisus, ideo apud nos notissima, quam ita Hermolæus in *stoebe* describit, habere solū cruce
- 20 *ce* hirsutum, sed non horrens aculeis, floris cærulei, quæ scopæ sunt, non desuere tamen, qui nostram scabiosam, *stœbem* Dioscoridis esse censuerint, uerum quia Dioscorides *stœbem* nō prapit per ipsum, an nostra scabiosa *stœbe* sit noscere non possumus propterea ad alios auctores confugiendum, Theophrastum s. e. Plinium. Plinius lib. 21. cap. 15 *stœbem* à quibusdam *phleō* appellari tradit, à Theophrasto primo de plantarum historia sumens. si igitur *phleon* à nostra scabiosa differre probabimus, & *stœbem* scabiosam non esse probatum erit. Theophrastus
- 20 primo de plantarum historia *stœbem* inter fruticosas connumerat, & quæ carnosum folium habeant, quale scabiosa non habet, conlitt etiam apud Plutarchum in secundo problemate *phleon* inter pabiles plantas numerari: ex hac enim antiqui toros conficiebant, unde nomen accepit quia antiqui *stœbe* utebantur. *stœs* & *stœs* conficiendis, id est ad toros parandos, a seo lentorem habebat nostra autem scabiosa lentore caret, immo apprimè frangitur. Merodotus etiam tellis est ex ea antiputis uelles parari, & Theophrastus sexto de plantarum historia inter
- 30 aculeatis numerat *phleon*, inter illis præsertim, quæ folia habent secundum spinas, ut tribulos, hæc uero nostra
- scabiose

scabiose non quadrant, immo et Passama ex ea fieri re-
 tia scriptum reliquit, quæ nō sive scabiose conuenire non
 possunt, adde sloeben adstrictoriam uim habere, scabiosam
 uero minime, nam ita appellatur, quia contra scabiem ua-
 leat, sloebe uero contra scabiem ualere à nullo auctore scri-
 ptum est. Quam ob rem antiquorum slobem, et nunc uo-
 catam scabiosam diuersis esse oportet, ut uulgaris her-
 ba potius dicenda sit, quam ab antiquis pertrahata, cuta-
 neis agriuidinibus ex falsis uires humoribus apta. s. e.
 Habet ne alius uires, an tamen scabiei aduerjari u. r. a. 10
 Recentes quædam inepta carmina tembo, et Urbanus pon-
 tificis sacra adducunt, quæ adeo insana opplentur, ut pu-
 deat me referre. s. v. Nisi agre tuleris cæuet carmina re-
 censebo, ut experiar an memoria exciderint: his enim car-
 minibus plurimum obsecror. u. r. a. Ut lubet proferas, sed
 cito expeditas. s. e. Urbanus per se nescit precium scabiose,
 Nam purgat pectus, quod comprimit ægra senectus;
 Purgat pulmonem, laterisq; simul regionem
 Rumpit apostemata, lenit uirtute probata
 Emplastrata foris rumpit anthracem tribus horis, 20
 Intus potatur, et sic unius euacuatur.

u. r. a. Si sloebes uires considerentur, eadem nullo modo
 sunt, quamuis Pandectarius sloeben esse contenderit, sed
 miror admodum, cur in istis carminibus contra scabiem
 ualere scriptum nō sit, nisi dixerimus omisum esse, quo-
 nam ex ipso herbe nomine deprehenditur, tu autem in
 Ferrariensi agro hanc herbam colliges, ubi ingens copia
 uiret, cuius folia, et semina seruanda iubeo. eodem nomi-
 ne, et a Gallis appellatur scabiose, a Cretensibus indigo
 slabrocortho, à Polonis polna drianzyew, alij ab antea- 30
 chi dicunt, calida est in secundo ordine in medio, sicut in
 principio

- principio secum si. s. r. Caryophyllata sequitur. B R A. Ex
radicis odore hæc herba nomē sumpsit. s. r. Quia caryo-
phylli odorem habet ut arbitror sed cuius caryophylli?
B R A. Non habet omnino nostri caryophylli, id est pul-
cherrimi illius floris, & summe odorati, quem in pulchris
frequentem habemus. s. r. Nisi graue sit tibi licet præter
intentionem quo nomine ab antiquis caryophyllis nosse
appelleretur edoceas. B R A. Nunquā apud antiquos ipsam
reperi, quod tamē a tituratione dignum est, quum dignus
10 sit ille flos ut a digno aithone pingeretur: longius enim
decepti sunt, qui caryophyllum esse arbitrantur, nam caryus fla-
tim post resam sequitur, nos baptisofclam corrupto uoca-
bulo, quasi baptiseculam dicimus, quia secantibus, & me-
tētibus offertur, retusa in occursu eius salce, ut uermolaus
in leucorio docet, nam, & seculam ueteres dixere falcem,
ad rem nostram redeuntes, non habet etiam odorem ca-
ryophyllata illius fructus, quo in aromatibus pro condi-
dis obsonijs utimur, at suauem odorem habet, ut ille sua-
uis est, qui in caryophyllo flore sentitur unde ob suauita-
20 tem illi fleri comparatur. immo & in illum quodā
modo inclinat. A horum: & præsertim Pandeclario eam
esse placet, quæ apud Galenum lapazū dicitur, hic bonus
uir scribere debuit lagopū, quasi pedem leporis, nam Ga-
lenus de lagopo in simplicium medicamentorum facultatibus tractat, quam facultatis adeo excecantis esse dicit,
ut alui fluxus probe exiecit, quas uirtutes illi attribuit
Pandeclarius ex mente Galeni, ut constet, quod Pandecla-
rius corrupto uocabulo lapagum dixit, scribendum fuisse
lagopum quem errorem Gemuenfis euitauit, quippe qui
30 nouit lagopon id est pedem leporis caryophyllatam non
esse, ut certum est si quis antiquorum authorum picturas
consideret.

consideret. Dioscorides tamen, Galenus, & Paulus eam nō
describunt, nec etiam Plinius, sed hic tantum in segetibus
nasci dicit. Dioscorides autem φέρει τὴν πρὸς τοῖς, id
est in hortorum creis nascitur, constat autem caryophyl-
latam in montibus nasci, at hæc herba, quæ pes leporis di-
citur à nullo descripta reperitur, præterquam à Geumē-
se, qui in antiquo Dioscoride pictam uidisse fatetur pulil-
la habentem folia in triangularem figuram uergētia per
omnes ramulos utrinque ab ambobus lateribus continua-
ta per totam humilem plantam, expansam per terram, 10
nos uero in altero Dioscoride speciem alteram lep-
pedis circumcirca incisi uidimus, eam in acetariis nec eura-
mur, ad nostram autem caryophyllatam reuerentes quā
recentes sanamundam, & quantiam, & cithen leporis uo-
cant, & quam non esse lagopum certe scimus, nec apud
Dioscoridem reperiri. si aliqua tamen sit apud antiquos
eam esse suspicor, quam Plinius lib. 26. cap. 7. Geum apa-
pellat, quamuis in aliquibus codicibus crethis legatur hæc
radices nigre, & bene olentes habere tradit, non autem
dicit caryophylli odore habere, quia apud ipsum hic flos 20
ignotus erat, sed bene olere, quia reuera optimus odor
est, ad eadem etiam Geum ualeat ad quæ tam dicta caryo-
phyllata, ad pectoris iniquam, & lateris dolores, & crudi-
tates iocundo sapore discutit ad quæ radix caryophylla-
te ualeat, quamuis, & ad alia multa caryophyllate radice
sit in re medica usus. in his moribus eam colitur, ubi co-
pia est radicesq; serua, & folia. s. v. Nuncius est apud me-
dicos foliorum usus. v. n. a. Tu autem & folia serua, quæ
ad multa ualent. s. v. Deinceps serua. v. n. a. Culti sal-
monde, ac si sanamundam dixerint, eam appellant. Germa 30
ui negeles xraut tanquam caryophyllorum herba dictum
sit

- fit, à Polonis nucxlix dicitur. s. v. Argumentum id tuum parum salis habere uidetur, quo probare niteris Geū esse caryophyllatum, quoniam utrumque pectori, & lateris dolori profunt, & quia Plinius radículas illas boni odoris esse tradiderit, at hæc à uiribus sumpta ratio, parui est momenti, cum multæ sint herbæ, equali facultate prædite, tamen eadem non sint. B R A. Video ubi in nos cauillari potes, cauillos exerceas, nec pro conscientia res, ut sum. consideras, nō equidem diximus geum caryophyllatum esse, & forte non credimus, sed legentibus considerandi aniam præbemus, & quibus conueniant simul ostendimus sint quæcunque illa. propterea tu probe cōsulare de beb. s. non reprehendere, & cognoscere à nobis id certe non affa mari, etenim non ignoramus ex uiribus argumenta non demonstrare, aliquid tamen est si uires conueniant, & aliquid si in odore conueniant. s. v. Lapatium syluestre sequitur. B R A. Pro syluestri lapatio quam herbam seruas? s. v. Eā quæ uulgo rumice appellatur. B R A. Rumex latine dicitur, & lapathum potius, quàm lapatiū dicere oportet si quis Dioscoridis uerbis uti uoluerit, cuius multæ species sunt, quæ sub capite acetosæ ab Auicenna ponuntur, quamuis acetosa sit una tantum species, ueteri deceptus est in ea uoce οξυ, ut multi latini fecere, quæ acutum significat, acuties autem in aceto est, & per similitudinem in alijs rebus, ut ensis acutus, unde una tantum lapathi species quo ad saporem acuta est, quā acetosam, & herba brusca uocamus, aliæ quo ad formā acuta folia habent, quā ob rē quod à Dioscoride satiuo simile dicitur proprie rumex est, & lapathum syluestre, quod seruatis, quāuis nō multū differat, quācūq; speciem, quoniam easdem fere uires habent. Terrariæ uberius crescunt semina
folia,

folia, & radices seruabis, Galli parelle rouge, Luffi: au la
 baras, Germani cleiten, Poloni kobil sz: a roialy d e t
 sezov meluy, Missani lampazos hanc herbam apte elice.
 est frigida in primo ordine, sicca in secundo. s. r. Tu-
 phragia occurrit. **B R A.** Herba pulchra nimirum elegan-
 ta, quam tamen antiqui ignorauerunt: nihil enim de ipsa a-
 pud Dioscoridem, Plinium, & Alerum, Paulum, & ceterum
 reperi herbula parua est pimpinella similis, Ad ul etiam
 uocata, sed folia minora habet, nec multos ramos habere
 putant recentes, tamen in summis montibus tam Bononi-
 sibus, tum Mutinensibus siue tice, ipsa inuenitur, sed in
 decliuoribus locis fere in unum, propterea crescit, flores in
 album vergunt. Hermolaus lib. 4. corollarij, ubi de saxa-
 frago tractat, luteolos esse dicit. in egram plantam ser-
 ua ex his montibus collectam, pro hac Mutinensibus, & Bo-
 nonienses montes ascendunt multi pharmacopole, in pla-
 no etiam nascitur, sed est multo efficacior in montibus,
 Galli eodem modo ephraize, Germani angheuro, lapa-
 pellant, tanquam si dictum sit oculorum solamen, prope-
 rea a multis ophthalmica, & ocularia nuncupatur, i Po-
 lonis szviteczni dicitur, calida, & sicca est in primo or-
 dine. s. r. Millefolium sequitur. **B R A.** Multe herbe a-
 pud antiquos in hoc nomen ueniunt, ut quarta species si-
 deritis, & stratiotes terrestris, ea tamen uere millefolium
 est, que a Dioscoride nymtophyllon appellatur, & a Pli-
 nio lib. 24. cap. 16. sed nostri pharmacopole quibusdam
 mulieribus credentes alias herbis pro millefolio accipi-
 unt, ut stratiotem terrestrem, quartam speciem sideritis,
 & alias quasdam. s. r. Tu quam siuere debeant, ostende.
B R A. Omnibus fere eadem uires insunt, quia uulneribus
 apte. in his montibus non nascitur, aut inefficax est. ter

dere quom sine ratione loquuntur: Pandeclarus anagry-
ron, columbini pedes si sciem e se facietur, sed de hoc de
perfectio, nullam similitudinem habere percipere, quippe
anagryris folia, et in g. a. tuis, et c. a. p. carli habet,
qua, p. u. a. n. i. l. e. a. m. e. a. n. o. p. e. d. e. e. a. n. o. n. e. a. n. a. r.
ros de columbino pede, et c. a. p. e. t. r. a. c. t. a. t. e. r. e. a. n.
en primo, sic non in secundo de c. a. p. e. t. r. a. c. t. a. t. e. r. e. a. n.
non describitur, et per e opus sic e. a. n. a. t. a. n. p. e. d. e. m. u. e. a.
nari. quidam uero dicunt, tam esse p. a. n. a. t. a. n. q. u. a. b. u. s. p. o. s.
te dycedo, quoniam geranium d. e. p. r. a. s. m. a. t. r. e. s. n. a. b. e. t,
quoniam anemones aut non ita magnis pes columbinas ha-
bet, nec etiam rotunda radix ipsi re. quippe autem
sit, no. r. a. p. h. a. r. m. a. c. o. p. o. l. e. h. e. r. a. d. a. n. q. u. a. d. a. n. s. e. r. t. a. n. t., q. u. e.
se. s. e. a. n. o. r. a. m. u. l. o. s. p. r. o. p. t. p. u. n. o. s. f. a. b. i. l. e. s., i. n. q. u. e. b. u. s.
folia in. i. d. e. n. t., r. o. t. u. n. d. a. c. i. r. c. u. m. e. n. c. a. m. u. n. t. a. l. e. o. n. e. c. o. m.
boram pedes, a nobis calta. orum appellationes, ut a. n. o. n.
deatur, an modo illa sit, uel que apud ant. quos huc p. e. r.
it incomperitum habeo, tamen duas herbas et c. r. a. n. e. s. i.
agro tam diu non, maierem unam, alteram minorem, que
earum forma columborum pedes imitatur. Ego potius
maiores colligerem, aut ambas em. t. r. o. c. i. s. u. e. l. a. t. a. p. u. d.
antiquos ignotas, eas autem in l. e. r. a. n. e. q. u. a. g. r. o. q. u. e. r. e.
rem, ubi uident egregie. s. l. Hec herba omni no. p. o.
test. auoq. u. t. r. o. c. i. s. d. a. c. o. r. a. l. i. q. u. i. t. h. e. r. a. c. a. m. i. g. r. e. t. u. r.,
fieri non possunt. u. a. a. O. r. i. g. e. n. s. r. e. c. e. n. s. a. n. i. g. n. a. t. a.,
nulli un. t. r. o. c. i. s. d. a. c. o. r. a. l. i. q. u. i. t. h. e. r. a. c. a. m. i. g. r. e. t. u. r.,
sed i. s. i. m. a. g. n. a. t. e. r. i. s. u. n. t., d. e. q. u. o. u. i. a. e. n. s. e. i. n. l. b. r. o. d. e.
t. h. e. r. a. c. a. t. i. s. i. o. n. e. i. n. a. n. t. i. o. r. e. t. r. a. c. t. a. t., n. e. s. e. r. o. q. u. o.
modo uocab. l. a. m. h. i. d. a. l. h. o. r. i. n. d. a. c. o. r. a. l. i. c. o. r. r. u. p. t. u. m. a. n.
hoc uero magmate nec coram, nec pes combus. i. s. u. t. e. t.
Hec autem alias a nobis ubertim tractabatur, p. a. n. a. t. a. n.

- radices huius herbe Ferraria habere studebis, i Germania hae herba t uibensius. i. col. ha pes dicitur, nam apud ipsos tamen columbae' l, et sus pes. Neapoli anomonum uocant forte Scrapionia sequentes, a Polus goloxbia nega dicitur. s. l. Pericaria se p. ar. b. r. a. In Ferrariaensi solo copiose crescit iuxta a r. a. s, et in bumentibus locis praesertim, iacentes duas species facit, alteram quae in medio folio nigredinem quam lani ueluti oculus habeat, alteram uero quae non habeat: herbam esse, quae ualde exiecit certum est, et quisque qui experiri uoluerit probare poterit quid autem sit apud antiquos incertum uidetur putant non multi esse Dioscoridis hydropiper et certus sum quoad meliora inuenerim, quicquid sentiat Hermolaus eam persicariae speciem, quae lituris caret, hydropiper Dioscoridis esse, quoniam saporem piperis habet, acrisq; est. cum Hermolao autem sentio, eam speciem quae lituris habet, hydropiper non esse: marum enim esset Dioscoridem notam ita celebrem omisisse. adde quia folijs mentae comparat, nos autem persici, alij laurinis folijs, sed altera persicaria, cui maculae desunt in omnibus et hydropipere conuenit, habet enim florem album, spicuum, acrem gustum, minutum semen, caulem nodosum, rubrum, longiori, et folia mentae conferri possunt. Auicenna piper aquae uocat, quae et si piperis saporem non habeat, tamen ueluti piper acrem habet, et Auicenna inquit in gustu suo saporem piperis habere, forte igitur nostra persicaria hydropiper Dioscoridis est, et Auicennae piper aquae, Plinij piperitida, et siliquastrum haec autem per suspensionem dicta sint, tamen quae de hydropipere alias suspicatus sum, omittere decreui. s. v. Ne quicquam praetermittas obsecro. tuis enim uerbis plurimum delector.

[illegible]

[illegible]

ne scribit. at. 23. capite simplicia remedia ad suppressam
 urinam edocet, & presertim si aut multitudo materia,
 aut crassities in causa sit, supra autem capite. 21. inter
 alias causas suppressionis urine viam dicit, quoties ali-
 quis ob negotiorum importunitatem, aut contionem, aut
 quia in loco sit ubi mingere non possit, & vesica implea-
 tur, tunc enim os eius magis constringitur, docetq; mo-
 dum curandi, qui sit per compressionem manus supra mu-
 ventrem, ut urina lente exprimatur, capite uero. 23. ubi
 simplicia remedia ponit ad compressionem propter mul-
 titudinem, & crassitiem, remedium perdicij scribit, quod
 valet ad compressionem propter multitudinem. nā per-
 dicium. i. helxine. vel parietaria est frigida, & astrin-
 gentis nature, astringens autem est ut aquam manus, quæ
 exprimat, & paulatim urinam exire faciat, itaque arbi-
 trer Actij contradictionem soluedam esse, & demonstrā-
 dum his, quæ dicta sunt non contrahere, Hi pavi fere ut
 nos parietariam remoto exiali paritore dicunt, quidam
 uero Germani Sampters vrunt ide! Janſi Petri herba.
 alij uero tag und nacht. i. die, noctuq; appellāt, utunturq; 20
 eo nomine in sophisimatibus, et cauillis amatorijs, is enim
 qui amat, die, noctuq; amat, tamen si apud ipsos tag und
 nacht herba, flores habeat partim luteos partim purpu-
 reos & propterea sit ita appellata, quia purpureus co-
 lor noctem, & luteus diem significet tunc certus sum no-
 stram parietariam, non esse tag und nacht Germanorum
 & ideo male eo nomine in helxine utuntur, quam uero
 sint, qui eam esse contendunt, quam nos utriuchū appel-
 lamus, & est iam dicta helxine digla facta in hac re nolu-
 mus sed omnes suo modo proprijs nominibus uti sinemus, 30
 à Polonis noczydzien dicitur, à Venetis ueriol, à Cre-
 t. sibus

at succum nigra ab alba, & corimbos segregat. s. n. Nis
 fertur ea, quæ circa parietes repit, ab ea quæ circa arbo
 res? B. R. A. Non quidem specie, at hæc magis ardua est,
 quæ parietibus inheret. s. n. Forte magis humida si pu
 teo aliquo, aut cisternæ inherere. B. R. A. In eo certus sū.
 A. Callis hærre quasi hedere, i Germanis uero eppau, ab
 Hispanis iedera, i Cræsisibus uulgo chyon, à Polonis blu
 szcz nuncupatur tamen Poloni terrestrem hedera[m] blu
 szcz polny uocant anteream uero bluszc dzreant. s. n.
 Cuius est qualitas hedera? B. R. A. Calenus illam mixtæ 10
 facultatis esse dicit, calidæ inquam, frigide humide, &
 sicce. tamen simpliciter in primo ordine frigida dici de
 bet, sicca in secundo licet diuerse sint de ipsa diuersio
 nes. s. n. Branca uirgula occurrit. B. R. A. Ex similitudine
 quam eius solum cum anterioribus uirgularum pedibus ha
 bet uulgo brācam uirginam appellauit pulcherrima her
 ba est & quam architecti in columnarum basibus ornan
 dis, aut epistylis posuere quæ nam sit hæc apud antiquos
 frequenter dubitauit denique antiqua uasa & columnæ in
 eius suspicionem me adduxere, ut acanthum esse iudicāre 20
 nam antiqui molli acantho pateris pingebant & in colu
 narum basibus acanthi folia sculpebant unde lissicatus
 fuit quam acanthum Dioscorides & Plinius, ac alij ap
 pellant, nostram brancam in sinu e ferre moncor, quid
 acanthi sicutam liqui sicut quoniam hæc herba sicutosa qui
 dem est sed multo libius spiritus. ideo a Vno e mollis acan
 thus dicitur in Menideæ, & Diaretæ conuertat one, Lolo
 ga tertia cum inquit Vaneia,
 Et nobis idem Alchimedon duo pocula fecit,
 Et molli circum est arctis amplexus Acanthos 30
 & in quarto Georgicorum libro, ubi de sen. Coryc o a
 git

git mollis Acanthi mentionem facit, cum inquit,
Ille comam mollis tam tum tondebat Acanthi.

S R. In Acantho ambigo, an branca urfina sit, cum à Virgilio acanthus semper uirescere dicitur, nam in secundo Georgicorum libro, ubi de his loquitur, quæ quaq; terra feruntur inquit,

Quid tibi odorato referam sudantia nigro,
Balsamq; & baccas semper frondentis Acanthi?

- B R A. Semper uret Acanthus, & baccas fert, quæ & in
10 branca urfina requiruntur: nam & hyeme uret, & bac-
cas fert. S R. Nō possum, & ab hoc abstinere eundem au-
thorem uoluisse croceum esse Acanthi florem, cum tamē
croceus non sit, quod autem id uelit manifeste apparet li-
bro Aeneidos primo, cum Ascanius munera fert, ut Dido
in presentet, hæc quæ sequuntur enumerantur.

Ferre iubet pallam signis, aureq; rigentem,
Et circumtextum croceo uelamen Acantho.

adde quod deinceps in eodem libro, hæc munera à cupidi-
ne referuntur, & non ab Ascanio, qui à Venere sublatus

- 20 erat, à Virgilio, subscripta carmina successiue addūtur
Mittit r' dona Aeneæ mirantur Iulani,
Hæc hæcque, dei uultus simulatq; uerba,
Patiam, & p' p'ima croceo uelamen Acantho.

B R A. Et his exemplis non potest peritiam uoluisse Acanthi
florem esse croceum, p' uultu reuera croceus dici non po-
test, sed uultu acclamant, uultu esse p'iam croceo Acantho-
is enim qui ac p' p'ima croceo colore usus erat, uel ob
id dicitur, quia Acanthi folia cum ueterasent crocea
effluunt, aut in croceum quendam colorem te idem, pro

- 30 prece a Virgilio dici poterit, Acanthum a se l' branca
urfina croceam quodammodo esse, eius solum pleriq;
locis

locis in columnarum capitulis usitur, quæ corinthiacæ
dicuntur, ob ornatum in morem corinthiæ. unde nō
deterreor, quod præduras spinas non habeat: satis enim
est, ubi flores exeunt ueluti spinas habere, in maximo ho-
nore apud antiquos fuit, & in hortis pro te, cuncta terra
eius folijs utebantur. in omnibus autem Dijs oris As-
canthi descriptio traxice insule conuenit, nam folia mul-
to, quàm lactucæ latoræ, longioraq; habet, crucæ mo-
do incisuris diuisa, ingroescuntia, & cū molli leuore præterea,
idem & in caule leuor, quem altitudine duorum cubitorū 10
erigit, crassitudine digituli, per intervalia sub ipsum usq;
uerticem foliolis quibusdam oblongis ueluti nucamentis
aculeatis uestitum, ex quibus candidus prodit flos, semen
illi est oblongum, & luteum, capitulum thyrsi figura, ra-
dices lentore molles, mucosæ longæ, rubentesq; si bran-
cam ursum spectare uolueris huic descriptioni adeo qua-
drare cernes, ut nullus uel cæcus eam esse ambigere pos-
sit. in hortis etiam, & humentibus locis nascitur: nec te
moueat Dioscorides, qui eā herpacanthū vocari doceat,
quoniam serpit: hoc enim serpere in folijs tantum, quæ 20
prope radices sunt intelligo. nam hæc per terram exten-
duntur, Galli ut nos appellant, quidam uero Germani en-
gelburex, Poloni barscz dicunt. s e. In tuam sententiam
descendo. Sisimbrium ad manus uenit. b r a. Ne diu uer-
bis immoremur, ea herba quam nos mentam Florentinam
appellamus apud Dioscoridem, & antiquos sisimbrium est,
folia enim habet menta similia, & magis odoratum est,
& nisi excolatur in Nepetam aspectu degenerat, sed in
mentam odore, & id plerumque expertus sum, Florenti-
nam mentam terræ absque cultura derelictam in Nepete 30
aspectum transiisse. s l. Multi sunt, qui pro sisimbrio per-
pillum

- pillum accipiunt. **W R A.** Hi summe aberrant, quia serpil-
lum altera species est, tam similitudinem ab antiquis serpenti
uocatur. Et hoc fuit antea plinius errandi, qui isomoriū
apud antiquos inuenientes, serpidam exponant. in Ape-
nino monte prope Florentiam egregie nascitur, profice-
re mentem Florentinam appetantibus, quamvis alii ob
odorem, gentilem mentem, id est nobile dicere maluerunt.
Ita denique falluntur, qui centonician, et qui abjynth un-
ponticum esse arbitrantur. Germani et hoc nunc nomi-
ne menta comprehendunt, a oloni liebrotxa vocant, calia-
di est, et siccum ordine tertio. **S E.** Ad haec ceruina lin-
gua se offert. **W R A.** De hac supra mentionem fecimus,
tamen nomina alia referre non grauabimur, multis herbis
nouimus hoc nomine lingua ceruina uingitas, abs te sci-
re cupio qua colligere natus es. **S E.** Quam scolopendriū
appellamus. **W R A.** Apud antiquos phyllus est, non sco-
lopendrium, de quo uim animaduertis obsecro, Dioscori-
des inquit modo sex, modo septem folia habere, at in una
planta nunquam centum folia inuenies, uerum si ex-
tirpabis uarias plantas esse percipies, et nunquam septe-
narum numerum excedere, quod serapio in suo scolopē-
drio animaduertens inquit, et eius compositio est tredec-
decim pedum, quo loco pinquiuscule errauit interpretes,
nam interpretari de uim, et eius compositionem, id est quā
cunque plantam habet sex aut septem folia, interpretes ue-
ro sex, et septem simul colligens tredecim interpretatus
est. quam ob rem antiquorum lingua ceruina phyllus
est, licet excellēs Leoniceus in epistola ad Hermolium in
linguam ceruinam apud antiquos haenionidem esse, nō
autem scolopendrium, a quo dissentire, licet praecceptore
optimo, omne uolumus, quā res ipsa alioqui demonstret,
et.

Et si modica sit in forma differentia, constat autem Theo-
 dorum Gazam in Theophrasto pro scolopendrium linguam
 ceruinam interpretari, ideo quod ipsum lingua ceruina
 non est, nunc uocatum scolopendrium, quod antiquorum
 phyllitis est, sed est uerum scolopendrium, uelut p. 11
 Arabes uitantibus citrach appellant, etiam ob re-
 aliteres est lingua ceruina tua, que antiquorum phyl-
 lis est, et uulgare scolopendrium, a lingua ceruina Theo-
 ri que est uerum scolopendrium, s. r. Rem eorum acce-
 ptum sunt lingue ceruine, phyllitis, et uerum scolop- 10
 endrium. B. R. A. Ita est, sed phyllitis est phyllitis, et
 lingua ceruina, et eorum similitudinem habet, et uerum
 endrium uero est i. theodori solum lingua ceruina, et
 nullus auctor praeter theodorum uerum scolopendrium
 linguam ceruinam interpretatur est: id forte, et in la-
 tinam linguam amplaret, inepte tamen, que uerum acce-
 ptum scolopendrium a nobis citrach uocatum nunciam cum cer-
 ui lingua similitudinem habet hanc herbam germani sua
 lingua anspiz, id est ceruina lingua, et uerum uocat. Po- 20
 lon p. 12 c. 12. et 13. frigida, et sicca est in secundo ordi-
 ne, nonnulla a Ruedo experimenta, tam uerum de hac her-
 ba referuntur, ut i. terre non sit opus, s. r. Omnia ad li-
 bellam accipi, sed primula uerum occurrit, s. r. A. I. Ven-
 tum hac herba in acetosis uinum, et apud nos inchoan-
 te uere, quum omnes herbe tenelle sunt, et denotum est, ue-
 rum t. uita herbarum copia terrarumque solum exuberat,
 ut in despecta sit. herba est parua cuius folia supra ter-
 ram extenduntur, et florem paruum fert al. an. c. morul-
 le flori similem, a lori uero extremitates phyllitis eam co-
 lorem, et ualde floridum imitatur, de qua i. linnus lib. 21. 20
 cap. 11. inquit, florum prima uerum uicinia uicini uoluntaria,
 tepidiora

- tepidioribus uero locis etiam hyeme emicat. nos in Fer-
 rariensi solo, quum maiores hyemes sunt per totum an-
 num uidimus. Hæc est quam uos pharmacopole pro pri-
 mula ueris accipitis, a nostris mulieribus petrella dicta,
 ab alijs uerba facit dæri. Recentes etiam herbam par-
 lysis, & alij Margaritam vocant, adeo nomina secundum
 placitum imponuntur: sed in qui uiam palfarellam dicunt
 in alia herba decepti summopere aberrant: quum autē
 brui purpurea uiola post albam sequatur, nonnulli pur-
 20 puream primulā ueris esse falso contenderunt, nā ut præ-
 citato loco inquit Plinius post albam ea sequitur, quæ ap-
 pellatur purpurea, proxime flammea, quæ phlox uocatur,
 & primula ueris alba est. nos hoc obseruantes eodē
 fere tempore & albam, & purpureā florescere percepimus
 forte temporis breuitate decepti, quia una altera se-
 quitur. quicquid tamen sit calidam, & siccam ordine se-
 cundo herbam esse constat, propterea iliatis doloribus, et
 uterinis mire succurrit, acialis concō, à Germanis schlus-
 selplum uocatur, nescio unde hoc nomen sumpserit: sic-
 20 enim lingua flores clauum signi ficat, forte ob similitudi-
 nem, quam flos ille cum bulla clauu habet, nomen accepit
 à Polonis brala le' yona, a Neapolitanis primo fiore uo-
 catur. s. l. folium uidemus sequitur. b. r. a. Nonnulli æque
 nunc sicut ante Dioscoridis tempora hoc folium, Nardū
 indici folium esse arlurantur, sed falso, quoniam folium
 est de se, quod ab antiquis in summo honore habebatur,
 malabathrum dictum, a quo & unguentum foliatum apud
 mulieres Romanas in summo honore fuit, nonnulli etiam
 lenticulam paludum Indix putarunt, sed decepti, quoniā
 30 Dioscorides folium esse tradit, quod paludibus innatat, si-
 cui lenticula, id est res ea, quam uulgo zen appellamus,
 tamen

tamen non dicit esse leucodan sed plinu si recte ut
 lenticula immutans, licet et sciam per exco. in qua
 nilium solū odore, et pinguiore. Plinio de v. l. folio,
 quod tamen paruum est, ipsum colore s. v. s. malaba-
 thri folia habentibus, et Venetis possumus fieri. A.
 Decis ne uia obli. ga, odorata, gona acris fieri de ueli-
 ti caryophyllis. s. v. uia a p. m. s. v. caryophyllis fo-
 lia sunt, non malabathri, nec contracie huiusmodi ha-
 bent. Venetis aliud folium habet eodem nomine an-
 gelatum, quod Alexandria. s. v. p. m. a. thuri s. v. laur. 1.
 arabum ne p. m. de arabes le. l. l. p. m. a. t. s. v. m. l. e. u. s.
 ita etiam a Mauritania. s. v. p. m. a. t. c. e. t. s. v. O. t. a. e. n.
 summiopere, ut uer. m. m. l. m. l. m. l. m. l. p. m. p. m. s. v. A.
 Nulus auctor est, qui in uere pingat. Plinio tamen li-
 bro. 12. cap. 27. de l. p. m. a. malabathro uerba sunt. uerum
 est cu. of. dam. a. r. i. c. i. s. u. l. i. a. m. in S. p. a. l. i. a. m. in con-
 uolutum, et aridum colorem habens ex quo oleum ad in-
 guenta exprimitur, est aliud plinu de v. l. Dioscorides,
 et eodem loco Plinius, quod in v. l. e. p. m. a. t. i. s. m. l. o. 2.
 lenticula immutat sine radice, huiusmodi malabathri gene-
 ra Venetis mihi ostensa, uere, sed arida, egerit a. n. e.
 bam, quoniam nullus auctor est, qui uere pingat. Dioscorides dicit e. e. in albo ni-
 gricans, et contumax fragi. solitum ante rumpi, odore
 qui nates feriat et qui s. a. m. o. r. q. u. p. a. e. o. p. e. r. i. l. a. s. i.
 por eius sub lingua uido s. n. l. i. s. e. s. e. debet si ab eo, ne-
 que ullo salis gustu. l. h. u. i. s. u. e. r. o. in aliquibus l. Dio. s. o. r. i.
 de dissentit, nam absolute nigricans, non autem in albo
 nigricans, ut Dioscorides dicit, quippe canthidum minus
 probatur. Orbasius autem dicit subalbidum in ipsa nigre 3.
 dine, quod etiam Dioscorides, nec ullo salis gustu in pot:

Plinius e contrario quodam salis gustu scribit, itaque in
Dioscoride legendum censeo, quoniam haec particula absque
ratione potius est et, quia nullus gustum salis habere dubi-
tat nisi ex eo ambigi posse dicat, quia in paludibus nasci-
tur, tamen oris dicitur et ipse in gustu salcedine carere di-
cit, nos autem potius probamus alio quo salis gustu legen-
dum ad istum Plinius esse croco odoratus, et eius odorem
sufferne aliis in unguentis antecellere. s. r. Eius effigiem
potius in ore operari. v. a. Ad exprimere non possumus.

- [illegible]

dere. s. e. At inordinatio ipsa ordo quidam uidetur, quia
 inordinationem penitus seruat. n. n. a. Quicquid sit, tua
 femina, aut cum ordine, aut sine ordine digesta enonera-
 re incipias. s. n. n. Ut libet agam, tamen opportunus erit
 cenare, quoniam maiores calorem alius de moribus iona-
 bre, & iam rustici a labore cessant, & nunc summe
 procul uillarum culmina sumant, ubique enim cœne pa-
 rantur, pot. l. cenam crescentius, hodiernum laborem re-
 mittentes, ut crastino mane tempestivus huius negotio
 acrius operam dare possimus. n. n. r. Et mihi tam renes 10
 adeo calent, ut uix interulum pati liceat, omniaq; mem-
 bra præter dentes & palatū quicquam exposeret. n. n. a.
 Quis posset à tantis uris discurrere, curra conuallatur,
 & refocilandis uiribus uacemus, quisque enim nobiscum
 hac re summe indiget. Tugarium hoc iurare debet, huius
 circumspectum mercediamur, ea ratione multam inuit
 apud ipsam cenabimus. s. n. n. hoc quidem loco cenā-
 bimus sed non s. s. dapibus, quæ adhuc in hypocyra sus-
 persant. n. n. n. iam tempus est dare membra quæci, ego
 supra hunc cumulum scilicet ephoriarum huius no. tem 20
 transigere decreui. s. n. n. commodius est u. gratiasq; cor-
 pori linteæ supra folia extenlere. n. n. a. Ut libet, hoc
 unum scio nobis opus non esse, cenabulo ad dormiendum.
 s. e. Non indigebimus e parietibus, hæc anima quæ s. s. a. t.,
 culices abiget. n. n. a. In moribus n. n. s. ut a leo s. s. exen-
 tes, ut in conuallibus & locis a prop. s. hie tamen nō de-
 sunt. n. n. n. Solares rati t. c. l. r. m. u. tam s. l. erant nos aut
 tem dormimus. n. n. v. Mior quam ueror s. s. & magis
 defatigatus, primus omnium exire re. l. s. n. n. a. A cu-
 nis usque affuctus sion tempe. l. ne s. s. r. ex. m. n. d. u. nos 30
 dulci sopore pressos inspectabam, ne errata in quæ-
 o y fecbam.

fecbam. s r. Eta surgentes operi ne tro incumbamus, ubi
 est mea charta, in qua semina scripta sunt? B R A. Linteis
 heri uesperti te tam uidi, quippe, tu deciderat, quum
 tuum hoc colobum recingebas. H E R. En sub capite erat.

DE SEMINIBVS, QVAE APVD FERRA-
 r. enjē pharmacopola: in usu sunt.

- s r. Latum huic campum ingrediamur, in quo mas-
 10 gnam herbarum copiam uirescere intueor, & fere omnes
 ad semina peruenisse. B R A. Nunc semina exarare inci-
 piat, ut diligentia tarditatem cōpensemus. s r. Ius me-
 mi semen primum locum inter semina occupat. B R A.
 Tres hyoscyami species a Dioscoride numerantur, una
 flore purpureo, semine nigro, altera flore luteo, semine
 flauo, tertia flore, & semine albis. duae primae species in-
 famam faciunt, tertia in usu meo habetur, & Ferrar-
 tie inter ruinas, & rudera crescit, cuius tamen maiorem
 copiam habemus, quae florem luteum habet, uerum & flo-
 20 rem album habes ibi uir et, harum duarum specierum se-
 mina condas, quia ubi illa deest cui flos albus insidet, flo-
 rem luteum habentem accipimus magis, quum quae pur-
 pureum, at cur semina tantum seruas? s r. Quia sola
 in usu sunt. B R A. Cur non immutandus usus si ab autho-
 ribus aliae partes seruantur? s r. Mutemus. B R A. Tu
 igitur praeter semina folia, & radices serua, & ex tri-
 mestris tritici farina ac folijs pastillos facito, recentisq;
 seminum succum, & foliorum parato, quamuis, & ex suis
 3 seminibus calida aqua infusa succus etiam exprimitur,
 s r. Haec omnia Ferrariae ex habente flores albos para-
 bo,

bo, que si defecerint, luteos habentem sumam. **B. R. A.** Facile utranque speciem habebis quoniam copiosius in maritimis nascitur, notissima est apud nos herba, quam nostrum vulgus dentem cabaluram vocat. Cuius latium nomen mittitur. **B. R. A.** Germani bylham vocant, vel bylhenfeme, quod semen bylhenfami si significare videtur: at si vocant id est herbam proponant ita dicenti vocant bylhenfeme. **I.** herba seminis bylhenfami, a Polonis byelo, a Cretensibus vulgo dyfchamo, a Arabibus canebhara, a Suecicis cachelera ab Illis uocatur: nam si perit in tertio ordine frigidus est bylhenfamus qui in tertio tertij ordinis principio. Niger uero in tertio ordine in secundo ordine sicus est licet Aiacema et in tertio sicus in secundo, ueruntamen et alia quoniam humiditatem habere non dubitamus. **S. R.** Ruta si non alteram locum habet. **B. R. A.** De ruta in herbis traditur. **S. R.** Mentem excedat. Althea femina seminat de quibus tamquam quatuor sunt, et in satis erat copiosa. Jam in mactatione sequitur. **B. R. A.** Quatuor sunt numerus. Quatuor ex melonis, cucurbitule cucumeris citruli. **B. R. A.** Quatuor maiores namcupentia portulacae. **B. R. A.** Quatuor maiores sunt quatuor semina maiores frigida ad differentiam maiorem. **B. R. A.** Numerus et hec sunt. Portulacae, scarole, lactuce, enlute. **B. R. A.** Cur hec maiora tua maiora appellantur? **S. R.** Quia alia causa quoniam quod illa sunt in ipsis frigida. **B. R. A.** In portulacae semen, enlute, ac lactuce maioris propter semina. **S. R.** Cur ergo ita uocantur? **B. R. A.** Ad non sit ex uerbis que maiores in nominibus sunt sed ex mole, et seminum magnitudine, et forte ex magnitudine rerum unde semina seminantur itaque a mole corporis recentes, et non uirtutis hec semina

seris seriola est ipsi uero corrumpētes, ut plerique alia,
 scariolam pronuntiant seriolam dicere uolentes, aut debē
 tes, eodem modo à Galis appellatur. Lactucam uero, ut
 nos uocant Hispani, Galileus, Germani lactuc. at En-
 diuia, i Germanis, & Hispanis Latine profertur, à Gal-
 lis endiuie. Poloni uero lactucam salatam uocant, portu-
 lacam uerza uoga, endiuia mlecz aut uolecz, scariolam
 sz finymlecz. Veneris portulaca porcioli in Creta glisiri-
 da, quasi conglutinata, in Hispania uerdolaz is, Romæ
 porcachia, Neapoli porchiach i nuncupatur, pro scariola 10
 Venetis utuntur commun endiuia, & scariolam sylue-
 sitem esse arbitrantur, quæ apud uulgos Cretensem mo-
 zochos, Neapoli scarola uocatur. Lactucam Creten-
 ses iudgo marcoli, Hispani lachung is uocant, & idem met
 Cretensem uulgos endiuia uelut nuncupat. s. e. Cuius
 sunt qualitates hec semina, & ipse, quæ semina producūt
 herbar. r. a. Lactucam Auerrois quatuor collectionum li-
 bro frig. don in primo ordine esse dicit, & in paucis tē-
 peratam, & Auicenna frig. dam, in secundo ordine lactu-
 cam esse facit, Galenus uero in sexto de simplicium me- 20
 dicamentorum fac. duobus frig. dam, & hum. l. u. esse di-
 cit. Item l. qui sem. e. l. ordine secundo, de humiditate ue-
 ro ex frum non exprimit ualentis. at inquit non esse ex-
 treme frig. l. dam, quo tertio non esse in quarto ordine
 frig. l. dam se habet ut inquit. quæ si mare frig. dicit,
 in se in tertio ordine frig. l. dam esse astringitur, nec me-
 miment Auicennæ uerba, quibus inquit, si qui dicit esse
 frig. l. dam in tertio, uideant idem esse sem. i. u. u. u. u. u.
 uerum cum conficitur non cum dicitur, non i. u. u. u. u. u.
 in tertio ordine frig. l. dam esse, & hec non solum ex illa 30
 Galeni præcitata sententia, qua illam fontane aque com-
 parat,

parat, sed ex tertio de simplicium medicamentorum facultatibus, cap. 17 ubi inquit sed est quale lactucae accidit quippe quae moderato esu hominem nutriat, at si quis ex pressum earum succum largiter hauserit, non secus profecto morietur, quam qui aut cicutam, aut papauer sumpserit, sic lactuca si cor refrigerant interimit, si coquatur alimentum an malum efficitur, ex quibus valent uerbis coniectura esse par esse, et tertio ordine frigidam, quoniam si in primo solo, vel secundo est frigida, eius succus nec

10 care non posset si in quarto esset ordine nihilum corpori alimentum proderet. s. v. In quo ordine erit endiuia? u. n. a. sub notabili seris itam est, et cichoreum, et endiuia, et scariolum quasi scariolum comprehendit, de omnibus simul id decimas, quod Galenus octauo de simplicium medicamentorum facultatibus, latere esse sicca, et frigida temperatae ordine secundo et seris domestica, quod et ita est magis refrigerat, quoniam est, et secundo ordine intensio, tamen et humiditatem habet siccitatem amixtam, propterea cum humidum sit haec herba, et semina minus sicca sint, et cum sicca sint magis sicca esse existimare oportet. Recentes illi decipiuntur, qui illam in primo ordine frigidam, et humidam iudicant cum tamen amarescat, neque ex Auicenne sententia commoueor, qui illam in primo positione frigida facit, cui quantum collationem habet ut Auerroris, in hoc uero Galeno potius credendum est, imo et sensui, qui statim has herbas desquamante alia frigidas esse percipit. s. e. Ad portulacum ergo descendamus. u. n. a. Galenus in tertio de alimentorum facultatibus, portulacum in tertio ordine frigidum esse dicit, in secundo humidum, et adde in fine secundi, quod non ab re ab Auicenna notatur. s. e. Al

30 be

bi & nigri papaueris semina occurrunt. n. r. a. Multa de
 papauere dicenda essent, & ostendendum quod recentes
 rosciam, uel papauer rubrum uocant, aliud ab Anemone
 esse. duo papaueris genera in segetibus nascuntur, idest
 due herbe, quae in uasculi. papaueris modo semina con-
 dunt. Una est Anemone de qua supra, altera erraticum
 papauer, uel papaueris anemone plures colores habet,
 erraticum papauer duos tantum, rutilum, & candidum,
 his autem omnis ad tua semina accedamus. semina, quae
 colligitis ex satiuo papauere sunt at in re medica potio- 10
 ra sunt ex syluestribus semina quippe & satiuum man-
 ditur, unde florentie mulieres tempore astatu in delitijs
 habent, quippe post prandium & post cenam uasculi
 satiuo papaueris deglubentes paulatim semina comedunt.
 ex syluestribus autem et magis aptum est medicamentis,
 quod tertio loco a Dioscoride ponitur oblongum uascu-
 lum habens ideo nostri pharimacopola aberrat, qui ea uas-
 acula quae erunt quae bene rotunda sunt quam longa effica-
 cius medeantur habent eiusmodi papauera alba semina,
 & in terris si agio cepit, crescit magis etiam, quam 20
 in montibus efficitur, nec nobis decet n. quam papauer.
 Thebenia tamen asprum laudatur, quo fit opus duo e-
 magis papaueris propter suum cum exprimitur exaltis, qui
 mecum. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc.
 his & etiam. & etiam. & etiam. & etiam. & etiam. & etiam.
 hac autem praeter semina a re medica comedum ser-
 uant. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc.
 meum. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc.
 ideo & tunc. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc.
 quoniam nos ex. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc.
 albi papaueris semina ex. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc. & tunc.

Gallis pauot dicitur, adduntq; blanc, & noier, ita à Gera-
manis non prædictas differentias addentibus, ab Hispani-
cis autem dermuderis hoc dicitur, Polini max uocant, & cū
album significare uolunt bid. addunt, à Cretensium uulgo
album papauer hypnon aspron, nigrum uero hypnon
mauro, à Neopolitani papagno dicitur. s. v. De papau-
ris qualitate differamus obsecro. R. R. A. Ex Galeno in se-
ptimo de simplicium medicamentorum facultatibus colli-
gitur satium esse a leo frigidum ut somniam inducat, &

10 hoc e' nostrum uocatum album propterea in tertio or-
di ne frigidum erit, quamuis & c. n. o. r. e. s. & Auenenna in se-
cundo solum ordine sitatum facit, ut tamen Auerrois in
tertio frigidum esse facit, alibi papauer, quod ex Ga-
leno colligi potest abutror. ab uno tamen abstinendum nō
est, Auenenna scilicet ordine secundo secūse papauer, quem
recentes secuti sunt, Auerrois autem humidū esse facit, ut
quem potius inutari uelimus, id in secundo ordine hu-
midum facientes. de uero pro autem papauere id dicemus,
non a uero in tertio esse ordine si in quarto refrigerā

20 tum ut à Galeno notum, qui uero mortem, plerumque
inducere, & hoc humidum e' l. o. r. d. n. e. t. e. t. i. o. quodq; humi-
dum esse oportet ex hoc prelo potest, quia in somniā
dilat. onem facit, nempe frigidum, in eum quidem in de-
cū sed humidus cat. & h. o. r. d. n. e. t. i. o. m. m. dilationem.
cum uero non tantum. minus a uero uerbis sed & dila-
tio induca. r. propterea humidum e' l. o. r. d. n. e. t. e. t. i. o. s. v. Qui-
bus inditus opium ab auctorib. p. o. s. i. t. u. r. R. R. A. Or. ha-
sus prout auctor qui Galenum e' l. o. r. d. n. e. t. e. t. i. o. de uir-
tute simplicium libro in hunc m. o. d. o. r. d. n. e. t. i. o. papaueris fac-
cus, id est opū, optimus e' s. p. i. t. u. s. & q. u. a. s. o. r. e. s. o. m. n. i. u. m. faciens, amarus in gustu, facile soluitur in aqua, nigrus

dus, albus, non asper, neque thromboidis, idest neque con-
 glomeratus in resolutione, neq; indurescit in sic positus,
 inueni, et ad lucernam accensus terrestrem flammam
 mittit, adulterant autem cum, Claucaum my. eu'es, aut gū
 mi, aut lactuca agreilis succum, si Claucaum admixtum
 habet crocizat in resolutione, si autem lactuce agreilis
 succus miscetur, odorem non habet similem, et asper est,
 quod si gummi mixtum est, sine urtate imbecillis est, et
 perlucidus. s. u. Nosco in nostro optio adulterum esse, quia
 plures ex supradictis conditionibus illi desunt. et ad ro 10.
 farum semen ueniamus. b. r. a. Nihil aliud de hoc semine
 dicemus, quoniam quod precedenti die tractatum est. s. u. Ad
 Amomum igitur transeamus. b. r. a. Vos semen quoddam
 paruum, et nigrum pro amomo uenditis, quoniam tamen nō
 fit. s. u. Quid ergo erit amomum? b. r. a. Nicotam in Ita-
 lia plantatum amomum uidetur habet enim racemosi semine
 plenos aurum colore imitantes, uulnerat nares odore, et
 origani habet acrimonia, est autem ex l. utice paruo flo-
 res paruos, ut uiole albe habent, et folia bryonia, idest
 uitis syluestris sunt. in Armenia mittere oportet, in Me- 20
 dian, uel in Pontum, si uerum, et probum amomum habe-
 re studeamus, unde constat amomum speciem unam habere,
 et non esse nigra illa semina, et inodora, que a pharia
 copolis publice uenduntur, quoniam uero ex tribus provin-
 cijs Dioscorides ferri dixerit, Armenia, Media, et Pon-
 to. Pandectarus in tres species partitur, secundam specie
 medicam appellans, tu uides quanto errore ducatur, qui
 pro loci nomine aliud nomen posuit. Miror cur nō habe-
 tur, quum facillime ex Armenia Alexandriam Aegypti
 feratur, mox Venetias, nec difficile est ex Media Alex- 30
 andriam ferri, aut ex Ponto in Pannoniam, et ex Pannonia

- in Italiam, deinceps ut habeatur diligenter curabo, quum Illustrissimus, & excellens vnus Ferrariae Dux Alphonsus sponte se curaturum promissit omnia simplicia, quae Theriaces compositionem ingrediuntur haberi, inter cetera autem amomum ingreditur. mox uero Illustrissimus Hercules secundus ardentius quum pater theriacam compositionem exoptat, nullo modo parcat in censis, ut omnia simplicia ex proprijs locis habeantur, sed misera incidimus tempora quibus tutum non est per maria nauigare, aut equis per
- 10 totum orbem incedere. non desuere tamen qui Hiero, olymitanam rosam, quam ex iherusalem huc portant peregrini a nostris mulieribus rosam sanctae Mariae uocant, quamuis nullam habeat eam rosa similitudinem, amomum esse putarunt, ob odorem obconferos ramos, & quia multi rami ab una radice ac columbines pedes imitari uideantur, propterea & Seruione pes columbinus dicitur. Putat nostrum vulgus si caspae si rosam domi habuerit, non posse tribu ne tunc aut aduerso infortunio perturbari, putantque singulis diebus in festinatione ea hora, qua Christus
- 20 filius natus est, & cetera. Verum amomum hanc rosam non esse ex hoc dabo, quia non uulnerat nares odore, tamen recentem satis habet nec habet organum acrimoniam, nec folia sunt hyrcinae familia, praeterea amomum ueluti uicet esse, quod & Plinius etiam cap. 13. duodecimi libri testatur, quamuis inter alium, & uocoridem quaedam uideatur et hereticum, tamen non est eadem, nam est uos amomo carere quia in sapore, & re & colore altera res est uos amomum. & altera euenit, unde Martia rosam curabimus latius huius principis nostri opera Ferrariam abierit. s. n. Amomi qualitates edoceas. n. n. Galenus in sexto de simplicium medicamentorum facultatibus
- 30

bus, amomum similem habere facilitatem. Ac monum de
tamen acorum siccus esse facetur, amomum autem
concoquit. s. p. Amomum ergo in terro erit, et
dum, et siccum. v. r. a. Cum sit acorum, et in
cundo tantum ordine siccum, vel in terro, et in terro
dicemus, at Avicenna calidum, et humidum, et in terro
testatur, nos vero Galeno potius credimus, et experimen-
tis, que ostendit interisam esse amomi caliditatem, semen
quoddam ex Piceno Venetias conferunt septuaginta quod
pro amomo uendunt. s. p. Sinapis semen occurrat. i. p. a. 10
Notissimum est semen et notissima herba, in uariis Italie
locis nascitur, sed seracitubinum in Apulia, quod aliqui
in Ferrariensi agro seminant, in eptiori seruore ortum
est, herba in pultariis corticis ipsa, semen ad uarios
intuslus accommodatur, que sinapia, et sinapismi dunc-
tur, quorum in Italia maximus usus, et Ferrariense sinapi-
um pre ceteris collaudari cepit, quod prius Vercellensi
se palmam ferret, apud Gallos acerrimum sit, ut lachry-
mas in cendo moueat, decipiantur, qui putant inter se-
mina minimum esse. Quod propterea a Sositatore nostro 20
Christo didicimus esse, si quis tantam fidem habuerit, ut gra-
num sinapis, ut ostendit mo sic, et idem mirum facere, sed
Christus notus patius in comparatione, et graui illud ac-
cepit uelut erubescit notissimum, conlat eum plura semi-
na multo meliora esse graui sinapis. in hoc monte, aren-
ti illa parte colligitur, ubi maioris acrimonia tenuia ha-
beant, et magis reuoluit mentem, quare cetera excelle-
re Pythagoras testatur, et illis si uent, et Germanis sensiff
ab Hispanis mollitudo, et Polens garcizica, ab alijs gor-
czica, et Venetis se ferro, et Romani sinapismum cupatur, 30
a deo notum est, ut alia declaratione non indigeat. s. u. De
eius

- eius qualitate d. ferere ne pigeat. **B. R. A.** Miram uideo in recentioribus sanitatem, inter quo nonnulli al. que gustu, & odoru sinapi calidum in primo ordine, & sicciorem in secundo esse putant, & si primo statim sequi non cognoscatur esse intense calidum, modo & meridiane, & extirpare, sed mirum est, cum diuicem sequantur, illam non uiderint in secundo libro, qui usque ad quartum ordinem calidum esse dicit, itaq; esse constat, quoniam exulcerat si napi humane carni applicatum, in sinapismo uocato em-
 10 plastro confectum, at cum nonnulli ceruicosi dixerint esse acetum, quod in sinapismo mixtum est, propterea hi masculenti si possunt sinapi, & supra brachium, uel coxam ita maslicatum per aliquod temporis spatium imponent exulcerare experientur, & exurere, nempe in his rebus experimentis standum est, unde dicimus esse in quarto ordine calidum, & sicciorem, non tamen intense, quoniam uenenum esset, sed remisso, hinc Galenus primo de alimentorum facultatibus cuidam, quia ex ea os uentriculi multum habebat pituitam inquit, ut cum sinapi betam, & porrum sic
 20 meret, itaque à pituita leuatus est, quam incisam per aluum eiecit, & in secundo libro, ubi de betam agit in iccoris obstructione malua uirtutem cum sinapi ad aperendum, in sexto quoque de sanitate tuenda post dimidias libri partes illos reprehendit, qui in omni capitis dolore mentis ex sinapi utebantur, nepe in calidis doloribus plurimum obest, adde Galemum in principio tertij libri de temperamentis de his differere, quæ actu uel potentia calida sunt, & inter calida in tertio, & quarto ordine sinapi enumerat, at sinapi exulcerare in eodem libro testatur, ubi querit cur sinapi exulceret extrinsece imposi-
 30 tum, intrinsece uero non exulceret, quæ uero exulcerare
 apta

cit sicuti naphi, naphi uero ordine quarto calidum est, ut 8.
de simpli medicamentorum facultatibus testatur Galenus,
Et in eodem ordine siccam, herba uero in his qualitatibus remissa est, immo dum aurescit aliqui habet aquee humiditatis, ut se nonnulla ea eam pane obsonij loco rescuntur. 51. Vrtice semina post natiuitatem habentur.

BR A. Ab arenis non accipit vrtice re. Cuius magis syluestris, et in ius, in is, et semina tot eadem iures omnibus insunt, in arenis is l. 1. et montanis efficacior

- 10 est, sed prater semina folia etiam seruatis a splenes medicos usus comoda adeo nota herba ut a calo etiam uidagato Fertant procerbo cognoscatur, eius species distinguit Plinius capite decimoquinto. 21. libri eius proprijs nominibus uocans, ut cania, herculeana, ortyis ab Hyspanis, et Callis ortie et Germanis nelsel et ne selen, i Polonis porrsynze, ab alijs porrsynaa, et tenitissal go acinda uocatur. Recentes calidam et siccam esse in tertio ordine iudicant. Antecurua uero illam in tertio ordinis principio calidam dicit et in secundo siccam, quod
- 20 et ex Galeno colligi potest sexto de simplicium medicamentorum facultatibus qui inquit, vrticam non multum calefacere sed esse tenuum paruum testimonio est crassiorum, in coiorumque humorum ex pectore et pulmone, sedu quoque non infert non habere tantam caliditatem ut tamor dicitur. Immo nonnullam morficare ut lei. r uerum et urere, propterea et ab urendo dicta est vrtica. R A.
- Antecurua quae caliditatem corrigere notat et ipsam habere in sui essentia, ut se. 7. sec. 1. non aliam ferre uiam satis erit illam in tertio ordine inter ista calidam potius
- 30 et in medio secundo siccam, et uiam nonnihil habet humiditatis cum statiosa sit, uerumamen o diligentissime

lector

lector tu ipse probe considerato an in tertio ordine calida
 sit ex ipsa rei natura, & ex his quæ agut, s. l. Lini
 femina præ manibus fertur, in a. c. viribus nihilominus est
 linum, ita etiam a c. c. c. appellatur, quævis non multe
 linum agreste nunc potest non potest appellatum d. lin
 guatur, sed quia in agr. ad h. is æger etia. l. quando
 filari aptum est, semina in verrari i. agro med. et rei
 aptissima sunt, et ideo ma. contra habetur, ideo non est
 opus in modis quæerere, a. c. u. s. h. u. m. l. u. & ab his
 spatis ut nos h. i. o. , a. c. c. r. a. u. s. l. e. a. u. e. l. l. e. r. s. e. m. e. n. , aut 10
 flach appellatur, non est autem opus in huius generis edo-
 cere, nec quod linum ut a Plinio asbestinum appellatum
 libro 10. quod s. l. i. u. m. p. r. o. p. r. i. e. t. a. n. t. u. r. , & map-
 pæ ex co. j. a. c. e. l. i. p. e. n. o. n. a. q. u. a. l. i. a. n. o. , s. i. b. e. r. e. g. o. e. x
 lapide quodā est, p. u. a. n. t. h. u. s. d. e. c. e. s. b. e. u. t. D. i. o. s. c. o. =
 rides quæro l. o. o. q. u. e. i. n. c. e. p. r. o. n. e. t. i. o. , m. u. l. t. i. s. a. l. i. u. =
 n. u. r. s. e. l. i. s. o. , t. e. p. a. n. t. i. u. o. b. i. s. u. o. c. a. t. o. e. x. c. o. t. i. e. a. t. r. i. s. u. e. =
 l. a. t. e. x. u. r. , h. æ. a. t. e. m. i. n. i. s. e. m. c. o. n. t. e. c. t. a. , s. i. a. n. t. u. r.
 quidem omnino se libiende se in m. o. s. e. x. e. m. p. r. a. , & n. i. =
 h. i. l. i. g. n. i. d. e. p. e. n. d. u. n. t. , n. o. s. h. u. n. c. l. i. n. i. u. m. s. h. a. b. e. n. t. i. s. , 20
 n. u. n. c. , & s. i. l. a. r. i. p. o. s. s. e. c. e. r. t. u. m. e. , a. l. i. e. e. a. l. a. m. i. n. e. s. e. l. i. s. o.
 (sed inca sum conati sunt h. u. e. i. n. h. u. e. s. i. r. e. m. p. a. r. a. r. e.
 non desuere tamen, qui ex salamandrea cortice p. a. r. e. s.
 mappas, quæ comburi non possunt factas putaret, sed fal-
 so, quoniam salamandram comburi magno meo periculo
 uidi, fere enim eius fumes in os premit, quoniam non
 putamus adeo uenenosum animi d. e. l. e. a. u. l. g. i. s. , & r. e. c. e. n. =
 t. e. s. m. u. l. t. i. a. r. b. i. t. r. a. n. t. u. r. , s. l. . C. u. r. i. d. i. c. i. t. u. l. i. n. u. m. a. s. b. e. s. t. =
 i. n. u. m. l. a. p. i. d. e. m. a. n. t. h. u. m. e. s. t. e. , c. i. o. n. n. u. s. q. u. a. m. a. p. u. d. a. l. i. q. u. i.
 a. u. t. h. o. r. e. m. f. i. d. e. d. i. g. n. u. m. i. d. s. c. r. i. p. t. u. m. i. n. u. e. n. i. a. n. t. , l. i. b. a. C. i. e. 30
 n. e. m. i. n. e. m. a. u. d. i. u. e. r. i. m. , a. u. t. n. o. u. e. r. i. m. q. u. i. i. d. l. i. n. u. m. i. u. d. e. r. i. t. i. n.

suspicionem ueni, ne esset ille lapis è quo uidimus factam
 mapulam, et suspicatur, sum a lino linum uocari, quo-
 nam sciri potest, hæc autem suspicio nihil certi asserit,
 sed omnibus hoc considerandum proponit. s. e. Ad linum
 redeuntis cuius est qualitas b. r. a. Galenus sepe de
 simplicium med. facultatibus illud in primo ordine calen-
 dum, et in posterioribus qualitatibus temperationem facit, tamen
 humiditatem quandam habet recrementosam, qua statuo-
 sum est eius semen. quum autem linum maturo inciderit de
 10 linoſa herba aliquid loqui conuenit uel linaria, ita enim
 appellari solet, sed frequentissimum est nomen linaria mi-
 nus frequens linoſa, notissima est apud nos herba, folia li-
 ni folijs simili et adeo ut à malis syluæ, are linum putetur,
 nunc prætermitto quod à recentibus esule comparetur,
 hoc dempto quod esula lac habet, unde carmen quoddam
 sibi finxere.

Esula lactescit sine lacte linaria crescit,
 an uero ea sit esula, cui linarium comparant alio loco di-
 sputare decreuimus. s. i. Reperitur ne apud antiquos li-
 20 naria? b. r. a. Sulphur an in. sit, quam Dioscorides, et
 Plinius osyrim uocant, nam furculus niger ramulos te-
 nues lentosq. fert et ipsa folia terna, et quaterna modo
 quina, interea et sena cum linum magis multo, dein colore
 mutato subnigra, unde et Plinius, ramulos nigros, et fo-
 lia nigra habere dicit, semen quoque primo nigrum, post
 rubescens, nonnulla tamen me deteruere, ut potius suspi-
 cer, quam putem linariam osyrim esse, i. quibusdam Ger-
 manis linaria muldachs dicitur ab aliis xrotentachs.
 s. i. Lenugracum ergo queramus. b. r. a. Nec longe abe-
 30 rit nobis in partibus fœnugraci, à Plinio silicia, à Var-
 rone silicula, à Theophrasto buceras appellatum, notissi-

ma herba et notissima semina in usu medico quotidie frequenter, et Callis senegre, ab Hispanis alfoljes, et Polonus senegre, sennigræcum dicitur, ab Antenna ponitur calidum in tunc primum siccum in primo, ab Auerro calidum in secundo siccum in primo, qui a Caleno accepit. 8. de simp. med. facultatibus, tamen non est magna differentia, quoniam in fine primi ordinis caliditas parum distat à caliditate in initio secundi, quoniam et partem aliquam humidam habeat, ac crassam. s. c. Cautum semina colligamus. b. r. a. Heri satis superque collegisti. s. c. Basilico = 10
 nis carzophyllati semina habeamus. b. r. a. Et hæc etiam accervat herbarius, quod optimum appellari monuimus. s. c. Frumentum, hordeum, vulgare; serenum. b. r. a. Notissima semina quaris, que in quo idario usu habentur. frumentum, et far vocabula communia sunt omnibus fere spicam habentibus, tamen voc. den far non spectet attribuitur, quam eodem nomine vocamus eodem modo frumentum tritico hæc generis. ha incl. ta te te terra ita adeo exuberantia, et quam forte tamali precio venditur ut mihi per... tantum et erratis ager triticea me... abundat in... facit a. cuplo augetur, ut semel ex uno arario in modum centulibus sexaginta ramulos producat. s. c. seron, s. c. r. l. or leo ambiguitas est quippe non alicuius parum herbe alteram rem esse à no... in... adeo quod in quotidiano usu est, putat... eos... abriter, quoniam et in silis et... s. c. sermis et in variis notum, et autem... tamen... no... herbe in... recta altum quæ... cum... eadem, sed maiora, 30
 et magis alba, non tamen adeo exuberantia, ut ducespon

- tet mala que in precedentibus sunt leguminibus, & in
 lere ad huius minus esse in lupino, ex quo facile colligi-
 tur lupinum adstringere, verum quoniam nonnulli intelli-
 gebant lupinum non habere illa mala, propterea Galenus
 manifeste ostendit utelligi oportere, minus habere illa, ma-
 la tamen habere, quoniam inquit alex, id est maxime de
 singulis contra alex, id est maxime, adde Dioscoride,
 tradidisse lupini multis diebus aqua maceratum cibi au-
 ditatem facere stomacho, satis lū deit abere que manu-
- 10 fesse ostendunt ventriculum lupino roborari, & si quis di-
 cat in lupino nullam esse adstrictionem, neque sentiri, si
 mandatur priusquam maceratum sit, is sine sensu est. s. v.
 Que sunt lupini qualitates e. n. a. Lupini qualitates Ga-
 lenus non exprimit. Avicenna calidum in primo esse dicit,
 & in secundo, secū, quoniam recentiores secuti sunt, at A-
 uerrois quod non est calidum, sed frigidum. In pro, lupinum calid-
 dion, & sicca est, & in principio tertij ordinis, vel in fine
 secundi, licet, ut s. p. p. d. d. i. s. e. m. t. o. e. i. d. n. a. s. i. r. m. a. z.
 minus quoniam ab ipso ratione sed non se su calidum esse
- 20 d. p. roboratur, utel. & is vero lupinum non macera-
 tionem per quoniam una erat utel. n. l. m. esse esse semus,
 & in primo esse calidum, vel etiam te pererion, &
 alex, id est maceratum ex parte s. v. & in lupinum non
 adstringere, & sicca est, & in principio tertij ordinis, vel in fine
 secundi, licet, ut s. p. p. d. d. i. s. e. m. t. o. e. i. d. n. a. s. i. r. m. a. z.
 minus quoniam ab ipso ratione sed non se su calidum esse
- 30 punon ad huius sententia ex his que in arido sunt, addo q.
 esse emplastrum, ut ita nunc dicam genus quoddam ad-
 strictionis

-flr. Nonis supponere. arbitror tunc res alia occupatum
 non esse qui nosse et curare faceret et curam semedices illos
 uni. art. uideri. et tunc nec per eos habere quod curent,
 nec publicos locos in his in quibus habere possunt. quam
 querere si quis sit, etiam nescit. et curare accipere pos-
 sunt, et calamitatem saluare. et si est et in curam. sed
 aequalibus modis, solum venare se letum. et pro-
 ducit, in mentibus tunc atque facientibus locis et accipere,
 curam non expectat. His perit in Turcom optima indolis
 infantem, magis perit ad eum filium, ab ingenti uernum 10
 copia solo lupinorum pulvere liberam. a Galas lupinus,
 ab uispanis trametes, a Cerimans segleu appellatur,
 unde uero Cerimans suam nomen sumpsit ignoro, quip-
 pe idem significat, quod fabae fructum. s. r. Camabis seme-
 na offeruntur. ut a Species dicitur habet similitudinem, et
 faciam ex ambabus semina habere. et dicitur: et si huius
 autem speciatum red. et in Perenne. et agromata. et an-
 tis fertilitas. et propter in uicinis. et dicitur: et non
 Car. o. quod centum appellatur a centum. et per dicitur
 qui etiam et uariis carabibus patitur. et a. Venetorum 20
 senatus huius et alius nomen immutatus plurimum conlo-
 nant si Venetias carabibus adhibere. et quippe nullum
 aptius ad contrahendos ridentes tacentur. de carabibus si
 ueris et nomen quomodo opus non est. et tam nomen dicitur
 gere, nisi in montem uenisset. et alius et huius. et passis
 per totam hyemem cui parere, quod et totum semen fa-
 cere centum est. ab uispanis, et a uispanem inhabitant
 lino alcanabe ab alijs ex mano et eodem modo, a dea-
 pitantis, et crete dicitur. uispan carabibus et a coloris nono
 pu. ab alijs coenop. et Cerimans flauis et alius chaenex 30
 appellatur. s. r. Cuius est qualitatis. s. r. a. solus Serapio
 ex

- ex sententia Mesuai dicit calidum esse. & siccum ordine
 tertio, Galenus uocat adeo exicare, ut gentale semē ex
 hauriat, propterea in quarto ordine siccam erit. s. r. Ci-
 cūe semina conseruantur. b. r. a. frequentissima habetur
 Ferrarię cicuta, & efficacissima, ut quæ hies plerum-
 que, & anseres interficiat. non tantum semina, sed &
 succum e cactimibus, antequam semina ebareceant, ser-
 uabis. unum meratius sanat si quis cicutam comederit.
 ne alibi, quam Ferrarię cicutam quer. licet Dioscori
 10 des Cretensē magnopere laudet, post Megaricam, &
 Atticam. siliula ex ipsa sunt, quæ cicores redduntur si
 uno meraco macerentur. non ego ungentium uide hæ-
 lum, qui ex esu cicutę obit, eam in acetario. cerefolij lo-
 co ut dixit) comedens. multa uino insalabile uenenum
 est, excellen. Leoniceus pharmacopolarum errorem de-
 tegit, qui loco ruię siliuris seminis cicutę semen colu-
 gunt, & seruam tamen resipiscere nolum. sed indies ho-
 micidia potius augere. Nesci um uulgus cegua, & Galie
 etiam ceguce nominant, Hispani canaxeras, alij ceguta,
 20 at Germania quoniam interit ueterichti appellant. ac si
 tyrannum dixerint. ita enim apud ipsos id uocabulum in-
 terpretatur. & coloris s. r. iura ues) & dicitur. s. r. De cicu-
 tæ qualitate, & contrariis. u. r. a. Video hac in re autho-
 res longe differentes. nam recentiores frigidam, & siccam
 tertio ordine censent. Auerrois autem quanto collectionē
 inquit calidam esse & siccam ordine tertio, & profectio
 contextum illum Auerrois corruptum esse credidi sem. et
 legi debere frigidam, nisi prosequeretur Auerrois inspa-
 30 ens tumores crassos incidere, & urmam prouocare, atq;
 90 menses, & d. lori humerorum uale, e. puuitamq. pu-
 re, hæc autem omnia rei calide effluuiis esse uidentur. Ga-
 lenus

lenus uero expressissime fatetur illam esse extreme refrigerantis facultatis, propterea in quarto ordine frigida erit, ut unus eius effectus ostendit, nempe insig. dando ne cat, quod apud Pluonem in Socratis morte uidere licet, qui cicutæ succum ex uino bibens obiit. s. i. Quo potuit tam grata errere decerni Auerroris, cum omnes summæ iurium illam fuisse fateantur. B. R. A. Iorte per cicutam merret uicel, quæ de qua Dioscorides libro quarto, et inquit menses, et jecur las trahere, et quam Galenus septimo de simpli. cum medicamentorum facultatibus lib. o di-
 10
 cit esse in secundo ordine calefaciendum, et in eodem ex-
 iccantum. Myrris uero ex similitudine cicutæ dicitur a-
 pud Dioscoridem et à Terrariensium vulgo cicutaria uo-
 catur, si hanc intellexit Auerroris per cicutam, non mul-
 tius a uero distat, quam in ordine differat, tanquam
 in qualitate conuenire certum est. s. b. Cruca semina oc-
 ciunt. B. R. A. Inter alias herbas, quibus in acetariis ui-
 nior hæc uia est, quæ Venerem reuocat moratē, ut poë-
 ta inquit, nec lactuca apud nos e li conuenit sine cruce,
 ut calide, ac si rigide rei temperamentum fiat, notissima
 20
 herba est, a notis etiam mulieribus ruchela corrupto uo-
 cabulo, quasi cruce nuncupatur, non modo semina, sed et
 herba ipsa seruanda, quoniam et ex hac herba, et lacte uel
 aceto pastilli fiunt, ut diu seruentur in culina non medi-
 cine usus, quæ apud nos reperitur satius est, aliud genus
 sylvestre in Hispania potissimum nascitur, quanquam et
 in Italia etiam quo Hispani loco sinapis utuntur, immo
 idem est in Italia usus, et plures uidimus, qui eius semi-
 ne uice cardamomi uescerentur, in Terrariensi agro co-
 piose prouenit, sed in montibus efficacior, a Romanis, et
 30
 a Lucensibus ruchetta, a Polonis biala gorczyca, a Cre-
 tensibus

- tensibus ulzoruca, ab ulzhanis origa, à Callis roquett &
 nuncupatur, multi putant ulam calidam, & humidam,
 in secundo ordine propterea uenire illudat, sed in hoc
 Autenani potius imitationem uideamus, qui illam in secun-
 do ordine calidam, in primo si tam facit praesertim cum
 sicca est, in humida, & recte docet hoc se humiditatem in
 primo ordine, tamen sicca esse semper faciemur. s. r.
 Ad messilum semina non minus. l. r. Si tempus exi-
 geret messilorum praeter ad uiam enumerarem, quae à
 20 Theophrasto libro de plantarum historia tertio, & à Ple-
 nio describuntur, ostenderem, Dioscoridis messilum, non
 esse uere uocationem messilum, quia Dioscorides arborem
 aculeatam dicit buxum spum. folijs & modum fructum fert
 in quo solam tria grana, vel semina inueniuntur, uia tri-
 coctus appellatur. talis fructus in Neapoli non ego co-
 piose abbat, apud azarolum, nos lazarolum uocamus. ex
 pu tam verrariae platari, & Hieronymus Brasachelas as-
 finis meus miles strenuissimus suo in horto habet, de hoc
 autem pomo autas, nam messila nostrata non habent pra-
 20 ciora grana quibus, uerum ut aliquid certi habeas, scien-
 dum genus messili a Dioscoride positum, quod epimelis
 appellari dicit, in Italia nascentis, est uera messilus nostras
 si descriptiones conuideremus, nam est arbor malo similis
 folijs tantum minoribus, rotundum pomum fert cui com-
 modum laetiori umbilico leniter adstringens & siccitate
 turescit. Iussu itaque, idem esse quod apud Galenum ex men-
 te Hippocratis anamelides nuncupatur, genus messili in
 Italia nascentis, quicquid tamen sit, non est opus alium se
 30 quiri, ut messila, quoniam verrariae, ubi & copia habetur,
 & est facta sunt semina, hoc tantum addere decreui, & si
 eius fructus adstringat, seminum tamen pulvis, lapillos ue-
 hementer

- quis lentis pateram comederit. simulam cacare. errant ut
 puto, recentes, qui excorticatas astringere, cum cori-
 bus cito, re uolunt. nam constat apud Galenum, & Pene-
 lam lentis communiter astringere, quam ob rem apud
 Dioscoridam, ita etiam intelligendum censeo, quippe secun-
 do ordine exsecant ut Athis teratur, qui etiam praedi-
 ctæ dubitationis solutionem quodammodo adumbrat,
 nam experientia id manifeste ostendit lentem comedentes
 sibi. uerum Actius lentem quidem arefacere corpus,
- 10 **U** si, et alium. ius uero irritare, unde his aliis irrita-
 tur, qui ius non lentem comedunt, accidit uero multos ius
 fecerit comedere, ideo non mirum si soluiantur, ipsi autem
 lentis tribuunt, qui duri potius condonadiam erat, nec
 mirum quoniam & bisecta Brastica adstringit, at uen-
 trem laxat prima coctura sumpta, ut Aristoteles primo
 problem. cum libro edocuit, & Galenus uariis in locis,
 & alii lentiles, Hispani lentillas, alii lentegris, Germani lins-
 sen, Romani lentiche Neapolitani nemicole, Creteses phas-
 chi, Poloni soczeuicz, Lucenses lentiche appellant. Re-
- 20 **c**entes dicunt lentem frigidam, & siccam esse ordine pri-
 mo, at Galenus. 8. de simplicium medicamentorum facul-
 tatibus in caliditate, & friguitate temperatam illa facit,
 siccam uero ordine secundo. 5. 6. Ameos sequitur. 1. 1. 1. 1.
 Plures decepti, ammi, cumini esse arbutantur. non enim
 legi debet ameos, quia genitius est, sed ammi, uerum Dio-
 scorides cumini non esse manifeste ostendit, sed eriga-
 ni sapore habet. nostri phamacopole in hoc semine in-
 constantes sunt, quippe nonnulli semina parua, oblonga,
 & tenuia habent, alii simile sceniculo, sed minus, alii ma-
 ius, quam cumini, & nigrum habent, re autem uera nul-
 lus est, apud quem uerum ammi uiderim: illa enim parua
- 30 **semina**

mentem non habet. s. r. Cardamoni semina se rautur.

U R A. Quantam in hac semine etiam p^harmacol^o, ole de-
cipit^u m^u m^u a d^o l^o e b^o e b^o t. s. r. Cymolo in hoc semine
decipitur, quod aale acere, & olerum habent?

U R A. Si aures p^harmacol^o s id cerie uale aces, & quod ex-
ponam uerum e, e p^harmacol^o s. s. r. De ergo bonis acibus.

U R A. Aures p^harmacol^o s semina apud p^harmacopolis
inuenio, que cardamoni l^o co ponuntur, unum e, l^o mele-
geta ita uulgo dicit^u r, ab Arabibus cagobeth huc a pel-
late, ut ex Antenna liquet aliud quod cardamoni no- 10

cant, semen triangulare, quo noire mulieres pro coñien-
dis rapis supra quas compo^u tas appellant^u utuntur. Ter-
tium est angella e trina, recentes in manus, & minus car-
damoni disti^u gunt ab Arabibus accipientes, ita enim

Serapio sacola distigunt, que apud ip^u m cardamoni
est. At reuera nullum p^harmacol^o s. r. erum trion scamm^u apud
antipios Græcos cardamoni est, unum aliud manus ad-
do, Serapionem de cardamono loquentem, quod sacola
appellat, Dioscoridis cardamoni non tractare, unde re-
centes omnia confundunt. Nos autem ut tibi distinde re- 20

enuecentus in h^uic m^o boni exordiamur, quod i Serapio-
ne, & Arabibus cardamoni uel cordamoni dicitur. Dio-
scoride cardamoni appellatur, hoc clarum est Diosco-
ridi Serapionem comparanti, aiqui enim Serapio melius

ex eo est quod difficile frangitur, plenum comortum, di-
rū, & graue, & exten^u se supericiet, cuius sapor est acu-
tus parum, quod autem ex eo non e l^o tale, est mala. Dio-
scorides eodem fere modo scribit, eligito quod frangenti

contumax repagnet, quod plenum, pra^u clusumq^u sit, quod
enim tale non erit, uetustate exoleuit, & bonitatem ami- 30
sit, hunc aperte uides Serapionem, & Dioscoridem conue-

q u nre,

- nire, immo & in unibus præcise etiam quadrant, ut idē sit apud Serapionem cordum in quod aliud Dioscoridem cardum nominat, at Serapionis interpret, qui eam præse interpretatur, aberrat, & ab hoc errore ducti recentiores omnes hallucinantur, ad melezetas tamen redeuntēs ipsas non esse cardamomum ex hoc probatur, quia nō multum a salum tenent, ut cardamomum facere debet, nec sunt subamaræ, et sem iudicium sit in alijs prædictis semini-
 10 pole Dioscoridis cardonomo, & Serapionis cordumēni carent. s r. Tamen Serapio particulatim de cardamomo sub hoc uocabulo cardamomum tractat. BRA. Nusquam Serapio de cardamomo tractauit, nisi in sacolla, at sacolla non est cardanomum Dioscoridis, ideo Serapionis interpretem errare puto & non debuisse interpretari cardamomum sed aliquid aliud, quod ab eo nomine sacolla significatur, arbutorq; sacolla semē quoddā esse in Arabia, nobis ignotum, & etiam Græcis propter id eo capite Serapio ræcos non adducit, ut mos eius est, sed solos
 20 Arabes unde sacolla cardanomum interpretari non debet, quia cordumēni uel cardumēni cardamomum est. s r. Nunc uerum cardanomum doceas. BRA. Scito imprimis ex illis non esse, quæ in officinis habentur, quia amara non sunt nec fragenti contumacia semina, facile ex Armenia, Bosphoro India uel Arabia haberi potest, illuc mittendum præsertim in Bosphorum, quia Veneti illuc singulis annis nauigant, & illustrissimi ducis nostri nauis Bosphori littora appellit. s r. Edoceas salte quid sit sacolla Serapionis, quam ille interpret cardamomum uer-
 30 tit, & omnibus recentibus ansam errandi præbuit. BRA. Quod mihi incertum est tibi aperire nō possum, res bar-
 baræ

baræ sunt, quæ ad nos nunquam peruenire, constat au-
 tem maiorem sacollam melegitram non esse, quia non
 sunt grana magna, in quibus parua granula insunt, nec
 etiam minus cardamomū est scilicet uidgare hoc nostrū,
 quia cum maiori similitudinem non habet, & cortice te-
 gitur, minor uero sacolla cortice caret. s. l. Non asserā
 igitur domum cardam. munt. b. r. a. Ne eadem nisi ad
 predictas partes miseris. s. l. Non potero non mutere,
 cum propter hoc, non propter alia multa. b. r. a. Iste bo-
 no animo quoniam speramus nos hac omnia quandoque 10
 distinde ostenduros. s. l. Quibus maximè ut ab alijs na-
 tiombus in guntur. b. r. a. Innes latino & greco nomi-
 ne uocatur. s. l. Reffer saltem cuius sit qualitas. b. r. a.
 Calidum est, & siccum ordine tertio, quia in calidus se-
 ptimo de simplicium iacob carentorū sacolla in uet. est
 admittam calidum non tamen usque adeo ut in traxerim,
 unde in medio tertij ordinis calidum erit. s. l. Cuius se-
 mina ad collectionē ueniunt. b. r. a. Arabica nomina gre-
 cis, & latinis notoria sunt, caruius Arabicus nomen est, in
 quo p. d. clarus adeo erant, ut monito nō indigeat, 20
 quippe in serapione ita conscripta nomina, ut caruium cū
 nigella misceat, quod ex nominum errore factum est,
 quia et in serapio xamin d. c. t. a. nigella ipse accepit, ac
 si carui d. c. t. erit, tamen aliud caput serapio de carui scri-
 bit, quod uerum carui est, ut mandatum sit cur Pandela-
 rius nigellam potius quam carui acciperet, n. s. igitur de
 carui uel carui, aut carui n. hil enim refert quomodo
 cunque barbarum nomen prof. lat. tractatur, id primo
 admonemus, caruium non esse nigellam, ut p. d. clarus,
 & plures recentiores existimant. sed caruium apud se- 30
 rapionem id esse, quod a Dioscoride caros uocatur, hoc

- manifeste deprehendit Serapionem Dioscoridi contra-
 riodo inquit enim serapio carnem semine habens provocat
 ut non habet bonum sibi, cum et carnem accit, et est bonum
 stomacho, et facit appetitum, et in redatur in conse-
 cutionibus meliorari, et componitur ad facientiam
 de se, et de carnem et stomacho, et in eis causis in his est
 inveniuntur, et in eis causis conest. Et in his causis paulina
 carnem semine serapio, in eis causis conest. Et in his causis
 de carnem et carnem, et in eis causis conest. Et in his causis
 10 datur et in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 luer auctis, et in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 repositis, et in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 certe deprehenditur, carnem Serapionem, et in eis causis conest. Et in his causis
 rid sibi et eis, quoniam carnem penitus in serapio te equi-
 us habet in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 canco sibi et eis, et in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 errores non in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 ma opolis sumitur carnem et eos et eis non potest, quia
 ut in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 20 semine carnem et eis, et in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 pale in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 datur in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 quod et in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 tam in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 fieri in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 patet in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 thos, et in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 luer in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 r, et in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 3 in eis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 est, quia in aliis causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis conest. Et in his causis
 bre

Lanthio eadem fere ad uerbum scribit, in de xamin Scra-
pio e leuit, nam inquit e je breuem si uicem, pedali, &
alio ando maiori altitudine, comparatq. folia melanchy-
fene, ioat & Serapio Ranabon, quod feneciō est, ambo
tamē folia minora censent, postea sequitur, & habet in
summo caule nunc exiguum uasculū papaueris figura ob-
longam uicino: e in parte d. f. em. m. b. s. uelut cancel-
lis d. g. e. uum, inter quos nigrum sem. acre, odoratumq;
clauatur, ut nullis ex his amigere possit melanchion

- 10 Deo coridis, quod nigrum significat, & Renatorum in-
geam, cum xamin serapionis idem e & id magis ostē-
dūt proprietates, quae eadem sunt, & tamen quod in pa-
ne ponitur, & f. et illam capitis dolores d. f. et, ut au-
tem nigellam e quo, cum in ioculis herba quaedam na-
scitur, cuius sterem m. a. e. r. e. r. e. r. e. s. ac r. a. s. i. e. i. g. e. b. o.
ne appellat, quo in corons uita r. e. s. t. u. o. t. e. m. p. e. r. e. e. i. i.
alio nomine dicitur, unde uocabulum deducitur e. i. g. e. e.
ne, seme huius plantae n. g. u. m. e. s. t. e. z. e. l. o. f. r. a. m. a. t. q. u. e.
p. s. e. n. d. o. m. e. l. a. n. t. h. i. o. n. d. e. i. p. e. r. e. p. l. e. x. e. u. i. s. s. i. m. i. l. i. t. u. d. i. n. e. u. e. r. u. m.
20 melanthion cognoscere poteris, unde melanthion, nigella,
xamin idem e, e. i. e. c. o. m. i. t. a. t. e. s. t. a. t. e. t. a. m. s. e. m. e. n. i. s. q. u. o. d. p. r. o.
nigella uelut plantae uole salutarum uelut non
e. i. e. s. e. c. e. t. e. s. a. u. t. e. m. q. u. i. l. a. q. u. a. m. n. i. g. e. a. m. o. s. t. e. n. d. u. m. s. i. n. e.
r. a. t. e. r. e. l. o. p. i. u. r. q. u. a. m. a. m. d. e. l. a. r. i. p. o. s. u. i. a. s. o. l. u. m. n. i. g.
gella species reperitur, quae nigra est, immo e. i. n. o. c. a. b. u. l. u. m.
nigelle nigram significat, & tamē praeter ea nigellam
papauer nigram appellat, & hoc nomen i. u. l. u. m. n. o. n. c. e. s.
s. i. t. p. r. o. p. t. e. r. a. l. i. u. d. p. a. p. a. u. e. r. n. i. g. r. a. m. e. z. n. e. i. e. x. q. u. o. o. p. i. u. r.,
& meconium sicut nunc autem in uariis h. o. r. t. e. s. f. e. r. r. a. t. e.
30 melanthion uerum habetio folio feneciōis inuaso in morē
soliorum cruce, galli tuam nomē fere mutantur. Nelle
noyre

noyre dicentes, Germani uero ratthen, quoniam nonnulli
 apud ipsos disputent esse potius bebruere, *per* est da-
 ci species, nos tamen potius Germanorum ratthen esse cō-
 semis, a Polonis czurnaba, a Cretensibus uulgo mel-
 the, ab Hispanis nigella uocatur, non hanc igitur quibet,
 quod in triticea messe nascitur, quibet nūcupation pseudo-
 nigella dici potest, tamen in omnibus cum uero melanthio
 conuenit præterquam in solo, uerum autem melanthium,
 quod nunc in nonnullis hortis Ferrarie uiret uulgo nigel-
 la nūcupatur flore pulcherrimo in cyaneo albicante, 10
 et folijs quibusdam pediculis intercurrentibus distinctis,
 omnes fere cum Galeno septimo de simpliciorum medica-
 mentorum facultatibus melanthium, et nigellam in ter-
 tio ordine calidam et siccam iudicant, at recentiores
 nonnulli in secundo solum ordine siccam esse dicunt, scilicet
 tamen uerum melanthium in medio tertij ordinis esse didi-
 esse, et in principio tertij siccam, uerum pseudomelan-
 thium, quod et Giotoris uocamus in secundo solum ordi-
 ne calidum, et siccam erit. s. i. Atriplex semen occur-
 rit. B. R. A. Plures decepti sunt, qui atriplex id olus esse 20
 putarunt, quod uulgo spinachia dicitur, quod autem ab-
 errent hinc manifestum est, quoniam atriplex antiquum
 et notum est, noua sunt spinachia, habet enim atriplex
 aureum florem, unde ab aliquibus chrysosolachia uocatum
 est, et a Cretensibus uulgo nos patim trepete appellamus,
 Hispani recentiores, prædictos sequuntur, nam ipsi parietes,
 alij armuelles uocant, cialli a oies, Neapolitani atripice
 Poloni loboda, Germani grimmerut, uel grimmerut, ac si
 dixerint uiridem herbam, ipsi etiam uelut d uerum her-
 bam, a spinachijs, quæ spinet uocant agrosiuer. No- 30
 tissima herba Ferrarie, et notissimum semen, quod uem
 refrige=

refrigerandi habet ferè in tertio ordine. Pythagoras
 arumbe in leuabat, sapote quibz apicos faceret,
 arquatos, ac paloreu, in hortis nihil non ip-
 sum uideatur multiplicari, inter eos autem, unde si Py-
 thagore credere liceret, etiam eam habet, quæ in ex-
 gritudinibus coacta ut loquere astringit. et Dioscori-
 des de aquaro morbo oppellum ferunt, quoniam Pythago-
 ras se ferret quia inquit eius feriet cum a ma in illa bibi-
 tum regum morbum sanare aliamque, molare. duplex ge-
 nus ac ad Dioscoridi uicines et nobis in promptu sunt,
 saturna, et syluestre. Syluestris melius est apud nos uisus,
 femina donet heri tantum habere et phlois et hæc in Ferra-
 riensi agro ubi exquiritur fuit. s. l. Cuius est qualitas
 tist. b. r. a. In secundo ordine præcipuum, et humidum esse
 censemus, et ad eundem ordinem spinachia referimus.

s. l. Quo nomine antiqui nostra spinachia vocant. b. r. a.
 Nisi in genere bletæ, aut amabile: si sit, nihil habeo certi,
 quod tibi ostendere possim. s. l. Aguar ad cephe semen ue-
 niat. b. r. a. Non est opus hic immorari, quia notissi-

- 20 me fuit cephe cromæi et ætæi dicuntur syluestres cephe
 per rufum in sat. Ruber acrioris ad. s. et oblonge rotun-
 dis ut licatur, non modo semina, sed et radicem ipsam,
 quæ pro rubea cepa est, ad medicum in i, am. et culinarium
 seruabis et limulare, et eius si ceceat, et alios antho-
 res, illi in cebellam illi celoria, et ætæi in zurbel. Po-
 lom cebella alii celula, et ætæi u. dyo cromæi, Næ-
 polit. in cepole cepam uocant more cepæ qualitates eõ
 si ferentur, et ætæi septimo de simpli eu in met. c. mento-
 rum facultatibus in eu orto in l. re cal. l. s. centet. quam-
 30 uis Autenna in tertio Joh. u. cal. lam. dicat. se et magno er-
 rore, quoniam humano corpori admodum exulcerat, et amen

est in prima solum parte quarti ordinis de pabulis quale
 Catibus Auceana dicit in libro de se de pabulis et de imperia,
 Galenusque illum dicit esse sativum. Tamen in primo orde-
 ne exsiccare manifestum est, si hanc humorem exsiccat hu-
 midae applicetur, et ut in calore secundae et tertiæ alimen-
 torum facultatibus, Caleni, docet humores et tempera-
 fies, et glutinosos incidit. s. r. Auceana semel exsiccat in a-
 Notissimum est anisum nec opus est in isto anisum exsic-
 cet ex Syria et portari Dioscorides tradidit non enim
 in Italia propter id nasci indicatur sed ex Syria originem
 habuit, aut ibi saltem excellentius procreant, in Italia ne-
 quens habemus, tu montanum aut ne nigrium feruabit, nã
 viribus efficacioribus potest et calidius, et ex maris at-
 nes, ab Hispanis peruenit bona et Peronis anisum et Cyrenen-
 sibus unguento glutinosis unguentis. Auceana in anisum
 qualitatibus et per se et cum calidum et calidum, necesse Caleni
 in sexto de similibus in medicina tertia et quarta.
 Anisum inquit esse et locum tertiū ordinis, per se et in
 calidum et. b. Auceana vero Caleni refert ac si ex e-
 anisum esse calidum in secundo ordine, et in tertio pice, 20
 at aliter est in Auceana error qui Dioscoridem ad huc
 anisum dicentem in tertio ordine calidum et et tunc
 cum nunquam à Dioscoride hoc daturum per eum ad huc
 non dicit precipua quidem eius natura in calidum et
 posita est, de qualitatibus uero ordine nihil penitus dicit,
 neque scribere consuevit, est. s. r. A Caleni dicitur et
 amarum, tamen in gustu nullum amarum et in sentio.
 b. r. a. Immo nonnihil amari persentitur, et res nonne
 anisi substantia in rebus ab ipse et materia oleosa et co-
 purum, et dulcissimum, quod et odor et et faciem
 anisi habet, et hanc intensiora, quam ipsam semina habet,
 uerum

- uerum ex atate amarit' non fit. s. r. Cymini semen se-
 gatur. l. r. a. Et eiusmodi semina notissima sunt, & expe-
 ritur in o. domesticum cyminum, & duplex scilicet, & dome-
 sticum in quotidiano usu habetur, de quo nihil aliud di-
 cam, quam nostros rusticos in perissetionibus ipsi pone-
 re, ut columbos remorentur, & alienos alliciant, quod &
 antiquitus factum testatur Plinius. addo etiam non esse
 petedum ex Galatia Asia, ut uolunt auctores, & Creta,
 quum in Italiae Apulia optimum habeatur, & alijs pluri-
 20 bus in locis, efficacius in calidis prouenit, omnes fere na-
 tiones latino nomine utantur, uel saltem parum detorquet,
 nam Germani xianell, Poloni xiniu, Cretenses uulgo chi-
 mino, Galli cōmin, Lusitani comines appellant. s. n. Quae
 sunt cymini facultates: l. r. a. A' Galeno septimo de sim-
 plicium medicamentorum facultatibus dicitur uires habe-
 re similes aniso, & mentionem facit solum de caliditate,
 quae in tertio ordine est, de siccitate uidetur ambiguum,
 quam tamen nos putamus tertium ordinem attingere,
 quanius Anticenna in secundo ordine siccum esse tradi-
 20 rit. s. r. Petrosilini semen queramus. b. r. a. Adhuc in
 medicorum animis u. fides nostram uocatum petrosilinum
 antiquorum petrosilinum esse, & quum in re medica pe-
 trosilino indigemus, nostrae herbae ita uocatae semina, &
 r. a. ces & necessarias alias partes colligunt. sunt tamen,
 & uera petrosilini, & noli non uocata petrosilinum atq;
 generi, sed petrosilum in Italia non nascitur quod sci-
 uerna in Macedonia tantum praeceptis locis, semen ha-
 bet anni simile odoratione, acce, & aromati simile immo
 si addamus, quae Galenus in Theriaces dicit, amarum est,
 30 quae nostro petrosilino non conueniunt, tamen difficile nō
 erit per Venetas navigationes in Macedoniam mittere,

ut inde semen habeatur, quod mox nostris regionibus locis præruptis seminetur. nostri latini, ut Palladius non dicit in Macedonia nasci petroselinon, sed locis asperis, unde nihil impediret apud nos etiam gigni, præsertim si locis asperis seminetur. s. e. Ergo petrosilini semen non habebimus? B. R. A. Non nisi credamus id esse de quo recentes, & quod vulgo petroselinum, id est saxatile apium appellamus. Tamen breui spero hæc semina accepturum illustrum Alphonsi Ducis Ferrarie curæ, & Herculis illustrissimi Ducis post patris obitum maiori diligentia. s. e. 10

Nostrum igitur uocatum petroselinum quid sit? B. R. A. Animus inclinat sativum apium, siue Hortense c. j. de quo Dioscorides inquit omnibus accommodatum esse, quibus & coriandrium σέλινον καριάνον, id est abnon sativum, à Dioscoride simpliciter nuncupatur, Pliniusq; ubi in iure mandi hoc apium censet, & esse peculiare in coquinae tis, quod manifestum est, nostro petrosilino convenire, & apud omnes fere nobis notas gentes a petra nomen habet, quippe Galli Persin, Hispani perrexil, Germani petersil gen, Romani petrosendolo, Cretenses vulgo cudume lo, alij persibulo, Poloni pierruszka uocant, in tertio est ordine calefacientium, & exiccantium, quamvis Aucena de petrosilino agens ad apii caput se referat, idq; in primo ordine calidum facit, & in secundo siccum, cum nulla sit apii species, quæ primum caliditatis ordinem non excedat. s. e. Oleris atrii semina accedunt. B. R. A. Oleris atrii a Romanis dicitur, quod Dioscorides uocat hipposelinon, non quidem ab equis, quibus conferat, ut nonnulli uoluerunt sed a magnitudine sua, quia equus in compositione earum rerum, quibus nihil peculiare habet magnitudinem solam significat, ut hippomarathon, quia in suo genere multum excedit

- excedit hispolappion a Thodoro Gaza in Thophrasto
equatam interpretatum. ad notitiam olus atrum redem-
tes. nam cum extra nigram, intus albam habet propter id
olus atrum a Romanis vocatur matris apii genus quod vi-
herus. Et in his na. error adeo creescens ut ab herici ere ut
deatur. nec in ista est, apud nos oia suam magnitudinem
huius possunt nomen accipiunt, idem ut Theodorum imite-
mur equat nos uide, a Ferraria apii Macedonicum nu-
cupatum. omnes conditiones habet, quas illi Dioscorides
20 attribuit, re acribi queras olus atrum quam Ferraria, re
dixi, aliquibus in cibis grata. decipiuntur uero qui arcā-
gelicam, uel angelicam a nobis uocatam, olus atrum esse
fatentur, quoniam radicem albam habet, nec in tam altā
magnitudinem crecit ut apium Macedonicum uocatam,
a Thodoro a Veneris herba Alexandrina, a Thodoro a
bus uulgo Macedonico a Lucensibus Maccroni, a Neapo-
litans Alexandro nuncupatur, Et hoc cum Galeno ca. 1.
dam a. secum tertio ordine censens. s. r. Apii semina
occurrunt. I. R. A. C. ym absolute apium dicitur Hortense
20 intell. i. o. ortet. quod eī dī. ov xwz uoy, a Dioscoride
nuncupatur. et hoc is uulgaribus petroselinū dicitur, quā
ob rem pro seminibus atq. absolute non sunt breuioris il-
lius apii, quod in hortis nascitur, semina iunēda dico bre-
uioris, quam Macefontem, sed maioris, quam nostri non
uulgo e petroselinum, at potius semina Hortensis apii. i.
nostri uulgaris petroselinum seruare, unde per semina apii
absolute Hortensis apii semina intelligenda sunt, quod est
nostriam uocatam petroselinum. semina uero, quae a phar-
macopolis passim colliguntur, cleoselinū sunt, id est palu-
30 stris apii decipiuntur enim qui apium palustre, eam her-
bam putant, quam uulgo apium raninum dicimus, quippe
apium

Apium palustre satiuo maius est. Apium uero rariuū mul-
 to minus est, & quamuis Dioscorides in aquis locis na-
 sci, non tamen in aquis dicit, solum autem in terrarum inter
 aquosa loca monerandum, praesertim ubi apium nasci-
 tur, nam umbrosa loca, & aiosa amat, de nostris autem
 apij generibus loquor, quia petroselinum uerum in saxo-
 sis, & asperis nascitur, tamen quum, & apium satiuum,
 id est nostrum petroselinum, & eleoselinon eadem uires
 habeant, ut Dioscorides fatetur, ideo non in illa resert,
 uerum eorum sinatur pro his autem colligendis ne pa- 10
 trum solum deferas, radices etiam & jolia petraeo, Ger-
 manici epich, Atippen ut nos apio, iactache, & capelita
 ni achio, & eneti epo, Poloni opich abaton uocant, & hoc
 calidum est, & sic in ordine tertio, scilicet. Leuistici semina
 post apium sequuntur. L. R. A. Lygustici patius dicitur oport-
 et plures decipiuntur, qui apij speciem esse crediderunt,
 qui de ipso in altera parte egerit Iulius, sortis, quoniam in
 apij generibus. Pharmacopola & Ferraria, & Vicius,
 Bononie etiam, ac Patruj altero semine uirunt, quod li- 2
 bistici semen arbitrantur, tamen inconstantes sunt, quoniam
 nonnulli apij seminibus pro eo utuntur, alij dauet, tamen
 facile est in Lygustica mutere, immo indices illuc mercato-
 res accelerant semen petendum est, & terrae mandantibus,
 in Lygustica montibus nascitur, umbrosis, asperis, & alijs
 mis uiruntur. Cemenenses pharmacopole nobis hoc semen
 deesse tamen in montibus efficacius est, quam in plano
 seminetur, pro pipere eo usa est antiquitas, immo & nunc
 ruslici ligures pro pipere in condimentis utuntur, & ego
 conditum scerulion libistico satis gratum comedi. Genue 30
 in edibus Illustrissimi d. uibaldi i. lisa, quum Illustrissimus
 Hercules Duxis Ferrariae primogenitus Galliam peteret

- nec etiam magnificis Comitibus Bonifacio Benilique, & Vigorione Rangono iuris intererimus dyblicit. sed illud animaduertere oportet, Ligures fœniculum miscētes libi, cum adulterant, quin & Dioscoridis tempore sese illis fœnibus adhibebant, & altero quodam semine sed fœban, ro, quo sapore deprehendebatur, unum est, nos libi, fœni fœnibus carere, cuius etiam radices in officina deinceps habere curabis, Galli ut nos ferē, & Hispani. Germani vero libi, loxel, Poloni libi, sezen, Veneti leui.
- 10 Itego appellant. est in tertio ordine calidum, & in eodem exiccat. 5 R. Fœniculi semen occurrit. B R A. Notissima herba est, cuius semine in placentis cibariis diuersis aceto, viridi, & arido per totum annum uescimur, Ferrarie maxima copia habetur, à Grecis μάραθρον dicitur, sed non solum semina, uerum folia, & radices seruare cōmotum erit, sed quum & in aruis errat, cum fœniculum, aut solutū inueniatur, quod rei medicæ proficit, ideo huius semen in Ferrariensi agro collectum seruabis, adeo nota sunt hæc, ut nihil aliud dicēdum uideatur, quàm Hæ-
- 20 spanos γμοζο, alijs hinoio, Germanos fœnichel, Gallos fœneul, Neapolitanos fœnochio, Cretenses uulgo marathia Polonos vvolozu, xi pr fœniculum uocare. in tertio ordine calidum esse Galenus censet. 7. de simplicium medicamentorum facultatibus, & in primo siccum, quauis in hoc alios referat, Auicenna censet siluestre fœniculum calidius esse domesticum uero in secundo ordine calidum esse, nos eius siccitatē in secundo esse putamus, quod etiam censiat Auerrois quinto collectionum, immo illorum ratio, qui in primo tantum ordine siccum esse dicebant, quomam lac procreat, ad rem nihil facit, neq, impedit, quin sit in secundo, nempe lac non procreat eo, quod in lac cōuertatur

ali veniunt ueluti Romani filio, Veneti siro montan, Cre-
tense uidgo plat cum non quasi latum cummun uocat, in
tertio ordine calidum et picum, pat. Calemum sequuntur
et se facientur q. amaris recentes in secundo ordine calid.,
et picum illa et faciant. s. i. Alij solis semina acced. t.

BRAS. Si Serapionem et C. L. R. e. tenentis, ubi de culb
pertractat quod eius latet, res ad. am solis exponit sta-
tim deprehi. letur, et tunc se apud Dio. corident. luthosper
mon. i. lapetofum semen, quod apud Serapionem culb. t.

- 10 milium solis, uirget enim serap. o. culb. habere totia. simi-
lia solis oliue non quia, s. it. matura, et altiora, et latio-
ra, et que sunt ex eis interiora decedunt uersus terram,
et habet uirgas eleuatas subiles, q. ac. lingua. squamati,
et reliqua, in quibus cum Dioscoride conuenit, quem si au-
dire libeat, in hunc modum scribit, habere folia ole. e. lon-
giora tantum, latiora, q. al. p. am. in radicem eius tace-
tia, ramulos uero rectos graciles crassitudine acuti uer-
ci, et reliqua, in quibus ambo conueniunt, idem. gatur sicut
Dioscoridis luthospermon, culb. Serapionis et recentioru

- 20 milium solis, nos herbam habemus huic simillimam cuius
semine mulieres nostre pro fingendis coronis utuntur, ap-
pellant autem coronas indices quosdam quibus deo pre-
ces uouerant, ac si pensa quotidie red. unt, in duobus t. a-
mon. d. s. ferre uidetur luthospermon, et nostra herbe se-
men lapetofum a mulieribus lachryma uocatum, primo
nostra lachryma solum arundinaceum habere ut letur,
uel saltem milium uigium imitatur, deinde luthospermon
serpere dicitur, quod non facit nostra lachryma, que ue-
luti hutez est, ego recte Dioscoridem consideras non ui-
di. osiam folia serpere dicentem, ut a multis creditur, sed
30 eleuata sunt folia tamen, que inferna sunt, prope radicem

per

eandem picturam lineasse, nisi quia Serapionis colores
 ineptiores sunt, Dioscoridis autem floridi: hoc est dicen-
 di phrasis, in proprietatibus etiam quod unum medicum
 quadrant, ut non sit opus dubitare ea tem ab his autho-
 ribus tractari: suere autem qui oxycanthum Dioscori-
 dis eum fruticem esse putarint, quæ nos uulgo ruam cre-
 spinam appellamus, hi autem longe decipiuntur, quantum
 crespina uua sylue hirsuti puri folia non habet, sed potius in-
 uitem, aut in apij folia uoluit, ualde etiam uicosa sunt,
 coniectura uero, qui inuenitur, ut berberis sit crispina 10
 uua, adeo temis est, ut de se ruam quippe ex nomine tan-
 tum sumitur, ut in crispina dicitur, quasi acrem
 spinam, et oxycanthum, ut in crispina dicitur, eundem, quæ
 coniectura mouet, ut in crispina dicitur, et in crispina
 in oxycantho, et in crispina, et in crispina, et in crispina
 si uidebitur, et in crispina, et in crispina, et in crispina
 pro in crispina, et in crispina, et in crispina, et in crispina
 si in crispina, et in crispina, et in crispina, et in crispina
 uera berberim, et in crispina, et in crispina, et in crispina
 quorum uerã oxycanthum esse certus his age etiã decepti 20
 sunt, qui berberim pro alio dato accepere, ut suo loco in-
 telligere licebit, et alii et Poloniam arabum nomine utuntur,
 Germani nomine siue dicitur, et in crispina, et in crispina
 latine, et in crispina, et in crispina, et in crispina
 In his moribus, quoniam in Boron, et in crispina, et in crispina
 ne uibus, et per totam Apenninum copio uideantur, in no-
 stris etiam fontibus, quia in crispina, et in crispina, et in crispina
 tur, licet, et in crispina, et in crispina, et in crispina
 locis uicinis, et in crispina, et in crispina, et in crispina
 nulli berberim in crispina, et in crispina, et in crispina
 cuit, sed Aben Mejia, ut refert Serapio frigidam, et sic
 cum

cum esse in ordine secundo refert, nobis uero placet, ut sit
secundo singulus sit, et in tercio heus, si qualitates ille
secunde, et tercie considerentur, que a Galieno, et de sim-
plicium medicamentorum facultatibus scripte sunt. s. r.
Rapa Sylvestris semina occurrunt. P. R. A. De rapa dice-
mus, si prae te a linomero non solum oxyacanthae graui,
sed et radices seruandis, in re quae hunc finem inter
semina numerasse. s. r. Ad faciliorem liqua ob semina ex-
petitur. P. R. A. I. 570, rapa aggered amur nam et ipse ut

1. usum medicum ueniunt, nos Sylvestris semina habere cota-
tis, cur etiam non satiat: nam et satine semina rei me-
dicae proficiunt, et caro radices, et folia, et coliculi cum
primam exeunt, immo et ipsa radix mirra conlucit, aut
sapa ut nolite mulieres, pro quatrageima obsonio pa-
rant, notum est si ne rapa, et satina et sylvestres in Fer-
rariensi solo erant, imo, praecipua, et dulcissima. Colum-
bella in Italia ceteris Nursinas praefert, quod non fecis-
set, si eius tempore Ferrarienses extiterent: tempore
enim Columellae Ferrariensis solum uales erat, Patres au-
tem nolite cul. urae assiduitate nunc infertilibus campos
pos de luxere natura usque ad hunc tempora repugnante,
sed ars naturam uiuit, modo impenso uelut alii hyme rapa
pis in pultarijs comedunt, ego etiam per aestatem, ne au-
tem liqueant, celono cuiusdam rusticuli mei prope Ferrar-
iam iubeo, ut siluam radicem uere omnibus rapis de-
mat, ne ad semen perueniat, hoc enim praesidio non ligne-
seunt sed tenete, et coctiles per totam aem estatem ha-
bentur, nec edas est et uino calidum noxia, a uultans sa-
ramages uocantur ab alijs Hypanis nates, sed tam rapa
quam rapa et uel sicuter uocantur, a Germanis uile
rui, id est praecipua rapa dicitur, a Polonis rzepaleszua
a Creten-

à Cretensibus vulgo gogilia Auerrois eandem & humi-
 dam rapam esse censet, scilicet ex Galeno. 2. de alimentorum
 facultatibus potius. gulgana esse colligitur nos igitur in
 secundo frigidam, in tertio humidam rapam esse uideamus.
 s. f. Daucus junius praesentatur. 1. 4. Multos in
 Dauco aberrare in iura. Et emeres non in pharnacopole
 herbam in Terrariensi agro fieri cum solum pro Dauco
 accipiunt, quia ita à iustis appellatur. Junia tamē alia
 res daucus sit. s. r. Quae igitur herba est haec quam nos
 daucium appellamus? Et ibi ueram dauciam habere pote-
 ro. 1. p. a. Ea herba quā nos passim in Terrariensi agro,
 in tritici stipulis crepitem colimus, & daucium appel-
 latis, i. Dioscoride σοφ. δαυον & περον, id est pastinaca
 sylvestris dicitur, ut appareat si quis eius descriptionem
 consideret praesertim ibi dicit flores in medio exiguum
 quid purpuree habere, quod tamen in croci colore uariat
 hoc etiam in omni umbella non est sed secundum loca in-
 nascitur. suere tamen qui pastinacum ut an. 1. h. e. h. em,
 & daucium idem esse putat et mare. Et res pro dauco ex-
 utimur. eos autem aberrare hoc indicium est quia Dio-
 scorides de pastinaca erratica scorsum a dauco pertra-
 ctat, & tertiam suam speciem sylvestri pastinacae compa-
 rat, cuiusmodi duo sunt, quorum tamen daucus esse constat,
 primam, & secundam dauci speciem non esse pastinacam
 erraticam ex solis certum est, quoniam et uerum quod uos
 daucem putatis, i. aures non est, sed passim ac erraticum
 est ut super, odor, & reliqua ostendunt. qui etiam
 daucum pastinacae speciem i. uerum daucum, non errantem
 a Dioscoride antiquioribus ne uulgariter describitur, im-
 mo scorsum a pastinaca de Dauco pertractat, non tamen
 inficias eo daucum & pastinacum aliqua similitudine uiri-

uetis magnam summam asportabat, & hoc per multos
 annos fecit, antequam eius loci homines rem cognosceret,
 & ex semine lucrum quereret, a latius herba pulicaris
 dicitur, uel quia pulices fugat, & hoc nomen etiam pſil-
 lion pulicem significat, uel quia semina pulicibus similia
 habet, non tamen adeo in maritimis nasci dico, quin etiam
 in alijs incolis, & aruis nasci affirmem, est altera cum-
 la pulicaris, sed hæc simpliciter pulicaris uocatur, uerum
 ne in re tam nota tempus conteratur, ab Hispanicis zara-
 gatonam, ab alijs mazracaton. a Polonis pſilium. appella- 1
 ri monemus, eam etiam difficultatem prætermittentes,
 an intus calidum, extra frigidum sit, & alenus tamen in 8.
 de simplicium medicamentorum facultatibus in secundo
 ordine frigidum esse censet, in humiditate uero, & siccita-
 te temperatum. s. r. Agni casti semina occurrunt. n. a.
 A γ. (γ) a γ. a γ. & lygos dicitur, a nobis utex, &
 amerina, s. lix nuncupari uideatur, in maritimis nascitur,
 non dubio uerum agnum castum nos habere, quanquam
 duo obst. o. uideantur, primum eius grana piperis acumi-
 ne carere, aliud quia terrarum in clauſtro religiosorum 20
 sancti Domini utex adest, tamen lentos ramos non ha-
 bet. Scire autem oportet non dici a Dioscoride acedine
 piperis habere sed saporem piperi similem, quod manifeste
 flusinum fiet si quis eius semen masticauerit: habet enim
 nescio quid piperis, at semina ex locis quibus nascitur a-
 criora sunt, & minus acuta. quod uero in ramorum, ac
 uirgarum flexibilitate dubitabamus facile deducitur quo-
 niam iunioribus, & his, qui prope mare sunt lentior me-
 sed antiquiores utices ob seminum flexibilitatem am. f. c.
 semina, & folia circa maritima querantur, & circa flu- 30
 uia, ac torrentes in incultis locis. aberrant qui ex sapore
 piperis

- piperis, quem habet hoc semen, cubebe esse putarunt. Sc-
 rapio de eo in capite de samanchest pertrahit, & arbo-
 rem Abrahæ appellat, piperella etiam a sapore nuncupa-
 tur, antiquæ matronæ. Cuius arboris folijs supra toros
 stratis utebantur, & seminibus, in pultarijs comedentes,
 sed ne in re tam nota dū uersemar, reliqua secundum or-
 dinē proseguam. s. r. Quomodo ab alijs nationibus nun-
 cuparetur prætermisisti. r. a. Ab Hispanis arbol de pa-
 raíso, a Cretensibus uulgo lyota, Poloni latino nomine
- 20 utuntur, agnus castus, tamē & alij uocant ex yfizeex. Cier-
 man nominant abrahamz baum, ac si dixerint Abrahæ
 arborem, ut illam nominant Auerroris. s. r. Cuius est qua-
 litatis? r. a. In iuribus qualitatibus authores satis ambi-
 guos indeo. Auicenna etenim in primo ordine calidū & sic-
 cidū, in secundo siccidū Auerroris in tertio ex hinc calidū,
 & siccidū censei, nonnulli ex recentibus calidū & sic-
 cidū in secundo tantum ordine asserunt. s. r. Quid cen-
 ses hic? r. a. Cum Cialeno sexto de simplicium medica-
 mentorū facultatibus calidum, & siccum ē ē ordine ter-
- 20 tio, unde flatus d' scutit, hinc aduersus ueneri ualere cre-
 ditur, quoniam flatu uirile membrum, & mulieris pu-
 da excitantur. s. r. Peonia semina consequuntur. r. p. a.
 Antiquissima herba est, a Peonia dicta marem & fœmā
 habet, à Romanis casta herba, a Græcis glycyis, & peo-
 nia dicitur. Scrapio ex semina Dioscoridis arborem ē ē
 scriptum reliquit, nos autem eius interpretem fuisse pu-
 tantes, quia ita uerit. non enim in arbitror, quod Dioscori-
 des dicit eandem duorum dodrantum altitudine, arborem
 à Scrapione dictū ē ē sed id potius interpretis iutio ue-
- 30 nit. manifeste autem deprehenditur grana esse multa, ru-
 bentia, parua, puricorum acinis similia, quæ sunt eius se-
 mina

mina. hæc in his montibus altissimis, & præsertim pro-
 montorijs, præter semina autem radices seruabis, quæ in
 masculo alio sunt, quamuis, & in aliquibus nigre uideantur,
 albe, & nigre seruande, quæ ad diuersa peculiariter
 conferunt, nos nigra abutimur, & ea pro necandis
 priorum uermibus in aqua decoctione, & puluere uti-
 mur, immo, & radix puerilis alugata ab atra bile, &
 epilepsia liberat, ut in Belusario ingenio comitis Camil-
 li Tassoni filio uehementi experimento deprehendi. quæ
 duo sint præconie genera, mas & femina, alteram serma 10
 in man vven vurtz, alteram benonien uocant, quamuis
 & alij bene si tam rosam appellant, Galli uero priore.
 Cretenses uulgo pygonia Poloni prioma nuncupant s. v.
 Cuius est quædam præconia n. n. a. Autem illam dicit
 uehementer esse calidam, & siccam, quod Galeno oppu-
 gnat. 6. d. simplicium medicamentorum siccitatibus. libro
 cum dicit eius temperamentum esse exiccatoriū, & sub
 stilum partium haud tamè ingenter calidum sed aut hūm-
 idetrum, aut pauxillo calidius. Auertros quanto collectio-
 num Galeno proxime magis accedit, cum illam in primo 20
 ordine calidam in tertio siccam dixit, quamuis illos po-
 tius probandos censuimus, qui in secundo ordine siccam
 illam esse fateantur. s. v. Staphis agrie semina occurrūt.
 n. n. a. Nostræ mulieres straphis uim dicunt, uocabulum
 corrumpentes, in nullo alio usu apud ipsas est, quam ad
 necandos pediculos. unde a Romanis herba pedicularis
 nuncupatur, ab uero nomē staphis habet. Cornelius Celsus
 uim Tamuram appellare uidetur, sed Plinius capite pri-
 mo uigesimotertij libri illos reprehendit, qui ita uocant,
 ut simul Celsum reprehendere uideatur. uerum. 26. lib. 30
 cap. 14. uim Tamuræ uires describens, staphis agrie no-
 (stræ

est que etiam nunc dicitur catapulta, hanc tamen non ter-
 tiace, sed arbuti casio, et propter hoc motu-
 lis aut arbuti uero catapulta dicitur, sed haec etiam dicitur
 de parim catapulta, et dicitur propter hoc, quod
 uero etiam catapulta uocatur, quod uocatur, quod
 ob re serapionis interpretis etiam uerba, et catapulta
 tamen interpretans, iuxta et tunc eo uocabulo ad significandi
 etiam uti uelit, dicitur sensu sunt, et etiam maximo rursus pu-
 tatur catapulta, ut am dicitur, quia catapulta pugnam, et est
 uimem, nam mire solam, sed et co nehemeritas uiderendum, 10
 quia non solum uerba, sed scriptis etiam mandantur.
 s. Cum uocata apud nos catapulta ritoymali species sit,
 ut dixisti, quae nam erat apud Dio, coridom, et a. Cha-
 rariam esse quandoque uocat, et in males conuenit, at
 labrum esse deinceps a uia uerum, et semina ista sunt,
 quae me in hac seminat am compulset, et solita uale
 oblo, et propter hoc non haec uerba uocant, sed in m-
 tibus capite, et uerba uocant semina de haec uocant, et ra-
 malos, et uerba uocant et tam haec erui fama, et late
 facis immo et uerba uocant in quibus haec haec uerba, no-
 tuina herba et et non una semina. Rursus uerba uocant
 ses herba et dicitur catapulta uocant, nostra mulieres pro
 comperio habent, quia semina de orion trahit et catapulta
 et ea comederit per uerba uocant, si uero sursum
 per superna, ut plurimum uero accidit haec grana come-
 dentes per superna et inferna propter uerba uocant, afferunt,
 quia grana sursum, alia deorsum dicta sunt, decipiuntur
 etiam plures Germani, qui apud ipsos catapulta, et uel
 baum dicitur conuenit, quum potius eo uocabulo etiam si-
 gnificent, sed hi eodem errore ducuntur, quo Serapionis
 interpretis, uere autem nostra catapulta, quae apud Dio-

f scoridem

inducere in unam aut folia habere et scribo in
 quam aut areorem et e fateris si et Arabum lingua
 aut fraxini semen ne in diu accipiat cito quod
 Serapio nullum ex grecis addidit in lingua aut e sole
 anda sed solum arabum testimonio ut et tamen de f
 ximo Dioseori les per nulla ut prater et se nec fateri
 non est extra rubrum autus alium heremum et fateri
 et non corticem interendo. ut enim et e fateri
 tur idem prater fateri quoniam et e fateri
 dardar id est illa nunc et folium eius est et argum
 mile folio amabile ita autem habet fateri et fateri
 tur et fateri qui dicitur lingua autus et palmates qui
 diuiduntur in cherarub fateri et e fateri et fateri
 sunt minores fateri et intra quod et e fateri et fateri
 nulla sim lsb lingue aut exteriora ramis et fateri alia
 declinans prater aut et fateri et fateri et fateri
 tus mordicans cum pueri amantibus et non apparet
 mordicat o eius postquam bene mordicans habet et de
 rapio omnes has conditiones in unam fateri et fateri
 nec moucor quod et e fateri et fateri et fateri et fateri
 curium ut Serapio dicit in unam fateri et fateri et fateri
 quod grecos non addiderit de fateri et fateri et fateri
 quia de fraxini semine in unam fateri et fateri et fateri
 aut Serapionis nota fateri et fateri et fateri et fateri
 s. l. supra dardar pro fateri et fateri et fateri et fateri
 centes fraxinum in e fateri et fateri et fateri et fateri
 dardar pro fateri et fateri et fateri et fateri et fateri
 alios fecit nam dardar et fateri et fateri et fateri et fateri
 cum legenti pater et fateri et fateri et fateri et fateri
 Serapio ex uno e fateri et fateri et fateri et fateri et fateri
 et fateri et fateri et fateri et fateri et fateri et fateri

- do fit emplaſtrum cum folio eius trito, & mixto cum aceto conſert ſcabiei ulceroſe, & conglutinat vulneta, & cortex abboris conglutinat vulneta plus quam folia, quando lixa ut ſuper vulneta, ſicut hyemur corrigiae, & cetera quae ſe poſunt, aut has modo ſub ſecondem de ſylvestris uiam, eſt ſem d centum ſylvestris ueni ulmi folia, cortex, & rami, me uenit lebris ubi folia concha, & ex aceto illa vulneta eadem conſervant, multo magis cortex pro uento & ſylvestris ueni circūclutus, in reliquis etiam Dioſcorides, & ſcripro conueniant, & in ſe eius folia pro o ſem come ſenda aumaduertit cum quibus etiam Auicenna ſicut ſo canone eſt, ut errorem hinc parſeclat ſuorum uideat dirdar pro ſraxino quom ubi, ſi uer, ſerantis, dcentisq; ſraxinum dicitur a grecis dicitur, nam ipſi λέλαξεν ſraxinum uocent, ex ulmo etiam uer men ſi d, quom folia uelut uer ſice rioneq; euſideo abbor emicem ab Arabibus dicitur in ſcripro ſer ſem ſraxini lingua aut ſcripro: nos p ſatam ei quam ab iſt grecos eſe deſcriptam inuenire n ſi eut. s. i. Lam igitur omittam, quia am d grecos incomperita uia. Vmmo eam colliges, & de ſu nec marit, phabarba o, catia ſena zucbaro uer ut oportet, quae nunquam ab antiquioribus deſcripta ſunt. s. i. Cuius eſt qualitas hoc ſemen s. i. Recentes calidior in primo ordine, & hanc eandem cenſent tamen Auicenna in primo quidem ordine hanc eandem dixit ſed in tertio calidior, cui potius conſentire u. l. uis, uel ſubtem in ſecundo inenſe calidior eſe. s. i. ſementinam legere curemus s. i. a. Hanc u. ſemen Alexandrinum uocant, quoniam Alexandria Venetiſ ſerri d. cunt cuius autem herbe ſemen ſit adhuc apud me incomperitum eſt, & ſub au-

dice his est ob suæ paruitatis excellentiam sementine no-
 men acquisiuit, recentes apud Arabes sementinam inae-
 niri fatentur, & esse ipsorum Karabel, quod ab ipsis se-
 mentina interpretatur, ut reuera semen ista nobis sementi-
 na uocatur Karabel verapionis esse non potest, aut Anti-
 ceum e triquit cum in Siria Karabel vel sem. nam quia
 hoc nomen ab interprete uoluntariū dicitur esse arene simi-
 lem, & uehementer interficere vermes, addit ex Al-
 mansoris sententia anan ex his rebus esse, quæ de celo
 ueniunt, imo et hac arena olim contendit ualuit. 10
 potissimum colligitur, hanc seriatim glaucodanem il-
 li a tribuit. Aucti uero ualorem qualem lapis in se ho-
 uis repertus habet, uide Arabum sementina terra est,
 qua autem nos utimur ita uocata semen esse constat.
 apud aut quosdam eos non tam recte hoc semen, sue-
 re qui ab Arabibus sarron et semen esse putarent, & santon-
 linam uocant, tamen scribitur ab his sarron semina contra lum-
 bricos Venetas adheruit, sed hæc non sunt, quia maiori
 mole clauduntur. Hoc argumentum uti uacat, ut
 probes sementinam non esse santonici semen, quoniam 20
 scribitur ab his sarron semina maiora sunt quam sementine,
 & diuersa, ex eo enim non colligitur sementinam non
 esse ab his santonici semen, cum nam eadem res non
 est ab his santonici sarron hanc in uiam cum a santonico
 santonico, quod in uia santonici. 30
 uideo te autem
 mo quodam in d. quo uero uero et potius libidine glo-
 riæ dubitare, qui in uero santonici, et santonici santonici
 genus argumenta a santonici santonici santonici, qui probat
 sementinam non esse ab his santonici semen, et anan
 eadem res non est ab his santonici santonici santonici
 ita non colligo, et aliquos refero qui ita putarent semen-

gratius contingere potuisset? ut interulam hanc sudore
madidam exuere concedatur, et a teo bibere ut hanc si-
tim extinguam. s. i. In oromo lo natura certam umbrā
parauit, quia post prandiam merulam bibet, ut n. He-
riudius summe tuacet, in quo membra leuare dū osu.
B. A. Ne haues prius quam fador erijmerit.

DE IRVCTIUIS, OVORVM IN FERRA-
rationibus pharmac. p. laum officinis opus est.

10

s. e. Satis meridati sumus, et sol in occisionem praecipit
uerget, non erit ab re tūc is omnes necessarios hodie col-
ligere, ut saltem hac helioma laum paritā ueritū liceat.
B. A. Innumere incipit s. e. Pace e laum t. numm lo-
cum inter fructus possit. s. e. Cum haui soli collige-
bas, haec is etiam in locum posuit, et tūc b. e. u. tem-
pore obliuiscit s. e. Nunc recorder. Prius secundo ordi-
ne incedunt. B. A. Melius est circa mare de cedere, nā
loca falsa amat. m. de nucleos nunquam feruorem, sed
pneum ipsam quoniam per domi melius feruor quoniam
quoniam e. c. t. a. re circulant, ut q. p. p. e. t. a. n. d. ex debi-
li cetera rancidi euasit s. e. Curraus in tūc erit s. e. A.
Nucleos saltem duriori cortice indios habere illud is.
s. e. Hoc fiet. B. A. Nunc quoniam pneu e. p. n. e. r. d. d. An-
guere omittit hoc nostrum p. r. d. r. m. colligere. B. A. d. e. u.
a. Galas pignoris, ab H. p. a. n. s. p. r. h. o. n. e. s. r. o. c. a. n. t. u. o. c. e. r. e. r.
f. e. s. u. n. g. l. o. f. r. a. c. t. u. m. e. u. e. r. i. e. r. e. u. l. o. r. e. m. e. u. e. r. i. e. r. e. m. u. e. r. i. e. t.
s. i. De pneu quoniam d. d. e. r. u. o. s. e. p. a. u. n. d. e. m. e. l. e. o. s. o. l. o. a. l. o. q. u. a. m. u. r. , r. e. c. e. n. t. e. s. i. n. q. u. i. b. u. s. e. l. e. c. t. i. o. n. i. n.
secundo sic cum, in primo at Galenus de tūc p. n. e. u. m. e. r. e. 30
dicantorum facultatibus, ad uidetur in medio c. a. t. e. s. , 7
p. g. i. d. e.

[illegible]

rides folia rutæ habere ceaset. Plinius lib. 12. cap. 25. uni
 similiorem esse dicit quam myrto, quamvis textus men=
 dosus uideatur, ut rutæ leui oporteat. Pausanias quādoq;
 myrto, quamvisque lampyræ comparat, etiam mendosus
 est Plin. s. quoniam tuberi eas solum abundant. videntes,
 tum rutæ etiam leui. s. de hoc quicquid sit odoratum unum
 præ omnibus a legumini est Hierichunte iudææ oppido,
 quod iudæi lex ex dicitur olim urbs ingens nunc octo mi=
 lias iohannis petri. eam ortam. ne hic balaunum quæ=
 10 ras set eam vras, que singulis annis Hierusalem petit,

Veneris soluet aliquem in iudæam in tres, ut ex balauno
 tria porte. ut in id est semen carpopal. amum appe'la=
 tum. s. r. carpopal. amum habeo. b. r. a. Est ne id, quod
 Carpopal. amum iopolæ pro eopobal. amum uendit. s. r. Id
 mouet. b. r. a. Ita car. balaunum est, ut tu es musca,
 quippe balaunum semen mortui est. s. r. Et nostrum eodem
 colore et. ut r. b. r. a. u. leum est carpopal. amum. s. r.
 Nobis etiam utemur ex. ut. b. r. a. Propter hoc Dio=
 scori, de. ut. b. r. a. h. p. e. r. c. o. simili adater. ori tradit, quod

- 20 Petri. ut. b. r. a. c. r. e. r. o. a. j. e. r. t. u. r. et mare est, adde car=
 popal. amum ponderosum esse. e. feruere in gustu mor=
 ditatis. s. r. Hoc aut. ut. b. r. a. h. p. e. r. c. o. Anno gustum
 non habere uidetur, et re solentem, et car. balaunum. s. r.
 Nec est aut. ut. b. r. a. h. p. e. r. c. o. v. l. u. m. et. Non est er=
 go car. balaunum, quod i. Pelonis o. e. c. b. l. amori di=
 citur. s. r. Non uidetur. b. r. a. Verum ut. b. r. a. o. l. e. m. i. n. e. c. o. r. i.
 te. ut. b. r. a. e. s. e. i. d. e. s. s. e. d. u. m. o. r. e. m. u. l. p. i. c. i. o. n. quod opo=
 b. l. amum. et. b. r. a. h. p. e. r. c. o. s. r. Non habeo. et. ual=
 de. ut. b. r. a. p. a. r. t. i. c. u. l. u. s. et. quid. e. r. s. r. Liquidum.

- 30 b. r. a. Ob hoc balaunum i. c. a. c. i. o. n. e. s. t. a. u. t. e. t. u. s. t. a. t. e. c. r. a. s.
 se. j. e. i. t. s. r. Abs te boni opobal. amum notas scire percipio.

P R A. Id libet̃ edocebo, & singulatum oēs notas exponā

Primo recens li quor probatur,

2 Habens firmum, & sincerum odorem.

3 Non habeat saporem acidum.

4 Citissime penetret.

5 Habeat lenorem.

6 Linguam leuiter adstringat, & erodat.

Verum quia pluribus modis adulteratur, oris est uicta
præuidere quibus deprehendi possit, nam ut inis uirgulen-
tis & oleis suo semini mixtis eius odorem præsentia u. ut
balsami succus esse uideatur, quibus autem deprehendatur
uerus balsami liquor edocebimus.

Primo si lacte uesli immiscetur uerum opobalsanum ma-
culam, aut macule uelut unum non relinquit, adulteratum
inheret, & maculam facit.

2 Sincerus succus si lacti immiscetur, coagulat, quod non
facit adulteratus.

3 Aquæ, aut lacti infusus sincerus quantum minimum disten-
ditur, & lactis modo albescit adulteratus iungat sicut oleum,
densatur, & statim medio radat.

4 Sincerus uetustate crassescit, & bonitatem suam amit-
tit, ideo quod habes a uero balsamo dilut.

5 Hi decipiuntur qui putant uerū balsami liquorem esse
si proiectus in aquam descendit, mox sparsus eme qui tunc
autem adulteratus est. s. l. Nondum huius succi color em-
edocuit.

P R A. Id statim fiet si in primis armatas res,
sub cute huius loci incolis plenum corticem incidere, ple-
num autem uoco cam partem, qua turgere uidetur, id an-
tiquitus ferreo cutro fiebat, uel ut auctores prodidere
unguibus ferreis: instrumenta enim erant unguibus simi-
lia, sed quia usum est ferro platam ledere, propter ea ad

ultrum

- in ista parte dari quod in loco arbusculum nasci tradit
 dicitur. Illi res, etiam in hoc gratiam terrae nantur, ut
 g. in oleratione fabae carum, et in regni tenens. Quo ar-
 tu per se pro odore uebita. Non in gaudium transi-
 uent. In re carophyllis dicitur. In dipes, uel g. et in
 ca. carophyllis in capite, a calis g. uelle, ab Hispanis
 clatio ab alijs dicitur de soner, et ceteris. Regelin, et Po-
 lonis quod f. x. Paulus Aegina carophyllum uocat,
 quod habens folia nucis, quae olerata sunt. Et optimi gu-
 10 stus, adeo ut nostri phormacopole, et etiam Veneri his
 folijs pro malaburi folio utantur. Lusitania nauigatio
 carophyllorum folijs inuenit tantum. Et uberrima
 refertur ut apud nos salicis folia reperiuntur, apud Ro-
 scor sem non reperiuntur. Galenus, et Paulus de eo per-
 trahunt, et serapione carophyllum uocat. Recentes uocant
 in eorum uocant harnagel dicitur. Et de se constat, quod
 An. ceteris, et de canone facit. Appellat. Veneris arbus-
 sculum in ista plantam in li. f. ha. ad folium in uocant
 20 similia trivertalia erant non tamen adeo longa, in opre-
 res carophyllas. nucis folia habens ab aliquotibus uoca-
 tur, ut non sunt praecise similia. Et Galenus secundum
 Serapionem in traslatum. In quibus Albacharich annu-
 tit non dicit carophyllum, in quibus solum nucis, sed quae
 quid arborum se esseat. In li. nucis similitudinem uer-
 gere oculis deprehendi. In li. domi habeo solum latius
 tamen nucis folio. Et Galenus ergo de illo uerba ne-
 f. et. In li. non quod scilicet in li. li. proprijs, sed
 q. in li. pie. et. In li. mentio in proprijs. In quibus, nisi
 reuer. et. In li. p. In li. In secundo de dinam. In li. caryo-
 30 phylli mentio fit ubi de carophyllato agitur, et hoc sic
 eiusdem carophylli mentio in tertio de dinam. In li. Veneris
 1.

vetijs emeritum hoc gramini, nec liquoris eius omni tere
 oportet, ut per se sit et ex eius calore emanat, et mod-
 dam glaciem habet, et non potest solui et non feruere
 da, utpote munda et libera et in semine, et in semine
 bus magis quam in aliis, et in semine, et in semine
 li, quorum color est albus, et in semine, et in semine
 Arabes ex iustitia, et in semine, et in semine
 Lusitani, horum enim creta per longum spatum in mari
 ferunt, et in semine, et in semine, et in semine
 in meo terij, et in tertio meo, et in semine, et in semine
 Per se sequitur, et in semine, et in semine
 se, et appellat, ad dicam quod de cariothis loquitur, non
 te facit, si de his rebus nescis, nec quibusdam, et in semine
 credentem esse, que ab Aristotele dicuntur, et in semine
 se, et de proptia sunt, nos ut ad se, et in semine
 tuor propter genera habemus, longum, et in semine
 uesti, et in semine, et in semine, et in semine
 des testatur, et in semine, et in semine
 si quis, et in semine, et in semine, et in semine
 in semine, et in semine, et in semine, et in semine
 peccant, quoniam vero et in semine, et in semine
 turt de se, et in semine, et in semine, et in semine
 per se, et in semine, et in semine, et in semine
 mationem est, et in semine, et in semine, et in semine
 grege, et in semine, et in semine, et in semine
 fabulose, et in semine, et in semine, et in semine
 ob serpente, et in semine, et in semine, et in semine
 getur, qui piperis, et in semine, et in semine, et in semine
 amilia fabulamentum, et in semine, et in semine, et in semine
 lis denigrari, et in semine, et in semine, et in semine
 et in semine, et in semine, et in semine, et in semine

et in Venetis

- Venetis piperis arbusculum iudi albe uiri similem, quæ in sepibus nascitur Lujitan qui in hie partes laborarunt, fatentur se multa arbuscula, no autem an bores uidisse piper ferentia, non nam tamen uel longum, aut album uidere contigit sed omnia granu uirili erant, in longo autem quod ad nos uenit granu et similitudinem granorum nulli esse constat, et ne Dioscorides in put alb. carita, sed hanc contro. acc. in et alia temp. differamus, nunc uero Ferrarie piperis arb. galum uisibile apud magnificum cum comitem locum Rome arg. retinec in horto magnifici Aronj Marie in quibusdam herb. generibus referto deest quæ pot. erant hæc arbuscula sequenti anno uidere licet adit quædam genus piperis, sed syl. uetere, quod piper longum esse arb. trorsat ex foli. et ex li. uarietate de gener. arb. hæc rursus grana uident non alba, an decipiantur qui h. bromper e je contentant nunc demonstrare non pergam. Tu tria piperis genera Venetis emes et radicem si habere poteris, quæ coslo similis est, hæc enim reuocet et prociunt. s. r. Erit ne radix in
- 20 omnibus coslo similis? u. a. In emribus, tamen Galenus in uiribus solum intelligere uidetur, nam dicit piperis radix uires coslo similes porissimum obinet, ut de uiribus intelligere uideatur, Galenon Paulus sequitur, Dioscorides quoad figuram similem e je ostendit, nam declarare conatur piperis radicem non esse Zingiberum, sed in put uerius est similem coslo esse piperis radicem, hinc colligit licet de radice esse loqui et non de uiribus, Auerroris et de radice esse loqui uidetur. s. n. Quid sentis de illa quæ est inter Dioscoridem et Galenum in nigro, et al
- 30 bo pipere controuersia? u. a. Quam intelligis controuersiam? s. b. Quoniam nigram aciu esse dicit Dioscorides,

rides, quàm candidum, contrario Calenus candidū acrius
 facit, quàm nigrum. 10. A Calenus eundem octavo de
 simplici facultatibus, ut puer album et nigrum quidem
 acrius et rationem reddit n. d. etiam est quasi super-
 affatum, et superexiccatum et ut 10. de compositione
 medicamentorum secundum libros 1. et Phlegmas compositione
 ne, et alibi hoc in 1. et 2. et 3. et 4. et 5. et 6. et 7. et 8. et 9. et 10. et 11. et 12. et 13. et 14. et 15. et 16. et 17. et 18. et 19. et 20. et 21. et 22. et 23. et 24. et 25. et 26. et 27. et 28. et 29. et 30. et 31. et 32. et 33. et 34. et 35. et 36. et 37. et 38. et 39. et 40. et 41. et 42. et 43. et 44. et 45. et 46. et 47. et 48. et 49. et 50. et 51. et 52. et 53. et 54. et 55. et 56. et 57. et 58. et 59. et 60. et 61. et 62. et 63. et 64. et 65. et 66. et 67. et 68. et 69. et 70. et 71. et 72. et 73. et 74. et 75. et 76. et 77. et 78. et 79. et 80. et 81. et 82. et 83. et 84. et 85. et 86. et 87. et 88. et 89. et 90. et 91. et 92. et 93. et 94. et 95. et 96. et 97. et 98. et 99. et 100. et 101. et 102. et 103. et 104. et 105. et 106. et 107. et 108. et 109. et 110. et 111. et 112. et 113. et 114. et 115. et 116. et 117. et 118. et 119. et 120. et 121. et 122. et 123. et 124. et 125. et 126. et 127. et 128. et 129. et 130. et 131. et 132. et 133. et 134. et 135. et 136. et 137. et 138. et 139. et 140. et 141. et 142. et 143. et 144. et 145. et 146. et 147. et 148. et 149. et 150. et 151. et 152. et 153. et 154. et 155. et 156. et 157. et 158. et 159. et 160. et 161. et 162. et 163. et 164. et 165. et 166. et 167. et 168. et 169. et 170. et 171. et 172. et 173. et 174. et 175. et 176. et 177. et 178. et 179. et 180. et 181. et 182. et 183. et 184. et 185. et 186. et 187. et 188. et 189. et 190. et 191. et 192. et 193. et 194. et 195. et 196. et 197. et 198. et 199. et 200. et 201. et 202. et 203. et 204. et 205. et 206. et 207. et 208. et 209. et 210. et 211. et 212. et 213. et 214. et 215. et 216. et 217. et 218. et 219. et 220. et 221. et 222. et 223. et 224. et 225. et 226. et 227. et 228. et 229. et 230. et 231. et 232. et 233. et 234. et 235. et 236. et 237. et 238. et 239. et 240. et 241. et 242. et 243. et 244. et 245. et 246. et 247. et 248. et 249. et 250. et 251. et 252. et 253. et 254. et 255. et 256. et 257. et 258. et 259. et 260. et 261. et 262. et 263. et 264. et 265. et 266. et 267. et 268. et 269. et 270. et 271. et 272. et 273. et 274. et 275. et 276. et 277. et 278. et 279. et 280. et 281. et 282. et 283. et 284. et 285. et 286. et 287. et 288. et 289. et 290. et 291. et 292. et 293. et 294. et 295. et 296. et 297. et 298. et 299. et 300. et 301. et 302. et 303. et 304. et 305. et 306. et 307. et 308. et 309. et 310. et 311. et 312. et 313. et 314. et 315. et 316. et 317. et 318. et 319. et 320. et 321. et 322. et 323. et 324. et 325. et 326. et 327. et 328. et 329. et 330. et 331. et 332. et 333. et 334. et 335. et 336. et 337. et 338. et 339. et 340. et 341. et 342. et 343. et 344. et 345. et 346. et 347. et 348. et 349. et 350. et 351. et 352. et 353. et 354. et 355. et 356. et 357. et 358. et 359. et 360. et 361. et 362. et 363. et 364. et 365. et 366. et 367. et 368. et 369. et 370. et 371. et 372. et 373. et 374. et 375. et 376. et 377. et 378. et 379. et 380. et 381. et 382. et 383. et 384. et 385. et 386. et 387. et 388. et 389. et 390. et 391. et 392. et 393. et 394. et 395. et 396. et 397. et 398. et 399. et 400. et 401. et 402. et 403. et 404. et 405. et 406. et 407. et 408. et 409. et 410. et 411. et 412. et 413. et 414. et 415. et 416. et 417. et 418. et 419. et 420. et 421. et 422. et 423. et 424. et 425. et 426. et 427. et 428. et 429. et 430. et 431. et 432. et 433. et 434. et 435. et 436. et 437. et 438. et 439. et 440. et 441. et 442. et 443. et 444. et 445. et 446. et 447. et 448. et 449. et 450. et 451. et 452. et 453. et 454. et 455. et 456. et 457. et 458. et 459. et 460. et 461. et 462. et 463. et 464. et 465. et 466. et 467. et 468. et 469. et 470. et 471. et 472. et 473. et 474. et 475. et 476. et 477. et 478. et 479. et 480. et 481. et 482. et 483. et 484. et 485. et 486. et 487. et 488. et 489. et 490. et 491. et 492. et 493. et 494. et 495. et 496. et 497. et 498. et 499. et 500. et 501. et 502. et 503. et 504. et 505. et 506. et 507. et 508. et 509. et 510. et 511. et 512. et 513. et 514. et 515. et 516. et 517. et 518. et 519. et 520. et 521. et 522. et 523. et 524. et 525. et 526. et 527. et 528. et 529. et 530. et 531. et 532. et 533. et 534. et 535. et 536. et 537. et 538. et 539. et 540. et 541. et 542. et 543. et 544. et 545. et 546. et 547. et 548. et 549. et 550. et 551. et 552. et 553. et 554. et 555. et 556. et 557. et 558. et 559. et 560. et 561. et 562. et 563. et 564. et 565. et 566. et 567. et 568. et 569. et 570. et 571. et 572. et 573. et 574. et 575. et 576. et 577. et 578. et 579. et 580. et 581. et 582. et 583. et 584. et 585. et 586. et 587. et 588. et 589. et 590. et 591. et 592. et 593. et 594. et 595. et 596. et 597. et 598. et 599. et 600. et 601. et 602. et 603. et 604. et 605. et 606. et 607. et 608. et 609. et 610. et 611. et 612. et 613. et 614. et 615. et 616. et 617. et 618. et 619. et 620. et 621. et 622. et 623. et 624. et 625. et 626. et 627. et 628. et 629. et 630. et 631. et 632. et 633. et 634. et 635. et 636. et 637. et 638. et 639. et 640. et 641. et 642. et 643. et 644. et 645. et 646. et 647. et 648. et 649. et 650. et 651. et 652. et 653. et 654. et 655. et 656. et 657. et 658. et 659. et 660. et 661. et 662. et 663. et 664. et 665. et 666. et 667. et 668. et 669. et 670. et 671. et 672. et 673. et 674. et 675. et 676. et 677. et 678

t *ij* *quoniam*

re & feruare tam domestica, quàm syluestria, & præser-
tim ea, quæ ex Tarraceniensi prouincia in Italiam delata
sunt, nos ea uulgo Catalonia nuncupamus a parte Hispa-
niæ Tarracensis ita appellata est qua ad nos uenire, nec
despicienda quæ myrobala nos uocamus hæc alio nomine
ex pingui succo a nonnullis lardaria, & lardo appel-
latur, infinita prope molium alia genera habent, & nigra alba,
uersicolora, & bordeacea, cereola, purpurea, sed tunc uicini-
tas facis erit quatuor tamen genera habere. Damascena,
myrobala damascenica, & ibi etiam quæ uulgo bugno- 10
li, quæ pernicola, & cetera, ceteris in damascenis pri-
mis nara, in Damascenis autem non erit, si in reliquis-
se, & in ceteris perimento uideatur ipsa solere nos aut. de
Caledonia uenit, quæ non autem, & cetera, Damascenis de
damascenis prius lardaria, & cetera, & cetera, & cetera, &
sicca sunt, quæ non etiam aciem habent, & a nonnisi
propter hoc, uideatur in ceteris sicca habere, quæ a nonnisi
geni, quæ carant, & Catalonia, & cetera, & cetera, & cetera,
ueniunt, & in Asia, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera,
quas ipse Liberea, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera, 20
pet, eadem tamen sunt cum his quæ catalonica dicuntur,
quæ eodem auctore uentrem potentius ducunt, uentrem &
pruri arboris folia seruanda, & quæ uel lachryma, quæ
circa triticum, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera,
lardaria, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera,
Joniæ, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera,
sunt de res, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera,
per, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera,
alium magis mouet, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera, & cetera,
men manifestis argumentis constat, quod nonnisi mouet, 30
& experientia quotidiana, & in secundo de aliorum, & cetera,
e iiii faculta

reprobat, que magis ad trinuunt, que sunt parua, dura,
 & acerba tamen & illa etiam, que sunt laxa, & ampla
 ad trinuunt, quod uero de sapore dubitas, qui na sit acris
 sapor, nō intelligo acrem qui calidus est, sed acrem, qui
 frigidus est, & Hypocritus scimus etenim acrem saporem à
 Platone, Aristotele, & Theophrasto calidissimum existi-
 mari, scimus & aliquem acrem esse frigidum, quoniam sa-
 por acidus frigidus est, tamen & à Galieno acris dicitur.
 quapro de simplicium medica facili est, & uerum ut rē
 melius exprimamus sapor acris in uerbo is est, qui in ui
 nis ponticis dicitur, & ad tringēs est, & autem s. s. e.
 Hec misa faciamus, & tantū priorum qualitates no-
 demus. u. r. a. Et Auerroriz & Aucenna frigida, & hu-
 mida esse uolunt, Aucenna frigida in pro. pio secuti,
 humida in fine ter. n. sed talis humiditas illis an se non
 probemus immo & pruna exiccata humiditatem aliam
 habere concedimus Pruna à Germanis p. l. amen, à Gallis
 prunes, ab Hispanis enbrus, ab alijs cerula, à Polonis
 szliu, à Cretenisibus uirgo amigebat dicitur. s. v. Su-
 machi sequitur. u. r. a. Latine, formi sal em emitea
 r. s. sumachia dicens, nō sumachi, sed forte melius est bar-
 barum, tamen bar. bro more emittit. t. i. Bononiensibus
 m. s. s. is m. i. s. s. sumachiorum cop. i. habetur, & in istis
 etiam non modico s. in i. r. r. a. r. i. e. n. etiam, elo transpor-
 tatum uidetur, sed mepius & incipiens. Ideo hoc in
 locis, ubi re oportuerit erit. s. v. Non est em. i. r. p. r. i-
 us, p. l. a. m. i. d. x. e. r. q. u. o. n. s. i. n. e. a. b. a. u. i. p. u. s. a. u. e. l. l. e. u. r.
 u. r. a. Racem, aut uelut racem, qui ex hac uol. i. g. n. a. na
 seu tur ab anti. pos. & nobis etiam temp. e. pro. p. t. a. r. i-
 dis p. e. a. n. s. sumebantur sed & solis hoc etiam uol. i. g. n. e. -
 bant. in hoc genere fœmina, & in is reperitur, mas s. r. a.
 Elificat

Ius loquitur, at humiditatem habere id ostendit, quoniam in morum emplastris imponitur maturant, s. l. Passile ac cedunt. BRA. Vnde passile dicuntur quaecunque uine excecitate à patiundo ut Plinius. 1. lib. cap. 1. docet. Columella rationem præparandi ut passile fiant scriptis tradidit, quamuis Græci alio modo utantur, quia eas sinunt excecari in uite, uel in arcibus mansis congregant, ut passile fiant, postea localis stringunt, hæc autem nihil ad rem. usu uenit apud nos, ut tantum passum uiuam, uel passum appell

10 lemus, quæ ex Græcia afferuntur grana parua, quæ tamē et nunc Ferrarie nascuntur, magis autem grana, uel ex nomine uine, ut Illyrica zibiba uel simpliciter siccam uinā appellamus, et hoc non immerito, quia uina habens granula parua, acinis caret adeo aptius ea utimur, cum in uiuarijs, tum in re medica cepti autē haberi, et Ferrarie, sed non adeo efficax, nec tali gustu, quali orientalis insinguntur. nostra autem lingua passila dicitur quia quum reponitur, nec penitus sicca est nec recens, sed siaccida, ex qua sit uinum passum quod est si nūplex genus sit, et à

20 ma cri uiua at tamē pro ipso uocatur Malasiā, quæ si nunc haberi à leco accipimus, cretensem uinum etiam per ecececece, et nunc putari. in tra e pema albas, et nigras p. h. b. e. s. q. q. e. ad d. u. a. u. a. l. e. n. t. D. i. o. s. c. o. r. i. d. e. t. e. l. e. n. e. c. e. t. e. r. m. a. s. p. r. e. t. e. r. m. a. s. d. e. q. u. o. r. i. n. o. s. t. r. o. d. e. u. i. n. i. s. l. i. c. e. m. a. s. u. e. n. e. s. s. b. o. u. u. i. a. m. e. m. e. s. q. u.æ tunc ex cretensibus uitis uidebatur, ualida et corinthiaca appellatur, quæ et in f. o. r. t. i. s. p. e. r. e. l. i. s. d. a. c. o. r. u. n. h. a. b. u. l. o. n. s. b. a. n. e. c. e. t. e. r. m. a. s. p. r. e. t. e. r. m. a. s. b. u. i. z. o. n. o. t. e. l. i. c. e. s. s. p. r. e. t. e. r. m. a. s. d. i. c. u. n. t. u. r. s. i. n. t. e. a. l. i. d. e. r. i. s. e. t. e. r. m. a. s. o. r. d. i. n. e. e. t. b. u. n. t. e. s. i. l. i. n. a. n. t. a. o. c. c. i. o. r. u. m.

30 BRA. zibiba à Latuis appellantur, quæ potius uaccæ uidentur

uidentur, quàm poma. licet authores inter poma nune-
 rent. peregrina arbor, de qua nusquam Dioscorides. Gale-
 nus tamen, Aetius, Paulus, Plinius ea cognoscere, duo ge-
 nera reperiuntur, candidum, & uocatum jericum à colo-
 re. rufum enim est, rufum tantum habemus, candidum
 nunquam uideram ante aetatis meae. 40. annum, postea ui-
 dere contigit, at potius uiridia dici possent cum nostratium
 habeat colorem immaturarum, ab antiquioribus Tubères
 prona syllaba correpta dici uidentur, è Syria in Italiam
 Augusti temporibus delatum. Aetius, & Paulus Aedejina 10
 ceteris praefereunt. sunt autem Aedejina maiora, à rece-
 tioribus medicis pro tussi exhibentur, in decoctis pro pe-
 ctore, hoc à Galeo uitio uertitur, utpotè quae potius in-
 crassent, quam attenuent. eo igitur ziziphs utimur, quae
 crassa materia reddenda erit, sed medici passim pro atte-
 nuanda materia ziziphs utuntur, & hoc ab ignavis rece-
 ptum est, ut nulla sit pro thorace decoctio, quia zizipha
 sumat. optimus seruandi modus est si acris et asperetur,
 & lineæ infantum, ut mulierum indices mutari uidea-
 tur, quibus numeratas preculas singulis diebus decopon- 20
 dunt. Ferrariae hi s. uetus copioze nascuntur, sed serotini
 sunt. eius semen lapides frangere dicitur, & è renibus
 quim cito expellere, pellem maxime uibercatam habet,
 ut si quis zizipha comederit, à palato auellere non pos-
 sit. ab Hispanis macans, à Lusitanis danataga, ab alijs
 azisaisas, à Romanis genzole, à Neapolitanis ierome, à
 Sueffariis ierole, à Galis iunbes appellantur, ab Autenna
 frigide in primo ordine existimantur, & in paruius tem-
 perate, quanquam ad humiditatem inclineat, tamen cum
 dulcedinem habeant, uidentur, & ad temperiem in actius 30
 qualitatibus accedere. s. b. Oliuae sequuntur. b. b. a. Lon-
 giora

tradantur. longus est et rerum usus et uaria diversarum
specierum pars et ratio, nec est cunctis, et a leo exeat
ars, ut a stella ceteris de re, non uenerunt ut ita ten
tare, quo a suis rebus et ratione, nec a
tuam reat rebus et ratione, nec a
cicla uocat rebus et ratione, nec a
nisi hyeme in rebus et ratione, nec a
uerem, nec a
ma pars et ratione, nec a
se, in quo hoc capite et ratione, nec a
stans pars et ratione, nec a
te subis uis, et a
cupantur, et a
qua, et a
miseria, et a
cuius sunt, et a
simplex, et a
et dea, et a
unde temperies, et a
pars una, et a
tamen alia, et a
fient, et a
ce refrigerant, et a
gida, et a
rorum, et a
alia, et a
tes secundis, et a
in primariis, et a
olorata, et a
liora, et a
quod de pomis, et a

cem meihel mutha . . . corucom af an
 habet. & fa. . . .
 sunt . . .
 dum . . .
 tia . . .
 con . . .
 se . . .
 ces in quarto . . .
 sr . . .
 balano . . .
 an . . .
 Arab . . .
 uorn . . .
 de . . .
 lar . . .
 mus . . .
 Pa . . .
 co . . .
 que . . .
 mu . . .
 b . . .
 q . . .
 n . . .
 q . . .
 f . . .
 n . . .
 l . . .
 po . . .

queretur bonum authorum, ac si Serapio in rebus Arabi-
 cis incertus sit author, & ceteri Arabes, quos tam a me,
 et Auicenna, et ipsemet Mesue, quos summe medicos
 fuisse nemo dubitat. et de quibus, et de ambalco, et Gal-
 lis non abolens ab Arabibus mirabiles medicas vires
 sunt trigidi in primo ordine, et neci in secundo tam na-
 rant potes ut Auicenna retineat, quoniam curam sunt
 magis calidiores. Et si si si in his trigidi, quoniam chebi-
 li, si si Nuxme, et cetera, et cetera. Ammoniac, quod
 habet vires magis calidiores, et cetera, et cetera, et cetera. 10
 de, et Theophrastus in libro de ceteris, et cetera, et cetera, et cetera.
 caryon miris, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 latum cepit, et hoc, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 cum certum est, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 proprietatibus, quod est in re medica, et cetera, et cetera, et cetera.
 in die pro, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 uenere, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 se, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 supra, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 ex libro Alexandriam, Alexandria Venetia, et cetera, et cetera, et cetera. 20
 n, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 patet, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 morbi, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 ferret, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 molata, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 tam, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 Meche, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 potius, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 nunt, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera. 30
 di calidum, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera, et cetera.
 tur.

nec quicquam refert, et si Galenus oxymyrfinem omisit:
 rit quoniam loquidem a pluribus alijs etiam ab Imperatore. 10
 autem cancellis genus sylvestris daret, sed et in cancellis
 care jacet Serapio, qui caput cubebae. et in cancellis
 que myrti agrestis. Unde ferendis comparatur. et eo fecerit
 pueri est. in cancellis, quia apud Galenum cancellis et e
 wiat, Serapio autem apud Galenum carpesium et e jace
 fieri Galenus enim de carpesio, non de myrto sylvestri
 de myrto autem sylvestri Dioscorides, non de carpesio
 tractat. quod uero Serapio per cibebas apud Galenum, 10
 Galeni carpesium intellexerit, ex eo certum est, quia sub
 hoc nomine cubebae eadem scribit, quae sub hoc vocabulo
 carpesium Galeno scripta sunt. manifeste habere uarietatem
 phlegmonis. sed et in uerbis. et quod uerum pro
 uocat, et totius corporis obstruunt. aperit. quam ob
 rem Serapio myrtum sylvestrem Dioscorides cubebae esse
 magno errorum discrimine arbitratur, qui tunc et rem
 pro re tribuat, conficiat autem cubebae. et myrtum sylvestrem
 diversa esse, quoniam cubebae odorata est, myrti, sylve- 20
 stris gratiam et odorem: cubebae in mento gratiam: et ha-
 beat, et myrtus sylvestris etiam habet et dulcem, inum. quam ob
 rem myrtus sylvestris non erit cubebae, id est id quo uos
 pro cubebae utimini, unde ad exquiri. an hanc rem eo
 gnationem, scito nostrum uulgare cubebae non esse cubebae
 Serapionis, quoniam Serapionis cubebae est myrtus sylve-
 stris Dioscoridis, adde carpesium Galeni non esse myrtum
 sylvestrem Dioscoridis, quoniam diuersis uerbis in- 30
 ter quamuis Serapio idem faciat carpesium apud Gale-
 num et oxymyrfinem apud Dioscoridem. sed re uera de-
 ceptum uerum quid sit Galeni carpesium adhuc incomper-
 tum habeo, nam ipse non describit, quicquam in libro de
 antidotis

abque ratione aut sensu ab aliquibus scribitur, immo pro
 te, non solum ego rationes fruzere, quoniam ex Syria Vene
 tiis cabebis afferunt, et Galenus. — de similitudinibus medi
 camentorum facultatibus de capite inquit vocari car
 pum a moribus quibuslibet in partibus in quibus na
 scitur, virgatusque eius praesentis est Syria at nos tam te
 nebas argumentis non moriemur sicut calide, et sicca te
 periet ordine scilicet ratione. sicut scilicet occurrit.
 nua. Nulquam autem in noscitur scilicet reperire et
 tamen in genere praenotum contineri videtur, et cum
 praenotum. tamen ab ipso praenotum Graecos sub hoc no
 mine myxa et non ab ipso, scilicet reperitur, re
 ci et in myxam appellat myxam, et in eadem et Galenus
 salnam in eadem, in qua et ena et in a. pa et
 tur myxam in eadem, et in eadem in eadem, vel
 lenis myxam et a. pa et in eadem, et in eadem in eadem
 tur in eadem in eadem, ex quo in Syria in eadem
 rant myxam et in eadem scilicet scilicet extrinsecus in eadem
 cor exprimitur, qui in eadem dicitur, apud Athenienses
 autem in eadem, et in eadem, et in eadem, et in eadem
 lux libro primo in eadem, et in eadem, et in eadem
 flem Hermolao in eadem, et in eadem, et in eadem
 ob hoc in eadem, et in eadem, et in eadem, et in eadem
 rum in eadem, et in eadem, et in eadem, et in eadem
 legere non licuit in eadem, et in eadem, et in eadem
 ta in eadem, et in eadem, et in eadem, et in eadem
 qua et in eadem, et in eadem, et in eadem, et in eadem
 reprimendam nobis in eadem, et in eadem, et in eadem
 e Syria, et tota in eadem, et in eadem, et in eadem
 tiis afferuntur, et in eadem, et in eadem, et in eadem
 sic vocantur, et in eadem, et in eadem, et in eadem
 flem

re tradit, quem N. uerbi. reprehendit, quod Paulus ait
uallere diuturnis. Et non, ut ostendit, a. p. Mesue in re
tam uera uerum non est, et t. se. p. c. u. a. t. u. s. ne in
rebus a. l. e. p. a. t. i. l. i. s. t. e. m. p. t. i. s. c. e. r. e. r. u. t. s. e. u. l. e. n. s.
mibi mori. p. e. t. e. m. e. m. i. a. M. a. r. d. i. c. i. t. u. r. n. a. : M. a.
n. a. r. d. i. s. M. e. s. u. e. m. n. o. n. r. e. p. r. e. h. e. n. d. i. t. s. e. d. i. t. i. t. e. m. e. m. p. a. t. e.
li auctoritate c. p. a. t. i. t. u. r. a. l. i. u. n. i. u. s. u. n. i. a. n. i. m. i.
e. u. m. n. o. n. e. s. t. a. d. i. c. e. n. t. i. s. s. e. d. i. b. e. n. e. d. i. c. t. i. o. n. e. m. c. a. r. p. e. n. d. i.
E. m. a. x. i. m. o. d. e. r. e. r. s. u. n. o. q. u. i. n. i. a. m. i. c. i. s. e. b. e. n. e. d. i. c. t. i. o. n. e. s.
b. e. n. e. d. i. c. t. i. o. n. e. s. l. o. q. u. i. t. u. r. s. e. d. i. b. a. b. e. s. s. u. b. p. a. l. a. m. e. n. t. i. s. 10
n. i. s. s. u. b. i. t. e. m. i. s. u. e. b. i. s. g. e. s. t. i. t. a. o. i. t. a. M. a. r. d. i. c. i. t. u. r.
q. u. a. m. p. r. e. c. e. p. t. o. r. e. i. s. u. s. s. u. n. t. e. t. i. a. m. u. e. r. b. a. p. e. n. i. t. i. p. r. o. b. a.
u. i. u. b. i. r. e. s. a. u. t. e. r. n. o. n. c. o. n. s. i. d. a. u. i. t. q. u. e. q. u. a. n. t. i. p. a. r. e. n. o. n. e. s.
s. t. a. r. e. d. e. p. r. e. i. t. i. s. n. e. p. u. e. e. u. m. e. n. i. a. p. e. n. i. t. i. s. m. e. s.
i. l. l. u. m. i. n. i. p. n. o. n. u. a. g. e. r. i. a. n. t. o. r. e. p. r. o. j. e. c. i. t. u. r. i. a. m. q. u. i. d. i. o. a. u.
d. o. q. u. e. e. i. u. d. a. m. o. n. i. t. e. b. a. t. q. u. i. d. i. c. i. t. u. r. b. e. n. e. d. i. c. t. i. o. n. e. s. l. i. b. e.
r. u. m. e. s. t. p. r. a. s. e. n. t. i. a. n. o. n. a. c. t. o. r. e. n. i. s. a. l. i. q. u. i. d. i. c. i. t. u. r. e. b. u. s. e. u.
c. o. l. o. c. u. t. s. u. n. t. i. n. i. s. e. s. q. u. i. c. e. t. e. r. a. n. o. s. a. n. t. i. m. o. p. o. l. a.
b. o. r. a. s. i. n. m. e. n. t. i. a. e. e. n. i. m. d. a. b. i. t. u. r. q. u. a. b. a. t. n. o. n. e. p. i. e. r. i.
l. u. s. n. o. n. m. a. l. i. g. e. r. i. s. i. n. l. i. b. e. r. a. r. e. d. e. b. e. r. e. t. q. u. o. l. a. u. t. e. m. i. s. p. i. s.
M. a. r. d. i. c. i. t. u. r. s. e. d. i. c. i. t. u. r. r. e. p. r. e. h. e. n. d. i. t. e. s. e. d. e. i. t. i. t. e. m. e. m. i. s.
P. a. u. l. i. a. u. t. o. r. i. t. a. t. e. c. o. n. s. i. d. a. r. e. p. o. t. e. r. i. t. t. e. n. e. m. e. M. a. r. d. i.
d. i. n. t. e. n. t. i. o. n. e. m. n. e. p. i. e. q. u. a. d. h. u. c. n. o. n. i. a. t. u. r. e. g. e. r. e. s. p. N. e.
M. a. r. d. i. i. n. e. m. i. t. i. o. e. i. p. s. i. a. M. e. s. u. e. m. a. n. n. o. t. a. r. e. e. t. o. s. t. e.
r. e. u. b. i. a. b. a. n. t. i. q. u. o. r. b. i. s. d. i. s. t. e. n. t. i. a. p. r. o. p. i. e. r. e. a. i. n. t. M. e. s. u. e. m.
c. a. r. p. e. r. e. u. o. l. u. i. t. q. u. i. d. i. x. e. r. u. c. o. l. e. s. i. m. b. i. d. e. m. u. a. l. l. e. d. e. s. c. e. n.
s. i. a. q. u. e. a. d. o. c. u. l. u. m. e. u. m. P. a. u. l. u. s. p. r. o. u. i. t. u. a. l. l. e. r. e. d. i. u. r. n.
i. s. o. c. u. l. o. r. u. m. s. i. u. e. n. i. s. n. e. n. e. q. u. i. d. e. m. c. o. n. f. i. r. m. a. t. M. e. s. u. e.
s. e. n. t. e. n. t. i. a. m. s. e. t. r. e. p. r. e. h. e. n. d. i. t. i. a. q. u. i. n. o. n. d. i. x. e. r. u. d. i. u. r. n. i. s. a. t.
e. u. m. u. a. l. l. e. a. t. e. t. a. d. n. o. n. d. i. u. r. n. i. s. i. s. i. d. e. o. n. o. n. e. s. t. c. u. l. p. a. r. i. u. s. 30
M. e. s. u. e. q. u. i. s. l. u. d. i. o. n. i. b. a. s. u. a. l. l. e. r. e. s. i. m. p. l. i. c. i. t. e. r. d. i. x. e. r. u. q. u. o. d

uit, accidit autem cum imbecillis, non prout exemplaris
multo plura uideri errata, quam uerba ut princeps coar-
puerilia deliramenta corrigere, et id facere quod moniti-
cozitati eramus, neque nostras inuentionibus dare, ut er-
rores idius improprios, potius quam deprehendantur, ut
pessimus, ac confusius loquas, quam utile, et uide-
feramus, quod quoniam uidebatur, si nobis a cunctis, que ma-
ledicos delibere, et propter nos laborare, et idcirco co-
mittere, et ad alia uertantur, sicut iam, et uidebatur co-
pit. ut R. Immo uidebatur, et uox calce preceptis, et
non eorum, et uidebatur, ut uidebatur, membra labo-
re solentur, et R. A. Ego sum, et uidebatur.

DE RADICIBUS, QUAE A VINO AVD ILLA
races phantasma, et uidebatur.

S. E. Iam dudam illi, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
cepit, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
mus prout uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
tueni, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
clibus, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
s. R. R. uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
dices, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
Promptus uires habeo, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
uentum, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
s. s. et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
bere cepit, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
ta, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
bit, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
ta, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur
Quatuor aut sex numerata, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur, et uidebatur

x uij felini,

sis Baldrean appellatur. quippe ueri in phu folia oleri
 atro. aut cerui oculo. simillima habet, ut nostri a caliditate
 na & theriacis uerit uermiorum quancquam & non
 nulli apud nos alia herba pro ualeriana uocant, quam
 communis nobis habet, eam in his montibus, & in
 uis a Dio, coride in Ponto nasci dicunt. uerum pro the-
 riacei cōpositio te uiscripsimus. & huius & cetera. Vix
 in Pontum materie pōt sit, ut phu ponti afferatur. Cal-
 li eodem modo ut nos uocant ualeriane. Peleni uoxlex
 ualerianam nuncupant. s. b. De ualeriane qualitibus 10
 differas. u. r. a. Recentiores nam in tertio ordine cali-
 dam, & siccam esse arantur, ex caliditate uerum id col-
 ligitur, quod caliditate uerbis sonus. Nam duo uero in
 primo ordine caliditate, in secundo & tertio uero completo
 unde & ualeriana in primo ordine caliditate, & in se-
 cundo sicca, uerum cum & cetera. Alena statim de Sardo
 Galica agens dicat, esse urbecne orenardo uulca, &
 Syriae praeterquam ad provocare. in r. r. m. & ratione
 reddat, quoniam illis calidior est, propterea in secundo ordi-
 ne caliditate, & non in primo, omno arbitror, & in se-
 cundo completo, nempe idem caliditate, huius uerum
 habere Sardo p. r. m. uerbis, s. c. r. m. ad pleraque in-
 firmior p. r. m. a. r. e. q. u. r. u. r. m. m. o. c. p. l. i. quoniam uidi
 ca, aut Syriae uerum. perinde ut Gaucac. quoniam & p. r. m.
 caudit uerum huius & cetera. nardi, quae e. r. e. c. u. n. d. i. ordi-
 nis completi caliditate, aliter uerum uerum uerum uerum pro-
 uocaret, quam nardus indica uel Syriae. de la radice cō-
 tentis sis. s. r. Cur & comenens, qui de hac d. o. r. u. r. u. t. id nō
 cogitauerit. u. r. a. Quoniam non omnia possunt omnes,
 neque eius tempore phu copia Ferrara habebatur. Vene-
 ti ex Patavus montibus illam habent. s. b. Meri radices
 appellatur. 30

mus, quo rusci grana insignuntur, uel potius sapor ille à
 fructu, et nomen accepit, agrestis etiam myrtus à Dioscori
 de cubebis tur. aberrant, qui e cubebis à cubebis uocant, de
 quibus supra agrestis myrti nomen est, et non à cubebis, ut
 terebinthina radice esse arbitratum ab herem. et
 rari, quia inter colage et similia, et non à cubebis, ut
 apud Dioscori, eodem loco uocantur, sed à cubebis, et
 uero uel myrsine agria, et non à cubebis, ut
 quo Venetis, et pluribus aliis ueteribus locis, scilicet à
 rebus domus parat, eodem nomine uulgo appellatur bru
 sco. Leomeenus Plinui taxat, qui de oxymyrsine loques,
 eam à rusco distinctam fecit lib. 22. tamen id. in iure, im
 mo et eadem uires brusco attribuit, quae oxymyrsine at
 tribuerat, ut Plinius eo loco Calore u. et tunc autorem
 quendam, qui idem est, apud Latinos ruscum, quod a uul
 Grecos oxymyrsine parant, nosse igitur bruscos, esse an
 tiquorum ruscos, et oxymyrsine, cuius non solum radices
 sed et fructum, et folia seruat, et a uiam per resolutio
 nem in ignis exceptam habere studeas. s. v. Repertum ne
 apud Arabes ruscos, u. n. Serapio in igno errere, arbo
 rem ferentem cubebis esse apud Latinos eodem oxymyrsi
 ne arbitratum, et recentes, ut Pandecharius, et alij cum
 Serapione carpentem oxymyrsinem esse putant, ut supra
 et locum, quoniam de oxymyrsine non uiam ualeris, et
 Dioscorides non uiam de cubebis tractat, idem et tar
 hae duo esse sentitur, sed et errere supra in cubebis uide
 dimus. Cubebe enim oxymyrsine esse non potest, si amba
 rum arbuscularum formam, et fructum consideres, carpe
 sium uero si ualeno credimus ut diximus est, in primo
 de antidotis libro est tenuis, fessura ramusculi circum
 nu similes, quae sunt similes secundum genus uocato plu,
 C

et eius quod in bal. a. uo hinc Aueno interpretis error
de p. ch. l. p. c. q. u. a. m. u. r. p. o. u. d. l. i. c. e. r. u. a. s
p. h. i. a. r. e. , h. u. e. e. n. e. p. o. r. a. u. s. e. r. e. p. e. h. e. r. e. r.
Aueno e. r. e. n. o. r. e. s. a. r. e. e. s. t. s. e. l. p. e. r. e. r. e. r. e. r.
nam id uocatur quod est bal. a. u. e. r. b. i. t. u. s. a. l. i. i.
g. r. a. d. i. n. o. n. r. e. c. a. m. i. t. u. s. a. l. i. i. c. a. r. p. e. s. a. r. a. u. e. n. i. t. u. s.
u. e. r. e. n. e. r. e. s. , s. e. n. t. i. a. s. a. r. a. u. e. n. i. t. u. s. q. u. o. m. e. d. i. c. i. t. u. s. a. r. e.
g. u. i. p. e. r. e. r. e. c. a. r. p. e. n. i. s. f. i. n. i. t. a. t. , u. i. d. e. e. q. u. e. d.
ab op. i. n. a. t. i. o. n. e. u. i. u. s. u. i. d. i. s. t. e. r. e. i. n. u. e. n. i. t. a. n. t. e. r. e. r.

- 10 leuissimam carpeem cernam in sidi pamphulie , id est
eo loco carpeem uultus est propiore claudant ex uide cel
ligit , semantentus de species facit a locis denomin
tas alteram Lactem alteram Lenticum , hec q. melio
putatur eodem q. quoniam aromatis habet , alter carpe
fuit ab a. u. e. n. i. t. u. s. m. e. x. l. a. t. i. n. e. s. t. i. n. c. a. t. e. r. a. p. r. o. s. e. q. u. a. r. i. s. .
s. e. r. e. q. u. i. b. u. s. n. o. m. i. n. e. s. , a. p. p. u. a. r. i. a. s. g. e. n. t. e. s. i. n. s. u. r. r. u.
f. e. n. s. i. t. u. s. . A. C. i. t. u. s. , n. o. t. i. c. a. u. o. e. r. e. i. a. u. b. a. , u. e. l. x. a. n. g. a.
t. h. e. a. t. e. a. r. a. t. e. e. r. e. , a. m. e. d. i. c. i. n. a. , e. r. e. c. a. m. o. r. d. i. n. e.
f. e. c. i. t. u. s. , i. n. t. e. m. p. e. r. a. t. i. c. a. l. o. r. i. s. e. n. e. u. o. l. u. e. r. i. t. , n. o. s.
20 uero carpeem in p. i. n. a. t. a. r. o. s. p. o. u. i. s. e. s. s. e. i. n. d. i. c. a. t.
m. u. s. s. e. c. y. l. a. m. i. n. i. s. a. r. e. o. c. c. i. a. r. u. s. . u. r. a. . D. e. h. a. c. r. u.
h. e. r. b. i. s. e. r. p. a. u. e. n. i. t. u. s. i. n. t. e. m. p. e. r. a. r. e. n. o. n. p. o. t. i. n. q. u. i. n.
A. u. e. n. i. t. u. s. e. r. e. n. o. r. e. s. a. r. e. d. o. m. n. a. r. i. t. u. s. d. e. A. r. t. a. m. i. t. a. l. o. q. u. i.
t. u. r. q. u. e. e. r. a. u. e. n. i. t. u. s. , q. u. i. A. r. a. s. h. u. b. o. r. m. a. r. e. m. u. o.
c. a. n. i. t. , q. u. i. n. p. r. i. m. a. t. i. e. t. e. n. e. c. l. a. m. i. n. i. u. e. r. e. r. i. d. i. s. p. e. r.
p. e. r. a. m. e. r. a. m. d. e. c. y. p. r. e. t. , i. n. u. e. n. i. t. u. s. p. o. t. i. n. s. u. o. t. e. m. p. o. r. e.
i. g. n. o. r. a. m. i. n. e. r. o. r. a. m. i. s. e. r. e. n. s. u. o. t. e. m. p. o. r. e. d. i. c. e. t. , i. n. q. u. i. e. s.
e. s. s. e. s. p. i. n. a. m. i. n. i. s. a. r. e. e. r. e. q. u. e. r. a. d. i. c. i. n. a. h. a. l. e. t. q. u. a. l. a. n. e.
l. a. n. i. a. t. u. r. . I. t. e. r. o. l. o. p. r. o. s. e. c. i. t. a. t. i. o. n. i. n. c. a. p. i. t. e. s. t. r. u. i. t. u. c. o. n. s. i. d. e.
30 temus quod ante caput cylamini scriptum est, inquit eius
radice lanas sunt, ut hinc arbitrarj oporteat, Aueno

nam

nam secundum quidem speciem cyclamini non posuisse,
 sed de struino tractare, causae rei causam arbitramur
 Auicenna Dioscoridis in se quod primo librario
 scriptus sit, nam cum cyclamini non considerit. Serapio
 autem qui tantum codicem habuit, nullo errore de car-
 minis speciebus a Lygias. ita tenet. Lino miratam
 magis est iuro græca uirga, & laeta dixerunt, qui
 in Leoniceo credamus) cyclaminum tam arista longa
 considerit, ut rerum, similitudine deceptus in leatur. tam
 in si que a rotunditate non uider, cyclaminus raphan
 terre, aristolochia uero rotunda etiam dicitur, unde in
 hac rotunditate deceptus est. uirg. libro inquit aristol-
 ochia radice simul cum calce periclitores in campana
 uti, ad quam aduolent pueri, q. nam ex amantibus
 tantum Leoniceus campanie radices adducit, nec
 negotium veragendum radice cyclamini uti, pro uere
 aut aliis radices necatilis piscibus aptas asserit. et opor-
 tet, q. si uirg. apud auctores alios referunt, aut
 cyclaminem speciem aristolochie dicentem: quod et ex
 hoc repugnat, quoniam aristolochia ita appellatur, quia
 prægnantibus succurrit Plinio teste, et etiam puerperis
 secundum Dioscoridem. Cyclaminus uero non solum præ-
 gnantibus aduersatur, sed feritur si prægnans hanc radi-
 cem transcenderit, abortum patit. ego ut uirgine faciat
 Plinio potius quam Leoniceo consentiret. aduersus et
 radices, quibus pisces capiuntur, & aristolochia, & cycla-
 mini, quod ab aliquo auctore nobis incognito accepit. Ta-
 minus, non enim opus est quædam falsa arbitrarî, quæ a sum-
 mis uiris dicantur etiam si ab alijs scripta non sint. Sei-
 mus etiam & ipsam tertiam quandam cyclamini speciem
 cognomine chamæcysion uno tantum folio, radice ramosa
 posuisse

Ferraria habebis rotundam minime, nisi aliquo fluo-
 loco ureat, ad tamen lauto, ut ambrosii dicitur. h. m. q.
 tibus colligis, quoniam rotunda et uilior his efficacior
 existet, magis enim exsiccat. **Præparatio.** cum radices
 servabis, quæ in rotunda ad rotandum in longum et l. v. u.
 uergunt, si tertiam speciem habere placeat, quæ radices
 tenues habet, folijs modice rotundis, minoribus similibus,
 plenos habet hæc rube flores, radices longas, te-
 nues, crasso, et odorato cortice, uelut tibi locum indi-
 cabo, quo mirum in modum crescit. s. v. Satis mihi est h. s. 10
 colligere, quibus in nostra uibe mei et uenturæ clematis-
 dem unguentarii ad juu. uirginitatis thesaurum seruent.
B. R. A. Germani quidam rotundam et lobatam habentem
 appellant, autis et clauis uibus, quoniam habentem herba
 sit in Germania, quæ potius rube folijs habet, quam le-
 dere, qualia Aristolochia rotunda habere debet, a. r. h.
 brevior, alij masculinam uocant, longam uero aristo-
 lochiam cum ad matutine die largi, ut habentem, d. e. largi
 proferunt. s. v. sed p. r. habentem intelligunt? **B. R. A.**
 Idem ac si radicem conuulsam dixerint s. v. Hoc meo iudicio
 aristolochie non quadrat, sed aliarum gentium no-
 menclaturas et locere ne pigeat. **B. R. A.** Aristolochiam uul-
 go tu lagu tancia, i. leporis aris, a. p. d. r. r. v. o. m.
 uocatur, alij uox oriam dicunt, et u. aristolochiam ro-
 tundam nominant, longam uero pol. lapez. t. s. v. cuius
 est qualitas. **B. R. A.** Calidam in primo, et siccam in se-
 cundo esse continent. Aueros quinto collectorum in
 secundo ordine calidas, et siccas facit utraq. aristolo-
 chi is rotunda tamen uehementior est, et calidius ob in-
 gam calefactione fortiore, et se dicit rotunda. Antenna
 arbitratus est omnes eius species ad tertium caliditas
 2 ij ordinem,

fertur intrinsecis herum rat cum in melle coctarum usus
 Et extrinsecus emperit in molo adponunt. t. autem ra=
 dicem illam prope quoniam t. m. o. s. quam pro minori co=
 solida vendis que ita co. ob. la. est, ut tu es cichas, nam
 est rad. ligno. a superna. que nullum odorem habet,
 nec dulcis est aut salinam cu. que conditiones in mino=
 ri co. nonda, id est symphyto peteo inuenire opus est no=
 me: commune habent cichas. u. quo consolidam uocant. s.
 vvalvrez nomen a cravibus deductum, quamvis hi, qui
 in inferiori Germania habitant, Et apud Saxones a loco 10
 in quo nascitur, Et ab eius qualitatibus schmer vrtz ap=
 pe. e. ur, quod idem est ac si dixerint nigra radix un. uo=
 fise. Et in ap. eribus nascens, ab alijs beu. vrtel, ab alijs au=
 tem schartz vrtz nomenatur. Et hi vero confor. te uo=
 carunt. unum hic animaduertimus, quod lignum est, et si Dio=
 scor. des luteum flos non in vrt. symphyto faciat, tamen Et
 album in lim. is, Et tunc color, quoniam luteum habe=
 re, quoniam tunc animaduertimus, nec perpetuo eadem ha=
 bet angulosum, vel leuen sed modo hoc, modo illud habe=
 re cernes. s. v. Reperitur ne apud Aucennam. r. a. E. 20
 quidem reperitur, Et id est a betror, quod ipse secundo
 libro succum vocat, conu. rat. s. facit proprietatibus
 ad illis symphyti. tamen a leo confusus est, ut quod dicat
 aperte de m. ch. li non possit, praesertim quoniam eius inter=
 pres ubi s. ach. ta. interpretari debet, semper vna in=
 terpretatus sit, eandem esse in m. o. t. e. secundo atque hu=
 midum in ar. b. ro. quoniam s. Aucenna magidam dicit. Gale=
 nus vero illud luerfarum parti on. Et contrariarum e se=
 fatetur. s. b. Serpentarie radices occurrunt. b. r. a. Cu=
 ius serpentarie. s. v. Maior, siquidem enim absolute se. p. e. 30
 taria dicitur, maior intelligitur, cuius radices consicue=
 nus

mus singulis annis pro officina colligere. & R. A. Hoc an-
no ni- oris etiam radices seruat, que ad plura valent, et
Meme maioris ac minoris uires simul confendit, quippe
earam uires describit, nulla prestat ne scia quid mino-
ris aut maioris sint, & adeo simul ambis miscet, ut qui
non nouerit, maioris uires minori, & minoris maiori ap-
plicare necesse sit, apud authores plures huius herbe spe-
cies inueniuntur, quam Dioscorides sub hoc nomine Dra-
cunculus trahet in maiorem, atque minorem distinguens.

- 10 post duo dracunculæ capita altam herbam pingit A-
ron uocatam, quæ uisus est nomen Aron maiori dracontio
conueniat, tamen cognoscitur. et si Aron eadem uires sunt,
quæ dracunculo, satis erit de his draconum diuinitatibus serua-
re, ut si terrarum, et uisus habemus. Dracunculus ab
Aron uisus liphæ uocatur in Arabibus, qui maior est, absolu-
to uocabulo semper araria nuncupatur, minor herba billara,
quæ tam antiquitas quos uisus ob his uocamus, placet, aut
in loco nascitur in Arabibus uocatur, sed quæ dracuni
eius est, si dicimus, minor in, uisus, sequitur minima est,
20 et minor etiam, tamen peculiariter semper, et semiceta, ac
loca uisus, et araria, ex Arabibus speciebus primam her-
bam et radices serua quæ, perforare opus est, inde siue
hæret, in umbra pæperere ut exerceat, et semina etiam
habere inde uis, et ex mædici, et uisus herba, et radice, ex
nomine uero et seminis exprimere, quæ in motu uisus
conferre sunt, ut si uisus in Theophrastus, et errant copiose, et
est, et uisus herba, et uisus, facere tamen, qui a no-
bis uocatam serpentaria a Aron pæperere nuncupatur, appel-
lat, et uisus, et Dioscorides a uisus herba nominari
30 ce uisus, ob id Arabes qui uisus pæperere sunt, uocabulum
parum contrahentes liphæ uisus, alij etiam bistortam et se-
uolunt

[illegible]

esse minus in primo. s r. Vnde radices sequuntur. an 4.
Vnde potius dicto Helenium i crecis & Dio:coride ap-
pellatur. promam ex Helenae lachrymis in Helena in u-
la gentia su, ut Homerus testatur, cuius radice l. p. ius co-
mederit, omnium dolorum obliu. c. i. r. s. l. Hanc radicem
sexcenties comedi at hoc perierit, re mirationem datum est.
B R A. Poetica illa sunt. in nostris mulieribus expectitur et
in quotidiano fere ubi hanc habetur pro confectis ra-
stilis, quos Atolos, quath. m. los ab Imula uocat. rad x e l

- 10 & herba apud Ferrarienses notissima, & frequentissima
in his montibus queras locis opacis, & junculis, sub e-
caciore exultat. radices in 4. las diuidere, & siccare de-
bes, omni & ipsa herba tenenda: passio confectio de-
fructu, ut Dio:coride, inquit, qui etiam bene e. r. a. e. se
confet, quoniam eius odor omnibus non placet, q. p. e. m. l.
ti sunt, qui passio eos edere nō possunt ex Heleno junculis:
ut bene comere liceat, cui in ant. cui rem e. l. r. a. m. &
e. l. r. a. m. l. e. d. e. b. e. r. e. e. d. o. r. a. t. a. s. e. u. n. t. n. o. r. e. s. s. e. i. n. t. e. a. e. u. n. d. s.
in ex m. l. o. d. o. r. e. r. e. m. d. i. s. s. e. r. u. m. q. u. a. m. m. l. e. o. d. o. r.

- 20 re. p. d. b. o. n. u. m. o. l. o. r. e. m. e. t. e. c. o. n. f. e. c. t. a. r. e. l. e. d. u. m. a. n. e. d. o. r. a.
bis enim infuuenit ut aliquibus n. u. l. l. a. b. e. n. e. o. l. e. a. r. q. u. a. s.
f. e. t. e. n. t. d. i. s. a. v. i. d. i. s. l. e. n. e. a. g. e. r. m. a. n. i. s. a. l. a. n. t. a. V. e. n. e. r. s.
I. e. u. e. l. a. a. P. e. l. o. n. i. s. o. r. i. a. n. t. e. t. u. r. s. r. H. e. l. e. n. i. u. n. a. n. a. e. s.
e. d. o. e. t. o. B. R. A. A. u. e. r. r. o. s. e. c. c. e. l. e. s. t. e. u. n. c. a. l. d. u. m. & u. e.
c. a. m. o. r. d. e. s. i. c. e. a. n. d. o. e. s. e. f. i. e. n. t. R. e. c. a. n. e. s. e. l. d. a. m. i. n. u. e. c. u. s.
d. o. b. m. i. d. a. n. i. p. m. o. A. u. e. r. r. o. s. e. c. c. e. l. e. s. t. e. u. n. c. a. l. d. u. m. & u. e.
t. e. n. t. a. m. h. a. b. e. t. t. a. r. e. n. s. i. c. a. l. e. m. a. n. c. o. n. f. e. c. t. e. m. s. o. d. e. j. m.
p. l. e. u. m. m. e. d. c. a. m. e. n. t. o. r. u. m. l. a. r. d. i. a. b. i. s. i. n. t. e. r. o. r. d. i. n. e. c. a.
l. i. d. a. & l. e. c. a. e. i. s. e. i. n. l. e. b. e. n. t. & e. t. i. a. m. i. n. t. e. n. s. i. o. t. a. g. i. a. p. a. r.

- 30 tes ea ab. l. e. a. t. a. r. u. b. r. u. n. t. u. r. t. a. m. o. r. d. e. u. n. a. m. n. p. r. o. p. a. r. e.
ri, & albo comparat, quoniam non statim primo occurrat
excalfacit,

excalfacit, ut istarum fere hanc facere uideatur cum u. pro
 pperere, & albo in caliditate concertant. s. e. i. ubi et in
 eorum radices sequuntur. K. R. A. Notum magis est, quod
 deo ut etiam infantes Terrari: et propter eam hanc et
 quia singulis annis nostrae mulieres in testis pascunt, et
 etiam ora tingunt, dum habet species rubeae, etiam
 nam, sat ualde utilis est syluestris multas momenti. aliter
 Terrari et syluestris satua obrusticorum et tantam rubea,
 nam magno questu per totam Aegyptum seminat. Ra
 uenne ingens copia habetur. i. erythrodanum a Dio, Cori
 de, & ab antiquioribus appellata est a nobis rubia satua
 quoniam in Dio cordis textu parua legatur, sed cum
 Marcedo satuiam corrigendam puto. decepti sunt, qui
 herbam, quam uulgo pedochi de loro appellamus, sylue
 stre rubeam esse exulmarunt, nam syluestris rubea, ea
 potius est, quae uulgo stellaria dicitur. hos autem decipit
 quia et ipsa inheret, immo et Dio, cordes apam. ab
 mulat, quia inheret. & rubea etiam inheret. tota ita
 hanc optime cognoscit, et pro tingentis laniis ea utitur,
 et attatis pedibus etiam seruare oportet semina, radices, 20
 et folia, quae priuatim aliquibus egritudinibus conferunt,
 immo si foliorum simul et radicum succus seruiatur, ab re
 non erit, in sepibus nascitur et umrosis locis. quemad
 modum apud nos a colore radix rubea, ita apud Grae
 cos erythrodanum a rubore appellatur, nam erythron ru
 borem dicunt. Curabo deinceps, ut Terrari et ruscilo meo
 seminetur, tamen laudo, ut altioribus locis, atque umbro
 sis pro re medica colligas. a Germanis roet nuncupatur.
 Galli nostrum nomen imitantur, et Cretensium uulgo risa
 ri, et Venetis ruba, et Polonis czeruone norzenge. ab Hi
 spanis rubeta, et Neapolitanis rugia uocatur. s. e. Cuius
 est

est qualitatis? R n a. Tale us ex his, que agit calidam,
 & siccam esse testatur, sed omnem non exprimit ab A-
 mentia, & collectionum in hoc ordine collata, & m. 2.
 sicca dicitur, s i. i. et collata radices secuntur. 1. 1. a. si
 peuce danum quem vident testes & Veneri pharmanopo-
 le cetera, sicut considerantur, idem cum amurcanum peuce-
 dano esse deprehenditur, nam radix est crassa liquore ple-
 na, qui in per est, & quam s i. i. i. a. gram odore capiat,
 nec multum ingratum ad obsequium accedite arbitror: eo enim

- 10 graecoleoniam amant & iucum. s i. i. Non videtur im-
 plex aliquot odoris grauitate praestatum, etate reddi ta-
 cendum a tale enim dicitur, & ceras succedant radix, & succus ad
 nos referri se amant. R n a. Video te caulibus, & non rei-
 ueritate celestari, quis unum dicit totum, in eadem
 odore peuce danum: est ne idem dicere graecoleoniam a-
 mittere, & iocum? odore insigniri? prope, & s i. i. a. qui
 hominum sermones intelligunt, unum non sentiat, alius est
 odor grauis. Nonne utitur, & ceras pallas peucedanum gra-
 uiter olentem simul cum excoctum, mox dicit, prope est
- 20 liberto Romano, ut Remane me in a. item s i. i. a. iter ex-
 ercet potest, recens ad nos ut erit, & facile est autem pos-
 sium ut asseratur, ne quidem orauit ter olet que praeco-
 lentia etate remittitur ut in multis aliis est, & odoris gra-
 uitatem remittit ut in uocato liberto uidere licet, & non
 facile est omnia mittere & vixit in metropoli unde hingu-
 lis fere diebus naues in da. duntam soluant, ut circitor, &
 recens peucedanum haberi, in opacis montibus nascitur.
 tria ex peucedano habere oportet liquorem, & ceras, & ra-
 dices, liquor fit s i. i. a. cultro radicibus tenetis, quod ex
- 30 his sunt liquor apponitur, & olea ex propriis radicibus suc-
 cus colligitur, qui liquor e ineptior est: ex caulibus etiam

succus

Succus fit adhuc ineptior, ut cito cōstet uribus ignavis
 reddatur. adde præterea inter pedes latius radices vel etiā
 caules, ubi crement lachrymam in macem tuam inueni-
 ri, hanc quoque hanc coque vel seclonit ex cordina
 petenda, aut samedraccia, nā peculiaritatem hec, pro
 puriora, et adque sit facilis auras, quamvis Theo-
 phrastus, et Plinius laudatissimi pencedanum in Area-
 dia nesci uoluerint. s. Acori radix occurrit. v. r. a. Quā
 frequenter pharmacopolarum radices persequutus sum,
 illud censere fuit opus radicem eam quam galangam ap-
 pellatis acorum esse, quod sepe ab excellentissimo Leon-
 ceno dictum meminit habet enim folia britis, et angustiora
 tantum, nec radices abimiles implicat istamen neque in
 rectum, alium uel ad s. gustu acres, odore non ingratis si
 eam radicem consideres, que a nobis galanga dicitur om-
 nines has conditiones habere deprehendes. s. v. Ad me am-
 bigere facit acorum non esse galangam, moniam a Dio-
 scoride scriptum est acori radicem esse suuroidam, quā-
 uis Plinius etiam esse censuerit, uerum galange radix
 est ruffa et lutea incliuans, adde acorum esse amarum,
 Galanga uero amara non est. v. r. a. Galanga, que anti-
 qua non sit colorem habet uiride, id est jubaia i
 si recte cognoscas, neque, ubi inuenieris acorum esse gu-
 stu amarum. Dico, rides inquit esse quia acrem, et nil
 la sit amaritudinis mentio, et Galeno præterea dicitur gu-
 stu acris, et non amaro sed imputet modice amaro si a
 langam gustabis percipies eam acriter non nibil uel se
 amaroris sed adeo uincit acritudo, ut id paucillum amari-
 tux perferatur. s. e. Ea autem radix, quam pro acoro
 uendimus, quid erit? v. r. a. Dicis ne illam, que ruora est,
 in coelus camarus quam recens est uideatur, cuius sim-

uocata à nobis galanga et je non pore? quia non gal-
 gam a nobis datur, cum tamen aromati sit. Et
 ex ea id uolunt, quod paucipua bona et calami e-
 rustion generandis breuiter, ac sic etiam aromatis,
 quam bene his rebus non est generandis et eis. Sed
 Quid ergo putas calamum a calamaeum, ne alibi pernas?
 B. R. A. Verum calamum odorantem ab his ex me a per
 rubre in mare. In arabiam posita terre triuere
 per cameloan gauratus ut eorum more loquar) Alie-
 xanderianus et per mazram emporum, de ique Vene- 10
 tias cecidit. Acorus uero in calabide natus, deo Ve-
 neti qui indigne ex uulgat ore in propositum, adhe-
 sponam in europa mare galangam aduenit quod aco-
 rum esse, iter testimo, non e, e boreal, tanta pueri ex
 Galatia nauetate, in qua etiam e liberat. E Venetis er-
 go calami in aromaeum, et galia, et calamaeum ac-
 queram, uera autem galangam in europa. Pater,
 ego enim uerum galangam ab Arabibus calamaeum
 primum inueni. scribit enim Serapio esse uerum in
 tudine capite lignee, et cortex eius e libeus, et e- 20
 rius eius est pauerculentum. Pater, rursus ad uero
 ridem inuenisse putant, quam tamen a...
 acerum schyverten, galangam uero galieit. At e a
 at Galli galangam galangam porius nunc pro nobilitat,
 à Polonis acorus mycceton, et palanga galgal, et cala-
 mus aromaticus tarasie ziele nunc patam ab hispanis
 uero acorus spatagui, et a Neapolitanis, et alla datur,
 at de uulgari acoro porius loquuntur. Si ueritas de-
 deur quid Dioscorides describat, in aromatico calamo,
 an ratem san calamum, B. R. A. De hac re quid amor- 30
 gis nome hoc calamus de qua re sermo fiat ore idit. ne-

[illegible]

z ij alys

[illegible]

brum vocat et à recentibus et à interpretatur, non est
 sera, nisi aut Diocoridis et aliorum opinionem ad rationem
 eam habere faciant, ut scilicet si autem et si in ra-
 brum radicem habet, et si in alio loco et si in alio
 te febrem etiam cum Mese sepe alibi et ex eo et
 Lem. eno autem videtur autem etiam et de et in re et
 qui semel in capite de febrem et deinde in mezeberegi,
 sed et uera dicitur uera in et quoniam Mese et quod et se-
 brum magnam et parum et sepe et alia autem et de
 uam de febrem, de magnam mezeberegi et in re et se- 10
 brum parum et in Mese, et febrem alibi et alibi
 Autem etiam idem et sepe et alibi et alibi et alibi et alibi
 scilicet, qui radices et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 brum inquit. Mese et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 ceterum mezeberegi et in re et alibi et alibi et alibi et alibi
 phos et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 ego et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 pa et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 non dicitur et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 si et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 et in re et ego non in re et alibi et alibi et alibi et alibi
 re et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 hac tam in re et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 Serapionem et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 lous et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 tunc alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 parum et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 quia et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi et alibi
 si Diocoridis meminit, quippe eadem cum ipso dicit for- 30
 te

- te ob hac statim non laqueum pertra⁹ qui deinde
iterum per se locum. et non arbitror hunc
fieri praefectum nonne de ea tractat. et non ob
rationem de qua et de ceteris non nisi. et se
feliciter. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
Serapionem et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
tunc nonne. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
pharmacopoeia loco est. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
mentem non afflicta. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
hic enim. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
tutem haec. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
perpetue. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
bat circum. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
clidum. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
Amicam. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
thrali. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
tur. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
27 per. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
quantum. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
aut. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
cubum. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
fira. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
dis. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
dat. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
om. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
ca. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
re. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
37 ut. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.
cep. et de ea et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris. et de ceteris.

[illegible]

croneo, diuidentem se huius in flore colorem tradunt mu-
 tari ter die candidum mane purpureum mer die luteu-
 num sole occidente. Hæc radix alba odorata est, si quæ-
 sita, et huius odor ad Serapionem turbat, quædam
 videm tamen et urina occupasse, et detur in ea, et in u-
 ribus cum Serapione, et in urina, et in vino, et in conuenire,
 quod tamen tamen in urina et in vino, et in conuenire,
 contingere potest, et radix huius. Memine etiam uires habeat
 quas Serapionis suo taliter turbat, immo si secunda specie
 est tubymidi Dioscoridis legamus, quæ est. Neque turbabit, 10
 statim plures uires habere deinde coeuntur, uires in idem se-
 re uergunt, ideo non mirum si Neque turbat plures uires
 habeat, quæ Serapionis turbat uisunt, hoc tamen Serapio-
 nis turbat, quod est Dioscoridis tripelium nec in urina est,
 nec a nobis plures in urina coeuntur, et neque radix
 alba crassa, quæ ex urina Gargano ad nos afferuntur est
 turbat Dioscoridis, et est purpurea radix est enim alba cras-
 sa, et succo natiua, et ex herba habet, et huius crassa ex
 a urina similia præceduntur multi uero præcedunt esse tur-
 bit Serapionis et tripter calorem, decepti tamen, et a tur- 20
 bit Serapionis odoratum est, sed hæc radix est tripter, et
 præter id, et herba, et folia Dioscoridis præcedunt, et in ore
 sedunt, et in urina coeuntur in urina et in urina, et in urina
 tatum conuenit, et in urina, et in urina, et in urina, et in urina
 est secunda species tubymidi apud Dioscoridem, et Sera-
 pionem: Antea nam, et Serapionis turbat, Dioscoridis tri-
 pelium est, Dioscoridis turbat, nisi textus mendosus, aut
 superfluous sit in capite purpurea purpurea est de quibus Se-
 rapio, et in ultima specie tubymidi post septem Dio-
 scoriidis, et in capite de febram, unde in les quantum res 30
 occultate noscitur, et quomodo quæque herba hoc modo fa-
 cile

men est erant unum et eundem ex eo. Quia habet et quoniam
 omnes ut dicitur in omni, hoc ad habet et quoniam
 vulgo et in dicitur quod et erant unum et eundem ex
 his rursus et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 parum et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 plura, et hoc et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 extra, et hoc et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 uocatur et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 ab ipso suo erant et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 immo et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam 10
 an asperis, et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 nos per et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 et, et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 des et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 Lequatur quidem et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 de fecerit et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 tantum, et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 et existimetur et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 rico ut eius nonum et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam 20
 fundit Serapio in et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 appellat quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 antiquis facium ab ipso et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 Serapionem, quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 oportet, nam ita et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 dicit Serapio ab alijs et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 conuenit, ita et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 derato certe deprehenditur et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 caput esse asserat et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 dem capite tracta, quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam
 te ipso consideras, quoniam et quoniam et quoniam et quoniam et quoniam 30

- cum misit et forte initio interpretis hoc fecerunt. Caput
cablion hoc centum ad a. . . .
bue itaque quod . . .
in centum capita valet . . .
numquam a Dicocone scriptum reueretur . . .
prietates attulerit . . .
nit. . . .
herbam pream quoniam valet . . .
croauratur, ac si dixerit ea . . .
10 uersum quoniam . . .
odorata prope, ea ad . . .
ipps eber uare . . .
quidne hoc de . . .
circum . . .
fieri . . .
et . . .
n . . .
d . . .
f . . .
20 . . .
te da . . .
mon . . .
n . . .
ep . . .
ga . . .
est . . .
her . . .
om . . .
ru . . .
de . . .
3 . . .
men Arabicum centum capita significans, quod asterati-

[illegible]

[illegible]

summa parte, radix eo colore rubra, et resina, et fo-
mi habens, que uideatur in modum, et colore, et ar-
macordem, et exl...
uperiorum carum, et...
physio, et rationem...
(in modum, et colore, et...
tim, et...
ni, et...
ta non in modum, et...
bin, et...
 10 *citur, et...*
en, et...
in primo ordine inter...
erit, et...
etiam herba uarie...
herbe, quas nostrum...
qui uocatam pimpinam...
herbam al. cram...
alij nostro uocato...
 20 *alij herbam...*
mus euphragiam...
alij Cretanum...
herbam, uerum...
apparet quia...
hanc nulla cum...
culosa est aliqua...
quasi uero...
est radix...
la aut, non...
 30 *sapor qui...*
fragi Dioscoridis...

[illegible]

tuus. Item de caliditate multo secunde fortius tangens,
ut cum oltano et ceteris fortius, quia uisum est
perle murem uoluerat. La pantiat. Item de
uisceribus oculi latius ple. Item de procreantibus
dicitur et ceteris. Item de his moribus. Item de uisceribus
de co. Item de his moribus. Item de uisceribus. Item de
chore. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
rion. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
dicitur. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de

- 10 Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
chem. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
gu. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
m. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
e. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
m. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
l. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
h. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
b. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
t. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
20 Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
m. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
n. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
d. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
e. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
s. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
c. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
l. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
n. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
e. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
30 Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
t. Item de uisceribus. Item de uisceribus. Item de
tum esse quam fecacit non cinguntur ut interpretes dicunt

sed

mas: Serapio de his perennibus fuit cum radices parue
dulces in formam serapionum calorem autem habent et plu-
res medicinales. In aqua omnes mirentur. In vino et in
rum de aromatibus. In oleis. In lacte. In melle. In
cane coriambus. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
que semina dantur. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
reus. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
tior. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
Veneris. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In

20 ruit. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
ben. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
dam. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
ben. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
ut in vino. In aqua. In lacte. In melle. In
quid tamen sit. Arabes ben. In vino. In aqua. In
gul. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
num. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
pen. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
nobis in vino. In aqua. In lacte. In melle. In

20 qua oleum non habet. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
tamen a fontibus. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
fident. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
ph. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
rica. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
uella. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
una. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
ma. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
alijs. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
lex. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In

30 lamen in vino. In aqua. In lacte. In melle. In
re medica. In vino. In aqua. In lacte. In melle. In
rabia

radix 57. Iulea Alexandriam fertur. postea Veneti is sed
 11. hec 1. vortus inter se una numer in lina erat. Quic-
 9. alia in lina 1. a paria receites 1. a paria. qui pro
 bec 1. dices cu 1. alia herba, ualzo de la mada, de acce-
 puit, et ex eis oleum parat. uol pro oleo 1. been ven-
 dunt. Quam tamen a Dio, et a e tri col o oleo 1. canis,
 et ab Arabibus oleum se con 1. l. l. m. ut, 1. l. ab oleo
 balano, id est a more u. f. oua 1. o. parat oleo de been sepa-
 ratimmo si ma 1. a. l. f. h. s. l. y. o. l. es m. a. asit, con-
 sta aliud e. je, 1. yroola um 1. m. d. e. cum. At ad rem no- 10
 stram re de ues. ues d. is ra l. ces in o. j. am. s. feruat. qua-
 ru 1. altera ben album, altera ben rubium at peat is: ben
 album in. ononemib. is, et 1. venenib. is m. u. m. 1. he-
 quens e. d. solum habet magnitudine foliorum oleo, sed in
 acutam tendit. Radix fer. per terram ferpt. 1. qua multi
 ramuli h. ac inde cresunt ut 1. 1. g. l. e. o. l. e. z. 1. 1. a. c. e. n. u. e.
 luti stentam albam habet: Been, ei d. i. a. e. r. 1. circa mari-
 ma nascunt. Ad nos ex 1. 1. re. c. i. t. 1. 1. a. r. 1. 1. e. s. a. d. i. s. t. a. n-
 geli deferunt, ut con e. l. a. r. 1. p. o. n. 1. 1. a. p. a. d. Arabes non bent
 sed beem, troserendum e. l. de quibus serapio cap. 225. 20
 Quid uero sint non possunt, uel ex serapione, aut
 cenia coll. ge. e. qui eorum colore n. tantum edoceat. Adeo
 an sint 1. 1. e. ra l. ces. que ad nos asse. n. o. r. m. e. a. u. s. a. m. s.
 Grece quod si uer. in hec m. u. r. u. a. m. scripserat quabo
 manum exans ita receptam e. d. ideo et tub. m. aloum
 hic coll. ge. Rubri ex alijs locis habed. s. Ba. a. num m. yre-
 pueam calidam ordine tertio, et sicam in secundo Au-
 cenia iudicant. tamen et humiditatem habere co. l. at, et
 oleo 1. m. o. s. a. e. s. t. Ra l. ces uero que been m. u. n. c. i. p. a. n. t. i. o. r. ca-
 lide, et sicce sunt ordine secundo. Serapio uero secundum 30
 Abe Mesuat inquit radices has esse calidas, et humidas:
 uerum

peratoriæ radix, & eundem feruntur, sed eundem in
 Ferrariensi agro habere ibi testantur. **L R A.** Cur in tua of-
 ficina imperatoriæ habere facias inuestigetur ne compo-
 sitiones aliquæ s. r. de eadem radice habiles, & p. u.
 domediceis adueniant. cum uento. **L R A.** Quam herbam
 imperatoriæ putas. Quæpe Leonceorijum est. **L R A.**
 rum imperatoriæ ser. in **L R A.** Item e. je. tamen multe
 herbe uariis in locis imperatoriæ d'errunt. **S R.** De ulla
 nunc loquor, quam tua Ferrariæ appellamus, tria folia ha-
 bente, quorum med. in tres partes distinctum est quæ **10**
 è lateribus p. u. in duas, ut medum solum corona p. e.
 imitari uideatur. **L R A.** Herba noui sed usquam auid
 antiquos quos scierim eam reperi. Contra quantitas
 ualere certum est, & ad eruent. & partus, ac faciles red-
 dendos experta, cerebrum expurgat, & ab superflua hu-
 miditate liberat. **S R.** Quam qualiter habere putas.
B R A. Experimeto, & ita regia Galeni, calidam & sic-
 cam esse deprehenditur, & ordine secundo. In montibus
 Bononiensibus copiose proueni, reliqua prosequaris. **S R.**
 In calce radicum sumus, cortices sequantur, quos profe- **20**
 qui incipimus, si dula quere, & gratis chionis uen-
 triculum, & membra donauerimus. **B R A.** Ut li-
 bet agatur.

**DE CORTICIBVS, QVORVM IN FERRA-
 riensibus pharmacopolarum officinis usus est.**

L R A. Eia expediamus, cortices monera, quos herba-
 rius in hunc sacculum colligens seruabit. **H E R.** Operi
 accinctus sum. **S R.** Granatorum cortices aliis corticibus **30**
 ianuam recludunt. **H E R.** Diebus elapsis sacculum bo-

C H rum

- quum cutis ut Plinius, & Theophrastus testantur, cinnamomum tanquam cortex quum s. Dioscorides in hoc illis auctoritatur, etiam careat: coramoran colorem habet, non autem cinnamomum, sed praefectum. Tamen quum sex s. cines cinnamomum iure iuris ut Galenus locis et tatis, Dio, corides, Theophrastus, & Plinius censeat, immo iter optimum, & possum ad genus sit maxima utilitas s. differentia, non debet nos aliquam speciem habere s. in sonas ad bonum cinnamomum s. in grum i. q. od
- 10 in s. colores inclinare, & non si simile casus ruber ut se s. mofico careant, quod tunc horribilem odorem habet, & praefectum nos optimum cinnamomum debere, dum plenius te accipere potueris ad est duplum probatur, me c. ille nec aromatum optimi quod Galenus in libro de Antidoto, reject, ab eum, momeu est, si debere, m. b. lere ex ab eum non creet, & dicit nos debere duos ex his lere libere, & m. d. pars ex similitudine s. plonim, ut patet et re s. l. e. m. s. r. m. m. m. h. o. ad rem m. h. s. a. r. n. a. m. s. o. l. e. c. m. m. o. m. o. & casus dis
- 20 cuti, ut tunc est ad h. a. l. l. e. r. e. r. i. t. i. o. n. p. a. r. t. i. u. r. o. f. o. r. t. i. v. i. d. i. g. e. n. t. u. t. i. p. o. f. o. r. t. i. u. o. c. i. e. n. t. e. s. l. u. o. s. d. e. b. i. l. i. o. r. e. s. a. c. c. i. p. i. o. n. e. c. a. r. e. t. a. r. e. n. a. p. r. o. c. i. n. n. a. m. o. m. o. p. a. n. t. d. e. a. b. e. t. c. a. r. e. m. a. g. g. i. r. a. d. e. m. p. r. e. c. a. p. i. u. r. D. i. f. f. i. c. i. l. e. a. u. t. e. n. e. l. e. t. o. p. i. m. i. o. n. c. i. n. n. a. m. o. m. o. n. e. t. o. p. i. m. i. o. n. e. a. n. e. l. a. m. n. o. c. i. n. n. a. m. o. n. e. e. x. p. e. r. i. t. i. o. n. u. t. c. a. l. e. r. i. s. t. e. s. t. a. n. t. u. r. n. a. m. p. a. r. t. i. c. i. n. n. a. m. o. m. o. n. e. p. a. r. t. i. c. a. l. l. a. h. a. b. e. n. t. u. r. t. a. n. e. n. s. i. n. t. e. p. o. t. e. r. e. l. i. m. c. a. l. e. r. i. s. i. n. l. i. b. r. o. d. e. A. n. t. i. d. o. t. i. s. t. r. a. d. e. f. e. c. i. t. m. o. n. o. p. o. p. i. a. m. c. i. n. n. a. m. o. m. o. n. e. c. o. p. r. o. j. e. c. t. e. q. u. o. d. e. x. p. r. o. m. i. s. s. i. b. u. s. e. n. e. l. a. m. o. d. u. r. a. t. & h. i. s. i. n. t. e. d. u. r. a. t. q. u. o. d. c. i. n. n. a. m. o. m. o. n. e. n. o. n. a. r. t. e. t. c. o. n. s. t. e. n. t. u. r. i. m. m. o. u. t. p. r. a. c. t. a. o. l. o. c. o. i. n. q. u. i. G. a. l. e. n. u. s. n. o. n. s. e. r. u. t.
- 30

nat ad triagesimum annum sinceris suis uires, s. n. Si no
 sita cancia cinnamomum nō sit, quid igitur esse indicat?
 C. A. Constat apud aliquos, quod cinnamū appellamus
 cassiam esse, & cassiam frustula. Cassiam uero nunc a no
 bis, ita appellatam, quæ ab Arabibus cassia uocatur, alia
 res est, de qua ut in fructibus prædicamus antequam
 quam tractarunt. Ut autem ad rei summam accedamus:
 tria sunt apud Errarienses, & Venetos pharmacopo
 las quæ cortices sunt, unum cassiam ligneam ad differen
 tiam cassie quæ soluit, appellant: aliud cancellam: ter= 10
 tium scaezoniam dicunt. scaezoni sicut cancellæ frusta,
 & ineptiores partes, & in horum genere, quæque cin
 namomi frusta inueni odorata ualde, colorem in rami ex
 tero lacteo fusco, & cyaneo, & nodos frequentes habent,
 ita, quam appellatis cassiam ligneam, est prælocapita.
 Dioscoridis, quæ est: cum cassia similitudinem habeat, quæ
 ita tamen deprehenditur, nec odorata est aliquo modo.
 Quam uero cancellam dicunt, est uera cassia Dioscoridis,
 non cinnamomum, tamen quia inter cassias nostras can
 cellas, aliqua frusta inueniuntur, quæ carinas longas, an= 20
 gustu uicinalis, & fistulis plenis habent, gustu erodentes,
 & astringentes cum aliquo seruore odoratas, & odo
 rem non referentes. hæc est prima species a Dioscoride
 descripta, quæ à Barbaris dicitur cassia, & in fasciculis
 toro cassia aut qua nigrescens inuenitur, etiam Diosco
 rides γιζι, appellari dicit, quodam ualeno in libro
 de Antidotis duos syllabas habere sciat, quarum pri
 ma est ex γ & ζ secunda est ex ζ & ι. ut γιζι dicatur,
 præterea Hermolaus a Manardo reprehensus, qui di
 xerit a Galeno γιζι appellari, quoniam Galenus etiam li= 30
 teras enumerans γιζι scriptum reliquerit non uidit au

coque, & pro grauius doloribus, & membris seccan-
 dis serua. Nec folia despicito que sale seruatur, etiam
 nimiam ex cortice radicamque coctura sit. Si tamen dulcis
 cadum acceperis, & cortice pondus tria conieceris, pro
 his qui seccari, & uri debent. Roma & ipsa conserua, &
 liquorem ex re: hinc tricia matrem. s. l. omnia serua-
 bo sed quid est, quod Avicenna des caule carere tradit?
 1184 Theophrastus & Plinius hic lib. 25. cap. 11 ille. 6.
 de phytarum huiusmodi caulem in lere conserua. Procorides
 auctoritatem caulem habere: se hinc ipsa index. Breuiem
 habet caulem deo contrarium, si ubi que caule. Despo-
 rite purgatio. Antea & caulem habere uelut. Bre-
 uis nimis, idem lib. 25. sed hoc alius. Nunc id tantum ad-
 dum, quod Boes ad radices uenerunt, qui radices hu-
 mana esse, se uelut. Radices, quae in diuina esse te-
 stantur. Aut a terra. Hinc & radices. Hinc radices ex can-
 na radicebus humanae, sed ipsae. Per se plantaz-
 tis uenerunt radice pauca. que reperit. Hinc capites,
 baccas, & fructus, & ex terra cum colore acqui-
 rant, ut radix esse uideatur. faciantur. vero adio alie
 clamare hos homines, ut elutatis acribus erui ope-
 rent, quod facient hac radice canis caule adaligata: &
 plura alia fabulantur, et nimios extorqueant a ruse-
 ris ignis, singunt. Si uero & charicham in horto ad iu-
 cas mandragoram semibom nem uocantem uel deceptus
 est h. c. author uulgi opinione uiscentus, uel quod magis
 probetur ita scripsit: quia eius radix in duas sibi as. uoluit
 in duo erui diuidatur. Ubi tu et nos, & emant ab aliis,
 Poloni pokrzywa mandragora uocat. Galenus. de sim-
 plicium medicamentorum facultatibus libro, calfacere
 inquit ordine tertio, quem Auerrois ad uerbum se resecu-
 tus

- inquam. **B R A.** De his sermo fiet si in primis tibi offeram Pandectarium in raphano summopere errare. uel potest qui a Caleno sciant licet uocari censent. quum sciant ut alta herba penitus sit, inter olia recipi. ma, quae quædam apud Plautum damniatur nam quædam exprobrat uel potest scand. eis uenirent, et. malit in ip. tis exprobrant. est quod neque h. terram olus id est, andicem uenirent. Ad cappares re leuies, notiam si it. et. nunc. l. c. et. tes. et. optimi l. erraria nascuntur, in asperis. et. gradibus solis, et. in ruder. bus. immo, nisi impediatur adeo uage incedunt, ut proximam solm impleant, et. arefieri faciant. semen ipsum sol. a. et. radicum cortices feruere et. portebit. Plinius Arabicum pessilitem esse tradit, in qua sententia uenit etiam Calenus. Affricus, Apulus et. Marti: s. quendam infesti iuere, nunc probati euaserunt. Immo nos ex Apulia præfue habemus, quamuis in multis locis, nunc Ferraria ureant. Antiquitus etiam caulis et. finelius sale seruabantur sed nunc et. aceto: mirum est de eo, quod omnes med. et. pro comperto suscipiunt ad uentriculum roborandum ualere, et. egris appetentiam facere credentes. Tamen Dioscorides cert. m. uerbis, ita scriptum reliquit. alium trobare succulosem esse et. flo. macho noxum: tamen minus noxum esse flem. uel coctum quam crudum. omnes tamen pro uentriculo tr. bunt. ne magis urgeat. sed non miror: quia et. certandum pro roborando capite exhibent cui tamen ut Dioscorides fatetur, obstat, nisi capitis uirtus sit ratione uentriculi. De capparibus forte id credunt, quoniam a Paulo Aegineta lib. 1. cap. 74. appetentiam facere dicitur, et. in principio cœne edi ex oleo, et. aceto, uel ex os ymela, quemadmodum et. nos utimur: uerum, et. si ita conditus appetentiam affert,

[illegible]

superior natus munda

2^a riores habet etiam, et Marce. as tract. sed ita co-
mune a terris, quales caries e. d. n. uas, et nu-
ces nux. he. is dunt in cortice b. ferus: nonnulla ta-
men sunt q. e. m. m. u. ut ext. b. m. aliud per m. u. e.
rem intellexit se d. m. o. l. e. m. q. u. i. b. u. e. n. d. e. r. m. a. c. s.
primo quia de myrra. e. u. u. e. n. q. u. i. a. n. b. e. u. u. s. e. l. i. p. r. e.
dices ignorasse, quod nux. m. y. r. r. a. e. c. o. r. t. e. x. e. s. e. t. d. e. c. o.
autem tanquam d. r. e. l. i. p. s. e. r. i. t. s. i. r. t. , q. u. a. m. e. t. i. a. m. ζ
Galenus, ζ Plinius, ζ Paulus ζ omnium recentissim. s.
Aetius. ignorauit, immo Plinius ipse quod sit ignorare
3^a facitur, uel de d. i. c. t. a. r. e. l. o. p. a. t. i. o. , q. u. a. m. p. a. r. t. , c. o. r. t. i. c. e. m.
e. i. s. e. r. a. d. i. c. t. u. s. a. r. b. o. r. i. s. e. i. u. s. d. e. m. r. o. m. a. u. s. , a. d. d. e. D. i. o. s. c. o. r. i. d. e. m.

dicere

- rire uideantur. unde nos macum nostrum, extremum nu-
cis myrtilice corticem esse docemus, et qui dubitat rei
ignarus est, et calidum ac siccam in secundo ordine iudi-
camus macum in his montibus non habere, sed Venetijs
emere oportet. et Vitis Alexandriam fertur, nescia Ve-
netijs Lulitiam non nato in uisibilibus inter repens
nucum rusticarum, et uasculum, ex quo, uisibilibus
simam macum copiam materies phorranum. Et loquor
quo autem odorem hunc sentiant, Nephari nobis no-
mine utuntur. Crete, et uisibilibus, et uisibilibus, et uisibilibus
xruat, Germani uisibilibus, et uisibilibus, et uisibilibus
prosequaris. s. r. De compositis, et uisibilibus, et uisibilibus
etiam est predeli hunc, et uisibilibus, et uisibilibus, et uisibilibus
quiescere, et in hac uenti herba praeferre, postea meri-
diabimur, quoad radii solis inclinate, et uisibilibus, et uisibilibus
lorem frigerint: Vespertina hora opus ceptum profe-
quemur. u. r. a. Non ab re sentis, quippe in illa umbra
apud: litus riuuli murmur meridies est, omni fugiemus, in-
terim herbarie mappam sterne. s. r. iam compositus de-
fuit qui tamen pro hoc prandio satis erat, interim deus
aliquis prouidebit.

DE LIGNIS, QUORVM APVD PHAR-
macopolas usus est.

- s. r. Nescio an hoc potius sit uesperascere, quam me-
ridiari, quippe sol inclinare iam cepit. u. r. a. Vespertina
fecit, et oportet, in hoc uerbo uesperis dormire signifi-
caret. Quae igitur in tua scheda sunt prosequaris. s. r. Li-
gna sequuntur, inter quae primum locum aloes lignum oc-
cupat. u. r. a. Quidam ignari aloes huius arboris liquo-
rem

rem esse putarunt, quum aloes herbe potius liquor sit,
 quàm arboris, ut suo loco ostendimus. De hoc ligno nus-
 quam à Galeno et à Joacimo et à Theophrasto, et Dioscoride et
 Paulo agaltheon lignum esse perierunt. Serapio Galenum
 adducit de hoc ligno loquentem et eum non indicans no-
 bis nunquam inuenit, et licet, nisi quod ab eodem Galeno ad-
 scriptum à Iudæis, et in multis et multis aliis experimen-
 tatio in quo de huius ligni uis et uirtus agitur. Nunc opti-
 ma insumptoria, et odorata, una ex illis est. Idem cum
 gummi à nobis, et elatum in a per se, et per se coronæ 10
 idem in bees et in ueneris, et de in elatum precibus quos
 indices toro barant, perierunt. Hec inuenit sexa-
 ginta, centum, uel centum in ueneris, et in amenta uendit,
 etiam caro precibus prosumptoria, et paratissima, sed alia fecit
 miscentes et in puluerem relictos, passuos in loquū
 et acutum conformat, quibus igne approximato sine flā-
 ma in cinerem uertitur. Idem per se et bula odoratum su-
 mum spargit hoc autem facit, quod in cinerem uersum
 sit, odoratum in amenta nunquam perierunt. Illi inue-
 nit Dux Al, et in amenta, et in amenta in re fa- 20
 tua scribuntur. Vnde non inuenit in amenta in re fa-
 beris ortum, et quod per se in amenta Paratissima, quā
 aliqui rami sanguineus de reno. De terre, in Paradiso
 idem sentit. Serapio ex se ueneris cherstete bene, quod
 quantum à uero sit in amenta, et in amenta in nauigatio osten-
 dit, nam plures bula arborum ex se ueneris, et in amenta
 tam, et in ueneris, et in amenta in amenta, et in amenta
 tes illarum paratissima et in amenta in amenta, et in amenta
 ideo non mirum si ad nos cepta non ueniat. in amenta que
 Sumatra nunc dicitur ubi in amenta, quā plures et in 30
 mi authores, et approbata existant, uerum ultra et in

Ptolomæus. Pomponius et ceteri cosmographi eas par-
 tes ignorarunt in quibus nascitur. Nemo enim præter Lu-
 sitanos in novis navigationibus tunc accecit, et postea in
 insulis nuper repertis, verissimum erit in eis quæ cor-
 terari appetatur. Et Hispuniola, quæ ab æquinoctiali pa-
 rtem d. l. v. et in aliis plurimis locis nascitur similem mor-
 bum habent ut is est, qui Gallica scabies vocatur, pro re-
 cueranda sanitate, fructu vescuntur, et quibus fructus
 deunt, ligni decocto utuntur, quod Hispani videntes li-
 gnum in Hispaniam portarunt. quod deinde per totam 10
 Italiam divulgatum est. Fructus cito putrescit, ideo fer-
 ri non possunt. De hoc aliis diffusè scriptum reliquimus
 in consilio ut dicunt quod pro reuerendis et doctissimo
 Laurentio Cardinali Campegio fecimus omnium Cardi-
 nalium splendi- b. l. mo l. nunc, Magnifico Rodulpho Cam-
 pegio doctore strenuissimo, et viro iniquum satis lauda-
 to procurante ut autem notis si accideret. et tunc
 rus sis more breuius expectatis Triabur. huius ene-
 ra notemus, utrum quod ubique nunc per totam Italiam
 ut et ror mediatum fere in gricis habens. Et enim 20
 circa albicans, quod odore poudere, et pingue tunc pro-
 batur. Et quum in melleis re- b. l. utur, præ pinguetudine in glo-
 bum sibi unguntur. est aliud hominis genus, quod similiter
 pharmacopole lignum sanctum appellat. quoniam, et
 primum lignum sanctum, vel palam sanctum dicebatur,
 quod in fudum paruum luc. b. m., et melleis album est,
 quam prius, tamen in colorem luteum tendit. Multis de-
 cepti sunt hoc et se ramos guaiaci putantes, quum tamen
 arbor sit secunda se i guaiaco dulcior ut precitatio cor-
 silio locum. quandoque annis superioribus in Italia co- 30
 pia in Italia fuit. Nunc quique, aut sex annis fuit, quod
 ipsum

rum, quia trium annorum puer in cælum euolauerit. s. v.
 Hieronymus iam uir excellentissimus euaserat, & nunc
 inter optimos Ferrarienses medicos cõputaretur. B R A.
 Multis laboribus me leuaret, si uiui cum morte nullo
 sumo quingentesimo uigesimo octauo cõmutasset, sed nul
 lus contra impia fata potest. eo anno per totam Italiam
 pestilens morbus euagatus est. s. v. Tu quot annorum es?

B R A. Nunc trigessimum quartum annum impleui: Nam
 in lucem prodii milleimo quingentesimo anno à Christo

- 20 ortu, decimasexta Ianuarij luce, hora sexta noctis cum di
 midia, ante diui Antonij festum d. em. s. i. Quam infans
 ejjes te frequenter inter ulnis portabam. Nam mihi sum
 ma familiaritas erat cum excoletissimo patre tuo: die au
 tem duxisti ne adhuc uxorem? B R A. Multi iam aguntur
 anni quia statim e Gallia reuersus sum. Casandream præ
 stantissimam Hieronymi de Robertis filiam duxi, quæ mul
 tos natos mihi peperit, Renatū, inquam, Herculem, Hie
 ronymum, Francisium, Joannemfranciscum, & Hyppoli
 tum, & puellas Mariam, Mariam, Theonoram, Lucretiā, Ber

- 20 nardinam, Lauram, Theonorā alteram, & alteram Lau
 ram atque Violantam. s. v. Sæperuimus omnes? B R A.
 Undecim scilicet nunc sibi uerum int. s. v. Ergo minimus es
 ab omni onere curarum? B R A. Sum maximus, & am
 plo privilegio me decorant Illustrissimus, & excellentis
 simus Hercules Dux Ferrarie quartus s. v. Hora dormiē
 di uolat non p'elle p. cientes sunt, & inlique cælum
 occiparunt. B R A. In trionfalem t. rum & hac nocte dor
 mire opus erit. sed nihil mihi incandius, ut antiquorum
 philosophorum toros contempler.

DE LIQUIDIS SVCCIS, ET LIQVORIBVS
quorum in pharmacopolarum officinis vsus est.

H E R. Hora iā est de somno surgere: ut ceptum laborē
perficiamus. **H e u s** surgite. **s i.** Quoniam heri tempesti
uius accubisti, ab re non fuit & hoc mane tempe huius
surgere. Te prepara ad liquidos succos, & liquores pa
randos. Succo bletæ in primis, & uolarum indigemus.
B R A. De bleta in herbis, de uolis in floribus disertum
est. **s e.** Differuisti quidem, sed etiam succo absintij indi
gemus. fœmenci, solatri semperuue, ebuli, iridis, celido
nie, rutæ, eupatorii, corticum mediōrū sambuci, hos Gall
escoree da myler, da sirea uocant, quos in herbis expres
simus. **B R A.** Parat. certe. ideo non est opus iterum re
petere. **s e.** Balsamus succus granatorū, succus citoni
um sequuntur. Citoniū uero co. 17. a Gallis, mirades
ab Hispanis, quite i a Germanis nuncupatur. **B R A.** De
his etiam in fructibus, & de raratis in floribus sermo
nem habuimus. quanto balatonia colligere uideo. **A r b i**
t r o r te per balsamum, liquorem ipsum, idē opobal
samum intelligere. **s i.** Ita quidem est: sed rosarū succus
ac oleū sequuntur. **B R A.** De oleo in fructibus, de rosarū
succo in floribus dictum est. Tamen oleum ex immaturis
oliuis, & maturis habere oportet. Ex maturis autem pri
mæ expressionis oleum, & ex integris oliuis, & altarum
expressionum, a Gallis hualle, ab Hispanis azete, a Ger
manis oel, i Polonis olei, oleum appellatur. **s e.** Vinum
etiam in officinis habere oportet. **B R A.** Immo in cellis
uinarijs potius. De uino seorsum uno libello illustrissimo
Alphonso Duci Ferrarie dicato, uberim scripsimus. Vbi
sapidiora apud antiquos uina, & quot species haberent,

Et quibus statibus bibenda, Et quomodo Et quando dege-
nerat, Et de optimis nostri temporis vinis, deq; medi-
tis differimus. hanc l. belum l. errantē habebis, ex quo
que una in officina habere oporteat discēs. Nunc enim
tempus non est una colligere, praesertim in tua officina
Creticam habes, et puram Creticam, non adulteratam,
quod Malianam a loco in quo nascitur, appellant; alij
monombatiam dicunt, et Galus nū ab Hispanis, ut nos, et
Germani, xxviii. Polus nunc nuncupatur, s. e. Nec ar-

- 10 ceto carere delentis. n. r. a. De aceto etiam seorsum scri-
psimus in libello de Triulio T. a. uno l. a. l. tre a, nū
inscripto l. de uinis, cui uero libellus et uis generalis
bus dicitur in e. et u. b. a. n. d. e. p. a. Et uero lo-
acerrimū et u. l. a. l. a. m. e. s. f. a. c. i. o. n. e. l. a. l. a. u. o. c. e. n. t.
pore dubitant, et Galus, et agreste, et u. l. a. m. u. n. a. g. r. e. a.
Germani, et u. l. a. Polus carerē dicitur. Tu in officina
ex rebus uelatum aceto trahenda, et ex Cretico uino pu-
ro et epithemata, et plura alia habeto, s. r. Agreste se-
quitur, a. a. Vinum omphacium uocatur, succus est uuae
20 immaturae, quae et ipsa uita omphacia nuncupatur, ex uita
Thaia, et Amica Dioscorides, edib. fieri docet. Tu ex
hac nostra praeparata, et praesertim in agro Terracensi.
nam uinum hoc frigide naturae est, atque sicce. Quo au-
tem modo fiat in principio serē quinti libri Dioscorides
docet. A Galus uenit ab Hispanis apyazo, a Germanis
et Polus agreste uocatur, s. r. Eo modo praeparabo, quā
Ferrari erimus. Mel, sequitur, n. r. a. Melis genera ex
locis distincta fecere authores potissimum, et preciosissi-
mum Atticum, postea Siculum, praesertim quod Hybla
30 urbe Siciliae hybleum appellatur, ex thymi abundantia.
In Creta apud Carunam montem huius generis nascitur,
quod

tissima laborante et carissima, quam inter Christi marty-
 res collocatam videmus. Sic autem tria genera,
 in Calabro solo coepta utramque supra, quae sunt, consi-
 sumum est, et ita ad Caput Calabrosae provinciae in moun-
 na de Jolia, quippe in hinc Jolia ab ita et ex eadem, et
 extendunt, plantant, et latius in solo et ab hinc in opibus
 colligatur, et partem supra a. autem remanet. Quod genus
 primo deterius est, quod in lignum colligitur, et si
 pra arborum caule, hoc materia ligni, vel inveni-
 cam. Tertium genus in terram cadit, caeteris deterius, 10
 quod materia terre dicitur eadem, quae res supra dicitur
 si cadens varia nominata, et hanc in genus si haec differē-
 tia generis dici possunt, videtur. An vero haec eadem mā-
 naris, qua Hebraei quadiaginta annis in deserto nutriti
 sunt, suspicamus, quia ex arborum gratia habuisse fer-
 tur. Quam autem supra naturam id sit, quod singulis die-
 bus plueret materia, et in sufficienti copia ut nutrentur
 tot hominum milia, et si quae partem materiae quae pro uno
 die, aut duobus diebus sufficiens colligeret, creverat. Pro- 20
 pterea alteram rem huius debr. eorum materiam suspica-
 mur, quamquam dici posset, deum rebus naturae semper
 miracula facere, vel quanto magis naturae propria fieri
 possunt, et sic illam Hebraeorum huius veram materiam in
 gratia coepta ut Calabro et in terra, et in materia, et
 in qua ita est, et in eo quod singulis diebus plueret,
 et ob mandatum putrescere, quoniam in maiori copia quam
 esset mensura data servaretur, ex partibus etiam in or-
 talibus ad nos deferretur. Praeteritum ex monte Libani
 Veneris magna copia habetur, et tamen eadem semper, et al-
 bram materiam caeteris praeterit, et si non materiam adierit, 30
 re servetur. An vero Dioscorides de materia locutus sit,
 E multa

[illegible]

E n t u r,

[illegible]

sed eius caliditas est sere temperata. Vnde et aliud se-
 ratum non mesuratur eandem in primo orare et in secundo.
 Et est valius quam alius temperatum. Verum et aliud in
 eandem auctoritatem et sententiam. Ab eo, eadem sententia est,
 ordine secundo in eodem. At de manna ibi est leuius est,
 et non de manna rosis ut superius annotauimus. Sac-
 charum manna tam consequitur. Vnde. Non minorem ef-
 ficacitatem moues, quam in ore de manna pertrahata est:
 quippe nostram saccharum aliam rem esse ab antiquorum
 saccharo constat. Antiquorum enim saccharum ut Diosco-
 rides, et Plinius testantur, genus melis est et praecur-
 conerit. Nostrum uero saccharum est extrinsecum et in-
 rum tu, hoc non modo in sapientia et in arbori-
 bus, sed in herbis et in ceteris et in arboribus saccharum,
 et hoc nostrum saccharum est, et in herbis et in arboribus
 sis, ex eo et in arboribus, quod et in arboribus in condi-
 menta, melle saccharum et in arboribus, quod et in arboribus
 strum saccharum et in arboribus, quod et in arboribus
 tur, et in arboribus, quod et in arboribus, quod et in arboribus
 quod et in arboribus, quod et in arboribus, quod et in arboribus
 loquatur de saccharo, et in arboribus, quod et in arboribus
 loquatur de saccharo, et in arboribus, quod et in arboribus
 de saccharo, et in arboribus, quod et in arboribus
 mox, quod et in arboribus, quod et in arboribus
 que uero ab Antenna dicuntur, in epistola ad Romanos in tro-
 tum Lucensem apostoli et conuenit legere poteris, quia non
 arboreum nostrum saccharum sub antiquorum arborum
 mellibus comprehendit, et amara dicitur potest extra carnis in
 solis exire, et postea in modum salis conglobari hoc quod
 saccharum candidum appellamus, quamuis ueneris saccha-
 rum candidum arte fiat. Quod uero ex carnis refertur
 scoridis uerba insinuare uidentur, quibus inquit inueniri

Galenus saccharum non cognouit? B R A. Non, sed tantū
 Dico, cordis saccharum. s. l. Itebat, ne Galeni tempore
 carnaria ex prece, B R A. Si scibat, ostendit se ignoras-
 se, quia de ipso nunquam locutus est, uel de ex prece, sione,
 uel de ipsius carnis. Ite non tractat, et ostendit Dico, iori
 des in carnis conuersione. s. l. Arbitrari in carnis Gale-
 ni tempore inueniam, non poterit. B R A. Ite carbarari non
 possum, immo certus sum, ante Galeni tempore a carnis ex
 prece, s. fuisse, & saccharum cōse, autem, se, sed scite Ga-
 lenus ipse ignorauit, quia non omnia possumus omnes, nec 10
 ualde frequens erat, quippe exant. Marci Varronis Nar-
 bonensis carnaria, & ex prece, sionem harum carnaria, in hunc
 modum dicentia:

Indica non magna nimis arbore crescit arundo,

Mollis & lentus premitur radicebus, Lumor,

Dulcia, cui nequeunt succo consentire Mella.

Constat autem Varrorem ante Galeni tempora existisse,
 quia uixit ante Christi aduentum, quum Cæsar Imperium
 occupauit. Galenus autem post Christi incarnationem ui- 20
 xit tempore Marci Antonij Imperatoris, & tempore A-
 driani, in cuius gratiam Theriacum præparauit, ut ipse
 met in primo lib. de antidotis scribit, ubi de cinnamomo
 uerba facit. s. l. Hoc non est paruum testimonium ante
 Galenion istam carnariam sciem radices exprimi sole-
 re. B R A. sed & Statius Papirius, qui tempore Nerue
 Imperatoris fuit, de Galeni tempora, licet parum
 tamen in syluis harum carnariam meminit dicens:

Itaque præce, s. s. ebullita carnis.

Ubi Hermolitus i. y. y. a legationem corrigat, à flumio Hy-
 panti quo etiam pendit Indie uocatur. s. l. Ite, quid 30
 paruum testimonium est. B R A. Alia etiam addam. Nam

Strabo

Mel eoque est facchurum. Pro cardo, mi-
le, modum Aegypti, quod dicitur, et alia
figura etiam. Et per hoc, et alia, et alia
analis facche in partibus, et per hoc, et alia, et alia
Species distribuimus.

Mel canis ab eo dicitur, quod dicitur, et alia, et alia, et alia
Fijulid, dicitur, et alia, et alia, et alia
si. Acacia sequitur, et alia, et alia, et alia, et alia
thum Dioecoris, et alia, et alia, et alia, et alia
nos, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
fioris Acacia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
mum, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
bocle, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
quod dicitur, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
ligum, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
in piceantur, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
acacia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
pece, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
Actus idem cum, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
tiam, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
lun, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
mo, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
uridis, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
quis, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
ue, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
di, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
cus, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
quod, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
us, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
sum, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
indigo, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
ri acacia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia, et alia
re

tia habet, tamen magis attrahit. Auicenna hoc ignorasse
 demonstrat, quoniam tria capitula distincta facit, primo de
 barba hircina, pueri & hyemalis apparet, ad quæ na-
 let, consideratis, & etiam ex serapione, qui calom in bar-
 ba hircina dicit, quæ et hoc cerde ait. Aliud caput
 Auicenna de hyemali, unde facit apparet, & per hoc malus
 interpretis suo uocali, hircinides, & per hoc succum
 intelligi, postea aliud caput facit de taratib. ab alijs di-
 stinctum, ac si taratib. tractaretur, quoniam tamen uere hy-
 pocistib. esse in consilio habeatur, ut ex serapione
 apparet in eo capite quo de barba hircina pertrahat.
 Sed quod grauius est, cisthon cum ciso confundit, adeo
 ut cisthon moderata esse putet, & ex hedera latamum fie-
 ri. Deceptas autem est in nomine, quia cisthon hedera si-
 gnificat. Ipse autem cisthon accepit, ac si cisthon dictum
 fuisset equidem latamum ex altero cuius genere in Cy-
 pro quum enim munc cisthos exli rore suscepit, oues,
 & capræ illorum flores comedentes, & hirci succum ro-
 ris utilis barbarum, & jemo: e insidentem abiergit, qui
 natura tenax, & lentus facile sequitur ad contactum, ut
 uiscum deiractus hic succus purgatur, & in ois conuo-
 lutus reponitur. Alter motus facendi est natura is funi-
 culis ubi sunt syluæ, pingue quod his adhærescit, defece-
 tur, & in pares diuiditur, qui latamum appellantur, quia
 & hic si ut ex laton, uel ledon mercupatur. Hæc, in se
 in Lucensibus montibus & Senensibus potius, non habe-
 bis. Latamum uero non fit in propinquiori parte quam
 in Cypro. Veretis pro latano, quenda i succum uocat,
 qui an sit latamum ignoramus tamen totam utopia inu-
 non habere colorem sicuti dem, qualem illi Dioscorides
 tribuit, nec statim tacta mouere, ideo aut altera rem,

optima fit ut veluti oleum res unguat & cancellat: cum-
 ferunt una tartara & guma Veneris albam conuolat
 Hermolai patris tempore Nunc nullus est pharisaus
 la et am r n m e q t n o i b e r i e t . De cera albis, quae etiam
 nomen nobiles Prunae, es emittit nobis in aliis cera aut,
 sed re vera eadem est expressa quae non ab eccer et as
 quam a cera consumitio aut id quod ponere et exat. &
 p u e r o p p o r t e r , d o r a t . e . i n u a l e a t . i n m e r e s
 ceras, ut cure, Mercurii vinctus exeretis & dpo d m ,
 Polom in se moueant. Temperata & caleno n l e a t r 10
 nō tamen a l e o r u n c a t . r e t e n . & b u n d i g e n h a t a t ,
 & q u i s t a n a r r e r i m p a r t i m . s i . O p t i m u m s e c u n d u m
 i p a . & i g n u m p o t e r e t e r r a t e h . h e n a t s , q u o d o p t i m u m
 fit, sed a l e o r u m . . . n a t s p i c u s h a b e s . u t c o p i a
 b e r i n o n p o t e t i d e o . & e n e o s e m e r f u a l e o . s i b a & c a
 lices terantur, exprimauntur, succus in patines re-
 digatur, Meconium d e n o r . q u e d e s t i g n a m u s o p i o . n a m
 e p i n . e x a t r o p a p a u e r e h e r o d o c o r i g n u r . Q u i m
 m e n e . . . e r u e r i m t . e x o b l i q u o s u m m a c u r e c u l e n d o
 m a g i s . . . e r t e r a l a c h y m a e x e a t , q u e m u s d e r u a n t 20
 d i e . & c o r t e x i t a n i d e r u s u t m p e r e t e t . m u s c u l
 t e l . . . p a j e r e . i d e f a c i d u m . D i a t o r a u d t i d n e =
 r i q u i n t a q u a . C i u s q u o m d e s i o r e q u i t , p r i m u m u n d e
 s e q u i t u r o p t i m u m p a r a t e s s u c c u s u n g u e n e l g o , o p i o e x
 c i p i u r . & i n u s c o n t i n u e r e x i c c a t u r . & h o c o p i u m e s t
 q u o d e r u a t . & l a c . N a m M e c o n i u m s e p e r e x p r e s s i o =
 n e m i l e o & s u c c u s a p p e l l a t u r . g i e n t e p i u m e t i a m l a b r y
 m a c u t i o . e c p a p a u e r e n o r o p r o p r i e s e r u e n t e n e
 q u o u n i u r e x a l b o e s t p o t e r e i x a p u d a t u o s a s
 f e r t u r i t a t u n u e r a l b u m i d e a t . N a m . . . d i e a s 30
 f o s c o r t i c e s h a b e n t , & l a c h y m a m s e r u a n t q u i s t a n a r r e r i m

In omnibus ad hemorrhoidis propentis ex usu aloë excitantur, tamen ex aliorum medicamentorum usu non excitantur, nisi raro si quis sit huic propentioni adversus in seipso experiat, potissimum si ad illis propensus sit, breui, an hoc verum sit persentiet si propensus non sit, longiori usu indigebit. Neque id erit ex humoribus qui elacenter, quoniam ex alio medicamento eosdem humores educte non excitantur. Et quamquam exciet, & adstringat, Galeno sexto de simplici medicamentorum facultatibus tenet, id extrinsecus in osium facit, quippe in vulnibus hoc efficere docet. Adde quicquid expuroat aperire tamen aperire & expurgare deserunt sicuti quicquid est in ore & in auro, amens homo, & animal deserunt. Et majori hominum parti uenarum ora aperit, & si medietate in ea non ita est, et indigentia sua ad multas qualitates conuertitur. Audiat et Galenus iugarum ac multarum, qui in multis lipidibus, & de triplicem in. & canthorum facultatibus, ad occultas qualitates conuertit, & de his occultis qualitatibus libere scripsit, cum pro malum esse ignarus, qui mecum nimis scilicet: sed hoc à nobis abunde alias tractanda sunt, quo in loco ostendimus ex qualitatibus etiā manifestas id efficere. Verum in presentiarum que iam animo concepimus in medium prodire non placet, cum alter sit nobis statutus locus de hac re loquendi. Nunc autem ueluti per trāsē manū hęc effari uolumus. s. e. In eo etiam Mesuem reprehendit, dicentem frigidi temporibus curatandam esse aloë. At ipse inquit, potius in calidis curandam, quia calida, & sicca est, quid in hoc sentiat. B. R. A. Nihil aliud quam Mesuem certissima edocere, si ipsemet Mesue Masflux in seipso experiat, id persentiet, quod

[illegible]

zibere tale ut piperis & Pauli. & hoc uenerunt ut uen-
triculo. Vnde et uariis his malis reuerent. Ex ita
monio si libet et si non, cum parare poterit, et commu-
ni modo in cotoneo modo, et parit, aut aliquando in
dulcem amygdalarum ideo tota cura curatur, canes
dysenteria interficiuntur. Si uero et si uelut dicitur,
quoad occumbat, et anteque uenit, et eam uenera-
feci hoc pane qui galus me is ab omni delectu uernae co-
mebat hoc esse, etiam est tribus diebus, quotidie fustu-

- 10 lum exhiberi uidebim. Nihil autem praeficere poterit,
quo nam modo obulet, nisi ego dixissem. Putabant enim
dysenteria occubuisse ut a te rusticos deterreret, ne pro-
diolum meum continuis furtis depilarent modum interfi-
cendi canem ostendi, comminatus idem ipse me facio u-
nisi a furto abtinerent. Nihilam ut nos leonore, et Cal-
liac Polim appellant, calidum est et siccum ordine ter-
tio, sed calidum intense, siccum in prima parte eiusdem
ordinis. s. f. Lyci sequitur. BRA. Pro hoc quid phar-
macopole uendant ignoro, tamen lycion non esse certus
- 20 sum quoniam non crematur nec rubentem spumam dum
extinguitur facit, extrinsecus quidem riger est, sed
intrinsecus non rigidus, immo etiam niger, ex uero-
mensibus montibus potissimum lycium sumunt nostri
pharmacopole, id uario modo locunt. Sicut qui ex l. pu-
stro, et qui ex herba, que caprifolium nuncubatur ta-
cunt. Habet enim herba illa, uel frutex grana, ex quo-
rum expresse lycion fit, haec tamen vera lycia non
sunt. Plinius et alii capite 11. 24. l. b. uerum lycium
ex pyracantha folium perierit et lycion dicitur, quia
- 30 in Lycia potissimum abundat, quoniam uenerunt naves Ma-
rusalem petent ex Cappadocia, et Lycia habere nihil mi-
pediet

pediet quamuis, & in alijs locis nascatur. Hoc modo fit,
 arbuti la lycium nominata, accepta, & radicibus, ac ra-
 mis sanptis, & pluribus diebus in aqua maceratis, coquū-
 tur semel iterumq; l'quo exempto, donec mellis crassitu-
 do fiat, tunc spumam seruare oportet, & ficrem unatari-
 tem, & reliquum etiam cremorem, quoniam particulatim
 ad diuersa ualent. immo, & semen exprime, & succum
 in sole pone, postea serua. Nihil etiā impedit in his mon-
 tibz lycium inuenire. Vides illam arborem aculeatam,
 que ramos habet trium cubitorum, & maiores, ac mino- 10
 res, densa folia habentem, buxo similia, & fructum pipe-
 ris u grum: s. u. Video. b. u. a. Gustemus an amarulēus
 sit. s. u. Est omnino amarulentus. b. u. a. Lenis etiam est
 & densus, & arbor pallidum corticem habet. Exeant ra-
 dicem uerbarie. u. i. r. Adeo multiplex est, & obliqua
 radix, ut uix ab, que magna scrobe euelli possit. s. e. Bu-
 xus mihi uidetur. b. u. a. Le buxus certe est, s. e. s. i. r. s. a,
 ut nomen ipsam ostendit. na pyracantha appellatur, ex
 hac uerū, & propriū lycium sit. col. ge, & pro tua officina
 na serua, & lycia ex alijs rebus facta d. m. t. Equitatu 20
 per innumeras pyracanthas, anni uiginti e montes cum
 illustrijs. mo patreno Hercule l. stense peragrat. em. s. u.
 Nonne & ex lonchite lycium sit. b. u. a. Et quidem in
 India, in Dioscorides tradit. s. e. Que arbuticula est lon-
 chitis: b. u. a. Multi eam esse putarunt, quam nos uulgo
 sanguinū appellamus: est enim genus semis aristas sub-
 rectis habēs tricubitales, aut eo etiam ampliores. proptē-
 nus ab radice multis, crassioresq; rubo, cortex abscedens
 cruentus, propterea à nostris sanguineus dicitur, quo reli-
 giosi baculos parant, in quorum summo rasur. e in modū 30
 umbellæ arte collectæ sunt, hoc ad aspergenda templa, &
 homines

tam sideritis speciem, & easdem proprietates illi attri-
 buit, quæ sideriti Dioscorides elargitus erat, ut nulus sit
 tan cæcus, qui non videat, & Galenum ad lucit Serapio,
 ea recensens, quæ ab illo de siderite dicuntur, ut consilet san-
 guinẽ draconis Serapionis non esse nostrum quo utimur.
 se t esse quartam speciem sideritis Dioscoridis, cuius succus
 uulnera sanat, & attrahit, quæ multi mulierolũ putant,
 & e uera una species est mulierolũ, quæ rustici nostri ad
 boves, & equos uulneratos, sanandos uiguntur. Recentes
 autem de sanguine draconis loquentes, de hoc Serapionis 10
 & sideriti Dioscoridis tractant, ac si eris si cæcus sit san-
 guis draconis, ita nunc uideas, quem in conspectu habetis
 magno errere: unum est, ut in non draconis sanguinem, si
 deritis succum non esse, quæ etiam non est uiridis, sed esse
 triplicem apud nos draconis sanguinem constat. unus est
 in rotulis cum uulnibus, qui ex pseudobolo armeno, &
 terra fit, res fictitia, & adliata, quæ tam à terrarum
 sibus pharmacopolis adijci cœpit, nisi pro ornanda officii
 na appensum habeat. Alius sanguis est eiusdem arboris
 lachryma. Tertius est eiusdem arboris quædam in gumi cor 20
 tices arboris manu scilicet in terrarum lachryma adijciunt, si gu-
 sti sentiantur simpliciter, quædam præferunt. Hic igitur
 uides draconis sanguinem quo utimur, non esse dra-
 conis ab elephante inter, celi, nec esse sanguinem draconis
 Serapionis, quantum ab omnibus recentibus, ac si sanguis
 draconis Serapionis in usu sit, quum tamen sanguis dra-
 conis Serapionis sit quarta species sideritis apud Diosco-
 ridem, & Galenum. Argo igitur in officina succo quartæ
 speciei sideritis potius habere uoluerim, quam gummi hoc,
 quod uos habetis, & herbam habere facilius est, quum quæ 10
 mi, quoniam apud nos uiret. s. l. Quid est ille sanguis dra-
 conis

conis, qui uere sanguis est'. R. A. Nonne tibi dictum est
ex sanguine draconis esse ab elephante colligi, ut Plinius
lib. 33. cap. 7. scribit, qui ab antiquioribus cinabaris uoca-
tur ut Dioscorides etiam lib. 5. testatur. Quia autem pro
cinabari nunc sumitur, adeo nostrorum uocatam murmur,
ut plures medici faciunt pro re medica uenero uocatur
nam cinabaris quod est s. ignis draconis rei medicae pluri-
mum p. e. d. 2. 2. nullus color magis sanguinem il-
lo ut Plinius testatur. 2. unum hunc cinabarum iudicet

- 10 uel draconis sanguinem, sed bene adulteratum, ut supra
ex falso uera armeno uel scabis tritis, & caprino sangui-
ne, tamen si uolueris, sem considerabis, oculata fide depre-
hendes sanguinem draconis non esse cinabarum, sed duo
esse distincta. Pro primo autem nihil impeditur, & sangui-
nem draconis suo tempore cinabarum appellari. s. b.
Id abs te teire peto, quo nomine apud ant. quos gummi,
hoc appellatur quod sanguis draconis dicitur. R. A. Nō-
dum legi apud aliquem autorem, cuius generis gummi sit
uel ex qua arbore lachryma emanet: scimus autem ex Ly

- 20 bia feri. 2. ex Aegypto Venetis, quid uero sit ignoramus
unum est recens fiamme cinare, qui hoc gummi, ac
si sit sanguis draconis serapionis accipiunt, & Dioscori-
dis, ac Galeni sidentis quum tamen non esse constet: Ab
omnibus eodem fere nomine dicitur. xalli sang de dragō
ab Hispanis sang de drago, a Germanis drachen blut,
ac si sanguis draconis diceret appellatur, a Polonis sinoc
za nycru dicitur, temperatus est in aëlis, quum ab ali-
quibus calidus, ab aliis frigidus existimetur, & in secundo
ordine debeat. s. r. Camphora ultimum locum in his oc-
cupat. R. A. Nusquam Dioscorides, Plinius, Galenus, aut
Paulus de camphora locuti sunt, aut eam, uel a longe, quod

(scierim)

qui homo sit ferre, ac petere? s. r. O felicem patrem.
 B. R. A. Certus sum in universo orbe patrem non esse, qui
 filios adeo probos, adeo obsequiosos, adeo reverentissimos
 nactus sit, ut eis vitam et salutem non cessante curaverit
 esse, quam ceteri principes habere cessant. Et alio-
 rum diutius capiendis incumbeat. Pius et pietate compa-
 randi sunt hi tres viri etiam tales, et tria vitulae si tera.
 Nihil aliud cordi habent, quam omnibus inferre et ne-
 minem ledere sed tam ad statutum locum pervenimus in
 hac urenti herba ad specus umbram sedeamus.

10

DE GUMMI, QUORUM VSVS EST

apud pharmacopolas.

s. r. Institutum opus progredi expedit. Thrus primum
 locum inter gummi habet sed quem de ipso inter corti-
 ces egerimus, ad secundum, quod myrrha est veniamus.
 B. R. A. Myrrha qua utimur, a nonnullis bdellium esse cre-
 ditur. s. r. Quomodo bdellium, quum longe distantia sint
 myrrha, et bdellium? B. R. A. S. nō gūmi quo utimur myr- 20
 rha nuncupatum myrrhā non esse s. r. Omnia res myr-
 rha non est myrrha. B. R. A. Esto bono animo, in myrrha
 ostendam quod in alijs pluribus feci, eam non esse, saltem
 optimam, quae ab antiquis praeferetur. Nam Dioscorides
 myrrham ex omni parte eodolorem esse ostendit, et odo-
 ratam, et quae confusa cariditas virgulum modo, leuesque
 venas intus habeat, amaro gustu, acri. Haec in nostra myr-
 rha non sunt. Nos Veneris veram myrrham vidimus, ta-
 lem qualem à Dioscoride pictam audivisti, sed raram, id
 tamen scito odorem quidem suavem non suavisimum ha-
 buisse, sed potius erat cum quadam gravitate. Adde in no-

30

G 4 stra

bit Mediterraneum mare, ea parte qua Tyrrhenum di-
 citur, ab infidelium incursionibus liberans. Gens igitur
 & translucidum, ac perspicuum eius, ad decursum
 frequentis inueienditur nomen habuit ab Euphorbio An-
 tonij musæ fratre eius inventore qui sub rege N. uer-
 tane inferuebat, duo celebrati autem fratres in no. ira me-
 chyla, & salutari arte suere. Vnde nobis, & Antonius
 Musæ, cuius nomen patri meo Francisco Bradantino im-
 tari placuit, quam ab ulla baptismatis attolitur, et
 utinam doctrina non solum nomen, sed etiam tuum. An- 10
 tonium Musam Angliam me fieri imitari. Et: et non ab
 Hispanis nominatur euphorbio. Calais et plabe, in
 ca. glia sit virtutis, calis tum & sicum erit ordine
 to. s. r. Serapium sequitur. P. n. a. Sag. pers. di. 11
 De nominibus cura non sit, deinde ps. sagaben. m. d. ce-
 nus. B. n. a. I. si succus prædictis. Genducci, ut Dio. res-
 des inquit, in Media nascitur, Alexander. trian. Agostu por-
 tatur, quæ universale emporium, est totum partium in-
 de Venetias portis translucidum esse facit colore ruro,
 & quum frangitur canardo intus odore medio inter. 12
 ferpitii succum, & galbanum gustu aere. Quæ omnia in-
 dicta in nostro uocato Sagapeno sunt. Plinius capite de-
 cimo octauo vigesimo libri in Italia nasci assererat. Vbi
 inquit Sagapenum, quod apud nos requiritur in totum
 transmarino alienatur, etiam libro decimo nono, capite
 septimo. In hortis scri dicit ad rem medicam solum.
 At nec arborem nec folia. Plinius docet, ac si de re nota
 loqueretur. In Apulia nunc proeunt. Tamen eum mo-
 dum habeanus Venetias per Alexandrie navigationem
 aliam, hoc potius emerem. I. si enim uerum Sagape- 30
 num illud, & efficacius, quod ut inquit Mesue, perri odo

pore[m] habere debet autem candidum, & subruſſum. ex-
 trahit enim leuem purpurem, & bilem tenebrum Noſtrum
 quod habemus alieni amara odore ſolignitur, non tamen
 amariſſimam eſt: — quam odore ſentitur: propterea eſt
 noſtro alioquin eſt in abuſu quod intenſam amaritu-
 dinem tollit, vel quod eſt quam uitem notum dignum ma-
 dere, ſi in caſa amaritudo ſentiri debeat, in reliquis no-
 tis penitus conuenit. s. l. in hunc re quod Arabes ſentiunt?
 R. R. A. Serapionem cum Dioſcoride eo ſem modo ſcribit. Me-
 ſue autem tria uariis genera contulit. Merachium, A= 10
 ſclerum, & Chironium, id ſecere uolens ex quo opopo-
 nite ſit. Cur autem opoponiacem inter gummi genera po-
 ſuit? quoniam totius conditiſſatorum ſuccorum ordinem in-
 greſſus debuit ſeſſe. Ne extra ſit modo ex his ſimplicibus
 quibus in oſſem ſunt uſu, in alio ſit. R. A. A.
 Ga. opoponia uocatur, ſi Ammomacum ſequitur. s. R. A.
 Et huiusmodi eſt ex practice cuius, non ex ſumpto, quia
 uis nomen hoc ammoniacum eſt genus ſaſe. & ſucci uen-
 ſue. Ambo in Libya abſol Cyrene trahuntur. Et ammo-
 niacum eſt illud, quia in arenis Libya abſol. s. R. A. 20
 n. is tenuiſſimum produr. Sal ex terra ſiuntur. ſunt. ita
 enim domum ne eſt uſus arboris. uocant ammoniacum ex
 arboris manat. N. R. ego de Pando Argemone, qui inter
 oſſoramenta uocatur. eſt uſus eſt. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A.
 opoponia pro eſt. s. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A.
 amomum eſt. s. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A.
 ne eſt. s. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A.
 te eſt. s. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A.
 eſt. s. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A.
 ne eſt. s. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A.
 n. eſt. s. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A.
 tam, ne eſt. s. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A. R. A.

tum, non ignoscam, sine arenâ, et ad Thuris masculi similitudine in grumos concieuit, quale non semper esse cōstat purum, prætentum libe non, et tibus, et otore castorei, quibus am truden tnefeto, cum a' mus odorem certari dri habere facit itur et c. P. o las a l o t o r' ammoniacū accōdat, forte d uo s i u m e l l i d Paul' c' ualem ab eo Dio scoridis, qui grauem odorem, ut castoreū habet, et quod de re diuersa loquuntur, hoc siquid e l i o u a in simp' terē medicamentorum facit e b u e c a d c i u r, que a D o s c o r i

- 10 de in ammoniacotracta, et ammoniacū supra deser pūe transina nuncupatur, est aliud terrosion, et lapi solūm, quod phyrana dicitur. Nos sic quenter hoc habemus nec primum deest quandoque ab Hippars, ut nos uulgo facimus: a Galis armonia uocatur. Abud Auerrorū calidior est in prima parte tertij ortus, et sicum in primo. A u c e m i a u t e m c a l i d i o n i n s i n e t e r t i j o r t u s c e s s e t. A u e r r o i p o t i u s f a u e r e s t a t u m u s. s. p. s a r c o c o l l a o c c i r r i t.

B R A. A glutinosa, et cōmibus nomen inuenit, et uirni est arboris in Persie Thers Polim, unde colore liōis effo,

- 20 gullanti amarum, si non hram sarcocollam gullaueris, non nulla granula amara sunt, et minime, ut que à Dio'scoride dicuntur, uera esse deprehendunt: adulterari scilicet gummi permixto. et puriora granula amaritudine attinguntur, impurane puriora necesse probat, qui sarcocollam, esse inspicitur: quia potum similis non sit. Amme pro rata tōri parte, a l e o t e m a t o r a a s i n t, u t P o l i m e m i n t a r i u s d e a n t u r q u a m u s a l i q u e e t i a m c r a t o r a s i n t, q u e t a m e n n o n i m p e f u e r e p o s s u n t. m u l t a q u o d a u t e m i M e t e c o r p e r a i n p u r a r e s i n t u r e t a q u o d i n m e o p r a c e p t o r e r e p r e h e n d i t u r, p e r t i p o s s u n t, i m b r i q u a r e n o n p e r e s t, n o e s t d i g n u m r e p r e h e n d i t u r, q u o m a m m u l t a s o l u e r e p o s s u n t,

que

que impedimenta remouendo impingnationis causa fiunt,
 qualitatem quandam uentriculo condonantes, præter id
 quod euacuent, quia facilius digerere possint. Et in nutriti-
 o plantam ebum uertere. Quam ob rem idem euacua-
 re, et nutritio e potest, idest causa et cur nutritio corpus.
 s. r. Videtur Nier e uoluisse ex se corpus impinguare, et
 non ab euentu. quia inquit eius usum corpora impingua-
 re neq. Dioscorides hoc dixit. b. r. a. Mesue excusandus
 est, ut nos dicimus neque opus est, omnia à Dioscoride di-
 ci, si excusatio placeat illam accipio sin minus tu exqui-
 sitorem inuenio. A. Calus etia sarcocole nuncupantur. 10
 s. r. Myrax utriusque generis sequitur. b. r. a. Intelligis
 ne hoc odum, et quam siccam uocamus s. r. Nihil aliud.
 b. r. a. Liquidam esse Lio, cordis partem, idest primum
 myrthe expressum supra edoctamus, tamen parum a-
 maritudinem habet, ut ego adulcerari putarim, unde myr-
 the haryetia nosci posset si purum statem haberemus.
 Arabes d. capiuntur, quia ex ea tem arbore syracem liqui-
 dam et calamitum haberi iudicant, immo ad si t huius ar-
 boris fractionem in magnitudine auellane esse. et exprim, 20
 quod exprimitur syrax liquida est: cortices syrax sicca
 sunt. Hæc autem arbor quam habet, quod est ambræ hæc
 serapio ex sententia Isaac. hoc errare sicut Pandectariū
 ut tres syracis species esse arbitrantur, liquidam, siccam,
 et calamitam. Venerat uocabulum syrax solum eam si-
 gnificat, que a p. ois authoribus calamitis nuncupatur,
 de qua serapio non præd. ca ex sententia Dioscoridis
 tractat. De s. r. am. expressione nihil apud auctores fide-
 dignos scriptum reperiri, nisi uel de alia re tractabat Isaac
 quam de syrace uel ut conuenienter uentus est. Verum 30
 quia sub eo uocabulo scripserat serapio ad caput miba,
 idest

nis in struem congeriuntur, & igne appposito in fictitium
 canalem sunt resina accensa, quæ extingula pix vocatur,
 & ingrediem ab igne acquiritur à nobis pix navalis, ab
 antiquis liquida nuncupatur, ad deferentiam alterius per
 alteram cocturam facit: cuiæ pix sicca dicitur. ambarium
 usque et in officinis. s. r. Et ambis habeo ex Germanicis
 partibus, ad nos convehuntur, præsertim ex Tridento.
 B. R. A. Lemno, & ex plurimis Italicis. s. c. Pix igitur ex
 resina fit B. R. A. Equidè ex resina in Tæda occulta, qua
 extingula pix exultat. Nec putes ex his duobus tantum pi- 10
 cè fieri, quoniam in Syria terebinthi tæda exusta fit, quia
 ibi pinus abest aut rara inveniuntur, si etiam ex picca fiat
 maior pars ex pinu est, laudatur pix nitida, levis, pura,
 etiam ex cedro in Græcia habetur. præter duo picis ge-
 nera liquida & sicca etiam palmarisam dicunt, quæ, &
 ipsa in aridum & visco, iam dantur. Oleum picinum ha-
 bere studeas, quod sit parte asposa picis separata, id ena-
 tat, ut in lacte ferom dum pix coquitur, puris uelcribus
 excipitur supra eius halitum evapiss, & eam perma-
 rint in uas expressis, & hoc semper fit dum pix coquitur. 20
 Nec picis fuliginem in tua officina omittas, quam co-
 mto facias ut primo lib. Dioscorides tradit: nec Topis-
 sam desj exeris quæ est derasa à navibus resina cum ce-
 ra quam ob rem pix ex resina fit, id est pingui tæda com-
 bula, resina plena. s. l. De picæ Histana prosequaris.
 B. R. A. Nec ex pix Græca vocatur, quia picata uina pnt:
 accepto enim pugillo, uel duobus, aut tribus huius picis in
 uis uino plenum proueniunt, ne marcescat, & uinum potè
 tuis eua latine Græca uina fere omnia, quæ ad nos se-
 runtur cretico dempto. Maluastam nuncupato picis odo 30
 rem habent, & ea præsertim, quæ Romana uulgo dicun-
 tur.

tur. Est autem res helictia nā ex emu resina fit, sed p̄ce
fertim ex pini resina. mores per decoctione ad id duci
tur, ut in puluerem redigi possit. Hinc est quod pice Hist̄a
na varios colores habet, quandoque fulvum & an eum. It
ex laticis resina fiat, quandoque albicans. It ex pini vel
picis resina. At nomen picis sortita est, cum sit resina
coacta propter cocturam quam non habet resina, sed h̄ō
te a natura prosilitione pices per ignem sunt. Resina
sponte ex suis arboribus prodeunt, Hispania nuncupatur,

- 20 quoniam ex Gallia & Hispania m̄. nobis ad nos magna
copia comportatur, quamvis & in Italia sit plurima: ea
dem ratione & Greca dicitur, quia ex Graeca affertur,
& colophonia, quoniam Colophone nuncietur. In his re
sinis diversos authores comperio. Nam i lorus ex pini,
& picea siccas esse: Dioscorides autem ex emu arbo
ribus resinam emittentibus hanc dicit, & sic, i. balceri tra
dit. Quicquid sit, nos ea tantum prosequemur, quae in of
ficiis habentur, alias determinare de his rebus trahatur
ri. Tu in officina W̄h. nam picem ex resina pini habere

- 20 studeas, quāvis, & ex aliis resinis feruare nihil impedit.
s. e. Rem miram edocuisse hactenus Hispaniam picem ḡ
ni alienius arboris esse in bin abar b v a. Deinceps, ne
telliges Hispaniam picem per decoctionem resinæ ut in
puluerem redigi possit, fieri, & longe i quāvis differre.
s. e. Quibus notis resina a gummi distinet B R A. Resina
oleagina quodammodo est gummi aqueum, quod experiē
tia maxime demonstrat, quoniam resina igne accenditur,
gummi crepitat. Difficile præterea est, resinas & aquam
miscere, facillimum gummi & aquam, difficillimum gum
mi & oleum, facillimum resinam & oleum. Quæ expe
rientia resinæ naturam oleaginam, Gummi uero aqueam
esse

esse ostendit. ideo nostri temporis inepti quidam medici
 rerum naturas nescientes in varijs compositi. omnibus gumi-
 ni. & oleum miscent, resinas & aquam, quæ non se com-
 parantur, magno pharimacopolarum clamore s. r. Tan-
 quæm centur. B. R. A. Miscentur quidem, sed difficulter. s. r.
 Quoties hoc mihi accidisse memoria habeo, de resina
 autem projèquaris. B. R. A. Dignum tam est te pini resinam
 ferre, ac oportere, de qua Plinius de pino minimum colli-
 gi se ait, quam tamen experientia oppositum ostendat, for-
 te pini & laricis a Theophrasto sumit, apud Theophrastum
 uero pinus larix est, ita ipse acceperit. Communis uero opti-
 ma terebinthina est. s. r. Tu ergo inter resinas terebin-
 thinam n. ueneras. B. R. A. Equidem, & ab authoribus inter
 resinas n. ueneratur. At ne putes illam esse terebinthinam
 quæ pro terebinthina passim uenditur, sicuti coloris, quia
 ex larice resina est, ideo laricina potius nuncupari debe-
 re, unde Veneti, & plures Italie gentes, non terebinthi-
 na, sed longa, quasi laricea ex larice uocant. Nā habet mela-
 lis attici colorem, terebinthina autē alba esse debet, per-
 lucida, in modum coloris uiri cærulea, odorata, sed potius
 simam odore terebinthi. Ex Cipro Venetias affertur nūc
 uera terebinthina, alias laricina pro terebinthina utebā-
 tur, nunc error detectus est, & ueram terebinthinam per-
 tinent, sed ut commodius uelatur, eam coquunt, & in masa
 sis rotundis, ueluti placentas congerunt. s. r. Ut consue-
 re possum ex his, quæ dixisti, pix terebinthi nuncupari
 potest, quoniam per cocturam fit, ut alie pices. B. R. A. Po-
 terit, & nihil impediet, nisi diuersam eē terebinthine co-
 cturam ab alijs piceis, dicamus, quoniam terebinthina in
 aqua, alia sicca, & per assitione potius desinant. Chiam
 summe laudat Galenus in lib. de Anæidosis primo: Andro-
 machus

[illegible]

H my gum

[illegible]

uenditur, in quo reperitur etiam sandarachae color et un-
 ges. sandrachae materia igitur est et aliquid aliud, cuius in-
 rogerit, redolentque et huiusmodi. Hec autem est et sanda-
 rachae nomine triarii, et in sandrachae materia et in
 et quod particulari nomine est. et in sandrachae materia.
 Chymistram uero materia est ut dicitur in eodem libro, sed
 est acceptum in materia, et in sandrachae materia et in
 chymistram uero materia est ut dicitur in eodem libro, sed
 uero dicitur in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 lam non est materia et in sandrachae materia et in sandrachae materia. 10
 que quod in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 ciunt, quod falsum est et in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 nam ex materia et in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 sic suam hanc dicitur non. Nunc enim accipe et in sandrachae materia.
 nunc enim dicitur autem in sandrachae materia et in sandrachae materia. Si.
 et in sandrachae materia et in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 in sandrachae materia. Quod uero in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 accipit, et in sandrachae materia et in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 ferat in sandrachae materia et in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 in sandrachae materia et in sandrachae materia et in sandrachae materia. 20
 autem in sandrachae materia et in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 bonum Dioscoridis a Serapione ad hanc. Capite de sanda-
 rachae Dioscoridis feruntur. et in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 quod sub nomine aut pigmenti rubri, et in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 Serapionem sandaracham esse aut pigmentum rubrum,
 unde frequentissime in aut pigmento rubro et in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 tur et in dicto risagdo, quod et in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 genere censetur non est risagdo, et in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 nunc enim necant sandaracham a Serapione autem in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 brum appellatur. Si et in sandrachae materia et in sandrachae materia. 30
 discre sandaracham habeo. habet autem in sandrachae materia et in sandrachae materia.
 uerum

- uerum quum uenerum sit praeclentissimi quomodo à Dio
 scort de m. r. m. me. h. o. ualere uidetur. u. o. x. Non m. r. e
 quoniam rudia uenerata abis mixta m. u. r. a. sunt, et a. p. a
 medela. Nam Dio, corides. et sub. si. r. a. r. a. c. h. a. m. u. r. e. u. e.
 nena numerant. et quibus remedia eius noxa abole uti re
 mior de Rodilpho Agrioli, qui in suo Verma. o. s. a. n. d. a
 rachum non olere amos silphuris inseruit. Si ipse tra
 elajet, et manibus fricasset, sed s. u. r. i. s. odorem e. u. t. a. r. e
 non potuit, et Animo si ut nos fecimus acced. t. f. e. t. o. a. n. d. i. s
 10 f. u. m. o. m. silphuris m. d. i. j. e. t. et m. d. e. r. e. n. a. r. i. b. u. s. f. e. r. i. e. r. i. e. t.
 Adde eundem a. u. b. o. r. e. m. a. d. m. i. r. a. r. i. d. i. o. s. c. o. r. i. d. e. m. et u. c. i. n. s.
 b. a. r. i. s. c. o. l. o. r. e. m. h. a. b. e. r. e. d. i. x. e. r. i. t. Tamen à Dioscoride n. m. a.
 quam hoc dicitur, sed quod aliquem colore cinabaris ha
 bet, i. t. e. s. t. a. l. i. q. u. o. m. o. d. o. i. n. c. l. i. n. a. t. i. n. r. u. b. i. o. n. e. u. m. u. e. r. g. i. t. a. t.
 m. i. x. t. a. a. q. u. a. et optime trita luteum colorem facit parum
 intensiore colore simplicis. a. o. p. i. g. m. e. n. t. i. s. e. d. e. i. u. s. t. e. m. a. p.
 parentie cum colore arrip. o. m. e. n. t. i. u. s. t. i. Quoniam ergo in
 antiquorum deserit. t. r. e. i. b. s. s. a. n. d. a. r. a. c. h. a. m. s. c. r. i. p. t. a. m. u. i. u. e.
 neris. p. a. r. t. e. m. r. u. b. r. a. m. a. r. i. p. i. e. n. t. e. m. a. c. c. i. p. i. t. o. a. u. t. r. u. b. r. a. m.
 20 p. a. r. t. e. m. r. i. s. a. g. a. l. i. d. i. u. i. u. e. r. o. d. e. t. p. a. r. s. r. u. b. r. a. e. a. m. p. a. r.
 tem arsemet, aut arrip. o. m. e. n. t. i. s. q. u. e. i. n. r. u. b. r. i. o. n. m. a.
 gis i. n. c. l. i. n. a. t. s. a. l. i. a. u. e. m. q. u. o. p. r. o. s. a. n. d. a. r. a. c. h. a. u. t. m. i. r.
 et gummi u. d. e. r. e. m. a. i. c. o. s. a. l. i. s. t. g. u. m. m. i. u. i. u. a. p. e. r. i.
 nam Arabes s. o. d. a. l. a. m. a. p. p. e. a. u. t. g. u. m. m. i. u. i. u. p. e. r. i. e. x.
 quo pulas fit. e. s. t. u. n. e. r. e. c. e. m. i. l. g. o. n. e. u. p. a. m. u. s. a. d. d. e. l.
 nentis char. o. s. e. l. s. i. d. e. p. o. t. e. t. p. i. o. n. e. s. c. o. n. u. e. n. t. a. r. i. n.
 quodam comp. o. s. i. t. i. o. n. e. p. e. r. m. i. n. e. r. e. p. e. a. e. x. e. l. e. o. n. u. e. n.
 a. u. t. h. u. i. d. o. e. m. l. e. e. n. c. o. l. o. r. i. s. e. x. h. u. i. e. t. h. o. c. g. u. m. m. i.
 Anor. e. u. m. u. t. i. n. m. e. d. c. a. n. e. r. e. o. r. h. o. p. m. m. i. s. e. o. m. a.
 30 P. l. u. a. s. l. b. i. e. c. a. p. i. n. o. m. m. i. u. i. u. p. e. r. i. a. d. u. b. i. s. a. l. e. c. e. n.
 fuerit. s. a. Q. u. a. r. e. d. u. c. t. i. r. e. c. e. n. t. e. s. h. o. c. g. u. m. m. i. s. a. n. d. a. r. a.
 cham

cham putarunt? R R A. Decepti sunt in nomine, quia apud
 Serapionem sandarach scriptum inuenire. Ipsi sandarachā
 putarunt, tamen Arabes quos Serapio abbeuit, multas ui-
 res hunc gummi attrit uere uidentur, quales Dio, corides,
 & authores ueræ sandarachā attribuant. Sed unum est
 presidium i quo abluere. Gummi scilicet sandarachæ
 per os recipere licet a Dioscoride præcipiatur. s r. Cur
 uernix dicitur? R R A. Aliud contectari non possum quam
 cum Hermolao dici quasi uernus ros. Cū enim uere po-
 tissimum sit, & citate perficitur, præsertim ex rorida jub
 10 fluita: Galii, ut nos uernix, in pan uerniz, Germani uir-
 nis appellant. Calida est & sicca apud Serapionem, ordi-
 ne primo, nobis autē uidetur secundum attingere, si ura-
 tur iuniperi odorem spargat. s r. Aliud gummi sequitur,
 quod charabe nancupant. s r A. Nescio an alia simplici-
 re incondantiores sine authores tam antiqua, quam recen-
 tes, quam in hoc uocato charabe. Omnes etenim, qui hoc
 cinum esse putant, tam qui nuper, quam qui antea, uis
 scripsere. Tu Plinium lege cap. 2 lib. 17. ubi Characorum
 poetarum fatuitates aperit, qui putarunt Lachymis esse
 20 sororum Phætonis in populos conuersis circa Iridanē,
 ut hinc etiam collectum sit charabe, aut electum gummi
 esse populi nigra, quod serapio. & Auicenna sentire iussit
 sunt: ipsi enim caput faciunt de haur romu, id est populo,
 & omnia scribunt, quæ a Dioscoride in populo nigra tra-
 duntur. Duo autem capita ab Auicenna sunt, in quibus
 idem præcise scribit, unum quod est. 344. in quo de lau-
 ro Romano disserit, aliud quod est. 310. ubi de nucce Ro-
 mana percurrit: Sunt autem duo capita, ubi de eadem re,
 & eodem modo scriptum est. Capite autem 374. de char-
 30 rabe loquitur, quod nucis Romanæ gummi esse dicit, ap-
 pellat

Causa autem erroris fuit, quia Dioscorides hoc gummi
 electrum appellari monet, & Chrysostomus se et Diosco-
 ridis uerba pertrahenda fuit, quia uia e se simpliciter no-
 cit sed ab aliquibus ita appellari, tam non est uerum ele-
 ctrum, id est no trum uocatum ambrum, quia uis ab aliqui-
 bus tali nomine ob similitudinem appellatur, inde in hoc
 me resoluo. Charabe Arabi, & gummi populi albe Gre-
 corum, idem sunt, & non sunt nostrum electrum: uel am-
 brum ut recentes putant. s. r. Duo abs te scire periculo
 quid sit res ea, quia pro charabe utimur: praeterea, quid 10
 apud aliquos sit res ea, quam ambro uocamus, quo et ti-
 ces fiunt, quibus mulieres uictrant preces, quibus Deo im-
 gulis debas faciunt. B. R. A. Id quod in o neus pro cha-
 rabe habet, sem e est penius una ambro, quo in tices si-
 unt, tu experimentum sumere poteris, ut e o frequenter
 exper. as sunt. Accenditur charabe O ambrom & odore
 r. ale it. eandem guttam faciunt eandem lammā.
 Sume portionem et rei, quam uocas charabe, & uis in
 dicem amon, & accende eandem ad e o s. accenditur
 eodem modo, & e o tem omnibus notis pre- triptis. Aruo, 20
 & uis, colore, & splendore conueniunt, & ex eodem lo-
 co ad nos deferuntur, ex mare Dantisci ad nos uis, &
 ambrum, & charabe. Est autem Dantiscum mare in Ger-
 manico C. sea ro, ea autem pars, quae nunc Dantiscus dici-
 tur, ab anti- pus C. opmographis Prussia nuncupatur, inde
 ex Prussia habetur. Quid uero sit, nesciunt se explicare,
 qui illi se ueniunt, & Germanus ex Prussia in Pannoniam,
 mox ut inquit Plinius provinciam est autem provincia
 ea pars Gallie, quae nunc Prouenza uocatur, inde Gemā
 assertur, & nonnulli mercatores Venetias contendunt. 30
 Quae à Plinio dicuntur cap. 3. lib. 27. certissima sunt. Na-
 sci

gis, & minus. Aliud etiam est candidum d' albedine cere
 noue. s. v. huc est color, qui est in paucis
 in officinis. s. v. Albedine, huc est in mel
 coctione. s. v. Et est in huc, huc est in huc
 bet. v. r. a. huc est in huc, huc est in huc
 probant, albedine, huc est in huc, huc est in huc
 thori, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 grarem, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 a Germis, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 cci color, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 Germanis, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 in mari, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 occultari inquit.

Cum plura sunt in huc, huc est in huc, huc est in huc,

In huc, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc.

Sed ipse postea, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 rant huc, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 terra uclat huc, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 lores, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 nam tingitur omni colore, huc est in huc, huc est in huc
 uo huc, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 conchylio, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 rum ambram, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 hendes, quorum uerum ambram, huc est in huc, huc est in huc
 nec spirans. Si uero ex re d'cia, huc est in huc, huc est in huc
 fait, nec odorem pinee habet, quam s' huc, huc est in huc
 lore insectum, huc est in huc, huc est in huc, huc est in huc
 possunt non habere etiam, huc est in huc, huc est in huc
 eam festucis, paleis, huc est in huc, huc est in huc
 attritu digitorum, aut uestis calefiant, huc est in huc

intelligunt est cognoscendi uerum ambrium tritum, à non uero, & hæc proprietis fecerunt Arabes charabe nuncupare it, quod lingua Persica significat paleis ad se trahere. Unde & Dioscorides in l. y libro spumæ prærogophoron quia in se trahit floccos & straminea uocet. Ita meum multa a'ia sunt præter Ambrium, quæ ita trahunt, quamobrem succinam, uebrum charabe, & electrum idem sunt: & gummi pine in uiridatione se credentem, immo cerce inferendum est, quoniam hoc uocabatur electum

- 10 ad multa alia præmissa ab artibus uentis acceptatur Nam uocabulum electrum succinam, uebrum, & lapidem ex urina lyncei factum, & naturale quoddam habens quintam partem argenti in auro & arte factum ex tribus partibus auri, & uia argenti hoc autem tertium electrum aurum, & argentum mixtum habens à chymistis Phæthron uicuntur. A Neapolitans popalis alba, Alano uocatur. Quædam enim præterit, partim in Agricum trahit partim in charabe magno errore. Charabe autem apud Auicennam in libro de uiribus cordis est calidum ordine primo, & sic in i secundo, quamquam nomen a seculis non se cessaret, qui errore detineatur. Quid uero sit ambrium dicitur apud nullum antiquorum in uentis præterit, præterquam ab antiquis aut quos sub succinis hoc ambrium non tam intellexisse, eo argumento, quia uocabatur obtrahentem in a'iam secere, & ex terra uehbat brumen pro lire, tamen incertus sum, tria genera ambriacæ atque recentiorum uentur, urinum, ruspium, & palme quod ceteris præterit, quod selachiticum (hoc) in India nascitur, appellatur. Aliud subalbidum quod scabra dicitur, ex Arabia felicia a portatibus tertium nigrum, quod ceteris ineptius est. Irimum uicimus

dicitur Gemma ubi manna oblatiores sunt, quam in lo-
 co altero illi. e. sec. in lani, & tertio e. p. uti, una fuit
 Venetus Amicenna & ipse in capite de ambra, tria ge-
 nera numerat. Ambra autem per ambra & ambracum.
 laudat & ipse primum generis, quod fuit uocabile. ipse
 dicit e. se. & r. coloris ueram uisitando quod fuit in
 uenti e. pisces a ferat. Ade scripto de ambra l. re ubi odo-
 rata quam ambracum nuncupamus. Nuncius est amicus
 (quem legerim qui de hoc ambracum loquitur. Apud Ae-
 tium reperiri ambar, scribit Hermolaus hoc intelligens, 10
 ut putat. nos autem non ambar, sed ambram inuenimus
 libro decimo sexto cap. 27. An uero de ambracum lo-
 quatur, uel de succino, aut alterare incertum sumus. suspici-
 camur tamen loqui de ambracum tum quia uisum, nomen
 habet proprium, Succinna, & ele. trum de quibus fecit
 do libro aut sub illis nominibus quamuis nunc, & semel
 Lyncurium scribat, ut uisus in succinum uerum non rare.
 Tunc quia ponit ambram in compositionem suam, nunc
 miscuit, uisum potius ambracum, tum ambrum. i. suc-
 cinum inter, etenim erat. Quamquam & succinum non 20
 careat odore praesertim quomodo alitur, & ad succin-
 gia aptum est, quia rem recipit. Hermolaus tamen no-
 men inuenit nomen ambracum, quia ipse iubet succinum
 orientale appellari primum cinnum, talia uerum qui ipse
 ma ceti esse contentum. & quia ambracum e. ambracum
 sub mari exstans, & quia locum per se, aut per se, per se
 esse putat, & uisum e. in se uisum de uariis locis, non bin-
 men, & f. d. d. u. l. l. a. & A. d. i. a. s. r. Reperitur ne
 apud Serapionem nostram ambracum, quo ipse locis sunt
 B. R. A. Forte est in cane, & apud Serapionem, ubi de sty- 30
 race pertractat, in quo de quadam re loquens uocatur sty-

[illegible]

quosdam odores ferebant, aut que nobis graueolentia,
 antiquioribus bene olorata videbantur. A i colonis gal=
 ban d e tur, i cretibus multo gratiam calidam in prin=
 cipio tertii ordinis sicū in traxit. pio secūdi apud Auer=
 roim, Auicenna oppositum dicit calidam in secundo sicū
 in tertio, Auerrois cum calido est qui in putre se ex ter=
 tio ordine calefacientum incipiente, aut secūdo cōpleto.
 i i excitando uero ex sicūto incipiente, Et ita esse ex=
 perientia o len dit. s b. Bdelinum sequitur s b a. Bdelinū
 abud Gracos uirum est, per regiones quibus innūciatur 10
 scilicet perfectus, et in uergetus dicitur. ad m. s. ad
 Arabes duplex in lechil, id est Bdelinum reperitur de quibus
 tanquam de diuersis rebus Serapio cap. 117. et cap.
 294. pertrahunt, quamuis Auerroes secundum caput utriusque
 colligit. s b. m. tamē in serapio in serapio
 nus genus facit de o. in quatuor in lechil, in i. in i. in i.
 ma in i. in i. non est de i. in i. in i. in i. in i. in i. in i.
 cunctum de i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i.
 fuit. Primum enim serapio de i. in i. in i. in i. in i. in i. in i.
 Auerroes de i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. 20
 dicitur in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i.
 colores diuersos. s b. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i.
 Libia alteramque enim parte habet sarraceni. s b. in i. in i. in i.
 tur. Et quia hoc uocabulum sarraceni in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i.
 scoridis tempore ex i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i.
 cen eam legit quoniam a sarraceni uocabitur, s b. in i. in i. in i. in i.
 habitant in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i. in i.
 ut scythicum, et Arabicum legitur, sarraceni in i. in i. in i. in i. in i. in i.
 Sarracenicam antiqui sarraceni est et a i. in i. in i. in i. in i. in i. in i.
 de sarracha urbs est immo dicitur fuit hoc nomine in i. in i. in i. in i. 30
 tae in bes, ut apud cosmographos patet, una in media, alte

confundit, ex qua floridus ruber fit, qui charmesinus nuncupatur. Quippe Dioscoridem, & Galenum ad uicem de prima lacca loquentes, picea eo leri capite. Rapiunt, Arabi, Isidoroq; adducit, qui de altera lacca, quam e celo uenire inquit, & qua tingitur, loquuntur. s. l. An Arabes decepti ne sunt. Antenna quidam, laqueus est, nam de lacca caput facit, quam gemi cye faciem. & picea est Paulam Aeginetana, ad uerbum ferat. i. l. i. picea autem caput facit de che, chen, ubi oculus a picea, & cheba dicitur carcanum de, trib. res, & eius, & op. e. u. es a. e. g. i. d. 10
re, quamuis per alia uerba incedat, quam ab a. r. i. o. r. i. s. carcanum describatur. Re autem uera idem sit. l. i. picea m. & ammoniacu, si in aqua ebullierint, & in hoc decocto laccam addideris, mirus ruber color efficietur. s. l. Crammi Cedri sequitur. v. r. l. Ex Cedro uicem, una arbore plurima habentur. Cedria, ut inquit Plinius, est pice, uel resina, uel lacryma cedri. Quod circa sapientem uidetur, & quam est d. am teneida est, resina dicitur: pice uocatur, quam e t. e. d. a. eius accensa fuerit. M. t. e. gentes Cedria ut ignis e t. e. d. a. sumpta pro pice utitur, quam lo 20
pice paratur. primus si ceus, qui p. ut in canalem, & est ueluti aqua Cedri dicitur. Alter liquor, qui mox sit pice appellatur: Venetus, & g. m. cedri, & cedria etia e potoris, & si uelut cedri coditos, qui Cedrides uocantur. Cedria etia dicitur oleu cedrinu, quo antiquitas ad perpe-
tuidas res m. u. c. l. s. utebatur. Unde carmina, & sapientiu consulta digna cedro. Oleu hoc in lucernis potum, lucem n. r. a. g. s. s. l. endentem, & fulgidam ceteris prabet. Sed eius fimo capitis dolore mouet, si uelut eius in myrti magni-
tudinem crescit a Galeno exilimatur quartum ordinem 30
accedere caliditatis, & tertium siccitatis. 7. de simpliciu
medica

- medicamentorum facultatibus libro à Polonis gummi cedrone uocata. s. . Viscum sequitur. VRA. Apud recentiores hæc nomen non reperio. Viscum quereon, et cum aqua aptum, et cum feli aptum uiscum Romanum, et uiscum absolute: Viscum Penicillium compositionem catapotiorum de colocurde ingreditur. Recentes quid sit interpretari conantur dicentes esse gluten Romanum, adeo masticem. Qui in quereone aberrant, quia nusquam apud aliquem probatum sub hoc em uiscum Romanum inuenitur, et quod
- 10 masticem significet, et in compositione Mesue iterum errant. Nam in aliis coaculis, et antea in Mesue legitur. Ab uiscum Penicillium non uiscum Romanum: Nescio ergo mihi gratia albariorum fuerit, unde tam sapinus error emanaret si talia uiscum genera accedamus. Viscum aqua aptum, et cum feli aptum est aucupes eo utuntur. Melic aliqui patiuntur a oleo masticam, alii olivarium. ita nuncupatur quoniam et si feli licet non impeditur, quin aues irruantur et quoniam feli a masticam eo utuntur, ut nonnulli ad capientes pisces in feli, sit hoc uiscum, ex sebestem
- 20 in Syria, deinde aut in celo in feli Venetis, aut prius Alexandriam, pene Venetis fertur, sed raro bonum inuenitur. Quæ autem nos sebestem uocamus, illi myxa dicunt, et ita ab antiquis sebestem myxa dicebatur. Tamen et ad usum aqua aptum, et cum feli aptum, uel pro aquatilibus auidus. Nam et in feli aptum, et in celo, utuntur aucupes, et omnes aues a masticam demittis, sed facio ex sebestem, etiam ad aquatiles aues utuntur, et cum uero soli aptum à nobis ita uocatum ab alijs damascenum ex acinis uiridibus fructis cuiusdam feli quæ supra arbores nascitur, à
- 30 Grecis in feli dicitur, semper autem in feli arbores nascitur, ut a poeta in hunc modum decantatum sit:

Quale solet fructus brami et t. p. e. m. s. m.

Proinde utere noua, quod non s. e. l. m. n. a. b. o. s.

Semper etenim uiscum laci solum supra alienas arbores
 uideet. ingens copia in Italia et in Gallia, et Germania,
 unde non possum non mirari pro uisco Damascum pete-
 re, quum hic prope sit. Acini uiscis nascitur hos alieni
 ore sumentes quia dulces cortice mutant, mox excoquit
 et perficiunt adeo, ut id corpus reddatur, quod uiscum dici-
 mus, hoc etiam aucupes ad aues omnes capiendū utitur,
 Aquatilibus demptis et ideo uulgo uiscum solum apium di-
 citur, et ab aliquibus Damascenū. s. r. Et potius ex in-
 zis hoc uiscum, quam ex uisco uocato, quo nā nec acrim-
 moniam, nec amaritudinem ullam habere nuppiam Gale-
 nus, et Dioscorides suadent tribuunt. n. a. Et de eo lo-
 quuntur quo, sicut robur nascitur, et propterea de toto
 furtice loquuntur, n. g. ules ut ego sepius scripsi, g. u. i. dul-
 ce est. Plinius lib. 16. cap. 11. V. cum supra quinquē ar-
 bores tamquam nasci ceteri, Quercum, Robur, Iccum, Pru-
 num, Sylium, Terebinthum. Dioscorides duos addit, Ma-
 lam, et Pirum. Nos uero addimus Mespilum, Cotoncum, 20
 et Salicem, quod summo studio obseruata, quum. 152. in
 Galliam cum Illustrissimo Principe, ac patrono meo Her-
 cule Piense peruenisset, ut Illustrissimam Renatam cō-
 iugio sibi iungeret supra omnes fere arbores uiscum ob-
 seruaui. Immo, et supra uitent, ut inde cunctatim sibi su-
 pra omnem arborem nasci posset. Quamquam uiscum iter-
 cus esse Turdelle sibi non innotuit, quia apud autho-
 res reperitur, Turdelle enim sibi uiscum nascere, et sibi pedi-
 cis, ac mortem parere, longe decipiuntur, quippe uiscum
 nūquam nascitur semina uel aut plantatum, sed hoc mo- 30
 do frequens sit. Turdelle, uel Turmes, uel Turdic est au-
 tem

Auicenna præterea dicit in libro 4. canone agetis. tanquam
 de ueneno canit, quod si in uena sit, necesse est perire. 20
 Et hoc uerbum est ipsa res, ut patet per hoc, quod si de
 detrimetur, non est in uena, sed in uena, et non
 esse, et tunc est in uena, et non est in uena, et non
 tractatur, sed in uena, et non est in uena, et non
 tata epistola de uena, et non est in uena, et non
 ne, et non est in uena, et non est in uena, et non
 ita ab ipso, et non est in uena, et non est in uena,
 Eichel m. f. et, quod, et non est in uena, et non
 sibus, et non est in uena, et non est in uena, et non
 querebus, et non est in uena, et non est in uena, et non
 magis, et non est in uena, et non est in uena, et non
 za, et non est in uena, et non est in uena, et non
 fceras, gratia tibi feceris. A Galeno calidus exi-
 sumatio, et humiditas, et non est in uena, et non
 est ordine tercio, et in eo propter calidum, acit quia
 est crassum partium, et non est in uena, et non
 rois hæc Galeni uerba refert, ac si dicat esse calidum, ut
 taphia. Melius ab Auicenna Galeni uerba refertur. 20
 Colla pisces sequitur, et glutin. Hæc duo non ab
 re simul copulati. Quod est uerbum Græci colla, nos glutinum
 appellamus, ut ex corio pisces colla, alij ex uentre fieri
 dicunt, et Ichthyocolia uocatur. quasi pisces glutinum,
 apud nos uulgo colla de pesce nuncupatur. Accidit enim
 plerumque in nostro uulgarum idiomate Græcum nomē no-
 tius esse latino, ut in urina, et loco deprehendi potest.
 Si uero ex corijs, et taurorum auribus fiat, glutin. tauri
 non dicitur, nos uulgo collam garanciam uocamus: sunt
 et glutinorum plura genera, ut ex pelibus anguillarum, 30
 ex pelibus hædorum, ex caſeo, ex piscibus pluribus, per

de coctionem talem quousque fere liquefiant, & glutina
sunt. Tamen excoctum bonum est ex taurorum, & boum
pelibus ac arribus, quod Aristoteles libro de animalibus
tertiis animaliauerit, ubi inquit, in omnibus coriis esse
mucosum, per eum leuorem, sed in aliquibus riuor est,
in aliis maior, ut in bubus ut maior leuor, propter
id colla sunt. & alia genera quod nos ex farina. &
arina, ex farina ac uia aceto & oleo, ex farina casco &
arina ex triticea trito, & aliis pluribus, que omittere de-

- 10 creant, ne in rem sanam creant opus, tu in tua officina duo
genera habere utile s. ut ad rem medicam proficiunt,
Ichthyocollam, & Ichthyocollam à Grecis dictum, & gluten
absolue. quod glute taurinum ab authoribus, à nobis col
la & traxilla nuncupatur, qua nihil tenacius. Tu hoc ge
nus taurinum parare poteris Ferrarie, & facile. At ich
thyocollam Venetiis emes, ubi magna copia est. s. v. Au
diu ex piscium melle huius collam piscis fieri. id ne putas?

BR A. A quibusdam recentibus asserueratur. Ego autem
ex corio dorsi. & uentre fieri uidi, quanquam & ex inte
stinis etiam parari nihil impediatur. s. v. Quo nomine pi
se ille appellatur? BR A. Ichthyocollam nominari supra
docuimus, cuius corium, uenter, & omnes fere partes glu
tinosæ sunt. Verum ex alijs pluribus piscibus fieri po
telligit, immo ex omnibus, sed non ita tenax, quin & ex ut
erulorum, & taurorum, & maxime suum pedibus à nostris
quondam colla quædam satis tenax fit, sed hæc alias di
centur. A Germanis gluten leum ab Hispanis grudes, à
Gallis colle nuncupatur. Ichthyocollam uero Galli colle
de porcum, Germani fischeleum, piscis collam uocant, que

- 30 uulgo colla garatica dicitur, à Cretenfisibus uulgo pezo
colla uocatur, at piscis colla à Polonis ięzietrzy xly

nuncupa

nuncupatur. Glutina omnia umi siccam habere uidentur. calida autem, uel frigida sunt ut substantia ex quibus fiunt: Alia prosequaris. s. e. De his q. omni satis iam dictum est, mihi summe placeret, priusquā coene hora ueniret, ossa percurrere, quibus in mea officina indigeo.

B. R. A. Et ossa in officinis habetis? s. e. Equidem, & quæ uarias compositiones ingrediantur. B. R. A. Eia tua hæc ossa exerant. s. e. Ossa mea in me sunt, & diuinus te & carne perseuerent. Alia solum prosequar.

DE OSSIBVS, QVORVM IN OFFICINIS
usus est.

s. e. Os dactylorum primum locum sibi uendicauit.

B. R. A. Quid est os dactylorum? Ego nunquam in palmaribus os inueniri didici. s. e. Anima dactylorum. B. R. A. Adehuc grauius erras. Semen potius dicito. Nescio unde uenerit quod uulgus nostrum omnia semina animas uocat, forte quia in medio fructus sunt, sicut animam in medio corporis esse arbitrantur, aut quia semine progeneratur arbores. Quāuis autem in alijs semen dici possit in palmis. Nucleum dicere consueuerunt antiores, de quo in fructibus plene edocumus. s. e. Deinceps non os, sed dactylorum nucleum uocabo. B. R. A. Probe egeris, sed meliora ossa interim prosequaris. A. Cialis os de dantes, ab Hispanis uuelles de Tamaras. A. Germanis Datelnern. eadem significatione, a Cretensis uulgo phincocudo, à Polonis kofni, dactylo'ue nuncupatur. siccum esse ordine secundo constat, & in qualitatibus a. huius simile. s. e. Os de cornu cerui sequitur. B. R. A. Et hoc æque os est sicut primum, nam cornua ab ossibus distincta sunt, quauis cer

- unum ita solum si, ut serè ossis naturâ habere uideatur, sed ne in hoc se fo. ceruus, s. s. nam quam illi. Proceros ueneriles, s. s. ueneriles, uen. optimis cer. os p. g. s. h. cornu impati. curabo, que tua erunt. Alia autem habere ne cupis, que non uilis a. t. r. s. mut. ut, quomam. n. s. t. r. s. n. m. ab aliquo inuenta sunt, ut in proverb. in c. t. r. s. o. h. s. rebus, que non p. a. u. u. u. e. re liceat. A. c. s. os de corne de cerj. ab Hispanis u. e. s. s. es de cerno de ceruo. i. Polois rogu. y. e. h. e. r. y. z. o. r. o. l. e. z.,
- 10 à. C. r. e. n. a. b. a. s. m. o. c. l. a. p. h. u. e. h. e. r. a. t. a. a. p. p. e. n. a. u. r., si g. e. t. a. est in primo s. e. c. t. i. o. n. i. s. i. e. r. n. i. o. s. e. t. Al. u. i. d. i. s. m. o. p. r. i. n. c. i. p. i., e. t. t. i. c. i. s. e. m. p. e. r. d. e. b. e. o. Os de corde cerui sequitur, quod si ab ill. s. o. m. o. p. r. i. n. c. i. p. e. e. n. a. n. c. i. s. i. p. o. e. r. o. t. i. b. i., i. l. l. i. i. m. m. o. r. t. a. l. e. s. p. a. t. i. s. e. m. p. e. r. h. a. b. e. b. o. u. n. a. N. e. c. u. n. d. os est, sed ossis quedam cartilago, p. r. i. n. c. i. p. i. u. u. e. r. o. d. e. h. a. c. e. d. i. s. s. e. r. a. m. o. r. u. s. e. p. c. o. r. n. u. c. e. r. u. i. u. s. h. a. n. i. n. o. s. s. i. c. i. n. a. h. a. b. e. a. s., u. t. D. i. o. s. c. o. r. i. d. e. s. s. e. c. u. n. d. o. l. i. b. r. o. d. o. c. e. t. s. e. c. i. u. m. s. u. i. n. a. s. s. i. l. a. s., e. t. i. n. o. i. a. m. o. p. e. r. c. u. l. a. t. a. m. p. o. s. i. t. u. m., l. u. t. o. c. i. r. c. u. l. a. t. a. m., d. o. n. e. c. a. l. b. e. s. c. a. t. u. r. d. e. b. e. t. p. o. s. t. e. a. u. t. C. a. d. a. n. a. l. a. u. a. d. a. m. m. u. l.
- 20 ti hoc agentes pro s. p. o. h. o. u. e. n. d. a. n. t. Ad os in corde cerui redeunt. Venetus bubulum, aut uaccinum os quoddam uenditur, quod uero os est, etiam ingenti p. e. c. c. i. o., pro osse de corde cerui s. g. o. d. i. o. c. o. r. d. a. c. e. r. u. i. a. p. e. r. i. u. u. n. a. m. p. a. t. i. m. c. o. m. o. r. t. u. o. N. e. r. u. u. s. q. u. e. l. a. m., a. u. t. c. a. r. t. i. l. a. g. o. n. e. r. u. e. a. a. p. p. a. r. u. r., n. o. n. m. u. l. t. a. m. l. i. r. a. i. n. c. r. u. c. i. s. m. o. d. u. m., q. u. e. n. e. r. u. i. d. u. r. i. t. i. e. m. p. r. e. s. e. f. e. r. e. b. a. t. u. e. r. o. i. a. m. a. l. i. u. d. c. o. r. a. p. e. r. i. u. p. e. r. s. e. x. d. i. e. r. o. n. i. s. h. a. c. u. m. i. n. t. e. r. s. e. c. u. t. e. r. e. a. l. i. i. c. a. r. t. i. l. a. g. o. d. u. r. i. t. e. r. u. a. l. d. e. e. r. a. e. t. e. s. a. t. a. l. s. e. r. e. p. i. u. a. c. a. t. V. e. n. e. t. u. s. o. s. d. e. c. o. r. d. e. c. e. r. u. i. u. e. n. d. i. t. u. r. i. e. s. u. a. d. b. i. u. d. i. a. m. u. e. l. u. a. c. c. i. n. u. m., q. u. o. d.
- 30 pro illo uendunt, uetus n. e. r. u. u. s. a. u. t. a. n. t. i. q. u. o. s. n. o. n. r. e. p. e. r. i. t. u. r. m. i. n. u. s. q. u. i. n. c. o. n. f. o. r. t. a. n. d. o., e. t. r. e. b. o. r. a. n. d. o. c. o. r. d. e. u. a. l. e. a.

re arbitror. A Galus os de cucur de cer, i Cretisibus vul
 go cocalo tis car lris tu laphm, i Pol os xofa qz ar za
 telenego mienparur. s. n. blate biantie se p iuntur.
 B R A. Nomen hoc blate biantie, nec Arabam, nec
 Grecum, nec Latiam est, ut is un le derapionis in
 terpres illi lamen tu os a pe curra cum te miedia p.
 gusicat, que a ceris a miediar namos, ceris alius
 corrodens & blate i papapa a ceria ur u se l teros
 color melius n. ceris i papapa a ceria ur u se l teros
 die siut, quia ceris biantum, i con dera xian col
 10 ligantur, tamen qui i biantie p. ceris u se l teros
 tantum que in blate ceria palides. biantie ceris
 cybrei. e nard. p. ceris, qz ceris i ceris i ceris
 i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 babilonia ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 ell de a ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 lia i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 a ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 sel de a ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 Veneris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 20 ferides ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 ungues ex lo. i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 non solum ne i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 ci sunt i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 re p. ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 bati cal de i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 go Maria tu cochilia dicuntur. Alia oja p. ceris i ceris
 nam hoc ita os est p. ceris i ceris i ceris i ceris i ceris i ceris
 ritio oja appetari. latiq. ojaum p. ceris i ceris i ceris i ceris
 paucis ojsilus nuntur s. l. Non pluribus. B R A. Expe
 K iij diet

diet in propinquum illud castrum proficisci, ut tute, & quiete peragamus. s. r. Cui prociſcamur, ut cras summo mane argentes ad fodinis properemus pro legendis metallis, ut cuiuslibet generis portionem nobis necessariam sumemus.

DE METALLIS, QVORVM IN OFFICINIS
pro re medica usus est.

- 10 HER Meo labore frustrari uideor quoties herbis, ra-
dices aut semina praeterco. Nunc gessit animus, quoniam
ut metalla effodiam, illius montis cacumen ascensurus
sum. ERA. Arbitraris forſan ita euelli metalla sicut her-
bae uel. Ignoro. Audui tamen homines diu excava-
re, quoad ipsa uenerint. ERA. Inueniunt quidem excava-
tes, sed terrae mixta mox igne probantur, & a sordibus
ductantur. Senex noster adhuc dormit. s. r. Immo nu-
per experrectus quid cum Aeterno loquebaris, audie-
bas. Citius quam fieri possit, illius montis cacumen super-
emus, ne solatibus rutilis percussus aruerit. ERA. O quot
infracta, quot machinis, quot caminis, quot homines,
qui labori meo tribuit. ERA. Omnia pro metallis para-
ta sunt. Nunc autem euellatur. s. r. Tibi parum, & defe-
cuiam relinquit. ERA. Tibi parum, non tibi. ERAS. Quo-
nam principum uoluntate, & uisita ualens hominum au-
ritia meo est, quoniam defectum in me non habetur,
sed omnes montes ad decursum uentura nunc sit praeter-
fractum. Veni citius, tuorum moneta probatissima erat,
Senex ita enim appellatur inuicta aut moneta) eudere
30 ceperunt, & omnes italicae Principes secuti sunt. Tibi er-
go obrizum, t. defectissimum h. c. emas, ne ardentium aqua=
rum

rion ui. Et ignitarum ab alijs metallis segregare cogam-
 ris, quia rarissimus sit apud antiquos eius in re medica
 usus. Solus et lumen inter antiquos ad puerorum iulneca
 ualere censet, ut minus noceat. quippe multa sunt ad iulne-
 ca magis efficacia, sed aurum minus mordicat, sed das
 sanat, et h. d. eras. Serapio. Antenna ad melancholi-
 cas egitudines exhibet, in palatrem redactum, quos re-
 centes fere omnes mutantur. Anterior eo ut melancholi-
 cas gaudium uigetur. sed aurum carum uenietur non do-
 nandos esse. ita melancholico humore potius perueni-
 tur, quam auri palatrem de hanc. Nemp de quibusdam
 medicis summi per minor, et ut uires animales a gis
 augeant, et cor ut d. cant, cor, et c. et c. exhibent, au-
 reas monetis inter capones decoquat iubent, ex quibus
 nihil aliud absumitur quam uulnecan manu sudor, que
 ipsas tractantur uulnecan. Anterior per uires aurum per-
 uulnecan naturam habere, et cetera metalla: quia nihil
 aliud est aurum, quam argenti, et cetera parum cor uulnecan
 tum, per uires aurum sulphuris parum aurum, et cetera, quon-
 obrem aurum in humore habetur, quia gaudemus per uires
 tes, adeo et h. d. et cetera, ut rubram terram ex uulnecan-
 et albam nam argentum et aurum, et cetera, et cetera, sunt, et cetera.
 terra rubra et alba. Argentum enim est uulnecan argenti
 purum, condensatum sulphur potentia maxium habens,
 quod ex hoc deprehenditur, quia si tractetur, sulphuris
 odor emittit, non est autem albi, alioqui aurum color em
 habuisset, et hoc etiam parum, h. c. omnes, quoniam maxi-
 ma itaue et principium dyconia, argenteas moetas adu-
 terari fecit, et are ad quondam normam infector, quod
 etiam uenit in suis perfectis, mis nouit, fecit. Hec
 autem alias deploranda sunt. futurum autem per uires,

na. Crassior pars proprie squama dicitur, subtilior stoma-
 ma dici potest. Et ad le. aeris stomatatis squammas esse
 squamas aeris iam laborati, ac roborati, & denarii. No-
 men enim hoc stomatis & de, erro & de, cre dicitur,
 ut apud Dioscoridem in tere licet. At rarius de, cre fre-
 quenter, ne de pecto ob meto de, aeris, & de, cre repe-
 ritur squamae quae ab his abducuntur, & de pecto, vel in mu-
 cro, em, vel in alio et multum cum elaborata sunt, dicitur
 squamae stomatis aeris vel stomatis perita, aeris labo-
 rati vel laborati, em, praeerea aeris, em, habere cu-
 rabis, & ecce X, & Aeris, & dicitur, & de pecto, qui
 eruginem aeris dicitur, & de, aeris, & de, cre perita, em,
 est pharmaceopoli, & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 barbare, vel pecto, em, & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 erugorum, & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 inquit, & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 se aeris, & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 breiore, & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 nita, & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 titur, & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 lis, & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 uelut grana in hys consistit, & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 nem habere stodeis, quae a recentibus viride aeris ap-
 pellatur. Atque Dioscoridem & Pliniam praecitatis
 locis quomodo fiat uaris e iam molis e locum, & de
 naturali, & de erugine, & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 uita. Tu hos auctores contra totam proventum, & de pecto
 pus est, quae ab illis exquiritur, & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 aeris, eruginem quae a Graecis dicitur & de, aeris, & de, cre perita, em, & de pecto
 stris uilgaribus uiride aeris, praeterea semper eruginem ha-
 bere pluteis, & chalybis, quamuis nihil aliud chalybis sit,
 quam

quàm depuratum, & defecatum ferrum, arte fit, si natura perfectioni non sit. Eos etiam derideas, qui eruginem plumbi haberi, uolunt, ut quidam amicus nollet in foro absque ratione contendens. Nam plumbum ut philosophi docent, erugine penitus caret. Reliqua prosequaris. s. e. Ex his quæ meo ordine in hac schedula dicta sunt, plura inter loquendum enarraui, quæ ab Hieronimo prætermissa non sunt. n. l. u. Nihil ego prætermisi, sed typè aliarum gentium nomina edocere desint. b. r. a. Mente exciderat,

10 tot simul confuderamus, tamen ne laborem subterfugere uidear. Plumbum ipsum, a Germanis bleigebraad, a Gallicis pblong brade à Cretensisibus uulgo molua caumenan, à Polonis palomj oloru nuncupatum. Germani uero kupfer schlag batturam æris, & Poloni trosia miedziant uocant. Alos æris a Gallis uert degris, ab Hispanis cardenillo dicitur, à Polonis flos æris grmiz pau uocatur. s. e. n. Argentum uiam sequitur. b. r. a. Hydrargyrum à Grecis quasi aqueum argentum dicitur, a Romanis ex more uinum argentum, nunc in maximo usu est pro Gallica sca-

20 bic facianda. De eo prius dicendum erat, quoniam somes, & materia omnium metallorum sit. An uermolai Barba-ri sententiam inclino, quod argentum uiam minerale, et naturale sit. Hydrargyrum arte factum. Tamen apud athenores tam Grecos, quam Latinos nomina confundi uenit. An calidum uel frigidum sit alibi certant auctores & his sub iudice est. Nos rem probe suo loco aperiemus, quod etiam uenenum sit contendunt. Recentes ex Dioscoridis, & Plinii sententia, non animam uerentes dici uenenum esse suo potidere, non aliqua letali qualitate: Nos in
30 sanatis sunt, idque in ultima desperatione. s. b. Absurdum uidetur

videtur per os uiuum argentum exhibere, quia letale te-
 nemum est, nam omnia exedit, quæ illi ingeruntur. Et
 illa in quibus continetur, demptis argento, vitro, & poma-
 bo. Et errant, qui per os dant in scabie Calica præparata
 mentum periculo, Et eadem sequuntur, Symptoma. Et ad
 uiuum argentum, quæ ad lythargium, ut antiquè testatur
 quæ plena sunt magni timoris, et si aorñ prohibes, cur po-
 tius uiuum argentum non prohibes? Et Galenus recenset
 hydrargyrium inter uenena, quæram modica pars necat,
 nosq; uidimus ex hoc argento uiuo non esse curatos ho- 10
 mines sed in sese incurrisse Symptomata. B R A. In gene-
 rium tuum laudo quod per simplicia medicamenta, ita
 discurrere didicerit. At tibi respondemus, non esse letale
 medicamentum si in paucissima copia sumatur, in qua ta-
 men agit, sed per uentriculum, & intestina facillime di-
 scernit, neque datum est nisi in ultima desperatione, cum
 alia omnia non conculcatur. Nos in desperationis tam pueru-
 lis dedimus patribus, ac matribus amantibus, & ex uoto
 semper successit. An tu exhibeas, uel non exhibeas, neque
 suademus, neque magnificamus. Adde canem humanam 20
 non exedere, neque intestina sicuti neque argentum, neq;
 & hominem exedit, immo neque lignum, neque corium per
 quod tamen transit, & eliquatur. Adde in parua copia
 sumptum lythargyrium non ledere. Et aliquam inter ip-
 sum, & lythargyrium differentiam inueniri. Neque au-
 rum prohibeo, sed dico ex coelura in iure nihil accipi, et
 uires cordis non roborare. Præterea Galenus experimen-
 tum lythargyrii non fecit, ut ipse met, noro de simplicium
 medicamentorum facultatibus notat: Et quamuis de ficti-
 tio loqui uideatur, tamen neque unquam de naturali me- 30
 ruit se experimentum fecisse. Nos uero experti sumus

NON

- non interficere. Et si iuderis homines ex uno argento non esse curas. Iam error preberis, qui est corrigere. Et admi- de re nesciuit, quando opus erat. Pulchrum id est si quid referamus quod experientia comprobatum non est. Nam si in autis experimentis non credis, ut in aliis his que iudiciis manifeste. An si nona igitur in uermibus experitur cui multa experiri cura est. Nam si liberum beluis experitur ut nos in iure ipsi. Dicitur nostri quis cum ex uermibus integra armenta morerentur, tunc eo cum per hos hederum praeberetur, uermes necabat, et equi qui tam tam expirare in sebantur in sanitatem reducebat. Quatuor argenti uini genera apud auctores, et re ipsa quam sequor inuenio, uinum scaturiens sicut ex fontibus aqua. Plinio cap. 6. lib. 33. perpetua uonitica dicitur et hoc est in frequentissimo usu. Aliud quod inter metalla reperiuntur. Tertium quod ex mure sit. Dioscorides modum quo fiat. Galieno ostendit, et Plinius lib. 2. cap. 8. Quartum quod ex marmore sit, ut Valerius lib. 7. sine architectura demonstrat. Ex mure facta, alia
- 20 ne re non inter sed naturalium tantum, quod est perpetua uonitica. Vnde in se die calicatum uinum totis morbus ad os reperiuntur et qui deplorati sunt sunt similitur. Modo is qui modestum patre se ut patiens conlationem, etati in 10. non inter 10. et 10. anni et tribus quadringis sed non obit ut patre 10. et 10. anni et tribus quadringis. qui si miles illi in 10. et 10. anni et tribus quadringis. Ita bi quoque in se die calicatum uinum totis morbus ad os reperiuntur et qui deplorati sunt sunt similitur. Modo is qui modestum patre se ut patiens conlationem, etati in 10. non inter 10. et 10. anni et tribus quadringis. qui si miles illi in 10. et 10. anni et tribus quadringis.
- 30 deures prout ab ea et as mure sari. Et omnia praeter aurum illi inuenerunt. Aurum descendit utpote grauius,

et statim liquefcit, nihil mirabilius eo opere, quam aurifices pateras, lanceas, aut malueria inueniant, argentum uiuum auro mifcet, corpus uelut pasta reftatur, ut facile fupra pateram, aut malueriam extendatur, mox igne aq. pofito, argenti uinum euaneſcit. Aurum adeo tubercere inuenitur, ut nulla ratione ſeuerari poſit, niſi compoſitione altera, quam fortem aquam uulgo appetant, uel aqua da partire: Ea enim nimulanti, et aurifices ad ſegregandum aurum ab argento, et alijs metallis utuntur. s. l. H. s. multa ſymptomata contingunt, qui ex hydragorio inguntur. 10

D. R. A. Arbitror, aut te nunquam uid iſe ex hoc linimento unuclos, aut prae uenuclos tibi uidere conting iſe. A tempore quo hanc arte exercere coepi, quod ſunt. 120. luſi, tu ex hydragorio pluſquam mille quingenti homines delinrentur, neq. de tam magno numero mureris. s. c. Nō miror eiſ inueniri curam, an uirorū copiam ſub medica tutela Terraria habeas. n. a. Tamen neque animum referre ſerrem, qui ſeruari reſtitutus non lu, uno ſymptomate ſolo deprehe denotat, oris ſecefionem, uerum in praefentiarum loſa in luſtria abſu tgentia modum inueni 20

mas, ut inuuantur, et os nulla oſſeſa corripatur. Cum Terraria erant, et al. egros curant los mecum accerſis mira tibi oſtendere potero in depioratis ex hoc morbo, cum linimento e e hydragorio ſecundum uarias temperies, immutato. I n. non ne uenena ſunt ſcamonium, colocynth. s. peplion, et alia multa, quibus tamen utebantur antiqui et preparatis: inuenis ſemper uti non habes. ſed inſerui ingent eſt apud Voetium ſemper uti inuentis, et nunquam inuentis. Antiquos perpetuo obſeruare ſtatimus, noua tamen non deſpicimus: Ex Germania 30

facile argentum uiuum ex perpetua uomica habere poteris

- vis, uel etiā inter metalla innotum: Que autem arte finē,
 onatras. An hoc autem uerum rari spote aperias: Que plu-
 ri uuo argento uuantur, medici an auroifices: s. r. Hos et
 chimære superant in immergunt. B. R. A. Dy boni adhu-
 ficam Mercurium congelare quærant: s. v. Et nunquam
 decernit, a deo ingens aurum, et astra habendi cubida ho-
 minum facies perueniat. A. R. A. Calu argentum, Hiss
 in æthere Comam quæ cerjæ et ad si uiuam argentū, Ho-
 lom vtriusque, creas: s. r. Ho diargyron uocant. s. r. Ce-
 20 rium, genum. A. R. Et hanc inter uenena numerant: si-
 dentur. s. r. C. C. C. A. Dioſcoride lib. 5. Et Plinio lib. 34.
 cap. 18. Et Varro. 7. gine architecturae modus confici-
 di addectur. T. e. omnibus autem Serapio ad unguem con-
 fici: si m. dam ostendit, cap. 78. Nos vulgo biacam ab al-
 be tunc vocamus. Decipitur qui cerussam æruginem plu-
 bi faciunt quoniam plumbum ærugine caret, tamen ex plu-
 bo. Et acco fit: propterea, a Germanis pletyvers, idest al-
 bizzo plumbi a Galis Latine Ceruse nuncupatur. Ex coe-
 da Ceruda unguentum paratur. Olim Rhodia probatur
 25 Et Corinthea, nunc opus non est Germaniam transire,
 nam o sunt, qui Veneris parent. ita parandi modus apte
 ab authoribus ostenditur. Mulieres itale plures pro sico
 cerussa utentes, l. a. itus sctor em incurrunt, Et dentium pu-
 tredines, Et ante tempus facies uniuersa rugis aratur, a
 Cretibus vulgo blazetto, a Polonis blazunif dicitur si-
 gida, Et s. cca est ordine secundo. s. r. Lithargyrium se-
 quitur. B. R. A. Apud recentes authores duplex lithargy-
 rium inuenitur, aurum et argenti. Aurum lithargyrium di-
 citur ex colore quem habet, a Latins, spuma argenti uo-
 30 catur ut Plinius legenti cap. 6 lib. 33. apparet, qui eadē
 suo spuma argenti, que hic a Dioſcoride sub lithargyrio
 scribit

scribit. Tres lithargyrii species apud authores inuenio,
 unam ex molybdæte arena, idest plumbari: alteram ex ar-
 gento, tertiam ex plumbi. Modum facienti Plinius præ-
 citato loco, & Dioscorides. s. lib. docent. Nos statim spe-
 ciem frequenter habemus, quæ à Dioscoride chrysitis ex
 colore nuncupatur & omnibus præstat: habemus & al-
 bam ex sicca alutem, quæ ob colorem argenti dicitur
 non quæ ex argento sit. nam ea quæ ex argento est cæ-
 lauris appellatur, unde frequentissimis habemus has du-
 as species albam, & auream, sed potissimum aurea abun-
 damus. In qua multi decipiuntur, ex auro fieri putantes,
 nam aurea dicitur ob colorem quem habet auro fuso, &
 in globum ducto, similem. propterea à Dioscoride chrysi-
 tis dicitur, nos uulgo lithargyrium auri, nam fere Græ-
 cum imitantes: Differunt tamen lithargyrium, & argylo-
 lithon, quamuis nomina idem significare uideantur, quia
 unum lapidem argenteum, alterum argenteum lapidem im-
 portat: tamen primum spuma argenti est, alterum lapis,
 qui & à chymillis aphroselenon nuncupatur: Probatissimum
 est aureum lithargyrium, & cetera uiribus antecellit. Nō
 mihi tempero, quin laudem illos Arabes, qui lithargyrium
 faciunt plumbum in argentiis fodinis ullis: Dicant quo-
 cunque alij authores, quod uidimus, ita est. Laminis plum-
 beis tegunt argentum in fornacibus, postea ignem frequē-
 tant, nominibus ueluti spuma sit liquefactis plumbi laminis,
 quod ferreo quodam baculo in unum colligunt. Ad lithar-
 gyrium est quo utimur, & chrysitim dictum, unde non ab-
 re spuma plumbi, a quibusdam Arabibus dicitur, Galli li-
 terge, Hispani albayalde, Germani glett, Poloni gleyth
 uocant. u r a. Galenus in actiuis illud temperatum facit,
 & ordine secundo desiccans. s b. Marchasita sequitur.

addit Pyritem inueniri aurei penitus coloris, e quo aurum
 detruditur. Nos huius penitus habemus. Inuenitur et si-
 milis Calene pyritus, et cinerea, quae tria genera medi-
 catione solida non sunt. Et de istis partibus inueniuntur:
 miror autem de Alberto quod e inueniatur in eadem metal-
 lum detrudi posse, necesse est, et forte in sterili. Pyrite ex-
 pertus est, propterea quod in ista esse arbitrans est. Nam
 apud Arabes ex marchasita, aduersus oculos ex pyrite, quae
 idem sunt, res detruduntur. Vnde et in quo Serapionis co-
 dicem corrigere oportet. Dioscoridem adducit haec uerba 10
 ba proferentem. Vnde in eise marchasitam, quae quan-
 do ponitur in ignem salit ex eo sentitur facile: Diosco-
 rides autem id non debet, sed debet, et debet, et debet, et debet.
 Quartus, idem qui facile percutitur sentitur. Non autem
 puto deceptum esse Serapionem, sed interpretem errasse.
 Ibiq. legendum, et quando percutitur salit ex eo sen-
 titur facile. Mesue hic lapidem scintillatum uocat, quoniam
 ut stella radiat, praesertim si ante solem ponatur, aut aliam
 lucem, et lapidis scintillati duas species enumerat. Altera est 20
 marchasita argenti, altera lapis lazuli, ad id clare loqui-
 tur, ut de excellenti, imo quodam uero mirer, qui chaos
 esse dicat, praesertim quia in eade munera, quando pie la-
 pis lazuli, et marchasita inueniuntur, et ex radiorum
 emissionem, hoc nomen scintillatum sortiri suat, quoniam et
 lapis lazuli aureis maculas habet, apprimè splendentem,
 ut uiderim Ferrarensem sculptorem celeberrimum Fran-
 ciscum Anedinum, qui in lapide lazuli cicinellam fin-
 xerat miro artificio, ut cauda accensa in fine uideretur,
 nam in maculam auream terminabatur, mirum artificis
 ingenium. At quia hoc nomen Aster, graeco stellam signi-
 ficat, et Samiae terrae speciem comprehendit. propterea 30

L Mesue

[illegible]

et enim nostrum ex sulphure, & arge. to. nunc dicitur
 Venetis. antiq. iorum vero cinab. & ar. d. i. ferri ca-
 pite septimo libri in personar. & c. p. r. s. d. acori ab
 elephante dicitur, cuius d. o. f. e. c. d. e. m. n. e. m. e. n. t. u. n. o.
 alij erit autem, sicut a ferri d. n. i. l. i. o. n. e. c. u. n. t. e. p. a. n. t. u. m.
 nem ab illa gente appellari cinab. v. n. a. b. e. Nec con-
 ratione afficior quamvis cinab. ar. d. i. m. e. n. t. u. m. e. s. e.
 censueris, quoniam & Pami tempore medici d. e. a. n.
 tur, minum cinab. u. m. e. i. e. a. b. i. n. t. e. s. q. u. i. a. c. o. n. o. m. i. n. e.
 tunc appellabatur. At cinab. u. m. e. i. e. a. b. i. n. t. e. s. q. u. i. a. c. o. n. o. m. i. n. e.
 quum minum uenerim. & s. i. n. t. u. m. a. c. c. e. p. t. u. m.
 nabarum. & p. a. Q. u. i. p. u. n. t. u. m. u. e. b. o. e. x. p. l. a. m. &
 si ab authoribus cinabaris uer metala uenerunt tunc
 de ipso tanquam de re ignota loquuntur, & o. p. o. r. a.
 alud agere qui subiciunt cinab. & c. p. r. s. d. acori
 cons. a. n. o. l. i. s. n. u. n. e. & c. p. r. s. d. acori
 chrysan. ap. u. m. i. n. t. u. m. & c. p. r. s. d. acori
 d. e. a. n. t. u. m. & c. p. r. s. d. acori
 si ipse non sit & c. p. r. s. d. acori
 guine draceni & c. p. r. s. d. acori
 scorides scribit & c. p. r. s. d. acori
 gumem nec in d. p. r. e. o. c. & c. p. r. s. d. acori
 portatur. Nec dico & c. p. r. s. d. acori
 chrysan. arbore. & c. p. r. s. d. acori
 nouimus & c. p. r. s. d. acori
 eise, quod ab Arabibus dicitur & c. p. r. s. d. acori
 ex speciei si feritis, & c. p. r. s. d. acori
 citur. Apud medeos & p. r. e. o. c. & c. p. r. s. d. acori
 nabaris in magno usu sunt & p. r. e. o. c. & c. p. r. s. d. acori
 nis uoluitus, quia lachryma est uel a. c. o. b. a. Venetis
 affertur. s. l. Gaudeo prius quam mori. & p. l. u. m. a. d. i. e. &
 L. iij. re.

10

20

30

scriptos lapides intelligo. n. n. r. Perle sunt potius, quam
 scribantur lapides. s. n. Caillart d. r. r. p. m. is lapis
 qui exaluit, Perle sunt. n. n. r. De lapi. lib. tractatu
 r. as i. re que lapis non est, incorp. d. n. n. r. A. forte nō ab
 re. s. n. ab Arabibus inter lap. les nunc. en. n. r. s. r. Nō
 m. s. n. re, est quo genere differantur, modo quid sint
 ad h. camus. s. n. A. s. n. acci. re me. lica raro m. i. g. ar. tis
 utuntur. ita enim appell. me. n. a. perle, s. a. la. n. s. u. r. o.
 nes dicuntur, non ut aliqua opinantur, quia una in una cō
 cha tanta sit, sed ut inquit. Plin. l. 9. c. 35. ap. a. n. l. i. d. i. o
 reperitur in. i. p. r. e. i. Quippe Albertus m. i. i. s. plures
 una cōcha unice i. se. i. a. t. e. t. u. r. i. t. qui per in. l. i. c. a. n. a. u. g. u. i. o.
 nē fecere Lugitan, cēnā triginta iuniores una cōcha ca
 pi. t. e. s. t. a. n. t. u. r. Nos v. c. u. e. n. i. s. una concha fē. t. i. s. m. e. l. u. s. o. s. u. t.
 domus. Conche carne m. e. r. e. x. i. e. s. s. a. Mar. g. a. r. u. e. s. u. a. m.
 matur. t. a. t. e. m. h. d. e. n. t. s. s. f. e. a. n. o. e. r. e. s. u. n. t. a. n. t. e. s. u. n. m. a. t. u. r.
 r. e. s. i. n. t. s. i. a. c. o. n. c. h. i. s. e. x. i. n. a. t. u. r. b. r. e. u. c. o. m. m. u. n. i. t. u. r. M. a.
 t. u. r. a. t. a. d. e. s. t. u. r. i. t. p. r. o. p. t. e. n. o. t. i. s. p. r. b. a. r. u. r. c. a. n. d. o. r. e.
 m. a. r. i. t. e. r. e. o. b. e. t. e. r. e. p. o. n. d. e. r. e. i. n. b. l. a. e. x. e. s. u. a. d. i.
 g. n. u. s. b. o. n. u. s. s. i. m. a. r. g. a. n. t. a. n. e. p. e. t. u. r. N. e. m. b. e. m. a. p. e. a.
 que illam n. p. r. o. p. r. i. e. t. a. m. i. b. h. o. m. n. e. a. u. a. m. d. e. i. t. e. s.
 i. n. t. o. r. u. p. e. p. e. t. o. r. e. m. a. p. u. e. s. t. n. o. t. i. s. i. t. e. l. l. i. m. a.
 t. e. a. c. a. n. n. d. p. e. c. n. o. t. r. e. a. u. s. b. l. a. n. t. i. s. u. n. t. b. e. s. u. n.
 n. e. i. t. a. p. e. s. t. a. t. e. m. p. u. t. a. l. p. e. n. p. e. l. i. n. e. c. e. s. s. e. s.
 l. i. n. t. o. r. u. a. d. i. s. s. e. r. u. n. t. u. r. s. e. x. a. n. t. e. s. s. e. a. n. e. x.
 B. r. i. g. i. t. e. c. o. n. s. t. i. t. u. t. u. r. a. p. o. s. t. e. r. i. o. r. e. s. m. a. t. i. s. t. e. r. a.
 u. o. c. a. t. u. r. A. d. i. c. t. u. r. e. l. l. i. m. a. n. e. s. u. n. t. e. s. s. e. s. u. n. t. r. e. s.
 e. s. s. u. t. p. l. u. r. i. s. s. e. x. a. n. t. e. s. p. u. n. t. q. u. a. t. o. r. i. v. e. i. c. e. n.
 a. c. c. e. i. d. u. n. t. u. r. s. i. a. n. t. o. r. e. s. i. n. o. c. e. n. s. e. s. d. i. c. t. u. r. e. q. u. o.
 M. a. r. g. a. n. t. e. s. i. m. i. t. a. t. u. r. a. b. i. e. i. s. v. e. r. b. e. r. i. o. n. e. s. l. e. r. b. e. r. i. a. p.
 p. e. i. u. n. t. u. r. i. n. t. e. r. e. p. u. l. a. s. g. r. a. t. i. s. u. n. a. e. s. t. d. i. a. r. u. m. c. a. r. o. A. r. a. b. e. s

[illegible]

- lunum à rubro specie distinguit. Nos quæ vidimus perbi-
 bemus in una met planta albion, & nigrum esse. Immo
 unus met rarius parte una ruber floridus altera niger ut
 debetur. Rubrum probatur quoniam maxime rubens colore
 florido frangibile, odorem terre, musci, & alga habens,
 ramolissimum. Dandum lapideum scabiosum in scabrum,
 & mane. Ves pharmacopœia continuo pessimum genus
 habetis, quod scabiosum est petrosum & totum mane. Al-
 bum probatur, quod maxime album, & nigrum similiter.
- 10 de lucidum, quoniam nigrum ad eadem valeat ad quæ rubrum
 sed ægrius. Ideo pro nigro rubrum habere satis erit. Al-
 bum vero seorsum emito, sed etiam mites non vene-
 tias, aut in Siciliam nam Syracusæ apud Pachnum pro-
 montorium copiam habent nascuntur, & quædam in eparchia
 dem sicilie in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 in Cal. cosum, & quædam in hem, & quædam in hem, &
 ante corin, & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 bram, & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 rubrum, & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 20 flante a re, & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 si, & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 flantem quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 circum, & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 us ob eius, & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 de lucidum, & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 arborem vocant, & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 reum la, & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 ab, & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 10 citur. Nos domi, & quædam in hem, & quædam in hem, & quædam in hem,
 rali, s. e. Lapis Armenus occurrit. B. R. A. In Pyrite la-
 pide.

pide, Armeniū edocumias, quem nunclem in Cyrenem rer
 gentem esse ostendimus quo p[ro]p[ri]o e[st] pro Cyrenico, sicut la
 pide lazali, quam loque uti sunt, Armeniacas etiam voca
 tur. Optatum ut Armenian potius haberem, quia Cy
 renem, tamen nec Cyrenicus, uel Cyrenicus ornate. s. q. o
 nam, & ipse atræ bilis nure et uerf. car. s. r. Lapis. Ac
 matites sequitur. B. R. A. Notissimus est hic lapis, ut sim
 plici nomine, per excellentiam lapis, dicatur. hema Græ
 ce sanguinem significat hic lapis, uel ita appellatur, quia
 sanguinis colore imitatur, uel quia fluentē n[on]it. In metal
 lis inueniatur, quæ si ueras, Marm[or]is colorē habet. Plinius cap.
 20. lib. 36. s. 2. genera distinguit: Sed tibi satis est, hoc ge
 nus uulgare habere, quod strabile sit, rubrum, uel nigrum,
 durum, atque planum, sine sordibus, nec lineas quibus ua
 rietur habeat: ineptior enim est, qui lineas habet. s. B. Aut
 Venetijs etiam, aut rusticos quosdam expectabo, qui sin
 gulis annis in forum portant, & uendunt, a Callis emati
 les, a Germanis pluet stein, id est lapis sanguinis nuncu
 patur, a Polonis namyen ematites dicitur. s. E. Lapis lu
 dæus sequitur. B. R. A. A ludæa in qua nascitur nomen
 sortitus est hic lapis. Nam ex Palæstina Syriæ Alexadri
 am, & post Venetias affertur. Marmoreis finitius adul
 teratur, adulterium deprehenditur, qui arte facit in omni
 bus æquales sunt, & lineas semper æquales habent, sed na
 turales in uno latere, quandoque euariant. Nec putandum
 est lineas illas naturales, lineas esse, sed uelati p[ro]icia sunt
 per quendam ordinem distincta, quæ simul ordinata linea
 quadam sciungi uidentur: Antiqui medici eo ad nephricā la
 pidem utebantur. Ideo illi nomen imposuere: Tocolithos,
 id est calculos abijungens lapis, quod. q. de simplicium me
 dicamentorum facultatibus Galeno dupliciter uidetur, quā

Lapis lyncis vocatur, à Polonis camyen ostraz uedzom dicitur s. e. chrysalis: putor. u. r. a. Non una est chrysalis. Gelu e. u. e. b. i. t. a. m. e. c. o. n. c. r. e. t. u. m. Ideo non in omni frigido habet, et multis locis inuenitur, haec est chrysalis: est: sunt enim in deualae imbecillitates: hoc est ea que nos utimur à leide aplis inuenitur, et in chrysalium putam in iam inuenitur, et in carceribus, sed potius ueneno alicuius, nullus est, qui potest in munitissime pistam bibere: ita uero non se nitur si arcent in maiores in eis redderetur: forte uentriculi parietibus inhaerent. Aliud uero non sit, quia natura omnia ad uita dirigunt per hunc modum in se. In uero ob rem, non de emanant hoc, quod in uero in se receptionem in bonum animis, ut nullus non cretat permittit in uenenum e. ch. 2. salium quom sit ueneri. Ant. totum se quo Plinius lib. 37. cap. 5. lo. se pertrahat. Nomen communis ne habent. Galli in p. a. n. Poloni, et Germani et alii, ut nec una litera differant, a cretensibus uedzom cred. q. d. dicitur. s. i. Magnes sequitur. u. r. a. Lapis hic ob e. se. etiam quem facit et trahi do ferrum, nouimus est. Immo ut inquit Dioscorides eo perfectior e. l. quom magis trahit. ab inuatore eo nomine inuiguitas, probatur. Dioscorides magnetem, qui in ceruleum colorem magis inclinet, tam quem nos habemus, optime ferrum trahit, ceruleus uero non est, sed potius ferrugineus. Sed ea parte qua in ceruleum inclinat uehementius trahit, ut Dioscoridem uere loqui manifestum sit. fabulantur ex Magiete in e. g. r. a. m. o. tem e. se. quom in m. neris inueniatur. in Hispania, atque Germania potissimum in uenis ferri colligitur: sub prouincia Illudrisimi Saxoniae Ducis Saxebergi, et in i. d. e. s. t. o. c. i. s. quom in Pannus lib. 30. cap. 10. uaria loca asig. i. e. s. t. ubi

ubi inueniuntur, & quonque ipsius species enumerat, tu si
libeat domi omnes species regis, sed satis est hanc specie
habere, que ex Germania asportatur, & Hispania, etiam
ex Aegypto, et alijs etiam comportent. Albertus Ma-
gnus in Animalibus de huiusmodi lapide scribitur,
in quibus est obnatae maris solent, et circa horum lapi-
dam mactant, et terra maris tractus claus, omnes pene-
re, uel ut inquit Plinius, ex claus crepidarum, et eiusde
becedij per maria herentibus, quod armenta pasceret quicquam.

- 20 Qui nauticationem in lucum in Calcebat, fecere naves cla-
uibus lignis et quodammodo Magnetem se uisisse te-
stantur, et per eos clauis Magnetis tractus sunt, et mergeren-
tur. Alii, per eos in nubibus uisuntur. Lapis Heracleus
Lapis Heracleus, sicut dicitur, Diogenianus auctor est uerum
Magnetem adeo argento similem, ut decipiat. Hunc autem
lapidem, quem Magnetem et pellam Heracleotem nun-
cupant. Quicquid Diogenianus dixerit, nos alioqui
apud auctores, et se ipsa comperimus. Venetis emes,
aut Genae uel in Germania multas sunt qui pro uenefi-
cis et circumstantibus albi Magnetem querant. Si adu-
ratur, rubram colorem euancit, ut pro hematur uti
possimus. A Germanis maneth, ab Hispanis amante, uel
piedra maneta, et ceteris, us uulgo petra calamita magnes
appellatur. s. l. Lapis Aquile sequitur. u. r. a. O quot su-
perstitione, et uisitatione nautas, et prope puerorum de-
liramenta in hoc lapide sunt, hoc uoluit furta detegi, hoc
non possunt etiam optima cibaria edi, hoc futura pre-
dicere tenant, hoc deprehenduntur uxoribus iura, sed hec
ab instituto nostro aliena. Plinius lib. 36. cap. 21. quatuor
- 30 Actus genera describit, quippe idem sunt lapis Actites,
et lapis Aquile, in aquilariis nidis duos inueniri arbitran-

tur, nec aquilam oua parere, nisi hos lapides in nidum
comportauerit. Apud nos duo genera sunt, album unum
marmoris colore et nigrum habens. gram, subu-
grum, uel cineritum, alcerum. tam prestantes lapides
uocant, quia utras alteram lapidem album habeant, qui
sonet si struatur. Colorem non distinguit Dioscorides,
sed catenat ut sit modo preguaris lauo brachio, suspensus
faciem continere, coxae parte, et facit. Plinius et recentes
id fieri arbitrantur, pectus ut Aquilarum natis inueni-
sunt, quod nunquam accipere et etiam, nec uno, corides 10
hoc genuit. In Apulia pectus inuenitur in monte Gar-
gano, et in Apennino monte uariis locis. albus est
in fluminibus inuenitur. Si per hos montes quaras, ab-
scaturunt riuuli, et magis riuuli flumini inueniunt, for-
tassis inuenies. LX Apulia ferri uibeas, aut Venetijs emas
quia ex Armenia Alexandriam, post Venetias, fertur, si
opicina tua hoc lapide careat, non malum erit. A
Gallis pierre de leg'e, et si rmanis adler tein, et colonis
orlou kamzen, ab spianis piedra de lagla inueniuntur. 20
s. n. Antimonium sequitur, u. n. l. Ex lapidibus ad muer-
ralia iterum transire uideris, sed hoc nihil impedit, quo-
ruam et lapides mineralium naturam sapere uideatur.
Plinius libro trigesimocertio capite sexto, Antimonium à
recentibus duobus quatuor nominibus appellat. stimmi,
slibium, alabastrum, larbason, sed hoc nomen slibium po-
tissimum seruat, et stimmi. Mox nomen a Dioscoride po-
situm addit, Platiophthalmon, quia oculum dilatat, et in
oculorum medicinis plurimum ualeat, ut Galenus nono de
simplicium medicamentorum faciliatibus testatur. Gynæ-
ceum præterea appellatur, quia eo mulieres fucantur, eli-
quata aqua nunc in aliqua Italia parte. Dioscoridis au-

lavare, & à lapidebus diſiſcere. n n a. Eſto, tua hæc
precioſa ſingularia recenſenda ſi laus loqui uelimus,
tuas gemmas, aut gemmarum partes.

DE GEMMARUM FRAGMENTIS, QUORUM
in pharmacopolarum officinis uſus eſt.

S E. Primum nunc mentio Zaphirus eſt. n n a. Sapphi-
phirus dicit auctor. Ita Sapphiri ſunt, quos pro Sappa-
phiris nemiſis, ut tu ſap, de ſapphirus eſt. quæ gemma ap- 10
tans, atque tractans, emittit, laus dicit, inter lapidei
genera ſapphiros nunciam. Certe enim colorem habent
i. ſimilem cæteſti in perfecta ſeruitate, quem nunc a mul-
gari lingua azurro chiaro perfectio nunciat, are potius,
nomen autem hoc azurro corruptum eſt a lazulo. Sapp-
phiri tamen perſeclidi non ſunt, nec poſſunt ſacile ſcal-
pura admittere, ob contra cryſtallina adheſionem, &
lapidis duriem quæ uero ſcalpuntur ſuo colore ſatura-
ta eſſe debent, ſi ſole percutiantur ſilice enim ſerui arden-
tem emittunt. Ex in ſia opem cœchuntur, ex alijs par- 20
tibus non probat, ſua ſerem ut omnes ſapphiros paruos,
nigros, quos in offitina habes proſereres, quoniam ſapphi-
ri non ſunt, & Venetis præſignina eorum qui aptantur
a gemmaris emiſ, immo id in cauſa eſt, cur fragmen-
ta appelletis quia fruſtula ſunt in aptandis ſacta, quæ
pro ornandis aſquis, aut mulierum collis inepta ſunt, dein
de compoſitiones tuas pro expenſe portione uenderes.

S E. Emptores pretio deterrentur, & à mea officina
abigerentur. n n a. Ergo eligis decipere potius, & in
tam magno hominum diſpendio uitæ. ſ. fallere, quam unum, 30
uel alterum emptorem amittere? ſuadeas emptori ſapphi-

M ij ros

- ros hyacinthos, smaragdos, & alios preciosos lapides fi-
cunt contra eum, quod uenenum natura non habet, postea quia
lubentia sunt, aut per ortum sapientiorum argumenta ha-
beas, & emendatibis prout iudicat, quod rixens non
erit in pigmenta illa ceteris, quae aptiores abradit, s. e.
Dericeps ita agam, ne quis a me detrahetur. B. R. A. Ab
Hispanis & Arabia & India lapis & colonis sicut nunc
curatur, s. i. smaragdi se putantur. B. R. A. Et hi quoniam
quod habent in aliqua officina intra sunt, in alia uiridis
10 maioris fuit. Veneris apud gemmarios uel a
mentis & mentis in rebus ad rationem inceptis emus.
De smaragdo, & aliis libro trigimo septimo cap. quinz-
to de uiriditate forbit, pulchriorem uiriditatem habet,
quoniam habet per omnes etiam herbis uiriditate uina-
ci, sicut & cum uenit ut Plinius inquit contuitu oculos im-
piem nec sicut, dactylis genera enumerat, qui ex
Scribaeque in rebus praesent. & carae uas amplius
habere ex uiriditate, quoniam uenit, & pretio
carens, ex materia uenit. Contuitu me semel uidere cum
20 uiriditate, & re uenit, & uenit uiriditatem pul-
chriorem, & forbit magis uidere licet, sed an, ma-
gias forbit, non ex eo quia magis uenit sit, nam
multo in rebus uiriditatem Plinius praecitato loco
meminisse, tabulantur ipsi parophtem esse, in qua Domi-
nus uenit, & uenit cum uenit uiriditatem manum,
quod an uenit in rebus uenit relictum. Satis est Pli-
nium praedicto loco magnos smaragdos, & aptos ad uas
praecitatum & uenit, in aliquibus officinis lapidem uir-
ridem pro smaragdo uenit, adq; minori agros uenit
30 ra, quoniam uenit lapis in re medica plurimum uenit.
praesertim, qui ex India affertur, et aquas ferre uires sma-
ragdo

ragdo habet, ut Galenus nono de simplicium medicamen-
torum facultatibus. 27 Dioscorides quinto libro reperit.
Acaus emendens, ab Hispanis smaralda, et Germanis
smaragdus Polonis smaragdus nuncupantur. scilicet puritas
his sequitur. B. R. A. M. A. et quilibet pharmacopoleon
officiis uidere contra et fieri et in qui pro karbone car-
bunculo lapideam pietatem nuncupant. 28 qui eodemmet las-
pide pro hyacintho nuncupant. Veros hyacinthos habent
aliqui uesum alij uesum coloris transparentia, ex
quibus penebra in terra nuncupant. facillimum est hyacin- 10
thos habere. 29 Veneris et gemmarum uile pre-
cio emere Gemma est hyacinthus in qua fulgor uolucens
dilutus est. Plinio teste, tria genera tamen uisunt etiam
Serapio. 30 et capite facitur. 31 Albertus libro de latidi-
bus et re uera ita est aliqui sunt citri in quantum co-
lore citri, Alii coloris aut mentum aut ceruleam, et celi
colorem inclinant unde apud Poetis, Caelum hyacinthi-
no colore aspersum dici reperitur et non nisi ex hyacin-
tho solum arbitrantur Alii rubri sunt a fulgore rubro
splendentes, ceteri ad rem meliorem aptiores. Tu po- 20
tius emutis quoniam uera pueri ut mela faciant. Apud
nos ruborem habentes frequentiores sunt. A ualibus ta-
cunt, ab Hispanis tacinta, a coloris tacintus, uocantur.
32 Rubini sequuntur. B. R. A. Eundem lapidem ut dixi-
mus, aut idem uisum pro rubino id est carbunculo, et
hyacintho plures accipiunt, nam omnes pharmacopole-
tam Terrarienses quam Veneti. Huius etiam est uiculi
Venetis micas, a gemmarum non magno precio emes.
Plinium lege capite septimo libri trigesimali epinui si de
carbunculo plura uidere animo sit. Antiochus, a tero 30
nomine dicitur, nos non sine ratione rubinum a rubo-

[illegible]

incantationes faciunt lotum & fetida inspergentes, ex
 quibus bitumen est, quod aut tunc sentiat, ex hoc liquet,
 quia perpetuo non duraret, nisi sponte scaturiret, uel ex
 montibus descenderet. In Iudaea Asphaltes lacus uoca-
 tur, in quem Iordanis irruit. Est autem liquidum bitumen
 in Sicilia, & in agro Muniti in Italia, & in Cerneo Ne-
 politano, quodam loco, qui dicitur, il techo, & supra Ca-
 ietam in loco, qui dicitur sciole. et supra Scholium Ca-
 stro amaro, Scholium uocatur, Locum autem a Neapoli
 quindecim milibus passuum plus minus, cuiusdam am-
 phiprotas pro asphaltro, id est bitumine Iudaeico, quod cetera pre-
 ceunt in uaporibus teste quandoque patet, sic uidentur. Alij
 uocatum ab ipsis periculis denotant, aut ut ignis, aut
 fronte habent, quam tamen, & hoc in genere bituminis
 censendam sit, tamen non est Asphaltum Iudaeicum. s. e.
 Quid est ergo Iudaeicum Asphaltum? k. a. Tibi uno uer-
 bo quid sentia enarrare decreui, quod uos Mumia moris
 patris, Asphaltum Iudaeicum esse certius scitis. s. i. Quomodo
 hoc probas, quia exiccati Mauritanii nostri a bitumine sunt.
 b. r. a. Dicis potius Syriaci, quam Mauritanii, sed hoc ni-
 hil ad rem. Mumia non est Mauri exiccatus, uel Syri-
 acus, sed compositio quedam ex myrrha aloec croco, bal-
 samo & alijs huius generis pluribus uel paucioribus cum
 humana pinguedine. Ita sentiunt Arabes, & ita uere est.
 Nam Syriaci Hebraeorum adhuc morem seruantes suos
 mortuos uelant, & re aliqua conseruante imbuunt, ut pre-
 cioriora, & uiliora emere possint. Datissimum aloec myrrha,
 croco, & balsamo implentur. Miris diuites balsamum re-
 linquunt, quamuis nostri o communi sermone eam compositi-
 tionem balsamum appelemus, & ita agere, imbalmare;
 uulgo dicimus. Pauperes autem Asphaltum implant, quod
 non

- non solum mores earum partium scribentes aduertunt : sed et qui illuc singulis annis nauigant Veneri. Immo, et Strabo. 16. lib. ubi de bitumine, et Sodoma tractat, inquit bitumine illo ad mortuorum condituras Aegyptij utuntur: quum autem ad nos afferitur Mumia, integri homines bitumine pleni afferantur, et preleram Iudaico, et Babyloico s. e. Ergo nostra Mumia est bitumen Iudaicum, uel Asphaltum. p. r. a. Mumia nomen Arabum est, quod omnem mortuorum condituram cum sua pinguedine significat: Diuites syrie, et mediocres propria habent sepulchra: quia et pauperes solum habentur, qui ex more regionis bitumine pleni sunt. Decipiuntur, qui aloë plenos extitantes: ut nam si quidlet, nulla amaritudo sentitur, quam seruat aloë. Et etiam myrrha, que compositiones illis ingreditur. Adde picem et oleum habere quem odorem bitumen Iudaicum seruat, et Aucenna inquit, Et ueritas ita est. si enim Myrram non uan masticaueris, picis odorem senties quod in Asphaltum perferunt Aucenna tradit. Quum 12. r. r. Asphaltum uti contingat. Mumiam fume
- 20 .i. li. uerè in corporibus mortuorum inueniunt. Na asphaltum idem bitumine et oleum sunt apud syros desinit. s. e. Quando Mumia uti uero hoc re uerit. u. p. a. Si ex mortuis aloë myrrha creco. et balaamo plenis habere posses, proba n. mumiam ejset. quum uero hi haberi nequeant, hoc bitumine pro Mumia utaris. Telas autem 1. s. s. et omni frusta et carnem exsiccata n. abi. cito. et etiam liquorem tantum habeto, qui in aliqua caritate collectus sit. s. e. Filii ne hoc quod Arabes Mumiam uocant. p. r. a. 1. s. l. s. p. Reperitur ne apud Græcos Mumia. u. p. a. Reperitur. Nam
- 30 Et si Serapio Mumiam dixerit myrrham, et aloë esse, et quod admiscetur illi ex corporibus mortuorum, etiam compositio

compositio ipsa Mumia uocatur. Immo non una sola compositio Mumia est, sed plures. Intelligo autem compositio-
nem, arte sua corpus ingreſſa ſit, quod ex hoc colligitur:
quia Serapion ubi de Mumia ſcribit cap. 292. Dioſcoridem
adducit, ac ſi ipſe de Mumia, id eſt compoſitione loquatur.
Locus uero citatus primo libro eſt, ubi de Piſſaſphaltis. i.
picbitumine tractatur eſt autem Piſſaſphaltum duplex, ar-
te factum, ut ſi quis picem, & bitumen ſimul iungat, aliud
naturale: quod uero Serapio Dioſcoridem in Piſſaſphal-
to adducat, eius uerba oſtendunt. Inquit enim ex Dioſco- 10
ridis ſententia, eſt in terris, quæ dicuntur acoloniæ, ubi
codex errore interpretis corruptus eſt. Legi enim debet
eſt in terra, quæ dicitur Apolonia, ubi equatur. descendit
ex montibus, qui dicuntur Iunina. Ingens error interpre-
tis oſtenditur, nam illi montes, a quibus in Epiro deſcen-
dit, Ceraunij appellatur: κέρανος uero Græce fulmen
dicitur: ideo interpretes, qui nomē montium ignorabat, ſul-
mina dixit, quum legendum eſſet, Ceraunij montes. unde
Dioſcorides fluminum impetum ex Ceraunij montibus de-
ſcendere teſtatur. Mox ſequitur in Serapione, & eſcit 20
eam aquam fluminis in ripis, ita Dioſcorides fluminum
impetu delatam in litora eructatur: einde in Serapio-
ne ſequitur. Et eſt coagulata, & fit ſicut cera: Dioſcori-
des loco ceræ dicit 15. Accedens. i. glebarum modo, ſed et
bitumina aliqua ceræ formam habent. In Pannonia bitu-
men eſt quo ſunalia parant, & mirum in modum ardet:
Sequitur, & habet odorem picis mixtæ cum Aſphaltis,
quod Dioſcorites inquit odore picis bitumini mixtæ: de-
nique Serapio addit, quæ à Dioſcoride non dicuntur, for-
te in ſuo erant codice: cum aliquo ſæctore, & uirtus eius 30
eſt, ſicut uirtus picis, & Aſphaltis mixtorum, ut hinc collu-
gere

- gere possis Mumiam non solum esse compositionem illā,
cum aliqua mortuorum parte, sed compositionem per se
solam, quæ naturalis est in Apollonia I. piri. Artificio ar-
tem sit pice, & assphaltis mixtis, aut alijs etiam. Nam ali-
qui in mercuriorum condituris solo assphalto non utuntur,
sed picem adhibent. Alii myrrham, aloem, crocum, alijsque
ad obolam, autam remittunt. Tu igitur pro assphalto Mumiam
sume quæ ex Aegypto affertur nunc, & quam tu habes,
& ceteri pharmacopole Venetis, sed eam sume quæ in
10 aliqua cauitate coacta sit. Idem igitur erit Mumia Sera-
pionis eam intellige quæ mortuorum cadavera, nondum
inversa, & hec in una specie, & generaliore Mumia ex
pulvis, balium, & crocatis, quod etiam ex Aiacena colligi
potest dicente, Mumiam esse in virtute picis, & asphalti
commixtioris, & naturis utrorumque. Ideo non sunt adeo
temere reprehendendi Arabes, sed ab eis quandoque
discenda, quando opus sit. Nihil enim ex Grecis asphalti
odorem tractant, quippe Dioscorides βύτος & τὸν οὐρανὸν
dicit, Marcellus interpretatur summo odore. Hermodorus
20 odori ceteri sed Aiacenna odorem picis habere, quam
malle, ait, & ait. Quod uerū est, quisque qui experia-
tur statim primo quæ nescit, s. n. Quid est id, de quo
Dioscorides tractat, id est de pulvis asphaltis tractat, igitur in
Sicilia, utro Agyre, & nonnulla aquidam, tamen fontibus
supernatans, & incole ad lucernarum luminaria ele-
uuntur: sic de ea etiam pulvis appetentes, si quidem li-
quidum hauriant genus, s. n. Quid sit hoc peris: si ali-
qua perfolius edocendo, s. n. Quicquid habet soluturus
sum, s. n. Et ego prorsus elargiri nolo quod uos petros-
30 leum uocatis, fact. s. adeo, ut promeruerit stercus Diabol-
i nuncupari, & ab Hispanis azeyte de mura uocatur, par-

tim ex Sicilia agro illo Agrigentino, partim ex Liguria
 partim ex loco in Neapolitano agro ubi vulgo dicitur, et
 Tocho, et ex alijs supradictis et partim ex hoc lo-
 co ad nos affertur, hoc est quod Dioscorides in fine pis-
 asphalti edocuit. Quod ex Sicilia portatur, non adeo ne-
 grum est, et minus fætet. s. r. Hoc frequenter observavi
 aliquod petroleum minus alio fætere. B. R. A. Hoc ex Si-
 cilia affertur. s. r. Petroleum dicitur, quoniam ex petra
 orum ducit, sed istud fontibus irratat, de quo Dioscori-
 des. Quomodo igitur Petroleum i. ex petra oleum erit? 10
 B. R. A. Ne dubites quoniam ex petris, et montibus in fon-
 tes eliquatur, et per aquam impetum trahitur. In alijs
 locis ex saxo ipso eruitur. s. r. Que res ea est, qua
 nos pro asphaltum vocant? A. Petroleum est i. res bitu-
 men liquidum, que a se non infertur, sed error in al-
 terum priore matrem dedit, in. Petroleum irratatum,
 asphaltum a se bitumen est non tamen iudicatum. A. qui
 autem pham copole eo propice lura utuntur, id est rem
 naturalem accipiunt pro re arte facta. s. r. Hoc eadem
 est, de quo frequenter, time admiratus sum: Asphaltum no- 20
 strum, quo scilicet utimur pro nero Indico, et petrolei odo-
 rem habere, admiratio nostra cessat, quia eius odorem habet
 cuius est. Adic autem non ne in illis locis petroleum nasci-
 tur? B. R. A. Omne veluti oleum, e petris fluens, petroleum,
 quasi petre oleum dicitur. unde id oleum, quod apud nos
 Oleum montis zibi, est oleum saxi quod in Mutinensi a-
 gro scaturit, petroleum dici potest, et debet, à Dioscori-
 de Naphtha, et bitumen, vel asphaltum liquidum nuncu-
 patur, ad se ignes mire trahit. Authores fabulantur pau-
 ca aqua non extinguit, propterea bitumen liquidum, et 30
 Naphtha erit oleum montis zibi dictum, et petroleum.

De quo Plinius lib. 2. cap. 208. nec mirum quod in fontes
Siculi, in petroleum colligatur, quoniam prima origo e sa-
xis est, quemadmodum omne bitumen, e saxis oritur, nam
a subiecto, nunc paritius, aut ex montibus defluit. s . .

Quid est, quod ab Antiochia scribitur, nigrum petroleum esse picis Babylonicæ colamentum? B R A. Codex petru-
sus est, qui p. 1. 1. del. et. nigrum petroleum esse colamē-
tum non picis, sed bituminis, ab Antiocheni, interpretis fuit,
qui loco bituminis picem uerit, nambitumen circa Baby-

10 Ionem induratur. Apud Antennā quod enquaatur petro-
leum erit. s. v. Ab eis de iento e non possum. v. l. a. Hæc
uarijs locis ementat. i. e. i. a. v. c. e. i. s. b. i. u. m. e. n. l. i. q. u. i. d.
quod petroleum u. catar. I. p. q. u. i. t. a. n. c. e. n. a. z. e. p. h. a. r. u. m.
ex iuda a perari fecerit, aut ex cala serum canis fiane,
si purum habere non t. e. n. e. p. a. d. e. q. u. o. t. a. l. i. e. n. m. i. r. o. q. u. i.
singulis annis Venit a. r. e. c. a. m. n. a. n. g. e. n. t. I. d. e. m. q. u. i. t. i.
bi Mumiā, cuius non est. s. v. l. a. p. u. d. A. r. a. b. e. s. e. u. s. p. r. e.
ferim que cadauerum p. a. r. t. i. m. s. i. m. u. l. h. a. b. e. t. u. e. l. s. i.
o. p. a. s. s. i. t. M. u. m. i. a. u. i. n. o. y. e. i. d. e. f. e. c. u. r. i. t. u. m. s. e. r. a. p. i. o. n. e. m. d. e.
20 s. i. r. i. a. u. t. i. q. u. e. e. s. t. p. e. t. r. o. l. e. u. m. i. p. s. u. s. e. x. p. r. e. c. e. b. i. t. u. m.
m. u. e. p. r. e. p. a. r. a. t. e. m. a. n. t. a. i. q. u. a. p. e. t. r. o. l. e. u. m. d. e. i. y. e. l. s. d. r. e. c. t.
i. d. e. e. s. t. a. b. e. l. m. e. r. c. a. m. u. o. c. a. t. A. l. i. j. h. o. c. n. o. m. e. n. a. l. s. e. f. o. e. t. i. d. e.
a. t. r. i. b. u. u. n. t. a. l. i. j. e. p. i. t. u. o. c. a. l. i. d. u. m. e. s. s. i. c. c. u. m. e. s. t. o. r. d. i. n. e. s. e.
c. u. i. d. o. q. u. a. n. t. a. s. i. n. a. c. e. n. n. a. i. n. t. e. r. t. i. o. s. c. r. i. p. t. u. m. r. e. l. i. q. u. e. r. i. t.

5 r. Non possum hoc asphaltum probare quādo habet ali-
quid putrilagii, nisi maxime, pinguedo s. illa mortuorum,
ideo ab ejus arceandam. u r a. Si purum haberi pos-
set, laudarem potius, at cum purum non habeatur, alijs
utatur, illius loco, ut sicca pice. Tamen in mortuo-
rum ciuitatibus sicut globi, satis magni in quorum medio
non potuit pinguedo aliqua penetrasse, aut aliquid pu-
trilaginosum

tridaginosam, et est perennis, habet in arbore alios
 rei impediens, quod alibi dicitur, quod etiam de
 lit. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum.
 multa alium. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 utitur in cunctis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 alumen seu oleum. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 merajse. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 quod genus in cunctis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 tes. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 pne. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 re exadans. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 maturat. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 pum, et aqua naturalis perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 meturam quatuor cubitis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 sa coqueunt, et alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 uariorum, s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 Duobus in locis, s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 ma distans. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 hic dicitur la. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 citur, la. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 tibus alumen. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 qua lapides illi si it macerant, et exacerunt. s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 locis nascitur, ut praecitato i. l. iij. libro habetur, s. l. Alum. et perennis.
 Dioscoride quinto libro. Nos ex Germanis, s. l. Alum. et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 pum. Quippe ubi fodine sunt, ibi alumen, et perennis. s. l. Alum. et perennis.
 peritur. Verum apud antiquos, aluminum genera duodecim
 re oportet, quae nos diuersis nominibus appellamus. Mar-
 cellus putauit Dioscoridem tria tantum aluminis genera
 nouisse, quoniam inquit ab alijs Graecis plura alia genera
 ra edoceri, quam a Dioscoride scripta sunt. Galenus enim

leph. 30. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

N ij duntur,

- dicuntur hoc autem quod nuper enumerasti à Plinio, & Deo, & te ammen, ita vocatur i Græcis schiston, & trichi in quoniam in capite ammenta dandi ne, hoc genus ad omnes, pro eum omni corle e ceteris preferunt. ex latere enim pro, pro, merca licetur choleis uide, ut li nio inuade, & futor quod cum eius lapidis in phidam co- agilati, quæ o minus comixtos lapides habet, tanto exquatis putatur. Pro utu maxime cauat, si inter hu- mores alienus inire uideat. Normule mulieres eo pbi fi-
 10 cant genus ut rubetant, quæ rubor ad tertium in pie diē perdarat, adeo intencis ut ignem ei genus habere uidean- tur, immo ipi uidebunt, tunc in ienere mulieres ex na- tura rei forte magis aprium quam latinum, & grecum, florem lapidis ad elantes, nam proprie quod cum carnis flos ex latere exiens uideat. Ad te nos perfectionem rei fl. rem a pellere. Nec tamen, quo uti non nos inepsum & lat. men plon, & te ei fia 12 tur, capitamenta ita uelati plena e, & te, & te propterea ab anti pus alimē schisto dicunt, scilicet trichitis, chalcitis, scilicet duo possit=
 20 in am n. m. ia in u. e sunt schiston & schiste. sunt quæ alu- me i sci, de pro' quæ de am in ho samant, quum non sit, tamen & hoc alimen i illam natur quæ sem, & non ur- tur scilicet palatum co- inantur, quod non facit amantibus lapis in maioribus i uide, lapis amantibus uenæ quæ- dan sunt in modum l. uideat in diu lignum esse putant, immo ad o res inuadit ut plures pro ligno crucis supra quam saluator no ter i thaus sunt accipiat, duelli hoc ex- perimento, quia non uritur, ac si necessarium sit, lignum ex quo crux facta e, non urit. Nobis fructulum i quibus-
 30 dam religiosis maiora ueneratione datum est, pro ligno crucis sed eos admonentes lapidem esse ostendimus, non lignum.

[illegible]

N iii Hsc

tus sum. B R A. Constat igitur recentes aberrare, ut Her-
 culanus in capite de sebel. & Nicolaus cholorar. an uero
 lum eise conuendentes. Ita ut ex serapione ostendat col-
 cholorar est Chalcedon chalcite Dioscoridis, & Plini, quæ
 in albu colore. At uirriolum Romanum in puru uer-
 git, unde uidet summe aberrare recentes ipsarum rerum
 ignaros, & per aliorum scripta perperam intellectu lo-
 quentes, quatinobrem antiqui rami misy, est uirriolum Ro-
 manum, uel flauum. Ad rem igitur primam redeuntes,
 quod zeg Serapionis misy antiquorum sit, cum lege, qui 15
 Dioscoridem adducit dicentem zeg, aliud Babylonicum,
 aliud cyprense, ubi certa fide cognoscitur eum adducere
 in capite misy ita in cyprium. & Aegyptium distinguen-
 tem. Vro Serapionis recte intellet, scito Dioscoridis co-
 dicem quem habebat Serapio hæc uerba. & uide habere
 re, quibus in Babylonicum & cyprium distinguit, tamen
 in fine capitis Dioscoridis Babylonicum nomen, sed lib-
 nomine Aegyptii. Vos autem et cyprium, & cyprium, &
 scorides alio modo Aegyptium nomen, in fine libellum
 Babylonicum uocare, nomen autem cyprium, ut in 20
 eo quod colorem autem habet quod in cyprium libellum,
 quod eadem autem cyprium habet, sed. Itæ Serapio
 in aliquibus codicibus legi cæcatis, cuius loco scribitur
 est Chalcedon. Idem uero sunt colcholorar, & Chalcedon
 Serapionem, sed apud ueris interpretationis, & uerum
 erat nomen, res eadem. Nec mirum si ubi Dioscorides
 Aegyptium, Serapio Babylonicum dicit, quia Babylonia
 est primæ a Aegypti ueris. Omnia alia uiribus excedit.
 Aegyptium tamen in medicis oculorum, à Cyprio sibe-
 ratur. Ex his etiam constat multos recentes aberrare, qui 30
 Chalcantum colcholorar uocant, & fere omnes pharma-
 copole

- animo si ex etate Chalcantionum, idest Vitriolum in Chal-
 cit. m. transeat: Vfusura Chalcitis, Vitriolum efficitur,
 quod non animaduertit Chalcus. quum ex Chalcatho per
 tempus Chalcitum fieri videtur. Ita ne animaduersione di-
 guum erat quia ex hoc facile excipitur Chalcitis ex Chal-
 cantho. sicut Chalcit. h. p. perfectionem non habere, alioqui
 per solam aquam ab. aronem non reuenteretur in Chalcanti-
 onum. unde arbitror potius Chalcantionum ob senium glau-
 cedinem suam amittere et albi ualeri. quam proprias ui-
 res perdere, et Chalcanti proprietates deferere, remit-
 tuntur potius. quia omnia tempore corrumpuntur. Quia
 ob rem eo pro Chalcitide non uteretur, salua semper Gale-
 ni reuerentia a non alio loco esset, ubi desiceret Chalci-
 tis nam in eadem uires terre inclinant, sed in Chalcantho
 sunt utentes, ob hoc cum non desit Chalcantionum, eo
 semper potius uteretur quam Chalcitide. Galienus et siccu-
 ordue tertio existima. ar. Veneris Vitriolum emis, et
 id quod Romani in ar. et. atur non quia Roma ad nos con-
 uehatur, sed ex Cypro. Id autem antiquorum Misy, quod
 20 autem ex Germania affertur, negligendum esse censem.
 s. r. Sicut Atramentum futorum Chalcantionum dicitur,
 nonne idest et scriptori m. l. k. a. A tell quidem et ab
 antiquis in usu erat, ex fulgine tectorum saltem, tempe-
 rata in libram quoniam p. a. h. e. e. ad lito fulgins, fit
 et de fulgine tectorum, et p. a. h. e. e. huius pondo gum-
 mi p. Semis. Taurum glutinis de tauris, Semis Atramenti
 futorum et tuncdem h. e. Dio. corides in ultimo. 6 lib. cap.
 Apud nos uaria sunt Atramentorum scriptoriorum gene-
 ra. et diuersis pharmacopolis diuersa fiunt Atramenta,
 30 unum est ualde commune, ex Galio, Vitriolo, Gummi, et
 Vino. Quam compositionem nescio, qui duobus carmini-
 bus

Bus perpulehre complexus est, quæ si noscere uelueris.,
Hæc sunt.

Vitrioli quarta, media sit uncia gummi,
 Integra sit Cilla, superaddas octo l balem.

S E. Non duplicent hæc carmina. **B R A.** Fit Σ Atramen-
 tum chalcographorū ex pictæ fuligine, Σ oleo, cuius Dio-
 scorides meminit, appellato pictorium atramentum, quā-
 uis a thre non sit octo legimus annis, quod uoluit impi-
 menti literarum characteres inuenius est. **S R.** Quomodo
 ostendere poteris atramentum scriptorium aliud esse, à 10
 Melantheria, uel a varimento sutorio apud antiquos? **B R A.**
 Id facile demonstrari potest quoniam Galenus o. de sim-
 plicium medicamentis facultatibus, Σ Dioscorides, de
 atramento sutorio scripserunt, Σ de Melantheria, ab atramē-
 to scriptorio: Adde atramentum scriptorium cōpositio-
 nem quandam esse, non terram minerali nomen, quæ
 atramentum ad scribendum patetlibam vitæ, et opa
 rosa, Galii conperire, Germani uero per vvaier, id est a-
 qua cupri, Poloni uocant uager, Veneii ueritolo uocant, Et
 re uera condensatur quod abijuncto uocabulo uirioliū nos 20
 dicimus, Σ ab authoribus chalcanthum. **S I.** Terra sigil-
 lata sequitur. **B R A.** In Lemno insula rubrica nascitur
 scorium, Σ sigillata terra, quæ duo diuersa esse I. comce-
 nus aduersus Plinium ostendit, qui cap. 6 lib. 35. terram
 sigillatam, Σ rubricam leuissimam idem esse cen, ut ubi et
 ipsam inter natuos colores annumerat, sed excusam sus-
 erat Plinius, quoniam Galenus, Σ ipse eam rubrica pri-
 us appellat: Quicquid tamen sit, quoniam hæc ad nostrū
 institutum nihil faciunt, constat non fieri eodem modo a-
 pud Galenum, ut Dioscorides incol. u. loci facere arbitra- 30
 tus est: Inquit enim per miscellam hircini sanguinis fieri,

tur, media pars que leuissima est, et
plurimum uenerunt ad usum, et
sunt. Helicomena, et
cipimus, et
armeno luto uentilato, et
et illos, uere terram, et
habemus. Nolis ex tota terra, et
plurimum medicinae uenerunt, et
monet, ubi se terre, et
cepti uero sunt, et
bolum armenum, et
pis armenus uere lapis est inter colas, et
t. assurdus autem est in ceruleum inclinas, de quo supra
egimus, et Plinius lib. 3, cap. 6, in fine, et Dio corides
s. lib. pertrahat, quoniam et Galenus praecurro loco dicit
quodam, et se donatum terra Armenia, et
uit, uocuit eam lapidem, et non in re, et
tempore, nonnulli lapidem, et
et Galienus tempore, et
adducens est, et
dam utebuntur, quoniam ex Armenia portabant, et
ueram armeniam terram, et
re habemus, quae ex Armenia portatur, et
uel ut baryum liquecere ut letur, et
tigeris, adhibet omnem maris, et
dicit, hanc terram liquecere debere uel ut baryum, et
matice, et
re se, et
nien lacta cret, et
ceas, quibus praecceptor thetis, et
scibat, et
nans

- nans. si autem testemur in ista et colligimus in modum
 barytini, et peruenimus ad ista. Quod et de ceruice
 bari ex se patet. Quod et de dia. colligimus. quod tra-
 gilex ex dia. colligimus. latiore autem in yro, si mactice=
 tur, et de potestate, et de a i maduerit. da erant, et nil
 ab eo, quod autem est scriptum reperitur. s. c. igitur in ea
 terra quam nunc habemus in armenia, et dubitas. **B R A.**
 Immo et hoc melius est ea terra, quam nunc bolum ar-
 meniam uocatis, nuper importata non illa quæ ex Ger-
 manicis mineris importabatur terra Lemnia sit. **S B.**
 Quomodo terra Lemnia. **S B.** nunc. **B R A.** Ne stupe-
 scas, quænam tibi certe ostendam, terram, quam uos ar-
 meniam uocatis, armeniam non esse. Immo nec prope Ar-
 meniam, iuxtam, **S B.** Rem miram ostendes. **B R A.** Nisi
 aude et probaberis, optime demonstrabo. **S B.** Immo nihil
 uenemus, o, to. En tetus in aures abeo. **B R A.** Nam ter-
 ram non esse Armeniam, quam uos Armeniam dicitis, hoc
 argumentum est, quia Calenius. 9. de simplicium medica-
 mentorum facit. dicit terra Armeniam pallidam esse, hæc
 20 autem pallida non est, et ne iugas dicens Caleni codicem
 ibi esse mentionem, ita etiam suo Idiomate habetur: τὸ
 κίχρον καὶ χυρὸν, id est colere pallido quod si iugas, quia id
 uocabulum, καὶ χυρὸν crocū significat. et unde et ochra, quæ
 in mineris inuenitur, pallida est. et quum uritur, rubra, sal-
 tem hoc habeo. et etiam interpretari debere. sed manifestū
 est hunc nostrum bolum armeniam colorem lutum nō ha-
 bere. Vnde Hermolaus barbarus s. sui corollarij, ubi de
 terra in communem tractat, hæc uerba Caleni interpreta-
 tur. τὸ κίχρον καὶ χυρὸν luteo colore, aut pallido, uolens
 30 duo significata huius uocabuli καὶ χυρὸν ponere, quæ in unū
 uergant. Optimi autem, et probatissimi interpretes καὶ χυρὸν
 pro

pro pallido semper interpretari uidentur: Arabes tamen
 colorem croceum interpretati sunt: Nam Serapio Galeni
 uerba adducens, croceo colore ad rubescentem uergere, in-
 terpretari uidetur, & Ar. cenna rubro colore in nit ad
 cinerem non uergere, et sic in vocabulo crocei inter-
 pretantur ad rubescentem, et hoc est pro ipso nel palidum,
 aut interm ex parte conlatum, et non nec palidum, nec le-
 teum, et se quoniam uocatis in hoc uerba, et tunc in uerba.
 Præterea addidit colore crocei, et hoc est facere terra terra: non
 bolum, sicut Calx, vel faba, coloris propterea quod in pal- 10
 uerem pallido redigitur, et hoc est Calx, et hoc est in hoc
 inuenio bolo hoc reperit, et hoc est inuenio et hoc est pal-
 rem teri possit, in tamen hoc est Calx, et hoc est in hoc
 tem illam, quam habet. Et hoc est, et hoc est in hoc. Si
 inuenio, qui albus est, nel palidus. Et hoc est in hoc
 re bolus armenus inuenit. Vidi ego, et hoc est domus in hoc
 terram quandam ex Armenia attulit, et hoc est globo dicitur
 cisci, qui eam domo dedit illustri sime Lucretie Borgie,
 Illustrissimi patrum mei Herculis Carnatam Ducis gen- 20
 trici. Et autem palidus, et uelut picea Calx, que si tera-
 tur in puluerem, ut calx redigitur potest. Hanc armenum
 bolum à Galeno descriptum in p. cor. Denique, uiliori pre-
 cio bolus hic armenus uenditur, quam terra Lemnia. At
 in duplo magis Armenia uenit, distat, quam Venetie
 Lemno. Vnde uiliori precio terra sigillata uendi deberet
 quam bolus armenus. Nec opus est iurare in maiori co-
 pia bolum armenum haberi, quam terra Lemnia, quoniam
 mons est in Lemno, ut Galenus docet, non locus particu-
 laris, et parui qui deficere possit. Illudque superaddere
 non grauabor, eadem navigatione mercatores terram si- 30
 gillatam, et bolum armenum Venetias ferre, quod indi-

ta est, ueluti albiom labul in illi addidere, ut commodus
 sigillum recipias, ideo minus rubra efficitur. Et in paulo
 rem uergit. Quo autem hęc color, quoniam habet solas ille
 armenus sit terre Lemne color, faciemne breuiter patet,
 ex hoc in primis testatur, quoniam in hoc colore et ex
 lo vulcanum cecidit, et si conare terram coelo con
 spernisse, ideo faciemus eadem uolere dicunt, cum in di
 cto bolo armenio, etiam, pueris et in de r. hinc tri
 etans a rubris color in de Lemne rubra et in amon
 ri, quia sit nimio proxima abiectione coloris. Terra
 autem nigra, et uice coloris, et in de r. hinc tri
 hoc bolo uidetur, et in amon, et in de r. hinc tri
 ro mano hoc bolo armenio, non ite, et in de r. hinc tri
 nostram puerum, et in de r. hinc tri, et in de r. hinc tri
 guinem pueros, et in de r. hinc tri, et in de r. hinc tri
 bolo dicto prout et in de r. hinc tri, et in de r. hinc tri
 uiscitur, et in de r. hinc tri, et in de r. hinc tri
 comprobare. Atte hac minime facere, et ad alterare,
 quod facile hoc bolo, et in de r. hinc tri, et in de r. hinc tri
 ea utebantur ad puerum, sed in de r. hinc tri, et in de r. hinc tri
 bolus armenus facit, et in de r. hinc tri, et in de r. hinc tri
 Et tu experimento probis, et in de r. hinc tri, et in de r. hinc tri
 pio sed de rubra, et in de r. hinc tri, et in de r. hinc tri
 scripsere. Et in de r. hinc tri, et in de r. hinc tri
 minorem copiam rubrica utebantur, immo attle Corne
 lium Celsum eam appellare Miniglebam, et in de r. hinc tri
 te quarti libri inquit, miniglebam ad caeterum uiscerum
 norum ualere, Dioscorides et Galenus ad dyenteriam
 proficere censent, et Hermolaus Barbarus eo loco quin
 to libro Celsum exponit miniglebam, et in de r. hinc tri
 Nulla autem est magis propinqua miniglebe illo bolo

armeno, quāvis aliquid proprie de mirij gleba posset Cel-
sum exponere, unde arbitror. bolum armenium a uobis di-
ctum esse terram lennitam, quia ex Lemno assertur, non
ex Armenia Et Galenus ubi de samie terrae lotionem scri-
bit. Ferram lennitam esse tenacem, & paululum viscosam
docuit, qualem esse bolum huius armenium constat. Denti-
que si nunc tu hanc terram armeniam, & in aqua macera,
ut docet Galenus non de simplicium medicamentorum
f. 1. ubi de differebus n. minutarium. p. 1. ter

- 10 re sepe dicitur et alia multa, quam exiccatur in molli-
tatem esse talem et prout, eam tu sigillo imprime, &
de reserues pro terra, quod uenit posse, praesertim si
illud ad unum uentum sit. Namque à Galeno uel
alio archore dictum uidentur sigillatam terram sibi
lo adhibere. Et nota. Omnia ab omnibus scripta non sunt,
neque quis erat omnia scripsit Galenus, alioqui hoc
mihi scire bene non reliquisset. Ad rem nostram redeun-
tes, nomen solum obstat, quod est Galenum dixisse colorem
fuluum habere quamuis & hic boli armeni dicti, fuluus
nuncupari possit, quo modo fuluum leonem uocamus, qui
similem colorem habet. Hoc saltem habetis si non sit signi-
lata terra esse rubricam Lemniam, quoniam ex lemno as-
fertur, & id argumentum esse potest rubram esse, quia
Dioscorides sanguine haedino, uel caprino cōsonari cre-
didit, quod sibi persuaserat etiam Galenus, antequam ui-
disset, ideo ruborem talem habere debet, qualem faceret
sanguis terre mixtus, praesertim etiam ipsa rubrem ha-
bente, alioqui hi summi uiri non putassent sanguine haedi-
no parare hic autem nosler bolus armenius cuiusmodi colo-
rem habet. Immo Galenus eo loco addit colorem habere
combustio similem, qualem habet hic nosler bolus, nuper
- inuentus.

[illegible]

nam ab antiquis Aster, id est stella vocatur. s. e. Reperi-
tur ergo apud antiquos s. a. a. Sulphur Ajacium samium
a Hiero de m. lib. 33. cap. 16. Et Dioscoride. s. lib. Et Ga-
leno s. de simplicium pharmacorum facultatibus lib. hanc
rem esse, quam nos Talchum in publicis officinis nuncu-
patis: utippe dicitur. Samis ponunt authores, am-
bas albas. Primum a Dioscoride codyrion dicitur, à Plinio
Syroptem Altera Aster fonsus, quam Dioscorides cru-
stis similem dicit, densam, ut corticula, et quam Galenus
non indigere lotionis testatur, hanc puto Talchum esse. 10
Vnde ad hanc flor. habet, et nomine Stelle ab antiquis di-
citur. Lapidem samium esse aliis arbitratus sum, nunc in
Arabiam samiam inclino. Ad nos ex Germania affertur,
sive a montes, presertim t. o. p. plus inuenitur, à longe
splend. sive ut dicitur stella. Ideo stella terre a nobis, et
Aster ab antiquis appellatur, in samo perfectissimum na-
scitur. Talchum pro re et samius aster dictum est. Ada-
stus t. s. c. t. m. b. q. h. v. n. o. s. c. o. r. r. u. g. u. e. r. i. t. Sūt
qu. a. s. t. e. n. c. e. d. e. m. t. a. r. r. f. e. n. t. a. t. u. e. c. r. o. c. c. i. o. n. q. u. e.
r. a. t. t. e. r. e. m. t. a. n. t. a. d. q. u. e. r. e. n. t. e. s. q. u. o. d. i. n. u. e. n. i. 20
non s. e. l. t. e. p. u. s. u. t. e. s. i. c. e. s. p. s. m. i. g. r. s. c. o. n. t. e. n. t. a. t. s. f. u. s.
i. n. m. e. t. e. n. e. r. e. n. a. t. o. e. s. l. o. n. a. c. u. m. n. u. n. c. e. s. t. u. s. D. i. o. s. c. o. r. i. d. e. s. e. n. t. a. t. e. r. r. a. d. e. i. t. s. e. l. p. r. e. f. e. r. a. m. e. c. e. n. a. n. t. o. q. u. a.
p. a. r. t. a. l. o. n. a. i. n. d. i. g. e. t. i. n. o. b. i. e. a. G. a. l. e. n. i. n. o. n. l. e. n. t. i. d. e. s. t.
q. u. i. a. b. r. e. n. l. o. n. a. r. a. t. i. o. H. o. c. V. e. n. e. r. i. u. s. e. n. e. r. e. p. o. t. e. r. i. s. u. e. l.
e. x. G. e. r. m. a. n. i. a. p. e. t. e. r. e. p. o. t. e. r. i. s. p. r. e. p. i. n. o. s. i. A. p. e. n. n. i. n. i. s.
a. l. t. i. s. i. n. t. e. r. l. e. p. e. n. a. t. i. o. n. e. M. u. l. t. a. m. e. r. e. n. o. n. e. H. e. r. b. e. r. i. e.
a. r. e. s. l. u. n. t. i. a. p. e. n. n. i. n. i. s. L. o. c. u. s. a. u. t. e. m. i. n. o. i. o. i. n. u. e. n. i. t. u. r. n. e. i. o. i. n. u. e. n. i. t. u. r. i. l. l. o. i. o. i. n. a. z. u. i. f. i. c. o. i. n. u. l. t. o. S. e. a. n. t. i. a. n. o. p. o. s. i. t. i. s. p. o. n. i. a. n. t. i. b. i. c. o. n. t. i. n. e. n. t. e. 30
r. e. p. e. r. i. t. u. r. G. y. p. s. i. a. m. u. e. r. o. A. l. o. n. e. n. S. e. a. i. o. l. e. e. s. t. q. u. a. n. d. o. n. o. =
d. a. m.

[illegible]

riuare: Venetus emes, quauis ex Germani: simile genus
salis pertetur, qui sapore ingrato adeo salt, ut eo pro
ammonaco utamur. Adeo salis est hic sal, ut mihi saltu=
dum pepererit inter loquendū, nisi de ipidiore sale tra=
ctemus. Poloni sal ammoniacum salmyan, à & retensibus
uulgo Zaparico nuncupatur. Calidus est, & siccus in fine
ordinis tertij. Commune nomen salibus Germani habent
salez, Hispani sal, Galli sel, s. e. Si hic sal ob falsi tunc
fastidio fuerit: dulcem salem inueniamus. **BR A.** Quomo=

20 do sal, si dulcis est: s. e. Nihil impedit idem æque salis
& d. l. e. esse. **BR A.** Equidem. s. e. Sal de quo loquor, An=
dus sal dicitur. **BR A.** De hoc in saccharo expeditum est,
in India nascitur, in camariū extremitates, à un calore
solis ex idā, & extra eam is duratur, & nostro saccha=
ro castriamius uidetur, vocat & etiam Mel supra cāis
inueniam. Ad nos non deferitur, & eius uice saccharo di=
cto candi uimur, ante parato quauis ne in pho maco=
pole, uelcio quid exire negro pro hoc sale utarur, quid
uero sic incompertum habeo. s. e. salutem sequatur.

20 **1^a A.** Nitrum & lirim: & cæcis dicitur, uos uero ca=
rets & qui putesimem ne ibi claud. Nitrum uice ter=
ra, & ferobas circa panes rueris paratur. Antiqui
nitrium limate in aqua p. c. & t. ac trahentes, a p. e. n. s.
trose efficiuntur. Antiqui nitrum in c. p. e. r. o. l. e. a. l. e. can=
dido erat. Non uero ac c. p. e. r. o. l. e. n. perfectam sit,
aut subnigrum si p. e. r. o. l. e. n. e. m. & p. e. r. o. l. e. n. e. m. & n. d. m.
exquisite ebullierit. Antiqui in u. m. & Germanis salez
peter, ab Hispanis sal ure, a Polonis saletra nuncupantur:
antiqui pro sanandis hominibus & in uita seruatis ut e

30 bantur: nos pro necandis, pro erandis urbibus depopulā=
dis gentibus nostrum nitrum paramus. Ex tenuitate, &
esse

esse spongioso, ac fistuloso antiqui suum nitrum probabant. Nos quoque pariter crepitem, in machinis bellicis bombardas uocatis, bombardam hanc narrant, nec uehemens est et uelut, nisi nitrum ad hoc crepitem, pulvis ad hoc crepitem, qui quando sine bombardis crepitem, tamen uehementer, ut uel pulum interperce, et crepitem, et crepitem, et crepitem, et crepitem. Dux inclutus in ore, et crepitem, et crepitem, et crepitem, et crepitem. Puluerem inuenit, qui sine bombardis hanc in crepitem, et nitrum hoc modo in crepitem, et crepitem, et crepitem, et crepitem. Auris caprarum stercus coligitur, per tres dies in aqua nitescant, boleam ebullient, et consue digens, et collat, quod residet sal nitrum est, prater nitrum quod cum uibus immita tabat etiam nitri spumam habebant, et rectis apbi nitrum, ab Arabibus baurach appellatur, quamuis baurach, et nitrum confundant Arabum sectatores, et ipsi Arabes, ut Mesue facit, tamen reuera apud Arabes baurach est, nitri spuma. In salibus etiam opus erat de halosachnem, id est salis spuma habere, et flore salis, que halosachnos uocant. Est autem fauilla salis, de his omnibus Plinius capitibus 7. 8. 9. et 10. lib. 11. agit, et Dioscorides. 5. lib. Galenusque 20. 11. de simplicium medicamentorum facultatibus prope finem. calidum, et siccum existimatur ordine secundo. 5. a. Sal napticus sequitur. B. R. A. Quis meminit huius salis? 5. c. Mesue tamen scire optarim an apud antiquiores inueniretur. B. R. A. Inuenitur quidem, sed nos cum non habetis. Plinius lib. supra citato. Salem in Babylonia fieri ex aqua bitumine ablato docet, et Galenus. 11. de simplicium medicamentorum facultatibus in mari incerto solum fieri monet, quem Sodomium uocant: ibi enim Sodoma est, ubi asphaltum colligitur, nos hoc sale caretis, nec opus est, expendere, ut habeatur, quoniam facillimum est sine hoc sale

s r. Felix enim est terra, et Soodum non qui lent
 illud Aviceenna ex carnis. u n a. l. cal. hactenus in ter
 re species affertentem, de quo in malis s co
 mas. Na Tutia... no, et cetera. Pompho
 lyx dicitur. spodiū in opus crator eculit, ut se in fo
 ditis ararijs per cal. va. et cetera in eam. opem dū
 tur, sumus pbi hor eam. opem dū tur, sumus pbi hor
 tia est. Cratior uero, et quanti pte carbonis in xus
 spodium, ut se Galenus qui pompholyxem habebat. nun
 quam qd hie uidebatur, quem uero spodium, nunq am An 10
 ti. tot opoi ex carnis Aviceenna facit, am. spodiū est.
 Tu quoniam pompholyxem idest tutia facillime habere pos
 sis, et... no solum abjectis. s r. Si qui iam me
 dicis n. l. am. or hie et, quid agendum? u n a. Pompho
 lyx pro qd hie uidebatur, ut Galenus facit. Na pompho
 lyx idest tutia, et cetera pars spodij. Idco a Germā
 ne utriusque uox appellatur, quoniam et no multi sunt,
 qui et il Latino uocabulo manent. si qd in primo ordi
 ne ex. si natur pompholyx, hie in secundo. s r. Rasi
 ra laboris s patur. u n a. Elephanthum opibus lbur 20
 fit. Immo opibus lbur fit, et quoniam Graeci ebur ele
 phanti in opibus lbur, omnia tamen eius opibus lbur dici pos
 sunt. Et cetera. hie autem n. uel d. is cornibus ual. hie sit.
 Scobor choris pa. opibus lbur tota uoluerit les cetera. Pl
 nius lib. 23. l. ual. Parthas Ac. uel d. ex uoluerit. et am. ie
 ri monat, et uoluerit cetera. ual. d. est opibus lbur. et cy
 x, et cetera uocatur. s r. et cetera. uel d. is cornibus ual. hie sit.
 na habebis. non a rem; et non, ual. d. et cetera. ual. hie sit.
 nu Monoceros habet. Immo omnes fere. patur. et cetera. ual. hie sit.
 lor, aut submerit. et cetera. ual. d. et cetera. ual. hie sit.
 rario diui Marci reconduntur, cuiusdam quoniam in ferum 30
 pulcherri

- pulcherrima, & maxima. Si hoc cornu alibi habere pos-
 teris curam, quippe ne venio aduersatur, & puerorum ac-
 mes interpretatur publico comitatu receptum est, quod
 nullo uisum antiquiore diuinitate est. uerum si Cerui cor-
 nua in hoc a, sicut, cur & illa diuocetoris in eodem usi
 esse non possunt. At a nullo proditum est iudicium ratione com-
 probatione, & o uisum horozecet uocant. & nec comit-
 Cerui omni. randa. u u a. Ut habetis curam, quam illustri-
 sumus Princeps, & patronus meus Hieronius i stenhis ali-
 20 quem Cerui infecutus detinet, a Gallis Cerui cornua cor-
 ne de cerf, à Germanis hirschhorn dicuntur. Monoceros
 autem cornu, à nobis Alicornio, ab Hispanis cuorno de li-
 cornio, à Germanis eodem modo sua lingua emiaon dicitur
 cornu unicornis dicitur. Germani uero i-bur, elephant di-
 cunt, cuius rasuram Galli kacheje duntaxat uocant. s. r. Co-
 pule glandium sequuntur. u u a. In Ferrariensi agro co-
 piose proueniunt. In Autmensi copiosius: ego è montanis
 glandibus potius seruare. Scutellæ illæ quibus integrit-
 tur, & fere pileola ahibent, propterea Germani no-
 20 men emenere eichel buetel, id est glandis pileolum, in his
 rebus natura prouidit in quibus non est opus, nisi occulta
 aliqua necessitate saluum sit. sunt frigide, & sicca ordine
 secundo, a Polonis jkorni zolox dzionc uocatur. s. b. Te-
 gnane sequitur. u u a. Hoc inter ligna numerare oper-
 tebat. s. r. Ad me nihil refert, modo apud antiquos agno-
 scam. u u a. Nihil equidem refert, tamen congenere con-
 generibus pretere se oportet: scito regname uocari, quasi
 Thymiana a jussumigio, eo nempe denus jussumigatur,
 ut redolcat. Id enim nomen thymiana multis odoratis
 30 rebus commune est jussumigio aptis, modo ex floribus
 non sunt. Nos duplex genus corticis habemus, quæ pro
 thymiamate

thymianate ubi amicos pole uendunt, unam eras, am nig-
 grum, et comb. 2. et, uicem habens, cum nigri thymian-
 la comexa sit, ac si corolletat a coris p. 1. ut. Muc-
 rum subtile, et rubeum, et de se emittit, et solet ma-
 gis quoniam in uicem 1. et 2. p. 1. ut. Muc-
 le olet, quem p. 1. ut. Muc-
 quos. 1. et 2. p. 1. ut. Muc-
 tractat, quod 1. et 2. p. 1. ut. Muc-
 tror. 1. et 2. p. 1. ut. Muc-
 ei. 1. et 2. p. 1. ut. Muc-
 Recentis 1. 0
 Naslatimori legunt, quam nascaphthon scribere oporteat.
 s. e. Loquatur ne de ipso Arabes. 1. et 2. p. 1. ut. Muc-
 dem, nam Serapio capae cen. 1. et 2. p. 1. ut. Muc-
 sub nomine Lajabatem de nascaphthon pertrahat. Genu-
 sis decipitur, qui nabach Serapion s. e. le arbitrat, et er-
 randi ansam Padeclario praestitit, qui ex aliorum di. 1. et 2. p. 1. ut. Muc-
 et non ex ipso fonte colligit. Quippe nabach fructus ar-
 boris est, ut de illo Auicenna quoque scribit, sed Lajaba-
 tem, Dioscoridis nascaphthon uere est. Interpres aut li-
 brarius aliquis deceptus est, qui in Serapione nabach po-
 suit, quum Lajabatem scribere abijcet. haec autem nihil
 ad rem, modo noscitur uerum regnare, uel thymian, id
 est corticem illum apud nos in sustintonem uenisse, ut
 Dioscorides nascaphthon, et Serapionis Lajabatem dici
 oporteat. Copiato enim Lajabatem Serapionis nascaph-
 tho Dioscoridis, idem esse pictura demonstrat, immo i
 Serapione exquisita Dioscoridis uerba adducuntur. Sed
 unus est in Genuense, et Padeclario adeo supremis error,
 ut dissimulari non possit, ubi Dioscorides corticem in di-
 cit, ipsi sine cortice legunt, quum tamen cortex sit, de eo
 Galenus, et Paulus eodem fere modo pertrahant, in re-
 3. 0
 P rapio

vite in nocendis rerum causis, in uariis experientis trans-
 figere. O quoties mecum loquens dam exorabat in hęc
 uerba prorupit. Mi Anthon si a presentē et uirtutē tua
 dam uigens ut idam tibi debeat et non es quoniam
 uigens mutam, ut herba que apud nos non fuit, aris-
 ratur. adeo simplicium medicamentorum notorie de-
 clabatur. ut integre Andromachi Teriaca fieri posset.
 Sponderat nummos ad omnes mundi partes mittere, ut
 quibus simpliciā medicamenta eliciatiora inuenirentur,
 quod insecum non reliquit illud. Et Iaceu. patremus 10
 Hercules interius eripit et I. chironi Alpheni primo-
 genitus, qui post a dei et I. sapientiam genitoris ob-
 tinuit, magno oneratum et I. et plurius in Iesio omnia
 sanctorum dux creatus est quem in Ieo integerrima pa-
 ce, et quete diu uictarum, tampe omnia plaudere nouo
 Duci. Nec cœlium potuit uictibus plius prius paris
 mortem deplorans, non est de e latitia. A somno Olym-
 pos it Apolo, et mētes sagaxit, ut diem letam in uo
 Principi daret, et quetē et perpetuam cōtuleret, cum
 quo Deas est, qua in bonorum animis et uirtutē. s. u. A. lūm 20
 de hoc Principe talia, qualia a uirtutem animis a re. se so-
 leant ut diuinus potius quam humanis dici mereatur.
 e r a. Multa qui sem de illo agna circumferuntur, sed
 non talia ut eius benignitas expeteret, ut eius singuli-
 tas, et clementia expostulare. Eius est, iustus, Dei
 preceptorum summus cultos, et quod nunc rarum in
 Principe est liberalis. Cum testis sim ego, quem amplo
 predio in Carpeni agro donauit. Ut dinceps mihi nec
 succidia, nec paus (ut Ciceronis parētia utar) deesse
 possit. Non est autem hic locus Herculis illustrissimi Ter 30
 rarie Ducis Enconū canere, sed alias plenius (ut dignū

- est tanto Principe magis creditur. Interim alia prosequar¹,
 et ubi de hoc loco in ordine secundo iure suo, vel in pri-
 mo testatur, si in alio loco non sequitur. Nec aliud
 de his, quam terrante ad quam præ potentia nulli
 cedat, quæ me hinc nancantur, separatim ex
 nigro, et alio in ore præpotenti, et debili tartara se-
 ni. Tartara et alia in ore bibita ter, aut quater, præ-
 ter non in fura. Hispani tartaron nomen sequuntur, ali-
 na me debet, et ceterum vixem slem appellant. i. lapide
- 1) non Nea, et in vitro de bota. Poloni vaxsyn. Cretici
 j. s. l. homo pella, veteri oreola. s. r. Antale, et de
 tue fura, et cetera. Tot ab antiquis authoribus testa-
 rum reuera et fura hoc recepta sunt, ut difficile sit spe-
 cies, et in ore et fura etiam in omnia demonstrare
 non, etiam conatibus his duas species non possibile erit
 aliud antiquis in ore, nonnulli quod nos acutale aspe-
 latus, dent s. ore tartaron obtinui p. s. s. quæ in iulzo dentale
 vocamus, putantur sed p. s. s. nam dentale p. s. s. arotæ
 as. i. s. s. et non, etiam eam excelsit. Constat au-
- 2) tunc dentale ac fura, etiam in unguentum ingrediens. p. s.
 fura, etiam non est sed inter conchis numerandum, de
 quibus ab antiquis sermo sit Dentale, et antale in pur-
 pura in genere a Plinio libro nono capite. 36. et Dio-
 scoride libro secundo numerari in tentur, et a Plinio eor-
 dem loco dentale buccinum dicitur, a Caleno buccinum
 martinum quia similium finem habet cum buccino, quo so-
 nus editur. Antale a Plinio purpura vocatur, tamen et in
 genere buccini quæritur est. Calenus in emplastro albo
 Ariobarzinto inter alia, buccinorum cinerem addit. Cery-
- 3) ces a grecis buccina vocantur, nam idem est ceryx quod
 præco apud grecos propterea buccinum dicimus, quod
 ipsi

ipsi ceri eam ducunt. Recentiores densius appellant, quia
 cunctis uisum est, ut habere uideretur. hoc,
 seu quicquid est, in uento muni dabitur, enim sen-
 su uigilant, ut si ceri densius est, is supra
 maris latus erigatur, qui hac coeta, & qui eru-
 da et uisus est, et contrahit, antale diuersis inuolueris
 circumpetrant, tunc buccinum est. Pcedit quandoque
 flante uento, per antale uisus, alius pectus emittit, ut tuba
 uideatur. Hae Venetijs crescant circa mare queras,
 quam in Malatiam, post ingentes alius ne ut optinem ut 10
 buccina canem hanc uia erit, ex, maniam ut uisus in-
 quit oleo decocta arum dolomus propiciunt. Quamob-
 rem densius buccinum est. Antale apud antiquos purpu-
 ra, ideo Galenus in secundo libro de simpli eum medica-
 mentorum facit, alius eodem capite de buccino, & pur-
 pura tractat. Dioscorides primo de purpura mox de
 buccino tractat, non de congeneribus expedit. Tamen nu-
 rex plura a buccino, quam hanc in faciat, qui uero
 tellinis ex, mensa in tate, de e, e arburati sunt,
 aberrant, tunc uisus, alius in genere excha- 20
 rum, lenes, & purpura, & uisus in tate, & sunt tel-
 line qui ne, tunc uisus, & purpura, & uisus in tate,
 cupant, ex, alius in tate, & uisus in tate, & uisus in tate,
 ta sunt in antale, uisus ad purpura, & uisus in tate,
 te congeras, ut buccina purpura est, & tam in uisus
 pularia, & uisus in tate, & uisus in tate, & uisus in tate,
 Lan remorantur, & uisus in tate, & uisus in tate,
 sumptum, quoniam hominis umbilico similes spectantur,
 ab antiquis in genere cochlearum marmarum numerari
 solent. Unum uero in genere admonendum, omnes his te- 30
 stis exicare, propterea Galenus in buccino de omnibus

[illegible]

P my here

Vari e nobilissima Taxonorum familia nomen sortita est,
 in quo sunt duo propria virtutes lunaria, calcaceus pa-
 trinus, & Nicolaus nepos quorum minora non sunt uer-
 ciles, amulus, & Alphosus de quibus alio loco uisum
 est. Hispani ut nos Germani beer, Poloni mycz med-
 zic, Crete ses uulgo arcudi uocant, Germani uero Germa-
 ni hirs, Gallici ceri, Alpini cerno, Poloni zeloni, Creten-
 ses uulgo laphi nuncupare solent. s. v. l. 7. i. p. ueneto se-
 quitur. v. r. a. Curabo ut hanc perque lueni i Magnifico
 Petro Marthe lo Mauro conuom. tato habeas qui ea fre-
 quenter ad conuoriorum egrotu lnes utitur. Tamen ipse pin-
 que lueni comari equi appetat, quia ex collo potissimu
 el mar. e. s. v. e. m. e. e. r. o. l. u. n. t. i. e. r. m. i. e. u. e. m. i. s. f. e. r. t. i. a. l.
 l. i. c. e. u. a. l. e. r. e. t. e. n. s. e. s. i. d. o. a. l. o. q. u. i. p. o. l. o. m. x. o. r. l. a. u. e. H. i. s. p. a. n. i.
 ut nos cerna lomen. p. a. t. s. v. l. u. a. l. u. g. g. e. l. f. a. u. r.
 v. r. a. l. i. h. a. n. c. t. e. r. r. a. t. e. a. l. i. s. s. e. l. e. t. i. s. s. e. p. r. a.
 r. i. u. m. m. a. r. t. u. r. q. u. a. t. a. s. s. e. l. i. h. o. m. e. n. i. s. p. r. a. t. i. s. i. n. i.
 m. i. a. l. i. s. t. r. a. s. s. o. n. e. n. t. e. s. h. e. b. e. s. a. p. p. e. l. r. e. c. o. l. u. n. t. s.
 q. u. i. s. p. o. r. t. e. e. r. a. n. t. o. r. e. s. a. b. a. l. i. s. i. n. t. i. a. l. i. s. u. t. i. s. e. r. a. t. e.
 o. m. n. i. a. a. n. m. a. l. i. a. e. p. r. e. f. e. r. i. t. i. c. o. m. p. r. e. s. s. i. e. a. l. i. s. t. e. r. r. a. t. e. 20
 t. u. r. & p. r. o. h. e. c. a. i. n. d. i. c. a. n. t. p. r. a. t. o. h. i. r. e. u. m. e. r. a. t. a. e. b.
 r. e. m. i. n. t. e. r. f. e. r. r. a. r. i. e. n. s. e. s. i. n. i. n. i. t. i. o. n. e. s. s. a. t. e. r. r. a. t. e. s. i. n. i. s.
 p. a. t. i. a. t. u. r. s. e. i. t. e. n. s. & u. o. l. e. n. s. u. o. r. e. m. e. i. s. a. b. a. l. i. s. u. t. i. s. s. e.
 p. r. a. c. i. o. r. i. u. m. l. i. z. a. t. u. s. c. a. p. u. t. h. i. r. e. u. s. e. r. u. l. u. s. r. e. d. o. m. i. n. i. h. a.
 b. e. n. s. p. e. r. t. o. t. a. m. u. r. b. e. m. f. u. c. a. r. i. u. t. h. i. r. p. r. o. b. i. o. t. e. l. e. f. e. a. t. A.
 G. a. l. l. i. s. h. i. r. e. u. s. b. o. n. e. t. t. i. a. b. A. l. i. b. e. n. s. e. d. i. t. i. s. e. r. r. a. n. s.
 p. o. c. h. i. p. o. l. o. m. i. s. x. o. r. l. a. u. e. d. i. t. i. u. s. s. e. l. i. p. r. a. t. i. s. i. n. i. s. p. r. a. t. i. s. i. n. i. s.
 p. r. a. t. e. r. d. i. c. t. u. s. h. a. b. e. n. d. a. v. r. a. l. i. s. H. i. r. e. e. r. a. n. t. i. s. i. n. i. s. u. t. i. s. s. e.
 r. a. s. q. u. a. m. f. e. r. r. a. r. i. e. A. q. u. i. s. e. s. t. d. i. u. i. t. e. r. r. e. n. t. i. s. u. t. i. s. s. e.
 u. e. r. i. t. A. r. i. e. s. e. f. i. c. i. t. u. r. o. m. n. i. u. m. m. a. r. t. u. s. s. i. c. a. l. i. e. n. t. i. s. n. e. r. u. e. x. 30
 d. i. c. i. t. u. r. u. o. s. a. u. t. e. m. c. a. s. t. r. a. t. u. m. n. o. m. i. n. a. t. i. s. D. i. e. s. c. o. n. t. e. s. m. o. n. d. u. m

dum seruandi lib. 2. docet, quamuis & alij sint modi post
Dioscoridem inuenti Gialli castrati mouton, Hispani car
nero, Germani semmel, Poloni xopone, Cretenſes uulgo
municho appellant. s. c. Hominis pinguedo sequitur.

BRASAVOLVS De humana pinguedine exordiar. Si in primis ani
maduertero, caſtratorum pinguedinem à Galeo ſemini
ne aſimulari, ut eandem ſeri quantitatem habeant pingue
do ſemine, & caſtrati in ſuo genere. Adeo ingentes iu
res nobis tribuit teſticle, qui in cauſa ſunt, ut tauri mu

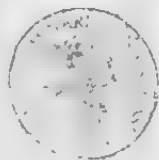
- 10 quam aratro aſueſcunt niſi caſtrati. Pro humana autem
pinguedine ſeruanda, quam ſubſenſi alicuius ſectio fiet, ut
aſtequaris curabo. Supra uero diſſicent, qui his deſtra
bunt, qui ex homine medicinis parant, ut Alexander Be
nedictus: quonia abutuntur quos met cos cum cæcos, tñ
Arabes ex homine phares aſtore medicā ſpeculantes com
poſitiones fieri coluntur. Et Galeus ex humano deſco
re quodaſ aſſeſus leuari docet & ex aurum ſoraceta
que totius corporis. Aſſeſus hominem homin magis aſſe
lari, quam aſſeſus aſſeſus animal, ſed hæc aſſeſus dicitur.

- 20 ſunt, & aſſeſus ac certis argumentis comprobanda. De
more et uoluptate aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus
non ſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus
propter ſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus
dicitur aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus
nam non ſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus
auter cos ſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus
quam in re met ea ſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus
quod non manet paries per nos quantitates alicui aſſeſus
dicitur aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus
30 & ſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus aſſeſus
lis, & uia eundemque agendum puaſeo. Nomen authoris il
belle

pliciū medicamentorum facultatibus, etiam spinalem me-
dullā ex brutis colligi censet, & seorsum, a Medulla cru-
rium seruari: nempe medulla proprie crurum dicitur, est
autem spinalis medulla durior, & siccior alijs his seor-
sum collige, ut Galenus præcitato loco, & Dioscorides se-
cundo lib. docent, diuerso tamen ingenio. s. Prima me-
dulla crurum opīs Cerui est, secunda utuli, tertia bouis.
B R A. Et merito per hæc ordinem numerasti, quoniam
Galenus, & Dioscorides medalla ceruine primū in locum
tribuunt, secundum utuline, tertium taurine, & hircine 10
sub taurina Bouilani comprehendimus, Germani medul-
lam marex, Hispani tuctano, Cretenses uulgo emmato,
Poloni mozgi uocant. Vitulus autē a Galis utri, ab Hi-
spanis bezeron, a Germanis ualbia Polonis czeloxcia
a Cretensibus uulgo masehari dicitur. sed etiam bonem
benj, Hispani bucy, Germani runde, Poloni uolu, Cretenses
uulgo budi appellant. s. ii. Agni medullā sequitur. u. r. a.
Ferrarie probatissimam habebis ubi curabo ut ceruiam
alsequaris: Agnus ab Hispanis cordero, a Germanis iab,
a Polonis barana, a Cretensibus uulgo argui uocatur. s. b. 10
Post medullas pulmones sequuntur, de quibus statim age-
mus si prius hoc flumen tranauerimus. Calefaciunt medul-
la omnes, & humectant, sed pro animalium ratione.

DE PULMONIBVS, ET TESTICVLIS.

S. E. Vno tantum Pulmone utimur nos pharmacopole.
B R A. Ergo est uno corde? s. e. Immo nullo corde. B R A.
Forte nulla mente intelligis. s. i. Rem non accepisti, in-
telligebam nullius animalis cor nostris officinis ingredi. 30
B R A. Tui autem serui animalia sunt. Igitur nec tuorum
seruorum

- feriorum corda in officinis habent s. e. Vtinam mendacius
 esset et salutaria iam locum emat. se huc vera medicum
 fama etiam corda extra officinam vult data amari. Et
 pueri de deliramentis uicant. ad rem uero proficien-
 tes. et rationem corporis etiam medietate recipiunt. et nobis
 compositores etiam uicant. Hunc partemam ficea-
 tionem potum. et hunc melem uti exides censeat. Com-
 positionem habetis ex hoc promone probam. Et que suspi-
 riosis magno opere pro. Theodorides, et Galenus de plu-
 ribus Primoribus et periant, quos omnes ad attritus
 calcamentorum uicere uicant. A Gallis primon de re-
 nant, et Germanis Sachs hungen, id est uulpis pulmo nun-
 cupatur, et Polonis uero hizon plucze. Et crecentibus
 uulgo phlegmaginosis alopis. s. b. Vnus etiam animalis
 testis uicant. b. r. a. Cuius s. e. Cyloris. b. i. a. Et ca-
 storum dicitur ipse Testiculus ad tot in re med. ca. ualet,
 quod ut Galenus. ii. de simplici. et medicamentorum fa-
 cultatibus refert, Archigenes integram librum de ipso
 perperserit hoc animal Dioscorides Amphibium appel-
 lat. quoniam et in aqua. et terra uiuat, sed potius in mari
 in aqua uiuat ob pisciculos, et caneros, quos sedulo
 expiscatur. Et quatuor uicant. Nos uulgo hoc animal Be-
 uaro nuncupamus, Poloni bobronij seronj. Galli latrami
 nomen sequuntur. Cyloris Germani a pelle qua supra dor-
 sum in cauda habet ut Cropygium in aulius, biber geil
 nuncupant. Receptum est et a teo animalis hominis in ma-
 prelium, ut nunquam dimoueri possit hoc animal. s. b. te-
 fles amputare. quoniam uenatores cum sequuntur, quoniam no-
 uerit causam eum insequantur, aut quia nobis inuidet ne
 illam partem habeamus, propter quam illa insequimur.
 Ingiunt autem Recentes, quoniam eo deuentum est, ut iuge

re nequeat, sibi eam partem amputare, quæ mali causa
 est, ut hoc arisam dixerit pluribus amantibus præteritis, &
 hoc animal sibi, & gerere. Adem Plinius cap. 30. octau. lib.
 quatuor. 3. cap. lib. 12. dicat me teoriam uolens id exili-
 mare. At Sextus medicus diligentissimus satum esse oba-
 seruauit. Innio a leo paruos, & subtiliores habere, & sphe-
 ricæ adherentes, ut admi non possint, nisi uita animalis si-
 mul amittatur. Moscorides idem sentit non posse admi,
 quoniam subtili, & adherentes sunt, quales fies habet
 & nos hoc obseruauimus ter, aut quater in uuis fibris, et 10
 mortuis, non sicut quales ab aliquibus ueneris ueniat.
 Luræ similitudinem habet, cauda solum differt, & habi-
 tu corporis, tamen & lurarum testes eadem se uident,
 atque castoreum. in ponto nascuntur, & in fluminibus
 aliquot Hysantiæ siquentes sunt, & apud nos ubi Padus
 mari iungitur. Quam annis proximus essem cum illustri-
 ssimo Principe Alphonsò duce ferrarie, circa loca eius
 maritima, ubi dicitur, caput Gauri uulgo Còdegoro, in a-
 quis castorem conspicatus pilosum pisceem putabam, sed
 nautæ uenatores cum sequebantur. Unus erat in proa 20
 cotam ferratam habens, alij parlatam nauem ducebant
 uersus eam partem, in qua subitum, & mergi uiderat quæ-
 siber motu exterritus, caput exereret. hic qui cotam ha-
 bebat illum cõpexit quem illustrissimo Duci præstauerat.
 Ego autem illum membratim dissecti. Denique testes, &
 paruos, & sere dorso inherentes inuenimus, & reperiuntur
 & eo loco luræ, quamuis in Neapolitano agro frequen-
 tiores sint: intra pelliculam castorei liquor est, qui cerosus
 esse debet, olore graui, & redolente uirus, guli mor-
 daci, & acri, si ualidis. Ex uno principio, hi testes sunt. 30
 Vos autem pharmacopole nescio quid Venetijs pro Ca-
 storeo

stocco ematis, quum facile apud nos haberi possit fiber, nec et ponam ad usum tantum mittendum, eius morsum cultant usquecentes, quom in nunquam deserat, nisi perfractio membro: Ad alia pedem congeras. s. v. Olea sequitur, de quibus stat in agimus quum Alpes istas superauerimus. BRA. Immo ut ita breuior uideatur, inter eundem enumera.

DE OLEIS QUAE EX MINERA SUMUNTUR

10 tur, & quae per expressionem fiunt, & quae ita parantur.

s. v. Olea, quae mineris immiscuntur, & subterraneis meatibus in hoc ordine carceres habent. BRA. Forum nomina edoce. s. v. Petroleum, oleum de monte Tibio, Oleum de saxo. BRA. De his ubertim in Asphalto, & Naphta praediximus, addidimusque Petroleum, ex regno Neapolitano adduci, e particulari loco, qui uulgo nuncupatur il Tocho. quanquam & in alijs fiat locis. s. i. Ad olea igitur, quae per expressionem fiunt descendam, inter quae

- 20 in frequentissimo usu sunt, quae ex Amygdalis amaris, & ex dulcibus fiunt. BRA. De his in fructibus dictum est: Non pigebit tamen addere, quo ad gulum perfectius perit, si pericula circumdant dematur. Nec temperare possum, quin pinguiusculum quorundam pharmacopolarum errorem deregam, qui ab etnologis oleum Amygdalarum dulcium emunt, in uesicis portantibus, quum tamen oleum seminum lini sit. s. v. Id mihi debet ante actis accidit, propterea statui deinceps nunquam emere, sed in officina expressis amygdalis parare. BRA. Para & alia ut oleum seminum lini. Oleum ex utellis ouorum, quod 30 iusto nonnulli pharmacopole cicatrices delere continent

[illegible]

- 10 a De Cori le primo Libro & myrricem uocat. s. c. & se-
manon oleum fecuntur. De & sesamum in Græcia, &
Aegypto sequentem terram eodem modum alteram ole-
um in eis & ipsa habent. Aegyptiæ Græci & oluarum
oleo, et sesamino utuntur. sed ad delectationem a pauperibus
sesamum addunt. Plinius libro decimo octauo capite septi-
mo, illud tractat & eius usum pingit. Dioscorides ut-
res tantum tractat, Arundinem habet ut milium, sed anti-
phlorem & radicem numero, drem, quoniam milium, caulis
est sordidus, & propterea solum uicem emacerat. fo-
liaceam drem habet, & grana eius in siliquis distincta
sunt ut lupini. Castalia grana magis probantur, & dal-
etorantur ex his grana e spicis Dioscoridis more pri-
mo libro oleum fit, in medico usu, & coquinario. Anti-
quitatis in Italia seruebatur, ut Columella scribit, & Pli-
nius, sed nunc non solum non seruitur, immo nec noscitur.
Non desunt autem qui putarint grana quædam quæ in
Ferrariensi agro nuper seminari cœpere, ad oleum pa-
randum. Sesamum esse. & reuera optimum oleum ex il-
lis grana efficitur, quo Magnus picius Albertus benedecus
30 utitur, tamen nec caulem, nec florem sesamo similem ha-
bet.

Eamus, quæ ad rem vana à nihil faciunt. Interim alia pro-
 sequaris. s. i. i. nihil aliud in mea secula reperitur ad of-
 ficinam nostram necessarium. in v. a. nos in presentia-
 rum olea ex quacunque re ut ignis est, cre scimus, cuius
 odorem, & saporem rerum ex quibus, pame vere ser-
 uant. Vbi olea re aqua, & quæ ex floribus, & herbis sunt?
 s. i. Hæc data opera omni, quoniam i. terrarum in mea
 officina optime parata. v. a. Nam & illa numeranda,
 ne quidquam h. e. serpiam deperior. s. v. Nihil anti-
 quius mihi est, quam h. e. tecum didi. colloquio disci- 10
 te e. in nonis. p. p. u. b. u. s. m. e. l. a. m. e. n. t. i. s. u. b. i. l. d. e. s. t. i. n. =
 c. o. n. s. i. d. i. t. u. m. i. n. s. i. m. i. n. i. s. m. a. n. a. i. s. t. e. r. i. m. e. p. a. u. i. t. , &
 s. u. m. m. a. t. i. o. n. e. b. e. n. e. c. a. u. s. a. n. a. a. p. p. a. t. p. i. l. e. a. q. u. a. t. i. a. =
 n. a. s. , u. t. a. b. l. o. c. i. n. e. n. p. a. l. a. r. e. l. i. b. e. r. e. m. a. r. s. i. . D. o. m. i.
 c. o. m. m. o. d. a. u. s. p. r. a. q. u. i. p. p. e. l. e. c. e. p. e. g. i. t. u. r. i. n. a. l. i. m. r. e. m. m. a. l.
 t. o. p. d. u. r. e. a. p. p. e. r. i. m. e. , e. e. i. t. , r. a. s. a. r. a. m. q. u. i. e. x. h. o. r. r. i. d. i. s.
 m. o. n. t. i. b. u. s. d. e. p. e. r. l. e. r. a. t. u. r. . v. i. a. . C. r. i. s. a. l. i. e. d. l. i. c. i. t. a. a. c. c. e. =
 d. a. m. u. t. c. i. c. a. e. m. p. t. a. e. x. h. e. r. b. i. s. , & s. t. o. i. c. i. s. , p. r. i. m. u. m. o. f. =
 f. i. c. i. a. s. u. s. e. i. , p. r. e. c. e. n. s. e. a. s. n. e. q. u. i. d. p. u. a. n. i. s. i. n. o. s. e. r. m. o. n. i. d. e.
 b. u. s. q. u. æ. i. n. q. u. o. r. i. t. a. n. t. i. q. u. i. t. a. t. a. s. l. e. e. j. e. i. n. l. e. a. r. u. r. . s. u. 20
 Vt compositiones recte d. i. t. e. n. t. a. e. x. p. e. c. i. t. a. t. e. s. o. p. t. a. r. i. m. .
 v. i. a. . H. o. c. a. n. o. t. a. t. i. o. n. e. & r. a. d. i. c. i. a. t. i. o. n. e. , q. u. i. p. r. i. m. o. =
 s. t. r. a. u. t. q. u. a. , & r. e. c. e. n. t. a. n. t. i. a. s. u. t. p. a. r. e. d. e. c. i. u. t. c. o. m. =
 p. o. s. i. t. a. o. m. n. i. a. a. d. a. n. t. i. q. u. i. m. e. m. p. o. s. i. t. i. o. n. e. s. c. o. m. p. a. r. a. r. e. ,
 & u. b. i. r. e. c. e. n. t. e. s. s. u. n. t. a. l. q. u. æ. c. o. m. p. o. s. i. t. i. o. n. e. s. , e. i. s. p. e. r. c. o. m. =
 p. o. n. e. n. d. i. n. o. r. m. a. s. e. x. a. m. i. n. a. r. e. . N. u. n. c. a. u. t. e. m. u. l. d. e. , & o. l. e. a.
 o. m. n. i. a. q. u. æ. i. n. o. p. e. r. i. s. h. a. b. e. r. i. s. s. a. n. t. c. o. l. l. e. g. e. s. i. . I. d. l. u. =
 b. e. n. i. p. s. i. m. e. f. a. c. i. a. m. n. i. c. e. g. r. a. u. e. r. i. s. a. d. m. e. t. e. m. p. e. . N. e. a. c. c. e. d. e.
 r. e. , q. u. o. n. i. a. m. e. g. o. e. x. p. e. d. i. s. n. o. m. i. l. l. i. s. , e. r. o. t. e. c. u. m. i. n. p. r. i. m. =
 d. i. o. v. i. a. . I. n. t. e. r. i. m. i. g. i. t. u. r. V. a. l. e. .

17. Salus sis mi Antoni Misa, superior hoc annus
 uisa est quippe acherititer opo praeterea olea cum me-
 rare et recta trahantur. Olea in primis sunt
 si exque ex herbis aut floribus infusis, et olea ex his
 sunt omnia in primis in oleis et in herbis. Non est opus
 ea eni legere, et ea in oleis ad libellam tradita
 sunt, et ea in oleis et in herbis et in oleis et in herbis
 20. Nos simpliciter in oleo florem ponit oportere, ceru su-
 mus.

mus. Nec te prætereū, et si in his oleis per infusio-
nem factis flores, et herbe exprimantur, prouocantur,
quoniam nihil impediri etiam si in oleo continue re-
linquantur. *℞*. Oleum de thimbro, et chamemaltum
sequitur. *℞*. De absinthio ex herba. Chamemal-
lorum ex floribus perficitur, illos autem inepte agere
arbitror, qui ex parte lutea separatim, et ex albis folio-
lis olea diuersa parant, quum potius ex herba, et floribus
seorsum paranda sint. *℞*. Anethum liliorum alborum
et Rutaceum sequuntur. *℞*. Anethum et Rutaceum 10
ex herba tritum, quæ perfecta sit, et præsertim Cacumina
fomenta. Rutaceum apud Mesuem præsertim uocet. Tu
Mesuem et recentis legis qui uisus modis conuenit, de
quibus seorsum a ceteris iuxta eum qui fecerunt addit, et
qui in uino, et in aqua durant, et qui feruore solis re-
linquantur, et quæ utrinque sequuntur per aliquot dies solis
radiis, et sic bene uoce perficiant. Nos simul uno uo-
lum re modis omnes parandi olea edocere exprimimus, plu-
re albos et thymus in uino, et liores. At oleum liliorum
absinthii uideat modis ut, non contrarium reperitur, quod 20
re uero in thymum, chalamum aromaticum carpopalsamum
ad quantitatem unius uicere, pro quolibet carpophylla.
Cum in uino ad quantitatem semis uicere. Croci ad quan-
tatem trium drachmarum folia liliorum alborum, et lili
florum folia ad quantitatem nouem uicetarum. Deinde in
uitreo uale condantur, et diu libris perfecta olei oliuæ
rum superinfunde, et e regione rationum solis per qua-
draginta dies serua. Denique exprime, et pro exquisito
uendes. Non desunt qui hoc uocent oleum liliorum ex spe-
ciebus, quum potius compositio sit, quam inter simplicia 30
medica.

Afcyron in herbis appellari monemus Recentes ex foraminibus, que in folijs uideantur. h. e. reuolue folijs, aut li-
cis alterius confpiciatur perleuatam uocant. Ad oleum uarijs modis conficitur, fiunt quo in uitream uis flores fim-
pliciter ponant, et per fe ut folijs oleum educti fiant. Alij sub terra condunt alij uiluidendo parant, fed hi duobus modis utuntur. uno ex folijs floribus, altero pluribus mix-
tis rebus in huius fere modum fionentes cacumina Afcy-
ri, idest a nobis uocati hypericoms ad quantitatem trium

10 unciarum, et in unum odoratum infunduntur, trium die-
rum, et nocturnum circulo. Mox duplici uafe optime ob-
tura bulliat. Denique exprimantur, et abiciantur cacu-
mina, in eodemq. uaso eandem quantitatem cacuminum
Afcyri infundito totidem diebus ac noctibus. Postea adde
Terebinte uiciis tres, Olei ueteris uncias sex, Croci
ferupulum unum. Mifceatur hec, et in duplici uafe ut
inquitur coquatur quoad unum eualecat, postea in ui-
treo uase utreo ue feruato. Verum non est opus hec
longius enarrare quam a Mesue, et recentibus luce cla-

20 rius ostenditur. s. i. Eandem hanc compositionem ple-
ni codices fiunt. b. p. a. Immo et ad compofita medicame-
ta potius thetunt de quibus potuit h. i. a. docere promissi
nec promissis fructuaberis. h. i. cum gratias habeo. quam
bonis uiris in errore sumus. Olei, que simpliciter fiunt,
idest ex oleo et flore, uel herba inter compofita medica-
menta manebantur. s. i. Olea nunc feruuntur, qua per
decoctionem, et uicinis fiunt. b. p. a. Omnia per deco-
ctionem, et utique fieri possunt. s. i. Verum est, at in
fubfcribendis uisus, et ut possit inueneri.

30 scribas cito. s. e. Oleum de spica nardi. b. p. a. Quod ex
Gallia

Gallia affertur, emere indeo, ex India raro cōportatur, apud nos in reption est, & non ex narado, sed potius ex dētha lauanula fit, quod nominat balsamum vocant, & pro Opobalsamo utitur. s. l. Oleum de Citronis occurrat. b. r. a. Ex ipso pomo, & floribus citam fieri potest. s. l. Oleum de Ma. uice accedit. b. r. a. Hoc cum uino fit, & sine uino, & ex oleo sesamino & ex Rosaceo. s. l. Oleum de scorpiombus sequitur. b. r. a. Et hoc duplici modo fit, ex scorpiombus, & oleo, in quo suffocari sunt, & per triginta dies in sole siccari. Alter modus, Aris- 10
lochiam, Gentianam, Ciperum, Corticem radices Caparorum, & oleum Amygdalarum amararum recipit quod potius compositio est, quam simplex oleum, urinam mirifice prouocat, si fletu uigetur. Galli scorpions, etiam scorpiones hoc animal appetant. s. l. Oleum uulpi uinum accedit. b. r. a. Ex uina, & integra uulpe ab aliquibus paratur, quam in oleo animam reddere cogunt. Ad non probopore iureora, & urinam recipiens, Alij inter canes ablat. s. ex oleo facit, quos probop, Galli uulpem renant, Germani fuchs uocant. s. l. Oleum de piperibus accedit. 20
b. r. a. Composito ampla est, non simplex medicamentum. s. l. Oleum Myrtinum sequitur. b. r. a. Myrtinum supra Dioscorides ex expressione baccarum fieri admonuit, sed aliter modus est per decoctionem, aut infusionem. s. l. Oleum de Caparibus accedit. b. r. a. Et hoc inter composita enumera, quoniam ex corticibus radicibus Caparorum Iride, Agno casto, Tamarisco, uino, & oleo fit. Nuper ex Caparorum floribus paratur, quoniam Ferrarie plantari coepere Capares, & prodeū, Lienis durities mirifice soluit. s. l. Oleum de Castoreo occurrit. b. r. a. Per deco- 30
ctionem

Alienem fit. s. r. De Euphorbio accedit. B. R. A. Dum fit, summi fere cauere oportet ne Euphorbii puluis os ingreditur: & in ebulliendo si minus ciuitatius fit ex hoc genere compositum, & simple, cal. ratione, & de Caylorico. s. r. De Lumbricis tenuissimum oleum sequitur. B. R. A.

Et hoc præter lumbricos alia recipit, quamuis, & simpliciorum etiam paratur quam ob rem Meisem, & recensites in his parandis spectetis. s. r. Cleon lacertarum posilla occurrunt. B. R. A. Ex lacertis simpliciter fit eo modo;

- 1º quo ex Scorpionibus parari nouit quod duplex est, unum ex communibus lacertis que per domos nostras, & portes uersantur. Alterum e c. uiridibus lacertis, que latine Steliones ual. o legari dicuntur, & hoc ex uiuis lacertis ab aliquibus fit. Ab alijs ex mortuis, & exenteratis, ne stercore oleo imitent. Lacertas calu lafert, Hussanilagordixa Germ. ual. eidex. Polouia exurua uocant. s. n. Codonum oleum sequitur. B. R. A.

Inter composita numerandum est quoniam recipit Costum, Cassiam, Sampsicia cacaumia iam in, & oleum Sesaminum. Nunc uero in tua

- 2º officina hoc oleum parare deuiis: quia Costo caremus, nam raris ea quam pro Costo uendunt pharmacopole, à Costi notis distat, & 10 cortices, et ceteri antiquiores suis descriptis non obediunt. Tamen facile est ex Arabia Venetijs, perre Costum, facilius ex India, facillimum ex Syria. plurimum flores habere oportet, & eximium, quali caret Costum nostrum, nec candidum est, gustu ne morlicat ut ueni in Costum facere oportet. Vis autem omnia al. alta te confer. s. r. De oleis expeditum est, que in officinis habemus, nisi aliquo lincio u. om. sermies

- 3º B. R. A. Plura tamen alia ab authoribus scribuntur. s. r.

Ille

Nec solum in usum uenire, quibus & à Meske alia quæ-
 dam scribantur quicquid sit, idem fore motus et comitæ
 componere, & res chymice nouos quosdam mo-
 dos inuenire quos per comitæ naturam in suis et his uolæ-
 mibus dicitur. Nec enim in hac nocte omnia, que nobis
 accedere perperit, & collecta simplicia mentis acie
 consideraret, nulla in mentem uenire, omnia conuenienter
 sed nec tota in ualla. De hac in succis dicitur.
 si Te latuerit. Quia abrupta sunt nobis nouitas
 mox uel ex natura uis uel mari captantur. Marine te-
 stes pedes habent et ambulandi ineptos, quippe de-
 uidetur quibus pro remis uentur quos nos Marinos di-
 citur ab eo corne testis, & uis quibus, tam enim uer-
 mendas, ex uis non sunt, sed marinis uenitibus,
 & sublimis. Nostra acie non uis, & uis uis uis uis
 gr. facient. Marine rarissime uis uis uis uis uis
 ex mari, non in mari, non uis uis uis uis uis uis
 in uis habent. Aras per uis uis uis uis uis uis uis
 Hic uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis
 pedes, uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis
 f. uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis
 lous uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis
 chelones uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis
 tran uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis
 Pou uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis
 Quia uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis
 uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis
 le uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis
 f. uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis
 ge uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis uis
 bunt.

- bunt. Nos autem manifestissime in his marem, & foeminam esse celebrandumus quod hoc institutum est nobis, omnia quae per nos experiri nunc sumus, nec labori parcentes, ubi praesentem, quae supra barbaram rationem ab antiquioribus scribentur. s. v. caligine etiam utimur.
- BRASAVOLVS. cur porphyrium, al gims ita enim latine vocatur, non celiv. quis est, sum pars est, quae parietibus inhaeret, quae per al girem suam crassiorem condensatum vocamus, sciamus tamen, si vel in fadze, Myssam boui
- 10 ri, Neapoutant juliana, & retenses vulgo cal gina vocant. s. l. Balne mariae & si on gine etiam in memem uenire.
- BRASAVOLVS. Idem tere est ha ion rerum usus. Marine balne, uel puer in gis nuncupande arefationem naturam habebit, quae puer, insequam apud antiquos reperiri spongiarum genere eas repono, quamuis zoophyta non sint, id est inter plantas, & animalia media, qualia spongiae sunt, ex maris spuma ad litora collusa, & cuiusdam herbae minutissimus pectus sit. Nonnulli ex frachis spongiis, & spu-
- 20 ma alia arte faciunt ex glutino, & taurinis pilis ignaros pharmacoplas decipientes. Ita fit maris impetus in maris alius, in minimis fenucas herbam reddit, & ad litora detrudit, quae iuxta spumae conglobantur, & ob motum supra litus ex fluitu collidente in gyrum tendant, & pile formam, a retensibus vulgo spongiato, a Polonis morsu tragobria dicunt. Ad spongiis accedamus, apud antiquos tria tantum spongiarum genera inuenies, quae per marem, & foeminam per densum, & molle distinguuntur, & suis nominibus appellantur, Tragos, Mane, lmauos, Achuciam, Tragos spongia est spina, dura & aspera in
- 30 marium genere, Mane, lmauos, minus spissa, & mollior est.

[illegible]

Reaction

- etiam contingit, facillimum est spumam maris habere circa scopulos etiam. At re ad libellam perpenſa, quid eſſet illa nobis spumam maris appellatum ſpongie figuram habens prædare aut pumicoſam inueni. Nam Dioſcoridis, Galei, et antiquorum Alecyonium eſſe certe conſtat. s. v. Quod igitur à nobis ſpuma maris dicitur, apud antiquiores Alecyonium eſt. w. r. a. I. quidem. s. e. Gaudeo plurimum, an illud Alecyonium latere, quod diu uidere oportet. w. r. a. I. aliter ſtram, primam ſpeciem habet illud ſpongie ſimilem, aliter autem ſpeciem, quæ pumicoſa eſt, et ſcopulis libera dicitur, quoniam ut Dioſcorides reſert uariis locis accommodantur. Plinius quatuor genera ſolum enumerat, et in aliquibus à Dioſcoride diſſidet. Illi errant non tamen ſumme, quia hæc omnia exiccandi ſum habent, qui Alecyonium aut. axonium. i. ab ignis uocatam ſpumam maris, pro uera ſpongia ſumant. s. v. Neſcio unde ortum ſit, quod nos Alecyonium ſpamam maris appellamus. w. r. a. I. ego autem ſcō nos pharnacopole hæc nos potius mutamus, quam probos auheres.
- 20 At Serapio capite. 388. de Alecyonio tractat ſub hoc nomine ſpumam maris, quod uidere licet, illum Dioſcoridi, et Galeo ceſſiſſe, etres, nam eadem theetes, et eadem uires à Serapione in ſpuma maris aſſignantur, quæ a Dioſcoride, et Galeo in Alecyonio. Propterea eius interpres in illius capite Lemmate potius de Alecyonio, quam de ſpuma maris inſcribere debbat. Quippe Serapionis nomen eſt Ζεβεθαλθαθρ, ſuit ergo in cauſa Serapionis interpres, ut uerum alecyoniū ſpamam maris appellaretis. Tamen Dioſcorides ab indigenis etiam Beimbici inſule Pontidis Alecyonium αλκυονίς αχρός. i. maris ſpumam nuncupari
- 30

nuncupari dicit, & reuera ex spuma collisu fit. s. v.
 Audiueram Alecyonium cuiusdam. in Auis indum esse. B. R. A.
 Ita nuncupatur quoniam Alecyones aues maris tranquil-
 litatem, & summam malactiam ostendentes, earum nidos
 illis ferrum nant, propterea & tu prius decepieba-
 ris, & alij qui putant Alecyonium nunquam uidisse,
 quod singulis debet tractant. s. v. Idem igitur sunt sa-
 lis spuma, aut maris spuma, & Alecyonium. B. R. A.
 Non idem, sed diuersa, immo ab authoribus diuersis
 capitibus tractantur, tamen ab eodem principio nasci, 10
 & in uerbis quodammodo conuenire certum est. Quam-
 uero maris spumam nunc appellatis, & pro illa publice
 uenditis, Alecyonium est, & non maris spuma. Ad spongi-
 am redeuntis plantis sui temporis medicos uelut at lioro
 31. capite ultimo qui ad duo nomina spongiarum reddidere.
 Ad Aphricanas quarum finimus sit robur, & Libo Lacas
 ad Jouendum mollores: Nos uehementius conqueri opor-
 tet, quoniam nostro aut medici, & pharmacopole ad u-
 num nomen reddidit, & eorum nomina nonant. Nam qui
 spongiis indiget, ut laca, & cetera, quia in eis aut
 na, aut due recipiantur. Sed si uis tam Alecyonium mol-
 le, & asperum adhibere, ex Cracca. h. v. s. v. de laca. & c.
 bus partibus Venetas asperuntur, tamen & in hoc, & cetera
 ri spogia nascitur, sed minores. Nos spongiarum prope & o-
 machium paruas qui de i, sed ualde melius coneguntur sa-
 xis inherentes: non de i, qui laca, & cetera, qui in laca supra
 ostrcorum conchas imatam pro spongiis se uer, & ca-
 quon opus sit, utantur, quon potius musci marini genus
 sit, quam spongie. Immo e contrario intra spongiarum alie
 pisciculi, & lapides inueniuntur. Ostrea, & pisciculi in 30

R. ij truentur

triantur in tua officina omnes spongiarum species habenda. A nobis plures spongiarum differentie inscriptae sunt, ne ab antiqvis enumerentur. Studeamus interim species omnes oculata fide discernere & eubus locis inueniantur. Lapidem quique intra spongis natans reperitur habere oportet, nam e uescica callosa mitti, oportet & limas lib. 1. cap. 1. & 3. lectulis vocari censet, quia uescica medetur. 10. ap. 1. athen de hoc lapide agis caput. 16. eos reprehendit, qui ad lap. sem. uescica ualere prodiderunt.

10 In vna uia remouetur et ceterum occurrunt. Tamen in cal
ce eiusdem capitis palam sibi ad eum inueniens. Et la
pis in hoc. Et tunc est contra eum semper uoce cum uno
fuerit. Et tunc. Democritus dicit ad eum. Tuos medicos af
ferre et quicquid datus spontem dicit. Et qui in inpon
gunt propter ea qui periculum morbo alios curant. Pon
ga metum a per se cure inares. Et os ponit. Ne uiscum
a rem. Robat. Et ad alia plura tantum. Ponit et tibi
tunc ex ipsa uocem trahere. Non est libero a re. ob
dipponit. Et tunc. (Nol.) et s. remedia. Ad ponit.

20 morbo de se p. a. t. r. a. m. A. r. c. h. e. p. e. n. t. e. s. & r. e. u. e. r. a. i. n. p. o. s. i. l. e. n. t. i. m. o. r. b. o. & e. p. i. d. e. m. i. c. o. n. i. b. i. l. e. x. c. e. l. l. e. n. t. i. u. s. R. e. l. i. q. u. a. p. r. o. s. e. q. u. a. r. i. s. s. e. t. P. a. t. e. n. t. i. u. s. e. n. t. i. a. s. i. m. p. l. i. c. i. a. a. d. u. n. u. m. u. s. q. u. e. e. n. u. m. e. r. a. n. t. u. r. p. a. b. a. s. r. e. s. t. i. t. u. i. s. u. d. i. m. u. r. n. i. s. i. u. n. a. m. a. u. t. a. l. i. e. r. u. r. e. n. t. i. a. m. e. n. e. e. x. a. l. e. r. i. t. a. u. t. d. i. l. i. g. e. n. t. i. a. m. n. o. s. t. r. a. e. f. i. c. i. e. n. t. e. e. n. i. g. n. a. u. e. s. i. t. m. i. b. i. o. p. e. r. u. n. u. m. u. i. d. e. r. e. t. u. r. C. o. n. s. i. d. e. r. a. t. u. r. e. t. e. b. o. n. a. R. e. n. t. m. o. l. e. s. t. u. s. n. o. n. h. i. s. q. u. i. p. e. r. d. i. t. b. e. n. e. f. i. c. i. a. m. q. u. o. d. p. r. o. p. o. n. d. i. & q. u. o. d. i. a. n. t. u. e. e. x. p. e. n. d. i. t. u. r. i. n. b. u. s. i. n. n. e. g. o. t. i. s. e. x. p. e. l. i. t. i. s. p. e. f. i. c. i. a. n. t. q. u. e. e. n. i. o. n. e. r. i. m. a. m. d. a. b. u. m. u. s. m. i. n. q. u. a. m. a. n. n. o. u. e. b. u. n. t. u. r.

90 prorsquam in calcem peruentiam erit. s. t. Rademus opri
mus

mus Deus te incolumen seruet. Officinam meam uisitabo
& collecta medicamenta simplicia suis locis disponam.
B R A. Bonis auihus recedis. H E R. Ergo Perdicibus, &
phasianis recedet? B R A. Cur ita? H E R. Quoniam bonæ
aues sunt. B R A. Eo intellectu Turdis, & Coturnicibus
etiam recedendum erat. H E R. Et illis. B R A. Igitur Deo
comute recedatis.

BIBLIOTECA DEL SEMINARIO
VESCOVILE DI PORDENONE

N. inq. 39062

Rest. Libro Antico
Cav. G. DI GIACOMO
Tel. 71550 • PESCARA

1480

